

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
189

188.1.4.

Hieronimi Varia

M.S.t.11.24.

Significationes quorundam nominum de libris veteris ac novi testamenti. Primum de prologo geneseos

Prologus id est prelocutio. Proemium initium dicendi. Presagium prescientia. Penta quinque. Teuchos volumen. Inde pentateuchum quinque librorum volumen. Sintagma dogma vel constitutum vel compositio sive constructio. Yperaspistes protector fidelis. Yparas protector pistis fides. Apocriphum dubium vel absconditum. Hyberas hispanas. Nenias vanitates vel mendacia. Autenticus auctoritate plenus. Oechonomicus dispensatorius. Protesifons proprium nomen actoris vel libri. Zenofons proprium nomen actoris. Carisma.

De genesi

Bresith hebraice genesis grece generatio latine. Paradysus grece ortus latine. Eden hebraice delitie latine. Ganges fluvius in die qui et physon. Geon fluvius est ethyopie quem egyptii nilum vocant qui et antea melo vocabatur. Tygris fluvius mesopotamie. Eufrates fluvius item mesopotamie. Euilath in die regio nomen habens ab euila filio iectan. Bdellium arbor aromatica de cuius natura plinius plenissime scribit. Onyx gemma appellata quod habeat in se permixtum candorem in similitudinem unguis humani. Greci enim unguem onicem dicunt. Peryzomata succinctoria vel femoralia vel feminalia vel campestria vestes quibus genitalia tantum teguntur. Versatilem vibratilem. Leuigatis bitumine litis vel planatis. Bitumen est ferventissimum et violentissimum gluten quod et afaltum de lacu afalti dicitur. Tristega tricamerata. Cataracte fenestre. In articulo diei in initio diei. Vr lingua caldaica ignis. Trimam triennem. Satum genus est mensure capiens modium et semissem. Mandragora herba que habet mala suave olentia quam latini malum terre vocant. greci antropomorpheor. Sicel hebraice genus ponderis id est uncia latine autem siclus corrupte dicitur. Edulium victus esca esus. Terebinthus arbor grece nominans resinam prestantissimam. Resina lacrima sudans de cortice lignorum. Stagten genus resine preciose. Opilio pastor ovium. Teristrum pallium subtilissimum quo in estate mulieres utuntur. Arrabo sive arra dicitur a re pro qua traditur. Armille proprie virorum sunt collate victorie causa ob armorum virtutem que et virilie a vulgo dicebantur. Lacinia ora vestimenti. Obesis crassis. Vredine vento mardente. Canistrum cannis fissis contexitur unde et nuncupatur est quod vas portandis panibus aptum. Styrax arbor arabie cuius resina eodem nomine nuncupatur. Styrax autem dicta quod sit gutta fluens. Nam greci stiriam guttam dicunt. Amigdalum grece nux longa latine quam alii nudicam vocant. Pulmentum vel pulmentarium a pulte nominatur. Sive enim sola pultis sive aliud quid cum eo sumatur ita vocatur. Marsupium sacculus nummorum quem greci marsippa dicunt. Sciphi et ciati que cimbia poculorum sunt genera ex quibus cimbia dicta ex similitudine cimbe navis. Coluber dictus quod colat umbras vel quod in lubricos tractus sinuosis flexibus labatur. Cerastes serpens dicitur quod in capite cornua habeat. Cerasta enim greci cornua vocant. Emissus ceruus dicitur quando ceruam sequitur.

Incipit de exodo

Ellesmoth hebraice exodus grece exitus latine. Fiscellam scirpeam. Fiscus autem saccus est publicus unde diriuatum fiscina et diminutiuum fiscella. In carepto in loco palustri vel carex habundat. Crepido summitas ripe alibi extremitas abrupta saxi vel cuiuslibet rei. In papirione in scirpeo vase. Sabulum genus

N° 54.

BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE DE FRANCE

GIUM LUDOVICI MAGNI

arene. Lateres. tegule. Rubus. lignum spino
sum dictum. qd fructus ⁊ uirgulta eius rube
ant. Hic a grecis morus dicitur. Instar. ad si
militudinem. Adonay. dns interpretatur. Scynifes.
musce minutissime. aculeis pmoleste. Erga
stulum. carcer. uel locus. ubi dapnati marmora
ut aliquid operantur. qd latine metallum dicitur. Pa
truelis. filius uel filia patrui dicitur. Vesice.
bulle turgentes et feruentes. Mutiet. modi
ce murmuret. Ysopus. herba purgandis pul
monibus apta. Cerimonie. ritus sacrificandi.
ut sacra omnia que apud grecos orgia uocantur.
Vel cerimonie dicuntur quasi carimonie. eo
qd ea que in sacris diuinis offeruntur. in suo usu
id carent omnes. Columpna ignis. ⁊ columpna nu
bis una. ex parte una ignis. ⁊ ex altera nu
bes. Ortigometre. aues sunt. quas multi lati
norum coturnices interpretati sunt. cum sit aliud
genus auium. quamuis non usquequaque dissimile. Alii
autem ortigometras duces coturnicum esse af
firmant. ab ortigia in qua habundant insula
nominatas. Timpanum instrumentum musicum
fit ex corio extento. Sed ⁊ modioli rotarum
timpana dicuntur. Gomor mensura attica
duodecim sextarios habens. est decima pars
ephi. Ephi ergo ⁊ batus. una est mensura. id est
modiorum trium. Pilum diminutiuum facit
pistillum. Coriandrum herba est. que grece cori
on dicitur. Tribunus. chiliarchos grece. qui preest
mille uiris. ut tribunus dicitur qui preest tribus ordi
nibus. id est patricio ⁊ equestri. ⁊ plebeio. Zelo
tes emulator. ulciscens. Diis. sacerdotibus. Cra
tera calix. duas ansas habens. Bissinum genus
quoddam lini candidissimi. qd greci paten dicunt
Ligna sethim spinosa. non multum a qualitate rose
albe distantia. Concinnanda. componenda.

Ephot. superhumerale. Oraculum ⁊ propitiatorium
unum sunt. Interrasilem. distinctam. Anaglifam.
scultam. Acetabulum uas dictum. qd acetum ferat
duodecim dragmas appendens. Fiale calices mi
nores dicte. qd ex uitro fiant. Vitrum enim grece
hyalin dicitur. Ciati pondus .x. dragmis appenditur.
Scifi. calices minores. Calamos. in modum calami.
Sperulas. ut speroteres. in modum spere rotundas.
Cortine sunt aulea. id est uela de coriis. Dicte autem
cortine. eo qd de coriis fiebant. Saga. id est una
tela in cortinis. Emunctoria forcipes. candele
mundabantur. Abietarius. lignarius ab abiete. Polimi
tarius artifex uestimentorum multicolorum. Opere plu
mario. in modum plume. Ansula. ab ansa diminu
tiuum. Incastrature. tabularum compaginationes
Bases. fundamenta. Lebetes. olle enee. ex greco
sermone uocate. Fuscinule. tridentes. que grece cre
agre dicuntur. Celatura est sculptura eminentior a
celo uocata. qd est genus ferramenti. Paxillus.
palus. Craticula a crate. Arula. uas ensium quadran
gulum in qua ignis ardebat. Arietes immaculatos
id est unicolores. ⁊ absque ullo uitio. Cidarim. mitram.
Pilleum. galea ex bisso. rotunda. quasi spera media.
caput sacerdotale. ⁊ in occipitio uitta constricta.
que grece ⁊ latine tyara dicitur. Vitta dicta. qd uite
neat. Pallium. a longitudine staminis. Capitium.
a capite. ubi caput per tunicam intrat. Rationale la
mina in pectore sacerdotis quadrata. Malum
punicum ⁊ malogranatum idem est. Punicum. quia de
punica regione translatum. granatum. quia intra
corticem granorum continet multitudinem. Bal
teum. cingulum militare. Femina femora. Azimus
panis. sine fermento. Crustula diminutiuum
a crusta. Panis oleo conspersus. in medio concauus
⁊ tortus. Laganum. genus panis. primum in aqua.
postea in oleo frixum. Simila. subtilissima farina

to est amulum. Amulum uero flos farine te
nuissim. Intriatus. scificatus. Hyn maior sexta
tu. x. Sui minor. Sii. Sardius gemma rub
coloris dicta. qđ repta sit p̄mu a sardis. Topa
zius ex uirenti genere ē. oīm qp colore fulget.
Smaragd̄ oīm gemmarū uirentiū p̄cipa
tū tenet. unde z animia uiriditate nom ac
cepit. Carbunculus dictus. qđ ignit̄ ū carbo.
Saphyrus ceruleus ē. cū purpura habens. au
reos pulueres sparsos. Jaspis de greco in latinū
uiridis gemma interpretat̄. Est aut̄ smarag
đo subsimilis. z crassi coloris. Ligur⁹ uocat̄
qđ fiat ex urina lincis bestie indurata. Est
aut̄ sicut z succinū fulua. trahens spiritu
folia. approp inq̄tia. Achates repta p̄mum
in sicilia iuxta flumen eid̄em nominis. Est
aut̄ mg̃. habens in medio ēclos nigros. z albo
unctos. z uariatos. simulis ametisto. Amethist⁹
ꝑpureus ē. p̄mixto uiolatio colore. Crisolit⁹ au
to simulis ē. cū marini coloris similitudine
De onice dixim̄ in genesi. Beryllus in india
gignit̄. gentis sue lingua nom̄ habens. uiridi
tate simulis smaragdo. Labrū z labiū idem ē
uas eneū quadrangulū in q̄ lauant̄ sacerdo
tes. Zmirne. alii calami. alii murre resinam
ee uolunt. Cinamomū qđ dictum cortex ei⁹
in modū canne sit rotund⁹ z gracilis. Calam⁹
aromatic⁹ a similitudine calami usualis uocat̄
multis modis geniculatus fuluus. fragilis. suaui
tate spirit⁹. simulans gustu casiam cū leui ac
monia remordente. Casia nascit̄ in arabia. ur
ga robusti corticis q̄ purpurei. foliis ut pyp.
Suppellex diuerse res mobiles. Onicha herba
aromatica. Galban⁹ succus ferule. Thus arbor
arabie. succū aromaticū fundens. Papiliones.
tentoria. ex similitudine papilionis auicule
Dextralia communia sunt utroq; ac femina
rum. a dextra dicta ampla. z ante manicas por
tant̄. Armille rotunde sunt. Vermiculum
rubrum ē. Bractreas. laminas subtilissimas au
ri. Talentū tpler ē. minimū. l. librarū. mediū.
lxxii. summū. c. xx. Incipit de leuitico

Vagecta hebraice. leuite grece. ministra
lis latine. Ascellas uocant. qđ ex his bra
chia cellunt̄. id ē mouent̄. ut petrunt̄. Has
inulli subbucos uocant. qđ in plerisq; homi
nibus hircorum fetorem redant. Hec z ale di
cunt̄. Cibañ fornax a cibo dictus. Cinū eni
ascensū. ut fletuosum dicim̄. uel certe de gr̄o
in latinū assūptū. grece eni libanon fornax
dicit̄. Sartago uas a strepitu soni uocat̄. q̄
ardet in ea oleum. Collurides panes quadrati.
de simila facti. cū oleo in sartagine frixi. Su
bucula ipsa q̄ poderis. tunica linea stricta. cui
adherens. q̄ uulgo camisia dicit̄. Cirogrillus
bestia spinosa. maior erino. Struthio greco no
mine dr̄. qđ animal in similitudine auis pen
nas habere uidet̄. de terra alti n̄ eleuat̄. sed
tua dr̄ eo qđ nocte circū uolet. Ladem z mi
cticorax. lucifuga. Larus ipsa ē gaia. q̄ solet sup
sedere semp aq̄s. Bubo a sono uocis nomen hr̄
auis feralis. onusta plumis. q̄ in cauernis com
morans. Mergus ab assiduitate mergendi uoca
ta. auis nigra. piscib⁹ q̄ infesta. Ibis alu flu
minis auis. q̄ uentis simū rostro p̄pio exhibit
h serpentū ouis libent̄ uescit̄. Onocrotalon
greci uocant rostro longo auis. similis cigno
h maior. Porphirion auis purpurei coloris.
ut nomen significare uidet̄. Alii aut̄ alba
similem cigno. alii pellicanū ee dicunt. fuli
ce similes magnitudine z colore cignorū.
duris z grandib⁹ rostris. in scopulis nidor⁹ co

morantes

hal latini diomedias greci hercios uocant. Caradrion auis alba tota. cui mixta oculos caliginosos curant. Upupam greci uocant qd stercore humano consideat. et fetenti pascatur fimo. auis spurcissima. cristis ertantibz galeata. in sepulcris et stercoribz gmorans. Athac. ropi ómac. ignote auis. Bruc locusta q nisi diu uolat. locusta qd pedibz sit longis ut lucta hasta. hanc tam maritima q̃m agreste astagon dicunt. Mustela greci ẽ. i. mus longa. Crocodrillus. aial q̃drupes. a crocco colore dictu. gignit in nilo. Migale ignota bestia. q̃m tam similem cameleonti ferit. Cameleon n̄ habet. unu colore. z diusa ẽ uarietate conspicuus ut pard. Corpuscũ u cameleontis. ad colores q̃s uidet facillima ẽ uersione uariat. Stellio gen lacerte de colore inclitu nom̄ habens. Est em stergore pictus. lucentibz guttis in modu stellariu. Lacerta. regpule genus. uocatu qd brachia habeat. Talpa terrestre aial. sine oculis. terra semp fodiens. q̃m greci astalacam dicunt. Sci q̃ podes. coquendi uasa fictilia. cu tribz pedibz. Pustule st bulle turgentes. in cute. q sepe cum serpedine crescunt. Papula ẽ parussima cutis erectio cu rubore circumcepta. z sic ihoromin unu esse pustulam et papula dicit. Cedro cedri odoris. lignu diu durans. nec a tinea unq̃ exterminat. cui resina cedria dr. que conseruandis libris adeo utilis est. ut plinius ex ea n̄ tinea spatiant. nec tempe consenescant. Sagma sella. ẽ hebreu. greu. et latinu. In pelicatu. in concubinatu. quasi in pelicis usu. Peleremereẏ dicit. Moloch ydolu amonitaru. Prepucia pomoz. sumitas eoz. unde flos cadit. que etiam ydolis immolabant. Stigmata signa uel puncta. Incisurales incisiones. p luctu. Pstibulum dom̄ lupanaria. Louerca. matertera. de ẽ uxor patris. seda. Piacli. sacrificiu nefas. Aruli q̃ circa aras ydoloz nefarias precel fundunt et responsa a demonibz accipiunt. Augel dicunt q̃ uocel auiu intendunt. Inde auguriu officiu. auguriu q̃si auiu garria. uel uocel dicit. Phytonicul. diuin. a phytio apolline dict. Phyton em consulere interpretat. Gibbus. rubber in dorso habens. Lippi cui octi semp lacrimant. Albugo albu qd octos opit. Impetigo sicca scabies. eminens a corpe. cum asperitate et rotu ditate forme. Herniosus. ponderosus. Inquilinus. incolon. uernaculus. Cicatr. uestigium uulnis. Liba oblatio de uino. ut farre. Ut alu dicit eadem et placenta. qd libeant et placeant. Farge nus frumenti. Polenta. farina subtilis. de fabis. uel tritico. Spatule. i. elate. folia palma ru. eo qd erecte et spatis sint similes.

Incipit de libro numeri

Agedaber hebraice. tithymos grece. numerus latine. Mortariu dr. qd ibi semina in pulue reclacta et mortua conciant. Inde mortariolu. diminutiuu. Batilla. pala ferrea ad focu. similis uasis q̃bz aq̃ de sentina nauiu. picit. Zelotipie emulationis. Ab uua passa. Passu ẽ q̃ q̃d ex uua passa compressum effluxerit. Dicit autem passum a patiendo. Nam pcutit uua siccor et decoq̃tur. et inde fit passum. Uua dicta qd intrinsecus humor ei sit. Nam humidu extrinsecus. uuidu intus. madidu in utroq̃ dr. Aceru q̃si aq̃dum. ab aq̃ qua lauant uue in torculari. post expressum uinu. Est em uilis potus. seruoz usibz aptus. Plaustra tecta como

cooperta. Stirps truncus a quo ramy manant. Cucumis natura frigida ē stomacho incōmoda. cui⁹ nominatiuus dupler ē cucumis ⁊ cucumer. ⁊ē masculini generis. Pepo grecū nomen ē. et origo eius latinis incerta. Salata eius nimiū frigida. Clausia uomitū. Chorus igenita modio⁹ mensura complet. ⁊ onus ē camelī. Enigma ē questio obscura. Preēsque uiue dicte. qđ eius matescant. ut qđ prius a sole cocte sint. Has greci lageos dicunt. Fimbrie ora uestimento⁹ i. finis. ⁊ ex greco uocabulum trahunt. Rinoceron grece. latine interpretat in nare cornu. Eadem bestia grece monoceron. latine unicornis uocat. eo qđ unū cornu habeat in media fronte. pedū quatuor. Situla. qđ sitientibus sit apta. ad bibendū. Hoc uas greci. cadū uocant. Complosis manibus. i. mutuo percussis. Initiat est. obtulit. consecrauit. Beelphegor simulacrum ignominie interpretat. Est autē ydolū moabitarū cognomento baal. q̄m latini papū uocant. Pugio gladi. a pungendo ⁊ transfigendo dictus. Idem ē ⁊ clunabulū dictū. qđ religet ad clunes. Trieris. nauis magna. a tribus ordinibus remo⁹ dicta. q̄m greci dulcone uocant. Lupanar. pstibulū. Clauim oculis. i. compunctiones. Pisciculi sīt apud feminas. crurū ornamenta. q̄bus earū gressus ornat. cy urenula. auri. argenti. et catenula ordine flexuoso contexta. ad similitudinē murene serpentis. ad collū aptat ornandū. Mare salsissimū. mare mortuū. Ascensus scorpionis. ppium nom loci. In libro bellor dñi. in libro bellorum scribit.

Incipit de deuteronomio

Addabarim hebraice deuteronomium grece. seda ler latine. Muri horribiles. terribiles. Enachim. scripsi enach. gygantū. hoīm gygantes. Portenta miracula. Sequester. mediator. Dypsa. genꝰ aspidis. q̄ latine situla dr. et q̄ q̄ mordit siti perit. Contio. conuocatio populi. ut allocutio ad populū. Inde concionator dr. q̄ populū alloq̄tur. Garizi. ⁊ ebal duo colles. ad se mucem respicientes. Garizim diuisio. ebal deficiens. ut distermināns. uel uorago uel interpretat. Belial sine iugo. ut lege. siue pestilentia. Caluitū. dissipatio. Caluo. dissipo. Tragelaphus. q̄ ⁊ platyceros. lata cornua hīs. eadem specie ut ceruus. villosos tam hīs armos. ut hircus. ⁊ tam p̄missis hirta barbis. Pygargon. ouigen. camelo. pardalus. ignote bestie sunt. Erinaceus. magnitudine medioc̄um cuniculor. Idem ⁊ cyrogrillus. animal debile. sz rapax. et bestiale. ⁊ mortiferū. Irion auis de genere vulturū. sz minor q̄m vult. Sicera q̄libet potus q̄ mebriari potest. preter uinū. Contumax. contemptor. Manzer. filius scorti. Cartallū. canistrū. calathū. Pcax uerbosus. impiis. Scabies. aspritas cutis. cū pruritu. Prurigo a purendo dr. Scelē dicunt folliculi q̄bus infantes in utero continent. dicte a sequendo. q̄ cū infantes nascunt. folliculi sequitur. Ingluuies. gulosa uoracitas. Veracissimū. purissimū. Opitulente. adiuuent.

Incip̄ de plogo librorū iosue ⁊ iudicū

Exemplaris. exemplaribus. Exonage melius exemplaris. i. bibliothecis. ex ordine habentibus. Exapla autē ppe dr. bibliotheca. quam ex diuersis interpretū editionibus. origenes cōposuit. Sex namq̄ ordinibus diuisas editiones

in una pagina constituit. Arcuato uulnere
quia cauda scorpii curua est. Postliminium post
mortem patris et matris uel quia post captiuita
tem reuersus iura que amiserat recipit. Sirene
tres fuisse in fluctibus finguntur. ex parte uir
gines quia ex parte uolucres habentes unglas
et alas. quarum una uoce altera tibiis tercia li
ra canebat. que illectos cantu nauigantes in
naufragium trahebant. Secundum ueritatem autem
meretrices fuerunt. que transeuntes quam deduce
bant ad egestatem. his ficte sunt inferre nau

A

Anathema perditio. De libro iosue fragium.
Regula est mitra uirginalis capitis. Pita
ciis. modicis coriolis. Subneruare eneruare.
id est neruos succidere. Rafaim i. gygantum
Nouellis ouibus i. unius anni que necdum generant.
A lingua maris. a sonitu maris. Ciuitas litte
rarum dicitur. quia in ea litterati fuerunt. Sudes stipites.

De libro iudicum.

S

Satrape dicuntur apud persas et phylistinos
principes et prefecti. Sica a secando dicta.
Est enim gladius breuis. Unde et latrones qui a
utebantur ea. sicarii sunt dicti. Postica par
ua ianua. post tergum domus. Baratrum quasi
uorago atra i. nimia profunditas. Clauum taber
nacli. ferrum quod terre infigitur. quando taberna
clum tenditur. Malleus dicitur. quia dum calet quod mol
le est cedit et producit. Cinei orti a getro genero
moysi dicti. Obab. ipse est gethro. madian. fi
lii iemini. filii filiorum ioseph. Conche et coclee
uocate. quia deficiente luna cauantur i. euacuantur
Concha autem nomen est prime positionis. coclea.
diminutiuum. Lagena et situla. greca nomina
et ex parte ad latinitatem inflexa. Ipsi enim lagi
nos et sicilenos. nos lagenam et situlam dicimus.
Lagena. uas fictile. Complodere. collidere.

Racemus est pars botrionis. Torques sunt
circuli aurei a collo usque ad pectus pendentes
dicte quod sint torte. Bulle dicte quod sint simi
les rotunditate bullis que in aqua uento inflantur.
genus est ornamenti. Inaures dicte ab auribus
quibus dependent. Monile ornamentum ex gem
mis. quod solet ex feminarum collo pendere dictum
a munire. Ranus genus est rubi. quam uulgo sentem
ursinam uocant. asperum nimis et spinosum.
Palantes fugientes. uel uagantes. Proble
ma i. parabola. propositio. questio. Anaboladi
um. amictorium lineum feminarum. quo humi
operiuntur. quod greci et latini sindonem uocant
Mandibule sunt maxillarum partes. ex quo et nomen
factum. Sure muscule tibiarum. Sure autem et
musculi. et thori idem significant. sunt enim
crurum. lacertorum. ulnarum. Neruicis. de ner
uis facti funes. Stupa canabe est. siue lini di
cta quod ea rime nauium stipentur. unde et stiplato
res dicuntur. Putamine i. sectione. Bachantes.
furentes. Teraphim. figuras. Incipit de prolo
go. iiii. librorum regum

T

Tetragramaton. quatuor litterarum. Incisio
nibus diuisionibus uersuum. ut cymatibus.
Cinoth. lamentationes. Torath lex. Tareas
ra. xii. Agyographa sancta scriptura. Cronicon tem
perale. Seponendum. separandum. a seorsum et pono.
compositum. Frasin. locutione. ut interpretatio
ne. parafrasten. non dissertorem. falsum interpre
tem. falsum translatorem. Clypeus. scutum
mimis. dictus ab eo quod clipet i. celet corpus
Clypeus autem peditum est. scutum uero equitum

De libro regum primo

Ramathaim sothim altitudo speculatio
nis. Calce posterius. In secretiori parte
natium i. extra aluum dependebant ex tales.

Capsella capsilin in angulo lebes minor
caldaria maior Samuel hebraice postula
tio dñi dicitur Emula inimica aduersatrix
Temulenta uinolenta ebria Temetum enim
uinum dicitur Sermo dñi pretiosus i rarus Am
phora uocatur quod hinc inde leuetur binas ansas
habens aures imitantes Auriclam i ad aurem
samuelis Sistarchie proprie sunt nautarum dic
te quod sunt sute malaba uel dasga Filius unius
anni erat saul i humilis erat Demolitus est
dissipauit Famelici fame fatigati Olla dic
ta eo quod ebulliat in ea aqua igne subiecto Mu
tatoria uestimentorum i uarias uestes Creditor
qui aliquid commendatum habet Epilenticos insa
nos Emissarium ab emittendo i missum Colli
rida panis subcineritius Ephi mensura mo
diorum trium Caricas ficus Tridens greifa
Sarclm houa uel hacca Malus granata ar
bor cuius fructus duram cutem habet plenam
granis Ligaturis uue passe i mature Sylo ubi
archa dei erat Ramatha sophim quam [illegible]
te dicebatur arimathia unde ioseph [illegible]us ge
erat Sophim mons in tribu ephraim
Ephrateus ab ephrata uxore caleph de tribu
iuda Cacabus et cucuma a sono feruoris uo
cantur Bucella quod bucca semel capere potest
Lenticula uasculum olearium quadrangulum in la
tere apertum aliniendo dictum Frusta crustula pa
nis ut cuilibet rei incisura In bolidis et petro
bolis et in satis campis i locis illis uel petrosis
Fornix arcus in plateis pro signo triumphi
constructus Cassis i galea Phalanx caterua le
gio Limpidissimos purissimos Apparitores qui
semper app[illegible]arent coram rege Satelles lictor
minister [illegible] crudelitatis Ere alieno usurato
Pendie [illegible] pori die post cras Contribules

consanguinei qui sunt ex eadem tribu Clamis
est uestis que ex una parte induitur neque consuitur
sed fibula infrenatur In fasciculo in congregatione

De libro regum secundo

Diadema est ornamentum capitis matronarum
ex auro et gemmis contextum Domatum tec
torum excelsarum domorum Doma greci tectum
uocant Collirida modicus panis triangulus Ce
lethi et pheleti pugnatores doctissimi Vel cere
thi interficientes interpretantur qui reos dampna
bant Pheleti uero mirabiliter excludentes uel
saluantes interpretantur Ipsi innocentes defen
debant ne sine culpa dampnarentur Sanctificata
est ab immunditia i a menstruo sanguine uel
mundata a sterilitate quia concepit Polenta
id est farina Ptypsane grecum nomen est et dicuntur
quod in pila fieri solent de ordeo decorticato In
typo laterum uti diuiduntur lateres Stratori
a lectoria que in lectis et stratis sterni solent La
peditia dicta quod pedibus primum sternerentur quasi
tapedia Et quod erit uestri piaculum i in quo placa
bo uos Egregius psaltes preclarus cantor Tres
primi exercitus dauid i dauid miles equiuocus
regis Primus ligni uermiculus Sicut enim uer
mis ligna comedit sic ille inimicos consumpsit
Secundus eleazar Tertius semnaa hii sunt tres pri
mi Tres uero secundi abisai banaia asael Post
hos triginta fortes connumerantur

De libro regum tertio

Cementarii sunt qui fundamenta
disponunt Cementum a cedendo
dictum eo quod fundus fit domus Latomi cesores
lapidum Abiegna ligna abietis Coclee as
census per circuitum a similitudine coclee pis
cis Cenaclm dictum a communione uescen
di Laquearia sunt que camerata subtegunt et

ornant. que et lacunaria dicuntur. Princi
paliter autem lacus dicitur. cuius diminutiuum
lacunar facit. Anaglipha celata eminens
pictura. Bul. october. uel nouemb. Deam
blacra. ubi inter duas columpnas ambulatur.
Epistilia sunt que super capitella ponuntur et est
grecum. i. supermissa. Hystriatarum quasi hystori
ce pictarum. ut celatarum. Septena uersu
um. septies uertitur. altera super alteram. Trium
unciarum. tres uncie pollicis. uiii. digitos effi
ciunt. Batus. l. sextarios capit. hebraice
uocatur abata. i. olearia mola. que una uice. l. sex
tarios proterit. Bases fulture sunt columpnarum
que a fundamento consurgunt. et supposite
fabrice sustinent pondus. Bases autem
nomen fortissime petre est syro nomine.
Luter uas eneum. xl. batos capiens. a luen
do dictus. Plecta est calix. duas ansas habens.
idem est crater. Axis est. erga quem rota cur
rus uoluitur. Humeruli qui in extremitatibus
axis fiunt. ne de eo rota labatur. Radii qui
inter cantum et tympanum fiunt. Canti quibus
rota circumdatur. Modioli. idem et tympa
num. per quem axis transit. Scutre eedem
et cucume. uasa enea equalia in fundo et
ore desuper cooperta. in quibus calefaciunt quod
uolunt. Amula urceolus. uas in quo uinum
offertur. que iosephus fusilia uini uocat. In
argillosa. Argilla ab argis uocata. apud
quos primum ex ea confecta sunt uasa. Fulcra sunt
ornamenta lectorum. dicta quod in his fulcimur.
id est sustinemur. ut quod thoros fulciant. siue
caput. que reclinatoria ungus uocat. Pelta. scutum
breuissimum. in modum lune medie. Alii pel
tum neutro genere uolunt proferre. Emina appen
det libram unam. que geminata sextarium facit.

Simie grecum nomen. i. pressis naribus.
Harum genera quinque sunt. Cyropetice
caudas habent. simia enim cum cauda est. Spin
ge uillose comis. mamis prominentibus. do
ciles a feritatis obliuione. Cynocephali
et ipsi similes simiis. sed facie admodum canis.
inde que nuncupati. Satiri. facie admodum
grata. et gesticulatis motibus inquieti. Calliati
ces toto pene aspectu a ceteris distant. Sunt
enim facie producta et lata. Sicomorus sicut
et morus. greca nomina sunt. Dicitur autem
sicomorus. eo quod sit folio similis moro. Hanc
latini celsam uocant. ab altitudine. quia non
breuis ut morus. Choa insula una de cy
cladibus. Salomon edificauit mello. Alia
translatio. edificauit locum excelsum. Voragi
ne profunditate. a uoro uerbo. Indolis. iuuen
tutis incrementum. Indolis proprie est imago que
dam future uirtutis. Scorpiones genus dupli
cis flagelli. ut magni fustes. sicut scorpio
fure nes. i. uirge consulum ornate. Crustu
la a crusta. i. panes oleo conspersi. Effe
minati molles. sordidi. sine feminis
turpiter in ephebos peccantes. Armarium
locus est. ubi quarumcumque rerum ut artium instru
menta ponuntur. Armamentarium uero. ubi tantum
tela armorum. Lechitus uas custodiendi olei.
Accinctus. armis indutus. Discinctus qui arma
ponit post uictoriam finito bello. Temulen
tus ebrius. Obtimates. summi. excellentes.

De libro regum quarto.

Turbo. uolubilitas uentorum. que turbo
dicitur a terra. quotiens uentus surgens
terram in circuitu mittit. Psaltem
psallentem. Oscitauit. os aperuit. Colochi
tida. cucurbita agrestis. uehe ment

amara· que similiter ut cucurbita p ter
ram flagella tendit· Burdo bigenerum
animal ē· qd nascit ex eq̄ ⁊ asina· sicut mu
lus ex equa· ⁊ asino· Conclauis interior cella·
cubiculū ex omni parte clausū· Scabbi·
stercoris· uacui· manus· Stater ē nūmus·
medietas uncie· hn̄s scrupulos· xii· Plena enī
uncia· constat dragmis· viii· i· scrupulis·
xx iiii· Dragma uero octaua pars uncie· tri
bꝫ constat scrupulis· i· xcē viii· siliquis· Cadus
greca amphora ē· continens urnas tres· Ur
na ū mensura ē· q̄m quartariū dicunt· qd
quatuor sextarios capit· Ppe autē urna
uas ē· qd condendis defunctorꝫ cineribꝫ ad
hiberi solet· Stibio ceruleo colore· q̄ muli
eres ornandi causa· supcilia colorant· Calua
ria ab ossibꝫ caluis dicta· — Sartatecta· re
paratio fabrice· Sartū ia enī consutum
dr· a sartio uerbo· Gazophylatiū ē archa· ū
colliguntur in templo ea q̄ ad indigentiā pau
pum mittuntur· Cementarij sunt architec
ti· q̄ disponunt fundamenta· Carduus ge
nus est herbe spine· Musach sabbati· di
cunt hebrei organū fuisse in templo· q̄ in
sabbato cantabatur· Legi in cuiusdam libro
ita expositū· musach sabbati· locū quēdā
edificatum fuisse in uestibulo templi dn̄i
ū reges q̄ndo in sabbato orationis causa
ad templum ibant· pecuniam p elemosi
na immittebant· ⁊ ita musach sabbati ga
zophylatium esse regū· sicut corbanan sa
cerdotū est· In scda ierlm̄· interiorē murū
q̄ ad augendam ciuitatē factus ē· Edictas
domuinculas· diminutiuū ab ede· Tofeth·
latitudo interpretatur· locus in suburbanis
ihrlm̄· in ualle filiorꝫ emnon· ū ppls isrl

simulacra gentium adorabant· ⁊ filios
sacrificabant p ignem· moloch ydolo moa
bitarū· Exedra absida· locus subselliorꝫ la
tinū est· ⁊ grece cyclon dicitur· Multam ter
re uim dampnū pecunie· Clusor· q̄ gem
mas auro uel argento concludit· Trulla· no
men de sono factum· eo qd trudit lapides·
Tirones dn̄r fortes pueri· q̄ ad militiam
deliguntur· atq; armis gerendis habiles
existunt

Incipit de ysaia ppha

Fota· i· nutrita· Tugurium parua casu
la· ppter ardorem radiorꝫ solis de
clinandum a tego diriuatū· Coccinum
rubrum· Scoria· sordes metallorꝫ· Musitato
res· murmuratores· Lunule· bulle in simi
litudinem lune dependentes· Torques cir
culus a collo ad pectus usq; dependens· Mo
nilia· oīa matronarū ornamenta· Pisceli
des· ornamenta crurum mulierū· siue ar
mille pedum· Murenule ornamenta col
li· a similitudine murene serpentis· Olfac
toriola· uasa odoramentorū apud mulie
res· Inaures dicte ab auribꝫ de quibꝫ de
pendent· Anuli ab anis· i· circlis· diminu
tiuū· Acus q̄bꝫ in feminis ornandorꝫ crini
um compago retinetur ne laxius fluant·
Sindones amictoria linea feminarū· Vitte
q̄bꝫ uinciuntur crines· Teristra· pallia mulie
bria· Teristra dicta eo qd in estate ⁊ caumate
corpa ptegant feminarū· Fascia dicta qd
in modum fasciculi corp̄ alligat· unde et fas
ciole· quibꝫ uulnera colligantur· Labrusca
ē uitis agrestris· dicta a labris· Maceria dic
ta a longo tractu sepis· Leuiathan ē piscis
significat diabolum· interpretatur additamentū

eorꝫ

Vitia est unca q̄ ilium mulū putabit abscidetur. Vepres maiores nr̄i oīm̄e arborem spinosam uep̄r̄e dicebant. q̄d ui prendat. Sorech electa interp̄tat. gen̄ uitis optime. Seraphyn ardentes. ut incendentes. Calculus lapis curuus rotundus. leuis dic̄t q̄d sine molestia p̄ breuitate sit calc̄at̄. Vuas caudas tityonum duos reges significare uult. Trio pustū ligniū Labeel interp̄tat̄ bon̄ d̄s. ut ut ydolū. uel hominem ostendent. Nouacta ab innouando dicta. Sarcl̄m ferrum fossor. Sarient̄ fodient̄ purgabunt̄. Syloa fons ē ad radicem montis syon. q̄ n̄ iugib⁹ aq̄s. h⁹ incertis horis diebus q̄ ebullit. ꝛ p̄ terrar̄ū concaua. ꝛ antra sar. durissimi. cū magno sonitu ueniet. Syloe missus interp̄tat. Presto labor expectabo. Petra horeb. Horeb ꝛ zebee principes madianitar̄ū occisi sunt sup petr̄m durissim̄a. i. silicem q̄ hebraice dic̄t sur. ꝛ ita q̄ petra ꝛ rupe q̄ in ea occisus est. loc̄ petre horeb nomen accepit. Carcamus ꝛ calamo. arphath ꝛ emath. ciuitates s̄t moriente. Gannuret. cyuuret. Serre nom̄ de sono factum ē. i. a stridore serre. q̄m p̄dices puer dedali discipl̄s spinam pisces imitat̄. e ferro lamina erasparis dentiū mordacitate armant. Inuti. incombere confidere. Vtm nob steterit. Nob opp̄tōu paruulū ē. Desolabit d̄ns linguam maris egypti. Non mare h⁹ linguam maris egypti desolabit. uel mirificet q̄ p̄i contra d̄m̄ blasphemauerat. Verbum hebraicū massa. omus ut ponḋ intelligi potest. ꝛ iuxtaq̄ positum fuerit minarum plena s̄t que dicuntur. Babilon metropolis chaldeor. Preciosior aur auro p̄pt raritatē hoīm. Pilosi uel incubones. uel tauros siluestres. ut satyros. ut quosdam homines quos nonnulli fatuos ficarios uocant. uel demoniū genera intelligunt̄. Vlule aues a planctu ꝛ luctu nom̄ate. Cū eni clamant aut planctū imitant̄. aut gemitū. Sirene demones. t monstra q̄dam. uel draones magni aut̄ cristati. ac uolantes. Regulus basiliscus. Ab exitu. a decem tribubꝫ q̄ alio nomine israt uocant̄. Juncus dic̄t eo q̄d iuncti⁹ radicibus herbar̄ flaccentia contracta. Spm uertiginis spm erroris. Taneos. Tanis metropolis egypti. in q̄ moyses signa fecit. Memphyeos. memphis q̄q magicis artib⁹ ciuitas egypti dicta. Pila prope dic̄t. q̄d sit pilis plena. Hec aut̄ ꝛ affera a ferendo ut ferendo dicta. fascis ligaminibꝫ. Vinea meri. uinea bona. Ppinat potum dat. Gich ꝛ ciuitū infirmora s̄t semina. Vcari. ū. el. Hanc esse q̄dam putant ariopolim. ab ydolo martis ariel. q̄d illic situm ē. Interp̄tat̄ aut̄ ariel leo dei. uel lin figuralit̄ significans. Runcina ferramentum q̄ herbe euellunt̄. Malus ē arbor nauis q̄ uela sustinent̄. dicta q̄d h⁹ instar mali in sumitate. Migma hebreus sermo ē. i. mixta. Discretiōne. locutione. Ppendiculum ē q̄d semp̄ d appendit̄. Venq̄ in fabrica nisi omnia ad ppendiculum ꝛ certam fiant regulam necesse ē ut cuncta mendosa instruantur. Urtice ab urendo dicte. Palmarus. spinosa herba. ꝛ aspruna. Onocentaurū uocari eo q̄d media hominis species ꝛ media asini esse dicat̄. sicut ꝛ ypocentaurus eo q̄d equor hominū q̄ in eis nata coniuncta fuisse putat̄. Lamias q̄s fabule ferunt infantes ex rupe aclamare solitas. a lamando spetialit dictas. habentes similes eis pedes. manus ꝛ

totum corpus pulcrum. Vrnor uiriditas. Cathaplasma dicit eo qđ inductio sola sit. Apotheca cellaria. uel horrea. Buxus nom̃ grecum ẽ. ex parte a latinis corruptum. Pyxos enim a grecis dr arbor semp uirens. lentitate matie eleẽtor apicibꝫ apta. Plastes figulus. Circinus dr tus. qđ uergendo efficit circulos. cui punct in medio positus a grecis centron uocat. Hlex ab electo uocata. huic enim arboris fructū homines pmū ad uictum sibi elegerunt. Samia argilla. et samia uasa q̃dam putant ab oppido samo grecie nom̃ habere. Gene st inferiores sub oculis partes. unde barbe inchoant. Nam grece genos barba. Et dicunt̃ qđ inde incipiant barbe gigni. Dromeda genus ẽ camelor minoris quidem state ꝫ uelocioris. unde ⁊ nom̃ hꝫ. Nam dromos dr cursus. ⁊ uelocitas appellat̃. Centū uel ampli milia una die pgere solet. Qđ animal sicut bos ⁊ ouis. ⁊ camelus ruminat. Madian ⁊ epha regiones ultra arabiã fertiles camelor. omnis puincia saba dr uenit regina ad salomonẽ. Cedar regio sarracenor. Nabaioth uñ de filiis ismael. Bostra ciuitas in moab. Fictor formator. Jus ypharii comedẽt. quor uasa ⁊ doctrina imunda st. Q̃ ponitis fortune mensam. i. myrtam potionẽ. Estauit in cunctis ⁊ maxime in egypto ⁊ alexandria ydolatie uet consuetudo. ut ultimo die anni et mensis eor q̃ extremũ ẽ ponat mensam repletam uariis genis epulis. ⁊ pocio multo myrto. uel pretii anni. uel futi fertilitatẽ auspicantes. Hoc autem faciebant q̃ istitie.

Incipit de iheremia pphã

Borith herbam fullonis dicunt̃ q̃ uirtutis puincie palestine in uirentibꝫ ⁊ humectis nascitur locis. ⁊ ad lauandas sordes ea dem uim hꝫ quam et nitrum. Repudium ẽ. qđ sub testimonio testium. uel psentia uel absentia mittit̃. Cartallus cophinus. uel canistrum. Placentas. dulces panes de simila ⁊ oleo. uel adipe melliores. Lopheet latitudo. locus q̃ syloe fontibꝫ irrigat̃. ⁊ ẽ amen. atq nemorosus. In non uel hominis nomen. uel gramen sonat. ⁊ unde gehenna uocabulũ traxit. et gehenna interpretat̃ uallis filiorũ ennon. Absinthium grecum nom̃ est. cui pximum ẽ qđ in ponti regione nascit̃. unde ⁊ absinthium ponticum nominat̃. Ascia ab astulis dicta q̃s de ligno exprimit. cui diminutiuum asciola. q̃ manubrio breui capit̃. Lumbare cingulum lineum dictum qđ lumbos ligent. uel qđ lumbis adhereat. In ungue adamantino. Adamas indicus lapis paruus ⁊ inde corus ferrugineum hꝫ colorem. q̃ in ferro nec igne secari potest. sed recenti ⁊ calido hyrcor sanguine rumpit̃. Hic dissidet cũ magnete lapide in tantum. ut iuxta posit̃ ferrum in patiatur abstrahi a magnete. Syrtica q̃m latum tm arenam uocant. ex amaritudine dicta nascitur in solitudine. Terra sallugines. q̃ nullos fructus bonitatis facit. In nectarium in cippum uel cathenam. gen uincti. Calathi cophini. canistri. de uirgis. Angusti in pfundo lati incole. Inclusores q̃ auro gemmas in cludunt. Celeuma pipe nautarũ cantus. cũ est. magendis naualibꝫ rebus. Stater ẽ medietas uncie. appendens aureos tres. Stipulatio ẽ confirmatio. testificatio. dicta a stipula. Ytereres enim q̃ndo aliq̃d promittebant. stipulam tenentes frangebant. q̃m uterũ iungentes sponsionem suã cognoscebãt.

Pagella diminutiuū a pagina. Scalpellum est ferrum quo cartas incidunt et pennas acuunt scriptores. Ve industria de instantia. De cura. de ꝓscientia. Cripta spelunca. Amicietū tegetur uestietū. Sōlentem sordidum. Liba sunt q̄ alīi placentas uocant ⁊ de farre fiunt. dicta eo q̄d libeant. i. placeant. Polire. purgare. acuere. Chamos ydolum moabitarum. Structores compositores. q̄ regias sellas componunt. Exossauit. ossa extra proiecit. Pilosi qui grece panite. latine incubi appellantur. siue iniuꝫ. ab incundo passim cū anima libꝫ. unde ⁊ incubi dicunt. ab incubando hoc ē stuprando. Sepe enī mybi existūt etiam mulieribꝫ. ⁊ earū ꝓpagunt concubitū. Quos demones galli dusios uocant. q̄ assidue hanc īmunditiā ꝓpagunt. Simam autem uulgo incubonē uocant. hunc romānī faunū dicunt. Pedalis mensura intela. q̄ndo uolunt eam incidere. Sopiantū sopore grauentū. Timiamatia thuribula. Exalarent. exspirarent. In croceis. in rubicundis. Flam croceus lutei coloris ē. i. rubri. ut croceo mutauit uellera luto

De ꝓlogo scī ieronimi in ezechiele

Fagolidores. manducans. senectas. i. malelectiones. Fage grece. comedere. Hydros. maledictum dr. Qui alīis detrahunt. q̄si maledictis se pascunt. Qd ū q̄si exponens grece dixerit manducans. s. mantua. nō ē uerbum de uerbo translatū s̄ sensus de sensu

In de ezechie ꝓpha

Chobar est nomen fluminis. aut certe iuxta interptationē suā. q. magne uectus. Hygrim significat. ⁊ eufraten. Electrū uocat qd ad radium solis clari aurū argento q̄ relucet. Sol enim apoetis electron uocatur. Defecatus ē enī hoc metallum omnibꝫ metallis. Cristallus resplendens. ⁊ aq̄sus colore. traditū qd sit nyx glacie durata ꝓ annos. unde ⁊ nom ei greci dederunt. Arietē nom speciei dedit. eo q̄d cū impetu murū impingit. in modū arietis pugnantis. Valide enī ac noctose arboris caput ferro uestitū ea q̄ suspensa funibꝫ multoꝫ manibꝫ impellitur ad murū. deinde retorsura uincta maiori impetu destinat. Obsidionem. uallationē hostium. cyrcumtionem. sē quibꝫ urbs claudit. ne q̄s obsessorum possit effugere. Comportati aggeres. q̄bꝫ uallet fossę q̄ complent. Castra militū custodie ꝓ circuitū a castrando dicta. eo q̄d milites se in ꝓpectione ab hyoribus continebant. Deblata cuncta. Emissarius. sicarius. predo. satelles. flagitiosus. Cicinnus. crinis. Complosi. applicui. Phalerae. ꝓpriū nom. Plangentes adonidem. Solebant gentes adonidem filium ueneris annuo sacro luctu plangere. ⁊ inde mos erat ꝓphetis mulieres istius illud simulare sicut ⁊ ysaias de mensa fortune. Tau. T. littera figura dr̄uce crucis habens. unde ⁊ hebraice signū interpretat. Lebes olla enea. Puluinar. lectus diuitū ē. unde ⁊ puluillus. Cerucalia q̄ sub ceruice ponunt. Paxillus. diminutiuū a palo. Ad mundum muliebrem. tēp̄ pubertatis ostendit. q̄ndo puelle nubiles appellant. ⁊ possunt marito complexibꝫ coptari. Pcax uerbosus. importunus. improbus. impudens. Arcola diminutiuū ab ārea

..sydones ꝛ sydon urbs nocata ab Arad filio chanaan :·

Incolatus ꝑegrinatio · Sabath · ciuitas Com
pluta · pluuius irrigata · Colla · tabernaclm
meum · Colibama · ciuitas ꝑncipũ eclom ·
Dedan · in ydumea · Transtra sẽ tabule · ubi
sedent remiges · Pretoriola in nauibꝫ dimi
nutiuũ a pretorio · domũcte in nauibꝫ · De
insulis elysa · ꝛ maritimus grecie · elysa enim
nepos iapheth a quo greci elyseos · q uocant
eolides · Vnde ꝛ quinta grecia lungẽ · eolis ap
pellatur · Sydon ꝑmogenit chanaan · a q ·
aradii sẽ · q aradian insulam · angusto freto
a femeris littore sepatam colunt · Biblos ci
uitas femeris · cui habitatores sunt biblii · Lydii ha
bitatores lidie ꝓuincie · malia minore · Li
bies · q ꝛ libici · in libia affrice · Pigmei sic gre
ci nanos uocant · qd sunt statura cubitales ·
Tubal filius iafeth · a q hyberi q ꝛ hyspani ·
Mosoch filius iafeth · a q capadoces · unde ꝛ urbs
apud eos mazaca uocat · Ebenninos · de ebe
no factos · Eben arbor in india ꝛ ethyopia
nascit · q cesa durescit in lapidem · cuius lig
nũ nigrum ẽ · h indicũ mactosum inparuis
distinctionibꝫ albis q fuluis · Ethyopicum
ũ qd prestantius in nullo ẽ mactosum · h ni
grũ ꝛ lene corneũ · Scutulatã ꝓpter orbiculos ·
rotundos · Damascen ciuis damasci · Damas
c autem ciuitas ẽ syrie · condita ꝛ uocata
a damasco dispensatore abrahe · Iundime
mercimonia · loc mercati · Dadan filius rem
ma nepotis cham · a q gens ethyopie · Saba
filii chus · filii cham · a q sabei · Assur filius
sem · a q assirii · Inuocatiuũ dictũ · qd in se tene
at ali — quid inuolutũ · Siene oppidũ in
dextrali parte egypti · Fatures pars terre e
gypti · ad nubie · spolia q de manibꝫ trahun
tur · Peluſium oppidũ egypti · Bubastu urbs
in egypto · Elyopolis in egypto · ꝛ ciuitas so
lis edificata a filiis isrl · in qua phutphar
sacerdos erat · cui meminit thezechiel · fal
ciarẽ · falcibus ligarẽ · Elam ꝑmogenit sem ·
a q elamite · ꝑcipes ꝓsidis · Seir mons inter
ra eclom · ubi habitauit esau · q alio nõe seir · ꝛ
pilosus dicit · In his locis habitauit ꝑ pus chor
reus · Parietine parietũ ruine · sine domo et
habitatore · Gog tectũ · Magog detectio in
terpretatur · filii iafeth · a quo gotti · sicut
cuginem duxisse putant · Gomer filius
iafeth · a quo galathe · i gallici · Togorma ·
incolar · Tarsis filius gomer · a q cilices · un
de ꝛ metropolis eor tharsus unde fuit pau
lus · Cont hasta sine ferro · Polinctores
ossiũ · ut cadaueribus sepultores · ꝛ dicti po
linctores · q si pollutorũ unctores · i cadaue
rũ curatores · Amona calam mensure ei
dem · cui ꝛ ꝓtica duos passus · i decẽ pedes
hns · Palm · iiii digitos ht · Pibolus deam
blatorium · in iezechiele uero murũ signi
ficat · q ꝛ tertiorus attrii · uxta gazophilatia
Edituus custodes domor · ab ecle dicti · Oephi
in aridis · decima pars chori · i · tre modii · ha
tus in liq̃dis · i · in uino ꝛ oleo · tercia pars cho
ri · sicut oephi · Mina grece · mna dicit · sera
ginta siclos · i · obolos mille · cc · ut · c · dragmas
sedm alios talentũ · hm maior · xcviii sicla
rii · minor · ix · Talu sub cruce sunt · sub talus
calcanei · Cata uxta · ut sedm · Culina · co
q̃na · Engadi loc · u finit mare mortuũ · Int
pretat fons siue oculus hedi · Engallim in ꝑn
cipio maris mortui · u iordanis intrat · fons ·
si — ue oculi urculor · Vasa transmigtio
nis sarcinulas transmigrantiũ dicit · Lutta
cementũ a liniendo dictũ · Pretoriola cellaria

in nauiin quib⁹ metcel preciosissime po
nunt. Scutulata monile in modū scutu
le ex auro compositū. Turris siene. Turris
siene usq hodie pmanet castrum. i. sē mli
catharacte. et usq ad quē locū mare nau
gabile ē. Gog ⁊ magog. ⁊ gentē significat
⁊ caput gentis. Q quoꝝ ab iacob q̄ postea
appellatus ē isrl. omīs popls hebreoꝝ sortē
ē nom. sic a principe gog omīs q̄ ei subdita
sunt magogō appellant

Ve xplogo scī ihe in ymy in daniele

Per ythomen. circūcisio. mesio. Caul
labat. detrectabat. conuitiose vocabat. mo
rebat. Ossa frustū dentiū ē. cui diminu
tiui ossicula facit. Viscoforū discū ferentē

Incipit de daniele ppha

Terra sennār locus ē babilonis. in q̄
fuit campꝰ duran. et ītis quā usq
ad celū hii q̄ ab oriente uenerīt edificare
conati sī. Tempꝰ vel mitis. dilatiōe q̄ritis.
Saraballa. crura hominū appellant. ru
bie. Hapta. genꝰ somitis ap̄ ysai. chalceol
ē nouell⁹ palmes. minat. p̄ozis anni flagel
lo. Lyra est grecū uerbū ⁊ usu iam latīm.
Procerita. altitudo. Incenat. sine cena. In
susis castro. Susis oppidū est in pside. In elam
regione. sicut ut symacus int̄pretat. ē cuius
tas. a q̄ regio nom̄ accepit. ut a babilone ba
bilonii. ⁊ elam elamite. Sup portam ulaj
Sciendū ē autem nom̄ ee loci siue portes
in susis. ut in tria secta porta. ⁊ ap̄ romanos
carmentalis dr. Deo mazoim. ut mazim
aq̄la dīm fortitudinū. septuaginta dīm for
tissimum dixerunt. Apedno. ppium nom̄ loci
unt tygrim ⁊ eufraten. Unguenta. unguen
ta. alia edituo lenimentū hr. Postcenium cubi
culum. ostium latens a publico remotū. Cinus.
⁊ primus. latine ilex. ⁊ lentiscus arbores. Arta
ba mensura ē apud egyptios sextariorꝝ lxx ii.
composita ex numero. pter. lxx. al. ii. gentes ut
linguas q̄ orbem impleuerīt. Et tres artabe
decem modios facium. Trel modii. ⁊ tertia pars
modii. in una artaba.

Ve xplogo scī ihe in ymy in xii. pphis. prīm de osee.

Commaticus. Comma. particula sententie
mensio interpretat. Synchronon. i. unius
temporis. Chelidonia. Synchronon. i. eōdem tempore. syn
con. cronos. tempus. Inuia sine uia. Achor ualles
lis tumultus. ut turbarīs eo q̄d ibi tumultuat
⁊ turbatus sit isrl. Teraphin figure. uel ymagines. Neomenie kalende. Galgala. locus ē
iuxta iericho. Lappa dicta q̄d habeat caulem
ingentem p̄ terram dispositam. Herba agrestis
phylantropos dr. q̄d uetitis hominū inhereat.
ob asperitatem sui. Nouale. rus nouiter cultum.
Fumarium dom̄ fumi.

Ve iohele prophete

Agroticacee latine sonat. auribus perpute
Eruca frondium uermis in holere uel
pampino inuoluta. ab eruendo dicta. Ru
bigo eruginem dicit. q̄ ex corrupto aere nas
citur. Labatio tantū calicis ē libare fundere.
Apotheca horreum. Zelatus est dīs terram
suam. ⁊ pepercit ei. q̄m uidit contempserat. Li
gonie ferrū fossorium. Ligones dicti. q̄d terrā
leuent. q̄si liuones. Vallis concisionis. i. iudicii.

de amos prophete

Vertex carmeli. Verticem p̄ cacumine
p̄ methaphoram. Compluta plurimis
irrigata. Aurugine morbo. Torris tritio. Pom
patice. cū pompa. Velibuti. uncti. pfusi. Litu
limitū. Osqlie. sordes. Aptas. foramina. rimas.

De iona

Tharsis mare. ut pelagus. Naulū mercedem nauis. Gurges ppe locus altus in flumine. Itinere dierum trium. Niniue autē ciuitas tanti ambitus erat. ut uix posset trium dierū itinere circuiri. Jonas u̅ precepti q̄ supioris naufragii memor. uiā triū dierū uni diei festinatione compleuit. Soliū sella regia. De michea

Ad micheam morasthitē. Morasthi q̄ usq̄ hodie iuxta eleuteropolim urbē palestine haud grandis uiculus. Morasti autē in lingua nr̄a heredem significat (+ sonat) Precox genus uuarū cito maturantiū. Sacellum diminutiuū a sacco. Paliurus herba asprima spinosa pungens. ⁊ retinens. uulnerans appropinquantē. ⁊ unco dente comprehendens. De naum

Deus emulator. Vox pphe laudantis dn̄m. qd̄ de assiriis ppli sui sit ult̄ iniuriā. Non consurget duplex tribulatio. Alia editio. Non iudicabit bis in id ipm̄. Quadrige collise. i. p multitudine. Cosmus. i. mundus. Extasis. i. excessus. Anagen. supior sensus. Achemmamassa. i. graue onus. De abachuc

Onus qd̄ uidit abacuc. Ponere symacus ⁊ theodocion. assūptio posuerūt. septuaginta uisio. Ubi autem on̄ ponit̄. minarū sūt plena q̄ dicunt̄. Pardus uelocissima ⁊ uaria bestia. Tana. i. pondus. Politia. i. ornat̄. Tyrannus. ferox. malus rex. q̄ sine lege uiuit. Consopit̄ sompno oppssus. Sceptrū. regia uirga.

De sophonia

Scateat. ebulliat

Edituos uocat ydolorū sacerdotes. q̄ in templo dn̄i ⁊ dn̄m parit̄ ueneati sunt. Melchon ydolum amonitarū interptatū dr̄ rex. Pila uas concauū. in q̄ frumenta tunduntur. ⁊ medicorū aptum usui. Nugax. uan̄ fatuus.

De zacharia

Pertusum. pforatum. Ppendiculm instrumentū. cementarii. Torris. Perutus. titio extractus. Cydaris pilleus sacerdotalis. ex byisso. hc̄ greci et nr̄i tyaram. q̄ dā etiam mitram uocant. In terram sanna-ar. in terra babilonis. Casleu nouember. Inter scapulū. spatiū int̄ scaplas. Ada-mas. lapis durissim̄. Sedrach. terra damasci. ut legit̄ in zacharia. Emath. regio allophilorū ⁊ terminus in regione damasci. Aschalon urbs nobilis palestine. usq̄ hodie. Accaron uicus grandis ciuiū iudeorū int̄ azotū ⁊ iamniam. Quidam putant accaron turrim stratonis ēē cesaream postea uocatam. Gaza ciuitas insignis palestine usq̄ hodie. Azotus nobile municipiū palestine. Jeiuniū p̄mi. Martii. Jeiuniū quarti. Junii. Jeiuniū septimi. septembris. Jeiuniū decimi. decembris. Velubrū templum ydolorū. Statuariū. librariū. Alia editio conflatoriū. In hebreo ioser. Plasten. quem fictorem ⁊ figulum possum̄ dicē. Sup limmare craple. alia editio uestibula. mobilia craple. Adhedremon. urbs ē q̄ nc̄ maximianopolis uocat̄. Madgeddo. urbs ē. q̄m cepit ihs. rege ei interfecto. Remon in tribu symeon ut iuda locus. Ananeel. gr̄a dī. Preruptio. precipitium. Alia editio p preruptione. chaos habet. De maclachia

Fullonum. lauantiū. Emolumentū fructus. laboris. uel lucrū. siue adiutoriū. Arrogantes. supbos. Liber monimenti. lib̄ memorie. Anathemate. alia editio h̄t. ne forte ptiā terram funditus. De plogo in libro iob

A

Astericus apponitur his que omissa sunt ut illucescant ꝑ eam notam que deesse uidentur. Obelus supponitur ubi dubitatur utrum ponenda sint an non. Echyma tismenos aliud loquens. aliud agens. Anguilla similitudo dedit ei origo. ꝙ greci murenam placet se in cretos serpere transferunt. Hanc femininum esse concipe a serpente. animam habere certum est. Nam caput ꝑcussio uxoream interimit. cauda statum examinari dicunt. Psa producta ut ꝑfusa oratio. Et alege metri soluta. Psalmum enim antiquum ductum dicebant et rectum. Exametri uersus ꝙ pedum. Idioma ꝓpietas lingue. uel consuetudo. Rithmus qui non ex certo fine modulatur. ex uerborum modulata compositio. Rithmus latine numerus dicitur. Comma breuis oratio. et membrum interpretatur. Secunda est quod adhuc emendatur. et necdum in librum redactum est.

Incipit de libro Iob

Terra huius uicus in finibus est idumee ut arabie. Job ipse est iobab filius iareth filii raguel filii esau qui ab abraham. Benedixerunt ꝙ maledixerunt. Sanies est sanguis putridus. Leuiathan serpens in aqua diabolum significans. et interpretatur additamentum eorum. Consules a consulendo de cuncta agentes cum consilio. sicut regis a regendo dicunt. Tigris uocata ꝙ uelocitate. Ita enim ipse et greci et medi sagittam uocant. Bestia uarius distincta maculis. iuuenis et uelocitate mirabilis. Has magis hyrcania gignit. Dissimulare ostendere non ee quod est. simulare ostendere esse quod non est. Limea uestimentorum uermis. dicta quod teneat. et eos usque insideat quod erodat. Fames melius quam famem patitur. Onager interpretatur asinus ferus. Onos enim greci asinum uocant. agrian ferum. Torrens et aqua uemens et impetu. Pruina et matutinum temporis frigus. Pupilli dicti quasi sine oculis. hoc est a parentibus orbi. Conditerant. conspirauerant. Posuisti in nervo. in uena. in uinculo. Concinnatus compositus. Illumini temptatus. Cete dicta ob immanitatem. Sunt enim ingentia genera beluarum. et cetera montium corpora. quis cete excepit ionam. Suspendium. elevationem intentionis ad dominum. Scirpus a quo segetes tegimur. sine nodo. Carex herba acutissima. et durissima sparto similis. Tela a longitudine dicta staminum. cui diminutiuum est telaria. Homo compositus do. et compactus. Arcturus est sidus. post caudam maioris ursae. positum in signo bootis. Orion astrum ante tauri uestigia fulgens. Hic latini ugulam uocant. quod sit armatus ut gladio. et stellarum luce clarissimus. Pulli dicuntur omnium auium nati. sed et aliarum et quadrupedum. et homo paruus pullus. Recentes et pulli. eo quod polluti sunt. unde et uestis nigra pulla dicitur. Lucifer dictus eo quod uincat omnia sidera priusquam lucem ferat. Balteum cingulum militare. Enigma est questio obscura. Hypocrita greco sermone. latine simulator interpretatur. quod bonum se palam ostendit. Hypocrisis enim falsum crisin. iudicium. Alluuione aquarum mundatione. Alluuium est consumptio ripatum et aquarum. Aruina. adeps. pinguedo. Arundicti. quod colligati muricem neruis coartant.

ro est stringuntur · quoꝝ diminutiuum
arrecti · Ruge contractio cutis · uel uetuꝰ
toꝝ · Pedice sr laqueꝰ · q̄bꝫ pedes illaquean
t̄ · ꝛ dicte eo q̄d pedes capiunt · Decipla ade
cipiendo uocatur · sic enī decipla ponī · ut
dū esca ostenditꝰ neq; q̄m a transeunte uide
atur · Inq̄lini uocati · quasi molentes aliena ·
ii enim hīnt · ꝓpriam sedem · ꝫ in terra habitant
aliena · Vipa dicta · q̄d ui pariat · plyrus corp̄
habens · quam aspis · Nam cū uenter · ei ad
partum mutuuerit · catuli ii expectantes
matam natē solutionē · corrosis ei lateꝫ ui
erūpunt cum matis interitu · Lucan · Vipe
coeunt abrupto corpe nodi · fertꝰ autē q̄d
maseꝰ ore inserto uipe semen expuat · Il
la autem ex uoluptate libidinis in rabi
em uersa · caput · maris ore receptū p̄cidit ·
Ira fit ut parens utercꝫ pereat · masculus
dū coit · femina dum parit · Luet · i · penas
p̄soluet · Palea a q̄bꝫdam uocari dr · q̄d pala
uentiletur · ut frumenta purgent · Aborti
uus · p̄iecit · Aspis paruus ē serpens · oua gig
nit · ꝛ inde filii pereant · Humectus · humi
dꝰ · Jubilo · cantu · Opulent · habundans · Gla
rea lapilli fluminii · q̄si aqual defluens tra
hit · Cocytꝰ locus inferni dicti · greca int̄pre
tatione · a luctu · ꝛ gemitu · Lacerti sr mus
culi brachiorꝝ · Brachia autē a fortitudine
dīr · Brati enī grece · forte · ꝛ graue significat
Ayericuati sr · i · rep̄escebant · in feruore dici ·
Gygantes dicti · uxta greci sermonis echy
mologiam · q. eos · gegenes · i · terrigenas · eo
q̄d eos · fabulose parens · terra immensa mo
le · ꝛ simules sibi genuerit · Ge enī terra ap
pellatꝰ · Institorꝝ negotiatorꝝ · Obrizū dictū
q̄d obradiat splendore · Est enī colorus opti
mꝫ
q̄d hebrei buz · greci curon uocant · Lux ip
sa substantia · lumen q̄d a luce manat ·
do est candor lucis · Tenebre dicunt q̄d te
neant umbras · Nichil autē sr tenebre
ꝫ ipsa lucis absentia tenebre dicunt ·
— sicut silentiū n aliq̄ res ꝫ ii sonus
non est · silentiū dicit · Obstrepitante · segre
gante · methaphora ab obstrepentib; · Colub
ab eo dictus ē q̄d colat umbras · Sol ē
a sole uocat · Abutit male utit · Confuta
beris · confunderis · uel expelleris · Rodebat ·
arabant · Caputiū capitis mitrā · Effer
buerit · a feruore · Cauma · estas · Discepta
rent · decertarent · Herodius auis · Stru
tio auis n q̄ens uolare · Rino · ceros · i · mo
nosceros · unicornis · eo q̄d in naꝛe cornu
habeat · Mustū ē unū e lacu stati sub
latū · Dictum autē mustū credim q̄d
in se limū ꝛ terram habeat myrtā · Sla
mus terra · unde ꝛ hūm · Apostata retro
sor q̄ post baptismū xpi receptū ad ydo
lor culturū ꝛ sacrificior contaminationē
reūtur · Est autē nom̄ greci · Echer lo
cus ē in q̄ sedecta sunt · ꝛ significat eum · ignē
q̄ a toto mundo separatus ē · q̄ sane echer
ipm ē elementū · Echer ū splendor echa
ris · ꝛ ē sermo grecus · Stilla ē gutta q̄ ca
dit · ꝫ inter stillam ꝛ guttam hoc interest ·
Dum enī stat aut pendet de tecto · ut
arboribus · q̄si glutinosa gutta ē · dū autē
cecidit stilla ē · Pluuia dicta eo q̄d flu
at · q̄si fluuia · Nascit enī de terre ꝛ maris
anelitu · q. cū altius elevata fuerit · aut
solis calore soluta · aut ui uentoꝝ compl
sa stillat in terras · Cardo ē locus in quo
ostium uertit · ꝛ semp̄ mouet · dicit q̄d q̄si

cor hominem totum. ita ille cuneus ia
nuam moueat et regat. Unde et proverbia
le est in cardine rem esse. Lumbi ob libidi
nis lasciuiam dicti. quia uiris causa cor
poree uoluptatis in ipsis est. sicut in um
bilico feminis. Beemoth ex hebrea uoce
in latina lingua animal sonat. Ideo
autem diabolus beemoth. i. animal dicitur.
propter quod de excelsis ad terrena cecidit
et pro merito suo ut animal brutum effectus sit.
Ipse est et leuiathan. Umbilicus est medius locus
corporis. dictus quod sit umbus iliorum. Unde et
umbo appellatur. locus in medio clypei. ex
eo enim infans pendet in utero. ex eo etiam
aliter. Perplexi colligati. nodati. Cartilagi
nes. ossa mollia. et sine medulla. quod genus
auricule et narium discrimen et costarum
extremitates habent. siue operculum ossium que
mouentur. et dicti cartilagines. quod leui attri
tu carent dolore dum plectuntur. Calamus.
canna. arundo. Iuniperus grece dicta. siue
quod ab amplo in angustum finit ut ignis.
siue quod conceptum diu teneat ignem. adeo
ut si prune ex eius cinere fuerint cooperte.
usque ad annum perueniant. Pir enim apud grecos
ignis dicitur. Inde iuniperus quasi ianua
ignis. Iuniperus autem alia parua. alia mag
na est. Scorti luxurie. Umbilicus nabulo.
In die plene lune. i. xv. luna. Irretiuit. il
laqueauit. Appendebat. affirmabat. Sa
lix dicta. quod celerius saliat. hec crescat. cuius
seminis hanc dicunt esse naturam. ut si quis
illud in poculis hauserit. liberis careat.
sed et feminas infecundas facit. Hamus uncus
qui a grecis ancistrus dicitur. cum aspiratione scribi
debet. Gurgustium casa breuissima uel pisces
mittuntur. Sudes sunt fustes ex utraque
parte acuti. Sternutatio est. cum inflatio a
pectore surgit. que cum aditum per os non inue
nit. cerebrum tangit et concutit. et conges
tum per nares exiens. totum caput pertinus concu
tit. Incus est in qua ferrum tunditur. a cedendo.
dicta. eo quod illic aliquid cudamus. i. feriendo pro
ducamus. Cudere enim cedere et ferire est. Thorax
lorica. funda a lapibus fundendis. que grece bale
uocatur. Bulliunt exundant. uel feruescunt
Tibias excogitatas in phrygia ferunt. Has diu
quidem tantum funeribus adibitas. mox et sacris gen
tilium. Tibias autem appellatas putant quod pri
mum de ceruinis tibiis cruribusque hinulorum fi
erent. deinde per abusionem ceptas uocari quasi que
non de cruribus ossibusque essent. Hinc et tibicen quasi
tibiarum cantor. Fornix arcus triumphalis. ut
est in antiquis. in loco in quo triumphum faciebant.
Regulus basiliscus. unum pedem tantum habet
Basiliscus dicitur rex grece

Incipit in prologo proverbiorum salomonis.

5 Valitudo infirmitas.
Inter ualitudinem et infirmitatem hoc in
terest. quod ualitudo et prospera esse potest et aduersa.
infirmitas uero semper est infesta. Obnoxius debitor
uel reus. Panaretos liber ecclesiasticus. Pana
retos dicitur liber omnium uirtutum. Pan grece
omne dicitur. ares uirtus. Pseudographus falsus
scriptor. Prelum quo uua calcata tunditur. uel pre
mitur. Lacus. prelum quo premitur oleum.

De prouerbiis salomonis

6 Gubernacula. gubernationem. Tendiculas
insidias que tenduntur leporibus uel auibus.
frustra sine causa. Marsupium saccus. Ne in
nitaris ne confidas. Impinget offendet. Gla
dius biceps ex utraque parte acutus. Hinuli
ab innuendo filii ceruorum. eo quod ad nutum

matris absconduntᵉ Dammula uocata
qđ de manu fugiat. tmidū aial. mbecil
le. formica dicta. qđ ferat micas tarris cuⁱ
sollertia multa. Puder eⁿ infutuⁿ. ꝑ
parat in estate qđ comedat in hyeme. cha
chinnusᵉ cognitat. Iurgia. litigia. rixe. Uecor
dem. sine corde. stultus. Secur nom hʳ. qđ
ibi ignis habeat sedem. q in cerebro subuo
lat. inde ęz ad octos cerebri qz sensus. membr
diffunduntur. Garrula loquax. uerbosa. Ta
petia dicta. qđ pedibz ꝑnus sternerentᵉ. qsi
tapedia. Myrra arabie arbor altitudinis
q̄nqz cubitorz. simulis spine. qm acantus di
cunt. cuⁱ gutta utilis atqz amara. unde
z nomen accepit murra. Cinamomū dicti
qđ corticem in modū canne sit rotund. ꝛ gr
cilis. gignit in indie. z ethyopie regionibz.
Postes dicunt. qđ poste ostium stent. Astus
ab astu uocat. qđ callidi. z cauti hoīes est
Vafer uersutus. Versipellis. uersicolor. q di
uisos mutat colores. uel puersus. Uemolue
tur. extinuabit. Serotinus tardus. Cal
culus lapis. Aliaⁱ ratio. z sententia. z nu
meri. dicit. Multatus occisus. Domatis tecti.
Conuector. est estimator. est. Symbolū grecū
nom ē. z int̄pretat collatio. Est aut̄ colla
tio sermonū. sicut in consiliis solet. Uades
fidetussor. est. ꝑ mussor. est. q legalit causas agit. f
Clauus ē quo regit nauis. Institor negotia
tor. Astrum sumpsit uocabl̄m a loco. nas
cit eⁿ in oppido egypti mirra. Est eⁿ albi
coloris. ut rubi. gēma salis. z albz sal. eyq. z me
dicine fiunt. z sordes corp̄m. uestiū qz lauant.
Huⁱ natiⁿ multum distat a sale. Tumul
mercurii acerui. m q ipse colebat. cyrice
g lapidem in tumulum mercu. hⁱ ē deos
mani cultu colere. Vulgat dulcedine
delectat. Susurro. bilinguis. derisor. Ptisa
ne de ordeo fiunt. Cyclades dicte qđ q supi
ores confringunt isti molant. z in massat.
ipsi sē ultimi deuel. Sanguisuga ⁊ unus
acutus. dicta qđ sanguinem suggat. Lu
cifer ꝑducit. Lamuel nom̄ Salomonis.
z interpretat in q deus. Fusum qđ p ipm
fiunt acⁱ qđ netu ē. Strages uestis est di
colorⁱ. q manu artificis diuisa uarietate
distinguit. De ecclesiaste

Orca ē amphore species. cui mino
ri uocabl̄o orceus. diminutiuum
orceolus. Sagena gen̄ retis. Reticulum re
pcussū. hebetat obtusus. Contignatio
coniunctio tignorz. uel comportatio. cō
pingant contungant. Capparis a grecis
nomen accepit qđ habeat in summitatibz
rotunda semina scapla. ē eⁿ gen̄ fructec
ti. simile lenticule. hydria uas acutule. Ro
ta dicta. eo qđ ruat. ē eⁿ machina de q
e puteis extrahit aq. Polenta. z prisana
ꝑfusum aq ordeum. una nocte siccatur.
Vende in. xx. libris ordei adiciunt trel
libre lini seminū. z coriandri libra. salis
acetabulum. Tunc mane torret. z mo
la frangit. De canticis canticorz

Fusca furua. nigra. Sodalicium ami
corz. Gene sunt inferiores octorz par
tes. unde barbe inchoant. Nardus
gen̄ pigmenti. Herba spinosa ē. z odo
fera. unde. z a grecis narcisus stacos appel
lata ē. quarū alia rubica. alia syrica
uocat. Botr cyⁱ. Pre omnibz terris insu
la cipr̄i mire magnitudinis botros gig
nere fert. cui magnitudinis ille erat q

a duobꝫ uiris ꝑlatus fuisse de terra re
ꝓmissionis legitur. Engaddi fons hedi
ut locus. uel mons. Natura cedroꝝ sem
ꝑ crescere fert. nec aliq̄m pati senectā
scd̄m illud. Justus ut palma florebit
Quarū arborū succus tante uirtutis ē.
ut diuisa corpm membra sanet. ūmes
ulcerū necet. ⁊ a muscarū aculeis pū
cta corpa sanet. Amigdalum grecū
nom̄ ē. q̄ latine nux longa uocatur.
Hanc alit̄ nucidam uocant. q̄si mino
rem nucem. cunctis enī arboribꝫ ꝑor
se flore uestit. ⁊ ad inferenda poma ar
busta sequentia ꝑuenit. Abortiuus q̄
mortuus ē natus. Cedar filiꝰ hysmael.
filii abraham. Cedar tenebre uel nigre
do dr̄. ut obscuritas. Vmiclata distinc
ta. Amana mons. Cycinni. crines. Fistu
la genꝰ infirmitatis ē ⁊ herba aromatica.
Cipressus grece dr̄. qd̄ capt̄ eiꝰ a rotundita
te in acumen erigitur. unde ⁊ cono uoca
tur. i. alta rotunditas. Malus a grecis
dicta. qd̄ sit fructus eiꝰ pomoꝝ omnium
rotundissimꝰ. unde ⁊ h̄ uere mala q̄ ue
hement̄ rotunda st̄. Putationis. secti
onis. Turt̄ de uoce uocat̄. auis pudica. e
q̄ post maris obitum alteriꝰ coplam n̄
requirit. Ficus latine a fecunditate dr̄.
feratior enī ē arboribꝫ ceteris. Nam ter.
q̄ter q̄ ꝑ singlos annos generat fruct̄.
atq̄ altero matrescente alt̄ oborit̄. Hinc
q̄ carice a copia noīate. Grossus fici fruc
tus. īmati. mutiles. Thus a tundendo
dictū. hoc ⁊ libanū uocatū. a monte a
rabie. ubi sabei st̄. Ferculū lectus ē q̄ por
tari solet. Malū punicū dictū. eo qd̄ ex
punica regione genus ē translatū. idem
⁊ malogranatū. eo qd̄ intra corticis rotun
ditatē granoꝝ contineat multitudinē.
Pardꝰ scd̄m post panthera ē. genꝰ uariū.
⁊ uelocissimū. ⁊ preceps ad sanguinem.
saltu enī ad mortē ruit. Croccꝰ herba aro
matica. dicta ab oppido cilicie. qd̄ uocat̄
coricū. q̄m q̄m ⁊ alibi nascat̄. s̄ non tantū
uel tale. Pessulū paxillū. uectem. Elate
palmarum. Palmarū semꝑ come. uigoris
uirtutē tenentes. in sublime elate st̄. nec
dependent deorsū. sic aliarū arboꝝ. Amina
dab. ppls spontaneus intpretat̄. Sunami
tis concubina dauid. Femina ꝑ diriuatio
nē femoꝝ. partes st̄. q̄bꝫ in eq̄tando tergis
equoꝝ inherem̄. Vnde ⁊ ꝑliatores olim sub
feminibꝫ eq̄s amisisse dicebant̄. Nasus tuus
sic turris lybani q̄ respicit damascū. Nar
rat hystoria regum domū in libano a salo
mone ēē edificatā. in q̄ n̄ incongrue opina
m̄. potentissimū regē in magna letitia con
stitutū. ꝓpt̄ dilectionis aspectū turrim altis
simā construxisse. q̄ respiceret damascum.
Carmelū pomponius fluuiū esse dicit.

Incipit de libro sapientie.

Exors sine sorte. Spado eunuchꝰ. Carina.
q̄si currina. Est enī nauis uelox. Tho
rax lorica. alias pectus. Comestores comesso
res. In pentapoli in regione q̄nq̄ ciuitatū
Malagma emplaustrum. medicamentum dcm
qd̄ sine igne macerec̄ ⁊ comphendat̄. Echo
grecū nom̄ ē. Est aut̄ imago uocis. q̄ in cō
cauis locis offensa resultat. De ecclīastico.

Execratio abhominatio. Animo
sitas audatia sps. uel amentia. Obduc
tiones. oppssiones. ut mortes. Frutex dr̄

qđ terram fiuncle regat. Accide tectiose
Prauicordi. ꝑuũ cor habens. Magna
to. ꝑmicor sublimato. Agonizare cer
tare. Lingꝫ eucharis. bene loquens. Cor
quel. umeꝝ colli. Struel. congeriel. tu
mulus. Conuitiee exprobree. Inefficacia
m facti. Altercris. contendas. Labaris. ca
das. Pessimabor afflugar. Denotabitur.
culpabit. manifestabit. Acharis sine gra
Inaltabit exaltabit. Xenia dona. Irreue
renti. inuereconcto. Infrunito sine freno
ꝛ modatione. Fruniscis. i. sapiens. Infrunitus. insipiens. ut insensatus. Platan ab
latitudine foliorꝫ dicta. nam platon g
ci latine uocant. Balsamũ arbor indica.
similis uiti. foliis citre. ꝫ albicoꝫ semp q
manentibꝫ. Arbor autẽ balsamũ. lignum
xyloblasamũ. fructꝰ el siue semẽ. carpobal
samũ. Galban gen pigmenti albi. succus
ferule. Yngta herba aromatica. h in ex
do onicha dicitur. Lybanus arbor thuris
immensa atq ramosa. Vocat autẽ lyban
a monte arabie lybano. i. sabei sunt. et
thura colligunt. Terebint arbor grecum
nom ẽ. genans resina omibꝫ ꝓstantior
Vorax nom fluuii. Zelotypia. zelosa. pessi
ma. Podis. linea sacerdotalis tunica talaris.
Horripilatio ẽ du inhorrent capilli. ere
ti horrore. Tabiticio putredo morbus.
Asseres ab asse dicti. q soli in tectis ponun
t. neq connuncti. In pulsura in foramine.
Acinũ uue reliqe. Simulago gen farfa.
Cinari sẽ ut qdam putant acitabula. q p
cussa in modulos concrepant. Exceptoria
lacus. cisterna. Cataclisin diluuium. Cir
cupedilis tunica talaris. facula diminu

tiuũ a face. Precor uua. qđ cito matures
cat. ante omis sole coquat. Qs uual greci
lageos uocant. qđ curiante ad matitatem
uelocit. uelut lepus. Cornix annosa auis
apud latinos greco nõe appellat. qm dict
augures hominũ curas significationibꝫ
agere. insidiarũ uas monstrare. futa ꝑdice
re. Sꝫ magnũ hꝫ credẽ ut deus consi
lia sua cornicibꝫ ma[illegible]ndet. Exapla
exemplaria. Inexpu[illegible]cabiles. inexplica
biles. De paralypomenon libro ꝑmo

Dimidiũ requetionũ. i. sortem mecham
iuxta sepulcra patriarcharũ q fuerit
in cariatharbe accepit. Corona dom roab.
ꝓpter sotietatẽ q mutuo in ꝓliis utebantur. Dimidiũ requietionis sarar. in loco
q dr sepulcrum sarar. possessionel habu
erunt. Qs solem stare fecit. Traduntꝫ hẽ
fuisse elimelech. uirũ noemi. patre maa
lon. ꝛ chelion. in cuꝰ tempe steterit. ꝓpt
ꝓuaricatiõe legis. ut tanto minacto ui
so conuerterentur ad dnm. Qđ qꝫ con
tempserit facere deo famel inualuit. ꝛ
ille q ꝑ orbem uicta uidebat. famis in
opia cũ uxore et filiis. i. solũ pata pel
[illegible]leretur. uerũ etiam in eadem pegꝛ
[illegible]nationẽ cũ filiis moreret. sic in li
[illegible]bro ruth legit. Carpentari carpen
tor artifex. Carpentũ autẽ pompatu
cũ uehicli genꝰ ẽ. q̃ quidã pompaticum.
Occidit duos ariel moab. In libro regum
legit. occidit leones moab. ꝛ duos fortissi
mos moab. Ariel eni leo dr. Psalterium hebreũ. grece psalticum. latine laudatoriũ.
ut organũ dicit. Octaua. i. nouissima
die azimoꝝ. ut ꝑ die iudicii finita ebdo

mada

huiꝰ seculi. Tribula machina qua fruges terunt̃. a triblando dicta. Intactorum alitus dictu. Q̃ lina sr̃ q̃bꝫ stamina telarũ ligant̃. q̃si ligia. Optio electio. Pselium alicuius genere circumtusi. Impensas sumptus. Obrigit sorte contigit. Fasti sr̃ libri annales. in q̃bꝫ regũ ⁊ consulũ scribunt̃ actus a facibꝫ dicti. [illegible]to ẽ potestatibꝫ. Subinos cerusecos. Paruus lapis candoris eximii. ligdus cognomento. Hic apud paruam̃ insulam nascit̃. unde et paruus nuncupat̃.

De secundo.

Chioa insula una de cycladibꝫ. Jachi firmitas. Hoor in robore. Cyathus mensura in liquotis. continens sextarios .x. uastitas ei mensura palmi. in regum grossitudo luteris trium unciarũ. Josephus .iiii. digitoꝝ ostendit. q̃ sit mensura ipsi palmi. Lymiamatia uasa tymiamatis Florentia. q̃dam spes dicit liliorꝫ in candelabro factas. Asiongaber. fert ee insula haud procul a iala. in mari rubro. ubi classis iosaphat. ui tempestatis acta ẽ. Ophir nomen ẽ punctie. ex ophir uno de posteris hebet noiata. ex cuiꝰ stirpe uementes a fluuio cosine usq; ad regionẽ in[illegible]die q̃ uocat̃ hesperia habitasse feruntur [illegible] ut iosephus narrat. Vitalia intestina. Ophel turris erat. in longe a templo. enormis altitudinis. unde ⁊ ophel. i tenebrarũ. ut nubilo nom̃ accepit. q̃d usq; ad nubes erigeret caput. Vnde in michea scriptũ est. ⁊ tu turris gregis nebulosa. turris ophel scripta ẽ. Meminit huiꝰ turris in sequentibꝫ iste liber. ⁊ in q̃ parte ciuitatis sit. de amasa rege q̃d ecclificauit murum ab introitu porte piscium usq; ad ophel. Vat̃ ezechie signũ. ut sol decem gradibꝫ reuertatur. q̃si nos iurta ẏma chũ in lineas ⁊ horologium uertim̃. q̃ gradus in lineis intellexit. ut manifestiore sensum intelligentibꝫ faceret. siue erant ita instructi gradus arte mechanica. ut p singulos umbra descendens. horarũ spatia terminaret. De portento. i. de signo. solis q̃d uiderat ezechias. Sup sepulcra filiorꝫ dauid. Ostendit sepulchrum ezechie excelsius fabricatũ. q̃ ceterorꝫ filiorꝫ dauid. Mausolea sr̃ sepulcra regum. a mausolo rege egyptiorꝫ dicta.

De plogo libri edre.

Excedra fabulosum portentũ multorꝫ capitũ. grece ẏdra. latine exedra uocat̃.

De libro edre ppḥe

Cultri cultelli. latinnei hebraice. grece ẏpodiacones. lat. subdiacones. q̃o dicti q̃ diaconibꝫ subiacent. Joppe opidũ palestinũ. in tribu dan maritimũ. Tributũ a tribuendo. unde ⁊ tributum. Memores salui. i. nutrimenti. Cõmentariis libris expositionũ. siue memorialibꝫ. Chorus igitur modiorꝫ mensura.

De neemia.

Visan. a plus. Magistratus senatores dicti. q̃d maiores sint reliq̃s officiis. Piscina syloe. lacus syloe. Cyrus a mari dicta. eo q̃d littorea magis arbor sit. Ebul septembr. Libanũ thus.

De libro hester

De archiuis. de armariis. ubi carte publice fiunt. Lacineo panno. ut lacerato. Thema norma. materia. Tenor similitudo refecti q̃ et pretores dicti q̃d prona potestate ꝑsunt. Pretorium autẽ dom̃ iudiciaria est. Carbasinus teritorius uiridis coloris

Agyographa sancta scriptura. Proselitus i. grulibz pegrinus. Mundū muliebrē. Inter amen dicit muliebre. Cultu enī tempe debuerī ungi uariis pigmentis. i. mundi uestibz regalibz. i. illud dr mundū muliebre. Perbuisse dissamatū eēt. ut uulgatū. Oleo mirrino a murto arbore. Phur. sors. Adar. martī. Insolescat. crescat. ut importunitatē prebeat. ut cōt consuetudinē faciat. Procurator. q̄ uice curatoris tenet. sicut proconsul consulis. Veredarii a uehendo dicti. q̄ festinanter in eqs currī. habent pennas in capite. ī unde intelligat festinatio nūcii. Tripudiū gaudiū. P delatione. p accusatione. Cuniculis transitibz. Scrobibz fossis occultis. Diffferbuerat p cessarat. Annalibz libris in quibz anno factis. Scita decreta. Basilica. dom regalis. Librariis libris pferentibz. Siban mensis tercius. Obelo. i. uectu. Velibro tobie.

Cyrographū. i. cautio. manuat scripto. Accubitus ū. ad cibos sumendos. cubamus. Azarias auxiliū dñi. Ananias saluantis gra. Branchia ē q̄m hinc pisces in continuo capitis. i. corpis. Exentera. euiscera. Extricat expellit. exterminat. Ve cassidili. bursa. de sacello. ut saccipio. Posteritas ē propagatio filioz. i. nepotū. quasi postioz. etas. Irremediabilibz insanabilibz. Albugo. albi coloris. q̄ octi cernunt. Saphyrus aerei coloris. Smaragdus uiridis. Sacramentū regis secretū.

Velibro iudith.

Depositis secundum positis. Incubriatum ebria. uini nocte. ingilia. Vernaculus. sine ypocrite. Ad completationem diurnas. Fundibalarii. q̄ lapides defundis iaculant. Ad refocillandū. ad recreandū. Abra. ancilla. Alcopa simulis utri. Lapatel olla. Immundes. Conopeū rete ē. q̄ culices excludunt. Immodū tenuitatis. q̄ magis alexandrini utunt. q̄. ibi ex nilo culices copiosi nascunt. unde. i. conopeū dr. Siam. i. conopea egyptē est. Item exilex coniux hebraice dicit. Pugio. a pungendo. gladius acutus. Truncus sine capite. Tabefactū putrefactū. Mustati dicitur filii tyrannus. Velibris macha beor.

De terra cethim. Cethim fuit unus de posteris noe. hic ē filius iauan filii iapheth. filii noe. i. cethima insulam habuit. q̄ nūc dr cyprus ut ioseph testis est. q̄ ab ea omnis insulae. i. maritima loca cethi hebraice nōiant. Gymnasiū exercitiorum locus. Siam apud athenas locus erat in quo docebat studium. Siam gymnasium grece. latine exercitiū dr. Libatoria uasa. in q̄bz libamina offerunt. Machabeus a machabea mat. ut macheta. i. gladio. Idolū desolationis. i. simulacrū iouis olimpiaci. Tribunus q̄s grecis chyliarchos uocant. q̄ p̄sunt militibz. cccc. Centuriones q̄ centū. Pentheconterarchi. q̄. l. Decuriones. q̄. x. Pastophoria dicit grece. thalami. ut cubilia. q̄bz leuite excubabant in atriis domus dei. Balista genus tormenti. ab emittendo iacula. dicta. Balleni grece mittere dicit. Conductui p̄uo conducē. Sanguis uue uinū. i. mora. i. moratū. Assidei dicit. unde. i. q̄ semp cultui diuino instabant. ab assiduitate uocati. dicti q̄ assidere. q̄ assidui q̄t ibi fuit. idas. i. sui auxiliatores. in cultu di. i. obseruatione legis ipsi fuere. Piramides sunt genī sepulcroz. q̄ ciratū. i. fastigiatū.

ultrā omnem ꝥcelsitatē q̄ fieri ma
nu potest. Baen tradt ēē ornamen
tū colli ꝥ anulis aureis confectū
Sabath februarī. Esseben domū
puerorꝝ lupanari simulem. Qnq̄n
nalis agon. t olympias. q̄tuor q̄ an
nis expletis incipiente q̄nto apd̄ grecos
agitur. Suffectus in loco alterī suppo
situs. q̄si subfactus. Asilū templū qd̄
rheā romulus constituerē
ba ad qd̄ q̄sq̄ cū fugeret ab omi
nora liber fieret. ⁊ impune. Interpretat̄. Xandicos grece. latine ap
lis interpretatur. Qensis q̄ apud grecos
dyoscorꝝ apd̄ latinos uocatur iunius.
Huic g̃ mensi geminorꝝ signa asc̄bun
tur. Lubianeos iudei illos nuncupant
q̄ ex alienigenis conuocati in adiuto
rium iude uenerē. ⁊ dictos lubianeos
q̄si alienigenas lubis conductos. Scitopo
lite habitatores scitopoleos. Die sollemp
nis sepumarū. t pentecosten. Vallos dict
ēē uasa offertoria. iuxta modū t̄rium
facta. cū quibꝫ in p̄cipuis festis offerebāt
q̄rū similitudo hactenꝰ in q̄bꝫ locis habe
tur. Epycania dies victorie. Vir fortis
situ iuda. t ex illo genere. Collatione fra
conuentu congregatione. Misit. xii mi
lia dragm̄. Optimā gr̄am hītē repo
sitā. t absconditā. Sup ioachim euangelistā

Isoleuit exercere. Monimenta uocant
hystorie. qd̄ memoriā t̄buant rerū gesta
rum. Apo cripha dubia. hybernal ne
mias hyst. tis panas falsitates. ut indania.
Preproperemordinate. Arcend̄ yhibend̄.

Traducere quasi transducere. publica
te. Abimaru. a duobꝫ ymaos enim
greci amnū uocant. Rama ciuitas saulis
in t̄bu beniamin. in sexto miliario ab elia.
alias rama excelsum. Locuste in oleo coctē
apud palestinos pauperum uictū ybent. sic
⁊ mel siluestre. Idem folia grossa alicuius
arbust. ⁊ cubitalis in eadem patria coquun
t̄ in oleo ⁊ pauperes comedunt. Uenit ad eū
pala. uannus. Capharnaū oppidū in gali
lea gentiū situm in finibꝫ zabulon ⁊ nep
talim. iuxta stagnū genesareth. Paralysis
ē dissolutio membrorꝝ ab officio suo. Gali
lea regio palestine uocata qd̄ gignat candi
diores hoīes q̄m palestina. Hierusalem autem duplex
ē superior ⁊ inferior. tam sibi congrue. syrie
⁊ phenicie adherentes. terra ex optima ⁊
fertax ⁊ fru- ctibꝫ satis secunda. Decapolis
regio. x. ci- uitatū in palestina. Iota littera
greca. i. y. Super punctis quos greci ⁊ hebrei
in sumitate litterarum ponunt. Racha hebr.
est grece kaÿ hoc. manus ⁊ uacuus. q̄m nos
possum̄ uulgata mutata abscisa cerebro nun
cupare. Quadrans ē genꝰ nūmi habens duo
minuta. alias q̄rta pars uncie. Repudiū
discidium. Angariauit. ui coegerit. Ethni
ci gentibꝫ. ethna etiū grece gens dr. Mamo
na sermone syriaco diuitie nuncupantur
Nent filant. Trabes uocate qd̄ in transuso
posite. utrisq̄ parietes contineant. Tributi ge
ne spinarū. Teloneū dr̄ a mercedis naugiorꝝ
⁊ nautarū emolumenta reddunt. Ibi enim
fiscalis exactor sedet. pretiū rebꝫ impositus.
⁊ uoce a mercatoribꝫ flagitans. ⁊ē grecum.
Cōmissura. iunctura. Publicani ē q̄ uectigalia publica exigut. ut q̄ publica negotia

scli lucra sectat. Pera pastoralis spoze
la. Cozozaim oppidū. ḡ galilee qđ xp̄c pp
ter incredulitatem miserabilit deplorat.
Est autē hic desertum in secdo lapide ca
pharnaum. Bethsaida in galilea ciuitas
andree ⁊ petri ⁊ philippi apl̄oz ppe sta
gnū genesareth. Afficient. affligent. Be
elzebub ydolum fuit acharon. qđ inter
pretat uir muscarū. Zebub autē musca
int̄pretat. Satu genus mensure iuxta moze
ꝓuincie palestine. unū q dimidiū modiū.
Tetrarche sc̄z q̄rtam partē regni tenentes
Iam terra. uiu. archos principis. q̄lis fuit ap
tuream philippi. Debilis. qđ p bilem facile
fit fragilis. Bilis enī humor ē afficiens corp̄.
Magedan ad cuius fines cyathis euangelista sc̄
bit dñm puenisse. Sz ⁊ marcha eiusdem no
minis recordat. Sic autē regio dr mageda
na. ꝯa geralam. Barjona in tua lingua fi
li columbe ⁊ ē syrū parū ⁊ hebreū. Didrag
ma. due dragme. Est autē dragma. ⅓ un
parū uncie. ⁊ denarii pondꝰ argenti. iiij. con
stans sicilis. i. ⅓ iiu. ⁊ decē siliq. Bethfage
dom̄ oris. ut dom̄ labū. syrū ē non hebreū.
Quidam putant domū marillarū uocari
ullaē in monte oliueti. Osanna salufica.
siue salui fac. subaudit̄ pplm tuū. ut totū
mundū. Osi salufica. anna intellectio depre
cantis. Locular dicitur eo qđ ibi uue exprimant̄. Stumisma ē solid aureꝰ ut argen
teus. siue ereus. qđ nobilis principū effigiebꝰ q
signat̄. Pharisei. i. diuisi interpretant̄. sadu
cei iusti. Cathedra sedes doctoralis. Phy
lacteria carmina turpia dicunt̄. ut custo
dia i. inscripta fuerē decē precepta legis.
Phylacis greece conseruatio latine. Zoroth.
lex. lat. Grant enī phylacteria q̄dam
reseruatoria legis. scilicet cartule q̄dam
in q̄bꝰ. x. p̄cepta continebant̄ moralia.
Has g̃ cartulas ad ostentationē sue iusti
tie manibꝰ ⁊ frontibꝰ ligantes deferebant
pharisei. ut obseruatores decalogi applis
udent̄. Excolantes p collū liquantes.
Parapsis gabatha ut catin. ut acetabulū
man. Parapsis q̄dranglin. ut q̄drularem
uas. i. paribꝰ absidis. Lampas flāma in
uertice lucens lambens. motu
ostendere uidetur. Pseudo. x. i. fal
si. q̄ ut ceteros decipiant. sub noie. x. se iactant. Signū filii hois. signū cru
cis. Alabastrum uas unguentarium. de
lapide sui generis cognominatū. qđ ala
bastriten uocant. qui incorrupta un
guenta seruat. Iudas scarioth. ut a uico
m q ort ē. ut ex tribu y sachar. uocabulū
sumpsit. Argenteus. i. nūmisma. Prima
azimoꝝ q̄rtadecima p̄ma mensis. ymmo
dicto. Pot ille ymn̄ intelligi q̄m dñs
sedm pat̄ gr̃as decantabat. Legio sex mi
lia. ⁊ sexcenti armatoꝝ. Colaphis pugnis.
Corbana. gazophylatiū. ut sacrariū
⁊ int̄pretat̄ oblatio. Preses rector pro ui
uente q̄ presidendo. Gethsemani. loc̄ in q̄
saluator ante passionem oraut. Est autē
ad radices montis oliueti. hic ecclia delup̄ edi
ficata. Cohors ppe q̄ngentos milites habet.
Clamis ē q̄ ex una parte includit. nec p consui
t̄. ⅓ fibula infrenat̄. hyme ⁊ grec̄ nom̄ accep.
Coccineus color punic̄ int̄ rubeū ⁊ ppureū.
Golgotha. loc̄ caluarie. in q̄ saluator p salu
te oīū crucifixus ē. ⁊ usq hodie ostendit̄
in helia ad septentionalem plagā montis

syon. Caluarie decollatorum locus dictus
quod in eodem dapnati capite truncabantur.
Magdalene a magdalo uico. Maria ia
cobi et ioseph mater. ipsa est matertera domini. un
de iacobus minor frater domini uocari meruit
Arimathia ipsa est ramathaim ciuitas
helchane et samuelis in ruclea regione
thannatica iuxta diospolim. Parasceue
preparatio.

De marco euangelista

Leui alphei ipse matheus. unde ortus
est. leui uocatur. Ad theloneum. ad curam
uectigalium. Thelos enim grece latine
uectigal nominatur. Rudis noui. Assu
it. consuit. adnectit. Tabitacumi. syrum
est. i. puella surge. Jacobus alphei. i. iacobus
minor filius alphei frater domini. Concidens
producta ci a cedo non cado. Syrophenissa
ex syris et phenicibus orta. Balma
nutha in ma tho magedan. Anime
quior constantior. Pastinauit. fodit.
plantauit. Sub obten tu. sub intuitu. Geth
semani uallis pinguissima. Amictus syn
done. supnudo. subauditur corpore. i. corpore sup
nudo. quia aliud indumentum quam solam non ha
bebat syndonem. Decurio uocatur. quod sit
de ordine curie et officium curie amini
strat. qui quasi curialis a procurando munera ciui
lia appellatur. Effeta. i. adaperire. Uenit
ihesus in patriam suam. i. nazareth. Quare non
dedisti pecuniam meam ad mensam. ubi ponun
tur que uendi possunt. Ieiuno bis in sabbato. i.
cibo et malis operibus. Porro unum est necessarium
. i. optima pars quam elegit. Mensuram confer
tam. farcior farciris. inde confertior confertus.
Coagitatam concussam. Cadus amphora urne
tres. Urna unus quartarius. iiii. pars sextarii

De luca euangelista

De uice abia. i. ordine. in eius loco. Salomon
enim de filiis eleazar et ytamar sacerdotes con
stituit. quorum uices secundum ministeria sua in domum
domini. xx iiii. sortibus distinxit. in quibus familia abia
de qua zacharias ortus est contigit. viii. sors. Pu
gillarem. graphyum. ut tabulas. que possunt concludi
pugno. Signum cui contradicetur. fides dominice cru
cis. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius.
dolor dominice passionis. Sarepta oppidum sydo
niorum. in uia publica situm. cuius meminit ysaias.
Genesareth idem est et mare galilee. ut mare
tyberiadis. Greco autem uocabulo. quasi generans
sibi auram dicitur. Synagogam edificauit no
bis. Sicut nos ecclesiam ad quam conuenimus. sic eti
am synagogam ad quam conueniebant edifi
catam a centurione habebant. Loculum. lectum por
tarium. Genesara est urbs insignis arabie. trans
iordanem iuncta monti galaad. quam tribus te
nuit manasse. non longe a stagno tyberiadis.
in quod porci precipitati sunt. Excessum quem com
pleturus erat dispensationis dominice mysteri
um. Dies assumptionis tempus assumptionis.
Ueneunt uenduntur. Dippondius genus
pondis leuissimi. ex duobus assibus compo
siti. Siliquas folliculum leguminis sine fructus arbo
ris. qui colliguntur a porcis. Saginatum impin
guatum. Chorus. xxx. modii. Chaos confu
sio. i. tenebre immense. Sicomorus dicta
quod sit folio similis moro. Hanc latini celsam
appellant. Mna talentum. c. dragmis appen
ditur. Austerus seuerus. rigidus. Manicabat.
mane ueniebat. Agonia. alacritas. fiducia
Agon uero grece latine certamen dicitur. Sabbato silue
runt. Mandatum erat ut sabbato silentium a uespera
usque ad uesperam seruaretur. Johanna uxor cure

pcuratoꝛ herodis. De iohe euangelista

Vdrie uocant uasa aq̃rum. receptu parata
Grece eñ aq̃ ydꝛ uocãt. Hecretal mensu
ral quasdam. tanq̃m si dicẽt ternal ampho
ral. Hecton eñ mensurã dicunt greci. Ar
chiteclin̄ ꝓncepſ triclinii. Triclinii cena
clin. a ith; lectus dictum. ſtumulari a mu
mul. tpezeta. Aenon. uyrta salim. loc est
i baptizabat iohannes. Salum autẽ in
eodem loco octauo lapide a scitopoli. uc̃
in capo q̃ salomias dr. Sychar corrupte
scribitur. ꝓ sychem samarie urbe. q̃ lat.
i greece sichima uocat. q̃m edificauit
emoꝛ uocauit q̃ nole filiu suu sychem.
i nc neapolis dr. Messias hebr. xpc̃ gre
unc̃ latine. Vn i punice messe dicitur.
unge. Cognate q̃ppe sũt lingue iste. he
braica. punica. i syra. Grabatũ greciẽ
toicẽ inclinati i reclinatu capitis susce
ptio. Cara eñ grece apd̃ boetios cap̃ voca
t. Scenophegia sollempnitas hebreoꝝ
de greco in latinũ tabernaculoꝝ dedicatio
ntpretat. Enchenia noua dedicatio. Hie
ce eñ cenon nouũ dr. Hollẽpnitas apd̃
hebreos octobri mse celebrat. Instrutis al
ligaminib; i paruis linteolis. Ffrem ẽs
cens. ut frugifer. Marci pistici i fidelis.
sine adulteratione. Sta pistis grece fidel dr
Alapam. colaphu. Lyostratos. cõpositio la
pidũ. Sir autẽ paruis crustis. ac cesellis
tinctis. muaricos colores. Maria cleophe u
xoꝛ cleophe. matreta dñi. Bigiu scribebat
in tra. tra terram accusat. De actibꝫ apl̃oꝝ

Rimũ sermonẽ i euangliũ. Teophy
lus dei amatoꝛ ut a deo amat. Con
uersens ad confirmanda fidem resurrectio
nis. Sic ueniet in eadem forma atq̃ subla
uenit. Iudicatus. in q̃ uenit iudicandus.
Ft sabbi i uñ miliariũ scdm legem. Jacobi
alphei ad distinctionẽ iacobi zebedei. Sy
mon zelotes. ipe ẽ i chananeus. a uico cha
na. q̃ ntpretat zelus. Judas iacobi. i frater
iacobi. q̃ i libeus i thaddeus. missus ecclesiam
ad abagarũ regem. Joseph q̃ uocabat barsa
bas. i filꝰ q̃tus. Mathias di paruulus. Bar
nabas q̃ cũ paulo gentibꝫ ꝓdicauit. filꝰ con
solationis ntpretat. Stephan̄ grece. latine
coronat. hbr autẽ ntpretat nouema nita. Re
fam facta uita. ut requies uita. Lidda ciuitas
palestine. in littore magni maris sita. q̃ nc
diospolis appellat. Saronas qđ ntpretatur
campestris. regiõ ẽ a cesarea palestine usq̃
ad oppidũ ioppe ptingens. Tabita q̃ interp
tat dorcas. i dãmula. Quatuoꝛ q̃ternionibꝫ
Sicut centuo centũ. ita quatuo. uñ sub se
milites hꝫ. Caligę a collo pedũ. ut eq̃ligan
t dicunt. Seleucia ciuitas syrie nobilis.
in ꝓmontorio syrie. antiochie sita. Testes
i. queuum lapidabant deposuerũt. Pselia
pegni. Ad man illũ trahentes. inter ma
n illũ ducentes. Vas electionis ñ miles. Sa
lamis ciuitas in cypro insula. nc̃ cõstan
tia dicta. q̃m traianꝰ ꝓncipis tempe nidei
infectis oñibꝫ accolis deleuerit. Barihu
corrupte legit. cũ barieu. i maleficus legi
debeat. Nom eñ yhcor. isdem lucas. sed
nota suppositia scribẽ. i. filius saluatoris.
qđ nomen flagitioso hominu i maleficio
ñ conuenit. Pamphilia pumcia asie. Jcho
niũ ciuitas celeberrima lychaonie i est
alta mediterranea lychaonia pumcia asie.
Est i eisdem nominis in frigia minoꝛe

Lystra ꝛ derbe ciuitates sunt lycaonie
Perge ciuitas pamphylie puincie At
talia ciuitas pamphylie maritima Ga
latha puincia asye agallus uocabm
trahens. Phrigia puincia asye tactu sc
recta. Due sunt frygie quar maior sm
na hr minor u ylium. Cysia puincia
asye nc accolis dicta e. Bythinia puincia
asye minoris Troas ciuitas asye maritu
ma. eadem antigonia dicta. Samothracia
insula in pasiaco sinu. Neapolis ciuitas
carie q e in puincia asye. Spm phyto
nis qd e magice phantasie. ab apolline
phytio reptum ꝙ uocatu dicunt. Victores
homines q martyrizare positi sc. Amphy
polis ciuitas macedonie. Apollonia ciui
tas macedonie ꝛ thessalonica ꝛ berroea q
uerbu dm nobiliter excepit. Athene ciui
tas achaie. philosophie dedita studiis. Epy
curei uoluptatu assertores. Stoyci in so
la animi uirtute. Areopag athenarum
curia. nomen a marte trahens. Arios em
grece. mars. pagos ulla. Italia pata roma
noz. ab italo rege romanoz uocata. Syria
q hebr. aram dr. regio int euffraten fluiu
ꝛ mare magnu. usq ad egyptu pingens.
Cenere porrus e chorum. u nauu ascensur
paulus. cap ex uoto totondit. Achaia ab a
cheo rege ꝛ urbs ꝛ pecunia uocata. H pene
insula e. Semicintu zona mu lata. q a
cinctus zona lata e. Grecia puincia achaie
q a grecis scriptoribz hellas uocata e. Theatr
locus e semicircli figam habens. in q stan
tes ppli ludos scenicos int aspiciebant. Ma
cedonia puincia grecoz nobilissima. Assos
ciuitas e asie maritima. eadem apollonia
dicta. Mytilene insula contra asiam. q a
pruna continente abest. Cont chium
meli dr cundu. i insula cont alia. Chio in
sula cont bithyniam. cui nom syria ling
masticen designat. eo qd ibi mastix gignit.
Sam insula in mari egeo. Miles ciuitas in
asia maritima decem stadiis ab ostio me
anni secreta. u paulus epheziorum maiores al
loquitur. Asia regio. cui puincie sc phrygia
pamphylia cilicia licaonia galathia ꝛ alie
multe. sed specialit u ephesus e ciuitas. asia
uocat. Patara ciuitas lycie puincie masia.
Ptolomais ciuitas nobile ypi monti car
meli. Quatuor milia siccarioz. i. latrunculi. Tyr
sus ciuitas metropolis cilicie puincie paulo
apto gtosa. Cilicia puincia asie. Damascus
urbs nobilis semeis. Antipatris ciuitas palestri
ne. nc dicruta. Harundine ciuitas e in bi
sancio regione affrice. Sydon urbs semeis.
insignis. Creta grecie insula. Salmon ciui
tas maritima. crete insule. Bonoportus insula
in creta. Naucleros grece. nauclarii latine
dr. Chorus e q ab occidente uenit. ꝛ uocat
chorus qd ipe uentoz curuatim clamdat. ꝛ si
chorum faciat. Uent thyphonicus. latine dr
uent tempestuus. Thyphon em grece. latine inflatio dr. Syrtes arenosa in mari
magno loca multu tribulia ꝛ metuenda.
eo qd ad se omia dirripe soleant. Boreas nau
emen. seu plubem cu cathena. qd impletur
ad ypo. ꝛ mittit in mare ad pbandu utru
petrosa loca sint. u nauis stare possit. an
arenosa. q nauu pdant. Hadria nom ma
ris contra rauennam. qd postia padi intrat
Scapha. linee cataslophos. naucla leuis
ex uimine facta. Artemo modicu uelum

Sarmenta sunt rami de uitibus abscisi. Re S
gium ciuitas sicilie maritima. Puteolis ci
uitas campanie. Roma urbs totius quondam
dna conditoris sui nomine uocata. Appii forum G
ab appio quondam consule tractum a quo et uia
appia cognominata est. Iudea aliquando tota
terra. xii. tribuum appellatur. aliquando due tan
tum tribus que quondam iudea uocabatur ad distinc I
tionem galilee et samarie. aliarumque in terra re
promissionis regionum. In suo conductu. in hos
pitio. De epistola sci iacobi apli.
Hesitans dubitans. In itineribus suis mar
cescet. i. in actibus suis iniquis peribit. Abstractus
a recto itinere. Illectus seductus. a uerbo illicio
unde illex. et illecebre. Insitum uerbum. i. inser
tum. uel a nobis predicatum. Ex honorastis despe
xistis. Pudica casta. Insumatis. assumatis.
Sabaoth. exercituum. Serotinum. i. tardum. Suf
ferentiam. i. patientiam. De prima epla petri apli.
Incolatus peregrinationis. In die uisitationis
i. retributionis. Discolis. indisciplinatis. indo
ctis. agrestibus. Colaphizati. colaphis cesi. Non
comminabatur. non minus terrebat. Liuore. uulnere.
Capillatura. capillorum ornatus. Comessationibus S
meretricum conuiuiis. uel luxuriis. Caritatem con
tinuam. i. perseuerantem. De secunda epla petri apli.
Satagite festinate. Depositio tabernaculi
mei. de obitu suo dicit. Secte hereses. Ruden
tes dicuntur funes. quibus naute uela suspendunt.
Nefandorum nec dicendorum. Pellicientes fal
lentes. a uerbo pellicio. unde et pelex mere
trix dicitur. Elementa. ignis. aer. aqua. terra. De prima
Antixpc contrarius xpo epla iohis apli.
Anti enim grece. latine contra significat
Unctio spiritalis. spus sanctus est. cuius sacramentum
est in unctione uisibili. De secunda.

Senior. Seniorem se ipsum dicit iohes.
Aue uerbum defectiuum salutationem
significans. De tercia.
Gaius. hic est de quo paulus apls dicit.
Salutat uos gaius hospes meus. Hic dicitur
fuisse chorinti. Dyostrepes erat heresiar
ches illius temporis. superbus et insolens. De epla
Udas apostolus. ipse est et thaddeus. iude apli.
Arbores bis mortue. Mortua est que non facit
fructum bonum. bis mortua est que facit malos
fructus. De epla pauli ad romanos
Sacrilegus dicitur. qui sacra legit. i. furatur.
Stipendia merces. retributio. Spus
postulat. postulare nos facit. Con
formes similes forme. Oleaster. a
similitudine oliue. Seueritas. iu
stitia ultionis. sine pietate. Comes
sationes luxuriosa conuiuia. Emu
latio. inimicitia. Commune dicitur
quicquid quasi immundum uidetur in esca
iudeorum. Non in cubilibus et impudi
ciciis incestis. Radix iesse. de pplo illo
Sustentatio. refectio. De epla prima ad corinthios.
Scismata ab scissura animorum et con
tentione dicta. Cloes nomen loci. Per ip
sima. humillimi. atque despecti. Alias per
ipsima media pars plante pedis. Molles.
uani. flagitiosi. Stadium octaua pars
miliarii. Brauium corona uel munus uicto
rie. Surrexerunt ludere ante ydola colen
do. Ab exterminatore. i. ab angelo. Propter
angelos. i. episcopos. qui uicarii sunt dni potesta
tem dicit. Karismata dona spiritualia. Hic
autem prophetiam. Excellentiorem uiam. i. cari
tatem. Perpam. i. peruerse. Quicquid non propter usus
necessarios. sed uel ornatus. causa. uel decoris

alicuius fit ꝓpter am agere ē. Nūqd
exeidit ñ hꝫ finem. Abortiuū se dicit
qꝫ ad ꝑsentiā ꝛ in carne ñ puenit. Ana
thema ꝑdicio **Ve epla ad corinthios ii.**
Obiurgatio increpatio. Uersutia cōtor
ta sententia. Abdicatiō abscidiū. Apeia
ñ uultuā. abhominatiō. destructiuū. de
seruū. Lxcidiū mentis labiū. Infama
mala fama. Incontaminatos negotio. ꝛ
ꝛmunes a culpa. Si qs accepit ꝓdolū uos
capit. Quēq; quadragenas una mīn. tri
ginta nouē plagis flagellat ē secūm le
gem. Ve. uicibꝫ. Mos erat iudeoꝝ qdra
to flagello decies hoīem peuē. ꝛ x l
ꝫ eū flagellauerīt nouies cū qdrato
flagello. ꝛ decima uice unū abstule
runt. ꝛ sic quēq; fecerīt. Dissensio.
discordia. Inflatio. elatio. tumor
Sedicio. tyra. discidiū. Multi filii
deserte ꝛ derelicte agar. Conclusit
scripta omia sub peccato. ꝛ omia q
cauenda sīt peccata uetat. Longanimitas
ad bonū. Animositas spūs audatia. teēritas.
Supbiaui cupientes. ꝛ corpe. si tñ uestitu
. ꝛ bonus opibꝫ ñ nudi inueniam. sine bono
ope. Michi eīm nichil boni contulerīt. ꝛ ni
chil boni inueni in eis. **Ve epla ad galathas**
Euangliū ꝑputi. ꝑdicare ingentibꝫ.
Deytas dederīt. consenserīt tra docere.
Actor ductor. Fascinauit adulando decepit
Q fascinat de bono transit ad malū. Iscetus
dampnat. Iscipio. ē bonoꝝ amissio. Catecꝛ
zat. docet. instruit. Catechizat. q uerbū au
dit. Stigmata signa. cicatrices. plagarū ue
stigia. Iudaismū. fidei iudaica. ut ꝑfidia.
Q sit latitudo. ꝛ longitudo. ꝛ sublimitas. ꝛ
ꝑfundum. hoc significat. ut sicut sperē
tanta longitudo ē. quanta latitudo. ꝛ tanta
altitudo quantū ꝑfundū. ita ꝛ in dī omia
eccia sunt. ꝛmensitate infinitatis. Ruga cu
tis. ut uestis. ut cuicūq; rei contectio. Scurrili
tas iocus mgbꝫ. Cont spualia neq; in cele
stibꝫ. ꝛ diabolos **Ve epla ad philippenses.**
Exinauit humiliauit. Uetimenta damp
na. Libor immolor occidor. **de epla ad ephesios**
Diffamat. diuulgat. predicat. Ad contribu
libꝫ. a concubitꝫ. Undeq; ultor. **de epla ad thessalon**
Penas dabit. sustinebit. Discessio regni. to censi
mani defectio. Mysterium ta operat. mi nero
ne. Donec de medio fiat. dom tollat regnum
a manus. Inq;ete. intempate. inordinate.
Ve epla ad colosenses
Scite sunt maxime. ꝛ barbare gentes. a
meotidis paludibꝫ usq; ad oceanū eoꝝ
pungentes int montes caucasios. q; septēt
nalem oceanū. Amari amaritudine habere.
Amarus a sapore. nom translatū hꝫ. Ut eīm
nisuaui. nec nouit quemq; ad consortium
suū aliq; mutare dulcedine. Pusillanimo
pusillo. timido. titi aio. Sale condit. sapientia
dulcoratus. **Ve epla ad thymoteū i ma**
Genealogis. generationibꝫ antiquoꝝ in
qbꝫ sibi summam scientiā uendicabant
Plagiari ē mancipioꝝ. ut pecudū aliena
distractor. Neophytus. rudis. nup ad fidem
conuersus. Cauteriatam. ferrea. Cauterii fer
ri candens. unde nota ꝑ signo. ut morbo aīa
libꝫ imprimit. **Ve epla ad thymoteū ii da**
Nitere conare. labora. Cane a similitudi
ne aialis matrimi uocatiui ē. uulnꝰ sicut
medici dicunt nullis medicaminibꝫ sanabi
le. Aut ū precidi solet a corpe membrū ubi

nascitur aut aliquantulum nuuat tam inde
morte q̃m libet tarde aduentam. Coacerua
bo congregabunt. Velibo immolo patien
do. Penula e paulum cu fimbris longis. Alex
ander erarius 7 de mal collegę fuerit. Vae est
in stimulus carnis mee 7 dolo captus. De epta

Epyscopum quem presbiteru pus dixit ad ti
Ppriul ipsorum ppha 7 parmenides ul callima tum
chul. Que ideo ppham dicit q̃ sicut ppha
falli n̄ pot. ita et de cretensib; ille uerū dixit
qđ malu 7 otiosi uellent comedere 7 malitia
pasci. De epta ad phylemonem

Vinc̄o in carcere ut cathena. Phylemon
larcul erat. necessitatib; aut̄ ecclasticus
deuot̄ appia ū soro ut coniux ei. Archippus
aut̄ diacon fuit. de q̃ ad colossenses ait. Di
cite archippo. Talis ut paulus senex. moris
talis. q̃lis ille q̃ in senectute ia p xpo uincta
n̄ recusat. De epta ad hebreos

Pre participib; pre ceteris pphis. Peribit
mutabunt̄ in melius. Exacerbatione ex
asperatione. Pollicitatio. promissio. Ostentui
monstro. podagio. Ostentare. dare. ostendere.
Contūsia. contradictio. Sponsor promissor
Ppalatia. manifestata. Coccinea. rubra. In
casulis. tabernaculis. fastigiu sūmitas. uirge
regiu xpi. Animositate superbiam. Ora leo
nu ut dauid 7 daniel. Impetu ignis. ut tres
pueri. Aciem gladii. ut dauid gladiu goth
lie. 7 saulis. Ve infirmitate. ut ezechias. For
tes in bello ut machabei. Castra extraneorum
ut gedeon. Mulieres mortuos. ut sunamitis
Distenti nervo uel oculeo. Redemptione ista
uita. Lucibria 7 uerbera. ut hieremias. un
cta 7 carceres. ut ioseph. In occisione gladii
ut azarias. In melotis ueste pellicia ū helyas.

Regni missione premiorum. Consummarent.
glorificarent. Synos grece. conuent̄ uel
comitat̄ ut cetus ut multitudo plurimor.

Apocalypsis. reuelatio. De apochalypsi iohis.

Podere. tunica talaris. Anglos. sacer
dotes ecclesiarum. Nicholaite a nicholao
diacono. eccle ihesu solimor. q̃ cu stephano
7 ceteris constituit̄ a petro. Lignu uite xpc.
Mors secda. mors aie. Calculu lapidem fulgen
te. Nomen dei. filii dei p adoptionē. Noua
hierlm. nom̄ meu nouu. nom̄ xpianu. Colu
bra latine sonant. qđ uitia oculor. detegant
Iris. arcus celestis. Sigilla septem. natiuitas.
baptisma. crux. sepulcru. resurrectio. as
censio. iudicium. Aurea. Corpatio. natiuitas.
passio. mors. resurrectio. gla. regnu. Bubus
due libre. tres bibulres sex libre. Temp̄ non
erit. uarietas temporis. Amare mamarrudi
ne querele. Caracter. nota. ut figura. Potio
nauit. potione impleuit. Lacus torcular.
Mageddo consurrectio in poza. ut mons globo
sus. Lignum gen arboris. Execratis. maledi
ctis. detestabilib;. Centu quadraginta. mil
lia. bine 7 nom ei. 7 agnu 7 nom patis. pris
7 filii. Quatuor aialia. euangliste. Am̄ fiat.
fiat. uere siue fideliter.

Melon. alcon. terseon. Eulicon. Varcon.
Colomons. Eramos. in q̃ dus sedet. Aureus.
hicheri. hiteri. Licheri. Balteus. luteus. Side
ri. ibi e salus mundi.

Sic homo consistit. sic corpis illi artus.
Expositos mauro stratis monstrantur tenebo
Homo ab humo dictus e. aia a uentis nomen
accepit. unde 7 grece ΗΕΟ-ΟΟΕ. uent̄ dicit.
qđ ore trahit aerem homo. Corp̄ a corruptione
dr. Cap a capiendo eo qđ omis corpis sensus

capiat · 7 qđ prima pars corpis sit · Crines
ppie mulierū sunt · eo qđ unus discrimi
nat̄ faciei dicta ab effigie · ibi ē enī tota
figura hominis 7 unī cuiq; psone agnita ·
Vultus ū eo qđ p ēū uoluntas animi
ostendat̄ · frons a frenis animlb; occlor dicit̄ ·
Oculi dicti q̄si oculor lux · qđ eis lucē capi
ant · Pupilla medi punctus oculi cui es
t in quo a pupilla albe partes oculi separan
tur · discreta nigredine corona dr̄ · Palpe
bre simul oculor a palpitatione dicte · Ci
lia regimina q̄bus cooperiunt̄ oculi · dicta ci
lia eo qđ celent oculos · Gene inferiores par
tes oculor · Male 7 sic maxille inde dimi
nutive dicunt̄ · Aures ab hauriendo di
cte sunt · qđ uocem hauriant · Pinnula summa
pars auris · Nares nasus · Harū recta pars
columpna uocat̄ · extrema eius pinnula uo
cat̄ · a forma pini · Que uero dextra leua q;
sunt pinnule dicunt̄ · medium aut̄ nasi fini
um dr̄ · Os q̄si ostiū dr̄ · q; ibi ingrediunt̄
cibi egrediunt̄ sermones · Labia uulnor
dicunt̄ · labia mulierū · Lingua a lingendo
sicut labia a lambendo dicunt̄ · Dentes
zem · quor primi precisores uocant̄ · quia
precidunt cibos · Sequentes canini uocan
t̄ · q; sicut canes cū eis ossa confringunt
ita 7 hi eis qđ ī possunt dentes precidere
illis tradunt ut confringant · Ultimi sūt
molares · Dentiū munerū discernit̄ q̄li
tas seruis · Nam in uiris plures inueniunt
pauciores sunt · Fauces a fundendis uo
cibis nominate · Guttur q̄ tractata · a
gutte noīe accepit · cui meat̄ ad os 7 na
res conscendit · Explicit · Explicit de
significationibus dictionum ·

Liber q̄stionū ebraicar̄ · Lamentationes ihēremie · v
Lib de decē temptationibus · vi Plā ad darclamū sci ihē · vi
Lib de q̄stionibus regū · vii Lib de distantiis locor̄ · vii ·
Cantic debborē · viii Lib hebraicor̄ nominū · viii ·
Noīa regū locor̄ · ix ·

Incip plog sci ieronimi ī lib hebraicar q̄stionū ·

Quum principia librorum debebam secu
turi operis argumenta proponere eorum
prius respondere maledictis · terentii q̄ppiā
sustinens · q comediarū prologos in defensione
sui scenis dabat · Vigebat enī lucī lanuuī
nio lucio similis · 7 quasi publici erarii fu
rem poeta criminabat · Hoc idem passus ē
ab emulis etiā mantuanū uates · ū cū q̄da
uersus homeri transtulisset ad uerbū com
pilator ueterū diceret · q̄bus ipe respondit
magnarū ē uirtutū clauam herculi ereptā
quere de manu · Sic 7 tullī q in arte eloq;n
tie romane sicut rex orator 7 latine lingue
illustrator repetundarū accusat̄ a grecis · Non
mirū g si cōtra me parūlū homunculū im
munde sues grunnuunt · ex pedibus margari
tas conculcent · cū aduersus doctissimos u
tos · 7 q gtā inuidiam superare debuerant li
uor exarserit · Verū hoc illis merito accidit
quor in theatris curia · concione · p rostris elo
quentia pronabat · Semper enī in ppatulo fo
rtitudo emulos bt · ferunt q; sumos fulgura
montes · Me ū procul ab urbibus · foro · litibus · tur
bis remotū · sic quoq; ut q̄ntilianū aut · latentē
inuenit inuidia · Unde lectorem obsecro · si q̄s
tamen hec q̄q; siquis · captus amore legerit ut
in libris hebraicarū questionū q̄s in omne
septam scam dispositū scribere · ī queat · et lo
quentiam · ī oratore reperiat · si magis mun
dis q̄ nobis ipse respondeat · nouo opi ueniā

conculcandam. Vt enim nos humiles atq; pauperculi nec habeam uuuttas nec oblatas dignam accipere uca illi nostunt non posse se notam scriptarum uuuttas xpi cum mundi parietes habere duuttas Studiu g nri erat uel eor q de libris hebraicis uaria suspicant errores rebellere uel ea q in latinis i grecis codicibus scatere uident actentam sue reddere ethimologias q; recu nominum atq; regionum q in nro sermone non resonant uernacule lingue explanare ratione Et q facilius emendatis cognoscat ipa pmu ut apud nos sit testimonia apponam ex collatione q sequent q in illis aut min aut plus aut aliter sit iudicantia Septu lxx interpretu ut minui di lacerare errores arguam nec nim laborem illoz reprehensione putam cum illi ptolomeo regi alexandrie mystica q; in scripturis scis ppere noluerint q magime ea q xpi aduen cum pollicebant ne uiderent alienu dm colere Quos ille platonis sectator iccirco faciebat magni q unum dm colere uiderent Sz i euangliste dnis q; iir atq; saluator nec et paulus apls multa quasi de ueteri testamento pferat q in nris codicibus non habent Ex quo ptspiciu est illa magis uera esse ere plaria q nou testamti auctoritati concordare Accedit ad hoc q iosephus q lxx interpretu ponit hystoria q; tantu libros moysi ab eis translatos refert q; nos q; confitem pls q; cetos cu hebraicis consonare Sz i hu q postea interpretes exercuerit aq; lam lxx i symmachu i theodocione longe alit habent q; nos legim Ad extremu q etia obtrectatores nros placare potest pegrina merces tantu uolentib; nau deferet balsamu pip poma palmaru rutici non emunt De adamante aut syleo cui nom si parua lectio ponere magnis meo nore munchostut Q; cu in omelius suis q; ad uulgatu lectione in thomi i in disputatione manue hebraica ueritate supat et i sinagogis agnitis circumdatus interpretu pegrine lingue q; ptet auxilia Hoc unu dico q; uellem cum mundana nsis ei habere q; scientia scriptarum floccipendens imagines umbras q; laruaru quaru nate esse dicunt terrere parulos i in angulis garrire tenebrosis

Incip liber sci ieronymi de questionib geneseos

In principio fecit ds celu i terra Plerisq; estimant sicut malitione q; iasonis i papisci scriptu est q; tertulian in libro contra praxeam disputat nec hylarii in expositione cuiusdam psalmi affirmat in hebreo haberi in filio fecit ds celum i terram Q; falsum e rei ipsi ueritas comprobat Nam i lxx interpretes i symmachi i theodotion in principio transtulerunt i in hebreo scriptu est breseith q; aquila interpretatur in capitulo q; non habet q; appellat in filio Quagis uterq; secm sensu q; m secm uerbi translatione de xpo accipi potest q tam in ipa fronte geneseos q; caput omniu librorum e q; m etia in principio iohis euangliste celi i terre conditor appellat Vnde in psalmo de ipso ait In capitulo libri scriptu e de me i in principio geneseos Et in euangelio Omnia per ipsum facta sut i sine ipso factum e nichil Sz i hoc sciendum q; apud hebreos hic liber breseith uocat hanc habentes con

Jeronimus sup genesim capitulo primo

suetudinem ut uoluminibz ex p̃nci
pijs eoz nomina imponant. ¶ Et spūs
dñi ferebat sup aq̃s. ¶ eo qđ in ipis ecclesi
bz sc̃ptūr̃ ferebat. in hebreo habet. ruach
hae elohim. qđ nos appellare possum. in
cubabat. siue confouebat. in similitudine
uolucris ouа calore animantis. Ex q̃ in
telligim̃ non de spū mundi dici. ut ꝫ̃mul
li arbitrant. sz de spū sc̃o. qui ipse uiuifi
cator omniū a p̃ncipio dr. sic aut̃ uiuifica
tor. qđ conditor dr. Emitte spm tuū. et re
abunt. ¶ Et congregationes aquarū uo
cauit maria. ¶ notandum qđ omnis congre
gatio aquarū siue salse sint. siue dulces
iuxta ydioma lingue hebraice. maria nūc
cupent. frustra ig̃ porphyrius euangelistas
ad faciendum ignorantibz miracm̃. eo qđ
dñs sup mare ambulauit p lacu genesareth
mare appellasse calumniat. cū omnis lac
et aq̃rū congregatio maria nūcupentur.
¶ Et consūmauit ds in sexto die opa que
fecit. ¶ die sexta. in hebreo septima habet.
Arctauit ꝫ nucleos. q̃ de ocio sabbati glā
tur. qđ iam tūc in p̃ncipio dissolutū sit sab
batū. dū ds operat in sabbato complens opa
sua. mco. et benedicens ipi dicit. q̃m ipo omi
ūsa compleuit. ¶ Et plantauit dñs ds pa
radysum in eden contra orientē. ¶ para
dysus. ortus hb̃. i gan. Porro eden delitie in
terpretat̃. p quos symmach transtulit pa
radysum florentem. Necnon qđ scr̃ptur
contra orientē. in hebreo qidmath. sēbi
t. qđ aquila posuit. apo ꝫ apo. et
nos ab exordio possumus dicere. Sym
mach ū. ek upo the. et theodotion. ex
¶ Porro. qđ et ipm ū orientē. ꝫ p̃ncipiū

significat. Ex quo manifestissime comp
bat. qđ p̃ quos dñs celum et terram fecit
paradysum ante condiderat sicut legitur
in hebreo. ¶ plantauerat aut̃ dñs ds para
dysum in eden a principio. ¶ nom̃ unius phi
son. hic esse fluuium indie gangen putant. ubi
est carbunculus et lapis prasinus. ¶ carbunculo et
lapide prasino alii transtulerūt. ¶ Et sūpsit
dominus. et posuit in paradyso uoluptatis
¶ uoluptate in hebreo habet eden. ¶ psi igit̃
lxx. eden interpretati sūt uoluptatem. Sym
machus q̃ paradysum florentē pauloante
sup̃uit transtulerat. hic posuit hoc qđ rame
nitatem et delitias sonat. ¶ In quacūq; aut̃
die comederitis ex eo. morte morieminī. Pe
ius interpretatus est symmachus dicens. mor
talis eris. Et misit ds extasim sup adam.
¶ extasis. i. mentis excessus. in hebreo habet
tardemah. qđ aq̃la caro. qđ patḥ. symmachus
kakon. i grauem. et profundū sopore intelli
tati sunt. ¶ Venit q; sēcūd. Et dormiuit. Ad
ipm uerbum et in iona positū est ferrentem.
¶ Hoc nūc os ex ossibz meis. et caro ex carne mea.
hec uocabitur mulier. qđ de uiro sūpta est.
non uidet in greco et in latino resonare cur
mulier appelletur. q; ex uiro sumpta sit. sed
ethymologia in hebreo sermone seruat. Vir. q̃p
pe uocat̃ is. et mulier issa. Recte g̃ ab is. ap
pellata mulier issa. Vnde et symmachus pul
cre ethymologiam etiā in greco uoluit cu
stodire dicens. hec uocabitur anarei. cogi
adiutrix uocse. suoth. qđ nos latine possum
dicere. hec uocabit̃ uirago. q; de uiro sūpta
est. Porro q̃ppe issa secm̃ uarietatē accent̃
et assūptio intelligi. ¶ Serpens aut̃ erat sa
pientior cunctis bestiis sup terram. ¶ sapi

porro theodotion aliā ethymologiā suspicat̃ et
dicens. h uocabit̃ assūptio. q̃m ex uiro sūpta est.

Item in primo

i capto. iii

Cap. iii.

Cap. iiii.

Cap. v.

Cap. vi.

ente in hebreo habetur. Hacham. quod aquila
et theodotion interpretati sunt. hoc est nequam.
et uersipellem. Magis itaque ex hoc uerbo
calliditas et uersutie. quam sapientia de
x° monstratur. ¶ Et audierunt uocem domini deam
bulantis in paradyso ad uesperam. In plerisque co
dicibus latinorum pro eo quod hic posuimus ad uespe
ram. post meridiem habetur. Quia gre
cum sermonem ad uerbum transferre non pos
sumus. pro quo in hebreo scriptum est. uerna na
uim. quod aquila interpretatus est in uento diei.
Porro theodotion manifestius. ut meridiano
calore transacto. refrigerium aure spiran
xi° tis ostenderet. ¶ Super pectus tuum et uentrem
tuum ambulabis. Ventrem lxx. interpretes ad
diderunt. Ceterum in hebreo pectus tantum ha
betur. ut calliditatem et uersutias cogitationum
eius aperiret. quod omnis gressus illius nequitie et
fraudis essent. Sed et hic quod sequitur. terram man
ducabis. propterea affar scriptum est. quod nos possumus
xi° fauillam et cinerem dicere. ¶ Ipsa seruabit ca
put tuum. quod tu seruabis calcaneum eius. Melius
habetur in hebreo. Ipsa conteret caput tuum.
et tu insidiaberis calcaneo eius. Quia et nostri
gressus prepediuntur a colubro. et dominus conterit
xi° sathanam. sub pedibus nostris uelociter. Multi
plicans multiplicabo tristitias tuas. et gemi
tus tuos. Pro tristitia et gemitu in hebreo dolores
xi° et conceptus habetur. ¶ Et ad uirum conuersio
tua. Pro conuersione aquila sotietatem. symma
xi° chus appetitum (tripetum) transtulerunt. ¶ Maledicta terra in
operibus tuis. Opera hic non ruris colendi. ut plerique
putant. sed peccata significant. In hebreo habet. et
aquila non discordat dicens. maledicta humus pro
pter te. et theodotion adama in transgressione
xi° tua. ¶ Et uocauit adam nomen uxoris sue uitam.

quia ipsa est matrimonium uiuentium.
uel mater omnium. Quare eua appellata
sit demonstrat quod mater sit omnium uiuen
tium. Eua quippe transfertur in uitam. ¶ Et xii°
eiecit adam. et habitare fecit contra parady
sum uoluptatis et statuit cherubim. et flam
meam rumpheam que uertitur ad custodiendam
uiam ligni uite. Alius multo sensus in hebreo
est quam hic intelligitur. Ait enim. Et eiecit adam.
haud dubium quin dominus significetur. et habitare
fecit ante paradysum uoluptatis cheru
bin et flammeum gladium qui uerteretur et custo
diret uiam ligni uite. Non ut alii putant
quod ipsum adam quem eiecerat dominus habitare fe
cerit contra paradysum uoluptatis. sed quod illo e
iecto. ante fores paradysi cherubim et flam
meum gladium posuerit ad custodiendum pa
radysi uestibulum. ne quis posset intrare. ¶ Et xiii°
concepit et peperit cain quod dixit. Acquisiui siue
possedi hominem per dominum. Cain acquisitio siue
possessio interpretatur. i. kythcic. unde ethy
mologiam exprimens ait. kathcoi. i. possedi
hominem per dominum. ¶ Et respexit dominus super abel et xiii°
super munera eius. super cain autem et super sacrificia
eius non respexit. Contristatusque est cain ual
de. Unde scire poterat cain quod fratris mu
nera suscepisset. et sua repudiasset. nisi quod
illa interpretatio uera est. quam theodotion po
suit. et inflammauit dominus super abel. et super sa
crificium eius. Ignem autem ad sacrificium deuo
randum uenire de celo et in dedicatione tem
pli sub salomone legimus. et quando helias in
monte carmeli construxit altare. ¶ Et dixit xiii°
dominus ad cain. Quare concidit uultus tuus.
Nonne si recte offeras. recte autem non diuidas
peccasti. Quiesce. ad te conuersio eius. et tu

dñabereſ eum ſ necessitate compellū
in singlis diuti immocari Siqdem ⁊ xp̄s.
ñe multo alī in hebreo q̄m in lxx. trans
latoꝝ sensus ē. Aut eī dī ad cam
Quare iracundus ⁊ quare concidit uult
tuus. ſ Nonne si bene egeris dimittet
omē delictum. q̄ si ñ bene egeris ante
fores peccatū tuū sedebit. ⁊ ad te conuertal. xv.
et. Sz tu magis dñare ei. Qd autē dicit
hoc est. Qd iracundus ⁊ inuidie in frem
tuum ex cruciatū multū diminuis in tam
ſ Nonne si bene egeris dimittet omē de
lictū. siue ut theodotion aut. acceptabile
erit. ⁊ munꝰ tuū suscipiam. ut suscepi fris
tui. Qd si male egeris ilico peccatū ante
uestibla tuū erit. ut sedebit. ⁊ tali tam xvi.
tuæ comitaberis. Verū q̄ liberi arbitrii
es. moneo ut ñ tui peccatū ꝑ tui peccato xvii.
dñeris. Qd autē in lxx. interpres fecit
ex uno illud ē. q̄ peccatū batath in hebreo
genus masculini est. in greco femininū q̄
q̄ interpretati sē. masculino illud ut erat
in hebreo genere transtulerit. ſ Et dixit xviii
cain ad abel frem suū. subaudiū ea q̄ lo
cutꝰ est dñs. Supfluū g̃ est qd in sama
ritanoꝝ ⁊ nro uolumine repit. transea xvii.
mꝰ in campū. ſ Omis q̄ occidit cain sep
tem uindictas soluet. ꝙ septē uindictas xviii.
aq̄la septemplicē interpretat ē. symma
chꝰ septimū. theodotion ꝙ ebdomadam.
Sup q̄ capitulo erat epla rīta ad epm
damasū. ſ Et habitauit in tra naid. Qd xviiii.
lxx. naid transtulerit. in hebreo naum dī.
⁊ interpretat migrans. ⁊ instabilis. ac fluc
tuans. ⁊ recte incerte. Non g̃ terra naid
ut uulgꝰ nro putat. ꝙ explet sententia
dei. qd huc atq̄ illuc uagus ac ꝑfugus ob
errauit. ſ Et uocauit nomē ei seth. Susci
tauit eī mq̄t in dñs semē aliud ꝙ abel
q̄m occidit cain. Sz ꝑpe. dicit. ⁊ positio dī.
Quia g̃ posuerit eum ꝙ abel. ꝑpterea seth
⁊ positio appellat. ſ Denicq aq̄la. q̄ uocauit
mq̄t nomē ei seth. dicens. q̄ posuit m dñs
semē aliud. ſ Sz ⁊ seth nat est filꝰ q̄ uoca
uit enos. hic ꝑauit inuocare nomē dñi. Q̄m
adam homo interpretat. ita ⁊ enos iuxta hebra
icę linguę ueritate. hō. ut uir dī. Et pulcre
q̄ hoc uocabulū habuit de eo qd scriptū est
tē inuti fuit inuocandi nomē dñi. Licet
pleriq̄ hebreoꝝ aliud arbitrent. qd tē ꝑ mū
in noīe dñi. ⁊ in similitudine ei fabricata sint
ydola. ſ Uirū ⁊ mulierē fecit eos. ⁊ benedixit
eos. ⁊ uocauit nomē eoꝝ adam. i. hō. hoīs autē
nomē tam uiri q̄m femine. q̄uis ſ Uixitq̄ tē
adam. dcentos ⁊ xxx. annos. ⁊ genuit ad ima
ginē ⁊ similitudinē suā. ⁊ uocauit nomē ei
seth. Sciendū qd usq̄ ad diluuiū ū in nris co
dicibꝰ ducentoꝝ ⁊ qd excurrit annoꝝ. genuis
se q̄ dī. in hebreo habeat. c. annos. q̄ reliq
q̄ sequunt. ſ Fuerūt dies adam ꝑ usq̄m ge
nuit seth. septingenti anni. Quia in duoden
tis errauerat. consequenter hic posuit septin
gentos. cū in hebreo habeat octingentos. q̄
sup. c. ſ Et uixit mathusalē annis. c. lx. oc
⁊ genuit lamech. Et uixit ꝑq̄m genuit la
mech annos octingentos duos. ⁊ genuit fi
lios q̄ filias. Fuerūt autē omis dies mathusa
lam quos uixit. anni nongenti. lxx. ix. ⁊ mo
tuus ē. Famosa questio ⁊ omiū ecclīarū dis
putatione uentilata. qd uixta diligentem
supputationē. x uiii. ꝑ diluuiū mathusalā
uixisse ferē. Et cū cū esset mathusalam

annorum c. lx. vii. genuit lamech. Rursum
lamech cum esset annorum c. octoginta octo. genu
it noe. Et fiunt usque ad diem natiuitatis noe
anni uite mathusale trecenti. lv. Sexcente
simo autem anno uite sue diluuium factum est
Ac per hoc ab hac supputatione per partes non
gentesimo quinto anno mathusale diluuium
factum esse conuincitur. Cum autem supra nongen
tis. lx ix. annis uixisse sit dictus. nulli dubi
um est. xiiii. cum annos uixisse post diluuium. Et quo
modo uerum est. quod octo tantum anime in archa salue
facte sunt. Restat ergo ut quomodo in plerisque. ita
et in hoc error sit numero. Siquidem in hebre
is non samaritanorum libris. ita scriptum reperi. Et
uixit mathusala. c. lxxx. vii. annis et ge
nuit lamech. Et uixit mathusala postquam ge
nuit lamech septingentos. lxxx duos an
nos quos genuit filios et filias. Et fuerunt omnes
dies mathusale anni nongenti lx ix. et mor
tuus est. Et uixit lamech. c. lxxx. duos an
nos. quos genuit noe. A die ergo natiuitatis ma
thusale usque ad diem natiuitatis noe sunt
anni trecenti. lx ix. His adde sexcentos an
nos noe. quia in sexcentesimo anno uite eius
diluuium factum est. Atque ita fit ut nongente
simo sexagesimo nono uite sue matusa
la mortuus sit. eo anno quo cepit esse diluuium
xvii. ¶ Et uocauit nomen eius noe dicens. Iste re
quiescere nos faciet ab operibus nostris. Noe requies
interpretatur. Ab eo ergo quod sub illo omnia opera re
tro quieuerunt per diluuium. appellatus est requies. ¶
xviii. Uidentes autem filii dei. filias hominum quia bo
ne sunt. Verbum hebreum eloym communis nu
meri est. et deus et dii similiter appellantur. Propter
quod aquila plurali numero filias deorum ausus est
dicere. deos intelligens sanctos. uel angelos.

Deus stetit in synagoga deorum in medio
autem diuidicat. Unde et symmachus isti mo
di sequens sensum ait. Uidentes filii potentes
filias hominum quod essent bone. ¶ Et dixit dominus xviii.
deus Non permanebit spiritus meus in hominibus istis
in eternum. quia carnes sunt. In hebreo. Non iudica
bit spiritus meus homines istos. in sempiternum. quia caro
sunt. hoc est. quia fragilis est in homine conditio. non eos
ad eternos seruabo cruciatus. sed hic illis restitu
am quod merentur. Ergo non seueritatem ut in nostris
codicibus legitur. sed clementiam dei sonat dum pec
cator hic pro suo scelere uisitatur. Unde et iratus
deus loquitur ad quosdam. Non uisitabo filias
eorum cum fuerint fornicate. et sponsas eorum cum
adulterauerint. Et alibi. Uisitabo in uirga
iniquitates eorum. uerumptamen misericordiam meam
non auferam ab eis. Porro ne uideretur in eo esse
crudelis quod peccantibus locum penitentie non de
disset. adiecit. ¶ Erunt que dies eorum. c. uiginti an xviii.
ni. hoc est habebunt. c. uiginti annos ad agen
dam penitentiam. Non ergo humana uita
ut multi errant in. c. uiginti annis contrac
ta est. sed generationi illi. c. uiginti anni
ad penitentiam dati sunt. Siquidem inuenimus
quod post diluuium abraham uixit annos. c.
lxx. v. et ceteri amplius ducentis. et trecentis
annis. Quia uero penitentiam agere contempserunt
noluit deus tempus expectare decretum. sed uigin
ti annorum spatiis amputatis induxit dilu
uium. anno centesimo agende penitentie
destinato. ¶ Gygantes autem erant super ter xviii.
ram in diebus illis. Et post hec ingrediebantur
filii dei. ad filias hominum et generabant ab eis.
Illi erant gygantes a seculo nominati. In hebreo
ita habet. Cadentes erant in diebus illis in
terra. i. nifilim. ¶ Et post hec ingrediebantur xix

filiū dei ad filias hominum ⁊ genabant
ab eis. P cadentibus siue gigantibus uolen
ter interpretat est symmachꝰ. Q̃ anglis au
te ⁊ scotis liberis conuenit nom̃. cadentiū
xix° ¶ Noe uir iustꝰ atq; p̃fectus in generatione xx°.
sua deo placuit. Signanter aut in generatione
sua ut ostenderet in iuxta iustitiā ysumata
q̃ iuxta generatione suam eiꝰ iustꝰ fuisse
iustitia. Et hoc ē q̃d in hebreo dr. noe uir
iustus ⁊ p̃fectus erat in generationibꝫ suis
eꝰ deo ambulabat. hoc ē sequebat uestigia eiꝰ
xix°. ¶ Fac tibi archam de lignis quadratis. P q̃dra xx.
xix°. tis. bituminatis legim̃ in hebreo. Colligens vi.
facies archam ⁊ in cubito consummabis eam
desup. P eo q̃d est colligens facies archā he
breus hꝫ. meridianū facies arche. q̃d mani xx.
festꝰ interpretat ē symmachꝰ. aia q̃nec. hoc vi.
dicens
dilucidius facies arche. uolens fenestrā intelli
xix gi. ¶ Et q̃quid archa ⁊ reuelati sūt fontes abyssi
si ⁊ cataracte celi. P reuelatis fontibꝫ clau
sos ⁊ obturatos omnes interpretes transtulerūt
P eo q̃d sequitur cessauit aq̃ sup terrā ⁊ reliq.
xix° sētum ē reuerse sūt aque de terra euntes ⁊
redeuntes. ¶ ora sedm ecclāsten. q̃d omnes aque
atq; torrentes p occultas uenas ad matrices
xxi°. abyssi reuertuntur. Post quadraginta dies
aperuit noe ostium arche q̃d fecerat ⁊ emisit
corui. Et egressus nō rediit donec siccā
rent aque de terra. P ostio fenestra sēptū est
in hebreo. ⁊ de corui alter dr. emisit corui
⁊ egressus est. gyrans ⁊ reuertens. donec siccarent
xxi°. t aque de terra ¶ Et erant filii noe q̃ egressi
sūt de archa. sem. cham. ⁊ iafeth. frequenter
lxx. interpres nō ualentes heb literam q̃ dupli
cem aspiratione sonat in grecū sermonem
uertere. chi greca littam addiderūt. ut nos
xxi°. docerent in istius modi uocabulis aspirare
debere. Vnde ⁊ in presenti loco cham tran
stulerūt. p eo q̃d est ham. aq̃ apud egyptios
usq; hodie egyptioꝝ lingua ham dr. a pte
xxi°. suo cham filio noe a q̃ descenderūt ¶ Vla
ter dr iafeth. ⁊ habitet in tabernaculis sem.
De sem hebrei. de iafeth ppli gentiū nascūt.
Q̃a dilata est multitudo crescentiū a lati
tudine q̃ iafeth dr. latitudo nom̃ accepit
Q̃d aut̃ ait ⁊ habitet in tabernaculis sem
de nobis pphat. q̃m eructatione ⁊ scriptarū
xxi°. erecto titule uerū sām. ¶ Et facti sunt omēs dies
vi. noe nongenti. l. anni. Ecce p diluuiū tre
centi. l. anni uxoris noe. Ex q̃ p̃spicuū est
c. xx. annos generationum illi ut sup dixim̃
xxi°. ad penitentiā datos ⁊ in unū constitutos. ¶ fi
vi. lii iafeth. gomer. ⁊ magog. ⁊ madai ⁊ iauan.
⁊ tubal ⁊ moloch. ⁊ thyras. Iafeth filiꝰ noe na
ti sūt septem filii. q̃ possederūt in asia. ab ama
uo ⁊ tauro syrie celes. ⁊ cilicie montibꝫ usq;
ad fluuiū tanaim. in europa ū usq; ad ga
diram noua locis ⁊ gentibꝫ relinquentes. e
q̃bꝫ postea ꝫmutata sūt plurima. certa p̃ma
nent ut fuerūt. ¶ Et aut̃ gomer galathe ma
gog scite. madai. medi. iauan iones. q̃ ⁊ gre
ci. unde ionū mare. tubal hyberi. q̃ ⁊ hyspa
ni. a q̃bꝫ celtiberi licet q̃dam y talos suspi
cent. Moloch capadoces. unde urbs usq; ho
die apd eos mazeca dr. Porro lxx. interpre
tes capturim capadoces arbitrant. thyras tra
ces. quoꝝ ñ satis ꝫmutatū uocabulū ē. Sciō
q̃ dā gog ⁊ magog. tam de p̃senti loco q̃
de iezechielis ad gotoꝝ nup in tra agantiū
hystoriam retulisse. Q̃d utrū uerū sit plu
ribus sine monstrat. Et certe gothos omnes re
tro eruditi magis getas q̃m goth ⁊ magog

appellare consueuerūt · Hec itaq; septem gen
tes quas de iafeth uenisse supra memorauj
ad aq̄lonis partem habitant · ¶ Filii gomer
ascenez · rifath · & togorma · Ascenez greci re
gnos uocant · Rifath flagones · togorma fri
gas · ¶ Filii iauan elysa · & tharsis · cethym · & xxvi
dodanim · Ab his diuise sūt insule nationū
in terris suis · uir secūm linguā suā · & cogna
tionē suā · & gentē suam · De jonibus · i · degre
cal nascunt̄ elisei · q̄ uocant̄ eolides · unde et
lingua quinta linḡ grece eolis appellat̄ ·
q̄m illi uocant · ¶ Jerjerjatherkton · Tharsis
hoc ē ledichia · Joseph · cilicas arbitrat̄ · chi as
pirationis littera uitiose a posteris in tau di
ctus fuisse corrupta · unde & metropolis eor
um tarsis appellat̄ · paulo aplō glōsa · Ce
thim a q̄busdam cethim hodie notat̄ · Doda
nim · rhodii · Ita enī lxx · interpretes · & ius
serūt · Legam̄ uarronis de antiq̄tatibus libros
· & sirii capitonis capitones · & grecū flegonta
cetos · q̄ eruditissimos uiros · & uicebium pene
oēs insulas · & totū mariū littora · terras q̄ mari
uicinas · grecis accolis occupatas · q̄ ut supra di
xim̄ ab amano · & tauro montibus ora mari
tima loca usq; ad oceanū possedere britan
nicū · ¶ Filii cham · chus · & mestraim · & futh · & xxvi
chanaam · Chus usq; hodie ab hebreis ethi
opia nuncupat̄ · Mestraim egyptū · futh libi
am · q̄ · & mauritanie fluuiū usq; in presens
phuth dr · omnis q̄ regio circa eū futhensis ·
Quattuor septentes tam greci q̄m latini hui⁹ rei
uelut sūt · Quare autē in una tantū climatis
parte antiquū libie nomē retinuerit · & reliq̄
terra affrica uocata sit disserere in huius loci
ē nec temporis · Porro chanaam optinuit
terram q̄m deinceps iudei possederūt eiectis

chananeis · ¶ Filii chus · saba · & euila · & saba xxvi
tha · & rehema · & sabarthacha · Saba a q̄ sabei
· de quibus uirgilius solis · & thurea uirga sa
beis · Et alibi · Centū q; sabeo thure calent
ara · Euila getulie in parte remotioris affri
ce · & heremo cohercentes · Sabatha a q̄ saba
theni · q̄ nūc astabari nūcupant̄ · Rehema
uir · & sabathacha paulatim antiq̄ uocabula
perdere · & q̄ nūc p uetus habeant ignorat̄ ·
¶ Filii rehema · saba · & dedan · Hic saba p̄ sin xxvi
littam scribit̄ · sup̄ius p samech · a q̄ diximus
appellatos sabeos · Interpretat̄ ergo nūc saba
arabia · Nam in septuagesimo primo psalmo
ubi nos habem̄ reges arabum · & saba munera of
ferent · in hebreo hēc reges saba · & saber · p̄mū
nomē p̄ sin · secūm p samech · Datur ethyope
gens est · in occidentali plaga · Et chus genui
t nemroth · de q̄ iam supra mentionē fecim̄ ·
Iste cepit esse potens in terra · & post paulu
lum · Erat fuit in q̄ caput regni ipsi⁹ babilon
· & arach · & archad · & calanne in terra sennaar ·
Nemroth filius chus arripuit primus ipse
tyrannidem insuetam · regnauit in babilo
nia · que ab eo dicta ibi confuse sūt lingue tem
porū babil appellata ē · Babil enī in
terpretat̄ confusio · Regnauit autē · in arach xxvi
hoc ē in ecclesia · & in archad q̄ nūc dr nisibis ·
· in calanne q̄ postea uerso nomine a seleucho
rege dicta ē seleucia · ut certe q̄ nūc tigris pon
appellat̄ · De terra illa egressus assur · edifi
cauit ninuen · & roboth ciuitatē · De hac
terra assirios pullulauit imperium · q̄ nomine
nimbeli filii ninū condentis · urbē mag
nā · q̄m hebrei appellant ninuē · ad cuius
ruinā ut penitentia tota ione p̄nunciata
tia · Quod autē ninuē · & roboth ciuitatē non

putemus duas ee urbes. Sz qz two both platee interpretat. ita legendu e. q dicti ficant plateas ciuitatis. ¶ Et mestraim genuit ludim. z nimim z labaim z nechthim. z ferusim. z casloim. e qbus egressi st phylistiim. z capturim. exceptis labaim a quib libris postea dictu. qui pri fuerat uocabant. z chasloim. q dem cepit phylisthim appellati st. qs nos corrupte paleste nos dicim. Cetere ser gentes ignote nobis st. qz bello ethyopico subuerse usq ad obliuione pterunt nois puenere. Possederat aut terra a gaza usq ad extremos fines egypti. ¶ Et chanaan genuit sydonem primogenitu suu. z ceteu z hebuseu. z amorreu. gergerseu. z euheum. z aracheu. z sineu. z aradiu. z samareum. z amatheu. De chanaan prim nat est sydon. a q urbs in femine sydon uocat. Dem aratheus. q archas condidit oppidu contripolim. in radicibus lybani situm. a quo haud procul alia ciuitas fuit nomine sym. q postea uario euentu belloru nom tamen in loco pristinu reseruauit. Aradiu st aradium. insulam possederat. angusto freto a phenicis littore sepatam. Samar emissa nobilis syrie celes ciuitas emath. usq ad nrm temp tam ab assiriis qm ab hebreis ita ut apud ueteres dicta fuerat appellat. Hanc macedones q post alexandru in orientem regnauerat epyphania nuncupauerat. Non nulli anthyochiam ita appellatam putant. Alii licet n uere tam opimo nomine suam q si ueri simili uocabulo consolantes emas prima ab anthyochia mansione ecclesiam pgentibus appellari putant. z eam dem esse que apud ueteres dicta sit emath.

xxvi. ¶ Et fuit termin chanaan ex a sydone donec uenias in gerara usq ad gazam. pgentibus sodoma. z gomorra. z adama. z seboim usq ad lasam. Quia cte ciuitates sydon uidelicet z gerara z sodoma. z adama. z seboim st note omnib. hoc tm hic notandu uidet. qd ipa sit q nec colluuie dr. u aq calide prupentes in mare mortuu defluunt. ¶ Filii sem. elam z assur et arphasath. z ludim z aram. hui ab eufrate fluuio parte asie usq indicu occanu tenent. Est aut elam. a q elamite principes persidis. De assur aut iam dictu est. qd nunc urbe condidit. Arphasath a q caldei. Ludim a q lydii. Aram. a q siri. quor metropolis est

xxvi. damascus. ¶ Filii aram. hus. z hul. z gether. z mes. Hus ygonitidis. z damasci conditor nit palestina. z celen syriam tenuit principatu. Aq. lxx. interpretes in libro iob. u in hebreo scribit terra hus. regione ausitidem. qs usitidem constituerat. Hul a q armenii Gether. a q carnami seu etarii. Porro mes. p q. lxx. interpretes transtulerat mosoch. q nc uocatur meones. ¶ Arphasath genuit sela. z sela genuit heber. Ex heber nati st duo filii. nom unus phalech. qr in diebus eius diuisa e terra. z nom fris ei iectan. Heber a q natus st hebreu uatem. quam filio suo phalech nom imposuit. q interpretat diuisio. ab eo qd in diebus ei in babilone diuise st lingue. ¶ Iectan genuit elmodad. z saleph. z asermoth. z iare. z uram. z uzal. z decla. z hebal. z abimahel. seba. ofir. euilat. hebal. Harum gentium posteriora nomina inuenire n potui. q usq in presens q peni a nobis sunt. ut ita uocant ut primu. uel que

immutata sunt ignorantur. Possederunt
autē a cosene fluuio omnē uersꝰ regionem
q̄ uocat̄ terra. ¶ Et mortuus ē aram ante xxvm
patrem suū in terra q̄ natus ē in regione
caldeoꝝ. Pro eo q̄d legim̄ in regione caldeoꝝ
in hebreo habetur. urchaldim. i. in igne cal
deoꝝ. Tradunt autē hebrei ex hac occasio
ne. isto modo fabl̄am. q̄d abram in ignem
missus sit. q̄ ignē adorare noluerit. q̄m cal
dei colunt. et di auxilio liberat̄ de ydolatrie
igne p fugerit. Q̄d in sequentibꝫ scribit̄ ego
sum esse tharam cū sobole sua de regione
caldeoꝝ. p eo q̄d in hebreo habet̄ de incendio
caldeoꝝ. et hoc esse q̄d nūc dicit̄. mortuus est
aram ante conspectū thare p̄ris sui in tra
nativitatis sue in igne caldeoꝝ. q̄d indelucet
igne nolens adorare igne consumptus sit. Lo
quit autē postea dñs ad abram. Ego sū q̄
eduxi te de igne caldeoꝝ. ¶ Et sumpserunt xxvm
abram et nachor sibi uxores. Nom uxoris a
bram. sarai. et nom uxoris nachor melcha
filia aram. Pater autē melche. ipe ē pat
iesche. Aram filii thare frat̄ abram et nachor
duas filias genuit. melchā. et sarai cogno
mento iescham. alio nomine. eadē melcham
accepit uxorem nachor et sarai abram. Nec
dū q̄ppe nūdū patruos et fratres filias nuptue
fuerant lege phibite. q̄ in p̄mis homi
nibꝫ etiam inter fres et sorores nupte sūt.
¶ Erat autē abram. lxxv. annoꝝ q̄ndo xxix. q̄d famis in tempe sola regi in pegrinus
egressus ē ex carra. Indissolubilis q̄stio
nascit̄. Si enī thara pat̄ abre cū adhuc
esset in regione caldea. lxx. annoꝝ ge
nuit abram. et postea in carra ducente
simo q̄nto etatis sue anno mortuus ē.
q̄m nūc post mort̄ thare abram exierit

de carra. lxxv. fuisse annoꝝ fuisse me
morat̄ cū a natiuitate abre. usq ad mor
tem patris ei. cxxv. annu fuisse doce
ant̄. Vera est ig̃ illa hebreoꝝ traditio q̄
sup̄ dixim̄. q̄d egressus sit thara cū filiis
suis de igne caldeoꝝ. et quod abram ba
bilonios uallat̄ incendio. q̄ illud adora
re nolebat. di sui auxilio liberat̄. Ex illo
tempe et die uite. et tēp̄ reputet̄ etatis
ex q̄ confessus est dñm. spnens ydola cal
deoꝝ. Potest autē fieri ut q̄ scripta reti
net incertū ante paucos annos thara de
caldea p fecturus uenit in carrā. q̄m mor
tem obiret. uel certe statum p̄ p̄fectio
nē in carrā uenret. ibiq diutius sit mo
ratus. Siq̄s ig̃ huic exposition contrā
ē. querat aliam solutionē. et tunc recte
ea q̄ a nobis dicta sūt imputabit. ¶ Et p si xxx.
cutus abram abiit in desertū et facta ē
fames sup̄ terram. Notandū q̄d in p̄sen
ti et in plurimis alius locis p desertū ad
austrum scr̄ptū est in hebreo. hoc ig̃ no
tare debem̄. ¶ Et uidert ea p̄ncipes pha xxx.
raonis et laudauert eam apud ipm. et in
troduxert ea in domo phareonis. et abra
bene fecit ppter eam. et fuert oues ei. et
† armenta
boues. et serui et ancille. muli et ca
meli. Licet corp̄ scārū mulierū nullus ma
culet q̄ uoluntas. et excusari possit sarai
locis marito conuente resistere nec fuis
tam posset q̄ aliter sedā necessitas excu
sari. q̄d iuxta librū hester q̄cūq mulie
rem placuisset regi apud uetres sex men
sibꝫ ungebatur oleo myrrino. et sex
mensibꝫ in pigmentis uariis erat

et curationibz feminarum. et tunc ingrediebat ad regem. atz ita potest fieri ut sarai postqm placuerat regi. dū p̄ munera ei ad regem preparet̄ introitus. r abiit pharao multa donans. r pharao postea p̄cussus sit a dño. illa adhuc intacta ab ei concubitu p̄manet. ¶ Et ascendit abram ex egypto ipe. r uxor eius. r omnia q̄ illius erant. r loth cū eo in desertū. Erat aut̄ abram diues ualde pecore. r argento. r auro. r abiens uenit in desertū usq; bethel. Pul cre de egypto liberat ascendisse dr. Sz occurrit huic sensui illud qd̄ sequit̄. q̄n potuerit de egypto exiens fuisse diues ualde. Qd̄ solui tur illa hebraica ueritate. in q̄ scribitur abram grauis uehemēter. hoc ē bap̄ycecpo apa. Egypti em̄ ponderi grauabat̄. r licet uideantur esse diuitie pecuis. auri. argenti. tam si egyptie sint. uiro scō grauis sit. De nigr̄ū ut in lxx. legim̄. abiit unde uenat in desertū usq; bethel. h̄ sicut in hebreo scptū ē. abiit in itinere suo p̄ austrū usq; bethel. Socero em̄ de egypto p̄fecturis ē. ū ut in desertū ingrederetur. qd̄ cū egypto reliquerat. h̄ ut p austrū q̄ aq̄lonē contrarie ē. ueniret ad domū dei. ubi fuerat tabernaculū eius in medio bethel. ¶ Et uiri sodomor̄ mali. r peccatores in conspectu dñi uehemēter. Sup flue hic in lxx. interpretes additū ē. in conspectu dei. Siqdem sodomor̄ coloni apud homines mali. r peccatores erant. Ille aut̄ dr in conspectu dei peccator. q̄ potest apud homines iustus uideri. q̄n de zacharia. r elyzabeth in p̄conio dr̄ ponit̄. qd̄ fuerunt iusti ambo in conspectu dei. Q̄ in psalmo dicit̄. Non iustificabit in conspectu tuo omnis uiuens. ¶ Locutus est autem dominus ad abram dicens. postqm̄ discessit ab eo loth. Leua oculos tuos. et uide a loco in q̄ nūc stas. ad aq̄lonem. r ad austrū. r orientē. z ad mare. q̄ omnē terram q̄m tu uides tibi dabo. r semini tuo. Quia tuor climata mundi posuit orientē. r occidentē. septentrionē q̄ meridiem. Qd̄ aut̄ in omnib; legit̄ scriptū. hic semel dixisse sufficiat. mare semp̄ p occidentē poni. ab eo qd̄ palestine regio habet̄ ptil posita. mare in occidentis plaga habet. ¶ Et rex bale hec ē segor. Omnes h̄ consentiunt apud uallem salsam. hoc est mare salis. Bale lingua hebraea katastasis. i. deuoratio dicit̄. Traditur h̄ hebraei hanc eandem in loco alio scriptā. in saly sam nolari. dicq; ursū ayoc kaat siccoycaz. i. urticulam contemnante. qd̄ seliceet tercio terre motu absorta sit. r ex eo tempe q̄ sodoma q̄ gomorra adama. r seboim diuino igne sunt subuise. illa parua nūcupet̄. Siqdem segor transferetur in paruā. q̄ lingua syraca zoara dicit̄. Vallis enim salinar̄ sic in hoc eodem libro scribit̄. in q̄ fuerit antea putei bituminis. p̄ diuitias et sulphuris pluuia. in mortuū mare uersa ē. aicoyzacqaayazc. r stagnū bituminis appellat̄. Et conciderant gygantes in astaroth carnaim. r gentes fortes simul. cū eis. in bom r emim. in saluhe ciuitate. Anteqūm sodoma p̄uenirent quatuor reges. p̄fecti de babilone interfecerit gygantes. hoc ē raphaim. robustos. q̄ arabie. zozim. r bom. r emim. in ciuitate saluhe. q̄ usq; hodie sic uocat̄. Zozim autem r emim. terribiles. r horrendi interpretantur. P̄q. lxx. interpretes sensu magis qua uerbū e uerbo transferentes gentes fortissimas po

sueꝛt·Pro quo dꝛcit cyetaytoie·hꝫ est cũ eis·
Putauerunt scribi ꝑ he·ducti elementi simi
litudine·cũ ꝑ Heth littam scriptũ sit·Balꝫ
eñ cũ ꝑ tres littꝛas scribat·si mecham hem
habet interpretat̃ in eis·si aut̃ hech ut in pre
senti·locũ significat·i hom· ¶ Et reuertemes·xxvi·
ueneꝛt ad fontem iudicii·nat̃ hec cades·Pan
tiꝑationẽ dꝛ·qđ postea ꝓfꝛ sic uocatũ est·
Significat aut̃ locum apud petꝛa q̃ fons no
minat̃ qꝫ ibi dos ꝑplm iudicauit·Et ꝑcusserũt
omnẽ regionẽ amalechitarũ·ꝛamoꝛreũ seden
tem i asasonthamar·hoc oppidũ ẽ qđ nũc uo
cat̃ engaddi·balsami·ꝛ palmarũ fertile·Porro
asasonthamar in nꝛa lingua resonat urbs pal
marũ·Thamar q̃ppe palma dꝛ·Sciendũ aut̃
ꝑ eo qđ post paululũ sequitur·qꝫ diuerserũt cont̃
eos aciem·ad bellũ in ualle salinarũ·in hebreo
habet in ualle siccum·qđ aq̃la interꝑtat̃ ꝛ theo
dotion a-cotya·nemoꝛa significantes·Et cum
ꝛt omnẽ eq̃tatũ sodomoꝝ·ꝛ gomoꝛreoꝝ·P eq̃
tatu in hebreo hꝫ tachus·i substantiam·Et q̃
fugerat nũtiauit abram transitoꝛi·Ipse ũ se
debat ad querctũ mambre amoꝛrei frꝝ eschon
ꝛ frꝝ aunam·q̃ erant conuicani abre·P eo qđ
nos posiuum transitoꝛi in hebreo ẽ hebreo·
hoc eñ transitoꝛ interpretat̃·Qđ aut̃ aut
apud querctũ mambre amoꝛrei frꝝ eschol
ꝛ frꝝ ei aunam·ut lxx transtulerũt·hꝫ abner·
ut ostenderet mambre ꝛ eschol ꝛ aner·amoꝛ
reos q̃ germanos socios fuisse abre·et ꝑse
cuꝫ ẽ eos usq; dan·ad femicis oppidũ·qđ nũc
paneas dꝛ·Dan aut̃ unꝫ ẽ e fontibꝫ ꝛ oda
nis·Iam ꝛ alter uocat̃ ioꝛ·qđ interpretatur
auꝑoiat·i tribꝫ·Duobꝫ q̃ fontibꝫ q̃ haut pro
cul a se distant in unũ federatis·de nomine ioꝛ
danis appellat̃· ¶ Et melchisedech rex sale

ꝓtulit panem et uinum·ꝛ ipse sacerdos dei
excelsi q̃ benedixit ei·Qđ a semel opusculum
nrm·ut q̃stionũ hebꝛcarũ congregatio est·
ꝓꝑtea qđ hebrei de hoc sentiant inferam·
Aiunt hꝫ ẽ sem filiũ noe·ꝛ supputantes
annos uite ipi·ostendꝫ eũ ad ysaac usq;
uixisse·omis q̃ ꝓgenitos a noe·donec
sacerdotio fungereꝫ aaron·fuisse pontꝫ
fices·Porro salem rex ihꝛusalem dꝛ·q
ꝓpꝛ salem appellat̃ur·melchisedech aut̃
beat apls ad hebreos·sine ꝓꝛe·sine matre
memoꝛans·refert ad xꝑm·ꝛ ꝑ xꝑm ad gen
tiũ ecclam·Omis eñ capitis gloꝛia referꝫ
ad membra·eo qđ ꝓputiũ habens abrahe
benedixit circũciso·ꝛ in abraha leui·ꝛ ꝑ
leui aaron·de q̃ postea ẽ sacerdotiũ·Et q̃
colligunt sacerdotiũ ecclie habentis ꝓpu
tiũ benedixisse circũciso sacerdotio sy na
goge·Qđ aut̃ ait·tu es sacerdos mẽtiũ
scdm ordiñe melchisedech·misteriũ nrm
in uerbo ordinis significat̃·neq; qm ꝑ aaron
irracionabilibꝫ uictimis·sꝫ oblato pane q̃
uino·i corꝑe·ꝛ sanguine dñi nri· ¶ Vñe xxvi·m·
dꝛ q̃ dabis mi·Et ego uado sine liberis·et
filꝫ masech uernacꝫ mee hic damasc· eliez
zer·Et dixit abraham·Ecce ñ dedisti in se
mẽ·et filꝫ unacꝫ mee heres meus erit· ¶
bi nos habeñ ꝛ filꝫ masech heres meus est·
in hebreo scriptũ ẽ masech beli·qđ aq̃la
transtulit ꝙctoi ¶ ꝙnzonaoci Roiqoi·id
ẽ filꝫ potꝛi damasi domui mee·Theodo
on ũ id ẽ filꝫ ei q̃ sup domũ
mea ẽ·Qđ aut̃ dicit hꝫ ẽ·Ego sine liberis
moꝛiar·ꝛ filꝫ ꝑcuratoꝛis mei·ut ullum
q̃ unũ usa dispensat·ꝛ distribuit cibaria
familie·uocat̃ q̃ damascus eliezer hic

meus hebreus erit. Porro elyezer interpretatur deus meus adiutor. Ab hoc autem damasceni et condita et muncupata. Ego dei de ecclesiastica de regione caldeorum. hoc est quod paulo ante iam dixerim in hebreo haberi de ecclesiastica de ur chaldeorum. i. de incendio chaldeorum. Et posuit ea contra faciem inimicorum auelli ut diuulsit. Descendebant autem uolucres super cadauera et super diuisiones eorum. et secutus eas abraham. non putauit ad presens opusculum huius expositionis sacramentum. hoc tantum dicendum quod hii quos posuimus in hebreo hic. descendebant uolucres super cadauera et abigebat eas abram. Illius enim meritum sepe deangustiis liberat de isrl. Ad occasum autem solis grauis cecidit super abram. Per grauis in hebreo hic tardema. i. katapora legitur quem super uenerunt in sopore. Generatione quarta reuertentur huc. haut dubium quin hi quidem semine fuerunt abrahe. Queritur quomodo in exodo scriptum sit. quinta generatione egressi sint filii isrl de terra egypti. Super quo capitulo parum uolumen edidimus. Ecce concubuit me dns ut intrem pariam ingredere quaeso ad ancillam meam. ut habeam filios ex ea. Diligenter nota quod per creationem filiorum in hebreo edificationem scripta. Legitur enim ibi. Ingredere ad ancillam meam. si quomodo edificer ex ea. Et ne forte hoc sit quod in exodo dicitur bndixit dns obstetricibus et edificauerit sibi domos. Et inuenit eam angelus dns super fontem aque in deserto. ad fontem in uia sur. Consequentia egyptia in uia sur. quippe hebreum ducit ad egyptum ne festinabat. Et uocauit nomen eius hysmael. quem audiuit deus humilitatem meam. Hysmael interpretatur audiuit deus. hic erit rusticus homo. manus eius super omnes. et manus omnium super eum. Et contra faciem omnium fratrum suorum habitabit. Pro rustico scriptum habetur in hebreo. faran. quod interpretatur onager. Significat autem semen eius habitaturum in heremo. i. saracenos uagos et incertos quosque scilicet quum uersas gentes quibus desertum et latere ungitur meum sant. et impugnant ab omnibus. Et locutus est ei dicens. Ecce testamentum meum tecum. et erit pater multitudinis gentium. et non uocabitur adhuc nomen abram. sed erit nomen tuum abraham. quia patrem multarum gentium posui te. Notandum quod ubique in greco testamento legitur. ibi in hebraico sermone sit fedus siue pactum. i. berith. Dicunt autem hebrei quod ex nomine suo dei quod apud illos tetragrammum est. he littam abrahe et sare addonie. Dicebat enim prius abram. quod interpretatur excelsus. et postea uocatus est abraham. quod transferat pro multarum ——— nam quod sequitur gentium habet in nomine sed subaudiri. Hec mirandum quare cum apud grecos et nos a littera incipiat addita he littam addita abraham dixerim. Idioma enim linguae illius est. per he quidem scribere sed non legere. sicut econtrario a littam sepe per e pronuntiant. Et dixit dns ad abraham. Sarai uxorem tuam non uocabis ea sarai. sed sara erit nomen eius. Errant qui putant primum per unum. i. scriptum fuisse. et postea alterum. i. additum. Et quia apud grecos centenarius numerus multas super noie eius ineptias suspicantur. cum uterque utrique uolunt ei uocabulum mutari. in greca non hebream debeat habere terminum. cum ipsum nomen hebreum sit. Nemo autem alta

lingua quempiam uocant. ethymologiā
uocabuli sumunt. et alia Sarai. iginē primū
uocata ē. p sin. ref. oth. Sublato g. och
tōē. r elemento addua ē. e littera. que p
a legit̄. r uocata ē sara. Causa aut̄ nomi
nis mutati hec ē. qđ antea dicebat̄ princeps
mea. unī tantū in dom̄ mat̄ familie. pea
ti dr absolute princeps. ap vocat. Sequit̄
eñi. ¶ Dabo 1ēr. ea filium. et benedicā ei. et
erit in gentes. & reges populoꝝ erunt ex eo.
Signanter q̄ ñ ut in greco legiñ. dixit dr
ad abraham. sarai uxor tua ñ uocabitur
sarai. in hebreo habet. ñ uocab̄ nomen ei
sarai. r ñ dices ei. princeps mea ei. Omnium
q̄ppe gentiū iam futa princeps ē. Qđa pes
sime suspicent̄ ante eam lepram fuisse
uocatā. r postea & postea principem eā lep
sarath dicatur. que in mia lingua uideat̄
habere simultudinē aliq̄m. in hebreo au
tem penult̄ est diuisa. Scribit̄ p sade. tm
Ref. et tau. Qđ multū a sup̄ dictis tribus
literis. r sin. ref. q̄ e. qđz scribitur distre
pare manifestū ē. ¶ Et cecidit abraham xxvmo. nn facta est in adolescentia. Et dixit
sup̄ faciem suam. r risit. r dixit in corde
suo. Si centenario nascet̄ filius. et sara
nonagenaria pariet. Et post paululū.
Et vocabis nomen ei. ysaac. Vertisa opino
hz una ethymologia quare ysaac appellat̄
sit. Interpretat̄ eñi ysaac risus. Alii dicit
qđ sara riserit. deo eñi risum uocatiū esse
qđ falsum ē. Alii ū qđ abraham riserit.
qđ. r nos ybam. Postq̄m enim ad risū abra
he uocatus ē filius ysaac. tr legiñ. r risi
se sarā. Sciendū tamē qđ quatuor in ue
tere testamto absq; ullo uelamine nomi
bz suis antequam nascerent̄ uocati sunt
ysmael. ysaac. salomon. iohias. Lege septas.
¶ Et dixit ei. festina tres mensuras farine
simile. & misce. Quia tres mensure abso
lute hic dicte uident̄. r incerta mensura
ypta addidi qđ in hebreo hē tria sata. r
tres amphoras. ut idem interpres. r hic.
r in euangelio. i. mulier tria sata fari
tare dr cognoscam. ¶ Dixit aut̄ Reuer
tens ueniam ad te in tempe hoc. r in hora
hac. r habebit filium sara. Pro hora uita
legiñ in hebreo. ut sit ordo ut sensus. re
uertar ad te in tempe uite. Quasi dixit.
si uixero. si uita fuerit comitata. H aut̄
a hypotopas. cc. q̄m. r cetera. Rusti
aut̄ sara in semetipsa dicent. Hecciñ
fem̄ ē in. ulq; ñc. r dñs mē senex ē. Aliter
multo legunt in hebreo. Et risit sara
in semet ipsa dicens. Postq̄m acterita sū
facta ē in uoluptas. Simul nota qđ
i. nos posuim̄ uoluptatem. eden scrip
tiū ē in hebreo. Symmach hē locū ita
transtulit. Postq̄m uetustate con se
nuit facta est in adolescentia. Et dixit
dñs ad eū dixit. r loq̄t. Qđ greci scripsit
ē. ονπ ηεκαγελο. Sed abraham sic locut̄
ē. ad dñm. qđ ñ uidetur sonare quod di
cat. In hebreo g. pleni scribit. ¶ Sic que
so ut rascatis dixit. si locut̄ fuero. Quia eñi
uidebatur interroganti dñm arrane res
ponsione. tempat responsione qđ queritur
¶ Et locut̄ ē ad genetos suos. q̄ acceperat
filiam ei. Quia postea dixit filie loth utrig
nec fuisse dicunt̄. de q̄bz et ipse dubium
ad sodomitas dixerat. Ecce due filie mee
q̄ ñ cognouerūt uirū. Et nc scripta. q̄me
moratum habuisse genetos. Nonnulli

arbitrantur illas que uiros habuerant in sodomis remansisse. reas egressse cum patre. q̃ uirgines fuerant. Qđ cũ scripta ñ dicat hebrea ueritas exponenda ẽ. in qua scribit. Egressus ẽ loth et locut̃ est ad sponsos q̃ acceptũ erant filias ei. Nec dũ ergo uirgines fuisse manifestum est. Et dixit. Ecce admiratꝰ sum faciẽ tuã. In hebreo habet̃ suscepi faciem tuã. i. adquiescor precibꝰ tuis. Qđ symmachꝰ secũ sensum interpretat aiẽs. operta te dixit non noui horum rogationem. Et ecce ascendebat flamma de terra q̃si uapor fornacis. Pro quo legit̃ in hebreo Ecce ascendebat cinis q̃si arzaton aut fornacis qđ nos uaporem ut fumũ siue fauillam possum dicere. Et ascendit loth de segor. et sedit in monte. q̃ filie due ei cũ eo. Timuit enim sedere in segor. Queri t̃ quare cũ p̃mũ fugere montes segor̃ pauerit. eam q̃ inhabitaclm sibi uoluerit liberari. ne de segor ruri cũ migret ad montem. Respondebim̃ ueram ẽ illam hebream̃ cognitam de segor. qđ frequenti terre motu subruta sale p̃mũ postea salisa appellata sit. timuerit q̃ loth dicens si cũ ceteris urbes adhuc starent ista sepe subuersa ẽ. q̃nto magis nec in m̃imum ruine ñ potuit liberari. Et hanc occasionem infidelitatis etiã in filias contulisse p̃cipiũ. Q̃ enim ceteras uiderat subrui cuncta uel hanc stare. se q̃ si auxilio ceterũ utiq̃ de eo qđ sibi concessum audierat ambigere nõ debuit. Illud q̃ qđ in excusatione dicit filiarũ eo qđ defecisse putarent humanum genꝰ. q̃ loth cũ p̃ce 9cubuerint non excusat patrem. Denique hebrei qđ sequit̃ q̃ nesciunt cũ dormisse cũ eis. et cũ surrexisset ab ea. apponunt desup̃ q̃si incredibile. et qđ rerum natã ñ capiat. cui te quẽpiam nescientem. Et conceperunt due filie loth de patre suo. et genuit p̃mogenita filiũ. et uocauit nom̃ eius moab. Iste pater moabitarũ usq̃ in hanc diem. Et minor. et ipsa peperit filiũ. et uocauit nom̃ ei ammon. i. filꝰ ppli mei. Iste pater filiorum ammon. Moab interpretat̃ ex patre. et tũ nom̃ ethymologiã hꝫ. Ammon ũ cui causa nois redditꝰ. filꝰ genꝰ. genus mei siue ut meli ẽ in hebreo filius ppli mei. sic diuina ũ ue ex parte sensus nominis ex parte ipse sit sermo. Ammun enim aq̃ dicti sũ ammon te. uocat̃ ppls mis. Et egressa sora mea ẽ de patre meo. sed ñ ex matre. et fuit aram filia ñ soror̃. Sed q̃ in hebreo habet̃ uere soror mea ẽ. filia patris mei. et ñ filia matris mee. et magis sonat qđ soror abrahe fuerit. mendacium̃ excusationẽ dicim̃ necdũ illo tempore tales nuptias lege phibitas. Et uidit sara agar filiũ egyptie quẽ pepererat abrahe ludentem. Qđ sequit̃ cũ ysaac frẽ suo ñ habet̃ in hebreo. Duplicit̃ itaq̃ hoc ab hebreis exponit̃. Siue qđ ydola luxit fecit. iuxta illud qđ scriptũ ẽ. sedit ppls manducare et bibere. et surrexit ut ludere. siue qđ adulsum ysaac q̃si maiorꝰ etatis loco sibi ut ludo p̃mogenita uenerata ret. Qđ quidem sara audiens ñ tulit. et hoc expsit sui approbat̃ sermone dicentis. Eice ancillã hanc cum filio suo. Non erit heres filꝰ ancille. cũ filio meo ysaac. Et obsurgit paneis et uitem aque. et dedit agar. ponens sup humerũ eius. et paruulum. et dimisit eã. Quando ysaac

ac

natus est · tredecim erat annos ysmael et
post ablactationē ei⁹ iste cū matre pellitur ·
Jnt hebreos autē uaria opinio ē · asserentib⁹
alius q̄nto anno ablactationis temp⁹ statu
tū · et alius · xiiii · anno uentoseatib⁹ · Sol⁹ g̃ ut
breuiore eligam⁹ etatē · post decem · octo an
nos ysmael subputatum⁹ erectū esse cū ma
tre · in conuentu adolescentū matis fecisse
cer uicib⁹ · Verū ē g̃ illud hebreox lingue
ydioma · q̄d omnis filius ad compationē pa
rentū infans uocat⁹ · et paruulus · Nec mirem⁹
habere barbaram linguā ꝓprietatē suas ·
cū hodieq̄ rome omnis filii · paruuli uocent ·
Posuit g̃ abraham panes · utrem aq̄ sup
humerū agar · Et hoc facto · dedit matri
puerū · hoc ē in manu ei⁹ tradidit · emenda
uit · et ita emisit e domo · Q̄d autē sequitur
· ꝓiecit puerū subter abietem · abiens se
dit dextra longe · q̃si iactu sagitte · Dixit
enim · n̄ uidebo mortem pueri mei · et sedit cont⁹
eū q̄ statim iungit⁹ · et exclamauit puer · et fle
uit · et audiuit dns uocem pueri de loco ubi
erat · Et dixit angls dni ad agar · de celo · et re
liq̄ q̄ sequunt⁹ · nullū mouear · Jn hebreo enim
p̄ hoc q̄d scriptū est · n̄ uidebo mortē paruuli
mei · ita legit⁹ q̄d ipa agar sederit cont⁹ pue
rum · et leuauit uocem suā · et flenit · et audie
rit dns uocē paruuli · flente enim matre · et mor
te filii lacrimabiliter pretolante · dns exauchuit
puerū · de q̄ pollicit⁹ fuerat abrahe dicens ·
Sz et filiū ancille tue in gentē magnā faciā ·
Aliq̄n · et ipa mater n̄ suam mortē & filii de
plorabat · Peperat g̃ ei dns · p̄ q̄ fuerat · et fleb⁹ · Ve
nit q̄ in consequentib⁹ dr · Surge et tolle pue
rū · et tene manu ei⁹ · Ex q̄ manifestū ē eū q̄
tenet · in oneri mīri fuisse · & comitē · Q̄d autem
manu parentis tenet⁹ · sollicit⁹ monstratur
affect⁹ · Et dixit abimelech q̄ ochozat pro
nubus ei⁹ · et phycol ꝓmceps exercit⁹ ei⁹ · excep
to abimelech · et phycol · tertiū nom⁹ q̄d hic
legit⁹ · in hebreo uoluminē n̄ habet⁹ · Et erant xlii.
Septem oues has accipe a me · ut sint m
testimoniū ꝓ · q̄ ego fodi puteū istū · Ideo
cognominauit nomen loci illi⁹ puteus iu
ramenti · ibi iurauerūt ambo · Ubi hic legit⁹
iramenti · in hebreo habet⁹ bersabee · Ju
plex autē causa ē cur ita appellat⁹ sit · Siue
q̄ septē agnas abimelech de manu abrahe
accepit · ber · enim puteus sabee agnes · ut oues ·
ut septē dicuntur · siue q̄d ibi iurauerūt · q̄
· iuramentū simulit⁹ appellat⁹ · Q̄d si ante hanc
causam sup⁹ nom⁹ hoc legim⁹ · sciam⁹ ꝓ pro
lensim dictū ē · sicut · bechel · galgala
q̄ utiq̄ usq̄ ad temp⁹ q̄ ita appellate sunt
alit⁹ uocabant⁹ · Notandū uero · et ꝓ ꝓnib⁹
· et ꝓ ꝑsenti loco · q̄d ysaac n̄ sit⁹ nat⁹ ad quemq̄m nat.
mambre · siue maulone manere ut in hebre
o habet⁹ · & in gerare · ū et bersabee usq̄ ho
die opplet⁹ ē · q̄ puncia ante n̄ grandē tem
pus ex diuisione presidū palestine saluta
ris ē dicta · Hui⁹ rei scripta testis est q̄ autē · Et
Et habitauit abraham in terra xlii
phyliſtinox · Et dixit ei dns · Tolle filium
tuū unigenitū quem diligis ysaac · et ua
de in terrā excelsam · et offer eū illic ibi in
holocaustū sup unū de montib⁹ q̄m ego
dicā t · Difficile ē ydioma lingue hebree in
latinū sermonē uertere · Ubi nē dicit⁹ uade
in terrā excelsā in hebreo habet⁹ moria · q̄d a
lxx tranſtulit⁹ in terra tapaiy · hoc ē lucida ·
Symmach⁹ · in contemplatiac · hoc ē · uisionis ·
Aiunt g̃ hebrei hic montē ee · in q̄ postea

templum conclusum est marca ozne
rebusca sicut ⁊ in parabolis pomenon scp
tū est ⁊ cepunt edificare templum
in mense secdo in secda die mensis in
monte moria Quin reuelo illumīas
⁊ lucens interpretatur qz ibi ē dabit
hoc ē oraculū dei ⁊ lex ⁊ ips̄ q docet
hoiem ueritatē ⁊ mīstrat ppbas Et xlu.
abiit in locum quem dixit ei ds in die
tertia Notandum qđ de getaris usq
ad montē oziare fedem templi ner
dierū trium fuit ⁊ consequenter illuc
puenisse dicat die tertio Male q
dam abraham putant illo tempe ha
bitasse ad querctū mambre cū inde
usq ad montē moria uix unī dieī it
sic plenū Et leuauit abraham oculos xlu
sus os ⁊ uidit arietē post tergum cū tene
batur in uunculis sabech cornibus su
is Reiectam rem in hoc loco emisse
unus eusebius ē locutus sabech inquit
dicit hyeronimus q uerus cornibus qz ad car
nem pendat arbores frondes sublimis
attollit Rursus aq̄la cyrenensis ha
mīpretat est quē nos uepren possu
mus dicere uel spinetū et ut uerbi uim
mīpretem condempsa inter se mple
xa uncula Unde ⁊ symmachus in ea
dem uocis opinōne ⁊ apparuit aut
aūel arietē post hoc retentus in rete cor
nibus suis Verū aq̄bsdam in hoc cōtrarie
loco melli uidentur mīpretari esse et
lxx ⁊ theodotion q ipm nom sabech po
suerūt dicentes In uncubus sabech cor
nibus suis Et enim cyrenensis unc siue uncte
qđ aq̄la posuit ⁊ symmachus p sin luctam
scribitur hic uero per samech luctā posita
est Et q manifestum ē non interpretan
dum stirpium condempsatū ⁊ in modū
retis inter se uncta conexa uerbū sa
bech q nom sonare uncti qđ ita hebrai
ce dicit Ego ū diligenter requirens cyre
nensis p samech luctam scribi cerebro reppe
rit Et uocauit abraham nom loci illi dns
uidit ut dicant hodie dns uidit in monte
Pro eo qđ hic hr uidit in hebreo scriptū ē
uidebit hoc autē apud hebreos in plurali
ū cernit ut siquando in angustia consti
tuti sint q dm optent auxilio subleuari
dicant in monte dns uidebit hoc ē sicut
abrahe miserē ē ⁊ miserebit nrī Unde et
in signū dari arietis solent etiam comu elan
gere Et nuntiauerūt abrahe dicentes Ece
peperit melcha ⁊ ipa filios fri tuo huz primo
genitū ei ⁊ buz frem ei ⁊ camuel patrē
syroz ⁊ casseth de melcha uxore ei filia ara
natus est De cui iob stirpe descendit sic
scriptū est in euangelio uoluminis ei Vir
fuit in terra hus iob nom ei Male q qđa
estimant iob de genere ee edom Sicqđem
illud qđ in fine libri ipius habet eo qđ de
syro sermone translatū ē ⁊ quart sit ab e
sau ⁊ reliq q ibi continent in hebreis uolu
minibus non habent Sed nat ē de melcha buz
que lyx buz transferre maluerūt et ex hu
ius genere ē balaam duum ut hebrei tradi
dit q in libro iob dicit helyu primū uir sec ⁊ pro
pheta di postea p inobedientia ⁊ desiderii
munis dū iret maledicere cupit diuinis o
cabulo nuncupat dicit q in eode libro
Et irat helyu filī barachel buzites de hy
ut elicet buzi radice descendens Camuel

uero pater est damasci. Ipsa enim uocatur
aram. que hic pro syria scripta est. et ipsa nomine
legitur in ysaia. Caset quoque quartus est a quo chas
dei. i. caldei postea uocati sunt. ¶ Et mortua est. xliii
sara in ciuitate arboc. que est in ualle. hec est
chebron in terra chanaan. Hoc quod hic posi
tum est. que est in ualle. in autenticis codicibus
non habetur. Nomen uero ciuitatis arboc. pau
latim a scribentibus legentibusque corruptum est
Neque enim putandum est. lxx. interpretes nomen
ciuitatis abrahe barbare atque corrupte et aliter
quam in suo dicitur transtulisse. Arboc enim nichil
omnino significat. Sed dicitur arbe. hoc quatu
or. quia ibi abraham. ysaac et iacob. conditus est.
et ipse princeps humani generis adam. ut in ihesu
libro apertius demonstratur. ¶ Audi nos domine. xliii
rex nobis a deo tu es. in electo sepulcro nostro se
peli mortuum. Pro rege principem habet. siue du
cem. Nasin quippe non rex sed dux dicitur. Et au
diuit abraham effron. et appendit abraham
efran argentum quod locutum est in auribus filiorum
heth. In hebreo sicut hic posuimus. primum nomen
eius scribitur efron. secundum efran. Postquam enim
pretio uictus est. ut sepulcrum uenderet et acci
peret argentum licet cogente abraham. vas.
littera que apud eos pro o. legitur ablata de eius nomine est.
et pro efron appellatus est efran. significante
scriptura non eum fuisse consummate perfecteque uirtu
tis. qui potuerit uendere memorias mortuorum.
Sciant igitur qui sepulcra uenditant et non coguntur
ut accipiant pretium sed a nolentibus quoque extor
quent immutari nomen suum. quod perire quid de me
rito eorum. cum etiam ille reprehendatur occulte
qui inuitus acceperit. ¶ Et posuit seruus manum xliiii
suam sub femore abrahe domini sui et iurauit ei. Super
uerbo hoc tradunt iudei quod in sanctificatione eius

hoc est in circumcisione iurauit. Nos autem
dicimus eum iurasse in semine abrahe. hoc est
in xpo qui erat ex illo nasciturus. iuxta euan
gelistam matheum dicentem. Liber generatio
nis ihesu xpi filii dauid. filii abraham. ¶ Et xliiii
tulit uir in aurem auream didragmum pondus
eius. Bacem quod in hoc loco pro didragmo ponitur
semiuncia est. Secel uero quod latino sermone si
clus corrupte appellatur uncie pondus habet.
¶ Et ecce ego sto super fontem aque. et filie ho
minum ciuitatis egrediuntur ad hauriendam
aquam. Quod erit. Uirgo cui ego dixero da mihi bi
bere paululum aque de ydria tua et cetera.
quod in hebreo scriptum est. ecce ego stans. iuxta
fontem aque. Quod erit. Adolescentula que egre
dietur ad hauriendum. et dixero ei. da mihi bibere
paululum aque. de ydria tua et cetera. ¶ Pro adoles xliiii
centula quoque greco sermone neanis dicitur. ubi
legimus alma quod quidem et in ysaia habetur.
Nam in eo loco ubi in nostris codicibus scriptum
est. ecce uirgo concipiet et pariet filium. aquila tran
stulit. ecce adolescentula concipiet et pariet.
In hebreo legitur. ecce alma concipiet et pari
et. Notandum uero quod uerbum almam. non quam nisi de
uirgine scribitur. et habet ethymologiam. apocrifos
ab ORPY
cos. i. abscondita. Scriptum est siquidem in iob. Et
sapientia unde inuenietur. et quis locus intellectus.
Abscondetur ab oculis omnis uiuentis. Ubi nunc di
ximus. abscondetur in hebreo propter declinationem
ubi aliter figuratum est. nam alma dicitur. Huic quod simile
licet masculino genere declinetur. Et in regnorum
libris scriptum est ex persona helysei loquentis ad
giezi. et dominus abscondit a me. Ergo alma quod
interpretatur abscondita. i. uirgo. nimia diligen
tia custodita. maioris mihi uidetur esse lau
dis quam uirgo. Uirgo quippe iuxta apostolum

poterit esse corpore et non spiritu. Absco
dita ū q uirgo ē. ex ista enim uirginitatis hꝫ
ut ꝛ uirgo sit ꝛ abscondita. Et q absconditā ē iuxta ydioma linguę hebree consequenter q uirgo ē. Que autē ē uirgo ñ statim sequitur ū absondita sit. Hoc idem ībum ꝛ in exodo de maria sorore moysi legim̄. Ostendant g̃ iudei in sepulchris alicui bi positū alma ū adolescentulā tm ꝛ ñ uirginē sonet. ꝛ conclusum est illud qđ in ysaia apud nos dicit. ecce ūgo concipiet ꝛ pariet. ñ absconditā uirginē. sed adolescentulam significare iam nuptā. ¶ Et dimisit rebeccā sororem suā ꝛ substantiā ei. ꝛ seruū abraham ꝛ uiros ei⁹ cū eo erant. In hebreo habet. ꝛ dimisit rebecca sororē suā ꝛ nutricem ei. ꝛ seruū abrahe ꝛ uiros illi⁹. Decens q̃ppe erat ū ad nuptias absq parentibꝫ uirgo proficiscens nutricis solatio foueret. ¶ Et ipse habitabat in terra austri. Et egressus ē ysaac exercere ri in campo ad uespam. Terra austri gerarā significat unde a patre ad īmolandū fuerat quidam adducē. Qđ autē ait ꝛ egressus ē ut exerceret in campo. qđ g̃ce dicit Λοαεχ ιζχαχ. in hebre legī. exe- xlmo
gressus ē ysaac. ut loqueret in agro declinante iam uespa. Signauit autē illud qđ dñs solus orabat in monte. q ysaac q in typo dñi fuit. qui uirū domū egressū q ut nona hora. uel ante solis occasum spualem do uictimas optulisse. Et tulit
tentoriū ꝛ opuit se. Tentoriū pallium dicit xlvo
gen etiā ne arabici uestimenti. q mulieres p
unite illi⁹ uelant. ¶ Et adiecit abraham xlmo
ꝛ accepit uxorē. ꝛ nomen ei⁹ cethura. ꝛ peperit
ei zaram. q ieram. ꝛ madam. ꝛ madian. q ieſ
boc ꝛ sue. Et ieram genuit saba. ꝛ dadan.
Et filii dadan fuerunt assurim. ꝛ latusim. et
laomim. filii madan efa et afer. ꝛ saba. ꝛ
enoch. ꝛ abida. ꝛ aledea. Omnes hi filii cethu
re. Et dedit abraham uniuersa q habuit ysa
ac. filiis autē concubinarū q̃s habuit dedit
munera. et diuisit eos ab ysaac filio suo cum
adhuc uiueret in oriente. ad terrā orientalem
Cethura hebreo sermone coptata interpretat
aut iuncta. Quā ob causā suspicant hebrei
mutato nōie eandē ee agar. q sara mortua
de concubina transiuit in uxorē. Et uidetur
depositū am abrahe excusari etas. ne senex p
morte uxoris sue uetule nouas auguat nup
tias lasciuisse. Nos qđ incertū ē relinquentes
hoc dicim̄ qđ de cethura nati filii abraham
iuxta hystoricos hebreosq occupauit. tta otoa
ytyq. ꝛ arabiā. q in uocat eulheon usq ma
ris rubri. timnos. Dicit autē uñ ex posteris a
brahe q appellat afer duxisse adiutus lybiam
exercitū. ꝛ ibi uictis hostibꝫ consedisse. eiq po
steros ex nōie atauu affricā nuncupasse. Huic
re testis ē alexander q dicit polyhistor. ꝛ cleode
m cognomento malch. greco sermone barbarā
hystoriā retexentes. ¶ Qđ autē ait. ꝛ filii dadā xlmo
fuerit assurim. ꝛ latusim. ꝛ laomim. in negotia
tores transferri putant. latusim enim ferriq
metalla uendentes. Laomin ū phylarchos. ꝛ
principes multarū tribuū atq ppliꝫ. Alii ab
hoc assurim. uocatos hyros ee contendūt. ꝛ a ple
risq filius abrahe ex cethura occupatas undie
regiones. ¶ Et mortuus ē abraham in senectu
te bona senex ꝛ plen et collect ad ppm̄ suum.
Quale in lxx. interpretibꝫ additū ē. ꝛ defecit senex
mortuus est abraham. qđ nō conuenit abrahe

deficere ⁊ minui. Illud quoq; qđ nos posuim̃
in senectute bona senex ⁊ plen̄ in greci⁹ codi
cibus ponit̃ plen̄ dicit̃. Qđ cũ sensu uidea
t exponere eo qđ luce ⁊ diei opib⁹ plen̄ occu
buerit. tam̃ magis azaseuen facit. si simpli
cit̃ ponat̃ plen̄. ¶ Et hĩ nomia filiorũ israel in no xlvii
minibus suis ⁊ in generationib⁹. Primogenitus
ysmaelis. nabaioth. et cedar. ⁊ reliq; usq; ad
ciuitatem unam. Et habitauerũt ab euila usq;
sur. q̃ contra faciem egypti uenientib⁹ mas
siros. In conspectu omniũ fr̃m suorũ cecidit.
Duodecim filii nascunt̃ ysmaeli. et q̃bus p̃mo
genit̃ fuit nabaioth. a q̃ omnis regio ab eu
frate usq; mare rubrũ nabathena dicit̃ usq;
hodie. q̃ pars arabie ẽ. Iam ⁊ familie eor̃ op
pida q; ⁊ pagi. ac munita castella. et ab his eor̃
appellatione celebrant̃. ab uno q; ex his cedar
in deserto ⁊ alia duma regio. ⁊ theman ad
austrũ. ⁊ cedema ad orientalem plagã dicit̃.
Qđ aut̃ in extremo huius capitis iurta lxx le
gim̃. contra faciẽ omniũ fr̃m suorũ habitauit
ueri est illud qđ nos posuim̃. cor̃a omnib⁹ fr̃ib⁹
suis occubuit. i. in manibus omniũ filiorũ suorum mortu
us ẽ. supstratus liberis. ⁊ nullo p̃ius morte pre
cepto. Fratres aut̃ p filius appellari. iacob q;
ad laban demonstrat dicens. Qđ est peccatũ
meũ. q; p̃secut⁹ es post me. ⁊ q; scrutat⁹ omnia
uasa mea. Qđ inueneris de omnib⁹ domus tue.
Ponat̃ cor̃am fr̃ib⁹ meis q; fr̃ib⁹ tuis. ⁊ diiudi
cent inter nos. Nec eñ possim̃ credere ut sep
ta ommemorat. qđ iacob exceptis liberis secum
fratres alios habuerit. ¶ Et concepit rebecca xlvii
uxor eius. ⁊ mouebant̃ filii eius in ea. Pro motio
ne lxx. interpretes posuerũt. ecce hoc pro
do ẽ. ludebant. siue calcitrabant. ut ut a ebla
transtulit. confringebant̃ filii in utero eius.

Symmachus uero. aeitaacoh. i. risus
litudinẽ auis sup facie ferebant̃. ¶ Et xlvii
egressus ẽ primus rubeus totus sic pellis pilo
sus. Vbi nos pilosũ posuim̃. in hebreo hĩ
seyr. Vnde ⁊ esau sic ⁊ alibi legim̃ seyr. i.
pilosus ẽ dictus. ¶ Et dixit esau iacob. Da xlvii
mihi gustũ de coctione ista rubea q; deficio.
Propterea uocatũ est nom̃ eius edom. Edom
rubrũ siue fuluũ lingua hebrea dr̃. Ab
eo q; qđ rubro cibo uendidit primogenita
sua. fuluus. i. edom sortit ẽ nom̃. Semina xlviii
uerat aut̃ ysaac in terra illa. ⁊ inuenit ma
no illo centuplũ ordei. Licet in aliena terra
seminauit ysaac. tam̃ in puto qđ tanta ei
fertilitas ordei fuerit. Vnde puto illud me
lius esse qđ habet̃ in hebreo ⁊ aq;la q; transtu
lit. Et inuenit manno illo centuplũ esti
matũ. i. certo. hebraice. Licet eñ in eisdẽ
litteris ⁊ estimatio scribat̃ q; ordeũ. tam est
mationes. Saarkiaa. ordea ui. Sorkiaa legun
t̃. Tacens aut̃ sept̃a gen̄ frugũ qđ centupli
cauit. uidet̃ in cunctarũ uirtutũ in illo
ostendisse multiplicationẽ. Denicq; sequitur.
¶ Et benedixit ei dñs. ⁊ magnificatus ẽ uir. xlviii
Et uadens ambulabat. ⁊ magnificat̃ ẽ donec
magnus fieret uehement̃. Felicitas autem
multiplicati ordei. ignoro si quẽ posset fa
cere glosum. Et abiit inde ysaac ⁊ uenit
in uallem geraram. et habitauit ibi. Pro ualle
torrentẽ hĩ in hebreo. Nec q; ysaac postq̃m
magnificat̃ ẽ. habitaret in ualle. habita
uit in torrente de q; sept̃us est. de torrente
in uia bibet. De q; etiam helyas famis tem
pe bibit. Sic q; helyas ñ erat ñ erat p̃fect⁹
ut xp̃s. torrens ei illeasus. Vnus ũ nr̃ etiã
in torrente tradit̃ ẽ. dedicans regenerationẽ

nostram ⁊ baptismi sacramentū ¶ Et
xlvm. puerī ysaac puteū in ualle gerara
⁊ inuenerūt ibi puteū aque uiue. Qđ
p ualle torrens scripē. ¶ Nūqm enim
in ualle inuenīt puteus aque uiue. fo
derūt puteū alterū ⁊ altercati sūt etiam
sup eo. q̄ uocant nom̄ eī inimicitie. Pro
minutiuū qđ aq̄la ⁊ sym̄mach̄ tarhaffy
Rai tpezitzeterzo cociy transtulerunt. xlvr
do ē aduersū aut̄ contrariū. in hebreo h̄t
satḥanā. Ex q̄ intelligim̄ satḥanā con
xlvm. trariū int̄pretari. ¶ Et foderūt puteū al
terū. et n̄ litigauerūt cū eis. Et uocauit xlvr.
nom̄ eī latitudo. Pro latitudine in he
breo h̄t rooboth ad pbandū illud qđ sup̄
dixim̄. Ipse edificauit ninuē ciuitatē
xlvm. ⁊ rooboth. h̄ ē plateas eī. ¶ Et abimelech
iuit ad eū in gerara. q̄ ochozat p nubē eī
⁊ phycol p̄ncepm militie eī. P ochozat pro xlvr
nubo. in hebreo h̄t collegium amicoy eī.
ut n̄ tam hoīem significet q̄m turbā amy
coy eī. q̄ cū rege uenīat. in q̄bz fuit ⁊ phi
col p̄ncepm exercitū eī. Et seruy ysaac ue
nerūt ⁊ nūtiauerūt ei de puteo quē foderūt xlvr.
⁊ dixerūt. Inuenim̄ aq̄m. Et uocauit nom̄
eī satitatē. Nescio q̄m in lxx int̄pretib⁹ ha
beat̄. ⁊ pueri ysaac uenerūt ⁊ nunciauerūt
ei de puteo q̄m foderūt ⁊ dixerūt. Non inue
nim̄ aq̄m. Q̄ uocauit nom̄ eī uerāmum
Q̄ eni ethymologia ē. pp̄ea uocari iura
mentū. qđ aq̄m n̄ inuenerūt. Econtrario l.
in hebreo. cuy int̄pretatiōnē aq̄la q̄ consen
tit. ⁊ sym̄mach̄ h̄ significat. qđ inuenerūt
aq̄m. ⁊ pp̄ea appellat̄ sit puteus ip̄e sati
tat̄. q̄ uocata ciuitas ber sabee. hoc ē puteus
satitatis. Licet eni sup̄ ex uerbo iuramy
siue ex septenario numero ouiū. qđ sabee
dr̄ asseuarem̄ ber sabee appellata. tñ nō ex
eo qđ aq̄m inuenta ē ysaac ad nom̄ ciuitatis
q̄ ita uocabat̄ alludens. declinauit paululū
litteram ⁊ p stridulo hebreoy. sin. a q̄ sabee
incepit̄. greū sim ma. n̄ hebreū samech po
suit. Alioq̄n ⁊ iuxta allegoriē legem post tan
tos puteos. in finem uirtutū nequaq̄m con
gruit ut ysaac aq̄m minime reperet ¶ Ec
ce esau frat̄ mus. h̄ō pilosus ē. ⁊ ego sū lenis.
Ybi nos pilosum legim̄. in hebreo sēptū ē seyr.
Unde postea mons seyr. regio in q̄ uersabatur
ē dicta. Syrim̄ deh ⁊ sup̄. ¶ Et sūpsit rebecca xlvr.
uestimenta esau filii sui maioris q̄ erant desida
bilia apud se domi. Et in h̄ loco tradit hebraī p
mogenitos functos officio sacerdotū. ⁊ habuis
se uestimentū sacerdotale. q̄ induti do uicti
mas offerebant anteqūm aaron in sacerdotiū
eligeret. ¶ Et dixit esau. Iuste uocatū ē uoca xlvr
tū ē nomen eī iacob. Supplantauit enī me
et ecce secūdo. Jacob supplantator int̄pretatur.
Ab eo g̃ qđ fr̄em suū ante decepit alludit ad
nom̄. Q̄ ideo iacob ante uocat̄ est. qđ in certu
plantam fr̄is apphendat. ¶ Et fīri tuo seruiet. xlvr.
Et erit q̄ndo deponet ⁊ soluet iugū illi de col
lo tuo. Significat qđ ydumei seruitū sint ul
deat. et tēp̄ ē uentum q̄ndo de collo iugū
seruitutis abiciant. coy q̄ impio cōtūmacant.
Secūm lxx int̄pretes q̄ dixerūt. erit autē cū
deposueris ⁊ solueris iugū de collo tuo ut dēt
pendere sententia nec ē completa. ¶ Et uoca
uit iacob nom̄ loci illi bethel. Ylammauis
erat nom̄ ciuitatis p̄us. ab eo qđ sup̄ dixerat
q̄m terribilis est locus iste. n̄ ē hic h̄ dom̄ dei. et
h̄ porta celi. tñ locus nom̄ imposuit. Et uoca
uit illū bethel. i. domū di. q̄ locus uocabatur

antea luza·qđ interpretatur nux·ut aug
ualus· Vnde ridicule q̃dam uerbū hebra
icū ulam nom̃ uerbis ee putant·cū ulam
itpretet pr̃· Ordito itaq; est iste lectionis·
Et uocauit nom̃ loci illi bethel·i pus luza
uocabl̃m ciuitatis· Antiq; omīs scpture
uerbo ula· siue elem plene sr· qđ nichil
aliud significat·i ante ut pus·aut uerti
bulū· siue suplumnare·ut postel· Com Luz
pleg ebdomadē istū· qđ dabo etiā hanc tibi·
Post luam iacob fraude deceptus p rachel
uxorē accepat·dr· et a socero laban·ut sep
tem dies post nuptias sororis i pcis expleat·
·i sic accipiat rachel p q̃ itm septem an
nis aliis seruitutis sit· Non g ut q̃dam ma
le existimant· p septē ante annos alios
rachel accepit uxorē· sz post dies septem
nuptiarū uxoris p me· sta sequitur· Et in
gressus ē ad rachel·i dilexit magis rachel
q̃m lyam·i seruiuit ei septē annis alius
Et concepit·i pepit filiū·i uocauit no
m̃ ei ruben· Omium nominū patriarcha
rū propt compendiū lectionis ethimo
logiam uolo parē dicere· Et uocauit Luz
mq; nom̃ ei ruben dicens· q; uidit dns
humilitatē meā· Ruben itpretat uisi
onis filii· Et concepit mq; alt̃m filium
·dixit· Q̃m audiuit me dns eo qđ odio
me haberet uir mis·i dedit mi etiā hic·i
uocauit nom̃ ei symeon· Ab eo qđ sit au
dita· symeon nom̃ imposuit· Symeon
q̃ppe itpretat audituo· De tertio uero
sequitur· Et concepit adhuc i pepit filiū
·dixit· Nunc mecū erit uir mis· q; pepi ei
tres filios·i ideirco uocauit nom̃ ei leui
Vbi nos legim̃ ap me erit uir mis· aqla
interpretatus est· et applicabitur michi
uir mis· Qđ hebraice dicit illa ve· q; ado
ctoribz hebreoz aliter transferē· ut dicant
p sequet̃ me uir mis· to ē· n ambigo de amo
re in me uiri mei· Erit in in hac uita comes
·ei dilectio me ad mortē deducet·i pse Luz
quet̃· Tres enī filios genuit· Et concepit·i
pepit filiū·i dixit· Nūc sup hoc confitebor
dño· Et ob hoc uocauit nom̃ ei iuda· Juda
confessio dr· A confessione itaq; nom̃ con
fessoris dictū ē· Verū hic confessio p gra
tiarū actione aut p laude accipit̃· ut fre
quenter in psalmis·i in euangliō· Confite
or tibi dne pater celi·i terre·i gras ago tibi· ut
glorifico te· Et concepit bala·i peperit
iacob filiū·i dixit rachel· Judicauit me
dns· q; exaudiuit uocē meā·i dedit mi
filiū· Propt̃ea uocauit nom̃ ei dan·
Causam nōis expressit· ut ab eo qđ iu
dicasset se dns filio ancille iudicii nom̃
imponeret· Dan q̃ppe interpretat iudicā
um· Et concepit adhuc·i pepit bala Lmi
ancilla rachel· filiū secm iacob· Et dixit
rachel· Habitare me fecit dns habitatiō
ne cū sorore mea· q; inualui· Et uocauit
nom̃ ei neptalim· Causa nōis neptali
alia hic multo exponit̃ q̃m in hebraeo
libro scpta ē· Vnde aqla· ait cum ha
pieh elohim hipthalti· Vn
a cōfusione siue compatione· q; utrūq;
sonat compationē siue cōfusionē· hoc ē
neptali filio nom̃ imposuit· Qđ aut̃ se Ls
q̃tur pepit zelfa ancilla lye iacob filiū
·dixit lya· in fortuna· Et uocauit nom̃
ei gad· Vbi nos posuim̃ in fortuna·i grece

dicitur · ehtyʀh · que potest euentus dici
in hebreo hʒ bagad · qđ aq̃la int̃pretatur
uenit accinctio · nos aut̃ dicere possum̃
in pcinctu · Lya enī pot̃ ex p̃positione so
nare eh · q̃ uenit ab euentu siue pcinctu ·
q̃ gad dr̃ zelfe filꝰ · gad uocat̃ ē · Sequit̃ ·
¶ Et pepit zelfa ancilla lye filiū scd̃ō iacob · lvi ·
Et dixit lya · Beata ego sum · q̃ beatificant
me mulieres · Et uocauit nom̃ ei aser · diuy
tie · Male addit̃ sc̃ diuitie · i ¶ loyto tov · cū
ethymologia nō sit aser sc̃pture accōmodate
pactat̃ dicentis · beata sū ego · q̃ beatificant
me mulieres · q̃ ab eo qđ beata uocat̃ ab ho
minib; filiū suū beatū uocant̃ · Aser g̃ n
diuitie · ꝛ beat̃ dicit̃ dūtaxat in p̃senti loco ·
Nā in alijs scōm ambiguitatē uerbi possꝫ
ꝛ diuitie sic uocari · ¶ Et audiuit dñs lyam ·
ꝛ concepit ꝛ pepit filiū q̃ntū · ꝛ dixit lya · De
dit dñs mercedem meā · q̃ dedi ancillā meā
uiro meo · Et uocauit nom̃ ei ysachar · Ethy ·
mologiā huius nois · lxx · int̃pretes exhibent · e ·
merces · Non utiq; ut plerisq; auctoꝝ p̃noie
male legunt estimandū ē · ita sc̃pm esse · qđ
ē merces · Hoc aut̃ dō · q̃ mandragoras fi
lij ruben int̃ritū rachel debebat̃ ad se uiri
emere · Seq̃t̃ · ¶ Et concepit adhuc lya · et pe
pit filiū sextū iacob · Et dixit lya · Dotauit
me dñs dote bona in hoc tempe · habitabit
uir mē meū · q̃ pepi ei sex filios · Et uocauit
nom̃ ei zabulon · Vbi nos ponim̃ habita
bit meū · lxx · int̃pretes posuerūt diliget
me · In hebreo hʒ · izbeleni · Et ē sensus ·
Quia sex filios genuit iacob · ppterea ia sēca
su · habitabit uir meū · Vn ꝛ filij mē uocat̃
habitaclm · Male g̃ ꝛ uolent̃ in libro nois
zabulon fluxꝰ noctis int̃pretat̃ · ¶ Et post hoc
peperit filiam · ꝛ uocauit nomen dine · hec
transfert̃ in causā q̃m significatiū grece
atrey uocant · Iurgiū enī in sychimis cau
sa exstitit · Post filios · ꝛ parentū ponenda
sūt nōia · Lya int̃pretat̃ laborans · rachel
ouis · Cuius filij ioseph ab eo qđ sibi aliū addi
optauit uocat̃ augmentus · ¶ Transi nūc hodie
in uniuerso pecore tuo · sepa rabo omne pecus
uariū ꝛ discolor · ꝛ omne pecus uni coloris in
agnis · ꝛ uariū q̃ discolor in capris · erunt
merces —— mea · Et respondebit in iu
stitia mea in die crastina · cū uenit merces
mea coram te · omne pecus in q̃ non fuerit uari
um ꝛ discolor in capris · ꝛ agnis · furtū erit
apud me · ꝛ ceta · Multū apud lxx · confusus
sensus est · ꝛ usq; in p̃sentē diē · nostros mul
tos potuit mouere q̃ ad hūc cū q̃d diceret̃ in
illo loco exponet · Vis int̃pr iacob me seruire
tibi etiā septē annos · Fac qđ postulo · Se
para oēs discolores · ꝛ uarias tam oues q̃m
capras · ꝛ trade in manū filiorū tuorū · Rursus
ex utroq; grege alba ꝛ nigra pecora · i · uni
coloris da mihi · Siqđ g̃ ex albis · ꝛ nigris · que
uni coloris sūt · uariū natū fuerit meū erit ·
si qđ ū uni coloris tuū · Rem̃ difficilem
postulo · tecū faciat nata pecoꝝ · ut alba
ex albis · ꝛ nigra nascant ex nigris · mecū
iustitia mea · cū dñs humilitatē meā respi
cit ꝛ laborē · Optionē laban data · libent̃
arripuit · ꝛ ita ut iacob postulabat · faciēs
tum dicit uer int̃ iacob ꝛ filios suos sepa
rauit · neq; ex uicinitate pecoris nascerent̃
dolus · Itaq; iacob nouā strophā ingressus est̃
ē · ꝛ contra natam albi ꝛ nigri pecoris na
tāli arte pugnauit · Tres enim uirgas po
puleas · ꝛ amigdalinas ꝛ malogranatj

Hz totū nom̃ int̃pretat̃ ē merces · Vl q̃ppe dr̃ ē · ꝛ sachar m̃ces.

quamq̃ ·lxx· styracinas ⁊ nucineas ⁊ plataninas habeant ex parte decorticas uariũ uirgarũ fecit colorem ut ubicũq; in uirga cortic̃ reliq̃ret antiquus p̃ma neret color ũ ũ tulisset corticem color candid̃ panderet. Observabat g̃ iacob q̃ tempa q̃ ascendebant̃ pecora q̃ p̃ calorẽ diei ad potandũ auida p̃gebant. Vbi colores uirgas ponebant in canalibꝫ ⁊ admissis arietibꝫ ⁊ hyr̃cis in ipa potandi auiditate oues ⁊ capras faciebat ascendi ũ ex duplici desidio dũ auide bibunt ⁊ ascendunt̃ a maribꝫ tales fet̃ concipient. q̃les umbras arietũ ⁊ hyr̃corꝫ desup̃ ascendentiũ in aq̃rũ specto contemplabant̃. Ex uirgis eñ in canalibꝫ positis uarĩ erat ỹ magnũ color. Nec mirũ. Hanc in conceptu feminarũ tradunt ẽe naturã ũ q̃les p̃spexerint ut mente conceptum in extremo uoluptatis quem concipiunt talem pariant sobolem. cũ hoc ipm etiam in eqũrũ gregibꝫ apud hyspanos dicat̃ fieri ⁊ q̃ntilian̄ in ea contuersia in q̃ accusabat̃ matrona q̃d ethyopẽ peperit. p̃ defensione illi argument̃ hanc esse conceptuũ naturã q̃m supdixim.

¶ Postq̃m aut̃ nati fuerant hedi ⁊ agni uarii ·lxi· coloresq; albis ⁊ uni coloris gregibꝫ separabat iacob illos ⁊ p̃culẽ faciebat a p̃stino grege. Si q̃ aut̃ nascebant̃ uni coloris i albi ut nigri tradebat in manibꝫ filiorꝫ laban ⁊ ponebat uirgas q̃s decorticauat in canalibꝫ ũ effundebant̃ aque ⁊ uenientes ad potandũ contra pecora ut concepto tempe q̃ conuenirent ad potandũ ⁊ concipiebant pecora contra uirgas. Iacob uirgas quas posuerat cor̃ pecoribꝫ in canalibꝫ ad concipiendũ in ea. in seruitus oubꝫ non ponebat ⁊ fiebant serotina laban ⁊ tempora iacob. hoc in lxx. n̄ habetur ſ̃ p̃ seruitus ⁊ tempora aliud nescio q̃d q̃d ad sensũ n̄ p̃tinet transtulerit. Q̃d aut̃ dicit scripta hoc ẽ. Iacob prudens ⁊ callidꝰ institutam ⁊ ęq̃tatem etiã in noua arte seruabat. Si eñ oñs agnos ⁊ hedos uarios ꝑ procreassent pecora. erat aliq̃ suspitio doli. ⁊ apte huic rei laban munus contrarius fert. Ergo ita omnia tempauit. ut ⁊ ipe fructũ sui laboris acciperet. ⁊ laban n̄ penitꝰ spoliaret̃. Siq̃dem oues ⁊ capre p̃mo tempe ascendebant̃. q̃ melior uerni ẽ fet̃. ante ipsas ponebat uirgas. ut uaria sobolis nascerẽtur. Quecq; aut̃ oues aut capre seruo querebant̃ marem ante harũ octos n̄ ponebat. ut uni coloris pecora nascerentur q̃ q̃q̃d p̃mũ nascebatur suũ erat q̃ uariũ tot̃ coloris erat. q̃q̃d postea. laban. Vni eñ tam in albo q̃m in nigro coloris pecus ouebat̃. In eo aut̃ loco ũ scriptũ ẽ. ut concipiant in uirgis. in habet hebreus. la ea ha ayeza. uim uerbi ũ circuitu exp̃mere n̄ possum. la ea ha ayeza. eñ ip̃e dicit̃. exterĩ cortu calor. q̃ corp̃ omne concutit̃. ⁊ patranti uoluptati finis est uicin̄. ¶ Et pat̃ ur mentitus ẽ in. ⁊ mutauit mercedem meã decẽ uicibꝫ. ⁊ n̄ dedit ei deus ut noceret in. Si dixerat hoc uariũ pecus erit merces tua. nascebat̃ omne pecus uariũ. Et si dixerat uni coloris erit merces tua. nascebat̃ omne pecus uni coloris. ¶ eo q̃d nos posiuim mutauit mercedem meã decem uicibꝫ ·lxx· posuerit decẽ agnos nescio q̃ opinione uidueti. cum uerbũ hebreũ ayeza. numerũ magis q̃m agnos sonet. Veruntamen ex consequentibꝫ hunc magis

sensiul ꝓbatur·qđ ꝑ singulos fet̄ semp
laban conditiones mutauit·Si uidebat
uarios nasci pec̄ post fetum dicebat·uolo
ut in futurum uaria nascant·Rursus cum
uidisset unos colorus nasci pecora iacob qp
pe hoc auctus urgal in canalibus ꝛ̄ pone
bat·dicebat ut futuros fet̄ unos colorus sibi
pecora ꝓcrearent·Q̄ qđ plura·Usq; ad u
cesimum semp a laban pecorus suus sua
iacob mutata conditio ē·ꝛ qđcunq; ꝑ ꝯpositu
rat ut nascerent̄ in colorem contrarium uer
tebat·Lege urgilium unde dicit·Bis grauis
de pecudes·Nata aut̄ ꝑ talicarum ouium ꝛ
mesopotamie ēt una tractus·¶ Et furata
ē rachel ydola patris sui·Ubi nec ydola legi
mus in hebreo terafin scriptum ē·Quidam a
loy quadrata·r figuras ut imagines int̄
pretant̄·Hoc aut̄ ideo ut sciam qđ in uidi
cum libro terafin sonet·¶ Et transiuit flu
uium ꝛ uenit in montem galaad·n qđ eo tem
pore galaad mons diceret̄·ꝫ ꝓ anticipationem
ut frequent dixim illo uocat̄ nomine·q po
stea uocat̄ est·¶ Et mutauit mercedem meam
decem uicibus·Idem error q̄ sup̄·Numer̄ eum
p aguus legendo·Et dixit iacob fratribus suis
Colligam lapides·Et congregatis lapidi
bus fecerunt aceruum et comederunt sup eum
Et uocauit illum laban acervum testimo
nii·ꝛ iacob uocauit illum acervus testis·
Acervus lingua hebrea gal dr·aad ut te
stimonium·Iacob g̃ acervum testimonii·hoc
ē galaad lingua uocauit hebrea·Laban
ut ideam·ideo acervum testimonii·ibar seth
yth agentus siue sermone uocauit·Erat
enim syrus·ꝛ antiquam lingua parentum pum
tue in q̄ habitabat mutauat·¶ Et occ

sertione

rerunt ei angeli dei·Et dixit iacob ut uidit
eos·Castra dei sunt hec·Et uocauit nomen
loci illi castra·Ubi hic castra posita sunt·in
hebreo hr mahanaim·ut sciam si qm int̄pre
tatum in alio loco ponit̄ que locum significet
Et pulcre ad literam ttul mumicum anglorum se
comitantium excipit̄ chorus·¶ Et dixit iacob·
Deus patris mei ysaac·dne q̄ dixisti ad me
reuertere in terram tuam ꝛ benedicam te·minor sum
omnium misericordiarum tuarum ꝛ ueritate tua quam fecisti
ꝑ seruo tuo·¶ eo qđ nos posuum minor sum·
aliud nescio qđ qđ sensum turbet in greco
ꝛ latinis codicibus continet̄·¶ Et dixit ei·
Qđ nomen tuum·Qui ait·Iacob·Dixit aut̄ ei·Iam
iacob non uocabit̄ nomen tuum·ꝫ nomen tuum uocabit̄
israel·quia mualuisti cum deo ꝛ cum hominibus ua
lebis·Iosephus in primo antiquitatum libro israel do
appellatum putat·qđ aduersum anglum steterit·
qđ ego diligenter excutiens·in hebreo penitus
inuenire non potui·Et q̄d me necesse est opini
ones querere singulorum cum ethymologia nois
exponat ipse q̄ posuit·Non uocabit̄ inquit no
men tuum·Quare int̄pretat̄ aquila os ppecute
pes·Symmachus lyr·ꝛ theodo
tion·otherwise caccoetas·Sarith enim qđ
ab israel uocabulo diriuat̄·principatus sonat·Sen
sus itaque hic est·Non uocabit̄ nomen tuum sup
plantator·hoc est iacob·ꝫ uocabit̄ nomen
tuum principatus eum do·hoc israel·Quoniam enim prin
cepsti cum deo·fortis ꝛ tu q̄ mecum luctari potuisti
principatus uocabis·Si aut̄ mecum q̄ dns sum
siue angelus·quam plerique uarie int̄pretant̄
pugnare potuisti·quanto magis cum hominibus hoc est cum eius quibus formidare non debes·
Illud autem qđ in libro nostro int̄pretat̄·israel ut
uidens deum·siue mens uidens deum·unum

pene sermonū dectū· non tam uere
q̄m uolent in̄ int̄pretari udeē· Hic ħ·
isrl p̄ hās lītās scribit· rod· Sin· Res· aleph·
lamech· qđ int̄pretat p̄ncepſ di· siue di
rectus di· hoc ē· ego ſ tatoc ſ· Vir· ū uŋ
dens dīm· his lītīs scribit· aleph· rod· Sin·
ut dicat bis· ut uir· ex tribs lītās scribat·
uidens ex tbs res· aleph· he· r dicat raa· Ioz
w el ex duabs· aleph· r lamech· r int̄preta
t dī· siue fortis· Quanus g· grandis acto
ritatis sit· r eloq̄n tue ipsoz umbra nos
opp̄mat· q̄ isrl uirū siue mentē uidentē
dm̄ transtulerit· nos magis sc̄ptē r an
geli· r dī· q̄ isrl ip̄m uocauit actoritate
ducū· q̄m cuilibet eloq̄ntie sctaris· Illud
ū qđ postea seq̄t· r benedixit eū ibi· r uo
cauit iacob nom̄ loci illi· faciēs dī· uidi
eī dm̄ facie ad faciē· r salua facta ē aīa
mea· in hebreo dr̄ fanuel ut sciaū ip̄m
esse locū q̄ in cēt̄is sc̄e scriptē uoluminibs
ita ut in hebreo scriptū ē fanuel legit in
greco· Et diuisit pueros sup̄ lyam· r sup̄ lxxy
rachel· r sup̄ duas ancillas· r suppositis
ancillas· r filios earū p̄mas· lyam ū· r pue
ros nouissimos· r rachel· r ioseph nouissi
mos· r ipe transiuit ante eos· ñ ut pleriq̄
estimant tres turmas fecit· ſ duas· Dum
q̄ ū nos habeū diuisit· aq̄la posuit· Hoyo
ioyceh· dē diuadiauit· ū unū cuneū facēt
ancillarū cū paruulis suis· r alū lyee et
rachel· q̄ liberę erant· cū filiis earū p̄mas
q̄ ue faceret ancillas· libas scdas· ipe aut
utriq̄ ante gregem frem adoratus occe
ret· Et edificauit ibi iacob dom̄ū· r pe co
ribs suis edificauit tabernacla· ſdo uocauit
nom̄ loci illi tabernacla· Ubi nos taberna

cula habemus· in hebreo legitur· cokoth·
et ē usq̄ hodie ciuitas trans iordanē hoc
uocabl̄o nūc partes scythopoleos appellata·
de q̄ in libro ioseph scripsim̄· Et uenit ia lxx·
cob salem· ciuitatē sichem in terra chana
an· cū uenisset de mesopotamia syrie· Et
uix obiit ꝑ gm̄ salem sichem ciuitas appellet·
cū ictm̄ in q̄ regnauit melchisedech sale
ante sit dicta· Aut g· unā urbis utraq̄ ap
pellatio nōis ē· qđ etiā de pluribs udee lo
cis possum̄ inuenire· ut idem urbis· r loca
nom̄ in alia atq̄ alia tribu sit· aut certe
ista salem q̄ nūc p sichem nūcupat· dicēm̄ hic
interpretari ꝑsumata atq̄ ꝑfecta· r illam
q̄ postea ictm̄ dicta ē pacificam nro sermo
ne transferri· Virūq̄ eni accentu paulu
lū declinato· hoc uocabulo sonat· Tradt
hebreus qđ claudicanti fem̄ iacob ibi cōua
luerit q̄ sanatū sit· ꝑpter eandē ciuitatē
ciuitati atq̄ ꝑfecti uocabl̄m consecutā· Et
uenit emor· r sychem filius eius ad portā ciuj lxx·
tatis sue· r locuti sūt ad uros ciuitatis dicen
tes· Viri isti pacifici nobis sūt· Ubi nūc· lxx· in
terpretes pacificos transtulerit· aq̄la interp
tatus ē· assyrie· Hexoris· r consumatos atq̄
ꝑfectos· p quos in hebre legit Salomiy· Et q̄
ꝑspicuū ē uerū cē· illud qđ sup̄ de salem
dyrim̄· Et introgressi sūt ciuitatē diligen lxx
ter· r interfecerit omēm masculū· P eo qđ in
greco legit· acφcvacvc· dē diligenter·
in hebreo scriptū ē· bete· r audacter· r con
fidenter· Et uenit iacob in luzā· in terra
chanaan· q̄ ē bethel· Ecce manifeste com
pbat bethel ū ulāmaus ut supdictū ē
ꝑ luzam· dē amigdalum ante uocitatā·
Et mortua ē debbora nutrix rebecce· lxxi

q̄ sepulta est iuxta bethel: Si mortua
ē nutrix rebecce nō ie debbora ut lxx q̄
hic int̄pretel transtulerūt · r ipm uerbū
ē hebraicū Alte ẏecha scire n possum q̄
re ibi substantiā posuerūt · hic nutricem ·
lxi ¶ Et dixit ei ds · Jam n uocabit̄ nom̄ tuū
iacob · h̄ ultra erit nom̄ tuū · Et uocauit
nom̄ ei israel · Dudū neqūq̄m ei ab angło no
men impon̄ · h̄ qđ imponendū a deo sit
p̄dicit̄ · Qđ q̄ ibi futurū p̄mittit̄ · hic docet
lxii expletū · Et fēm ē dū appropinq̄ret cha
bratha in terra chanaan · ut ueniret esfra
ta pepit rachel · Verbū hebraicū chabra
tha · in consequentibꝫ ubi iacob loq̄t̄ ad io
seph · ego aut̄ cū uenirem de mesopotamia
ẏre · mortua ē mater tua rachel · in terra
chanaan · in uia ippodromi ut ueniremꝰ
esfratham · nescio q̄d uolentes ippodromū
lxx · transtulerūt · ū in hebreo dr · r sepelierūt
eā in uia esfrathan · hec ē bethleem · Rursū
lxx · p esfratha posuerūt ippodromū · cū utiq̄
si chabratha ippodromū ē · esfrata ẏppodro
mū ee n possit · Aq̄la aut̄ hoc ita transtulit
Et fēm ē Rasce aothi ẏecthe · idē in itinere
terre · ubi ens in esfrathan · Sz melꝰ ē si int̄
ferat̄ in electo terre tempe · cum uni
uersa esfratham · Porro ueriū temp̄ signifi
cat · cū in florem cuncta rūpunt̄ · r annu
temp̄ electū ē · ut cū transeuntes p uiam
carpunt · r legunt · cuncti s agri q̄dcūq̄
ad manū uenerit diuisis floribꝰ muntay
Esfratha ū r bethleem unū urbis ē uocabu
lū · sub int̄pretatione simuli · Siq̄dē in fruge
fertā · r in domū panis uertit̄ · ppter eū pa
ne · q̄ de celo descendisse dr · ¶ Et fēm ē cum
lxiii dimitteret eā ala · siq̄dem moriebat̄ uocauit
eius filiuꝰ doloris mei · Pater uero ei uoca
uit nom̄ ei beniamin · In hebreo similitu
do resonat · filii eni doloris mei · q̄d nom̄ mo
ens mat̄ imposuit dr · benom · filii ū dextere ·
h̄ ē uirtutis q̄d iacob mutauit uocat̄ benia
min · Vnde errant q̄ putant beniamin filiū
dexterū int̄pretari · Cū eni dextra appellat̄ iamj ·
r finiat̄ in h̄ litteram · diei q̄dem appellant̄ et
ipsi iamim · h̄ in m · litteram terminant̄ · ¶ Et pro
fecte ē israel · r extendit tabernaculū suū trans
turrim ader · Hoc locū ee hebrei uolunt ū
postea templū edificatū ē · r turrim ader · eccl̄e
gregis significari · h̄ ē congregationis r ecc̄e ·
q̄d r micheas ppha testat̄ dicens · Et tu turris ḡ
gis nebulosa filia ẏon · r cetera · Illoc tempe ia
cob transl locū ū postea templū edificatū est
habuisse tentoria · Sz si seq̄mur ordinē uie
pastoꝝ iuxta bethleem locus ē · ū ut angłoꝝ
gregꝫ in ortu dñi cecinit · ut iacob pecora sua
pauit · loco nom̄ imponens · ut q̄d uerē ē q̄d
uaticinio futurū ia mysteriū monstrabatur ·
lxiv ¶ Et uenit iacob ad ẏsaac patrē suū in mambre
ciuitatē arbee · h̄ ē cebron · P arbee in lxx · cam
pū h̄t · cū cebron in monte sita sit · Eade ciui
tas dr · r mambre ab amico abrahe ita antiq̄
appellata · ¶ Et peperit adesclau elyfaz · Iste
ē elyfaz cui scriptura in iob uolumine re
cordat · Iste filii esau et isti p̄ncipes eoꝝ · Iste
ē edom · ilii filii seyr · Esau · r edom · r seyr
unū nom̄ ē bois · r quare uarie nuncupet̄
sup̄ dictū · ¶ Qđ aut̄ seq̄t̄ · r corei habitan
tes terrā · r reliq̄ posteq̄m enumerauit filios
esau alti repetit · r exponit · q̄ ante esau in
edom tra p̄ncipes fuerint coreoꝝ · q̄ in lin
lxv gua nra int̄pretant̄ liberi · Legam̄ diligē
ter deuteronomiū · ū manifestius scribit ·

quomodo uenerunt filii esau ⁊ interfecerit
eos reos ⁊ terrā eoꝝ hereditate possederunt
⁊ fuerit filii iothan horri ⁊ ommon ⁊ soroꝝ
iothan themna ⁊ themna de q̄ supdictū
ē ⁊ themna erat concubina elifaz filii pri
mogeniti esau ⁊ ex ipa nat⁹ ē amalech ⁊ scit
co chorreos recordat⁹ ē q̄ p̄mogenit⁹ filioꝝ
esau ex filiabꝫ eoꝝ accepat concubinā ⁊ Qđ
aut⁹ dr themnā ⁊ cenez ⁊ amalech ⁊ reliq̄
sciam⁹ postea regionibꝫ ydumeoꝝ ex his uo
cabla impositā ⁊ Ipe ē ana q̄ inuenit iamī lxxiij
in deserto cū pasceret asinos sebeon patris
sui ⁊ Multa ⁊ uaria apud hebreos de hoc ca
pitulo disputant⁹ apud grecos q̄ppe ⁊ nros
sup hoc silentiū ē ⁊ Alii putant iamin ma
riā appellata ⁊ sidem enī scribunt⁹ in tris
maria q̄bꝫ ⁊ nē hic sermo descript⁹ ē ⁊ uo
lunt illū dū pasceret asinos patris sui inde
serto aq̄rū congregationes reppisse q̄ iuxta
ydioma lingue hebraice maria nuncupant⁹
⁊ Q̄ scilicet stagnū reppit cui rei inuento m
heremo difficilis ē ⁊ Nonnulli putant aq̄s cali
das iuxta punice lingue uicinā q̄ hebraice
contermina ē hoc uocabło significari ⁊ Et q̄
arbitrant⁹ onagros ad hoc admissos ee adasi
nas ⁊ p ipm in ictus modi reppisse concubitum
ut uelocissimi ex his asini nascerent⁹ q̄ uocan
t⁹ hemin ⁊ Plerique putant qđ equarū gregel ab
asinus in deserto ipe fecerit p̄ ascendi ut
mulorū inde noua atq̄ alia contra naturam nas
cerent⁹ ⁊ Aq̄la tñ locū ita transtulit ⁊ Ipe ē ana
q̄ inuenit toyeth in thoicha am ⁊ symma
chus similit⁹ q̄ inuenit toyeth yon q̄ pluralē
numerū interpretatio significat ⁊ Lxx ū ⁊ the
odotion eq̄lit⁹ transtulerit dicentes iomamin
qđ indicat numerū singularem ⁊ Et regnauit
pro eo iobab filius zare de bosra ⁊ hūc suspi
cant⁹ ee iob ut in fine hui⁹ uoluminis ad
ditū est ⁊ Contra hebrei asserunt de nacho
ēm thyrpe natū ut supdictū est ⁊ Et ipse lxxv.
suas
dilexit ioseph sup omnes filios q̄ erat filius
senectutis ⁊ fecit tunicā uariā ⁊ Tunica
uaria aq̄la posuit tunicā astragalon id ē
tunicā talarē ⁊ Symmachus tunicā manu
catā siue qđ ad talos usq̄ descendit ⁊ ma
nibꝫ artificis mira ēt uarietate distincta
siue qđ haberet manicas ⁊ Antiq̄ enī co lxxvj
lobꝫ utebant⁹ ⁊ Et uendiderunt ioseph is
maelitis uiguti aureis ⁊ Aureis in hebreo
argenteos hr̄ ⁊ Nec enī ullicere metallo dñs
uenundari q̄m ioseph debuit ⁊ Scyadanei lxxvi
aut⁹ uenditus est ioseph in egypto phutuphar
eunucho pharaonis archimagiro ⁊ In ple
risq̄ locis archymag⁹ i cocoꝝ principes
p magistris exercitus scripta⁹ memorat⁹
⁊ Matupeyciz q̄ppe grece interpretat occidere
Venditus ē g ioseph principi exercitū ⁊ bellatoꝝ
in persefere ut in latino scriptū ē ⁊ phutifar
eunucho ⁊ Ubi quer⁹ q̄m postea uxore habe
re dicat⁹ ⁊ Tradit⁹ hebrei emptū ab hoc ioseph
ob nimiā pulcritudinē in turpe ministeriū
q̄ a dño uirilibꝫ arefactus ei postea electū ee
iuxta more retrofantarū in pontificatū eli
poleos et hui filiā ee aseneč q̄m postea ioseph
uxore accepit ⁊ Et adiecit ⁊ peperit filiū ⁊ uo lxxvij
cauit nom⁹ ei⁹ selom ⁊ Hau⁹ erat in chazhi q̄n
peperit ⁊ Verbū hebraicū hic p loci uocabło po
sitū ē ⁊ Qđ aq̄la p̄pe transtulit dicens ⁊ Et uo
cauit nom⁹ ei⁹ selom ⁊ Et factū ē ut mentiret lxxviij
in partu ⁊ Postq̄m genuit eū selon stetit par
ei ⁊ Chazhi g non nomen loci ⁊ sed mendacii
dr ⁊ Unde ⁊ in alio loco scptū est ⁊ ayenuet op

Exvi oliue .i. fructum non faciet oliua. ℣ Et
consolatæ uiatæ ascendit ad eos q̃ unde
bant oues eius ipse .i. tyrus pastu eius odol
lam uitæ. ℣ pastore amicæ legit. ℘ uerbum
ambiguum est. quia isdem litteris utitur
quæ nomen scribit. Vetus amicæ ꝑ. pastorem lxx.
Exvii legit. Et sectus ad porta cenan. quæ est in
transitu thana. Sermo hebraicus enan
transfert in octos. ℣ non est g̃ nomen loci
hic est sensus. ℣ Sedit in burro .i. in compito lxx.
ii diligentius debet uiator aspicere quo iter
Lxviii gradiendi capiat. ℣ Cognouit autem iudas
et dixit. Iustior thamar q̃m ego. eo quod non lxx.
dedi eam selom filio meo. In hebreo hꝫ.
iustificata est ex me thamar. quod non iusta fue
rit. ℘ quod in compatione illius mali fecerit.
nequaquam uagam ꝓpriuditate. ℘ liberos requi
Lxviii rendo. ℣ Ecce egressus est frater ei. et dixit. Vt
quid diuisa es ꝓpter te maceria. Et uocauit
nomen eius pharez. Ab eo g̃ quod diuisa est membra
nulam sedarii diuisionis nomen accepit. ℣
macera aqla et symmachꝰ diuisionem lxx.
transtulerit. quod hebraice dr pharez. Vnde
pharisei q̃ se quasi iustos a populo separauerunt
diuisi appellantur. Sede dicunt folliculus
q̃ cui infante nascit. q̃ ita dr. quæ cui nascen
Lxviii do sequitur. ℣ Post hec egressus est eius in cuius ma
nu erat coccinum. et uocatur nomen eius zara.
Hoc nomen ꝯpretatur orientis. Siue g̃ quia ꝑm
apparuit. siue quod ex eo plurimi iusti nati
sunt. ut in libro paralypomenon continet
zara .i. orientis appellatus est. ℣ Post hec uerba lxx.
peccauit ꝓncipes unarioꝝ regis egypti.
Vbi nos possumꝰ ꝓncipem unarioꝝ in he
breo sceptrum est. masec. illud uerbum quod in no
mine serui abraham dictum legimus quam
nos possumus more uulgi uocare pincernam
siue cuile putet officium cui apud reges barba
ros usque hodie maxime dignitatis sit regi
poculum porrexisse. Poterit quia de catamito et
ioue sentiunt. quod amasium suum huic officio
maciparit. ℣ Et ecce uitis in conspectu meo
et in uite tres fundi. et ipsa germinans. tres
fundos id est flagella. et tres ramos. ut ꝑ paginæ
hebreo sermone significat. quæ ab illis uocan
tur. Sariabim. ℣ Et uidebam tria canistra co
dicum portare in capite meo. ℣ in canistris
autem omnium. tres ephimos farine hꝫ in hebreo
℣ Et ecce de fluuio septem boues speciose ad us
dendum. et electæ carnibus. et pascebant in achi
mis. In genesi scriptum est achu. et nec grecus ser
mo est nec latinus. ℘ hebreus ipse corruptus est. Vr
eum in vau. hoc est in palude. Sic quia littera
apud hebreos. quæ He. similes sunt. et tantum mag
nitudine differt ꝑ vau. Hinc lxx. transtu
lerit. et secundum suam consuetudinem. ad explendam
duplicem aspirationem. heth hebreo chi gre
ca littam coplauerit. ℣ Et respondit ioseph
pharaoni dicens. Sine deus non respondebit sa
lutare pharaonis. In hebreo hꝫ alit. sine me
nus non respondebit deus pace pharaonis. Denique symm
machus more suo apte transtulit. nisi ego ℘ deus
respondebit pace pharaonis. ℣ Et ecce septem
anni uenient habundantie magne. in omni
tra egypti. Quos q̃m uerbum hebraicum sabee
quod nos sup habundantia siue satietate inpu
teo quæ fodere est extremum seruum ysaac. interpre
tatus suum. nec lxx. rectissime transferentes. ibi
iuramentum ꝯpretati sunt. eum et iuramentum
et septem et satietas. et habundantia ꝑuit locus
et ordo flagitatur. possit intelligi. Sed et in
consequentibus ubique habundantia legit

idem uerbum scriptum habet. ¶ Et clama
uit preco ante eum. & constituit eū super
omnē terrā egypti. P q̄ aq̄la transtulit. ⁊
clamauit in conspectu ei aggenicłationē.
symmachꝰ ipm hebraicū sermonē nō pretā
t̄ ait. Et clamauit ante eum abrac. Vnde
in uidet. ī tam preco siue aggenicłatus. q̄
in salutando ut adorando ioseph accipi pot.
intelligenda. cm illud q̄d hebrei tradūt dicen
tes. patrē tenerū ⁊ hoc sermone transferri.
Ab. q̄ppe dr pater. rechi. delicat. siue tener
rūm. adolescens. ⁊ puer. ¶ Et uocauit pharao
nom ioseph. zaphanethphane. ⁊ dedit ei asenec
filiā phutiphare sacerdotis elyopoleos in uxōrē.
Licet hebraice hoc nomen absconditorūm rep
tōrē sonet. tam q̄ ab egypto ponit ipsi lingē
debet habere rationē. Interpretat ḡ sermone
egyptio zaphenethphane. siue ut lxx. interpre
te uoluerit. p so dat. phane. saluator mundi.
eo q̄d orbē terre ab imminente fame exemptos li
beraret. Notandū autē q̄d dn̄s q̄ndam ⁊ emp
toris sui filiam uxorem accepit. q̄ eodem loco
pontifex elyopoleos erat. Neq; enī fas absq; eu
nuchis ydolis illos ēe antistites. ut uera illa he
breoꝝ sup eo q̄d ante dixim̄ suspitio cōprobet.
¶ Et ioseph nati sūt duo filii ante q̄m uenirent
anni fames. q̄s peperit ei asenec filia phutiphā
ris sacerdotis elyopoleos. Vocauit autē ioseph
nom ipmogenitu manasse. q. obliuisci me fecit
dr omniū laborū meoꝝ ⁊ omnis domus patris mei.
Nom autē secūdi ephraim. q. crescere me fecit dr
in terra humilitatis mee. Obserua ppt q̄stio
nē. q. post paululū de ioseph filiis ponenda ē.
q̄d ante fames tempꝰ q̄ iacob introiuit in egyptū
duos tantū ioseph filios habuit manasse ⁊ ephra
im. manasse uocans ab eo q̄d oblitꝰ sit laborū

lxx. suoꝝ ita enim hebraice uocat obliuio.
ephraim ū q̄d auxerit eū dr. ⁊ er hoc enī
uocabło in linguam nr̄am transfert aug
mentū. ¶ Et deferte uiro munera. aliq̄d re
sine. ⁊ melliſ thymiama ⁊ stacten. ⁊ here
binthū ⁊ nuces. siue ut aq̄la ⁊ symmachꝰ
transtulerūt. amigdala. Ceterū hoc capitu
lū posuim̄ ut sciam̄ ū in nr̄is codicibꝰ ha
bet thymiama. in hebreo ēe nechoth. q̄d
aq̄la storacem transtulit. Et q̄ dom̄ necho
ta. q̄ in ysaia manifeste legit̄ cella thymi
amatis. siue storacis intelligit̄ q̄d in illa
aromata diuisa sūt condita. ¶ Et biberūt et
inebriati sūt cū eo. Idioma ēst lingue hebree
ut hebrietatē p satietate ponat sicut ibi
m stillicidiis suis inebriabit̄ germinans.
haud dubiū q̄n terra pluuiis irrigata. ¶ Et
pone argentū in ore cuiusq; saculi. ⁊ condi
meū argenteū mitte in saculū iuuenis.
P saccho peronem uel follem in hebreo hr̄.
P condi. ⁊ pocło. q̄d etiā in ysaia legim̄ aq̄la
scyphum. symmachꝰ fialam transtulerunt.
¶ Descende ḡ ad me ne steteris. ⁊ habitabis in
terra gessen arabie. Hic arabie additū ēst
in hebreis uoluminibꝰ n̄ habet. Vnde ⁊ er
rat in crebruit. q̄d terra gessen in arabia sit.
Porro sicut in nr̄is codicibꝰ ē p certum. in
sebit̄ gessem. q̄d in nequaq̄m placet. ter
ram significat compluta. Gessem enim
in ymbrem uertit̄. ¶ Dixit autē pharao
ad ioseph. Dic fratribꝰ tuis. Hoc facite. Onera
te uehicła uestra. ⁊ ite in terrā chanaan. Re
uehiclis q̄. lxx. ⁊ theodotion tatopla inter
pretati sūt. iumenta reliq̄ transtulerūt. ¶ Et de
dit illis cibaria in uia. Verbū ḡeda. q̄d hic
omis. ore consono emendicho hyde. cibaria.

lxxii.

lxxiii.

lxxiv.

lxxv.

lxxvi.

significante scripta. q̄d ruyra prudentia q̄de pat̄ oīa fuit. hruyra etate rebꝰ

uel sistacia interpretati sunt. In psalmo q̄z
habet. Ubi eum nri legunt uiduā et benedi
cens benedicam. licet in plerisq; codicibz p uiu
dua hē. pr hispa. nullu legant. oypan in he
breo hr. seda. id ē cibaria et benedicā. Porp
nationē magis pot sonare q̄m fruges. tam
si mouil sit egyptioz. q hispanz. etiā sat uoca
re. qd nīc corrupte atheran nuncupant. Omīs
g̃ aīe q ingressi sūt cū iacob in egyptū. q̄ egre
erunt de femoribz ei. absq; mulieribz filioz
aīe. lx. vi. filii aut ioseph q̄ nati sūt ei in egyp
to aīe. viii. Omīs g̃ aīe q ingresse sūt cū ia
cob in egyptū. lxvi. Qd excepto ioseph. z filiis
ei. lx vi. aīe. q egresse sūt de femoribz iacob
intrauerūt egyptū. nulla dubitatio ē. Ita enī
z paulatim p singlos supputat numer appro
bat. q in uoluminibz hebreis inuenit. Hoc
aut qd in lxx. legim. filii aut q̄ nati sūt ei io
seph in egypto. aīe nouē. Sciam in hebreo pro
nouē ee duas. ephraim eppe. z manasse ante
q̄m iacob intraret egyptū. z famis temp in
grueret. nati sūt de asenec phutipharis filia. lxx.
in egypto. Sz illud qd supra legim. factū sūt
autem filii manasse q̄s genuit ei concubina
syra machir. z machir genuit galaad. filii au
t ephraim fris manasse suthalaam. z thaam.
filii aut suthalaam. edem. additū ē siqdem
to qd postea legim. qsi p anticipationē factu
m ee desc̄bat. Nec; illo tempe q̄ ingressus ē ia lxx.
cob egyptū. ei etatis erant ephraim z manas xiii
se. ut filios generare potuerint. Ex q̄ mani
festū est omīs aīas q ingresse sūt egyptū. de fe
moribz iacob fuisse. lxx. dū. lx vi. postea ingres
se sūt. et peperit in egypto tres aīas. ioseph sci
licet cū duobz filiis ei. Septuagesim autem
ipse fuerit iacob. Hanc rem ne uideam adu
sum scripture auctoritatem loqui etiam sep
tuaginta interpretes in deuteronomio instituerit
qd in lxx. aliqb; ingressus ē isrl egyptū. Si q̄s
g̃ nīc sententie refragat. sc̄ptam int se contra
riam faciet. Ipi enī interpretes q hic lxx. v. aias
plenius
p ꝓphetas aliqb; cū ioseph z posteris suis egyptū
ingressas ee dixerunt. in deuteronomio lxx. tm
intrasse memorant. Qd si e contrario nobis illd
opponit. q̄m in actibz apl̄oz in concione stephi
dicat ad pplm. lxx. v. aias ingressas ee egyptū.
facilis excusatio ē. Non enī debuit sēs lucas q̄
ipse scriptor hystorie ē in gentes actuū apl̄oz
uolumen emittens contrariū aliq̄d sēbere aduersus
ea sc̄ptam q̄ iam fuerat gentilibz diuulgata. z
utiq; maioris opinionis illo tempe habebat. lxx.
interpretū habebat auctoritas q̄m lucas q̄ ignotus
q̄ uilis. z in magne fidei in nationibz dicebat. Hoc
aut generaliter obseruandū. qd uidelic̄ sci apli aut
aplici uiri loquunt ad pplos. his plerisq; testimo
niis abutunt q̄ iam fuerant in gentibz diuulga
ta. licet plerisq; lucam tradunt euangelistam ut
pselytū hebreas litteras ignorasse. Judeam ū im
sit ante se ad ioseph ut occurreret ei ad urbem he
bron. in terra ramesse. In hebreo nec urbem hr
hebron. nec terrā ramesse. sz tm̄ in gessen. Nonnul
li uidelic̄ asserunt gessen sic thebaidem uocari
z id qd postea sequitur. dedit eis ut possiderent egyptī
terrā optimā in ramesse pagū arsinoitē sic olim
uocatū. autumant. Et dixit ei. Jura mihi. Et iura
uit ei. Et adorauit isrl contra sumitatē uirge
ei. In hoc loco q̄dam simulant frustra adorasse
iacob sumitatē sceptri ioseph. q̄ ut delicet honorasse
filiū. potestatē ei adorauit. cū in hebreo multo alia
ter habeat. Et adorauit isrl q̄ isrl ad caput lecti
li. Qd scilicet postq̄m iurauit ei filii. securus de
petitione q̄m iurauerat adorauit dñm cōtra cap

lectuli sui. Sēl quippe ꝙ deo destitutus uir
oppressus senectute. sic habebat lectulū po
situm. ut ipse iacentis habitū absq; ulla dif
ficultate ad oratiōnē ēet paratꝰ. ¶ Et nun lxxix
tiatū ē ioseph. Ecce pater tuus egrotat. ꝛc tu
lit duos filios secū manassen ꝛ ephraim. Et
ex hoc illud ꝙd supꝰ dixim demonstratꝰ. ꝙa
ioseph ad id locoꝝ duos filios habuerit ephra
im et manasse. Sicut post multos annos mo
riente iacob patre suo duos tantūm filios du
xit ad benedictionē. utq; illo tempe ēi filiū
ēl generare nequeuerant paruuli atq; lacentes
in ingressu patris ꝛ frīm. nēq; oris ēr eis habere
ñ potuit. ¶ Et confortauit ē israēl ꝛ sedit supꝰ lec lxxix
tum. Causam cur. lxx. idem uerbū aliter. et
aliter edidit nescio. hoc unū audacter dico
ꝙd ipm uerbū ebreta ꝙd hic in lectulū transtule
rit. supꝰ ubi dixim adorasse iacob ūgam potius
ēm lectulum nominauerit. ¶ Et nē ecce duo lxxix
filiū tui ꝙ nati sūt ī in terra egypti antequm ue
nirem ad te in egyptū mei erunt. Ephraim ꝛ
manasse. ēsi ruben ꝛ symeon erūt īm. ōs autē
genueris post hec tui erūt. ēr in nōie frīm suoꝝ
uocabunt. Siq̄s autē ambigat ꝙd. lxx. ale intro
issent egyptū filioꝝ israēl ꝛ ꝙd ioseph eo tempe ꝙ
ingressus est iacob ñ nouē ī duos tantū filios
habuerit. presenti capitulo confirmat. Siq̄dem
ipe iacob loq̄t. duos ēi filios habuisse ñ nouē.
Qd autē dicit ephraim ꝛ manasse sicut ruben
et symeon erūt īm. illud significat sicut ruben ꝛ
symeon duo erūt tribꝰ. et ex suis uocabulis appel
labunt. sic ephraim ꝛ manasse duo tribꝰ erūt.
duos ēr populos procreabit. ꝛ sic hereditabunt repro
missionis terram sicut ꝛ filii mei. ¶ Reliq autē
aut filiū ōs post mortē meā genueris. ostendens
necdū illo tempe procreatos. tui erūt. ꝛ in nōie frīm

suoꝝ uocabuntur in hereditatem suam. Non
inq̄t accipient separatim terram. nec finitos ha
bebunt ppos. ut reliquę tribꝰ ī in tribu ephra
im ꝛ manasse. ēsi appendices populi ymiscebunt.
¶ Et ego dedi t̄ sychima ꝑ partem supꝰ fratres lxxix
tuos. plusq̄m tribꝰ tuis. quam accepi de manu
ēr amoreoꝝ in gladio meo ꝛ sagitta. Sychi
ma iuxta grecam ꝛ latinam consuetudinē
declinata ē. Alioq̄n hebraice sychen dicit
ut iohel euangelista testat. licet uiciose ut
sychar legat error inoleuit. et ē nē neapo
lis. urbis samaritanoꝝ. Quia ꝙd sychem lin
gua hebrea transfertur in humerū. pulchre
alluxit ad nomen dicens. Et dabo t̄ hume
rū unū. Pro precipuo enim. i. excepto ceteris. i. unū
scribit in hebreo. Qd autē se dicit eam in gla
dio ꝛ arcu possedisse. arcū hic ꝛ gladiū iusti
tiam uocat ꝑ ēm meruit pugnus atq; adue
na interfecto sychen ꝛ emor a pricto liberari.
Timuit ut supra legim. ne uicina oppida atq;
castella ob euersionem federate urbis aduer
sū se consurgerent. et ōns ñ dedit eis ut noce
rent illi. Vel certe sic intelligendū. Dabo t̄ si
chima ēm emi in fortitudine mea. hoc in pe
cunia ēm multo labore multo q; sudore ac
ꝙsitu. Qd autē ait supꝰ fratres tuos. ostendit absq;
sorte eam dedisse tribui ioseph. Siq̄dem eo
dem loco sepult ē ioseph ꝛ mausoleū ēi ibi ho
die ꝙ cernit. ¶ Ruben ꝑmogenit mꝰ. tu fortī
tudo mea ꝛ pncipiū filioꝝ meoꝝ. duc ad fe
rendū ꝛ durus ꝙacitate ꝛ iniuria sicut aq̄
ñ ebullias. Ascendisti enim supꝰ lectū patris tui.
te uiolasti cum ascendisti. ¶ In hebreo ita sēptū
ē. Ruben tu ꝑmogenit mꝰ. tu fortitudo mea.
ꝛ capitulū in liberis meis. maior ad portan
dū. ꝛ maior in robore. ¶ effusus es sic aq̄ ne adici

as

Ascendisti enim cubile patris tui et conta
minasti stratum in ascensu. Est autem hic sen
sus. Tu es primogenitus meus maior in liberis et
sedebas iuxta ordinem natiuitatis tue et in he
reditatem que primogenitis iure debebatur sac
dotium accipere et regnum. Hoc quippe in portan
do onere et praua libido robore demonstra
tur. Verum quia peccasti et quasi aqua que uasculo non tene
tur uoluptatis impetu effusus es. Iccirco pre
cipio tibi ut ultra non pecces. Sisque in fratrum numero
penam ex peccato luens quod primogeniti ordi
lxxx nem perdidisti. ¶ Symeon et leui fratres consuma
uerunt iniquitatem adinuentionis sue. In consi
lium eorum non ueniat anima mea et in congregatione
eorum non emuletur iecur meum. Quia in furore suo
interfecerunt homines in desiderio subneruauerunt tau
rum. Necessitate compellimur iuxta propositum
operis longius ea repetere que ab hebrea ueritate
discordant. Legitur enim ibi. Symeon et leui
fratres uasa iniquitatis amorreorum. In archa
num eorum non intret anima mea et in conuentu ipsorum
gloria mea non soluatur. Quia in furore suo inter
fecerunt uirum quia in libidine sua suffoderunt mu
rum. Significat autem non sui fuisse consilium quod sy
chen et emor federatos uiros interfecerunt contra
ius pacis quia amicitiarum. Et quodam furore sic cru
deliter aptati muros hospite urbis euerterunt.
lxxx. Unde sequitur et dicit ¶ Maledictus furor eorum quia
procax et ira eorum quia dura. Diuidam eos in iacob
quia dispergam eos in israel. Leui enim hereditatem
propriam non accepit sed in omnibus sceptris paucas
urbes ad habitandum habuit. De symeon uero in
libro ihesu scriptum est quod et ipse proprium funiculum
non fuerit consecutus sed de tribu iuda quoddam acce
pit. In paralipomenon autem manifestius scribitur
quod cum multiplicatus fuisset et non haberet posses
sionis locum exierit in desertum. Quidam
prophetice interfectos homines apostolos et subneruatum
lxxx a phariseis xpm interpretantur. ¶ Iuda te lau
dabunt fratres tui. Quia iuda confessio siue laus
interpretatur consequenter scribitur. Iuda te confite
buntur fratres tui. Uel te laudabunt fratres tui. Adora
bunt te filii patris tui. Catulus leonis iuda.
Ex germine fili mi ascendisti procombens et quasi
catulus leonis. Quis suscitabit eum. Licet de
xpo grande mysterium sit tamen iuxta litteram pro
phetatur quod reges ex iuda per dauid styrpem ge
nerentur et quod adorent eum omnes tribus. Non enim
filii matris tue sed filii patris tui. Et quod sequitur
ex germine fili mi in hebreo habet a captiuitate
fili mi ascendisti ut ostenderet eum captiuos populos
esse ducturum et iuxta intelligentiam sacratiorem
ascendisse in altum et captiuam duxisse captiuita
tem siue quod melius puto captiuitas passionem
lxxx. ascensus resurrectionem significat ¶ Alligans
ad uitem pullum suum et ad funiculum pullum
asine. In hebreo ita habet. Alligans ad uitem pul
lum suum et in sorech fili mi asinam suam. Quod
uidelicet pullum asine cui supersedit ihesus. Hoc est
gentilem populum uinee apostolorum qui ex iudeis sunt
copulauerunt quia ad sorech id est electam uitem alliga
uit asinam suam cui supersedit ecclesiam ex gen
tibus congregatam. Quod autem dicit fili mi apostro
pham ad ipsum iudam facit quod xpc hec sit uni
uersa facturus. Sed de hoc sciendum quod uir nos le
gimus alligans ad uitem pullum suum pro pullo in
hebreo possit legi urbem suam. Iuxta eundem
sensum aliis uerbis ecclesia demonstrata est de qua
alibi scriptum est. Non potest ciuitas abscondi
super montem posita. Et fluminis impetus letifi
cat ciuitatem dei. ¶ Isachar bonam desiderauit
requiescens inter medios cleros et uidens requiem

quia bona est · et terram quia pinguis sup
posuit humerū suū ad laborandū · ↄ factus
ē uir agricola · In hebreo ita scriptū ē · Issachar
asinus osseus · recumbens in terminos · ↄ uidens
requiem q̄ bona ē · et terram q̄ pulcra ē · inclinauit humerū suū ad portandū · ↄ seruiens est
tributū seruiens · Quia sup̄ de zabulon
dixerat q̄d maris magni esset habitatio · et littora possessu
rus · sydoniam · q̄ · ↄ reliq̄s phenicis urbes ꝑ
tingeret · nec ad mediterraneam puniciā redi · ↄ issachar iuxta ea q̄ neptalim pulcherrima
in galilea regionem possessurus ē · benedictio
ne sua habitatorē facit · Asinū autē osseum
uocat · ↄ humerū ad portandū declinū · q̄m
laborē tri · q̄ uehendis ad mare oñibꝫ q̄ in suis
finibꝫ nascebantur · plurimū laboraret · Regi
bꝫ q̄ tributo seruiens · Aiunt hebrei p metha
phoram significari · ↄ dicī · q̄d septas scās die ac noc
te meditans · studiū suū dedit ad laboran
dū · ↄ ideo omis · ei tribꝫ seruiunt q̄si ma
gistro dona por · tantes · ¶ Dan iudicabit · lxxv.
pplm suū · sicut · unꝰ de sceptris israhel · fiat
dan coluber in · uia · regulus in semita ·
mordens ungulas · eq̄ · ↄ cadet ascensor eius
retrorsum · Sal · uatorem tuū exspecta
bo dñe · Samson · ut der · q̄ rexit israhel · ex
tribu dan fuit · Hoc q̄ dicit · Ne uidens in
spū coma nutrire samson nazareū tuū ce
sis hostibꝫ triumphare · q̄d in similitudine co
lubri tecti q̄ obsidentis uias · nullū ꝑ terram
israhel transire permittat · ꝯ si q̄s temerarius ur
tute sua q̄si eq̄ uelocitate confisus · ea uolu
erit predonis more populari · effugere n̄ uale
bit · Totū autē p metaphoram serpentis · ↄ eq̄
tis locutus · Videns q̄ tam fortem nazareum
tuū · q̄d · ↄ ipse propter merētrem mortuus ē · ↄ
morientes nros occidit inimicos · putauit o
ds ipm xpm filiū tuū · Verū q̄ mortuus ē ·
ↄ non resurrexerit · ↄ rursus captiuus duc
ē infert · alii in saluatore mundi · ↄ mei geñis
pstolandū est · ut ueniat cui repositum est
ↄ ipse erit exspectatio gentiū · ¶ Gad latro lxxvj.
culus latrocinabit eū · ↄ ipse latrocinabit plan
ta · Juxta hebreū intpretatu suū · ꝯ u nos
latrunculum possum · ibi scriptū ē · Gedud ·
ut ad gad nom alludat · q̄ significantius
ey to hoc · id ē accinctus siue exspectās exp
mi potest · Totū autē illud ē · Ante ruben
ↄ dimidia tribū manasse ad filios q̄s tris
iordanē in possessionē dimiserat · post q̄
tricesimo decimo annos reuertens pliū aduersus eos
gentiū uicinarū grandē repetierit · ↄ uictis
hostibꝫ fortē dimicarit · Lege librū ihu
naue · ↄ paralypomenon · Non igitur plura
in benedictionibꝫ patriarcharū ee mystica ·
ꝯ ad ꝑsens opus etin̄ n̄ putauit · Neptalim
uirgultū resolutū dans in generatione
pulcritudinē · In hebreo ita scriptū ē · Neptha lxxvj. bis
lim ager irriguus · dans eloquia pulcritudi
nis significans q̄d calide aque nascunt in
ipsa tribu · siue q̄d sup̄ lacū genesareth flu
enta iordanis irrigua sit · hebreus autē uolu
ptuosū tyberiadem q̄ legis uidebat habere no
tuam · agrū irriguū · ↄ eloquia pulcritudinis
pphari · Porro u nos agrū irriguū · ↄ lxx ·
tri electas · ↄ uirgultū resolutū posuerūt in
hebreo legit · alalaselua · q̄d · ↄ aceruus ger
minis transferri potest · tempaneas fruges
uelocitate terre uberiores ostendens · Sy me
li · si ad doctrinā saluatoris cuncta referam ·
q̄d ibi ut maxime docuerit · ut in euangelio
q̄ scriptū ē · ¶ Filius auctus ioseph · auctus sup lxxvj.

fontem filie gradu compositu incedentes
sup murū ⁊ grauiter bauerunt eū ⁊ contendē
runt ⁊ inuidebant ei habentes sa
gittas. Sedit in forti arcus eius ⁊ dirupta brachia
manuū eius. a manibus fortis iacob. Inde pastor
lapis israel. a deo patris tui ⁊ reliqua. Quia hec
in pleris dissentiunt p interpretationē ut in
hebreo habet exposim. te sensus capituli. O
ioseph q. d. sic uocaris q. adauxit te in diuis.
siue q. inter fratres tuos maior futurus es. fortis
sima sidem fuit tribus ephraim ut in regnis
rū ⁊ paralypomenon libris legim. O inquit fili
mi ioseph qui tam pulcher es ut te tota de
muris ⁊ tribus ac fenestris turba puellarum
egypti prospectet. ut mutuerit t. ⁊ read nacum
diam puocauerit fratres tui. habentes liuorē sa
gittas. ⁊ zelum iaculis uulnerati. Verū tu arcum tuū
⁊ arma pugnandi posuisti in eo q. fortis et pug
nator. ⁊ uincula tua q. te ligauerit fratres. ab ipo
soluta sunt. ⁊ dirupta. ut ex tuo semine tribus nasca
t ephraim. fortis ⁊ stabilis. ⁊ instar lapidis du
rissimi. inuicta. impar q. decem tribubus erit. Ben
lxxxvij iamin lupus rapax mane comedet adhuc ⁊ ad
uesperam dabit escam. Quā quidem de paulo apto
manifestissima prophetia fuit. omnibus patet qd in
adolescentia persecutus ecclesiam in senectute p
dicator euangelii fuerit. tam in hebreo sic sep
tuaginta. Beniamin lupus rapax siue capiens in ma
tutino. comedet predam. ⁊ ad uesperam diuidet
spolia. Quod ita hebrei eiusserunt. Altare in q
immolabant hostie. ⁊ uictimarū sanguis ad
basem illi fundebat in parte beniamin fuit.
Hoc inquunt significat qd sacerdotes mane
immolent hostias. ⁊ ad uesperam diuidant ea q
a primo sibi collata sunt. lupum sanguinarium lupum
uoracem sup altaris interpretatione ponentes.
et spolium diuisionem sup sacerdotibus qui ser
uientes altari de altari uiuant. Explicit liber
questionū hebraicarū. Incipit de decem temp
tationibus

Hec sunt uerba q. locutus est moyses ad
omnem israel in transitu iordanis in solitu
dine campestri contra mare rubrum inter pharan
⁊ thophel. ⁊ laban. ⁊ asseroth. ⁊ auri habunda
tiam. Undecim dierum iter de choreb ad mon
tem seyr. usq. cadesbarne. Hec sunt uerba q. ex
ripuit moyses filios israel. p decem temptationibus
q. ex dñm temptauerant. Unde dñs in libro nume
rorum dicit. Attamen omnes uidentes q. uiderunt maiestatē
meā. et signa q. feci in egypto. et in solitudine
⁊ temptauerunt me iam p decem uices. nec obedie
runt uoci mee. si uidebunt terram p q. iuraui patribus
eorum. Quas temptationes hic breuiter ⁊ obscure
moyses enumerat dicens. In solitudine in qua
ostendit eos p aque penuri- a duabus uicibus
temptasse dominum. de p- ma temptatio
ne ita in exodo legitur. Iur- gauit populus contra
moysen atque. Da nobis a- quam ut bibamus.
Quibus respondit moyses. Quid murmuratis
contra me. ⁊ cur tempta- tis dominum. De secun
da temptatione ita in li- bro numerorum di-
Cum esset indigeret aq. populus cit. et cetera usque ad eum
locum in quo ait. Hec ē- aq. contradictionis
a murmurati sunt filii israel contra dñm ⁊ sanctificat est
in eis. Tercia temptatio continet in eo qd ait. In ca iij
pestri contra mare rubrum. In q. loco murmurasse
se dicunt contra dñm. et pemptos egyptios fuisse
moysi n credidisse sibi de uerbo dñi dicenti q.
potens eos se subsequi. credidisset. Unde dicit. Patres
nri n intellexerunt mirabilia tua. ⁊ cetera. Quarta iiij
⁊ quinta temptatio continet in eo qd ait. inter
pharan ⁊ thophel. ⁊ laban. Pharan interpretat

onager · thophel stulticia · laban · album · Qđ
ita intelligitur · qz similes onagro facti filii
isrl stulte egerunt temptantes dñm duabz
uicibz sup albo · dē sup mamna · Mamna ū
album dicit · ut ē illud exodi · Appellauit qz
dom isrl nomen eī man · qđ erat qsi semen co
riandri album · Una temptatio fuit sup dē · mu
manna · sicut in exodo dr · Hrc ē sermo qm
precepit dñs · Colligat ex eo unusquisq; quantum
sufficit ad uescendum · Et post pauca dixit
ad eos · moyses · Nullus reseruet ex eo in mane ·
Qui nō audierūt eū · nec dimiserūt ex eo aliqđa in ma
ne · ¶ Altera fuit temptatio de qua post pau · v ·
ca in eodem libro dicitur · Sex diebz colligite
in die autē septima sabbatū ē dñi · idcirco nō
inuenietis · Venit autē septima dies · egressi
de populo ut colligerent · nō inuenerūt · Dixit
autem dñs ad moysen · Usq; q nō uultis ser
uare mandata mea · et legem meā · et cetera ·
¶ Sexta temptatio continet in eo qđ aut · vi ·
sabbath · Asserorh ū cuntas ē · uicina solutudini ·
et interpretat nulla · in cui terminio · uel ē in se
pulchris concupiscentie · sta fuisse legit · sed tēp
tatio carnium · in q etiam · pma temptatio carni
um complectit · ¶ De pma ita in libro exodi legit ·
Dixerunt moyses · et aaron ad omnes filios isrl ·
Vespe scietis qđ dñs eduxerit uos de tra
egypti · et mane uidebitis gloriam dñi · Audiuit
enim murmur · Nec contra nos ē murmur uestr ·
uprma
et cont dñm · Et post pauca locutus dñs ad mo
ysen dicens · Audiui murmurationes filioz
isrl · Loquere ad eos · Vespe comedetis carnes ·
et mane satiabimini panibz · scietis qz ego
sum dñs dr uester · factum ē · Et uespe · et conscen
dens coturnix operuit castra · ¶ De seda autē mu
meris dicit · Iuxta ortū ē murmur ppli · qui do
lentium · p labore contra dominum · Qđ cū
audisset ira ē · et accensus ignis dñi · deuorauit
extremam partē castroz · Et post pauca · Sci
ficamini cras · et comedetis carnes · Ego enim
audiui uos dicere · qs dabit nobis escas carni
um · Bene nobis erat in egypto · Dabit dñs
uobis carnes · et comedetis · nō uno die · nec duobz ·
ut quidā aiunt decem · nec xx · quidem · sed usq; ad mē
sem dierū · donec exeat per nares uras · et uertat
in nauseam · eo qđ reppulerit dñm · qui in medio
uri ē · et fleuerit coram eo dicentes · quare egres
si sum ex egypto · Item paulo post · Adhuc car
nes erant inter dentes eoz · nec defecerat hȳ
cemodi cibz · et ecce furor dñi concitat in ppm
percussit eum plaga magna nimis · Septima vii ·
temptatio continet in eo qđ aut · Vbi auri ē
plurimū · Notandū namq; qđ in hebreo · ha
bundantia auri habeat · Habundantia enim
auri intelligit utilitas aureas quē fabricati
sit sibi filii isrl · in deos · morante moyse cū
dño in monte synai · Iccirco habundantia dr
auri · qz in ydolo molest omnū peccatoz con
sistit · et ydolum p omnibz peccatis habundat ·
Octaua temptatio continet in eo qđ aut · Vn viii
decī diebz uer de oreb ad montē seyr · fabrica
to uitulo in choreb ydolo · undecimo die uene
runt ad montē seyr q est in suburbano ciui
tatis cadesbarne · Vbi filii isrl temptauerūt
dñm · sicut in libro numeroz scribit · Usq; q mul
titudo hec pessima murmurat contra me ·
Querelas filioz isrl audiui dicēs eis · Viuo
ego dicit dñs · sicut locuti estis audiente me ·
sic faciam uobis · In solitudine hac iacebunt
cadauera ura · et post paululū · Iuxta numerū
xl · dierū · q̄bz consideratis terram annū p die re
putabit · xl · annis recipietis iniq̄tates uestras ·

et scietis ultionem meam. Quoniam sicut
locutus sum ita faciã multitudini huic pessi f.i
me. q̃ conspirauerunt adu̅sus me. In solitudine hꝫ
deficiet. et morietur. Ite. q̃ locutus ẽ moyses uni
uersa turbe hec ad filios isrl. et luxit ppls ni
mis. Et ecce mane p̃mo surgentes ascenderũt
uerticem montis. dixerũt. Parati sumꝰ ascen
dere ad locũ de q̃ locutꝰ ẽ dn̅s. q̃a peccauim.
Qbꝫ moyses. Cur mꝫ trangredimini uer
bum dn̅i. qđ uobis n̅ cedet in ꝓspm. Nolite
ascendere. n̅ em̃ dn̅s in medio uri. ne cor
ruatis coram inimicis uris. Item q̃. Ar illi
contenebrati ascenderũt uticem montis. Ar
ca autẽ testamenti dn̅i. et moyses. n̅ recesse
rũt de castris. Descendit amalechites. et chana
neus q̃ habitabant in monte. et percutiens eos
et concidens ꝓsecutꝰ ẽ eos. usq; orma. Mons
iste in q̃ amalechites. et chananeus habitare
dicunt. mons seyr intelligit. sic in deutono .i.
mio scribit. Itaq; egressus amorreus q̃ habi
tabat in montibꝫ. et obuiã uenienti ꝓsecutꝰ ẽ
uos. sicut solent apes ꝓsequi. et cecidit de seyr .i.
usq; orma. Decima temptatio continetur
in eo qđ dr usq; cadesbarne. Hec temptatio
fuit in cadesbarne. unde moyses misit explora
tores ad terrã considerandã chanaan. sicut in
libro numerꝫ dicit. Et locutus ẽ dn̅s ad moy
sen. Mitte uiros q̃ considerent terrã. et cetera.
Nec moueat q̃s qđ a deserto pharan. n̅ de ca .ii.
desbarne moyses exploratores misit. Cades
em̃ barne ipsa ẽ pharan. qđ in libro iosue ita
dr. Locutus ẽ caleph ad iosue. Nosti qđ locutus sit
dn̅s ad moysen de me. et te in cadesbarne. Qua
draginta annorꝫ erã cũ misit me moyses
ad terram considerandam. Explicit de de
cem temptationibꝫ. Incipit liber beati

Secundi de questionibꝫ regũ

Vir uir unus de ramathaim sophim
de monte ephraim. et nom̃ ei elchana filius
ieroam. filii elyu. filii thou. filii suph ephrate
us. Ramathaim interpretatur excelsa duo.
Et hec excelsa duo. duc intelligunt tribꝫ.
regia uidelicet. et sacerdotalis. Qui pat elcha
ne de tribu fuerit leui. liber paralypome
non plenissime docet. in q̃ series genealogie
illi usq; ad leui ꝓducit. Matrem quoq; eius
de tribu iuda fuisse monstratur. in eo qđ ephra
teus uocat. Ephrateus ab ephrata uxore ca
leph cui constat fuisse de tribu iuda dicit est.
et si quis mouet qđ ab ephraim n̅ ab ephrata
ephrateus uocet. uideat in subsequentibꝫ q̃
liter dauid uiri ephratei filii uocet. cui liq
do pateat eundem ysai n̅ de ephraim. sed de tri
bu iuda extitisse. et pbet eundem elchanã ephra
teum ab ephrata n̅ de ephraim dici. Sophim
spectatores interpretat. Spectatores hic p
phetę intelligunt. quoꝝ filii elchana fuit.
De monte ephraim. De monte n̅ ephraim
fuisse dicit. q̃ ibi erat ei habitatio. Inter cun
ctas namq; tribꝫ habitationẽ leuitarũ fuis
se n̅ dubium ẽ. Et ascendebat uir ille de .i.
ciuitate sua statutis diebꝫ. tribꝫ festiuitatibꝫ
pascha. uidelicet. pentecosten. et sollempnita
te tabernaculoꝝ. ascendebat in domũ dn̅i. Ide
dit q̃ fenenne uxori sue. et cunctis filiis ei. et
filiabꝫ partes. Hę partes uestes intelligunt
q̃ in eisdem tribꝫ festiuitatibꝫ. iuxta more gen
tis illi. uxoribꝫ et liberis ac famulis tribuebant.
Anne autẽ dedit partẽ unã duplicẽ. q̃ annã
diligebat. Ne reputes ancillã tuã q̃si unã ex
filiabꝫ belial. q̃ ex multitudine meroris. et dolo
ris mei locuta sum usq; in presens. Belial em̃

interpretatur absq; iugo. Et notandum
qd omis q ebrietate sectant filii belial uo
cent. ¶ Et adduxit eu secu postqm ablacta
uat in uitulis tribz. et tribz modiis farine. et am
phora uini. et adduxit eu in domu dni in
sylo. In hebreo n tribz modiis farine legit.
Que locu apud latinos uitio scriptor constat
esse depuatu. Si enim cu uitulis tribz et tribz
modiis farine obtulit. contra legis preceptu
fecit. In lege itaq; pcipit. Mensis septimi p
ma dies uenabilis et sca erit uobis. omne op
seruile n facietis in eo. dies clangoris e et tu
baru. offeretisq; holocaustu in odore suauis
simu dno. Vitulu de armento unu. arietem
unu. agnos anniclos immaclatos septem. Et
in sacrificiis eor simile oleo conspse tres deci
mas p singlos uitulos. duas decimas p arie
tes. una decima p agnum. Hec u decima pars
e oephi. Vnde datur intelligi qd elchana
n obtulit tres modios farine cu uitulis tribz
s nouem decimas. qbz scdm hebraica mensu
ra un efficit oephi. ¶ Exultauit cor meu in iiii
dno. exaltatu e cornu meu in deo meo. Cornu
filiu uocat. qz qndo sine filio erat absq; cornu
uidebat sibi esse. Recedant uetera de ore uro.
In hebreo ita habet. Exeant de uetera. Q est
sensus. Exeant humilia de ore uro. de q ante
grandia et supba exibant. Qbz uerbis fenen
nam et filios ei increpat. q ob fecunditate sibi
concessam contra anna eleuabat. ¶ Arcus forti iiii
u supat e. et infirmi accincti sunt robore. Ar
cus egyptior. id e fortitudo q potentia supata
e. et infirmi. scilicet isrlite. confortati st. Aut
Arc. id e supbia et fortitudo fenenne. q in filiis
glabat. supata est. et anna q ob sterilitate in
firma erat. accincta e robore filior. ¶ Donec

sterilis pepit plimos. et que multos habe
bat filios infirmata e. In hebreo et in lxx.
translatione n plurimi s septe leguntur.
Judei hc locu ita intelligunt. qd nato sa
muele mortuus sit filius pmogenit fenen
ne. Et ita ortis filiis anne. fenenne filii
mortui sint. Sz querendu e qm hoc stare
possit. cu fenenna septem. anna aute n
plusqm .v. filios habuerit. Qm qstionem
hebrei soluentes. duos samuelis. cu filiis an
ne enumerant. ¶ Vni enim st carclines terre.
et posuit sup eos orbem. In hebreo ita habe
tur. Vni enim st afflicti terre. Afflictos tre
hebrei paupes spu. et humiles corde intelli
gunt. sup quos dnm orbem posuisse dicunt.
qz eor meritis terram stare autumant. ¶ Do iiii
minu formidabt adusarii ei. et sup ipos incel
tonabit. Sup adusarios suos dns in celis ~~in~~
~~celis~~ tonabit. sic illud in libro iosue. Cuq; fu
gerent a facie isrl. qz eent in descensu betho
ron. dns misit sup eos lapides magnos de ce
lo usq; azeca. et mortui st multo plures lapi
dibz grandinis. qm qs gladio pcusserant filii
isrl. ¶ Heli aute senex erat ualde. et audiuit viiii
omia q faciebant filii sui uniuso isrli. et qm dormiebat
cu mulieribz q obseruabant ad ostiu taberna
cli. Dormisse eos dicunt hebrei cu mulieribz
eo qd post menstrui temp aut part n imple
to scdm preceptu legis sacrificio suadebant
eas ad uiros suos redire. eisq; cmisceri. Et dor
mire ido dicunt. qz eas dormire cu uiris suis
contra legis pceptu faciebant. Vnde iam he
li post paululu ait. ¶ Non e enim bona fama ix
qm ego audio. ut transgredi faciatis pplm
dni. Transgressione g popls faciebat. qui sa
crificio n rite pacto uxoribz suis iungebatur

Sicut enim ui extorquebant carnes ab x.
immolando ita etiã extorquebãt sacrificiũ
ab offerente. Q̃ ideo sicut in auferendis
carnibꝫ faciebant hoĩes detrahere sacri
cio dñi. ita q̃ nichilominꝰ in coniungendis
uxoribꝫ transgredi faciebant ppm dñm.
¶ Si peccauit uir in uirũ placari ei potest
ds. q̃ placato ei uiro in quem peccauit pla
cabilem sibi facit dñm. cũ in uiro peccauit.
Si autẽ in dñm peccauit uir. q̃s orabit pro
eo. Non g̃ eo in in uirũ q̃ in dñm peccat. q̃
in uirũ peccare. peccatũ qualecũq; ẽ leuius
q̃ remissio. In dñm ũ peccare. id ẽ ab el cultu
recedere impietatis peccatũ ẽ. difficilius q̃
remissio. Et q̃m cũ in uirũ q̃s peccat q̃s ora
bit p eo. Ideo dicat. P q̃e sibi dñm in q̃e
peccauit. ppitiũ facere potuit. Venit autẽ
uir dei ad heli. et ait ad ẽũ. H dicit dñs. Nun
q̃d n̄ apte reuelat̃ sum domui patris tui. xi.
cũ eẽt in egypto in domo pharaonis. et elegi
ẽũ ex omnibꝫ tribubꝫ isrl in sacerdotẽ. Q̃ ceta.
Hẽ uirũ dñi iudei phynees dicunt. q̃m. rhe xi.
hyam autumant. Reuelat̃ ũ dñs fuisse dr xi
domui patris ei. id ẽ aaron in eo loco ubi
ait. Dixit enĩ dñs ad aaron. Vade in occur
sũ moysi in deserto. et ceta. In hoc loco pri xi.
mũ dñs ei reuelat̃ dicit. In sacerdotẽ uero
electus est ex omnibꝫ tribubꝫ isrl. sicut habet
in ellemoth et in uageera. Q̃d ũ ait. uenit uir
dñi ad heli. et ceta que sequunt̃ ante tem
pl chaane dicta fuisse arbitrant. ꝫ hic ob
gtam samuelis intpolita dicunt̃. ¶ Ecce x
dies uenient. et pcidam brachiũ tuum. et
brachiũ domꝰ patris tui. Brachiũ archam
uocat. et dignitatẽ sacerdotii. ut ñ sit senex
in domo tua. Senem sacerdotẽ magnũ die.

¶ Et uidebis emulum tuum in templo.
in unũquisq; pspis isrl. Emulus dom̃ heli
sadoch sacerdos extitit. q̃ electo abyathar
a salomone sacerdotiũ suscepit. sic in ma
lachi scribit. Precit q̃ salomon abyathar
ne esset sacerdos dñi. ut impleret̃ uerbum
dñi. q̃d locut̃ est sup domũ heli. ¶ Uerũptam
non auferam penitus uirũ ex te ab altari mo
ũ deficiant oculi tui. et tabescat aĩa tua. Ido
dñs se ñ penit̃ ablatum ex domo heli
ab altari suo dicit. ut semp de domo ei eẽt
in domo dñi uir q̃ in dignitate sacerdotii
aliũ substitutũ uideret. ut se eade dignitate
ꝑpetuũ uidentes oculi ei deficerent. et aĩa ta
besceret. Vnde et in sequentibꝫ dr. ¶ Veniat
ut adoret ei. id ẽ sacerdotẽ magnũ. et acci
piat ab eo nũmũ argenteũ et torta panis. et
dicat. dimitte me obsecro ad unã partẽ sa
cerdotalem. ut comedã bucellã panis. ¶ Et
sermo dñi erat pciosus in diebꝫ illis. Preciosus
dr q̃ rarus erat. Omne enĩ q̃d rarũ ẽ. pciosũ ẽ.
¶ Non erat uisio manifesta. q̃ ꝑ ypheta ñ plene
manifestabat̃. ¶ Factũ ẽ g̃ die quada heli ja
cebat in loco suo. et oculi ei caligauerant nec po
terat uidere. Hic enĩ distinguendũ ẽ. et postea
inferendũ. ¶ Et anteqũm lucerna dei extingue
ret̃. samuel dormiebat in templo dñi ubi erat
archa dei. Intelligi autẽ hoc m̃ debet. q̃ ante
q̃m lucerna dñi extingueret̃ in templo dñi ubi
erat archa dei samuel dormiebat. Q̃d ũ ait an
teq̃m lucerna dei extingueret̃. intelligi oportet
anteq̃m lux diurna fieret. q̃n eadem lucerna
extinguenda erat. Sic enĩ a dño ꝑ moysen iuss
sũ erat. ut eadem lucerna luceret usq; mane.
sicut ẽ illud in libro exodi. Precipe aut filiis isrl
ut afferant t oleum de arboribꝫ oliuarũ pu

rissimum pilo q̄ contusum ut ardeat lucer
na semp̄ in domo dn̄i. et collocabunt eam aa
ron ⁊ filii ei ut usq̄ mane luceat coram dn̄o. Por xii
ro samuel necdū sciebat dn̄m. Nescire dn̄m dr̄
q̄ p̄ p̄phie mysterium necdū ei fuerat reuelat
sermo dn̄i. ¶ Dixit dn̄s ad samuel. Ecce ego xii
facio uerbum in isrl. qd̄ q̄cūq̄ audierit. tin
nient ambe aures ei. Hoc in loco ꝯminatio
dn̄i ē. sup̄ hely. ⁊ sup̄ domū ei. eo qd̄ in hoc
peccato filiorū hely archa dei caperet. et isrl
rueret. q̄ ei filii interirent. ⁊ dom̄ hely sac
dotio dom̄ dn̄i p̄uaretur. ⁊ ob id fcm̄ audien
tium aures tinnirent stupore uehemēti. ¶ Ape xii
ruit q̄ ostia dom̄ dn̄i. ⁊ samuel timebat uj
sionē indicare hely. Non ē intelligendū qd̄ sa
muel aperuerit ostia dom̄ dn̄i. s̄ sacerdos. ¶ Et non xiii
cecidit ex om̄ibz uerbis samuelis in terram.
Non cecidisse ex om̄ibz uerbis ei in terra dicit.
q̄ q̄cq̄d p̄phabat rebz gestis demonstrabatur
¶ Et euenit samuelis uniūso isrl. Sermo ei fuit xiij
ad uniūsum isrl. qd̄ p̄cuciendi ēent a phyliste
is p̄pter peccata filiorū hely. quē sermonē euen
t̄ eius postea p̄bauit. ¶ Erat ibi lapis magn̄. xvi
⁊ conciderūt ligna plaustri. Lapidem istū hebrei
aram ab abraham edificatā intelligunt. ¶ Hii xvi
st̄ autē ani aurei q̄s reddiderūt phylistiim p̄ pec
cato suo dn̄o. Azotus unū. gaza unū. ascha
lon unū. geth unū. accaron unū. Quinq̄ anos.
⁊ q̄nq̄ mures. hee q̄nq̄ ciuitates dederūt. reli
que ciuitates p̄uinciarū ⁊ uille q̄ erant absq̄
muro. mures tantū dederūt. Iccirco dr̄ ab urbe
murata usq̄ ad uillam q̄ erat absq̄ muro. Qd̄ xvi
autē sequit̄ usq̄ ad abel magnū. sup̄ quē posu
erūt archam dei. abel magnū ciuitas ē in termi
no isrl. Abel magnū iccirco uocabat̄ cū antea
bethsamis uocitata sit. siue p̄pt̄ luctū uiris

bethsamitibz ibi factum. siue p̄pter di
stinctionē ciuitatis abel bethmacha. de
q̄ exclamauit mulier sapiens ad ioab di
cens. Qui interrogant interrogent in abela.
Sic itaq̄ intelligendū ē. qd̄ ab urbe mu
rata usq̄ ad uillā q̄ erat absq̄ muro ⁊ usq̄
ad abel magnū dederūt mures. Sup̄ q̄m
id ē sup̄ luctū posuerūt archā dn̄i. q̄ erat
usq̄ in illam diē in agro iosue bethsa
mitis. Fuit ḡ in agro illi dom̄ in caryath
iarim ducta est. ¶ Et p̄cussit de poplo xvi
lxx. uiros ⁊ l. milia plebis. Hos. lxx. uiros
hebrei intelligunt. quorū mito ⁊ glē. l. mi
lia uiri comparant̄. sicut ⁊ de dauid dicit̄
q̄ tu un̄ p̄ decem milibz computaris. ¶ Et xvi
fcm̄ ē ex qua die mansit archa dn̄i in cary
athiarim. multiplicati st̄ dies. id ē xx̄ anni.
Vicesimo p̄acto anno translata ē eadem
archa dn̄i a samuele in masphat. ⁊ de mas
phat transtulerūt eā samuel ⁊ saul in galga
la. Inde translata ē a saul in nobe. de nobe
in gabaa. De gabaa translata ē a dauid
in domū obed edom. De domo obed edom.
transtulit eam dauid in syon. De syon tr̄n
stulit eam salomon in scā scōrū. ¶ Et reqe xvi
uit om̄is isrl post dn̄m. Reqeuisse post do
minū dicunt̄. q̄ abiectis ydolorū sordibus
dn̄o se ad seruiendū toto corde tradiderunt
ut in subsequentibz dr̄. Abstulerūt filii isrl
baalim ⁊ astaroth. ⁊ seruierūt dō soli. ¶ Et cō xvii
uenerūt in masphath. hauserūt aq̄m ⁊ effucle
rūt in conspectu dn̄i. Hebrei tradūt qd̄ coram
dn̄o in eadem aq̄ maledicta congesta sunt.
Et sicut in lege mulier zelotipa hausta aq̄
p̄babat̄. ita ⁊ hic ydolatre p̄bati sunt. hii uj
delicet. q̄ se ydola coluisse penit̄ denegabāt.

Traduntur etiam quod quecumq; ydola xvij
tra hunc aqm gustasset labia ei ita sibi
adhererent ut nequaqm ea ab inuicē ydo
latra separare posset. Hoc indicio ydolat
deprehendebatur ⁊ inficiebat. Qđ et
sequentia demonstrant in eo qđ dr. Judi xvij
cauit samuel filios isrl in masphat. Ju
dicare in hoc loco ydolatras scđm legem
morte tradere intelligendū ē. Dicunt q
qđ hoc in moysē ydolatras q sibi urtulū
fecerant pbauit. quando arripuit uitu
lū ⁊ combussit ⁊ contriuit usq ad pulue
rem ⁊ sparsit aqm. dedit q; ex ea potū xv
filiis isrl. ¶ Dixit q; saul ad puerū suū.
Ecce ibim. quid feremꝰ ad uirū. Non enī
putabat saul sibi asinas a samuele aliter
indicari i pūo diuinationis. tđo ait. Qđ fe
remꝰ ad uirū. ¶ festina ne enī hodie uenit xv
in ciuitatē. q; sacrificiū ē hodie pplo in ex
celso. Sacrificium in hoc loco prandiū intelli
gitꝫ. qđ samuel ppauit populo in kalendis.
¶ Et dimittam te mane. ⁊ omia q; sunt
in corde tuo indicabo t. Et de asinis q; pdi
disti ne dubitet ne sollicit sis. q; inuente
sunt. Erat in corde saul sicut hebrei tradt
qđ rex futurus esset. q; uidet p uultū se in uerti
ce arboris palme collocari. q; ultio signū re xvi
gale erat. ¶ Cuq; abieris inde et ultra transi xv
ieris. ⁊ uenieris ad querctū thabor inuenient
te ibi tres uiri ascendentes ad dm in bethel
hi uiri causa orationis ibant bethel ubi
iacob lapidem erexerat. ¶ Post hec uenies xvij
ad collem dei. Collis in loco erat in pphe
habitabant. ¶ Et insilibit in te spūs dni. ⁊
pphabis cū eis. Pphasse eū ibi iudei dicē
de futuro seculo. ⁊ de gog ⁊ magog. ⁊ de primus xviij
ultoꝝ. et de pena impioꝝ. ¶ Quando ergo
uenerint signa hec omia t. fac quecūq; inue
nerit manꝰ tua. q; dns tecum est. Acsi dicer
his signis nosse poteris q; dns te regem fore
uoluit. Et ideo ad omia q; t agenda sit te
galit age. q; dns tecū est. ¶ Et descendes an
te me in galgala. ego eccē descendam ad
te. ut offeras oblationē ⁊ immoles hostias pa
cificas. Septem diebꝰ expectabis donec uen
iam ad te. q; ostendam t que facias. Videt
ꝗbusdā inculpabilit saul obtulisse holo
caustum cū samuel expectat ab eo iuxta
placitū septem dierū non uenit. Qđ qui
dē locū bene distinxerit inueniet eū non
minimo culpatū fuisse. et inobedientia re
darguit. Locus autē hic apud hebreos tra
distinguit. Et descendes ante me in galga
la. ego eccē descendam ad te. ⁊ postea offer
t ad offerendas oblationes. ⁊ immolandas uict
mas pacificas. septē diebꝰ expectabis donec
ueniam ad te ⁊ ostendā t qđ facias. Non g; sa
muel suū prestolari aduentū sauli septem
dierū tempꝰ pcepit. si ad offerendas oblationes
⁊ immolandas uictimas pacificas. sed ab eo
eisdem septem diebꝰ uoluit expectari. Qđ ille
nequaqm fecit. ⁊ qđ minus culpat. ⁊ stultitie e
logio denotat. ¶ Respondit alter ad altū di
cens. Et q; pater ei. Acsi diceret. Et q; maior
illo in dignitate ⁊ sapientia. Optime enī
potest unus pphas uersari ⁊ pat eoꝝ. qđ ma
gister uocari. qui tam doct ⁊ sapiens ē. Pat
magister uocat sicut helyseus helyam
prem. qđ magistrū uocat. pat mi. pat mi.
currus isrl ⁊ auriga ei. Et in libro iob ely
faz. patrem. i. magistrū uocat hoc m. Pat
mi pbet iob usq ad finem. ¶ Filii unī anni

erat saul cum regnare cepisset duobz autē
annis regnauit super isrl ¶ Ionathe de ysboseth
filio saul dictum est ꝙ de eodem saule Sic
enī erat innocens ꝙ cū cepit regnare cepit sic
filius unī annī ē ⁊ in eadem innocentia duo
bz annis regnasse dr ¶ Locut ē autē samu
el ad pplm legem regni hebreus uidelicet regis
¶ Et reposuit coram dño coram dño id ē cōā xrvii
archa dñi q erat in malphat ¶ Et uocauit dñs ie
tobaal ⁊ edan ⁊ iephtha ⁊ samuel ⁊ eruit uos de
manu inimicoꝝ uestrōꝝ p circuitū ¶ Iesbaal ipe
est gedeon ⁊ bedan ipe samson ¶ Si timueritis dñm xrviii
⁊ seruieritis ei et auditis uocem eius ⁊ non eritis
uerbis os dñi ¶ Si dñi dicit os ypharii q ex ore
dñi loquebant ¶ Qđ cū audissent philistim xrviiii
saul cecinit bucina in oī terra dicens audiat
hebreus ⁊ uniuersus isrl audiuit huiscemodi fa
mā p cussit saul statione philistinoꝝ Sic enī
intelligendū ē Qđ cū audissent philistim
subaudiuntur conturbati sūt Saul cecinit buci
na ꝫ bucina signū uictorie ⁊ exhortationis fu
it ut audissent hebrei conturbatos ⁊ supatos ee
philistheos ꝓpterea sequitur ¶ Et audiuit oīs xxmi
isrl huiscemodi famā p cussit saul stationem
philistinoꝝ ꝫ his rebz compti confortati ē isrl
Propt hoc ⁊ sequitur ¶ Et exercit se isrl aduer xxmii
sus philistheos id ē uirilit cepit agere contra eos
¶ Qđ cū audissent uiri isrl in arcto se positos xxmiii
afflict ē enī pplus absconderūt se in speluncis ⁊
in abditis in petris q in antris et in cisternis
hebrei autē transierūt iordanē terra gad ⁊ ga
laad Si se abscondit isrl in p fatis locis q id ē qđ
aīt hebrei autē transierūt iordanē Absconsis
enī q idam isrlitis q saul ⁊ pplm q cū eo erat
reliquerant quedam pars illoꝝ q ipse hebrei
uocant timore p territi defecerūt a saul ⁊ aurīs

qui cum eo erant et descenderunt in castra
philistim Quē locū ad intelligendū clarē
⁊ manifestius sequentia demonstrant meo
loco ū aīt ¶ Sy ⁊ hebrei q fuerant cū philis xxmiii
tiim heri ⁊ nudiustertiū ascenderūt q cū eis in
castris reuisi sūt ut essent cū isrl q erant cū saul
⁊ ionathan Omnis q isrlitis q se absconderant ⁊ monte
ephraim audientes qđ fugissent philistheum
sociauerūt se cū suis in plīū ¶ Et reuisus ad xxv
predam tulit oues q boues ⁊ uitulos ⁊ mac
tauerunt in terra comedit q pplus cū sangui
ne ¶ Ion fecit pplus irritū iuramentū q eos saul
adiurauerat dicens maledict uir q comedit pa
nē usq ad uesperam donec ulciscar de inimicis
meis q uictoria iam potiti erant ¶ Sy peccasse
dño ⁊ cū sanguine comedisse dicunt contra
legis preceptū antequā sacrificiū uespertinum
pageret comederūt Sic itaq usus erat ut qn
homicidiū ab eis aut in suis aut in extraneis fi
ebat nō comederent antequā sacrificiū uespertinū
p eis fieret Aliter ¶ Peccasse dño ⁊ cū sangui
ne comedisse dicuntur q mactatis uictimis
nō obtulerūt ad sedē sacerdotibz iuxta legis
preceptū ad ypem ⁊ sanguinē cū uidelicet
sedē secū haberent qn locus sedis peti
erat ubi sanguis uictimarū in terrā fun
di de his uidelicet uictimis qs ad esum suos p
parabant Qn ū sedē presens erat sangis
hostiarū sup altare dñi ubi fundi sicut
ē illud in libro deuteronomii Sanguinē
hostiarū tuarū fundes in altari carnibz
ipe uesceris qđ pplus prefatus ipse nō fecit ac
peccasse dño iecuro dr ⁊ cū sanguine come
disse ¶ Edificauit autē altare dño ¶ Tunc p xxv
mū cepit edificare dño altare hebreus nō hoc
p mū Querendū itaq est cū antea legatur

edificasse altare quando a samuele increpatus ē. cur hic dicatur ī cepit edificare altare dño. Edificasse utraq; antea legit altare. hoc inobediens illud edificauit. ī dño edificasse intelligit. hic autē q; obediens erat. recte illud edificauit. dño edificasse q; habet. ¶ Dixitq; saul. Applicate huc universos angulos ppli. Anguli ppli. principes ppli uocat. q̄bꝰ uidelicet ppls adhereba. ¶ Vade et percute amalech. et uniuersa eius demolire. ī parcas eis. sed interfice a uiro usq; ad mulierē. et paruulum atq; lactentem. bouē. et ouem. camelū et asinū. ac iumenta. Ido autē iumenta amalech. dñs demoliri iubet. ut nec in iumentis eius memoria fieret. Vnus enim dicetur se deleturū memoriā amalech de sub celo. Idcirco p̄ceptum est saulo. ut ea penitus ab homine usq; ad iumenta deleret. Et q; eius memoria. i. amalech penitus deleta ī fuit. saulis peccatū. i. inobedientia in causa fuit. Vel q; amalech in libro deuteronomiū dr. Memento q; fecerit tibi amalech in uia cū egrediebaris ex egypto. quōm occurrerit tibi. et extremos agminis tui q; lassi residebant ceciderit. Lassos hic hebrei immundos secundū legē extra castra manentes intelligunt. qs occidisse amalechite dicunt. et sicut ipi tradunt eorū circūcisionē amputauerit. et in sabbathi. in celum pierit. ¶ Dixit q; saul cheyneo. Abi te recede. atq; discede. ne forte inuoluā te cū eo. Tu enim fecisti misericordiam cū omnibus filiis isrl cū ascenderent de egypto. Cheneus ipe erat de cognatione moysi. De cuius genere erant cheinei. q; descenderant ad amalech. et habitabant cū eo. q; utiq; eorū consanguinei erant. et hereditatē in ei terra habebant. Misericordiam ut cheneus cū filiis isrl fecisse dicunt. sicut moyses in terra madian. sicut eius consilium docuit moysi. qualit multitudinē ppli gubernaret. ¶ Nuntiatū est autē samuel eo q̄d uenisset saul in carmelū. et erexisset sibi fornicē triumphalē. Quando uictoria portebant. faciebant arcū de myrtis. et palmis. et oliuis ob signū uictorie. ¶ Sulit populi oues et boues. primitias eorū. q; cesa sunt. Primitie hic ea q; potiora et melliora sit intelligenda sunt. ¶ Porro triumphator mirabilit ī parcet. et penitudine ī flectet. neq; enim ē homo ut agat penitentiā. In hebreo legit. Porro triumphator in isrl ī mentiet. et triumphator iste. dr est. Non mentiet. q; ea q; promittit sibi famulantibus largit. Penitudine ī flectetur. q; ī penitet eū de bonis q; largit. ¶ Sz ne honora me coram senioribus isrl. et populi mei. Honora me sicut regem. ut ego precedam sicut rex. et tu me sequaris. ut adorem dñm dm tuū. Senes autē populi sui suam. dñi tui. q; coram isrl etas tibi erat. ¶ Et respondens unus de pueris ait. Ecce uidi filiū ysai bethleemite. et cetera. Puer iste doctor ydumeus fuisse dicit. minime dauid. et omia q; de dauid in laudem dixisse uidet. in odium dixisse dicit. q; uolebat inimicicie causa ut ad saul ueniret. timens q; liter ibi q; libet occasione necaretur. et inuidie liuore. ¶ Et directus est spūs dñi in dauid a die illa et in reliquū. Ido directus ē in eū spūs dñi dr. eo q̄d de psalmos canere cepit. ¶ Et egressus uir spurcus de castris philistinorū nomine golias. Spurcus dr q; a pre gigante. matre uero gethea nat erat. ¶ Dauid autē filius erat uiri ephratei de bethleem iuda. cui nomen erat ysai. q; habebat octo filios. Queri cur hic octo filios habere dicat. cū in paralipomenon ī

xxv.

xxvi.

xxvii.

xxviii.

xxix.

xxx.

xxxi.

amplius quam septem legantur. Quod ita sol
uitur. Nathan itaque prophetam filium sammaa filij
sui. quem in loco filii educauerat et nutrierat inter
filios numerat. Nam et coram samuele septem
filii eius leguntur adducti fuisse. et octauum fuisse
in pascuis. inter quos nathan adductum fuisse ma
nifestum est. qui et ionathan uocatur. De quo in extre
ma parte samuelis dicitur. percussit autem eum iona
than. filius sammaa fratris dauid. Et notandum
quod uicumque propheta uocatur. nathan scribitur non ionathan.
¶ Et fratres tuos uisitabis si recte agant. et quo xxix.
modo ordinati sint disce. In hebreo ita habetur. et
fratres tuos uisitabis si recte agant. et pignora
eorum tolles. Pignora in hoc loco. hebrei libel
lum repudii intelligunt. Sic autem usum illius
gentis fuisse ferunt. ut quando ab eis ibatur
in pugnam. libellos repudii uxoribus suis da
rent. ut si contigisset uirum in prolio capi. et
in captiuitatem duci. mulier eius. expectatis tribus
annis si uir non redisset. alium duxisset uirum
¶ Quare uenisti et quare deliquisti pauculas il
las oues in deserto. Ego noui superbiam tuam
et nequitiam cordis tui. Nosse se dicit illius superbiam
et nequitiam cordis. quia putabat eum tumore cordis
eleuari. eo quod samuel unxisset eum in regem.
¶ Assumens autem dauid caput phylistei attu xxix
lit illud in ihrlm. arma uero posuit in taber
naculo suo. Quod dicit dauid attulisse caput
phylistei in ihrlm anticipatio est. quod postea
fecit. Arma uero eius. id est phylistei non est intelli
gendum quod in suo posuerit tabernaculo. sed in
tabernaculo domini. de quo tabernaculo postea habet
ab achimelech sacerdote accepit ¶ Dixitque xxix.
abner. Viuat rex anima tua si noui. Secundum il
lud locutionis genus hoc dictum est. quo dictum est
illud. benedixit naboth deo et regi. Ac si diceret.

non uiuat anima tua rex si noui. Aliter.
Videam mortem tuam si noui. ¶ Post diem autem xxxi.
alterum inuasit spiritus domini malus saul. et prophetabat
in medio domus. More arreptiorum prophetabat. et
prophetasse suum in hoc loco non est aliud intelligen
dum nisi aliena retulisse. ¶ Et egrediebatur dauid xxxi.
et ingrediebatur in conspectu populi. Quando egre
diebatur ad pugnam. ipse primus more regio egredi
ebatur in conspectu eorum. et regrediebatur. ¶ Dixit xxxi.
que saul. Dabo eam illi. ut fiat ei in scandalum.
ut sit super eum manus phylistinorum. His duobus
periculis saul putauit dauid interimi posse sci
licet. aut insidiis filie sue. a qua se multum ama
ri uidebat. aut causa preputiorum phylistinorum
propter quod adipiscenda bello phylisteos erat aggres
surus. ¶ Dixitque saul ad dauid. In duabus rebus xxxj.
gener meus eris hodie. In duabus rebus generum
eum sibi futurum dicit. quia iam attulerat ei cen
tum preputia phylistinorum pro merob quam saul
dedit adrieli molatite. et postea pro micol ducen
ta. Et quamuis non aperte dicatur pro merob saul de
disse preputia phylistinorum dauid. tamen qui pre
cedentia et subsequentia legerit. et scrutatus fu
erit. inueniet eum bis sauli preputia dedisse
Potest etiam et aliter intelligi. In duabus rebus
gener meus eris hodie. quia ego quesiui a te. c.
preputia phylistinorum. et tu obtulisti ducen
ta. ¶ Et ego egrediens stabo iuxta patrem xxxj.
meum in agro ubi tu fueris. et loquar de te ad
patrem meum. et quodcumque uidero nuntiabo tibi
descensurum namque saulem in eundem agrum
dixerat ionathan. quod ut in eodem agro dauid
absconderetur collocutum inter eos fuerat in quem
agrum crebro saul consiliandi gratia conuenire so
lebat. ubi etiam condictum fuerat ut occideret
dauid. quod et ionathan iudicauerat dauid. Expo xxxii.

liauit se etiam uestimentis suis ⁊ indu
it ea dauid. Expoliasse se u̅ n̅ om̅ib; uest;
mentis. s̄ regalib; tantu̅ intelligendu̅ ē
xxxii. ¶ Et sit dn̄s tecu̅ sicut fuit cu̅ patre meo.
q̄ si uixero facies mecu̅ misc̄diam dn̄i. u̅
scilicet sc̄ds sim in regno tuo. ⁊ si mortuus
fuero n̅ auferes misc̄diam a domo mea usq;
xxxii. in sempiternu̅ ¶ Uenit aute̅ dauid in no
be ad achimelech sacerdote̅. Achimelech xxxv.
ip̄e ē aia fili⁹ achitob filii phynees. filii he
xxxiii. ly. ¶ Et fuer̄t uasa puero⁊ sc̄a. Achimelech
interrogat utru̅ dauid ⁊ pueri sui quos in
illu̅ locum conduxisse se dixerat mundi es
sent. Dauid u̅ enigmata hic respondit. plr̄
de se ip̄o dicens. ⁊ fuer̄t uasa puero⁊ sc̄a.
a concubitu coniugali. Qd̄ u̅ ait. porro uia
h̄ polluta ē. q̄ in hebreo legit̄. porro uia h̄
layca ē. sic ē intelligendu̅. Uia h̄ laica est
acsi dicet. In lege preceptu̅ ē. ut extraneus xxxvi.
n̅ comedat ex eis. ⁊ tu interrogas utru̅ mu̅
di sint pueri. q̄ q̄ si mundi ēent neq̄q̄m eis
uesci deberent. Idcirco uia ē laica q̄ tu lai
caliter interrogas. Qd̄ u̅ sequit̄ s̄ etia̅ ip̄a ho
die scificabit̄ in uasis. Ip̄am utiq; in uasis xxxvii.
id ē in mente sua sc̄ificari dicit. q̄ n̅ necessi
tate corp̄is ⁊ p̄iclo mortis urgente neq̄q̄m
uesceretur eis. Non tam̄ ap̄te eosdem panes
legit̄ dauid comedisse. Tradunt hebrei neq̄
xxxiii. qua̅ dauid eos comedisse. ¶ Erat aute̅ ibi q̄
da̅ uir de seruis saul intus in tabernaclo.
⁊ nom̄ ei⁹ doech ydumeus. In hebreo legit̄
obligat̄ in conspectu dn̄i. Obligat̄ idem do xxxvi
ech ydumeus erat uoto quo se obligauerat. in
tabernaclo dn̄i aliq̄t dieb; immoratum. ⁊
xxxiiii. orationi uacaturu̅ ¶ Et p̄phauit saul cora̅ xxxviii
samuele. Questio magna hic orit̄. cu̅ in pre

cedentib; legatur. ⁊ non uidit samuel sau
lem. usq; in diem mortis sue. et hic cora̅ sa
muele p̄phasse dicat̄. Q̄m questione̅ his duo
b; modis hebrei soluunt. Aut n̅ uidit eu̅. q̄a
q̄ndo iunctus ē saul cuneo p̄pharu̅ abscondit
se samuel. ne uideretur ab eo. aut n̅ uidit eum
indutu̅ habitu regio. q̄ indut̄ erat q̄ndo dc̄m
ē. n̅ uidit eu̅ usq; in die̅ mortis sue. subaudit̄
indutu̅ habitu regio ¶ Dixq; gath p̄pha ad
dauid. Noli manere in presidio. p̄ficiscere ⁊ ua
de in terra̅ iuda. Miro m̄ hic introducit̄ p̄pha
gath cu̅ in p̄cedentib; ei⁹ nulla facta fuerit
mentio. Sic itaq; hic introducit̄. sicut helyas
p̄pha in loco u̅ dicit̄. et dixit helyas thesbites
de habitatorib; galaad. Ex ore itaq; dn̄i gath
p̄pha dauid dixit. ut n̅ moraret̄ int̄ gentes.
et in terra polluta. s̄ in terra̅ iuda rediret. ⁊ ibi
iuxta uoluntate̅ dn̄i p̄secutione̅ inimico⁊ fer
ret. ¶ Et trucidauit doech in die illa. lxxxv.
uiros uestitos ephoth lineo. In hebreo habetur
portantes ephoth lineu̅. Aiunt hebrei n̅ om̄s
ephoth lineu̅ portasse. s̄ tales eos fuisse q̄ utiq;
digni ⁊ idonei ēent ad portandu̅ ephoth line
um. ¶ Si tradent me uiri ceile. in man̄ ei⁹ et xxxvii.
si descendet saul. sicut audiuit seruus tuus.
dn̄e d̄s isr̄l indica seruo tuo. Et ait dn̄s. Des
cendet. Acsi diceret. Si hic stetis descendet
Et qd̄ ait si tradent me uiri ceile. ⁊ dn̄s dixit.
tradent. iste ē sensus. Si descenderit saul. et
hic te inuenit. tradent. ¶ Porro eo tempe q̄
fugerat abyathar fili⁹ achimelech ad dauid
in ceila. ephoth secu̅ habens descendat. Ephoth
illud erat qd̄ fecerat moyses iubente dn̄o. in
quo erat doctrina ⁊ ueritas. in q̄ etia̅ sacerdos
consuluit dn̄m. ¶ Percussit g̅ uterq; ionathan
⁊ dauid fedus coram dn̄o. Coram dn̄o. id est

coram gath ypha · rabiathar sacerdote q̄
portabat ephoth · ¶ Iuit g̃ saul · rsoci ei ad xlvi
querendū · q̄ nūtiatū ē dauid · Stati q̄ des
cendit ad petram · r uersabat̄ in deserto ma
on · Descendisse ad petram dr · r ad tutissimū
locū in q̄ ea q̄ sibi oneri erant · r grauia repo
suit · r ipse uersabat̄ in deserto maon · q̄ sibi
subfugiū parebat · ¶ Erat autē uir q̄dpiā xli
in solitudine maon · Hebreus n̄ habet in so
litudine hoc in loco · In maon eīm ciuitate
habitabat n̄ in solitudine · ¶ Vere frustra
seruauī omīa q̄ huī erant · r n̄ put q̄dm de
cunctis q̄ ad eū ptinebant · r reddidit in ma
lū p bono · Tunc nāq; ei reddidit malū pro
bono · q̄ndo blasphemauit eū ulciscendo et
dixit · Quis ē dauid · r q̄s est filius ysai · Hodie
increuerūt serui q̄ fugiunt dn̄os suos · ¶ Et n̄ xlvi
fiant sicut nabal inimici tui · r q̄ querūt dn̄o
meo malū · fiant in q̄t sicut nabal · ut peiant
sicut nabal in stultitia sua · Cū g̃ fecit dn̄s
t dn̄o meo oīa q̄ locut̄ ē · bona de te · r con
stituerit te ducem istī · n̄ erit t hoc in singul
tū · Non erit in q̄t hoc t in singultū · ut in ef
fundas sanguīē nabal · et ppt hoc flendū
t sit · r penitendū · Saul autem dedit michol
filiam suā uxorem dauid · Palthi filio Lais · q̄
erat de gallim · Ut hebrei tradunt n̄ cogno
uit eā idem Palthi · q̄ si cognouisset eā · nūq̄m
sibi dauid eā postea sociasset · q̄m in lege penit̄
hīmodi phibet̄ coit̄ · Idem nāq; Palthi de galli
dē de mundatione erat · Inundatio hr ler in
telligit̄ · Legis eīm doctor erat · De baurim · r
de electis · Quando autē a saule michol erat̄
Palthi · r euadens intertatur · Euadens idem
dicit̄ · q̄ custodiuit eū ne tangeret eā · ne fieret
transgressor legis · ¶ Secut̄ ē eam uir suus
plorans usq; baurim · Ploranse dr pre gau
dio · eo q̄d dn̄s custodisset eū ne eam tan
geret · ¶ Dixit autē dauid ad achimelech ethe xlvii
um · r abysai filiū saruie frēm ioab dicēs ·
¶ Si descendet mecū · Achimelech ipe ē uriasi
ethei · Vrias g̃ interpretat̄ lux mea dn̄s ·
Achimelech interpretat̄ frat̄ n̄s rex · ¶ Erasi xlviii
cendit dauid · r uiri ei · et agebant predas
de gessuri · q̄ de gezri · r de amalechitis · Hii
eīm pagi habitabant̄ in terra antiquitus ·
Hii pagi non sub potestate erant achis ·
habitari in terra antiquitus dicunt̄ · q̄a
securi habitati fuerant · r nulli hostis dep
dationes ppessi · ¶ Samuel autē mortuus xlviii
ē · r fleuit eū omīs israel · et sepelierūt eū in
rama urbe sua · Sup nāq; dicit̄ sepult̄ fu
isse in domo sua in rama · In domo sua sci
in familia et cognatione sua · Querit̄ nāq;
eū sepiuisse iam mortuus legat̄ · cur hic re
petatur mortuus · Mortuus hic ut hebrei
uolunt resuscitationis sue causa repetit̄ ·
Consuluit q̄ dn̄m · r n̄ respondit ei · neq; p
somnia · neq; p sacerdotes · Hebreus hr neq;
p doctrinam · neq; p pphas · Respondit dn̄s
p somnia sicut idem hebrei asserūt · eo q̄d
ieiunando · r orando poscebant oraculum sibi
fieri diuinū · r dr p somnia reuelabat ea ·
q̄ futura erant · q̄d in loco hoc saul minime
fecisse legit̄ · ¶ Doctrinā p ephoth scr̄t · q̄d
sacerdos in pectore portabat · Neq; p pphas
q̄ illius consulentibus dn̄s neq̄q̄m respondē
bat · Hii pphe dicunt̄ fuisse discipli samu
elis · q̄bus pphantibus nupsit se saul · r pphauit
¶ Querite in mulierem habentē phitonē xlix
r uadam ad eam · r sciscitabor p illam · Nullo
accepto diuinū responso conuertit̄ ad phi
tones

Quamuis ergo saul erasisse legatur magos
et ariolos de terra. hanc tam mulierem he
brei matre fuisse abner filii ner autumat.
et ppt eande abner ne premeret cu ceis
phytonissis absconsam ⁊ reseruata fuisse.
xlvm. Si lege audiet uos q̄sq̄m in sermone hoc q̄
em pars erit descendentis ad plm ⁊ remanen
tis ad sarcinas cu in latinis codicib⁹ legat.
lassos q̄sdā substituisse ad sarcinas. et in hebreo .i.
habet. nullos fuisse ut resident. ad sarcinas.
Loc hic monstrat hebraica ueritate seq̄ in hoc
loco debere. q̄ ñ lassos dicit. ꝟ nullos remansisse
ad sarcinas. Aut em ita. Eq̄ pars erit descenden
tis ad plm ⁊ remanentis ad sarcinas. Non aut.
q̄ lassi remansert ad sarcinas. ꝟ absolute rema
nentes. q̄ si lassi remansissent nichil eis dari
xlvm. deberet de preda prede. Qđ cu audisset ar
miger ei. đ̄ scilicet mortuus ee saul. ⁊ ruit
etiam ipe sup gladiu suu. et mortuus e cu
eo. Armigeru istu hebrei doech ydumeu dic
fuisse. q̄ cernens saul mortuu. se ipm ob metu
xlvm. dauid interemit. Et mortuus e. g. saul ⁊ tres filii
ei ⁊ armiger ei. et omes uiri ei. Uiri ista pueri
⁊ domestici ei intelligendi sunt. hu tres filii
saul cu eo interfecti sunt. ionathan. ⁊ abinadab. ii
q̄ ⁊ ihesui. ⁊ melchisua. Et si boseth autem domi
erat. q̄ anno q̄ saul rex constitui e. natus fuisse
dicit. q̄ etiam xl. annos fuisse dr cu regnare
cepisset. Unde colligit saul xl. annos regnas
se. Querendu e cur alibi legat. ihesui. alibi
abinadab. Ihesui em interpretat eqlis. Eqlis
tdo dr. q̄ eqles meritu fuisse cu patre filium
memorant. Abinadab interpretat pat meus
sponte. Sponte ren sua pater ei saul male
agendo acquisiuit. ut talit una cu filiis per .ii.
iret. Explic de pmo libro regu

Incipit liber secundus regum. capitulum .i.

Et die autem tertia apparuit ho uenies
de castris saul. et reliqua. Hominem istum
amalechiten hebrei filiu doech fuisse dicit.
Amalechites etenim ⁊ ydumeus unus e. qa fi
lii primogenit eliphath fuit. ⁊ hui filii amale
lech. Diadema aute ⁊ armillam q̄ dauid de
tulit. a patre doech mdata fuisse sibi hebrei
phibent. Et planxerit ⁊ fleuerit ⁊ ieunauerit usq; ad uespam. sup saul ⁊ sup ionathan
filiu eius. ⁊ sup ppm dñi. ⁊ sup domu isrl.
Pplm dñi sacerdotes. ⁊ domu isrl genalit
omem pplm isrl dicit. Et docuit ut docet
filios iuda arcu. Ecce scriptu est in libro iusto
rum. Et dixit subaudit dauid. ut docerent sub
audis dl. filios iuda arcu. regis iuda uidelicet
docet fortitudine. scilicet ut fortes ⁊ intenti
sint in timore dñi. ⁊ in precepta di. ne p inobe
dientia regis iuda a fortitudine. ⁊ timore dñi
sicut saul recedent. et eo m q̄ ille pierat pierent
Qđ aute aut ecce scptu est in libro iusto. ⁊ lib
iusto. ⁊ lib samuelis e. u continent continent
ppe iusti samuel uidelicet gath ⁊ nathan.
In quo libro scriptu ee p̄ibet. q̄ saul rece
dens a timore dñi p inobedientia puit. Et inclyti tui isrl sup montes tuos interfecti st. In hebreo
habet. sup excelsa tua. Et e sensus. Saul glosi
isrl sup excelsa tua interfecti st. q̄ in peccato in
obedientie tue una ceu pierit. Inobedientia
nanq; tua in ydolis. ⁊ in excelsis reputata e. sic
e illud in libro samuelis. Melior e em obedi
entia q̄m uictime. ⁊ auscultare magis
q̄m offerre adipem arietu q̄m q̄si ariolandi
e repugnare. ⁊ q̄si sceleris ydolatrie nolle acquie
scere. Et filie isrl sup saul flete. q̄ uestiebat uos
coccino ac deliciis. q̄ prebebat ornamenta aurea

cultui uestro · de precis hostium quas
agebat · Quom̃ ceciderit fortes in plio
subauditur in peccato · Jonathan in ex
celsis tuis occisus est · In hebreo ñ habet̃
est · Est eñ sensus · O saul ionathan in
excelsis tuis · i · in peccato inobedientie tue
subaudit̃ occisus ē · ¶ Et ñe retribuet ꝺ̄s eidem
uobis dñs misericordiam · i · ueritatē · et misericordia
in p̃senti scīlt̃ · ūitatē in futuꝝ · q̄ misericordia q̄
in presenti scīlt̃ tribuit̃ · ad compatione eter
ne misericordie mendatiū est · ¶ Abner autē filius · iiii ·
ner · princeps exercitꝰ saul · tulit hysboseth fi
liū saul · et circūduxit eū p̃ castra · In hebreo
habet̃ · traduxit eū in manaim · q̄ interpretan
tur castra · Traduxit eū intelligendū ē ultr̃
iordanē · i · in manaim regem eū constituisse
sup̃ galaad · i · sup̃ gessuri · Hebreus asuri · i ·
sup̃ tribū aser · ¶ Et exclamauit abner ad ioab iiii ·
· ait · Sum usq̄ ad iñitionē tuus mucro de
scendet̃ · hebreus ñ hꝫ tuus · ¶ An ignoras q̄d
pricolosa sit desperatio · In hebreo ita habetur ·
An ignoras q̄d amarus erit finis · Et ē sensus ·
¶ Nūq̄d ignoras q̄d amaritudo t̄ pueniet · eo q̄d
pplm̃ hē delere nteris · ¶ Secutus q̄ retrorsum de v ·
egla uxore dauid · Queritꝰ cur alie uxores da
uid sup̃ notate sint · i · in dicant̃ uxores dauid
cur hec sola egla uxor dicat̃ dauid · Egla eñ
ipa ē michol · Q̄d do uxor ei hic sola uocat̃ eo q̄d
in adolescentia p̃mū ipam sortit̃ fuerit in u
xorē · q̄ etiā partu occubuisse dr · Egla trag in
terpretat̃ uitula · ¶ Nūq̄d caput canis ego su vi ·
aduersū iudam̃ · Acsi diceret · Propt̃ te · i · ppt̃ do
mū patris tui dicor caput canis ē contra iu
dā · eo q̄d ñ rectus domū isrl̃ ad dauid quem
scio unctū ē regem · i · regnaturum fore sup
uniuersū isrl̃ · Caput canis se dicit ē · id ē ·
uilem · eo quod ado mo iucta sic habe
rē · sic q̄ latrat canis et eo q̄d p̃ceps ē
canum · i · stultor hominū · ¶ Si una vi ·
tem pere · a re dicens slon uidebis faciem
meā ante q̄m adduxeris michol filiā saul
· i · sic uenies · i · uidebis me · Est eñ hic defect̃
q̄ necessaria subauditio · q̄ respondisse fert̃
abner ad dauid se hanc rem penitꝰ ñ posse
facere · ut ei michol reduceret̃ · eo q̄d frat̃
eius rex haberet eam in potestate · Et
responso excusationis rationē pleno
ab eo dauid accepto · mi sisse p ea ad eius fra
trē isboseth legit̃ · sicut sequentia declarat̃ ·
¶ Misit autē dauid nuntios ad isboseth filiū vi ·
saul · dicens · Redde uxorē meā michol q̄m des
pondi in centū p̃putia philistinorum ¶ Plangēs x ·
q̄ rex abner ait · Sequaquā ut mori solent
ignauꝰ mortuus ē abner · hoc ñ pietis in stul
titia sicut ignauꝰ pire solent q̄ fraude decep
tus es · Manus tue non ligate · i · pedes tui ñ sūt com ligate
pedibꝰ aggrauati · Sicut nre belli captus
q̄ manꝰ tue ñ sunt ligate · i · pedes compedibꝰ
ñ aggrauati sicut eos manꝰ solent ligari
· i · pedes uincti q̄ in plio capi solent · Do
log̃ ñ uerbꝰ p̃emptꝰ est · ¶ Duo autē
uiri principes latronū · erant filio saul ·
nomen unus baana · i · nom alter rechab filii
remon berothite de filiis beniamin · Duo ui
ri isti p̃cipes erant sup̃ expeditiones isboseth
Mortuo autē abner ut hebrei tradunt consi
liati sūt cū mifiboseth · ut una nocte facerent is
boseth · i · eundē mifiboseth constituerent regē
· i · eidem consiliū delatorem eiusdem mifiboseth
extulisse · i · eccirco idem mifiboseth subinfro
duxit hoc in · ¶ Erat autē ionathe filius saul
filius debilis pedibꝰ · Quinq̄nnis enim fuit q̄n̄do

uenit nuntius de saul ⁊ ionathan ex
iezrael ⁊ ceta se- q̃nta ⁊ vi ꝑ denuel
ḡ bana ⁊ rechab a mifiboseth suũ
ꝓpitũ ee consiliũ timoꝛe ꝓterriti fu
x ga plapsi st ingetha im ⁊ fuert ꝙ ibi
aduene usq; ad temꝑ illud ·Temꝑ illud in
telligendũ e ꝙdo inde reũsi domũ isboseth
feruente die ingressi sunt assumentes spi xi·
cas tuci ⁊ ꝑ cutientes eũ inguine
Spicas tritici q̃si causa ꝑmutandi tu
lerit ut honoꝛe regi deferre uidentur
⁊ eoꝛ dolus ne quaq̃m deprehenderet·
xi ¶ Filius xxx annoꝛ erat eũ regnare cepisset
et xl annis regnauit ·In chebron regna
uit sup̃ iuda ·vii· annis ⁊ vi· mensibꝫ ·In
ihrlm aute regnauit xxx ⁊ iij annis sup̃
iuda ⁊ sup̃ isrl ·Queri eur in summa xl
annis ⁊ sex menses annumerent· Qd̃ abhe
breis duobꝫ soluit modis· Dicunt enim qꝛ
dauid sex mensibꝫ absalon fugerit· merito
eosdem sex menses a summa regni illi ee ꝛeclu
sos· Dicunt etiam aliter· qd̃ sex mensibꝫ in che
bron dauid quada infirmita te corripi la
boꝛauit· et recte eosdem sex menses
in supputatione regno ei· Ex eo nã ꝙ tem
poꝛe regnasse dicunt eũ in chebron ex xxx
q̃ deuictis amalechitis de spoliis eoꝝ misit do
na senioꝛibꝫ iuda his q̃ erant in chebron· et
his q̃ erant in bethel· et reliqs q̃ erant in his
locis in qbꝫ cõmoꝛat fuerat dauid· ipe ⁊ uiri
xii· ei· ¶ Dictũ q̃ e ad dauid ab eis· Non ingredi
eris huc nisi abstuleris cecos et claudos dice
tes· non ingredietur dauid huc· Acsi dicat ab eis·
Non ingrediet dauid huc donec nos auferat
quos inermes et imbecilles sicut cecos ⁊ clau
dos et arbitrat· ⁊ q̃s bello aggressurus sit
cecos et claudos se triumphaturum pu
tat· ¶ Iccirco dicit in ꝓuerbio· Claudus
⁊ cecus non intrabit in templũ· In hebre
o aute habetur· Cecus ⁊ claud non intra
bit domũ· Hoc e· Cecus ⁊ claus subau
dit dicit· ñ intrabit q̃liber domũ cecoꝝ
⁊ claudoꝝ q̃ndiu cecus ⁊ claud int fuerit·
¶ Ꝑposuerat eũ in die illa dauid ꝑmi
um q̃ ꝑcussisset iebuseũ ⁊ retigisset do
matũ fistulas· ⁊ claudos ⁊ cecos odientes
aiam dauid ·In hebreo ꝑmiũ ñ habetur·
et subaudit erit dux ⁊ ꝑncepꝭ q̃ ꝑcusserit
iebuseũ ⁊ retigerit fistulam sicut liber
paliꝑomenon declarat dicens· Omis q̃
ꝑcusserit iebuseũ in ꝑmis erit ꝑncepꝭ et
dux ¶ Ascendit ḡ ꝑmus ioab filius saruie
et factus e ꝑncepꝭ· Qd̃ aute dicit q̃ retigit
fistulã ita intelligendũ e· Q̃ tante fuerit
audacie ⁊ fortitudinis ut ad murũ cuncta
tis usq; uenat ⁊ hasta sua fistulam q̃ in
muro e tangat· erit ꝑncepꝭ ¶ Et relique
rit ibi sculptilia sua· q̃ tulit dauid ⁊ uri
ei· Tulit ea dauid ⁊ igne iussit eruri sicut
liber paralꝝpomenon declarat ita dicens·
Dereliquerit ꝙ ibi deos suos· q̃s dauid ius
sit eruri· ¶ Consuluit aute dauid dñm
Q̃ respondit· Non ascendas ñ gira ꝑ tergũ
illoꝝ et uenies ad eos ex aduso pyroꝝ· In he
breo ñ pyroꝝ ñ flentiũ legit· Ex aduso imꝑ
flentiũ eũ iuenire iubet· hoc e ydoloꝝ suoꝝ
ii scilicet ydola eoꝝ erant in qbꝫ confide
bant· Q̃ ydola recte flentiũ uocant· q̃a
fletu digna sũt· et eos qui ea colunt ad fletũ
miseriarũ ꝓducunt· Flentiũ imꝑ eoꝝ ydo
la ꝙ blasphemiã hic sermo diuinꝰ uocat
sicut alibi uocat ydolũ moab ꝙ amminatonꝝ

moab. ¶Et cum audieris sonitū gradi
entis in cacumine flentiū. hoc est au
dietis a potestatibz anglicis eoz ydola
in quibz omnis eoz fortitudo est. conteri
r conculcari. te inibis pliū. qz tē egrecie
tur dñs ante faciē tuam. ut pcutiat
castra philistiim. In eoz namqz ydolis
dñs iudicia fecit. sicut in dñis egyptioz
¶Contristat ē autē dauid eo qđ dñs p
cussisset ozam. Hebreis eo qđ diuisisset
Diuisisse illū dñs dicit. qz locus i erat
ozam. uacuus apparuit ¶Et noluit da
uid a se diuitere archā dñi. in ciuitatē da
uid. s deuiauit eā in domū obededom gethei.
Q getheus ido uocatur eo qđ pat eius in
geth habitauit ¶Et benedixit dñs obed
edom r omnē domū ei. Benedixisse domu
ei dñm dicit hebreus. eo qđ omis uxores ei
r concubine r nurus r ancille masculos
pepererunt filios. necn r femine qdrupe
des geminos ei edidere fec. deq ita in li
bro paliipomenon scribit. Mansit archa
dñi in domo obededom tribz mensibz. r
benedixit dñs domui ei. r omnibz q habe
bat. Et alibi in eodem libro paliipome
nonis dr. filiū autē obededom semeiam pri
mogenitū. iozabab secūd. ioacha tertius. sichar
quart. nathanael quintus. ammiel sext. ysa
char septimū. pollathi octauū. qz benedixit
ei dñs. ¶Igit michol filie saul nō ē nat filius
usqz ad diem mortis. q michol ipa egla. hec
genuit dauid gettaam cui partu occubu
it. ¶Dixit qz nathan ad regem. Omne qđ est in
corde tuo uade fac. quia dñs tecū est. Hoc etiā
nathan ex se n ex sermone dñi dixit ad dauid.
Illud u qđ sequit. ex sermone dñi dixit ¶Hec

dicit dominus. Hunquid tu edificabis mi
domū ad habitandū. Cū si dicet. Non potis
mi edificare domū. qz uir sanguinū es. et
multū sanguinem effudisti. Neqz enim
habitaui in domo ex die qua eduxi fi
lios isrl de terra egypti usqz
ad diem hanc. s am- bulabam
in tabernaculo r in tentorio. Ambulasse se
xiii dñs dicit in tabernaculo r in tentorio. qa
nec moyses nec iosue potuerūt edificare
domū eo qđ uiri fuerint sanguinū sicut
xv qz dauid. ¶Cuncta loca q transiui cū
omnibz filiis isrl. nunqđ loquens locut
sum ad unā de tribubz isrl. cui precepi ut
pasceret pplm meū isrl dicens. Quare
xv non edificastis mi domū cedrinā. Hec loca
p que se dñs transisse dicit. intelligenda
sunt silo r galgala. r nobe. r ceta loca u
tabernaculū r archa dñi collocata sunt.
¶Nunqđ loquens locut sum alicui iudi xviii
ci de tribubz isrl cui precepi ut pasceret po
pli meū. quare n edificastis mi domū cedri
nā. Idcirco annullo iudicū sibi edificari do
mū cedrinā uoluit. qz ab omnibz contra hostes
pugnatū fuit. r omis effuderet sanguinē fu
erunt ¶Filii tamen tuus cui n instabit bella ho xviii
stiū. qz q n erit uir sanguinū ipe edificabit
mi domū. Qz nē ts dicet seruo meo dauid. Hec
dicit dñs exercituū. Ego te tuli de pascuis sequ
tem gregem. qz p pauca feci qz t nomen
grande iuxta nomina magnoz q sūt in terra
xviii feci mqt t dñs nom grande. sicut fecit abra
ham ysaac qz iacob. moysi r iosue. quoz no
mina famosissima sūt in terra. Et ponā locū
pplo meo isrl. qz plantabo eū. r habitabit sub
eo. Hoc in loco templ salomonis sermo diuū

describit quo filii isrl pacem essent habiti
ꝓcurcutiū ⁊ n ẽent affligendi ⁊ oppmendi
sic tempe iudicū fuerūt oppssi ⁊ afflicti
xviii ℣ Qui si inque aliq̄d gesserit arguam
in uirga uiroꝝ ⁊ in [illegible] plagis filioꝝ hoīū
℣ uirgam uiro[illegible]ū gladiū uocat mu xx
mu ꝝ Pla[illegible]ge filioꝝ hominū ſr inco
moditatē humanoꝝ corpm q̄bꝫ ꝑ peccatis
xviii suis a dño mito hoīes flagellantur ℣ Ista
eim ē lex adam dñe ds hoc est lex hominis
dñe ds ut i simplicitate cordis ⁊ puritate
seruiat q̄ tu facis ei iusta misericordiam tuam
sicut indignat⁹ es facere seruo tuo ℣ Propter
uerbū tuū ⁊ scom cor tuū fecisti omnia magna
lia hec ꝑpt uerbum tuū q̄ promisisti abrahā
ysaac ⁊ iacob fecisti omnia h michi seruo tuo
Qd dicit scom cor tuū intelligit scom miseri
cordiam tuā q̄ n est similis tui neq̄ eim ē ds
exterra te in omnibꝫ q̄ audiuim auribꝫ nris ℣ non xxi
ē mḡt deus similis tui q̄ fecerit magnalia h
q̄ audiuim auribꝫ nris A facie ppli quē rede
misti ex egypto gentē dom ei hebreus hūt ex
gentibꝫ ⁊ dūs earū Et est sensus A facie ppli
tui q̄m redemisti t ex egypto de manu scilicet
egyptioꝝ q̄s in mari rubro ꝑemisti ⁊ dūs earū
in q̄bꝫ nequitia fecisti ℣ Qa tu ds exercituū isrl
reuelasti aurem seruu tuu dicens Domū edi
ficabis in ꝑpt hoc mouit seruus tuus cor xxii
suū ut oraret te oratione hac Aure ei dns
ꝑ pphām reuelauit se [illegible] illi domū edi
ficaturū ſocero dauid [illegible] mouisse se dic
cor suū ut ē mouit audatiam in corde suo ū
oraret eū oratione hac ℣ factumē aute post h
xix ꝑcussit dauid philistheum ⁊ humiliauit eos q̄
tulit dauid frenū tributi de manu philisthi
im frenū tbuti q̄ reges erant ciuitatis philis

stinoꝝ que frequenter isrl sibi tributariū
faciebant quas ei tulit dauid et humiliauit
eos fecit q̄ sibi tributarios Vnde ⁊ in pa
ralipomenon legit ꝑcussit dauid philis
theos ⁊ humiliauit eos et tulit gath ⁊
filias ei de manu eoꝝ ℣ fecit q̄ dauid
sibi nom cū reuerteretur capta syria se
cisse sibi nom dr q̄ in valle salinarū cesis
decē octo milibꝫ erexit sibi fornicē t triumphalem fecit etiam sibi nom q̄ uicta sy
ria damasci ⁊ syria soba erexisse sibi dr
altum fornicem t triumphalem ⁊ si q̄s mo
uet qđ in pleriscq̄ latinoꝝ codicibꝫ mouent
dauid in decē octo milia in valle salinarū
ꝑ duodecim milia cecidisse nouit hoc au
tio scriptoꝝ in eisdem codicibꝫ inditū ee
Veracit tam dauid in eadem valle salina
rū xviii milia cecidit ioab u xii sic in ti
tulo lviii psalmi scribit ℣ Dixit q̄ syba ad xxii
regem Sicut nisisti dñe mi rex seruo tuo
sic faciet seruus tuus q̄ mifiboseth come
det sup mensam meā ℣ tamē qđ in hebreo
sup mensam meā legat q̄ in hoc loco de
fectus ē ⁊ necessaria subauditio Qñ eim
dixit syba sicut nisisti dñe mi rex seruo tuo
sic faciet seruus tuus subaudiendū ē dd di
xisse ⁊ mifiboseth comedet sup mensam
meā q̄si unꝰ de filiis regis ℣ Dixit q̄ dauid xxiii
faciam misericordiam cū anon filio naas sicut
fecit pat ei mecū misericordiam Qñ fugiens dd
a facie achis regis geth uenit ad naas regē
amon q̄ fecit cū eo misericordiam multā imꝑ
tiens ei bona; de naas ita q̄ uenit dolla ꝑpetūcā
u uenerit ad eū pater ei ⁊ mat q̄ omnis dom
ei Inde ꝑuenit ad moab ⁊ dimisit apd eū
patrem ⁊ matrem ⁊ omnē domū suā Qđ

uero dixit achis rex geth. hiccine ingredi
et domū meam. Abiit inde dauid. subau
diendū est de domo naas. et inde fugisse
illū in spelunca odollam. Si ū quereretur
ad eū. i. ad achis dauid rediisse. ante cuius
faciem fugerat. intelligens ē iste achis fi
li⁹ fuisse illi⁹ achis. a q fugit dauid. Vnde
et in sequentib⁹ achis ēū quo dauid mꝫ plu
rimū cont saul descendit. filiu⁹ fuisse dicit
maoch. Hon eū a patre hoc nom patrio
mitu. ꝫ a matre sūpsit. q maacha uocaba
t. rectius ñ a patre hoc sūpsit nom. eo qd
a se abiecerit. ¶ Reliqm aut partē ppli xxm.
tribus abysa fr̄i suo. Notandū qd solū m
in hoc loco in hebreo legit abysa. in cet⁹ ū
locis abysai. Abysai uat̄ int̄pretat pat sac
ficii. abysa pater inf sacrificiū. Ido aut ex no
mine illi⁹ unā litteram dempta hebrei dicit
eo qd necis abner conscī fuerit. ¶ Factū ē xxm.
aut uertente anno. eo tempe q solent reges
ad bella procedere. misit dauid ioab. i ser
uos suos cū eo. i cetā. In hebreo ita legit. Eo
tempe quo reges ad bella p̄cesserant. misit
dauid ioab. i cetā. Hos reges dicit. q processe
rit cont dauid in pugnā. scilicet regem ro
ob. i istob. et soba. i maacha. q utiq reges
syrie fuerit. i pugnare uoluerit. conducti
a rege moab mercede contra is ei dauid
a q triumpharet ē legunt. ¶ Et dixit dauid xxm.
Nonne ista ē bersabee. filia heliā. uxor urie
ethei. helyā fili⁹ fuit achitophel. Et uoca
uit uriā dauid. ut comederet cū a se. i bibere
t. i mebriaret eū. Ideirco eū mebriasse dr.
ut saltē in domo sua ebri⁹ descenderet. ¶ Ve xxm.
rumptamen q̄n blasphemare fecisti ini
micos nom dñi. ppt uerbū ist⁹. fili⁹ q nat est.
tibi morte morietur. In hebreo ita legit.
Verūptam q̄m blasphemando blasphe
mastī inimicos dñi. propt uerbū hoc. et
filiu⁹ q nat ē t morte morietur. Qd p an
tiphrasin dr. Et ē sen- sus. Saluationem
tibi uisti inimicis dñi. q̄z misericors
iste⁹ cont pplm dñi. peccato tuo ppetien
te. ñ poterit eis resistere ppls dñi. insup
dñi. i ipi inimici uictores existent. ppter
peccatū tuū. sup pplm dñi. ¶ Et uocauit no
men ei amabilis dño. eo qd diligeret eū dns.
In hebreo ita legit. Et uocauit nom ei ydi
da. i. dilect dñi. Dilectus dñi ppt dñm dr.
ppt scī suam misericordiam gratuitā q eū
diligere dignat est. cū utiq ei nisi dilec
tione. i misericordia inchoatū existeret. quē con
stabat mansurum esse. ¶ Dimicauit aut xxm.
sus rabba. et capienda urbis aquarū. Notan
dū qd in hebreo q̄n cū adiectione nominū
ponit rabbat scribit. sicut ē rabbat filiorum
ammon. q̄n ū sine adiectione nominū. n rab
bat. ꝫ rabba scribit. ¶ Cumq; dimicasset cep
tam. et tulit diadema melcon. de capite eius.
Melcon int̄pretat rex eor. Rex eor uocat ydo
lum illud. qd hic uocatur melcon. cui dia
dema aurū. i gemmas conflasse. i pgasse
dr dauid secm legem. i fecisse sibi inde diade
ma. qd hic positū dr sup caput ei. ¶ Pplm q ei
adducens serrauit. i circūegit sup eos ferrata
carpenta. diuisit q cultris. i trādixit in fornū
laterū. Serrauit ēim eos ferratis carpentis. i
diuisit cultris sicut latores diuidi solent. q
ex luto. i paleis conficiunt. ¶ Porro absalon xxvii
fugiens abiit ad tholomai filiū amy
hud regem gessur. Tholomai pat fuit
maacha matris absalon. Qua dicit hebrei.

a dauid in prelio captam · ⁊ cesarie ⁊ iungit
precisis scom legem eam uxorem sibi dauid
sotiasse · q̄ ex ea genecrasse thamar ⁊ absalon ·
¶ Cessauit itaq; rex dauid p̄sequi absalon ·
Voluisse idem da- uid exire phibet ut
reduceret absalon · & p̄tractanti in corde
suo · q̄d quotiens eum uideret totiens doloze
mortis ām̄on ad memoriā reduceret · ideirco
cessare dr exire p̄ absalon · subauctū ut eū
ad p̄pa · reuocaret · Qd̄ ⁊ fit · Eo q̄d consolat̄
esset sup ammon mortu · intelligendū ē q̄a
postq̄m uoluit exire post absalon ut reduce
ret eū · ⁊ uideret̄ ab eo cepit consolari sup
morte ām̄on Quadiu enī putabatur
idem p̄ absalon reduci ut uidet̄ ab eo · sem
p̄ mest ammon filū suū ammo suo occre-
bat · Sue alit consolat̄ fuisse sup ammon
mortu dicit̄ · eo q̄d noluat eū exosum · to ignū
xxxvij. morte · merito q̄ pisse · ¶ Intelligens aut̄ io
ab filio sarue · q̄d cor regis uersum eet ad ab-
salon · Cor regis uersum ē ad absalon dr uidi
se dr · eo q̄d uidit eū idem ioab p̄ absalon suspi
rasse · ⁊ in eo intellexit q̄d cor regis uersū
eet ad absalon · Misit thecuam et tulit in
de mulierē sapientē · Thecua ciuitas est
de q̄ fuit amos p̄pha · Putat̄ aut̄ eadem
uidua alia fuisse euisdem amos p̄phe ·
¶ Que respondit · heu mulier uidua ego
sum · Mortuus ē aut̄ uir mī · ⁊ ancille
tue erant duo filii · q̄ rixati sūt aduersum
se in agro nullus q̄ erat qui eos phibere
posset · et p̄cussit alter alterū et interfecit
eū · ecce consurgens uniuersa cognatio
aduersus ancillam tuā dicit · tra
de eū q̄ p̄cussit frem suū · In ueri
tate aut̄ ut hebrei tradunt · ꝑ mulier
duos habuit · qui rixati sunt in agro sup
hereditate patris sui · et alter ab altero in
terempt̄ū · se ipam aut̄ eadem in p̄sona
dauid posuit · q̄ duos filios suos in p̄sona
ām̄on · cognatione ⁊ q̄ consurrexit aduer
sus filiū · in p̄sona filiorū ceterorū dauid · ¶ In
me dixe mi rex iniq̄tas · ⁊ in domo patris
mei · rex aut̄ ⁊ thron⁹ eius sit innocens · Ideo
diceret · Peo q̄d alter filius mis consurrexit
aduersus alterū · in me sit iniq̄tas · si tam
aliq̄ esse debet · In te autem o rex dauid nul
la sit iniq̄tas · q̄ absq; culpa es · eo q̄d absalō
ām̄on dignū morte interfecerit · Et sicut
ego absq; culpa sum · p̄ eo q̄d duo filii mei
consurrexerūt aduersum se · ⁊ interfectus ē
alter ab altero · ita ⁊ tu absq; culpa es · p̄ eo
q̄d absalon ām̄on dignū morte interfecit ·
¶ Que ait · Recordet̄ rex dñi di sui · ut non
multiplicent̄ p̄rimi sanguinis ad ulciscen
di · q̄ neq̄ quā interficient filiū meū · Recor
datio hic p̄ iuramento posita ē · Ideo diceret ·
Recordet̄ rex p̄missionis suę · imo iuramē ti ·
q̄ in p̄ dñm dñm suū pollicit̄ ē · ut non mul
tiplicent̄ p̄rimi sanguinis ad ulciscendum
¶ Dixit q̄ mulier · Quare cogitasti istius mo
di rem cont̄ pplm dī · Q̄ loquit̄ ē rex uerbū
istud ut — peccet · ⁊ n reducat electū suū ·
Ex hoc uñ loco demonstrat̄ illud q̄d pau
lo ante dictum ē · Cessauit dauid rex exire
p̄ absalon · i · cessauit ut n exiret̄ ab aliq̄ · ⁊ re
duceret̄ absalon · ¶ Ideo ait mulier · Et loquit̄
ē rex uerbū istud · ut peccet · ⁊ n reducat electū
suū · Qd̄ ⁊ ait quare cogitasti isti mo
di rem contra pplm dñi · pplm dñi uocat
eundem absalon · siue illos q̄ cū eo erant · q̄
q̄si captiui electi erant eo q̄d n reducēt

ad hereditatem domini · ne forte coacti diis
alienis in terra aliena seruirent · ¶ Non
uult deus perire animam · sed retractat cogitans
ne pereat penitus qui abiectus est · Acsi diceret ·
Peccatores qui a diabolo captiui detinentur
ut ad se conuertantur dominus uocat · et tu qui eum
imitari debes · cur eo non magis · ¶ Et quando ton
debatur capillus · semel in anno tondebatur ·
In hebreo ita legitur · Et quando tondebatur caput
eius · Statuto autem tempore tondebatur · quia gra
uabat eum cesaries · ponderabat capillos ca
pitis sui ducentis syclis · pondere publico ·
Non enim semel in anno · ut latini codices habent
tondebatur caput eius · sed statuto tempore · i · de xxx ·
et xxx · diebus · ¶ Post xl autem annos dixit absa xxx
lon · ad regem · Uadam quod reddam uota mea
que uoui domino in chebron · Quadragesimum age
batur annus ex eo tempore quo saul ciuitatem cum sa
cerdotibus lxxxv · propter dauid interemit ·
et iccirco hic idem quadragesimum annum ponitur ·
ut monstretur diuinam ultionem suscitari super
dauid · eo quod fefellerit abimelech sacerdotem ·
et propter eum tot sacerdotum cedes facta fuerit ·
Caue lector plerosque mendosos codices · in quibus
scriptum inuenitur · post quatuor non post annos quat
draginta · In ueracioribus quoque codicibus et in he
brea ueritate · non iiii · sed quadraginta scri
buntur anni · Si uero quis contentiosus eosdem
quatuor annos astruere uoluerit · ab eodem
tempore quo absalon amon fratrem suum interfecit
usque ad illud tempus quo patri dixit · uadam et red
dam uota mea que uoui domino in chebron · perspi
cue se errare si diligenter perscrutatus fuerit
inueniet · cum utique absalon interfecto amon
ingessur apud tholomai regem tribus annis
et in iherusalem inde reuocatus · non uiso patre duobus

moratus fuerit annis · et sexto anno faciem
patris uiderit · et contra eum perduellionem pre
parauerit · Votum namque se uouisse menti
endo dixit · i · orationem facturum · in loco in quo
requiescunt abraham · ysaac · et iacob · ¶ Et xxxi
deposuerunt archam domini · et ascendit abyathar
donec expletus esset omnis populus · qui egressus fu
erat de ciuitate · Ideo archam dei deposu
isse dicuntur · ut dominus ab abyathar sacerdote
consuleretur · quo uersus dauid ire deberet
Ascendisse autem abyathar dicitur · i · orasse ·
Et quia oraculum diuinum non ei responsum est
idcirco in subsequentibus dixit dauid ut
reportaretur archa dei in urbem ¶ Quid mihi et xxxii
uobis filii saruie · Dimittite ut maledi
cat · Hebreus non habet ut · sed tantum maledicat ·
Abysai solus dixerat · Uadam et amputa
bo caput eius · Et dauid ad abysai et ad ioab
dixit · Quid mihi et uobis filii saruie · Acsi di
ceret · Nunquid uultis interficere istum sicut
et abner · Dominus enim ei precepit ut maledicet
dauid · Et quis est qui dicat quare sic fecerit ·
Subauditur quare sic fecerit · non dominus sed semei · Se
mei qui maledixit dauid ipse est nabath pater
iheroboam · qui filius ieremini dicitur · et in zelo domus
saul maledicebat dauid · Nomen uero aui eius iemi
ni fuit et ipse semei ex tribu ephraim filii io
seph · extitit · Unde et idem semei ad dauid
dicit · Primus quoque hodie ueni de omni tribu ioseph ·
Ad quem absalon · Hec est enim gratia inquit ad a
micum tuum · In hebreo legitur · Hec est inquit mise
ricordia ad amicum tuum · Quod non affirmando
sed negando pronuntiandum est · Et est sensus ·
Miscendia est aut dici debet · quod dauid amicum
tuum dimisisti · quia cum eo non isti · Cumque fuge xxxiiii
rit omnis populus qui cum eo est · percutiam regem

desolatum. et reducam uniuersum ppl'm.
q̄m om̄s reuerti solent. Scilicet sicut re
uerti solent hii q̄ amisso in p̄lio rege reuer
tunt. sic uniuersus ppls isrl reuertet ad te. Et
cū cecidit un' q̄libet in p̄ncipio. audiet q̄cū
q̄ audierit et dicet. Facta ē plaga in pplo q̄
sequebat absalon. et fortissim' quisq̄. cui' cor
ē quasi leonis. pauore soluet. In hebreo ita
habet. Et fortissim' ipe. cui' cor est. q̄si leonis.
pauore soluet. Qd non affirmando s̄ ne
gando p̄nuntiandū ē. Fortissim' iste dauid
intelligend' est. qd et sequentia declarant.
¶ Scit enī isrl om̄s fortem ēe p̄rem tuum.
et robustos eos q̄ cū eo sunt. ¶ Abiit ancilla
et nūtiauit eis. et illi p̄fecti sunt. H ancilla
quasi lauandi gr̄a. pannos ad fontē rogel
ierat. ut penitus res n̄ dep̄henderet. Puer
autē q̄ rem indicauit absalon. fili' eidem an
cille paruulus d̄r fuisse. ¶ Surgite et tran xxxv
site cito fluuiū. Hebrei in hoc loco n̄ fluuiū.
s̄ aq̄m habent. q̄ iordanis fluui' intelligitur.
¶ Dauid autē uenit in castra q̄ manaim he
braice leguntur. in q̄ loco obuii fuerūt angli d̄i
iacob. sicut in genesi legit. Et uocauit iacob
nom̄ loci manaim. i. castra. ¶ Amasa autem
erat fili' uiri q̄ uocabat ietha de iezreli. In he
breo legit ihetra hysmaelitis. Vnde et in pali xxxvii
pomenon. ita legit. ¶ Abigail autē genuit
amasa. cui' pat fuit iheter hysmaelites. Hys
maelites enī idem iether uocat. q̄ fili' ei' ama
sa. opa hysmaelis imitat. dauid fugientē ne
q̄q̄m ē comitat. cui dixat. tui sum'. o dauid. et
tecū fili ysai. In libro u̅ samuelis. iccirco ihetra
hysmaelites uocat. q̄ peccatū amase filii ei'
qd in dauid p̄petrauat. ioab eundē amasam
p̄cutiente deletū ē. ¶ Qui ingressus ē ad abi

gail filiam naas. sororem saruie. Naas in
terpretat coluber. Iccirco coluber. q̄a nullū
amisisse mortiferum p̄hibet peccatū. n̄ id
qd originalit de serpente antiq̄ contraxit.
Est etiā naas q̄ et ysai pater dauid sicut in
paralipomenon demonstrat. u̅ enumera
tis filiis ysai. legit. quor̄ sorores fuerūt sar
uia et abigail. ¶ Cūq̄ uenisset dauid in
castra. i. in manaim. sobi fili' naas de ra
bath filior̄ ām̄on. q̄ reliq̄. Iste soba fili'
fuit naas regis. cū quo pugnauit saul.
Quo mortuo dixit dauid. faciam miseri
cordiā cū anon. sicut fecit pat ei' naas
mecū. Intempto u̅ a dauid anon. q̄ ei in de
caluandis seruis suis iniuriā fecerat. con
stitut' ē ab eodem dauid in loco fr̄is iste so
bi. q̄ ad dauid legit cū ceteris uenisse. et stra
toria. et tapetia. et uasa fictilia et cetā q̄ se
quunt ei obtulisse. ¶ Fuit autē ibi p̄liū
sup̄ faciem faciem. om̄s terre dispsū. et mul
to plures erant. q̄s salt' consūpserat de po
plo. q̄m hii quos uorauerat gladi' in bello
Saltus hic qui plures consumpsisse q̄m
gladi' uorasse legit. bestias ferocissimas q̄
in saltu erant hebrei autumant. a q̄b; plu
res consumpti q̄m a gladio uorati fuerunt
¶ Porro absalon erexerat cū adhuc ui
ueret titulum q̄ est in ualle regis. Dixat
enī. Non habeo filiū. et hoc erit monu
mentū nominis mei. Uocauit q̄ nomine
suo. et appellat man' absalon. usq̄ in die
hc. Locus hic sup̄iori loco copland' ē u̅ d̄r.
tulit ioab tres lanceas in manu sua. et infi
xit eas in corde absalon. cū adhuc palpita
ret. herens in quercu. Hebreus. cū adhuc
uiueret herens in quercu. Et hic intelligen

dum est. Porro absalon erexerat sibi titulum
cū adhuc uiueret. et cetera. Tradunt hebrei
qđ deposituꝰ de quercu petierit sibi induciaꝰ
dari anteqū ꝑ̄ret. ut faceꝝ sibi titulum
ob memoriam sui. eo qđ non haberet filiū
talem q̄ regno dignuꝰ ēet. Putabat enī fi
liosꝰ suosꝰ non solum regno indignosꝰ uerum
etiā ob peccatū qđ in ꝑ̄m gesserat ꝑsenti ui
ta indignosꝰ. Ido ꝙ titulum erexit in q̄ manū
dicit̄ detulisse. et figam manū siue expressisse. et
ob hoc titulū hoc n̄ uocari. q manū absalon.
Qđ u legit. et ꝑcessit eū in saltu in foueam
grandem. et congregauerūt sup eū acerꝝum
lapidū. hebrei dicunt. eo qđ gladio ꝑempt̄ erat
lapidibꝫ obrui debere. q̄ppe q̄ sceleratissim̄
erat. et gemine necis obnoxiuꝰ. utdelicet q̄ et
ꝑ̄m cont̄ legis ꝑceptū deh̄onorauit. et ꝑpi
tuo n̄ie ei reuelauit. Ido q̄ue ioab. achima
as dixit. Non eris nuntius in hac die. et nūtia
bis in alia. Hodie nolo te nuntiare. filio enim
regis mortuus ē. Acsi diceret. Nolo ut talis
uir q̄lis es. nuntiū ferat regi. qđ filius eius
sit mortuus. Ido circo dixit chusi. Vade. et
nuntia regi que uidisti. Notandū qđ in hoc
loco chusi n̄ ꝑ̄pum. sed appellatiuū sit nom̄.
Acsi diceret. Tu es dign̄ ut nuntiū flebile
n̄ achymaas portes. Ido Venit q̄ unūsus ppls xxxv
cōra regē. erat autem fugit in tabernacla sua. iii
Popls iste. q̄ coram rege uenisse legit̄. hūmodi
q̄ cum dauid ꝑmansērant. Qđ uero ait. erat
fugit in tabernacla sua. hūmodi ē q̄ eū absalon
ꝑuellionesꝰ erubuerant. Ido Miphiboseth q̄ filius xxxix
ionathan. descendit in occursū regis illoꝝ
pedibꝫ. In hebreo autē n̄ illoꝝ. sed infectis le
git̄. pedibꝫ fecerat namq̄ sibi ipse miphiboseth
ligneos pedes. q̄bꝫ uti quasi ꝑ natalibꝫ sole
bat. sicut solent facere claudi. quem admo
dū. et ille erat. Ido ultra loquentis. sic ū est
qđ locutus sum. tu et syba diuidite ꝑsessio
nes. In hebreo ita legitur. Viri tu et syba di
uidite agrum. Pro qđ in hoc loco dauid im
memor fuit. amicitie et federis. immo iura
menti qđ habuit cū ionatha. et tam crude
le dedit iudiciū dicens. tu et syba diuidite
agrū. idcirco roboam et iheroboam diuisēt
eī regnū. Miphiboseth enī in samuelis libro
legitur. et int̄pretat̄ os uerecundie. In paralipo
menon idem miphiboseth merbaal legitur
q̄ interpretat̄ litigans cū altissimo. et deo.
Et qđ aut idem miphiboseth regi. etiā cuncta accipiat. postq̄m reuisus ē dn̄s n̄r̄s rex xl.
in domū suam pacifice. n̄ hoc dixisse suspi
cant̄ gratulanti ac̄o. sed insultanti. et q̄si con
tra dn̄m minuranti. eo qđ dauid dn̄s in pace
reduxisset. Est autē seruus tuus chama
an. In hebreo. Ecce tuus chamaan. ipse uadat
tecū dn̄e mi rex. Camaan autē interpretat̄
suspirans. Quādiu cū patre ꝑmansit. sus
pirans uocatus est. Postq̄m in doctrina da
uid regis transiit. n̄ chamaan. sed canaan
qđ interpretat̄ fidelis appellat̄ ē. Et itaq̄ omnis xli.
uiri israel conuenerūt ad regem. dixerūt ei.
Quare te furati sunt fratres n̄ri uiri iuda.
et tradiderūt regem. et domū ei iordanē. omnes
q̄ uiros dauid cū eo. Et respondit omnis uir
iuda ad uiros israel. q̄ ꝑpior ē m̄ rex. Et ecce
hic defectus. q̄ hec subaudiuntur. et plus amo
regem q̄m tu. Et ꝑ pauca. Et respondit
uir israel ad uiros iuda. et ait. Decem partibꝫ
ego sum maior apud regem. magis q̄ ad me
ꝑtinet dauid quā ad te. In hebreo ita legi
tur. Decē partes m̄ sunt apud regem.

magis q̄ ego in dauid quam tu. Decem
partes uero israel erant. i. decē tribꝰ. Et iccirco magis se in dauid ē dicit q̄m uxores iuda. Cur in fecisti mutiam. Viri israel q̄ rūt eo q̄d n̄ expectassent eos tribꝰ iuda ad reducendū regem. Nonne sermo mihi prior fuit ut reducerem regē meū. Sermo el̄ p̄or fuit ad reducendū regem. sic sup̄ dictū in eo loco i. scribit. Sermo autē omnis israel peruenit ad regem in domo el̄ subaudit. ut eū reducerent. q̄d et maioribꝰ natu iuda mandasse dauid p̄ sadoch et abyathar sacerdotes legit. hoc modo dicens. Loquimini ad maiores natu iuda dicentes. Cur uenitis nouissimi. Hebreus. cur estis nouissimi ad reducendū reducendū regē in domū suam. Et hic subaudiendū ē. fratres mei. uos os meū. et caro mea. cur nouissimi reducitis regem. et postea intelligendū ē. mandasse illis dauid. q̄d sermo omnis israel ad eū iam peruenisset dicens. sermo autem omnis israel peruenit ad regem. in domo eius. Viri autē responderunt uiri iuda uiris israel. Et hic defectus ē. Dicunt enī eū respondisse uiri iuda ad uiros israel. eo q̄d mentiretur. et n̄ facerent hoc ob amorē regis. sic asserebant. p̄ q̄bꝰ uerbis syba filius bocri. uir gemineus. cecinit bucina et ait. Non ē nobis pars in dauid. Ideo cecinit tuba. ut el̄ sonitu astantes nūc tacerent. Obꝰ q̄ tacentibꝰ ait. Non est nobis pars in dauid. neq̄ hereditas in filio
xlu ysai. Sermo dicit in ueteri puerbio. q̄ interrogant
rogent in abela. et sic p̄ficient. et sic in hebreo n̄ habet̄ puerbio. sed ibi sermo legis ē. in qua iubet̄ p̄ moysen. ad̄no. ut q̄ndo ingressuri erant terram chanaan et gentes delecturi primum pacem offerrent. et si pax ab eis recipet̄. pacem recipientes tributarii eas efficerent. sin autē te a filiis israel deleren t. Iccirco exclamasse mulier sapiens de ciuitate ferē. Nonne ego sum q̄ respondeo ueritatē in israel. et queris subuertere ciuitatem. Quare p̄cipitas hereditatē dñi. Ieli dicerem. Cur uis destruere ciuitatē hanc. p̄ius q̄m pacem offeras. sicut in lege iubet̄. Cur etiā in eandē legem in nob̄ israelitis seruas. q̄ in alienigenis olim seruata est. Hanc mulierem iudei saram filiam aser. filii iacob intelligē. et q̄d se matrem ita dixerit dicens. tu queris euertere matrem israel. iccirco dixit q̄ multos annos erat. Ira autē iairites erat sacerdos dauid. i. magister. sicut alibi dicit̄ Filii autē dauid erant sacerdotes. i. magistri frēs suos. Dixit q̄ dñs. Propter saul xlm et domū sanguinū. q̄ occidit gabaonitas. Dom̄ sanguinū sunt filii saul. q̄ cū dorcas ydumeus dū adhuc pueri essent. sic sacerdotes ita et gabaonitas in nobe occiderunt. Hii sunt armoni et miphiboseth. q̄s peperit ei respha filia aia. et q̄nq̄ filii michol filie saul quos genuerat adrieli filio berzellai q̄ fuit de molathi. Queritur cur filii michol dicant̄. cū n̄ michol s̄ soror el̄ merob uxor fuerit adrieli filio berzellai. Q̄d ita soluit̄. Merob q̄dem eos natalit̄ genuit. et michol uxor dauid. q̄ et regla dr. eos in loco filiorum nutriuit sibi q̄ in filios adoptauit. et iccirco el̄ filii dicunt̄. Filii q̄ppe israel iura uant. q̄ uoluit eos saul p̄currere zelo zelo q̄si p filios israel et iuda dicens. iosue gratis eosdem gabaonitas iuuere p̄misisse. et filios israel et iuda predam eorū inuste

abstulisse. Jocirco eos p̄ quos iubet. quasi pro
zelo istit et ulcta. Huius ultionis causa in
gabaonitas. aimelech sacerdos extitit. ¶ Et
tūc q̄ bellū fuit in gob contra philistheos
in quo p̄cussit adeodat̄ filī saltus polim
tarius. bethleemites. goliath getheū. Gob
ēm interp̄tat̄ lacus. Jocirco lacus q̄ erat in
lacu leonū q̄s mortuū. ita semet ipm cont̄
goliath dauid misit. Adeodat̄ ipe ē dauid
Jocirco dr̄ adeodat̄. q̄ a deo est electus in regem.
filius salē. q̄ de saltu ubi oues pascebat ē educ
tus. Polimitarī q̄ de genere beseleel mat̄
ei fuit. bethleemites. q̄ noemi. i. ruth tempe
ubertatis reuerse sē in bethleem. et q̄ panis
causa moab̄ nata ē. ppter̄a idem locus dom̄
panis interp̄tat̄. Qđ ēm adeodat̄ ipe ē dauid
sequentia declarant. ubi ait. ¶ Hii q̄tuor nati
sē de arapha. in geth. et cecidert in manū dauid
et seruor ei. ¶ Dixit aut cui constituti ē de xlv.
xpo dei iacob. In hebreo. cui constituta ē scala
xpo dei iacob. Scala etoem xpo dī iacob. i. da
uid. constituta ē. p̄ q̄m conscenderet ad dm. eo
qđ scilicet confessus fuerit se peccasse dño in
uria ethei. et penitentiam agens. p̄ hanc scalā
conscenderit ad dm. ¶ Hec uerba dauid nouis. xlvi
sima. et nouissima sē. q̄ psalterium. et cetera metra
hoc composuisse metro dr̄. in q̄ ait. Dixit da
uid filius ysai. dixit uir cui constituta ē sca
la xpi dei iacob. ¶ Et descenderūt tres q̄ erant xlvii.
p̄ncipes inter triginta. et uenerūt tempore messis
ad dauid in spelunca odollam. Tres isti fuerūt
abysai. filī sarue. et sobochai usatites. et iona
than filī semma fratris dauid. Hi autē tres
irruperūt castra philistinor. et hauserūt aquā
de cisterna bethleem. Et de hoc isto abysai
p̄m erat. qđ in sequentib̄ declarat̄. ¶ Abysai xlviii.

quoq̄ frater ioab filius sarue princeps de
hoc isto nominat̄ in hoc isto. et inter tres nobi
liores. Erat q̄ eor p̄nceps. h̄ usq̄ ad tres. n̄ pue
nerat. i. ad tres uirtutes dauid. sapientiam
uidelicet. humilitatē fortitudinē sedens in
cathedra sapientissim. Ecce sapientia. Ipe ē
quasi tenerrim̄ lignum uermiculus. Ecce hu
militas. Qui octingentos interfecit impe
tu uno. Ecce fortitudo. Ad hos tres uirtu
tes nemo fortiū dauid puenit. Jocirco au
tem eleazar inter tres fortes q̄ erant cū
dauid fuisse dicit̄. q̄ in eo prelio in quo
dauid interfecit octingentos impetu uno.
et ionathan filī semmaa uirū habentem
digitos uiginti et q̄tuor. In eo plio idem e
leazar p̄cussit philistheos. donec deficeret
man ei. et obrigesceret cū gladio. ¶ Et ba
naias filī ioiade uiri fortissimi magnor
opum de capseel. Notandū qđ in hebreo n̄
habeat magnor opm. h̄ magister opm. Cap
seel ēm interpretatur congregatio dī. Ma
gister ēm erat de congregatione dī. i. cerethi.
et felethi. q̄ interp̄tantur occidentes. et uiui
ficantes. Ipe p̄cussit duos leones moab. id ē
duos fortissimos uiros moab. Quando ēm xlix.
dauid eosdem moabitas bello aggressus est
et fecit tres funiculos duos ad mortificandū.
et unū ad uiuificandū. isti potentes moabi
tas uiuebant. Et ipe descendit et percussit le
onē in media cisterna in diebus niuis. Leo iste
ioab fuit. in media cisterna. i. in domo dñi.
i. cornua altaris tenebat. Cisterna tñ dicit̄
q̄ sicut aq̄ cisterne mundū nō affert. ita ē
nichilominus. h̄ cisterna. i. sciarū dñi pec
cata expiabat. In diebus niuis q̄ p̄ mortem
expiauit peccatū. iuxta illud psalmi. xlix.

Lauabis me: et sup nuiem dealbabor· qđ impletū ē mox qđ aut· dieb⁹ nuiis· Spē quoq; xl ir
inter fecit urum egyptium· urum dignum spectacło· Vir iste egyptius· semei filius iera fuit· qui maledixit dauid· Sciendū qđ iste semei de bauurim fuerit· đē electus· Ideo egyptius dr· q; opa illū egyptū dm blasphemantis· quem moysi iubente dns in heremo interfecit· inultatus fuit· Ille enī blasphemauit dm· iste maledixit pphām· regem· Vngm spectacło· Exspectabatur etiam· ut si egrederetur ihrlm· interficeret· Habentem in manu hastam· legem dī· Quā si meditat fuisset pmanendo in ihrlm· nō pmeruit· Qa ꝑceptum legis irritū fecit egrediendo foras ihrlm· iccirco in eū abanaia in uinga· idē rectitudine iustitie descensum ē· hasta qm̄ in rectam tenebat· ui ab eo extorta ē· Hec fecit banaias filiꝰ ioiade· et ipe nobilatus inter tres robustos· q; erant inter triginta nobiliores· Intelligitur· q; ipse nominari dign⁹ erat inter tres robustos· đē abysai· et subochai· et ionathan· qppe qui uiribꝰ eis experiri posset· Hii etiam tres erant sup triginta· Et ne quis moueat qđ in suma nō triginta· et triginta septem legunt· Triginta enī septem sunt et in· Septem uidelicet fortiores hii sunt· Dauid· q; appellat· adeodat· abysai· subochai· ionathan· eleazar· semmaa· filiꝰ agge· de arari· et banaias· erat septem· Triginta autē hii sunt· Asahel eleanam· Semma de arari· helica· helas· hira· abiezer· mobonnai· selmon· macarai· eleri· hirai· banaii· anfaratonites· heddai· abialbon· asmaueth· eliaba· semma de aroni· baiam· di· seleth· heliam· ethrai· fala· Igaal· bonni· seleth· naarai· gareth· urial ethei· Ioē ergo urias ethe

us ultimus ponitur· propter id qđ sequitur· Et addidit furor dñi iratus contra isrl· Iam enī ultro fuerat facta in dauid· et in domū eius· In populo ū q; noluit resistere dauid· in primo dō urias ethei nectum diuina ultio facta fuerat· Iccirco hic ultiō ponit· ut ultio mortis et in pplo monstraretur· Et inuenta sunt de isrl octīgenta milia uiroꝝ fortiū q; educerent gladium· et de iuda quadringenta quinquaginta milia pugnatoꝝ· In hebreo uiroꝝ legit· In paralypomenon ū legit· mille milia· centū milia de isrl· et de iuda trecenta septuaginta milia· Quos quidem intelligendū est a roab numeratos ee· h summa eoꝝ noluisse ostendere dauid· n tamē quantum in samuelis libro legitur Immisit dns pestilentiam in isrl· de mane usq; ad tempꝰ constitutū· Tempꝰ constitutū dicit· qn sacrificiū uespertinū offerebat· Emit g dauid aream et boues· argenti sicli quingenta qđ· et in paralipomenon ita legit· Dedit ergo dauid ornam ꝑ loco siclos auri ultissimi pondēris· trecentos· Intelligendū namq; ē boues argenti siclos quinquaginta· aream ū trecentos aureos emisse· Explicit de regū· Incip de paralipo
h dieb⁹ eius· id ē phaleth· diuisa est terra· meri quia in diebꝰ eius facta est turris· i confusio linguarū facta est· Nemroth cepit ee· i tra· to ē potens· Chetura ipa est agar· qđ in psalmo manifestat· ēu dicit· Tabernacla idumeoꝝ· et ismaelitarū· moab· et agareni· Ismaelitas uocans filios ismael· q; utiq; agar filius fuit· et agarenos madianitas· et cetera tribꝰ quas de cetura peperat· sca scriptā memorat· Zeffi filius eliphat· q; in genesi zeffo nominat· In genesi zepho spectator interpretat· In paralipomenon zeffi· i spectatus· Scribit enī utriusq; ꝑ slade luctam· Zeffi

filius sobal in paralipomenon unipes. seffo in ge
nesi bipes utrumque tamen per sin litteram. Tamna
concubina elyfath. mater amalech fuit de genere
chorreorum qui ante ydumeos habitauerunt in ter
ra seyr. Sed et in paralipomenon inter elyphaz
filios computatur. que quamquam eius fuerit concu
bina et ex ea susceperit amalech. ut filiam tamen
eam educauit. Heman filius lothan. id est perturbans
in genesi. qui in paralipomenon scribitur aho
iman. id perturbatus. filius sobal alian de genere chor
reorum. In genesi scribitur eluan. i. exaltatus. in parali
pomenon alian. i. eiectus. quia chorrei exaltati fue
runt. antequam edom terram illam caperet eiecti
postquam ab eo triumphati. patriam amiserunt
Hamaram filius dison filii ana. In paralipome
non amaram. id est rubricatus sordibus uel temulen
tus. in genesi andan concupiscibilis. Amaran. et
dan. unius hominis nomen est. Achan filius aser.
de genere chorreorum. in genesi tribulator. in para
lipomenon iachan. id est tribulatus. Fou eructu
ans. qui in genesi scribitur fau. id est eructuantes. in
paralipomenon fou. i. eructuans. Cuius uxor uo
catur meetabel quod interpretatur benigna domini. fi
lia mathret. i. dispensatoris. emazaab. filia au
rificis. Que duos patres habere describitur. ad
significandum mysterium sub unam interpretatio
nem nominum. ut aurifex genuerit dispensa
tricem. dispensator autem genuerit benigni
tatem domini. Alia in genesi interpretatur eleua
ta. alia in paralipomenon super eam. Et notan
dum quod primum reges dixerit de edom. postea du
ces. cum prius duces fuerint. et postea reges.
quorum ducum quasdam matres. id est uxores esau
hic nominat. ut est oolibama. uxor esau. et than
na concubina elyphaz. Acham filius charmi
in iosue acham. id est coluber insidians. in pa

ralipomenon. achar. id est turbator. Clubai.
uel calubi filius esrom. filii phares. filii iuda.
ipse est caleph filius iessone. Caleph ipse du
xit uxorem azuba. ex qua natus est ge
rioth. Duxit et aliam uxorem nomine ephrata.
ex qua suscepit ur. uirum marie sororis mo
ysi. fratrem huri. auum beseleel. Cenezeus de
loco qui uocatur canaz. In paralipomenon clu
bai canis meus. in iosue et in euptatico. ca
leph canis. Esron et iessone unum est. Cum
autem mortuus esset esron. ingressus est caleph
ad ephrata. Idcirco uocatur caleph ephrata.
quia caleph fuit uir ephrate. Iccirco dicitur esron
sexaginta annos habuisse. quando accepit
uxorem filiam machir. ut monstretur per an
norum numerum. et de egypto illum egressum
fuisse. et in terram repromissionis uenisse. quia
auiginti annis et supra. ad preliandum descri
bebantur. usque ad annum sexagesimum. Ab anno
sexagesimo et leuite ministrare. quia milites
pugnare desinebant. Unde et romani eos e
meritos uocant. qui iam militare desierunt.
Naason genuit salma. In paralipomenon
salma. id est pax. in ruth salmon. i. pacificus.
In paralipomenon ysai. filius obed. id est sacri
ficium meum. in regum uero iesse. id est sacrificium.
filius ysai abinadab. filius ran aminadab. In
paralipomenon simmaa. in regum sam
ma. Samma ibidem. simmaa. exaudibilis
In paralipomenon abysai. filius saruie. i.
pater sacrificii. in regum abisa. pater meus sacri
ficium. Abygail autem genuit amasa. cuius pa
ter fuit iether ysmaelites. In regum filius
iethra ysmaelitis. Iethra residuum. In para
lipomenon filius iether. modicum residuum.
filius ysmaelitis uocatur. propter meritorum qualitatem.

Salai filius sefan. ipse est elmelech pater maalon ⁊ chelion. Sefan ideo dicit filios non habuisse. q. isti absq; filiis mortui sunt. Jcamia genuit helisama. Jn ihremia ysma el filius nathanie. filius helisama de genere regali. Qđ u dicit illum de semine regio. moloch uult intelligi ydolum moab. q. in hebreo rex interpretatur. Ziph nom loci ē. a q fuerit ziphei. q uenerit ad saul. Gazez. id est tonsor filii aran filii caleb. ipse est nabal carmelus. Legitur q de effraim fuit. ab el nomine bethleem ephratha uocat. Jair iudex. q in iudicū scribit. filius segub filii ezrom. recte ergo in iudicū galaad uel putat. q ezron duxit filiam machir patris galaad uxorē. Viculos ⁊ septuaginta ciuitates suscep iair in hereditatē. eo qđ ēēt auia ei filia machir. filii manasse. Assur filius ezron. pater thecue. Thecua ē ciuitas. de qua supra dixit ioab mulierem sapientem. Onam filii ierameel filii ezron. accepit nom onam filii iuda. q. mortuus ē. & in eo differt. qđ filius iude p nun. filii u ihe rameel p mem scribunt. Maresa patris ebron Ebron locus est u regnauit dauid. septē annis. filii u ebron chore. & taphuitu. ⁊ re rem. ⁊ samma. filii sunt maresa. Samma autem genuit raham patrem ihercaam Jerthaam locus est. Mahon filii samma. pater bethsur. Bethsur nom loci ē. et locus maon. ab eodem nom accepit. q. in regū scribit mahon. Saaph filii iaddai pat madmena. Madmena locus ē. Sue pater machbena. locus ē. Et fuerit hu filii caleph. Et prem gabaa. id ē locus unde fuit saul. filii hur sobal pater cariathiarim. et salma pat bethleem harup. Pater bergader. Nomina locoz sunt. Cariathiarim ipse est cariathbaal. ⁊ cariatharba. et hebron q cariathiarim uocat. id ē ciuitas siluarū. Cariathbaal ciuitas mus carū. uel uroz. Cariatharba ciuitas quatuor. Que omia interpretari possunt. in patriarchis. q ibi sepulti sunt. Sobal pat cariathiarim. uidebat dimidiū refectionis. ppt uicina sepulchra patriarcharū. cui filii fuerunt. iezrei ⁊ asurthei ⁊ semathei. ⁊ masei. Ex his egressi sunt sarahite ⁊ esthaolite. q noia locoz scripta sunt. r. saraha. & esthaol u sepultus est samson. Refectio sepulchrū intelligit. filii salma filii hur. bethleem. ⁊ nethofati. q in regnoz scribunt. ele anan filius patrui ei. de bethleem. & eler filius bana. nethofathites. Q recte ergo scribunt corone domus ioab ppt societatē qua mutuo in plus utebantur. Sarahi. id est sarahite. de quo supradictū ē. Jabes filius sobaba. de quo in sequentib; scribit. eo qđ exaudierit eum dns. fuit dolor in cui conspectu sedebant filii cineri. q ⁊ iobab cognati moysi. q in hoc libro scribe uocantur. Canentes atq; resonantes ideo scribunt. eo qđ assidue in lege dni ypthis uersabant. Jn tabernaculis aute eos gomorathos & regum hystoria scribit. Hii uenerit de calore domus patris rechab. r. de stirpe rechab. Jehonaen uxor dauid. iezrahelites. hic iezrahel locus ē. in q habitauit naboth. Jn paralipomenon danihel. in regū chilaab. id est unciceps patrem. eo qđ discipulus cū miphiboseth questionib; legis. & uictor apparebat. & patrem ulcisci parat. uidelicet Jerbaal filii dd de egla uxore sua. Egla incipit uita. qua nonnulli putant michol filia saul

In paralipomenon simmaa filius dauid · q̄
in regum samaa dicit̄ · Simmaa interpre
tat̄ exaudi · samaa exauditus · Bathsua mat̄
salomonis · In paralipomenon dicit̄ filia a
miel et interpretatur nom̄ ei⁹ bethsua · fili
a deprecationis · In regū bethsabee filia hely
am · filii achitophel · q̄ interpretatur filia
septem · filia satietatis · filia iuramenti · He
liam d̄s m̄s ppl̄s · amiel ppl̄s m̄s d̄s · In para
lipomenon scribunt̄ duo filii dauid nega ·
q̄ difalech · q̄ in regum non habent̄ · filii io
sie · sellum · ioannan · q̄ ioachaz · unum ē · q̄m
nechao rex egypti · captiuū duxit in egyptū
Unde iheremias · Qm̄ hec d̄ns dicit ad sel
lum filiū iosie regem iuda · q̄ regnauit p̄
iosia patre suo · qui egressus ē de loco isto
non reuertet̄ huc ultra · Joachim q̄ ⁊ elya
chim · d̄r · Ip̄e ioachim ductus est in babilo
nem cū uasis templi d̄ni · q̄ dauid ⁊ anani
as · ⁊ azarias et misael cū eo · Joachim fi
lius ei⁹ · q̄ et ieconias · captiuus ductus ē in
babilonem cū ceteris uasis dom̄ d̄ni cum
ezechiele · q̄ mardocheo · in cui⁹ loco substi
tut̄ est mathanias · q̄ et sedechias · filius ie
chonie asyr · salathiel unū ē nom̄ · Ipse ē fa
daia · pater zorobabel · Interpretatur fadaia
redemptus d̄ni · asyr carcerat̄ · salathiel fru
tex d̄i · Senneser filius iechonie q̄ in ezra ses
basar dicit̄ · Senneser interpretat̄ blasphe
mat̄ · sesbasar tribulat̄ · Sesbasar scribit̄
cui cyrus annumerauit uasa d̄ni · Sede
chias habuit filiū semeiam unicū · q̄ habu
it quinq̄ filios · athus · regal · baaria · naa
ria · q̄ saphat · sex qui cum patre suo seme
ia · q̄ unc̄ patris erant · sex computant̄ · filii
iuda q̄nq̄ · q̄ iam nominib̄ + suis aliis supius no

minati sunt · Hic autem mutantur no
mina repetendo · causa interpretationis
Phares interp̄tat̄ diuisio · Esron ip̄e ē zara ·
Esron interp̄tat̄ atriū · zara ortus · Char
mi ip̄e est her · Charmi interpretat̄ uinea
mea · her uigilans · hur ip̄e est onan · hur
interpretatur fenestra · onan murmuratio ·
Sobal ip̄e est sela · Sobal genuit raaia ·
Raaia genuit geth · Geth genuit achimai
et led · Led genuit etham · Etham genuit
iezrael · a quo urbs nomen accepit · in q̄
naboth habitabat · Sobal ipse genuit raa
ia · q̄ alio nomine her dicit̄ · Iccirco ait · her ·
et onan in peccato suo mortui sunt · Sobal
interpretat̄ spica · Sela missus · Qd̄ u̇ diu
sis nominib̄ uocant̄ · ad mysteriū ptinet ·
Phuniel pater gedor · q̄ eser pater osa filii
fuerunt hur · fratres huri · filii marie · Ge
dor u̇ et osa · noīa locoꝝ sunt · Assur genuit
ethan · et nomen matris ei⁹ hilaa · Ethan ge
nuit chus · chus genuit sobaba · Sobaba
genuit iabes · q̄ fuit doctor · de q̄ sup̄ dictum
est · Qd̄ int̄ iabes introducunt̄ cognationes
aral filii harim hec causa ē · Aral ipse est
obab [illegible] qui interpretatur post exercitū ·
filius [illegible] arun ipse iethro · Arun interpre
tat̄ [illegible] exaltatus · Quia u̇ iabes docebat
eos [illegible] habitantes in tentoriis · sicut iam
supra dictū est · ideo introducunt̄ in eius
p̄genie · quasi a maioribꝫ ei⁹ p̄geniti sint
Hc iabes ferunt nonnulli adhuc uiuere ·
p̄pter hanc sententiā · qua dicit̄ · prestitit
deus · que precat̄ est · Caleb filius frater suaa · ip̄e
est ram · Ram interpretat̄ excelsus · ⁊ suaa
sublimis · Genuit caleb machir · machir
genuit esthon · Esthon genuit thena · Qd̄

uero dicit eum patrem urbis naas. intel
ligi potest aut bethleem. aut mat ysai.
qz ysai naas in alio loco uocat. id ē colu
ber. Jethra ysmaelites habuit uxorem
abigail filiam naas. Qd u dicit. isti sunt
uiri recha. recha interptat tener. quem
n̄ nulli dauid intelligi uolunt. Sic enī
ipse ait. Ego sum tener et unctus rex.
Et in alio loco. qsi ligni uermiculus te
nerulus. Jcirco enī uiri recha. id ē dauid
dicunt. qz ppt exprimendam genealogiā
dauid in hac sententia annotati sunt. Ce
nez genuit othoniel q saraiam. De saraia
dicitur pdisse ioab. q ideo dicit pater uallis
artificum. qz de filiis ei fuerunt architecti
ad edificandū domū dni. Filii ezra. iether
et mered. efer et iaalon. Ezra interptat au
xilium. Ipsum enī dicunt amram patrem mo
ysi et aaron. Jether interpretat residuū. Ipse
ē aaron. Mered rebellans. ipe est moyses. Efer.
id ē ficti. efrem puluis. ipse ē eldad. Jaalon
ilex ipse ē medad. idem duo sunt q pphant.
Traditur enī moyses. post acceptam legē.
in heremo patri inunxisse ut matrem
dimitteret. eo qd eēt amita ei. Fi[illegible]lia enī
fuit leui. post cui discidiū du[illegible]xisse
aliā uxorē amram ferunt. ex q [illegible] sus
cepit hos duos filios. eldad et meld[illegible]ad.
Qd u seqtur. genuit qz mariam. et sammai.
et iesba prem esthamoa. Sammai moysen
intelligi uolunt. q interpretat celestis. Jesba
aaron. q interpretatur collaudatio. patrem em
moha. id ē ignem manentē. eo qd filii aaron
in assiduis sacrificiis igne utebant. Qd u
seqtur. uxor ei iudaia iared. Judaia ipa ē ocha
beth mater moysi. Nomina u que sequuntur

pene omnia moysi nomina intelligi uolunt
q ideo iared uocat. id ē descendens. qd de mon
te descenderit. Pater gedor. id ē sepium. eo qd
quasi qdam sepe. lege circūdederit pplm. He
ber iunctor. eo qd pplm di seruitio iunxerit.
Pater gedor. i. sepium. eo qd ipe sit doctor p
phetarum. Jchutiel. i. sperans in dm. qd spem
habuerit liberandi pplm de egypto. siue qd
spe parentū. de aq liberat sit. Pater ianoha
q interpretat gubernator. eo qd magnā pplo
gubernationē in heremo exhibuerit. siue
qd doctrina sua cotidie gubernet. Qd u seqtur.
hii autē filii bethie filie pharaonis. qm acce
pit mered. filiam pharaonis ~~icirco~~ idcirco
in hoc loco et matrem moysi uocat. et interptat
filia dni. ppter bonam uoluntatē. qm in nu
triendo puero habuerit. et amered. i. moyse
accepta dicit. eo qd relictis ydolorū cultibz ad
di cultū conuersa sit. ¶ Garmi pat ceila. et esta
moha. q fuit de machati. Ceila nom loci ē. et
machati similit. Simon pater amon. et re
na filius fuit estamoha. filii iesba. ¶ filii asrl
filii ialeel. filii cenez. filii sela. filii iuda. her
pater lecha. idcirco in hoc loco. ponit ponit
memoriā pristini nominis. Cognationes g
dom operantiū byssum in domo iuramenti
hii sūt qui cum beseleel cmorati sunt ad
explendū op tabernacli. Juramenti etenī
dom icirco dicit. sicut et tabernaculū fe
deris. qd in eo fed esset di. et cū hominibz fe
cit iuramentū. qd iurauit ad abraham. et
ysaac et iacob. Qd u seqtur. q stare fecit so
lem. redit ad pgeniem phares. de q ortus ē
dauid. oportunū iudicans pgeniem iuda
de q tribz regia orta ē. in dauid terminare
Tradunt enī hc fuisse elymelech uirum

noemi · patrem maalon et chelion · in cuius
tempore sol steterit propter preuaricationes
legis · ut tanto miraculo uiso · conuerterentur
ad dominum deum suum · Quod quia facere contemp
serunt · idcirco fames inualuit · ut ille qui
in tribu iuda prior uidebatur · panis inopia
cum uxore et filiis non solum a patria pelleretur
sed etiam in eadem peregrinatione · cum filiis
moreretur · Viros autem mendatii esse maa
lon et chelion · qui hic securus et incedens ap
pellantur · et de quibus dicitur quod principes fuerint
in moab · eo quod uxores moabitides duxerint
quod in hebreo expressius ponitur · ut ab eruditi
tis illius lingue didicimus · non principes sed mari
ti dicantur · Quod uero sequitur · quia reuerse sunt in
bethleem · noemi et ruth demonstrat · quia in
lehem · i · panem · post inopiam famis · audita
ubertate panis in bethleem reuerse sunt · Et
quia hec hystoria in libro ruth scribitur · idcirco se
quitur · ¶ Hec autem uerba uetera figulos dicit ha
bitantes in plantationibus et sepibus progeni
em que de ruth propagata est · Que in sepibus et
plantationibus habitasse dicitur · quando ad regiam
dignitatem hec plantatio peruenit · ¶ Commo
rati sunt ibi · hoc est in bethleem · apud regem
in operibus eius · quia ex eis dauid rex ortus est · cuius opera
miris preconiis predicantur · ¶ Filii symeon in ge
nesi sex describuntur · hic uero sextus tollitur · eo quod de
eo nulla progenies processerit · Mutantur nomina
quedam suis rationibus · In genesi scribitur gemuel
Gemuel mare dei · In paralypomenon namuel
loquens cum deo · Alius uero in genesi uocatur
ohad · in paralipomenon iarib · Ohad interpre
tatur laudatio · iarib litigans · quia de eius progenie exi
uit zamri · qui cum scorto madianitide peccans ·
a phynee peremptus est · Iachim in genesi quod inter
pretatur preparatio · in paralypomenon zara
quod interpretatur ortus · Saul uero quem eodem
nomine in utroque libro commemorat · hic filium
chananitidis tacet · et uicinitate fraterni no
minis · ex zara qui interpretatur ortus decorat · ¶
Quod dicit hee ciuitates usque ad regem dauid
hoc uult intelligi · quod sycelegh et bersabee que
tribus iude fuerunt · et a tribu symeon inua
se sunt · ad dauid denuo in pristinam iude
hereditatem redierunt · ¶ Agin — remon
unius uille nomen est · que interpretatur
fons malogranatorum · et uniuersi [illegible] ui
culi eorum · per circuitum ciuitatum istarum usque
baal · ¶ Baal in hoc loco · ipse est qui in alio loco
cariathbaal scribitur · de quo supra dictum est · ¶ Notan
dum de reliquiis amalech · ¶ Beera filius baal
de styrpe ruben · ipse est pater osee prophete · No
tandum quod ipsa sit cethura · que et agar · nam dum
dicat rubenitas et gaditas · et dimidiam tri
bum manasse pugnasse cum agarenis · se
quitur prebuisse eis auxilium itureos · napheos
et nodab · qui utique filii ismael fuerunt · Idem
in paralipomenon nodab · in genesi cethma
uocatur · Cethma interpretatur antiquorum ·
nodab uter · ¶ Fuit enim bellum domini · quia dominus
pugnauit cum eis · ¶ Transtulit teglafala
sar · ruben · et gad · et dimidiam tribum manas
se · et adduxit eos in hala · et habor · et hara ipsa
est rages · In malachim uero hala pretermittitur · Jo
sedech sacerdos ipse est ezras · Demonstrat hic
liber eiusdem ezre · ubi dicit · Et post hec uer
ba in regno artaxersis regis persarum · ezras filius
saraie · filii azarie · Sed in libro suo se preter
mittit humilitatis causa · ¶ Quod uero dicit ioa
nas genuit azariam · et ipse azarias qui sacer
ditio functus est in domo quam edificauit sa

lomon in ihrlm monstrat eundem aza
riam restitisse ozie regi quando intrauit
intrauit in templum domini cum thuribu
lo et terre motus factus est magnus. Traduntur
etiam eundem ezram esse malachiam p
ham. qui in xii. prophetis ultimus est. Ipsius fi
lius est ihc sacerdos magnus. de quo memi
nit zacharias. Sciendum sane quod crebre
appellationes personarum et immutationes
nomin[illegible]um. et repetitiones ad magnum
mysti[illegible]um pertinent. ¶ Filii caath. ami
nadab filius eius. Iste aminadab ipse
est qui in numeris scribitur. gessaar pater
pater chore. ¶ Filius samuel qui in regum ioel
nominatur. in paralipomenon uasseni scribitur.
quia abia filius samuelis in iuditio constitutus
munerum acceptor erat. Et quia iste ioel qui et uas
seni sciebat hoc. et non eum corripiebat. ideo
dicuntur uterque fecisse. In hoc uero loco demon
strat eum separatum a fratre suo. qui acceptor mu
nerum erat. Eliel pater ieroam. filius thou.
in regum heliu scribitur. Sic enim habet. et nomen
eius elchana. filii ieroam. filii heliu. filii thou.
heliel interpretatur deus meus deus. heliu. deus
meus ipse. Et hic uero heliel dicitur. i. deus meus deus. in re
gum uero. ubi necdum ad templi ministerium
designatur. sed solummodo genealogie ordo texitur.
dicitur heliu. i. deus meus ipse. ¶ Quod uero dicitur eman
cantor filius iohel. et expleta genealogia
adicit asaph fratrem eius. hic frater non unius
patris aut matris dicitur. sed eo modo quo solemus
propinquos fratres appellare. Quod uero ge
nealogia aaron repetitur. et usque ad achima
as peruenit. putatur hoc ob laudem et memo
riam achimaas factum esse. eo quod feliciter
erga deum in omnibus egerit. ¶ Hic maam cum

suburbanis suis. Hic maam in paralipo
menon pmen. quod interpretatur uindicatio po
pli. In iosue scribitur iecnaan per nun. i. acquisi
tio ppli. hac uidelicet ratione. quia primitus in
custodienda lege fuerunt acquisitio ppli. propter
peccata sua uersi sunt in uindictam populi.
¶ Porro ex dimidia tribu manasse. aner. et
suburbana eius. Aner ex uno de pueris abra
he nomen accepit. qui uocatur aner. eo quod ibi ha
bitauit. et ibi sepultus est. in iosue uero anhac
uocatur. Aner interpretatur lumen. anhac res
pondit. ¶ In paralipomenon balaam. et sub
urbana eius. in iosue gibblaam (Gaulam) scribitur. Gib
laam inuectatio ppli. Balaam. turbatio ppli.
¶ Ramoth uero que in paralipomenon scribitur.
unde dicit ramoth quoque et suburbana eius.
in tribu est ysachar. Ramoth uero in galaad que
in regum scribitur. in tribu effraim. ¶ In pali
pomenon. de tribu uero aser. masal cum sub
urbanis suis. Hic masal. parabola interpretatur.
In libro uero iosue masal scribitur. quod interpreta
tur interrogatio dei. ¶ In paralipomenon huchal
et suburbana eius. In iosue uero helchal scribitur.
Huchal interpretatur sculpsit. helchal portio
¶ Cedes una est in tribu ysachar. et altera in tri
bu neptalim in galilea. unde fuit barach filius
achinoem. ¶ In paralipomenon amon cum subur
banis suis. In iosue amotdor. Amon interpretatur
calefactio. amotdor calefactio generationis. In pa
ralipomenon cariathaim. et suburbana eius. in
iosue uero scribitur carthan. Cariathaim interpreta
tur urbs maris. carthan urbs. ¶ In paralipomenon
de tribu galaad. ramoth in galaad. et suburba
na eius. Ramoth galaad. in regum unum nomen
est. et est in tribu effraim. ¶ In paralipomenon. Porro
filii ysachar thola et phua. iasub et symeron.

Jasub in genesi iob nominatur Job interpretatur ululatio · iasub reuocans · ℣ Symeon i nomen est hominis p i · i nom̄ cuiuslibet p a · ℣ filii rezrai in palipomenon quinque dicuntur esse · & non sunt nisi quatuor · Sed adnumeratur cum eis pater rezrai · q uniuscuiusque patri suo ozi fuit · & fiunt quinque · ℣ In palipomenō filii beniamin bela & becher · & iadiel · In genesi p iadiel habbeel scribit · Jadiel interpretatur cognoscens dom̄ · albeel captiuus dei · ℣ Omisi isti filii becher · ubicunque in lege scribit · omisi isti filii cuiuslibet · aut p meritoz excellentia · aut p mitoz detioratione fit · ℣ filii autē balan · ieus · et beniamin · & aoth · et channana · aoth de cui pgenie fuit iudex aoth · q iudicū scribit · Channana uero iste est · a q egressi sunt beniamite · q nefas ppetrauerūt · ppter qd magna cedes in isti tempe iudicū facta est · ℣ filii neptalim · iasiel · & guni · & iezer · et sellum · In genesi iste sellum · sillem scribit · Sellum interpretat pax · sillem · retens · ℣ Qd i sequitur · filii bala que fuit concubina iacob · idcirco putant ideo illam in hoc loco ab ezra nominatam · q post mortem iacob · legatione functa fuerit · mr̄ ioseph · & ceteros patriarchas · q precati sunt ne recordaret peccati eoz · ℣ In palipomenon uero filii manasse · asriel · concubina q ei · fyra · i · manasse peperit machir · pter galaad · ferunt hanc fyram fuisse filiam filii laban · q in egypto famis inopia aduenienti dando a patre · a manasse q horreis preerat muscdit · susceptā · pater ei barrus datus ab eo manasse in coniugium sumpta est · peperitq; ei machir patrem galaad · ℣ filii machir · hufim et suphim · & soroz eoz maacha · q̄m accepit efrom · cum septuaginta esset annoz · et qua suscepit secum · Hufim interpretat̄ et tepore thalam · suphim unctus · ℣ Nomen autē sedi saphaad · Iste idcirco sedi nominatur · q hii duo principes erant in tribu manasse · i · hufim · & suphim · q̄ & saphaad · ℣ Soroz autē ei regina · i · bedan · filii hulam · alius autē iste bedan · & alii est bedan in regum · i · samson · Bedan · interpretat̄ in dan · Isti soroz regina erat debboza · uxoz barach · q alio nomine lapidoth uocat̄ · ~~Sz in libro suo se preterm̄ittit humilitatis causa~~ · ℣ Suthela filius ephraim · & helaad qui congregata multitudine descendere nisi sunt in terram regni mission · & in geth philistinoz interfecti sunt · fratres uero q ad consolandū ephraim uenerunt aut eos dicūt q de patriarchis superant · aut cognationē q̄m fratrem nō scie sepe nominam · ℣ filia autē beria · i · sara · edificauit bethoron inferiorem et superiorē · & ozensara · Virtus filius femine describit · Ozensara · nomen est loci · ℣ Thysama filius amiud · ipe est patriarcha de tribu effraim q in libro numeri scribit · ℣ Jsta est sychem q̄m peperisset symeon & leui · ℣ Sara filia aser dicit̄ pphetisse · & mitoz preroga tiuis eruberasse · ℣ Barzaat de pgenie melchisedech · de filiis aser fuit diligentissimus olei · et ceterarū opum · et detulit p mutuas helyseo pphe · In eo impletū ferunt qd modicū sel dirui de aser · tingat moleo pedem suum · ℣ Dara filia beniamin · in genesi scribit̄ gera · qd interpretat̄ in tempe pegrinū · Dara in palipomenon · frater odoriferi · Et notandū qd hic quinq; de filiis beniamin pretermisit ·

dcq̃ubꝫ nunc dum ꝓgenies creuerat
¶ Ioaha in palipom̃. ipse ē q̃ in geneli naa
man. Ioaha rex̄ naaman pulcherrim̃.
¶ In paralipomenon. Rafa. in geneli dicit̃
rethi. qđ interp̃tat̃ frater mꝰ. Rafa medi
cina. ¶ Hu st̃ filii aoth. ꝑncipes cognatio
nũ habitantiũ in gabaa. q̃ translati sunt
in manad. Manad int̃pretat̃ sepulcrũ. In
manad ducti sunt. qñ p scelere in uxorem
leuite ꝑpetrato. in gladio corruerũt. ¶ Naa
man autẽ & achihia. et gera ipe transtu
lit eos designat eos fuisse principes. et il
los emunuisse gera. Vnde et singlãri numo
describit̃. ipse transtulit eos. De isto gera pro
cessit ꝓgenies gera q̃ fuit pater semei. ¶ Sa
harim dimisit uxores suas. usim et bara. et
fugit in terram moab. & accepit uxorẽ ode.
ram q̃ suscepit filios. q̃ hic scribunt̃. ¶ Hu fuga
uerunt habitatores geth. et ulti sunt fratres
suos. filios ephraim. q̃ cum gladio cẽciderant
¶ Fuerũt autẽ filii hulam uiri fortissimi. & ꝑ
magno robore tendentes arcũ. et multos ha
bentes filios. & nepotes centũ q̃nq̃ginta. Hu
centũ q̃nq̃ginta referunt̃ ad filios hulam.
ut iste sit sensus. fuerũt filii hulam centũ q̃n
quaginta. ꝑ tropũ. q̃ uocat̃ hyꝑbaton. ¶ Sa
tannei. i. donati. Stẽ enim gabaon ꝑ te. eo qđ ad
seruiendũ dati sunt ad templũ dñi a iosue
¶ Azarias q̃. filius helchie. Iste est helchias
sacerdos magn̄. q̃ librum legis inuenit tem
pe iosie. et dr̃ pater fuisse iheremie ꝓphe
¶ Bacabar carpentarii. idcirco describit̃. qa
artificio suo fungebat̃ in domo dñi. et erat
de tribu leui et barachia filius asaph. filii hel
chana. q̃ habitauit in atriis nechophati. Ne
cophati nomen loci est. in habitabat electh
filius baana. de quo supius dictum est. qui
erant corone dom̃ ioab. ¶ Obdia filius seme
ie. filii calaal. filii ydithun. Iste est ydithun can
tor dauid. Obseruabant in porta regis ad ori
entẽ. de filiis leui. ꝑ uices suas q̃ erant canto
res. & ualde fuit ad psallendũ cũ dauid uenie
bant. ¶ Sellum ũ filius chore filii abyasaph. fi
lii chore. hic ꝑ chore ꝑ aleph scribit̃. & sonat
chore Sed ũ ꝑ e. & sonat chorach. Chore cla
mans chorach caluus. ipse ē q̃ in numꝰ scribit̃
¶ Hu sunt chorite sup opa ministerii custodes
uestibuli tabernacli. Isti custodiebant ostiũ
intꝰ tabernacli dñi. q̃ erant cantores. Cast
tũ dñi tabernaclin dicit. ũ dñs req̃scebat.
Hus q̃tuor exercitus credit̃ erat omnis numerus
iannitor. et quatuor partes q̃s obseruabant
custodes dom̃ dñi. descripte sunt in libro nu
meri. Erant enim in una quaq; parte q̃nq̃gin
ta tres. q̃ faciunt centũ. xii. ¶ Finees filꝰ elea
zari erat dux eor coram dño. Hic monstratur
finees adhuc in eo tempe uiuere. & in taberna
culo uicibus suis excubare. Hee sunt uices. xx. iiii.
q̃ in sequentibus describunt̃. q̃rum mentio in e
uangelio est. de uice abia. ¶ In gabaon autem
habitauit ꝑ pater gabaon iahiel. & nom̃ uxoris
eꝰ maacha. Jahiel ipse ē q̃ in regũ scribit̃ abihel
pater eius. patris saul. Abihel int̃pretat̃ pater
dei uel mꝰ. Jaihel dei fortis. ꝓpter mutuã di
stantiam. Et notandũ qđ inter filios abihel
ner et eius fratres uocant̃. sicuti & sunt. & inter
gum ita habet̃. ¶ In sequentibus ũ ita habetur.
Ner genuit eum non qđ genuerit. h qđ eum e
ducauit. genuisse eum dicit̃. Isti habitaue
rũt e regione fratrum suoꝝ in iherlim cũ fratribus su
is. Quanuis foris muros iherlim habitarent
ꝓpter incolatũ tamen. et conuentũ loci

in ihrlm habitasse dicuntur. Aminadab
filius saul. in palipomenon. in regum ū oc
cisus est cū patre. aminadab uocat. i. pat
ins uotum. In alus ū locis. ielbi. i. coeqtus. S
baal interpat ignis mariē. Isboseth. uir cō
fusionis. S filius ū ionathan. meribaal. ipe
ē miphiboseth. Meribaal interpatē ltigans
marito. emphiboseth ltigans in maritū. S Ra
fala. i. rafa. unū nomen ē. S filius baana. filii
mosa. Rafa interpatē defluens. Rafaia. me
dicina dei. S Ezricam bochru unī hominis
nomen ē. Bochru interpatē ꝓmogenit. Tra
duntq eū fuisse armigerū saul. doech ydume
um. et puerū q diadema. armillam saul de
tulit ad dauid. filium doech ydumei. Ipm
etiam doech ferunt puerum saul fuisse. q
cū eo ꝓficiscat ad querendas asinas patris siu.
S Interq g saul. q. tres filii ei. i. omis dom ei
parit concedit. Dom ei parit concedisse dicit.
ñ ut non eet. de qbz fuit marthocheus. sz ut
non regnaret. S Et caput affixerit in templo
dagon. In hebreo ñ habet caput. sed corp. qz
caput miserant ad circūducendū. In regum
dicit in bethsan. Bethsan eā tradunt uoca
tam domū dagon. q interpatē dom dor
mientis. Alia ē eā bethsan in iudicū. i. iosue.
q interpatē dom salutaris. S Joab autē reliq
urbis expugnato. i. peruntis gebuseis gladio. si
q isrlite inter eos. muenti fuissent. ab eo sal
uabant. S Gelbaam achāmom ponit int iu
gata. Gelbaam interpatē sedens in pplō. filii
achāmoni. i. sapientissim. ipe est dauid. Hoc
ē qđ in regum dicit. sedens in cathedra sapien
tissim. i. minut de sapientia. q si uermiculi
teneri. ꝓpt peccatū qđ omisit in uita. Et
cū in regū uolumine dicat. octingentos illū
uno impetu interfecisse. in palipomenon
hic dicit. trecentos interfecisse. ꝓpter unū
peccatū. Una uice. uno impetu. intelligit
octingentos interfecisse. Unde et in regū
dicit uno impetu. S Abohi frater fuit ysai
patris dauid. cui filii fuit eleazar. q fuit
inter tres potentissimos. i. banaiā filiū io
iade. abysai filium sarue sirem ioab. Hi
steterunt in medio agri. i. eū defenderunt
dauid scilicet et eleazar. Hoc in palipome
non. In regū ū singlāriter ponit. ut regis for
titudo monstret. S Descenderunt autē tres
de triginta ꝓncipibz in petram ad q erat
dauid. ad speluncam odollam. Tres isti sunt
q supra memorauim. S Desiderauit dauid
aq̄m. qđ non desidio aque h fecit. sz ad pu
blicā utilitatē tam fortes inuenire possent
q hoc attemptarent. Sacrauit eam dño.
gratias agens. qđ tam fortes uiros misisset de
derat. Et notandū qđ unū qđ deo in sac
ficio offerebat aq̄ mirra myrtū erat. Ba
naias filii ioiade peussit duos ariehel mo
ab. In regū dicit duos leones. i. duos uiros
fortes de moab. S Idem banaias multa opa
ꝓpetrabat de capseel. Capseel nom est loci.
hic opa ei laudat. i. sapientiam. q̄ un erat
de septuagīta senioribz istis. Capseel con
gregatio di. S In paralipomenon semmod
aduersus. ipe ē q in regum dr samma. Sam
ma interpatē ibidem. Semmod nōia. S Elas
filii salthi. de lautho. qđ in regū scribit. in pali
pomenon. elielphonus dr. ꝓgenie miris de
signat. Plom eā fuit primū booz. de q dicit
in ruth. est q̄dam ꝓpinq̄or. Sobochai sochi
thes. ipse est q in regum dr mobinnai. Mobi
nnai interpatē edificiū meū. sobochai uire

tutis.

¶ In paralipomenon hilai achoztel ipse est
quum regū dicit sabochai sothitel Sel
mon interpretat sub umbra hilai exalta
tus ¶ Banaia faratho nitel filī aboth
fris ysai Hurai in paralipom in regum
scribit heldai Hurai int̄pretat fenestra
mea heldai acumen meū ¶ Abihel in
paralipom in regum abialbon Abiel
pater mī abialbon pat mī dolor ¶ In re
gū filiū iasen ionathan Non ē putandū
qđ filī ei sit singillatim enī ponit iona
than ꝛ ē filī sage in paralipom ¶ Filiū ū
assem gizonu Jassen int̄pretat dormitor
assem nominat ¶ Achiam filī sachar
in paralipom ꝛ int̄pretat meretel In regū
saar dicit ꝛ int̄pretat cantor Elifal filī
hur in paralipom elifeled filī abbalbai E
lifal int̄pretat dī mī mirabilis hur ig
nis Elifeled dī mī liberabit ¶ Abbalbai
pepcat in In paralipom hefer mechozati
tes Efer ipse est etiam pater bethsabee fi
lius achithofel Mechozati uenundat he
fer fouea etiam dī mī mirabilis ¶ Ezro
in paralipom et int̄pretat atriū ei in re
gum helrai ꝛ int̄pretat atriū meū In
paralipom nooraī filī ezrahai in regum
salau de arbi Nooraī puer mī ezrahai ysa
p mī salau int̄pretat gluto arbi locusta
In paralipom ioel frater nathan in regū scri
bitur igaal filī nathan Joel int̄pretatur
dñs dī igaal redemptō Joel ꝛ nathan ꝛ iona
dab fres fuerunt filii sammaa fris dauid
Qđ ū in paralipom ioel frater nathan ꝛ in regū
filī nathan dr̄ h causa est Illuc p educationē
ponit pater hic p natā frater Mibahur int̄
pretat de electis agarai adsuena meus banni

Mibahur agarai in paralipom in regū banni de gadi

filius meus ¶ De gadi hoc est de tribu
gad hyra gethreus filī gether pat amasa
Urias ethneus uir bethsabee a loco q uocat
heth ethneus dictus est Hi triginta fuer
ꝛ septem cum dauid fugeret ante saul
¶ Machia nomen officii femināū de cau
sis muliebribus Machia ingenuosa ¶ Selles
ammonites eo qđ in āmon ministrio fun
geret ¶ Goma moabites eo qđ in moab mi
nisterio fungeret ¶ Hacten beniamite ab
helchana ꝛ iesia ꝛ azarel incipiunt leuite
¶ Sed de gadi transfugerunt ad dauid
De gadi ī de tribu gad hi prebuerunt
auxilium dauid aduersus latrunculos id ē
amalechitas q predati sunt uxores ei ꝛ oēs
qui cū eo erant usq dū fieret exercit nu
mer aī exercit dei q̄si seruentoꝝ miliū
numerus q de egypto egressi sunt ¶ Imada
q̄ principem de tribu aaron ipm tradunt
fuisse sinecessi a cui compatione sadoch puer
uocat Qđ ū princeps dicat uenisse cū eis id
ē sacerdotes ¶ De filiis ysachar uiri eruditi
q nouant singla tempa ipi enī doctores q
computatores ꝛ magistri siue ad festiuita
tes celebrandas siue ad cetā ꝛ ideo dictum ē
in benedictione ysachar suppositi humeri
rum suū ꝛ factus est tributis seruiens ¶ Con
gregauit g dauid cunctum isrl a syor egyp
ti Syor egypti fluuius est de nilo deriuatus
In hieremia Qđ t est ad uiam — egypti
ut bibas aqm syor In iosue De syor q est
cont faciem egypti usq ad terminos accharon
¶ Cū puenissent ad aream chidon Chidon
int̄pretat clypeus Tradit enī locus esse ū
iosue stabat quando dictum est ei Leua
clypeum tuum contra urbem ahi ¶ Iliad

filiꝰ dd in regū ⁊ in palipom in pmo loco nōiaꝫ eode in in libo uero baliada. Elyada.

interpretatur deus meus cognouit baliada maritus cognouit. Tradunt pptr trangressionem dauid hoc nōiꝫ esse immutatum. ℣ Abinadab interptaꝫ deus mis uotum. Aminadab ppls mēu uotum. Jusserat idem aminadab duobꝫ filiis suis alho ⁊ osa ut portarent archam dei humeris suis. ⁊ qꝝ nequ ipsi eam portauerūt. neq; chaatitis ad portandū dederūt. iccirco oza morte multaꝫ est. fuit enī pcta tū in ī portando. in sustinendo archam. ta pena peccati. Diuisio enī oza traditur. qđ aruisset brachium eī & humeꝰ. ubi archa dñi portanda fuerat. ⁊ in illis locis diuisio quedam facta est. ℣ Auertit archā dei in domū obededom. Obededom leuitha erat. & ignorabat dauid ob q̄m causam indignatio dī uenisset in ozam. Postq̄m uero cognouit causam p q̄ oza pcussus ē. iussit eam portari in humeris sicut scīptia monstrauit. ℣ Uenit ęr aduersō flentium. Tradunt philistheos ydolum habuisse eu in lacrimis hominū sacrificiū parabatur. huic illi more suo lacrimis sacrificabant et eis ęr aduersō dauid uenit. in quoꝝ capitibꝫ iam furoꝝ dñi feruebat q̄ndo ad eos uentum est. Jdeo tamuerūt gentes dauid ppter ydolum destructum. cui humanis lacrimis sacrificabāt. ℣ Tetendit q̄ ei tabernaculū. Aliud nouū tabernaculum fecit. & illud qđ a moyse factū fuerat in heremo coopuit. ℣ In cimbalis eneis concrepantes. In hebreo habēt in cymbalis eneis ad audiendum. Quia uidelicet ab illo psalmo incipiebant q̄ hīt in capite ȳraudi dñe iustitiam meam. q̄ ē sēr̄ciecim

℣ In nablis archana cantabant. In hebreo habēt. p uuentutibꝫ q̄a psalm q̄dra gesim q̄ntus incipiebatur. q̄ hoc habet in titulo. In cytharis p octaua cantabant. q̄a a sexto psalmo incipiebant q̄ hoc habet in titulo. P octaua autē q̄dam putant p circūcisione. ℣ Conenias princeps leuitarū. pphie preerat. melodias ⁊ uerba ad memoriam reuocabat. ℣ Barachias ⁊ helchana ianitores arche. Hic ianitores portuū uocat. ℣ Cūq; audiuisset deus leuitas q̄ portabant archam fecerūt timentes casū oze. ℣ Obededom ⁊ iehiel sup organa. Iste ē iehiel de cuī pgenie fuit iazihiel pphes q̄ in diebꝫ iosaphath pphauit. ℣ Sz mente pauit p eius regis pharaonis ⁊ abimelech ℣ Sadoch autem sacerdotem. ⁊ fratres eī sacerdotes coram tabernaculo dñi in excelso qđ erat in gabaon. Hic gabaon q̄dam locū arbitrant ēē in iherlim. ū a dauid tabernaculū federis ⁊ archa testamenti collocata sunt. Gabaon interpretaꝫ uallis Excelsum enī pptr sublimitatē cultus diuini estimant. Reuertit est dauid. ut benediceret domui sue. Quidā p antifrasim dictum putant. Domū ū michol filiam saul q̄m increpauit dauid. eo qđ indignata sit cum uidisset eū subsilientē coram dño ⁊ archa testamenti. ℣ Feci q̄ t nomen q̄si unū maioꝝ q̄ celebrantē in terra Unī maiorū abraham. ysaac ⁊ iacob. ℣ Ut tolleret gethy et filias eī de manu philisthi noꝝ. In regum scribit. tulit sirenum ibuti ut dilataret impiū suū usq; ad flumen eufraten. Quidam putant de adadezer dictum. neq; de thebath q̄ thun. In regū

49

betha & berothai. Betha interpretat̃ domꝰ. berothai fontes mei. Chebat macellū chun ctipulus. Propter derisionem in hoc loco mutatio nominū facta est. ¶ Thou rex emath in palipom. in regū thochi. Thothi error mſ. thou error eor. qꝫ filiū suū ad dauid in dolo mittebat. idcirco mutatꝰ nominis facta est. ¶ Oziel adhuram filiū suū. In regū ioram. Joram. ol. exercitus. adhurā deor exercitus fecit dauid sibi nom̃ cū reuerteret capta syria. in ualle salinarū decē. milia. Eodem ꝺ in regū scribit. Multi duodecim habent error. ducti. qꝺ in psalmo scribit duodecimo. Sz illa duodecim ioab interfecisse phibet. Hic decem octo abisai. & propter dignitatem regalis nois. dauid uictoria ascribit. Est enim in paralipomenon plane scriptū. qꝺ abisai .lxxx. decē octo interfecit. ¶ Cōmentarii memoratores. q annotatis rebꝰ & causis regias ad memoriā referebant. ¶ Ahimelech filius. abiathar. in regū abimelech. scribitur. Ahimelech pater mſ rex. abimeleh frater mſ rex. ¶ Susa scribit in paralipom. in regū sarai. Susa gaudium. sarai principis dñi. ¶ Chelechi exterminatores. felethi admirabiles. Dicunt enim fuisse .lxx. iudices. substituti. qꝫ moyses dño propiciente elegerat. ¶ In regū filii dauid sacerdotes. in paralipom. primi ad manū regis sedebant. ad unū enim sensū utrūq; quenit. qꝫ hic dicit eos primos. et illic sacerdotes. ppt nobilitatē & potestatis. Hii enim sunt q in chebron nati sunt. ¶ Faciam misericordiam cū anon filio naas. Pretulit enim in pat̃ ei misericordiam. Naas fuit rex ammon. qui in regum scribitur. cum q primū saul in defensione iabes galaad pugnauit & uicit eum. Quia ergo erat nunciꝰ sauli. idcirco gratiam prestabat dauid. si quido ueniebat ad eū. ¶ In regū dimidiam partem prepucii barbe. & uestes eor. & medias usq; ad nates. In palipome non decaluauit. et prepucii tunicas medias eor usq; ad inguina. Qd in uno hoz dece. in altō habet. Unde colligit eos decaluatos fuisse. & uestimenta precisa ante et ret. ¶ Sophac autē princeps militie adadezer erat Sophac interpretat̃ euisceratꝰ. In regū uero scribit sobach. et interpretat̃ columbaris. ¶ Tulit autē dauid coronam melchon de capite ei. Melchon ydolum moabitarū de q in regum & in palipomenon. & in sophonia scribit̃. & interpretatur rex eor. De simulac enim illi ydoli tulit dauid diadema. Illicitū enim erat de ydolis aliqꝺ auri ut argenti appetere. u deus p legem. Sz ut ipsi tradunt. ythai gethei qui de genere philistinor. ad dauid uenerat. ipe diadema diripuit de capite melchon. ut liceret hebreo de manib; hominis capere. qꝺ de capite ydoli non licebat. ¶ Post hec mitti ē bellum in gazer. In regū in gob Gob interpretat̃ locusta. Gazer ut nomen loci est. & interpretat̃ ordinatio. ¶ Sicut locuste ita filii araphe delebant usq; arapha eni sunt nurus noemi. de cui pgenie fuerit gygantes goliath & fratres eius. in q percussit sobochai usathites ziphai. In regū zaph. Zaph interpretat̃ luminare. ziphai lumina re meū. In palipom. de genere raphaim. in regum de stirpe arapha. qꝫ filii orphe erant ex genere gygantū. in q percussit

scribit

a deodatus. ¶ In hebreo scribitur eleanan
filius iair bethleemites frater. Jahir ui
gilans. In regum dicitur hur filius iare
quod interpretatur saltus. In regum dicitur
elemites frater. ¶ Interfecit goliath ge
theum. fratrem golie [illegible] phylistei
quem interfecit dauid. Fuerunt enim de styr
pe orphe quinque de quibus in sequentibus dicitur.
¶ Et percussit eum ionathan filius samma
fratris dauid. Jonathan ipse est nathan pro
pheta qui habuit duos fratres iohel et iona
dab. Idcirco hic ei nomen patris imponitur
quia inter prelatores describitur. Ubi ergo de
prophetia eius agitur non ei annotatur pater eo quod
pater eius propheta non fuerit. ¶ Quod in pec
catum reputatur israel. i. in mortem que pro
peccato uenit. ¶ In paralipomenon mille mi
centum milia lia. In regum octingenta milia. In paralipo
menon scribuntur et hi qui remanserant et
hi qui interfecti sunt. In regum uero uiui tan
tum modo numerantur. Centum de plebe milia
tot interfecta sunt quot millenarium xxx
numerum excedunt. ¶ De tribu leui et ben
iamin quia non sunt numerati non sunt inter
fecti quia recenti tempore beniamin ideo eua
sit quia recenti tempore fraterno gladio pene usque ad in
ternitionem corruerat. ¶ Leuite non numera
bantur quia sacerdocii dignitate precellebant
¶ Gladium domini et mortem et angelum. Dicitur
dominus in egyptum descendisse et egyptum per
cussisse plaga quia permisse primogenitos e
gyptiorum. Hic uero quod terribiliter positum est.
primum de gladio domini temperatur cum dicit et
angelum domini. In manu hominis ut flagel
lum eius non esset in manu hominis sed in ma
nu dei quia multe miserationis est flagellum

Quod uero dicitur lxx milia interfectos fuisse. hoc tamen capita seniorum numerantur.

enim hominis et in gladio et in fame
est quia possunt prohibere uenunctationes
hii apud quos sunt frumenta. ¶ Vidit
dominus et misertus est. Aiunt sadoch sacer
dotem infulatum dominum deprecatum fuisse.
quia imitatum fuisse patrem suum aaron quia illius
preces et deuotionem dominum uidisse et mi
sertum fuisse. ¶ In paralipomenon ornam interpre
tatur lumen nobis. in regum uero areuna. id est
area. Ornam iebuseum fuisse ibi pates
cit quia noluit dauid absque pecunia aliquid
offerre deo. In lege enim prohibitum est. Qui
dam idcirco dicunt bis sanguinem fusum
positum in lege quo dauid dictum est et pro
sanguine hostili quem fudisti et pro sangui
ne urie qui effusus est. ¶ Filii gerson filii
moysi sebuel primogenitus. Ipsum autem ferunt
esse qui in iudicium ionatham dicitur qui fu
it sacerdos in tribu dan. Jonatham inter
pretatur domini donum. Sebuel reuertens
ad dominum de quo scribitur ipse et filii eius fuerunt
sacerdotes in tribu dan usque ad diem capti
uitatis terre. i. ad diem quando archa ab al
lophilis capta est. Sebuel reuertitur dominus
iuxta quod dicit propheta. Conuertimini ad
me et ego conuertar ad uos. ¶ Porro fi
lii raabia multiplicati sunt super modum
Et hic impletum est quod dominus dixit ad mo
ysen. Dimitte me ut deleam populum istum
et faciam te in gentem que maior ista
est. ¶ Iuxta precepta dauid. Nouissima
supputabitur filiorum leui numerus a
uiginti annis et super. Quando tabernacu
lum domini mouebatur de loco ad locum
a triginta annis eligebantur. postquam uero
templum domini edificatum est a uiginti

Quod in quibusdam codicibus habet ad feruentē similam. et in q̄bdam ad feruentē tantūm. error ē. In hebreo n̄ habet in hoc loco simila. et simila apo plō iam supi noīata ē. Sz ad feruendū in hebreo posuit ut subaudiat spicas. Primitie eni q̄n deferebant spicarū torrebant. et grana comedebant. qđ gen̄ cibi uulgo granea uocant. In q̄bdam codicibus habet. sup omne pond̄ et mensuram. Sz in hoc loco pond̄ non habet. s mensura tantū gemina. noīatim posita. siue ea q̄ brachijs. et manibus aut humeris metit. siue ea q̄ ualis. ¶ Princeps sceuarii filij ythamar. princeps dei. de filijs eleazar. princeps sacerdotū de eleazar. et ideo princeps dei dicit. princeps sceuarii de ythamar. q̄ ibi ministrabant. ¶ Vicesima ezechiel nomen sortis. ezechiel ppha. ¶ Salomit de filijs ysachar supi gen̄is femininū. Salomit ū in subsequentibus gen̄is masculini. ¶ filii merari hoziau et mazian. In uicesima q̄rta mazian scribit. Mazian interpretat de auxilio dn̄i. hoziau auxilio dn̄i. ut eralt̄ caret corni et cornu isrl. siue regnū dauid. In sorte uicesima elyatha. q̄ paulo supius elyatha noīat est. Elyatha interpretat̄ dl̄s mis. tu elyata dl̄s mis uem. Obededom plaga australis. et filijs ei domi. filii. Domū. filii pleriq̄ melius uolunt sca sedz. m̄q erat archanū consilii. ¶ heliu frat̄ dauid princeps iudam regū heliab uocat̄. heliab dl̄s mis pat̄. heliu dl̄s mis dn̄s. ¶ Noluit aut̄ eos numerare dauid. a uigintiānis et sup. Sic enim lex precepat ut numerarentur hui q̄ poterant ad bella procedere. aut aliq̄ ministerio fungi. Quia ū dauid iussit gen̄aliter oīs numerari. et infra. xx. et sup. xx. annos. ideo ira indignationem dei exp̄t est. ¶ In fastis regis dauid. Qa supuenit indignatio dei. oīs ille numerus conturbat̄ est. et n̄ fuerit distributa p ministeria. neq; ad aliq̄ officia. ¶ Hij autem thesauris q̄ erant in urbibus. Thesauros in hoc loco n̄ solū pecuniam. s et oīs substantias noīat. ¶ Jonathan autem patruus dauid consiliarius. ipe ē nathan ppha. Patruus ū honoris. et ppinq̄tatis causa uocat̄. ¶ Jahiel filius achamoni erat cum filijs regis. Iste iahiel est filius dauid. q̄ in regum chlaab. nominat̄. Achamoni sapientissimi. i. dauid. ¶ Tauros mille cū libarijs suis. i. cū uno. ¶ Unxerunt sedo salomonē filiū dauid. unxerūt dn̄o m̄ principem dicentes. Q cūq; regnet tu deus n̄r. tu semp̄ fis dl̄s n̄r. ¶ Q peterant substantie regis cū eunuchis. Queri potest cur hic eunuchi ad tam grande consiliuum uocati et dicant. cum legis phibitione isrtice absceidi lex phiberet. et alienigena n̄ facile possit admitti ad grande consiliuum. Tradunt hebrei in hoc loco illos uocari eunuchos. q̄ ab oīb actibus sceti alienos. oration tantūmodo et lectionū uacabant. et uxores n̄ causa liberorū. s suscipiendę phis gra habebāt. q̄ ioseph⁹ sedm eos hereticum esse eos uocat. ¶ Audite fratres mei. et pplē meus. In hoc loco. et fraternitatē. et pacatū suū

demonstrat. Secut q̄ salomon sr̄ thronū dn̄i. ppter similitudinē leon q̄ etiam in cherubin describunt. ⁊ Be sta dauid p̄ora. ⁊ nouissima. Pora q̄n regnauit in chebron. nouissima q̄ndo regnauit in iherlm. Notandū q̄d. xl. an nis regnasse phibetur. ⁊ in libro samu elis scdo scribatur. septem annis. ⁊ sex mensibz in chebron. in iherlm. xxxiii. ibi finiunt questiones de libro p̄mo palipomenon. Incipiunt de scdo.

Secisti cū patre meo dauid misericordiam magnam. et constituisti me regē p̄ eo. Quia scdm legem phibitū erat ne q̄s de alterius uxore generat̄ auderet intrare ecclīam dei. ⁊ Et fecit eos esse in urbibz q̄drigarū. cū rege in iherlm. Urbes quadrigarū dicit curtes q̄ in iherlm erant edificate ad stationē curruū. q̄d et sequentia demonstrant. cū dicit. et cū rege in iherlm. ⁊ Et q̄ de egypto ascendebat. q̄ de choa. Choa q̄dam dicunt esse insulam unā de cycladibz in qua fuit esculapi. Hebrei dicē hoc nomine congregationē significari. ⁊ In palipomenon huram q̄d interpretat̄ deus excelsus. in regū hyram q̄d interpretat̄ uuus exaltatus. ⁊ Christus q̄ dicit huram pr̄em meum hic huram filii fuit mulieris de pgenie salomonis de tribu dan. q̄m libro numerorū scribit. Patrem u. ei. tradunt hebrei fuisse hebreū de pgenie oholiab de tribu dan. q̄ in heremo cū beseleel opatus est. Qd u. hic tyrū uocat. illi dicunt hoc translatione factum fuisse. Zorah enim lingua eorū plasmat̄ intelligit. Tyrus enim quam illi sor uocant. in q̄busdam locis angustia. in q̄busdam locis plasmatio intelligi solet. Idcirco uocat ille patrem suū. q̄a ad illū de terra israhel ad pegrinandum p̄fectus. docuit eum timorem dn̄i. ⁊ adduxit eum ad cognitionē dei. Moria interpretatur uisio. Ipse est enim locus de q̄ dictū est ad abraham. Uade in terrā uisionis. ⁊ In mensura p̄ma. et ad mensurā q̄ moyses tabernaculū in heremo mensus est. ⁊ Jachin interpretat̄ p̄parator. hic uolunt intelligi dauid. ⁊ Booz ppter uirtutem castitatis. ⁊ Scdm speciem q̄m iusserat fieri. subaudit̄ deus. ppter memoriā uirtutū in heremo conditi. ⁊ Basilicam q̄ndem u. reges orabant. ⁊ Dns dixit ut habitaret in caligine. quando ad moysen dixit. ecce ego uenio ad te in columpna nubis. ⁊ Et delicti fuerint in loco isto. exaudi de celo. et propitiare peccatis eorum. et reduc eos in terram q̄m dedisti patribz eorū. Cum enim in loco ipso eos orationes dirigat. cur dicit. et reduc eos in terrā q̄m dedisti patribz eorū. n forte hi q̄ ibi ad orandū uenerint obtinere ualeant. et hi qui in captiuitatē ducti sunt reducant. et conuersi a —— peccatis suis gratiam eos. Notandum q̄d cum ad orandum pgitur. a peccatis conuertendū est. ⁊ Scificauit salomon medium atrium ante templū dn̄i. Quia pre multitudine sacrificiorū hostias n potant oms offerre altari. ido mediam partem dedicauit. ut ibi offerrent̄ sicut in altari. ⁊ Fecit q̄ die octauo collectam. hec ē collecta q̄ in libro numerorū

scribitur. Dies octauus erit uobis celeber-
rimus atque sanctissimus. est enim cetus atque collecte.
Duabus enim uicibus in anno he collecte colli-
gebantur. Die octauo pasche. et die octauo
tabernaculorum. Et notandum quod in ea que
in pascha celebratur. dicitur. celebrabitis collec-
tam domino deo uestro. in ea que in sollempnitate
tabernaculorum. celebrabitis collectam uobis.
¶ Non auertas faciem xpi tui. i. non rep-
bes deprecationem meam. unde et dicitur. susce-
pi faciem tuam. ¶ Letantes et gaudentes
super bonis que fecerat dauid et salomoni et
israel populo suo. quia dauid dimisso peccato
urie ethei. regnum concessit in sempiter-
num. et salomoni qui lege prohibebatur intrare
ecclesiam dei. non solum ueniam. sed etiam reg-
num concessit. quia israeli qui post multitudinem
preuaricationum ut in templo dominum inuo-
carent. requiem et gratiam meruerunt. ¶ Ci-
uitates quas dederat hyram salomon edi-
ficauit. Eas ciuitates quas salo-
mon dedit hyram. et ille noluit eas reci-
pere. sed uocauit eas terram chabul. ipsas
dicit hyram salomoni dedisse. ¶ Omnia
que uoluit salomon edificauit in ierusalem et
in libano. Hic in libano templum edifi-
catur. iuxta illud. aperi lybane portas tuas.
et in ezechiele. in sollempnitate ebdoma-
darum. i. pentechosten. ¶ Reliqua autem operum
salomonis priorum et nouissimorum. Priorum
ante quam preuaricatus esset. posteriorum postquam
preuaricatus est. ¶ In uisione quoque iado uiden-
tis. Iado ipse prophetes. qui ad arguendum iherobo-
am pro altari quod fecerat a domino missus est in
samariam. ¶ Pater tuus durissimo iugo nos
oppressit. eo quod uiginti quatuor milia per ui-
ces singulis mensibus morabantur cum rege in

iherusalem. ¶ Iniit consilium cum senibus qui
steterant coram patre eius salomone. i. ba-
naia filius ioiade. quia iahiel filius achamoni.
qui alio nomine chilab dicitur. Relicto consilio se-
num cum iuuenibus tractare cepit. i. adhuram.
qui in consequentibus lapidatus describitur.
¶ Nunc autem uide domum tuam dauid. Nunc
autem uideat deus quod nos a domo dauid rece-
dimus. peccatum est filiorum eius. qui nos abiciunt.
In regum huram. in paralipomenon adhu-
ram. huram fluuius exaltatus. adhuram.
ruina exaltata. ¶ Et edificauit ciuita-
tes muratas. Causa belli edificauit ci-
uitates. ¶ Sacerdotes excelsorum. quia demo-
num. quia sicubi fiebat imago. ad demones
dabat responsa. et constituebantur sacer-
dotes. ¶ Duxit autem roboam uxorem ma-
alath filiam ierimuth filii dauid. Iste
ierimuth non scribitur neque in regum. neque
in paralipomenon. quia fuit de filiis concubinarum.
¶ Accepit maacham filiam absalon. Non
est ipse filius dauid sed alius. quod in regum demon-
stratur. ¶ Scripta sunt in libro semeie prophete.
et abdo uidentis. Hic abdo superius iaddo no-
minauit. ¶ Steti abia super montem sama-
raim. quem multi putant hodie sama-
riam dictum. quod non potest esse. Fuit enim mons
in ephraim haut procul a carmelo. ubi
fuit helyas. ¶ Ipsi et filiis eius pactum salis.
Pactum salis in quibusdam pro lege ponitur.
que omnium condimentum est. et in hoc loco
pro domo dauid. que uniuerso israeli condimen-
tum fuit. ¶ Porro roboam erat rudis et
corde pauido. qui a prophete uerbis semeie uer-
bis extimuit. ¶ In tauro et in arietibus sep-
tem. consecrabantur manus eius. qui sacerdos fu-
turus erat. Hic enim morem iheroboam ce-

petrat ad ſacerdotes ydolorum conſecn
dos· ¶ Et cecidit uulnerati ex iſrl centum·
q̄nq̄ginta milia uirorū fortiū· hi numerū
q̄ ante ydola curuauerāt genua ſua· Pre
ceptū enī erat in lege· ut ſiqs ydolum ad
oraret· morerē· ¶ Et cepit ciuitates el· be
thel· et filiaſ el· Bethel ipa eſt in q̄ poſue
rat iheroboam uitulum· ¶ Azarias aūt
filī oded· Oded iſte eſt iaddo q̄ ad iherobo
am miſſus ē· In tempe illo īn erat pax egre
dienti ꝛ ingrediēti· Traduntur hoc hebrei
qđ q̄nq̄ginta duobus annis nec auis uola
uerit· nec beſtia tranſierit p̄ yhrlim· ꝛ iſrl
fuerit abſq; ſpe· et oēs gentes in contba
tione· ¶ Et dedicauit altare dñi· qđ erat ān
poꝛticū· Illud ſcilicet qđ a ſalomone conſtru
ctum fuerat renouauit· ¶ In oī cordē ſuo
uiuauerāt· in corde· in ſeruitio· in afflictione·
in uoluntate· in elemoſina· ſ̄ z maacha
matrem regis āſa· Idcirco non dixit matrē
ſuā· q; non ambulabat uiā rectam ſic filī
ei· Ex auguſto depoſuit impio· hoc ē de
ſacerdotio· Comminuit ſimulachrū p̄ apr
et combuſſit in torrente cedron· Aiunt cō
minuiſſe illud· q; clam uoluiſſe placere· qđ
ut dñs patefaceret in torrente cedron ex
aq̄ ignis p̄ceſſit· ¶ Juſſit eū in nerui mitti·
eo qđ publice se arguit· ¶ Doluit pes aſa
q; podagre humore correptus eſt· Notandū
qđ regibus cauſa reuerentie combuſtiones ue
ſtimentorū ꝛ aromatū fiebant· Vnde dicit
q; uxori combuſtionem maiorū faciam ī·
¶ Et ambulauit in uiis dauid p̄mis· ī· ante
q̄m peccaſſet dauid· ¶ Poſt iſtū q; amaſias
filī zacri conſecratus dño· eo qđ eēt de tri
bu ysachar· et eēt doctor· ¶ Porro rex iſrl

ſtabat in curru ſuo contra ſyros uſq;
ad ueſpam· et mortuus eſt occidente
ſole· Accepto g; uulnere mortali uoluit
ſe teneri· ne deprehenderet ab hoſtibus qđ
uulnerat⁹ eēt· ꝛ ei ruina et hoſtibus uic
toriam· et pplō pictū fugā incuteret·
Occidente ſole mortuus eſt· ut nocēte
p̄ficto fuge ſue pplis haberet· ¶ Jeu fi
lius annani· illius uidelicet pphē· q; ab
aſa rege iuda· in carcere miſſus ē· ¶ filiī
moab et filiī ammon· q; cū eis de arma
turis· Idumeos uult intelligi· q; ob reuen
tiam fraterni nois nolebant in p̄ſtinū
arma mouere contra iſrl· ſ̄ tranſfigurabāt
ſe in habitu āmanitarū· ¶ De his locis
q; tranſ mare ſunt· Mare ſalinarū eſt
ubi iordanis influit· ¶ Ante atriū no
uum· Atrium nouum ꝛ atrium qđ peccando
uel⁹ fecerant· ꝛ penitendo ad p̄ſtinam no
uitatē reduxerunt· ¶ Sloīn ei tuū in do
mo iſta· Qđ ſeptum erat in fronte pon
tificis· ſiue in ueſtimento ephor· ꝛ in ſeq̄n
tib⁹ monſtrat· Idem locutus ſi· ī rubel uoca
tus ē· ab ea die· ī· tum or dñi· ¶ Egreſſi p
deſertū thecue· Vnde fuit et thecuites fe
mina· ¶ Confitemini dño q̄m in eternū
miſericordia ei· Idcirco deſit· q̄m bon· q̄m in
hac re manſuetudinē ſuā· q; oīs tolerat·
ſ̄ iudicium exercuit· ¶ Vocauerit locū illū
uallis benedictionis· Vallis benedictionis
ipe eſt iheruel· de q; ſupius dictum ē· ¶
Sloīm matris ei azuba· filia ſelachi· Se
lachi q; interpretat⁹ miſſus· ipſe ē anna
nu pphā· filius iaddo· de q; ſupi dictū ē·
Qui idcirco miſſus uocatus eſt· eo qđ
ad aſa p̄tem ioſaphat generis ſui· ad

pphetandum missus sit. ¶ Pphauit
autē eliezer filius dodau. unde intelli
gitur filius auunculi eius iosaphat fuisse.
Omnes hii filii iosaphat regis iuda. quia
imitabatur opa regis iosaphat. ideo dupli
catur cum dicitur. omnes isti filii iosaphat.
¶ Ambulauit ioram in uiis regum israel
sicut egerat ahab. filia quippe ahab erat u
xor eius. Athalia erat uxor eius. que non filia
ahab. sed amri erat. sed unitatione illius filia
uocata est. Unde et in regum dicitur. De
ioram quia erat gener domus ahab. ¶ Insuper
excelsa fabricatus est. Plerique putant in
domo domini illum excelsa fabricatum fuisse. que
sita est in monte moria. quod manifestius in ge
stis manasse regis ostenditur. ¶ Nec reman
sit ei filius nisi ioachaz. Joachaz ipse est ocho
zias pater ioas filius ioram. cuius soror fuit
iosabeb. Josabed uero non fuit filia athalie. sed
de alia uxore suscepit eam ioram. Questio
ualde pplexa oboritur. Dicit enim regnasse
ioram octo annis. et uixisse xl. quod dicit
filium eius ochoziam cum regnare cepisset
fuisse xl duorum annorum. Quod sic ita est. duobus
annis antequam ipse natus est illum genuit.
Quod nisi soluatur. quam sit ridiculum simplex etiam
lector aduertit. Ipse est enim ioram qui hic xl
annis uixisse dicitur. et octo regnasse. uixit
annos quadraginta. et regnauit annos xx.
octo. Octo et enim anni qui ei in regno tribu
untur. ipsi sunt antequam fratres occideret
cum adhuc innocenter uiueret. Viginti
uero anni quibus regnauit. ideo a numero eius
auferuntur. quia in languore et tribulatio
ne deduxit eos. Ideo filio eius tribuuntur. qui non
amplius quam uiginti tres annos regnasse

phibetur. ne de numerorum summa deci
dentes errorem indagatione temporis
facerent. Achazias enim uixit annis
uiginti tribus. uno tantum anno regna
uit. Collatio enim lectionis ex libro reg
norum huic soluende questioni magnum pre
bet auxilium. ¶ Igitur azarias filius ioram
rex iuda. Hic azarias paulo superius achazi
as nominatus est. Achazias interpretatur
apphendens dominum. azarias adiutorium domini.
et ideo mutatur ei nomen in melius in hoc loco.
eo quod iuxta preceptum domini ad infirmum uisi
tandum descenderit. ¶ Et filios fratrum acha
zie. qui ministrabant ei. filios fratrum dicit con
sobrinos et consanguineos. ¶ Et tercia pars
in porta que appellatur fundamenti. Portam
fundamenti. portam scuarii. ¶ Et omne
reliquum uulgus obseruet custodias domini. i.
quamuis necessarii sint ad explendum opus. i. ad con
firmandum regem. obseruent tamen custodias
domini. ne quis eorum ingrediatur locum. quem ingredi non
debent nisi sacerdotes et leuite. ¶ Imposuerunt
super eum diadema quod testimonium. Testimonium
erant phylacteria. eo quod in illis decem uerba
legis essent. ¶ Unxit quoque eum ioiada pontifex. et
filii eius. Zachariam dicit qui prophauerat. quem
postea idem ioas interfecit. ut ad magnam dam
nationem eius pertineret detrimentum. qui ausus est eum
interficere. qui se in regem unxerat. ¶ Vidit re
gem stantem super gradum suum. super columpnam uide
licet quam salomon preparauerat regibus in basilica.
¶ Pepigit ioiada fedus. inter se uniuersumque
populum. et regem. se in loco legis et dei. quippe
qui minister dei erat. collocans. et cuius nomen
interpretatur dominum cognoscens. quod populum. et re
gem. ut et populus et rex obedirent deo. et legi eius.

et ppls erga regem fideliter ageret
et rex pplm cū iustitia regeret. Sub ma
manibz sacerdotū atq; leuitarū. ne de alia
tbu sacerdotes fierent i. de leui. ¶ Consti
tuit q; ianitores in portis dom dñi. ut n
ingrederet inmund⁹ in omī re. i. ut nullate
nus nulla occasione ingrederet domū dñi
aliq̄s de sacerdotibz baal. ¶ Et urbs conq̄
euit siue q; eatenꝰ ydolorꝫ cultibz tempe
athalie inq̄nata erat. siue q; p multum
tempus q; rex unctus est. athalia intfecta.
singlis ad domos suas pgentibz omis mul
titudo conq̄euit. ¶ Et nom matis ei sebia de
bersabee. ¶ Ecce nom patris i sebit z matis
q; in fuit tam celebre ut sibi debuisset. Quo
tū enī nomina sibunt celebritate et po
tentia aut generositate eorꝫ fit. ¶ Egressum
q; ad ciuitates iuda. et colligite de uniuso
isrl pecuniā. ad sartatecta templi dñi di
uri p singlos annos. h est pecunia q; inlege
dari precepta e. qm q; in dinuñatione ip
sius p singlos annos dare consueuant. i.
singli dimidios siclos. qd a diebz ex q; atha
lia regnare cepit in dedant. ¶ Athalia enī
impiissima et filii ei destruxerit domum
di. filios ei sacerdotes ydolorꝫ dicit. Plerūq;
enī in sacro eloq̄o filii in nascendo z mutan
do uocant. siue spoliando illud ornamentis
siue ut fert. terre motu facto sicut tempe
statis ut sic illo intrante cū thuribulo. ita
etiā athalia ydola in domo dñi mittere en
tente terre mot factus sit. ¶ Eo qd fecisset
bonū in isrl et cū deo. q; cū domo ei. Cū deo.
q; ydola q; a spnatione ei facta erant subū
tit. Cū domo ei q; q; trunas rescissuras mistr
restau- rauit. Et q; regnū dom dauid
testaturauit amouens inde ydolatriā.
illā que peccatis illatꝫ dñata fuerat. Post
qm obiit iohada. ingressi sunt principes
iuda et adorauerit regem. adorauerit eū
ut dñm. acq̄euit eorꝫ obsequiis. delinit. ut
se ut dñm coli p mitteret. h dicit ds. qa tns
gressi mandatū dñi. ¶ Aesi apte dicat.
Quē uos dñm habere desistitis in tantū.
ut tale nefas fecerit is. qd nq̄m in uobis
ante factum e. Et notandū qd in alio
mouerit. h dicit ds. i. in hoc loco tantū.
filii eni zacharie cū eo interfecti sunt.
z ideo dicit filiorꝫ iohade sacerdotis. ¶ In
sidiati sunt ei zebat filii semeat amani
tidis. z iosabat filius semmarit moabi
tidis. ¶ Idcirco eos dicit filios mabitidū.
z ammanitidū. ad exaggerandā malī
tiā. isrlitarū. q; ulcisci noluerit sacerdo
tem dei. quē illi interfecerit. q; filii alienī
generarum fuerant. ¶ Porro filii ei. ut
multitudo. q; suma pecunie. filios eius
dicit. q; si syri interfecerit coram eo. faciem
tes in eum ignominiosa inclitia. Siue
q; res turpes in eū egerit. siue q; inter
ficientes filios ei imppabant ei scelus
qd in zacharia ppetrauerat. ¶ In hebreo
habet fundamentū dom dei. eo q; sā
guis zacharie usq; ad fundamentū tem
pli z altaris puenerit. ¶ Fecit q; bonum
in conspectu dñi. uerūptamen in mente
p fecto. q; p presentis seli dignitate. in p
futa patria laborabat. ¶ Jugulauit ser
uos qui occiderant regem patre suū. qm
qm illi dei timore. z in ultione zacharie
illū occiderent. ideo ab illo occisi sunt
iudicialiter. q; in ore pphe. in gsultu dñi.

sed sua presumptione illum occiderunt.
¶ Non est cum israel nec cum filiis ephraim. Qui
cum aliis tribubus erat cum tribu ephraim. unde
reges erant non erat propter prevaricationem ihe
roboam et ceterorum regum. ¶ Separavit itaque
amasias exercitum qui venerant ad eum ex ephra
im. quia ydola secum habebant. ¶ Amasias pro
cedem ydumeorum et ablatos deos filiorum seyr.
statuit eos in deos sibi. Cum enim precipitaren
tur illa decem milia. illa ydola que secum habu
erant responsa dederunt. ideo dicentes illos
interfectos. quia de cultu eorum negligentes fu
issent. Videns ergo ille ydola responsa dare.
et a ruina eripi. hoc errore deceptus adoravit.
¶ Misit prophetam ad eum. Propheta hic eliezer.
est filius dodahu. i. avunculi eius. de quo superius dictum
est. ¶ Cessavit quoque propheta. et dixit. Cessavit ad
minas regis. et dixit ad imperium domini. Quia
fecisti hoc malum. quia insuper non adquievisti con
silio meo. Consilio eius adquiesceret. si eos igne
combureret. vestimenta dirumperet. cinerem
super caput aspergeret. et totum se penitentie da
ret. Hoc enim illi consilium prophetes dederat. ¶ Car
duus lybani. qui est in libano. Hic carduum
lybani vocat. ob generositatem illius. qui quamvis
negligenter ageret. magnus erat maioribus.
procreatus. quippe qui de semine israel erat. ¶ Omne
quoque aurum et argentum. et universa que reperta sunt
in domo domini apud obededom. Apud obede
dom. quia filii eius custodiebant ea. et ab eo descrip
ta ibi permanebant. ¶ Vixit amasias filius ioas
rex postquam mortuus est. ioas filius ioachaz rex
israel. xv. annos. Eo tempore in vito habebatur
ozias qui postea regnavit in ihrlm. Unde et
scribitur. Sedecim annorum erat ozias. cum regna
re cepisset. Eo tempore quo dicessit amasias. a
domino. insurrexit coniuratio adversus
eum in ihrlm. quia ex eo tempore quo prophete consili
um non audivit. neque ad dominum converti voluit.
preparatio coniurationis illius facta est. et eatenus
dilata. donec ad consumationem perveniret.
¶ Reportantes super equos sepelierunt eum.
Non enim sine causa adiecit scriptura eum porta
tum super equos. quia deos ecclesiam qui in equis portaban
tur adoraverit. Et idcirco non portatur super hu
meros dicitur. quia neglexerat servire deo israelis.
cuius mysteria super humeros caathitarum por
tari iussa erant. ¶ Ozias in paralipomenon. in re
gum azarias scribitur filius amasie. Ozias enim
interpretatur virtus domini. azarias auxilium domini.
Idcirco enim virtus domini dicitur. quia in eo magna
virtus ostensa est percussionis lepre. et terre mo
tus facti. ¶ Exquisivit dominum in diebus zacharie.
intelligentis et videntis dominum. Zacharias fi
lius zacharie filii ioiade qui post mortem patris
natus posthumus patris nomen sortitus est. Intelli
gens enim et videns dicebatur. Intelligens propter
sacerdotium. videns propter prophetiam. ¶ Contra
arabes qui habitabant in gurbaab. Ipsa est gera
ra. in qua peregrinatus est abraham. ¶ Edificavit
ozias turres in ihrlm. super portam angli. et super
portam vallis. Portam civitatis a porta ephra
im. usque ad portam angli. quam ioas rex illius des
truxerat ipse restauravit. Portam enim ephra
im. portam vallis dicit. In edificando noluit no
men eius ponere. quod in destruendo posuerat. Nec
immerito. quia qui ydolis immolabat. et parti
ceps in destruendo fuerat. in edificatione pro
prio nomine nuncupari non meruit. sed nomine
vallis censetur propter humiliationem. ¶ In domo
separata iuxta quod in levitico scribitur. Reliqua
autem sermonum ozie priorum et novissimorum scripsit

ysaiaſ pphā. Ysaiaſ pphā scripſit in an
no q̄ mortuus ē rex oziaſ uidi dn̄m sedentē.
Co anno illū mortuū fuisse describit q̄le
pra peussus ē. Et in numo ofer multa
construxit. In numero ofer hoc ē in nu
mero nebule. qđ intelligit in sca scōr. Dns
dixit ut habitaret in nebula. Filiꝰ yro.
anno erat ioachan cū regnare cepisset
hoc numero z mutū regni. z innocen
tia describit ut monstraret eū in innocen
tia q̄ cepit p̄manssisse. Sochoziam filiū mo
loch. i. filiū ydoli ammon. q̄ uocabat mo
loch. i. rex. Idcirco filiꝰ ei dicit qđ illi sacra
instruebat q̄ cultū. Hoc z in ihēremia ha
bes de ismaele. q̄ describit de genē regio.
cū n̄ de genere regio. h̄ de gena sit seruo
egyptio. Et ea tempestate erat ibi ppha
nomine obed. ipse ē pater azarie qui asa
regi pphauit. Ad pphandū eūi in sama
riam uenerat. q̄ de iuda erat. Idcirco n̄
dixit h̄ dicit dn̄s. q̄ n̄ erant digni sermo
ne pphe. Irat cū erat ōs eis. In hoc solo
loco achaz uocat rex isrl. n̄ qđ sup omnē
isrl regnauit. h̄ q̄ secut sit opa regis isrl
in tantū ut nullus ante eum de regib; ne
q̄ q̄ fuerit. Vnde et dicit de eo. qđ nudas
set iudam. i. preptus z auxilio dr. sic de aa
ron scribit. qđ nudasset pplm. Et auxit con
temptū ipe rex achaz. qđ uidet quasi sup
fluū. Qđ dicit ipe causa notationis hoc
facit. Notatio eni ei in malitiam. sic et
crebro in laudem. hoc n̄ pmi solet. Et
sepelierē eū in ciuitatē ihrlm. q̄ n̄ sepelie
rit eū in sepulchro regū. h̄ in ciuitatē ihrlm.
In alio loco qđ dicit. n̄ sepelierunt eū in
sepulchro regū isrl. sonat in hebreo. qđ qđ si
eum ipsi non sepelierunt. q̄ ipsi sepulti
sunt. Sz qđ ro melius intelligi debeat. aut
ab eiectus q̄ eadem sepulchra custodiebant
phibitū est. aut alio aliq̄ n̄ uoluntate tam
dei. Sabin matris ei abia filia zacharie. post
humi zacharie pphe sacerdotis. quē ioas
rex interfecerat. Et ipe in anno et in mense
pmo regni sui. In hebree lingue ydioma eg
am p̄mus dies regu ei in hac descriptione
subaudit. Auferte omne immunditiā de
sctuario. i. ydola que achaz posuerat. quem
modū mulieris menstruate et polluta erat.
et polluebant. Et auerterē faciē suā a ta
bernaculo dn̄i. et pbuerunt dorsa. Qđ ple
nius scribit in ihezechiel ubi dicit. yro. uiros
habentes dorsa ad templū. et adorantes ad
ortū solis. Et hyros septem p peccato. Con
tra morem in hoc loco factum ē. In omnib;
eni locis uni p peccato hyrcus offerri so
lebat. h̄ q̄ multa erant peccata. ideo sep
tem hyrci offerri debuerūt. Idcirco gad u
dentem uocat. q̄ pphēta p uisum ei
uenerat. Qđ erat leuiticus. ut illi
detraherent pelles holocaustorū. Et
sacerdotib; ut quando p peccato fiebat
sacrificium. sacerdotes detraherent. Et
idcirco in hoc loco detrahebant sacerdotes
pelles. q̄ p peccato sacrificium erat. Et q̄
sacerdotū numerus nimis sufficiens erat
ad hoc pagendū. q̄ tempe achaz regis dis
pli. necdū rebelli erant. ideo ois uituli
ego leuite. q̄ leuitis recti erat ad sacrifican
dū q̄m sacerdotibz. eo qđ tempe achaz. z
ipi consenserūt. q̄ppe q̄ exemplar altaris
damasceni urie pontifici missum ē. Scp
sit q̄ eplās ad ephraim. z manassen cum

omni israeli publice misisset nuntios ma
nasse et ephraim latenter scripsit quos scie
bat conuersum iri post se epistolas. Illi enim
superbiores erant propter regiam dignitatem
que erat in domo ephraim. ¶ Magna enim
pars comedit phase non iuxta quod scriptum est.
Scriptum enim erat ut qui primo mense non pote
rant comedere secundo comederent. ¶ Venit enim
plurima multitudo que purificata non erat
in mense secundo. et quia in tercio mense idem erat
illicitum peragere in secundo peregerunt. Phis orauit
ezechias quem exaudiuit dominus et placatus
est populo suo. Aiunt neminem pollutum potuis
se phase comedere quin statim moreretur. Et
in eo placatum dominum cognouerunt quod comeden
tes extincti non sunt. ¶ Reuersusque est cum
ignominia in terram suam. Tradunt he
brei illi caput et barbam rasam ab angelo
in ignominiam et hoc fecisse quod per prophetiam
ysaie dictum est. In die illo radet nouacula
conducta in rege assyriorum caput et barbam
que cetera. Quem cum eadem ignominia per
uenisse ad templum dei sui nesrach quem
dicunt in reliquiis arche noe cultam ha
buisse. Cum ergo quereretur cur eum non audis
set qui etiam filios suos adramelech et sara
sar sibi offerret si hoc ille ratum duceret illi
hoc audientes post tot clades ruinas et igno
minias timentes ab eo interfici interfecerunt
eum. ¶ De portento quod acciderat super terram.
De solis reditu per lineas decem. Ad hoc my
sterium inquirendum legati babilonis uenerant
¶ Reliquit eum deus ut temptaretur quia non prohi
buit ostendere per prophetam thesauros suos et
thesauros domus domini. Vnde et postea ab eodem
propheta obiurgatus est. ¶ Et sepelierunt eum
super sepulchra filiorum dauid. Et hoc notan
dum quia excelsius sepulchrum ceteris filiis da
uid habuit. meritorum prerogatiua. ¶ Et adora
uit omnem militiam celi duodecim signa que
in zodiaco sunt ut tradunt. ¶ Edificauit
autem cuncto exercitui celi i. sub nomine stel
larum demonia coluit. ¶ In ualle hennon
que alio loco gehennon dicitur i. uallis filiorum
ennon. Est enim non procul ab ihrlm de qua
in iheremia et in regnorum libro plene scri
bitur. ab ea enim originem accepit nomen ge
henne. ¶ Locutusque est dominus ad eum et ad po
pulum illius et attendere noluerunt in ma
nu ysaie prophete. Tradunt hebrei eundem
manassen filium fuisse filie ysaie et ideo
in hoc quamquam nomen matris patris tamen illius
non scribitur quia in loco erat profanus rex toto
auo. Tradunt hebrei idcirco occisum
ysaiam eo quod appellauit eos principes so
domorum et gomorre et quia dixit uidi do
minum sedentem dum per moysen dixerit
non enim uidebit me homo et uiuet quia quia
dixit addat deus ad dies istos xv annos eo
quod per moysen dixerit et numerum dierum
tuorum impleb. et quia dixit querite dominum
dum inueniri potest inuocate eum dum prope
est cum dicatur quis tam propinquus quomodo deus noster
quando eum inuocamus. ¶ Et cognouit
manasses quod dominus ipse est deus. Dum enim in
babilonem ductus fuisset et in uase eneo
perforato missus admoto igne inuocauit
nomina ydolorum que colebat. Qui cum non fuisset
ab eis exauditus nec liberatus recordatus
est quod crebro a patre audierat cum inuoca
ueris in tribulatione et conuersus fueris ex
audiam te sicut in deuteronomio scribitur.

exauditumque

ęrauchitum ęę esse a dño. et liberatum
ę reductum in regnū suū in modum
abacuch sicut ille deductus fuerat in
babilonem. ¶ Circūdedit ofer. i. restau
rauit edificium scī scoz. qđ p ỹdolis de
struxerat. ¶ Ad occidentē geon. i. a torren
te geon. edificare cepit. usq ad portam pis
cium. q̄ est porta de parte iopen. ¶ Scripta
sunt autē in sermonibz ozae. hic ozas q̄
dam ỹsaiam intelligi uolunt. Ozas inter
pretat̄ uisio mea. Et ideo mutato nomine
intellexit. ut manifestet̄ alonge isti mer
ta. ab illi mūtus existare q̄ eū interfecit. ¶ Ab
omī ruda et beniamin. et habitatoribz ihe
rusalem. Habitatores ihe tm̄ dimidiā tribū
manasse dicit. q̄ plerūq in tribum beniamin
computant̄. ¶ Ad olda q̄ habitabat in secū
da. Olda uxor fuit sellum auuncli ihereme
patis ananeel. i habitabat in secunda. Loc erat
in iherosolimis extra murū. i int murum
ciuitatis. i antemurale. qđ uocabat̄ secun
da. cui mentio fit in sophonia ppha. ¶ In pali
pomenon. thecuath filii zasra. In regū the
cua filii araas. Thecuath int̄pretatur stri
dor. zasra. diminutio. Thecua spes. araas
negotiator. Custos em̄ uestiū erat. q̄ templū
dñi restaurabat. ¶ Ponite archam in sanc
tio templi qđ edificauit salomon. filius dauid
regis isrl. Notandū qđ archa dñi elata de
templo fuerat. q̄m in templum reduci
iosias p̄cepit. Tempe em̄ achaz q̄ndo simu
lachra in templo mussa st̄. elata ē inde et
ducta in domū sellū uiri olde auuncli ihere
mie. ú p̄mansit usq ad temp̄ iosie. Non em̄
poterat archa dei in loco ee ú simulachra
introducta fuerant. i gentilicus rit̄ observa
batur. ¶ Stabant in ordine iuxta iuxta
p̄ceptū dauid et asaph. eman. i ỹthum.
ppharum regis. Deo ppe regis uocabant
ę cum dauid rege canebant. ¶ Non fuit
phase simile huic in isrl a diebz samu
helis ppe. ę omīs q̄ inuenti st̄ in illa fe
stiuitate ibi septem diebz immorati st̄.
i omīs sufficient̄ de regis substantia. et
de his q̄ sup̄ memorata st̄ epulati sunt.
¶ Contra alia pugno domū. i. cont̄ domū
adadremon regis filii tabremon. q̄ regna
uit in charcamis. Que ea tempestate. qñ
iosiam nechao rex int̄fecit. factus ē em̄
planctus magnus mageddo. cui mem
nit zacharias ppha. ¶ Noluit acq̄escere
sermonibz nechao ex ore dei. qui p̄ iheremi
am ppham. ppharat qđ ille ascensur̄
erat in charcamis. q̄ uictoria potiturus
Qđ illud eum ppharasse nechao regem mi
nime latuit. Vnde et rapsaces dicit de
sennacherib rege assyriox. Dñs iussit
me ascendere ad terram istam. ę nam p
phete isrl ppharant hoc. qđ ille ascensu
rus erat. qđ eum minime latuit. ¶ Omīs
cantatores atq̄ cantatrices usq in p̄sentem
diē eo qđ scriptum ē in lamentatione iheremie ppe. spūs oris nri xp̄s dñs. ¶ Opa ei
p̄ma. i nouissima. Nouissima in hoc loco
eo qđ n̄ consuluit dñm. utrū deberet per
gere contra nechao. ¶ Reliq̄ autē uerboz
ioachim. et abhominationes ei. q̄s opat̄
ē. et q̄ in eo inuente sunt. Inter cetā mala
q̄ gessit. etiam hoc fecit in corpe suo qđ
dñs. phibuit eū dicens. Non tondeatis ca
put uestrum in rotundū. neq̄ sup̄ mortuo
neq̄ stigma faciatis in corpibz uestris;

Que postquam mortuus est in corpe eius
inuenta sunt. Est enim nomen ydoli cui idem
ioachim seruiebat chodonazer quod inter
pretatur plasma uinum capiens. ¶ Anno
primo cyri regis persarum ad explendum ser
monem domini quem locutus fuerat per os ihe
remie suscitauit dominus spiritum cyri regis persa
rum qui iussit predicari in uniuerso regno suo
etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus
rex persarum. Omnia regna terre dedit mihi
dominus deus celi et ipse precepit mihi ut
edificarem ei domum in ihrlm. Audierat
enim prophetiam ysaie in qua dixerat. Hec dicit
dominus xpo meo cyro cuius apprehendi manum.
Ezras scriba hec ei legit. Et idcirco dixit
sibi a domino preceptum de cunctis regibus ter
rarum. Hii duo per prophetiam propriis nominibus
antequam nascerentur uocati sunt iosias et
cyrus. Iosias ut destrueret ydola et cultum
dei reuocaret cyrus ut ruinas templi
restauraret. Expliciunt questiones de parali
pomenon. Incipit canticum debbore

Secinerunt debbora et barach filius abinoem
Barach uir debbore prophetidis fu
isse traditur. Ipse etiam barach in precedentibus
lapidoth uocatur. Lapidoth enim inter
pretatur fulgur. Barach quoque fulmen. Fulgur
idcirco quia antequam ulcisceretur israel de cha
naneis quasi fulgur splendebat in populo
meritis scilicet quia prerogatiuis operum.
Postquam uero ultus est israel de chananeis ful
men id est percutiens uocatus est. ¶ Domine cum
exires de seyr et transires per regiones e
dom terra mota est et celi ac nubes stilla
uerunt aquis. Exisse dominus dicitur de seyr et tran
sisse per edom eo quod ydumeis legem suam
recipere nolentibus in montem synai legem
israel dederit. Terra mota est celi ac nubes
stillauerunt aquis. Terre motus montis syna
describitur. Et quod dicit celi ac nubes stillaue
runt aquis ad presentiam domini celi quasi quodam
pauore sudore miscentur aquis stillauisse di
cuntur. Similiter et montes fluxerunt a facie
domini. Quod uero sequitur synai a facie domini dei israel sub
audiendum est contremuit et fumauit. ¶ In
diebus sangar filii enath in diebus iahel quie
uerunt semite et qui ingrediebantur per eas
ambulauerunt per calles deuios. Quieuisse dicun
tur semite quia tempore sangar ducis israel pre
occupate erant semite ab inimicis israel
et non audebant in domum domini libere orandi
gratia ascendere sed qui ingrediebantur per eas ti
more inimicorum latenter quia per calles deuios
ascendebant. De quibus inimicis non plene eos
liberasse sangar scribitur. Quod uero interponitur
paulo superius in diebus iahel intelligendum
est quia interfecto sysara a iahel aperte sunt
semite quia absque ullo timore ibant in do
mum domini qui antea per calles deuios illuc gra
diebantur. Et quod iahel ante debboram hic
ponitur humilitatis causa hoc debbora
fecisse dicitur eo quod iahel uxor aber cynei
sysaram interfecerit. ¶ Cessauerunt autem
fortes israel quieuerunt donec surgeret deb
bora surgeret mater in israel. Fortes hic
doctores et predicatores legis dicit. Qui
euisse id est non fuisse dicuntur donec surgeret
que israel et predicatione et exhortatione doce
ret et consilio ab hostibus liberaret. Hos etiam
fortes ad dominum secum beneficendum in su
perioribus eadem debbora uerbis his prouo
cat dicens. ¶ Qui sponte obtulistis animas

uestrat de isrl ad pculum domino benedicite dño. Hii fortes i doctores obtulis se dicunt aiaſ suas ad pcton i legi dei z seruitutu ei se subdidisse qz die noctuq; in meditationib; legis aiam cop; qz macerasse. ℣ noua bella elegit dñs et portas hostiu ipe subuertit. Clypeus z hasta ap paruerit in xl milib; isrl. Qd dicit clypeus et hasta intelligendu e hoc q̄si murmurando dixisse qd in xl milib; isrl nu clypeus nec hasta inueniri posset. Idcirco dr noua bella elegisse dicit et portas hostium subuertisse eo qd de mermilib; fortes z ducto rosos fecerit. Qd u isr lite armis exspoliati fuissent a iabin rege chanaan in supiis declarat u dicit. ℣ Clamauerit filii isrl ad dñm. ℣ longentos habebat falcatos currus et p xx. annos uehementer oppssit eos. Vehemt et fortiter oppressit eos qz armis exspoliasse dr. sicut in libro samuelis scribit. Cuq; uenisset dies plii inuenit e ensis z lancea in manu totius ppli qui erat cu saul z ionathan excepto saul z ionathan filio ei. ℣ Cor meu diligit pncipes isrl. Notandu qd in hebreo ni pncipes z doctores legit. Hoc debbora in psona di loquitur. qd dr diligat doctores legis di studentes. De qbz sequitur. Q; ppa uoluntarie obtulistis uos discrimini in pplo benedicite dño. De qbz etiam iam supi dictu est in eo loco. i aut. q; sponte obtulistis de isrl aiaſ uitaſ z rectaq; Q ascenditis sup mitentes asinos. in hebreo asinas. z sedetis in iudicio. in hebreo sedentes sup iudiciu z ambulatis in uia loquimini. u colliſi se currus. z hostiu est suffocat exercit. ibi narrent iustitie dñi. clementie fortis isrl. Ascensores asinaru ppli isrl dicit. Asine u in qbz doctores ascendunt. ibi isrl dicunt. Sup quaq; decna reliquis ppls qsi sup asinas ascendisse dicit. i recumbere. Et ipse asine dicunt hoc e gratientes instar asine in lege sedentes sup iudiciu. i sup legem. Q; etiam sup iudicium sedere dicunt. i sup legem. z ambulare in uia. sub lege eo qd uia legis neq; quam exercerent. Poplin uatq; q sup has asinas. i sup hos doctores requiescebant. Inuocat debbora ad benedicendu dñm. z ait. ℣ Loquimini. i laudate. Et qsi interrogassent. u quido laudabim dñm illa respondit. ℣ Vbi collisi se currus. z hostiu suffocatus e exercit. ibi narrent iustitie dñi. clementie fortis isrl. Ac si diceret. Quamuis semp z ubiq; ds laudand sit. tamen in. a nobis laudand potius z benedicend e. q; inimicos uros subuertit. sicut egyptios in mari rubro. ℣ Tunc descendit ppls dñi ad portas. z obtinuit pncipatu. Ad portas populus dñi descendit. i. ad portas domus dñi. qz benedicto dño. qz collaudato in loco uicinore descendert in domu dñi. ut ibi etiam dñm collaudarent. orationes z uictimas et offerrent. ℣ Qd u de tribu ysachar doctores exercitu tribuu cent. monstrat ex libro paripomenon. i aut. Ve filiis qz ysachar uiri eruditi. q; norant singla tempa. ad precipiendu qd facere deberet isrl pncipes ducentos. Omis aute reliquas tribus eoz consiliu sequebant. Et qd idem doctores asinos nuncupent. monstrat ex libro geneſis. i aut. ysachar asinus fortis. accubans inter terminos. uidit requem qd esset bona. z terram

qd esset optima. et supposuit humerū
suū ad portandum. factus ē tributo ser
uiens. Asinus in libro geneseos fortis dr
ppter fortitudinē legis. eo qd in humo
legem portaret. et ceteris tribubz tributū.
idest doctrinā legis impenderet. In lib
uero iudicū asine dicunt eo qd uiribz
fracti. q humiliati atqz infirmi mane
rent. iugo scilicet gentiū pressi. atqz hu
miliati. et sola tantū lege dī contenti.
¶ Surge surge debbora. surge loquere
canticū. Notandū qd in hebreo expgis
cere legat. i. expgiscere in spū pphetie.
Prefatorz itaqz doctorz uocibz debbora p
uocat. ut expgiscat in spū pphie et lau
dis. et n cesset a laudibz dī. Unde et seqt
Loquere canticū. Surge barach. et app
hende captiuos tuos fili abinoem. In he
breo dr. predare predam tuā. fili abino
em. H sententia uocibz eorūdem etiā doctorz ba
rach admonet. ut depdet reliqas inimi
corz suorz. et ad intnicionē eos usqz pdu
cat. et nom sibi uictorie laudabiliter
acqrat. ¶ Tunc salue facte sunt reliqe
ppli. H sententia ad intelligendum iun
genda ē sententie supiori. q dicit. ut nar
rentur iustitie dni. clementie fortis isrl.
eo qd tc saluent reliqe ppli. ¶ Dns in for
tibz dimicauit. In hebreo legit. Dns ppt
me. in fortibz dimicauit. q est uox toti
ppli isrl. Dimicauit enī ppt eos. in egyp
tiis et in ceteris inimicis isrl. Unde et sequi
tur. Ex ephraim deleuit eos. in amalech.
id ē iosue existens ex tribu ephraim deleuit
fortes. i. inimicos isrl in amalech. sic legi
tur in libro exodi. fugauitqz iosue ama
lech et pplm eius in ore gladii. et cetera. Et
qd idem iosue ex tribu ephraim fuerit.
monstrat ex libro numeri. ubi dicit. de tri
bu ephraim osee. filiū nun. quē et in con
sequentibz iosue uocat dicens. Uocauitqz
moyes osee. filiū nun. iosue. ¶ Et post eū
in pplos tuos amalech. Post eū. i. post io
sue. ex tribu beniamin existens saul. poplm amalech
dno precipiente deleuit. qd in spū pphie
debbora. de saule futurum pphauit. Et hoc
scdm scema qd uocat plenisis dictū ē. qd
ipe eet deleturus amalech. sicut in libro
samuhelis habes. Sed et qd ait. o amalech.
in hebreo n legit. sz latinus intpres sensus
gra. hoc addidit. ¶ De machir pncipes de
scenderunt. et de zabulon q exercitū du
cerent. ad bellandū. In hebreo legit. de
machir pncipes descenderūt. et subaudi
t ad bellandū. i. psternendū sysaram pn
cipem. et de zabulon subaudit descende
runt. q exercitū ducerent. et de tribu leui
et de tribu ysachar subaudit ad bellandū
id ē ad dm collaudandū et exorandū. De q
bz et seqtur. ¶ Duces ysachar fuere cū deb
bora. In hebreo pncipes. i. doctores legis.
fuerunt cum debbora. ad collaudandū
dm. ¶ Et barach uestigia sūt secuti. Intel
ligendū est. q pars quedam illorz cū deb
bora ad laudandū dm remansit. et pars
barach uestigia sunt secuti. ad pplm exhor
tandum. q de bellandū sysaram. ¶ Q qsi
in preceps ad baratrum se discrimini dedit. Barach scili
cet credens. uerba dni. se dedit discrimini. p
cipitans se in torrentē cyson. psequens. et de
bellans exercitū sysare. Baratrum enī
in hoc loco torrens cyson intelligitur.

Diuiso contra se ruben magnanimor
repta contentio est. In hebreo ñ legitur
contra se. Vor enim debborr est increpans tribum ruben. eo qđ impio dñi
non obtempans cũ fratribꝫ suis contra
inimicos dñi debellandos ñ uenerit. sed
timore pterritꝰ & uerbis dñi incredulus
ab eis se diuiserit. & p eo magnanimꝰ i. superbus existimatus. Vnde et sequit eorr
patio in spũ phie dicens. Quare habitas inꝰ duos terminos. ut audias sibilos
gregum. In hebreo ñ legitꝰ duos ꝫ inter
minos tuos. scilicet uicinarũ tribuũ tuarũ
ut audias sibilos gregum. Acsi diceret. Ore
ges qbꝫ habundas seruare cupis. et eos amit
tere uereris. eorr sibilos audire potꝰ delectaris. qm cũ fratribꝫ tuis ad debellandos
hostes isrl pgredi nuteris. Et q hoc facis
impio dñi supbꝫ resistis. Vnde et sequitꝰ
id ipm qđ supra. Diuiso ruben magnanimorũ repta contentio est. eo qđ male fecerit
impiũ dñi parupendens. et supbꝫ existens.
Gad transiordanem qescebat. Et hoc in
crepando ponitꝰ eo qđ remanente ruben
cũ eo gad pari consilio et remansit. Et dan
uacabat nauibꝫ. Qa uidens qđ tribꝫ ruben
& tribꝫ gad ñ uent cũ fratribꝫ suis ad bellandũ timore pterritꝰ nauibꝫ uacando fugam
arripuit. Aser habitabat in littore maris
et in portibꝫ morabatꝰ. Simulꝫ hoc increpãdo ponitꝰ eo qđ et aser in littore maris habitans in portibꝫ moratꝰ sit fugam potius arripturus qm fratribꝫ combellatus. Zabulon et neptalim obtulerũt aiãs suas mortiin regione mozome. In hebreo supꝫ regionẽ
mozome. Et est sensus. Quia ceteris tribꝫ
ire nolentibꝫ hec due tribꝫ animas suas
morti dederunt supꝫ regionem mozome
q mozome enim interpretatꝰ excelsus. Per regione enim excelsi. i. dei obtulisse dicuntur mortiaiãs suas et ido laudibꝫ efferuntꝰ. cũ ceteꝛ
tribꝫ reprehendantꝰ. Venerunt reges et
pugnauerunt. Reges terre chanaan dicuntur qui regi iabin subditi erant. Pugnauerunt reges chanaan. id ipm repetit in tanach. Tanach enim pnuncia est ũ ẽ torrens
cyson. iuxta aqs maggedo. Maggedo enim
ciuitas est posita supꝫ torrentem cyson. Et
qđ dicitꝰ iuxta aqs maggedo intelligitur
iuxta torrentẽ cyson. ciuitas maggedo
Tam nil tulere pdantes. hoc subsannãdo dicitꝰ. cũ non solum nil prede tulerunt.
qm potiꝰ aiãs eruere nequierunt. De celo
dimicatũ est contra eos. q in. xl. milibꝫ isrl
clypeus et hasta inueniri ñ poterat. Secundo dñs de celo lapidibꝫ grandinis et igni
dimicauit. p eis contra hostes suos. sicut ẽ
et illud in libro iosue. Stelle manentes in
ordine suo et cursu aduersus sysaram pugnauerunt. Stelle angli intelliguntꝰ. q
de celo contra sysaram pugnauerũt. Torrens
cyson trahit cadauera eorr. Est enim hic defectus. et quasi interrogando ubi et respondeatꝰ in torrente caduminis. i. in mari rubro. Vnde sequitur. Torrens caduminis.
torrens cyson. Torrentem caduminis mare rubrũ uocat. Caduminis enim interpretatur antiquorũ. eo qđ antiq̃ miracla in
eo facta fuerunt. transeuntibꝫ filiis isrl et
egyptiis peumbꝫ. Et q mare rubrũ
egyptios mortuos eiecit. ita ut eos
mortuos isrlite supꝫ litꝰ maris uiderent.

et eadem cadauera piscibus et bestiis ma
ris abstracta fuerint. idcirco traxit tor
rens cyson cadauera eorum. ut per cadaue
ribus egyptiorum sibi ablatis. cadauera cha
naneorum. ipsius maris rubri pisces et be
stie comederint. ¶ Conculca aiam mea ro
bustos. Hec debbora in persona totius israelis
dicit. ut omnes uno animo robustorum. i. for
tissimorum inimicorum suorum colla conculca
rent. sicut est et illud in libro iosue. de quinque
regibus chananeorum. ¶ Tunc ungule equorum
ceciderunt fugientibus impetu et preceps ruen
tibus fortissimis hostium. Ungule eorum in he
breo legitur. Lapidibus enim grandinis. de
celis. i. angelis. ab eorum equorum ungule
cecidisse traduntur. Ut sit sensus. Si ungule
equorum tactu lapidum ceciderunt. quid putas
equitibus accidisse. Maledicta terra me
roz. dixit angelus domini. In hebreo legitur.
Maledicite meroz. dixit angelus domini.
Angelus domini ab hebreis. michael intelli
gitur. qui iubet per debboram populo israel ut
maledicant meroz. i. potestati angelice
que preerat chananeis. Meroz enim inter
pretatur archanum. Idcirco maledici iube
tur. i. anathematizari. eo quod ceteris angelis
dimicantibus pro israel. ipse non solum non pug
nauit. uerum etiam in aduersitate eorum
persistit. ¶ Maledicite terre eius habitatori
bus eius. i. meroz et populo eius. Et redditur causa
cur maledicantur. quia scilicet non uenerunt
in auxilium domini. in adiutorium fortissimorum
eius. ¶ Benedicta inter mulieres iahel uxor
aber cynei. Inter mulieres. scilicet saram.
rebeccam. rachel. liam. et ceteras firme mu
lieres. ¶ Benedicatur in templo subauditur

domini. ut ibi sit memoriale eius. sicut
et iudith. Et redditur causa. cur benedicatur.
quia scilicet sapienter et prudenter fecerit. eo
quod petenti aquam lac dederit. Idcirco lac
dedit. ut hostis fugiens sibi fidem potio
rem accommodaret. Et si queritur cur non
uinum dederit. respondendum est quia domus re
chab uinum non bibunt. sicut habes in iheremia
propheta. Explicit cantice debbore. Incipiunt lamenta
tiones iheremie.

Et factum est postquam in captiui
tatem ductus est israel. et ihrlm deser
ta est. sedit iheremias flens. et planxit
lamentationem hanc in iherlm et dixit.
¶ Aleph. Quomodo sedet sola ciuitas plena
populo. Sicut inter omnia cantica ueteris ac no
ui testamenti primatum tenet canticum quod sa
lomon cecinit in persona xpi et ecclie. in
tantum ut per magnitudine sui canticum
canticorum appelletur. ita inter omnia lamen
ta ueteris ac noui testamenti. lamentationes
iheremie principatum (it primatum) possident. in tantum
ut recte possint lamentationes lamentatio
num appellari. Sciendum denique est. has la
mentationes. quas greci threnos uocant. ratione
metri apud hebreos compositas esse. et in prin
cipio omnium sententiarum. alfabeti series di
stincta est per ordinem. Sed interpres qui tran
stulit eas de hebreo in latinum. noluit mo
ras innectere. ut hoc obseruaret. sed tantum
modo elementa litterarum in principio posuit. quia
sensus sententie ex interpretatione littere
pendet. Sed et sciendum hoc quia possunt hec ele
menta hystorialiter referri ad plebem is
raeliticam. spiritualiter uero ad sanctam ecclesiam. quam
ad litteram. que ciuitas et plebs dei. et moraliter
ad unamquamque animam. ¶ Aleph interpretatur

doctrina. Doctrina uera est cognitio ꝛ̃e
tr̃itatis. ꝛ ut agnoscat homo crementū
ꝛ mcrēmtū suū. hoc ē in q̄b; rebꝫ possit ꝛ̃s
cere. ꝛ in q̄bꝫ decrescere. Sz q̄ uidet istam
cognitionē licet hr̃ent ñ obseruauerunt
id circo sedit tc̃. ꝛ sedet in ipa plebꝫ sola.
Q̄m g̃ sedebat sola ciuitas. si plena erat
ppl̃o. Duplic̃r potest solui. Sedebat
tunc sola. q̄ q̄ndam fuerat plena popl̃o.
tempib; dauid ꝛ salomonis. ut sedebat ple
na ppl̃o ipa ciuitas. i. ipa plebs. q̄ maxim̃
erat ibi numer⁹ hominū. ꝫ sola erat a dei
auxilio. Et ē metonomicos intelligendū
ut p ciuitatē intelligat̃ ppl̃s in captiui
tate posit̃. Facta est ꝫ̄q̄si uidua dn̄a gen
tiū. i. ihr̃lm. q̄ multis gentib; q̄ndam
dn̄ata fuerat. q̄ndo habebat uirū dn̄m.
omnipotentē ducta in captiuitatē. quasi
uidua fuit. Sz ñ fuit uidua ex toto. ꝫ
q̄si uidua. q̄ uir suus misertus ē ei. ꝛ p
lxx. annos q̄uixit illam sibi. Princeps
puinciarū subaudit illarū q̄s subiuga
uerant reges isr̃l. facta ē sub tributo chal
deor̄. Simili⁹ scā ecclia. q̄ aīa quelibet
plerūq; ppt̃ uitia sua sedet sola destituta
auxilio dei. ꝛ ducit̃ a diabolo in confusio
nē peccator̄. ꝛ efficitur desolata a uiro suo
q̄ dn̄a erat gentiū plurimarū. Et q̄ fuit
princeps multarū puinciarū in aplis de
q̄bꝫ psalmista dicit. constituet eos p̄nci
pes sup omnē terrā. redigit̃ sub tributū
diaboli. seruiendo uitiis. Beth nūpre
tat̃ dom̄. Significat illā domū. h̄ ē ple
bem israeliticam. q̄m alloq̄t̃ ysaias ppha
mḡens. Dom̄ iacob. uenite q̄ ambulemus
in lumine dn̄i. Ista dom̄ israelitici popli

plorans ploraui in nocte dum duceret̃
in captiuitatē. et lac̃me ei⁹ in maxillis
ei⁹. Quantū ad luctam p̄tinet. ido in noc
te plorabat. q̄ ñ audebat in die ppt̃ dn̄s
suos. ꝫ in nocte se consolabat̃ plorando.
Quantū ū ad altiorē intelligentiā p̄tinet.
in nocte plorabat. ꝛ in captiuitate et tri
bulatione. Et q̄d bis dixerit plorans plo
rauit. augmentū prestat repetitio uer
bi. Lac̃me ei⁹ in maxillis ei⁹. i. in p̄ncipib;
ei⁹. Licet enī omis plorarent. tamen illi
maxime q̄ scientiā habebant. Ido aut̃
p̄ncipes ꝛ sapientiores p maxillas intel
liguntur. q̄ sic a maxillis cibus in corp̄ de
ducit̃. ita ꝛ ab illis doctrina descendere de
buerat in ppl̃m. Non ē q̄ consolet̃ eam.
ex omnib; carib; ei⁹ ex pphis uidelicet. regi
bꝫ et sacerdotib;. post dn̄i ascensionem.
Hec uerba ppe ad ultimā uastationē p̄ti
nent. p quā ñ habuerūt ullū p̄nceppem
sed in babilonie captiuitate habuerūt
danielem. ꝛ socios ei⁹. ꝛ ezechielem. ꝛ alios
multos. Omes amici ei⁹. i. reges gentium
spreuerūt eam. siue p nichilo reputauer
ūt. ꝛ fcti sunt ei inimici. Siū ad ecclīam
referūt. omes angli. scī. amici ei⁹. p nichi
lo deputabant eam. uidentes eā a creā
tore suo ē deiectam. Et uidentes ē ei in
imici. dū solutū auxiliū ab ea subtrahunt.
Gimel. Gimel int̃pretat̃ plenitudo. Ista
ē plenitudo peccator̄. de qua dixit dn̄s
iudeis. Implete mensurā p̄trum uestr̄. h̄
ē q̄d mūdi illi fecerūt peccando. uos adim
plete. Et in genesi. Nundū enī unq̄ com
pleta sūt peccata amor̄eor̄. Qa g̃ iuda
ista plenitudine peccator̄ habuit. in

grauit de terra sua. ꝓpter afflictionē
qua affligebat̄ a chadeis tc̄ temp̄is. ⁊
postea a romanis. q̄ ꝓpter multitudi
nem seruitutis q̄ seruiuit diabolo. ha
bitauit int̄ gentes. nec inuenit req̄ē.
Om̄s ꝑsecutores ei⁹. chaldei. scilicet ac
romani. app̄henderūt eā int̄ angustias.
Similit̄ potest referri ad sc̄am eccl̄iā.
q̄ sepe ꝓpt̄ peccata affligit̄ a paganis
ab hereticis. ⁊ plerūq̄ captiuat̄ tam
ab hostib̄ q̄m a demonib̄. ¶ Beleth. Be
leth sonat in latina lingua tabl̄atum.
Et cui⁹ rei tabl̄atū. Dom⁹ dn̄i. Dom⁹ si q̄
dem dn̄i. tabl̄ata h̄t. ex lignis imput̄
bilib̄. Vie syon lugent. eo q̄d n̄ sit qui
ueniat ad sollempnitatē. Q̄m possunt
uie lugere. Translatiue dictū ē. Vie
syon inq̄t lugent. h̄ est illi q̄ q̄ndam
soliti erant in precipuis festiuitatib̄
tendere gressus ꝑ uias ihrl̄m ad domiū
constructā ex tabl̄atis. positi in capti
uitate lugent. i. t̄nseuntes illoꝝ nul
lus erit q̄ ueniat ad sollempnitatem.
Vel alit̄. Vie syon lugent. i. t̄nseun
tes ꝑ se. ꝓuocant ad luctū. Sp̄ualiter
uꝰ uias syon debem⁹ intelligere p̄ncipes
q̄ in subseq̄ntib̄ designant̄ ꝑ portas. ⁊
sacerdotes. Principes eni̅ et sacerdotes
qui debuerant ꝓpl̄o ducatū p̄bere. et
portas uite sua predicatione ap̄ire. po
siti in captiuitate lugebant. q̄ destru
cti ⁊ desolati erant. Virgines eni̅ sq̄lide
⁊ ipa syon opp̄ssa est amaritudine. Nō
uirgines solum m̄ corpe sq̄lide. i. sordide.
effecte sunt. q̄ antea erant speciosissi
me. s̄ uirgines mente. q̄ integritatē fidi

habebant. ut daniel socii q̄ ei⁹. squali
de erant. pre nimia captiuitate. Vl̄ q̄
debuerant ēē uirgines integritatē fidi
habendo. sordib̄ peccatoꝝ scalidi effecti
sunt. H̄ om̄ia ad eccl̄iam similit̄ possūt
referri. cui⁹ uie ⁊ porte s̄t. p̄dicatores. p̄lati.
¶ He. He int̄pretat̄ ista. Et ē sensus. Ista
q̄ hic scribunt̄. a dn̄o predicta sunt. in deu
teronomio. q̄ndo p̄cepit moysi scribere ma
ledictiones q̄ benedictiones. Si inq̄t non
custodieris mandata mea. tradam te ho
stib̄ tuis. eris q̄ tu in cauda. ⁊ inimici tui
in capite. Lam̄ non id̄o hec uenerūt. q̄ a
dn̄o predicta sunt. s̄ q̄a uenta erant. ab il
lo p̄dicta sunt. ⁊ q̄ illi peccauerūt. id̄cco h̄
uenerūt. Facti sunt hostes ei⁹ in capite. ini
mici illi⁹ locupletati sunt. i. diuites facti
s̄t. diuitiis illi⁹. q̄ dn̄s locut̄ ē sup̄ eā. sicut
paulo sup̄dixim⁹. q̄ antea erat in capite.
dn̄a aliarum gentiū. facta ē ancilla ⁊ tri
butaria. Cetā q̄ sequunt̄ ꝑtinentia ad sen
sū hui⁹ litt̄e. sufficient̄ patent. ¶ Vau. Vau
int̄pretat̄. q̄. q̄d est copl̄atiua coniunctio.
coniungens p̄cedentia seq̄ntib̄. Acsi diceret
aliis uerbis. Et q̄ peccauerūt. egressus ē a
filia syon om̄is decor ei⁹. Q̄s erat decor ei⁹. Re
ges ⁊ p̄ncipes ei⁹. sacerdotes ⁊ ꝓph̄e. altare au
reū ⁊ templū magnificū. ciuitas. ⁊ om̄ia
ornamenta ei⁹. Ista om̄ia egressa s̄t. a filia syon
q̄n sedechias cecat̄. ductus est in babilonem.
in cauea ut leones. p̄ncipes ei⁹ int̄fecti. alta
re confractū. templū ei⁹ incensū. ciuitas de
structa. uasa aurea ⁊ argentea in babilo
nē ducta. Facti s̄t p̄ncipes ei⁹ uelut arie
tes n̄ inuenientes pascua. q̄n opp̄ssi s̄t
obsidione a chaldeis ꝑ spatiū uni⁹ anni.

ꝛ diminuti ꝙ abierunt absq; fortitudi
ne ante faciẽ subsequentis scilicet ho
stis ꝙ nullus illoꝝ potuit resistere chal
deis Similit̃ possunt referri ad ecclie
mã captiuitatẽ ꝛ ad ecclĩam tam hyſto
rialit̃ qm̃ ſpualit̃ cui̇ p̃cipes sepe q̃
it pascua uerbi di. ſ. n̄ inueniunt ꝙ
dñs misit famẽ in̄ terram ℣ Zai Zai in
terpretat̃ hec Et est sensus Hẽ undic
ta omnipotentis di. sup̃ ihrlm ut caderet
in manu hostili Ita ꝙ hoc in̄ constructo
ẽ huĩ sententie Du cadet ihrlm ꝛ ppls
ei in manu hostili recordata ẽ dierum
afflictionis sue. q̃ affligebat̃ ꝛ recorda
ta est. p̃uaricationis scilicet mandatoꝝ
di. cognoscens ꝙ ꝓpt̃ peccata sua talia
patiebat̃ ꝙ recordata ẽ omniũ desidabi
liũ suoꝝ ꝛ omniũ bonoꝝ. q̃ habuerat a
diebꝫ antiq̃ſ. ex q̃ de egypto egressa est.
Viderũt ea hostes chaldei ꝛ derisert sab
bata ei. q̃ uolebat obseruare in captiuita
te sicut in̄ dicident iudei a xp̃ianis ℣ he
rlm q̃ interpretat̃ uisio pacis scam ec
clĩam significat. q̃ du tradit̃ in manib
hereticoꝝ ꝙ paganoꝝ recordat̃ p̃uarica
tionis mandatoꝝ dei. Cui sabbata ꝛ omniũ
aboniſ opib hostes ei. malignũ uidebant
ſpſ dicident. ꝙ postq̃m sua suggestione
nos decipiunt ꝛ faciunt q̃escere a bono
ope. insultant nobis ꝛ dicident nos ℣ heth.
Heth int̃pretat̃ uita ꝛ ptinet int̃pretatio
huĩ elementi ad aliud. qđ in fine huĩ sen
tentie dr. ipa aut̃ gemens. ꝙ confusa retro
ſũ. Conuersa aut̃ retrorſũ in hoc loco in
bonã partem accipio ℣ circo ꝛ eũ dñs indu
cit afflictionẽ sup̃ q̃m libet hostem ũ guerrat̃
ab errore ꝛ uiuat. ꝛ qui corruit in morte
ꝓpt̃ peccatũ conuertat̃ de uitiis ad uirtu
tes ꝛ p̃ plamentũ ac gemitũ redeat ad uitã
etnam ℣ Teth. Teth interpretat̃ bonũ
Cui uerbi interptatio ad finẽ similit
sententie ſpialit referr̃ i dr. Vide do
mine afflictionẽ meã. Bonũ ẽ eũ si q̃n
do uel gen̄alit ecclia scã. uel ſpialit
unaquęq; aia. cognoscens reatũ suũ con
uertat̃ ad di clementiã ꝙ dicat. Vide dñe
afflictionẽ meã ꝛ miserere mei. q̃m erec
tus est inimicus mi. diabolus in ſupbia
contra me. Sordes ihrlm in pectib eius
dẽ in illis a q̃bꝫ debuerat portari. ſ. ec
recordata ẽ finis sui id. ꝛ. maloꝝ illoꝝ q̃
potant ei euenire instante fine mortis
uel etiã xp̃o aduenĩente in mundũ n
est recordata xp̃i. q̃ est initiũ ꝛ finis. De
posita est uehement̃ de solio regni ꝛ sa
cerdotii n̄ habens consolatorẽ. ſpm scm
q̃ dr paclyt⁹ ꝛ consolator ℣ Jodh. sonat
p̃cipiũ in latina lingua. Que hinc sequiũ
tur p̃cipia sunt maloꝝ ut ihrlm. uel
ecclie. uel unicuiq; aie. Principiũ g̃ ruĩ
ne ihrlm istud fuit. ꝙ misit hostis nabu
chodonosor uel romanoꝝ exercit̃ manũ
suã. ꝛ tulit omnia desidabilia ei. hoc ẽ reg
nũ. sacerdotiũ templũ. ꝛ ciuitatẽ. Spũa
liter hostis n̄r diabol⁹ ẽ q̃ q̃ndo mittit
manũ suã h̃ ẽ opationẽ ꝛ suggestionem
malignã. auferr̃ iuuenes bona ꝙ opera.
q̃ designant̃ p̃ desiderabilia ihrlm ꝛ
in sup̃ in babilonẽ. id ẽ in confusionẽ
ducit nos. Quod tunc pertulit ysra
hel uel conchie patitur ecclesia. uel u
na q̃q; aia. ℣ Caph. Caph int̃pretat̃ man.

manus ⁊ opatio dei recedens illis q̄ lia
meretur. Omis ppls ei⁹ gemens ⁊ q̄rens
panem. Quia g̃ man̄ dei p̄cussit pplm
do gemebat ⁊ lugebat dum duceret
in captiuitat̄. ℣ Lamed. Lamed int̄pre
tat̄ disciplina cordis. Disciplina cordis ē
q̄n homo intelligit malū suū ⁊ de ma
lo ad bonū conuertit̄ ⁊ iustū omipoten
tis di iudiciū aliis predicat sicut ⁊ ihrlm
q̄ dicebat. Quos q̄ transitis p uiā attendi
te ⁊ uidete si ē dolor sicut dolor meus. q̄m
undemiauit me p chaldeos ⁊ p romanos
ducendo in captiuitat̄. q̄ q̄ndam planta
uat in terra p̄missionis. Et hoc fecit sicut
locut⁹ est p̄ seruos suos pphās in die furo
ris sui. hoc ē in die iudicii. ℣ Dem. Dem
int̄pretat̄ ex ipis. Qd ex ipis. Ex ipis iude
is q̄ pietate. p infidelitatem fuer⁹ apli q̄s
in ecclia appellat ossa. q̄ fuer⁹ fortissimi
ad toleranda aduersa. & sicut corp̄ sustenta
t̄ ab ossibus ita ecclia illor⁹ exemplis. ⁊ fide
⁊ doctrina. Sup illos g̃ misit ignē de celo.
q̄n die pentecostes spūs scs in igneis lingis
sup eos descendit. Expandit rete manda
tor⁹ suor⁹ pedibus meis. conuertit me retrosu
sum ē. desolatū ad iniquitatem. ne pgerem sedm
opa carnis. Posuit me desolatā a bonis
temporalibus. uel a suo auxilio. tota p̄sen
tia. totadie me mœre confectā. ⁊ tota tempe.
Ecce dirim̄ sedm spūalem intelligentiam
p̄mu. ppt̄ interpretationē litteræ q̄ ppe ad
eundē sensū p̄tinet. iudeam ⁊ ad litteram.
Dicit g̃ ihrlm. De excelso solio suo. misit
ignē tribulationis ⁊ captiuitatis in ossibus meis
⁊ erudiuit me p tribulationē. q̄ noluerit eruditi p̄pat̄ ⁊ suauitatē. Cetera patent in sensu.

℣ Nun. Nun interpretatur sempiternū.
Notandū q̄ ista que in hac sententia
dicunt̄ ppe ad tempus ultime captiuita
tis ⁊ ad diem iudicii q̄ndo tradent̄ omis
reprobi penis sempiternis. Vigilauit iugu
uel dānatio mq̄tatis meorum. hoc tempus
undicte aduenit. in manu ei⁹ in potestate
omipotentis di coadunate sē. omis inq̄ta
tes mee ⁊ imposite collo meo. Obsecrauit unq̄m ui
dit uigilare iugum. p iugū ut dirim̄ in
telligit undicta ⁊ dānatio. Que tē uigila
re dicit. q̄n punit reos. demure ⁊ q̄ndo a
flagella cessat. ℣ Samech. Samech inter
pretat̄ aduersarium. Et q̄ aduersariū omi
potentis di recessit ab ihrlm. abstulit ipe
omis omis magnificos ei⁹ de medio ei⁹. ℣ Ain.
Ain int̄pretatur fons uel oculus. fons g̃ lac
marū ē oculus. Et q̄ dns calcauit torcular
tribulationis filie syon. idcirco pplā plora
bat ⁊ oculus ei⁹ deducebat aq̄m lacrimarū.
℣ Fe. Fe int̄pretat̄ os. subaudit̄ demonstra
tio. Expandit hostis manū suas. Per extensio
nem manuū debem̄ intelligere tribulatione
maximā. q̄ plerūq̄ per extensione manuū
ostendit̄. Solent enim mulieres parturientes
in nimia tribulatione ⁊ angustia posite
extendere manū. suspectam habentes mor
tem. q̄ uolunt parere ⁊ n̄ possūt. ⁊ pre ni
mio dolore. qd ore non ualent p̄mere. ex
tensione manuū ostendunt. Sic ihrlm
posita in maxima angustia. expandit
manū suas. hoc n̄ fuit q̄ consolaretur ea. ℣ Sa
de. Sade sonat iustitia. Et iustū uel iusti
tia ē. ū homo in tribulatione constitut̄. confi
tet̄ uel iusto iudicio di talia se pati. et
maioribus supplicus dignū esse. q̄ p̄uari

catur

extitit mandatorum dei dicens cum ihrlm.
Iustus est dns. quia os eius ad iracundiam provoca
vi. ¶ Coph. Coph interpretatur vocatio;
Allusit ergo propheta ad interpretationem littere.
et dixit. Vocavi amicos meos. et ipsi dece
perunt me. promittentes mihi pacem. ¶ Res.
Res interpretatur capitis. subauditur intel
lectus. Per caput ergo debemus intelligere prin
cipalitatem mentis. ubi est intellectus. quia sicut
a capite reguntur membra. ita a mente dis
ponuntur voluntates et cogitationes. Vide
dne quoniam tribulor. Venter meus conturbatus
est. Quid per ventrem debeamus intelligere. idem
alibi propheta ostendit dicens. Ventrem me
um doleo. ventrem meum doleo. hoc est. sensus
mei cordis conturbati sunt. ¶ Sen. Sen interpre
tatur dentium. Quid per dentes intelligere debemus.
Dentes qui frangunt cibum et molunt. et a quibus
in corpus traicitur. debemus intelligere doctores
et predicatores. qui mandata dei ruminant. et qui
plangunt suos. et aliorum reatus. quod casus. Ex quo
rum persona loquitur propheta dicens. Audierunt mi
mici mei quia ingemisco. et letati sunt. quoniam tu fe
cisti. i. tu permisisti ut ego ingemiscerem. et
illi exultarent. Quod vero subiungit. adduxisti
diem consolationis. et fient similes mei. qui me
afflixerunt. ad tempus extremum referendum est.
et est preteritum pro futuro positum. Adduces inquit
diem consolationis mee. et cetera que sequuntur.
Fient similes mei. non in gloria. sed qualia mihi fecerunt
talia recipient. In hoc ergo fient mei simi
les. quia sicut ego fui merens et dolens. dum
affligerer. ab eis. ita et illi erunt dolentes et
gementes positi in penis. ¶ Tau. Tau in
terpretatur signa. plurali numero. Iudei
sicut habent. xxii. litteras. in quarum

ordine ultima est. tau. ita viginti du
os libros in quibus plena est cognitio sancte
trinitatis. que in duobus et viginti libris con
sistit. Et quia mandata omnipotentis dei. que
in illis narrantur observabant. loquitur
propheta dicens. Ingrediatur omne malum eorum
coram te. et vindemia illos sicut vinde
miasti me. propter iniquitates meas. Possu
mus et aliter dicere de interpretatione huius lit
tere. Volo nominis quia hucusque apud sama
ritanos. tau. littera similitudinem cru
cis habet. quantumcumque apud hebreos corrupta
sit. Ideo quia per tau. quod interpretatur signa
intelliguntur illi qui signaculum crucis xpi
in fronte et in corde ferunt. et per fidem pas
sionis xpi credunt se saluari posse. Ex
posito unius alphabeti ordine. reliqui tres
qui sequuntur eodem sensu sunt intelligen
di. Ideo quia dignum duximus non esse necessarium
id ipsum per singulos repetere. Sed admoneo
te olector. ut quamvis aliam interpretationem
istarum litterarum in aliis locis reperias. non ideo
ista abicias. quia suis in locis propriam expo
sitionem quod sensum requirunt. ut coniun
gi possint sequentibus. sicut in psalmis
invenitur et diversis actoribus esse expositum
Quadruplici ergo alphabeto composuit
iheremias lamentationes suas. quia illos
deplorabat. qui ex quatuor elementis con
stantes. iram omnipotentis dei contra se ex
citaverant. transgrediendo precepta illius
et sequendo voluntatem carnis. Expli
ciunt lamentationes iheremie. Incipit epla
sci ieronimi ad dardanum.

Cogor a te ut tibi dardane de aliis ge
neribus musicorum sicut res docet.

Expliciunt lamentationes iheremie. Incipit epla sci ieronimi ad dardanum

uel uisione uel auditu breui sermo
ne simpliciter respondeam. Alia enim
ad lucidum proferre possum quia unaqueque
res secundum ingenium eius est. Que autem posse
enarrari libenter explicabuntur. Duo ge
nera organi aplerisque narrantur. Primum
est quod prediximus et aliud quod de peregrinatio
ne israelitici populi apud babilones inscribitur.
Super flumina babilonis et cetera. Hoc to
tum figuraliter et spiritualiter xpi euangelium
significat. Illud de duobus i. duarum legum
asperitate coniungitur et per patriarchas et
prophetas apostolos sonum nimium emittit sicut
scriptum est. Vox tonitrui tui in rota
Sonus eius in salicibus i. per laborem unius cuius
que doctoris labor euangelii predicatur. ¶ Tu
ba itaque de qua in daniele scriptum est
cum audieritis uocem tube fistule et cytha
re et reliqua diuersis figuris ac formis efficitur.
Aliter est enim tuba congregationis populi
aliter uictorie aliter persequendi inimicos
aliter conductionis aliter conclusionis ci
uitatum. Tuba congregationis consuetudinis apud rerum
peritissimos ita habetur. Angustatur in ca
pite per quattuor uociductas et nimium mu
gitum uehementissimumque emittit. Ita
euangelium eterna confessione trium persona
rum sancte trinitatis in capite angusto in na
tiuitate xpi diuinitate inspiratur per quattu
or uociductas i. quattuor euangelistarum et uo
cem per totum orbem nimio clamore quasi
in modum tube congregationis fortiter pre
mittit. ¶ Fistula capite superiori constrin
gitur sed terram non tangit sed per singula latera
cathenis suis pendet. Concitata quoque clamo
rem magnum fragorem que nimium super

modum simul profert cum bombulo.
Bombulum doctor ecclesie cum spiritu sancto qui lo
quitur in eo constringitur in ligno i. xpo
qui a sapientibus ligno uite comparatur. In ca
thena i. in fide. Et non tangit terram i.
carnalia opera. ¶ Cythara de qua in psalmo
xl ii. scriptum est confitebor tibi in cythara
deus deus meus. proprie consuetudinis apud hebre
os est que cum cordis xxiiii in modum A lit
tere sicut peritissimi tradunt utique compo
nitur ac uariis uocibus tumulisque actibus
diuersos in modos concitatur. Cythara de qua
sermo est ecclesia spiritualiter est que cum uiginti quat
tuor dogmatis trinam formam habet quos in
modum A littere per fidem sancte trinitatis ma
nifestissime significat. Sine dubio et per
manus petri apostoli qui predicator illius est in di
uersos modulos ueteris ac noui testamenti
aliter in littera aliter in sensu figuraliter concu
titur. ¶ Sambuca itaque apud peritissimos he
breorum ignota est res. Antiquis autem temporibus
apud chaldeos fuisse reperitur sicut scriptum
est. Cum audieritis uocem tube fistule et
cythare sambuce et psalterii et reliqua. Buc
ca uocatur apud hebreos deinde per diminutio
nem bucina dicitur. Sambuca autem sol apud
hebreos interpretatur. Propterea autem sambu
ca dicitur quia tempore estatis tantum fieri potest.
Arescit enim secundum communem consuetudinem.
Typus eorum est qui dominum in bonis operibus laudant
et in tempore frigoris i. tribulationis uel perse
cutionis laudare eum non possunt propter infide
litatem uite et habundantiam diuitiarum su
arum. Psalterium quoque hebraice nablion gre
ce autem psalterium latine uero laudatorium
dicitur de quo in quinquagesimo sexto psalmo scribitur.

Exurge psalterium ⁊ cythara. Est q̄ cū
cordis decem sicut scr̄m est. In psalt̄io
decem cordarū psallam ⁊ formā q̄dra
ta. Psalterium itaq; cū decem cordis. etiā
cū decem uerbis legis contra
omne hereſim q̄drata p̄ quos euan
gelia intelligūt. Tympanū pauca uer
bis explicari oportet. Q̄ minima res ē
eo q̄d in manu mulieris portari possit.
sic scr̄m ē in exodo. Sūpsit aut̄e ma
ria pphet̄s sororꝫ aaron tympanū in ma
nu sua. Et ē minima sapientia legis ue
teris in manu iudeorꝫ. Explicit epla.

Incipit liber de distantiis locorꝫ.

Eusebius q̄ a beato pamphylo mar
tyre cognomentū sortit est. post decē
ecclesiastice hystorie libros. post tempm
canones. quos nos latina lingua edidim
post diuersarū uocabula nationū. q̄ in ap
hebreos olim dicta sunt. ⁊ nunc dicant̄
exposuit. post chorographyam terre iu
dee. ⁊ distinctas tribuū sortes. ipse q̄ the
rusalem. templi q̄ in ea cū breuissima ex
positione picturā. ad extremū in hoc op̄
culo laborauit ut congregaret nobis de
scā scr̄a. omniū pene urbiū. montiū. flu
minū. uicorꝫ. ⁊ diuersorꝫ locorꝫ uocabula. q̄
ut eadem manent. uel immutata sūt postea.
ut alīq̄ ex parte corrupta. Vir ⁊ nos admi
rabilis uiri sequentes studiū. secūm ordine
librarū. ut sunt in greco posita transtuli
mꝰ. relinquentes ea q̄ digna memoria iu
dent̄. q̄ plerūq; mutantes. Semel enī
⁊ in tempm libro pfatus sū me ut inter
pret̄ ē. ut nouum opus conderem̄ ē. maxime
cū q̄dam uir primus imbuat̄ librīs hē eum
dem librum ausus sit in latinam lingām
⁊ latine uertere. Cui mpriam ex com
patione eorꝫ q̄ transtulimꝰ. prudens lec
tor statum mutemet. Vt enī in excelsa ⁊
uendico. ita terre cohærentia supgredi pos
se me credo.

Ararath armenia. Siq̄dem in mon
tibꝫ araratis archa post diluuiū
sedisse phibet̄. et dicunt̄ ibidem usq;
hodie pmanere uestigia. cuius rei hoc
montium in ysaie ⁊ hieremie cont̄
babilonē. Josephꝰ q̄ in p̄mo antiq̄tatū
libro iudaicarū. sclārium litterarū hystо
ricos pferens. asiadūtens in q̄t noe ter
ram diluuio liberatā. septem alios di
esse abire pmisit. ⁊ unūsa animalia. be
stias q̄ patentibꝫ claustris emittens. ipse
cū sua ple egressus est. immolans deo ho
stias. gaudens q̄ cū liberis. Hoc locū ar
menii exitū uel egressum uocant. Si
q̄dem ibi cultores illarū regionū archā
p̄mū sedisse testant̄. ⁊ lignorꝫ quedam
sup̄ē monimenta. Arche huius ⁊ diluuii
omnis q̄ barbara scr̄psere hystorias recor
dant̄. quorꝫ unꝰ ē berosus chaldeus. qui
sup diluuio referens hec locū ē dicit̄
huius nauis in armenia ꝑpter montē
charduenorꝫ parte aliqua pmanere ⁊
quosdam bitumen ex ea auellentes cir
cūferre. q̄ utunt̄ ut maxime hi q̄ lustrā
tur. uel se expiant. Sy ⁊ heronim egyp
tius q̄ antiq̄tates phenicū pulchro sermo
ne descripsit. q̄ manasseas ⁊ multi alii.
Nicholaus q̄ damascen̄ in nonagesimo
sexto libro refert. Est in armenia mons
sup minuadem noīe berīs. ad q̄m mlti

explicit epla. Incipit lib de distantiis locorꝫ

in diluuio confugisse autumant. ibique
esse saluatos. alios uero in arche aluo sup
natantes ad eius uerticem peruenisse. et usque
ad multas etates ligna arche monstra
ri solida. Quos quidem ego puto non esse alios
nisi eos quos moyses legifer iudeorum in suis
uoluminibus edidit. Achat urbs regni
nemroth in babilone. Porro hanc hebrei
esse dicunt mesopotamie ciuitatem. que hodie
uocatur nisibi a lucillo quondo romano con
sule obsessam. captamque et ante paucos an
nos a iouiniano imperatore persis traditam. Agai
ad occidentalem plagam uergit bethelis.
non multum ab ea distans. Sita est autem bethel
euntibus helyam de neapoli in leua parte
uie duodecimo circiter miliario ab helia.
et usque hodie paruus licet uicus ostenditur
sed et ecclesia edificata est. Ibi dormiuit iacob
pergens mesopotamiam. Unde et ipsi loco no
men imposuit bethel. i. domus dei. Agai uero
uix parue ruine resident. que locus tantum mo
monstratur. Et sciendum quod in hebreo g. litte
nam non habet. sed uocatur ai. scribitur que per elem
tum. quod apud eos dicitur. ain. Astaroth. carnaim
terra gygantum quondam in supercilio sodomo
rum. quos interfecit codorlagomor. Sunt hodie
duo castella in bathanea hoc uocabulo. nouem
inter se milibus separata. inter adaram et abelam
ciuitates. Arboch corrupte in nostris codici
bus arbor scribitur. cum in hebreis legatur. arbe. i.
quatuor. eo quod ibi quatuor patriache abra
ham. ysaac que iacob. sepulti sunt. et adam mag
nus ut in ihesu libro scriptum est. licet eum quidam
in loco caluarie conditum suspicentur. Hec autem
eadem chebron. olim metropolis phylistino
rum. et habitaculum gygantum. regnumque

postea dauid. in tribu iuda. ciuitas
sacerdotalis et fugitiuorum. Distat ad mer
dianam plagam ab helia milibus circiter
xxii. et quercus abraham que est mabre.
usque ad constantii regis imperium monstra
batur. et in presentiarum eius mausoleum
cernitur. Cumque a nostris ibidem ecclesia iam
instructa sit. et a cunctis in circuitu gen
tibus therebinti locus supersticiose colitur.
eo quod abraham sub ea angelos quondam hos
pitio susceperit. Hec ergo primum arbe. postea
chebron uocata. filiorum chaleb sortita uo
cabulum est. Lege uerba dierum. Ahialath
in extremis finibus palestine iuncta me
ridiane solitudini. que mari rubro. unde
ex egypto indiam. et inde ad egyptum na
uigatur. Sedit autem ibi legio romana.
cognomento decima. et olim quidem ahilath.
a ueteribus dicebatur. nunc uero appellatur ahila.
Sed et elamitarum natio quondam fuit. Cui
imperauit codorlagomor cuius in actibus apo
stolorum quoque mentio fit. et in regnorum libris.
urbs quedam palestine elam scribitur. Ada
ma una est de quinque ciuitatibus sodomorum
euersa cum ceteris. Asasontamar. in hac ha
bitabant quondam amorrei. quos interfecit
codorlagomor iuxta heremum cades. Est
et aliud castellum thamara. unius die itinere.
a mansis oppido separatum pergentibus ahilam.
de chebron uero nunc romanum presidium positum
est. Allus regio ydumeorum. que nunc gebalene
dicitur. uicina petre ciuitati. Aenam euntibus
tanam. nunc desertus locus. et proximus tamne. uz
co grandi. qui situs est inter heliam et diospo
lim. Est et fons in superdicta aena loco un
de et aenam. i. fontis nomen accepit. in quo

stans ydolum maxima illius regionis uenatione colit. Porro hebrei affirmant aenam in locū significare fabricatū. ut certo intuitu necessariū sit ad unā eduabz ui is eligendam. Area autem loc̄ trans iordanē in q̄ planxerunt q̄ndā iacob. tertio ab ihericho lapide duobz milibz ab iordane q̄ nūc uocat bethagla. q̄d interpretat loc̄ iacob. q̄d ibi more plangentiū circuiret in fune iacob. Helim castra filioz israel. Ē loc̄ in deserto in q̄ duodecim fontes. et lxx. palmar arbores. moyses de mari rubro exiens reperit. Aelus in deserto ū filiū israel castra metati sunt. de numis et deuteronomio.

Asseroth pars yetemu. ū maria et aaron contra moysen locuti sūt. habitauerūt euei q̄ndam in asseroth. usq; ad urbem gazam. Uerū h̄ loca in aseroth. sz asserim hebrei putant appellari. Assemona castra filioz israel in deserto. Abetharim p̄q aq̄la et symmachꝰ explorationū uiā interpretati sunt. ū aduersū chanaeū q̄ ab austro contra israel erupat in solitudine dimicatū. Achie q̄ et achalgai. p̄ hac symmachꝰ interpretat in collibz. Est autem e regione q̄ndā moab. q̄ nūc areopolis ad orientalē plagam. Arnon rupes quedam in sublime porrecta. p̄recta in finibz amorreoz inter moab et amorreos. Moab ū arabie ciuitas. q̄ nūc areopolis appellat. Ostendit regionis accole locū uallis in p̄rupta dimersa tatis horribilem et p̄closum. q̄ aplexus usq; nūc arnoas appellat. extenditq; a septentrione areopoleos. in q̄ et milituū ex omi parte p̄sidia distributa plenū sanguinis et fordimus testant ingressū. Hic q̄ndā moabitarum fuit. et postea seon rex amorreoz iure belli eū obtinuit. Sz et terra filioz israel trans iordanē ab arnoe incipiens usq; ad montes hermon et lybanū extenditur Ar. loc̄ ut oppidū arnoe. q̄d a septuaginta interpretibz p extensam uocalem. et dr. Aesimon locus deserti. Beneq; et ipm uocabulum in cultam tram desertā q̄ significat. Abelsalim. locus in deserto ad meridiem moabitarū. Azor siue azer. timiñ urbis amon. q̄ nūc philadelphia dr. duudecim ea. amorreoz usq; regionē. et ē octauo circit lapide ex ad solis occasum uicus azer. usq; in presentem diem p manens. Aroer oppidū moabitarū. q̄d situ est sup ripam torrentis arnon. possessū olim agente tetrima. omniū. et postea tetentū a filiis loth. et moabitis eū p̄ores accolas subuertissent. et ostendit usq; hodie in uertice montis illi. sz et torrens p abrupta descendens. in mare mortuū fluit. Cecidit aut̄ aroer in sorte tribz gad. cont̄ faciem rabba. Astaroth antiq; ciuitas og. regis basan. in q̄ habitauerūt gigantes. q̄ postea cecidit in sorte tribz manasse regionis bethanee. et ser milibz ab adara urbe arabie separata ē. Porro adara ab astra xxv. milibz distat. Dirim et sup de astaroth carnaim. ag̃ specula mons moabitarū. in quē ascendit balach filꝰ sephor balaam diuinū. ad maledicendū israel. sup uertice q̄ ppt uehemens p̄ruptū uocat̄ excisus. et immanet mortuo mari. haud procul ab arnoe.

Araboth moab. ū scdo numerat̄ ē ppls q̄d aq̄la interpretat humilia siue equalia moab. hanc habens consuetudinē ut

heremum ꝓpter planiciem odda aꝛꝛꝝ. ·i· equalem interpretē ꝛ plana. Veniꝫ ſymmachꝰ ꝓ araboth moab campeſtria moab tranſtulit. et eſt uſꝫ hodie locus iuxta montē ſogoꝛ euntibꝫ a libiade in eſbū arabie cont̄ ihericō. q̄ ita appellat̄ apaba. Hanc ut ſup̄ aq̄la tranſtulit planam. ſymmachꝰ mediū campeſtrē inter dū inhabitabit̄ tabde teodoci occidentale. Aſthaꝛoth ciuitas olim amoꝛꝛeoꝝ. tranſ iordanem. q̄ poſtea cecidit in ſoꝛtē tꝛibꝰ gad Vocat̄ eſt aſtaroth ꝛ filii ſalma. ſiue ſal mon. ut in ꝓpoſitionū ſcꝛiptū ē. Aſtaroth ſaphan. q̄ hec ciuitas tꝛibꝰ gad. Aꝛoth ciui tas amoꝛꝛeoꝝ uicina deſerto cadeſ. ꝛ uſꝫ nē oſtenditꝰ ulla ad oppidū malathi q̄ꝛ to lapide a chebron. uicesimo ī tꝛibu iuda. Aſſemona ciuitas in deſerto ad meridiem iudee. duodeciſ egyptū ꝛ ſoꝛtem tꝛibꝰ iude. ad mare uſꝫ tendentē. Poſui ꝛ ſup̄ aſſemo na caſtra filioꝝ iſꝛl. Achabi terminꝰ iudee puincie ad oꝛientē reſpiciens tꝛibus iude. Eſt autē ꝛ uicus nē uſꝫ grandis nouie mi libꝫ a neapoli contra oꝛientē deſcendentibꝫ ad iordanem ꝛ herichūꝓ eam q̄ appellat̄ acrabittine. Sꝫ ꝛ confiniū amoꝛꝛeoꝝ acrab bim dicit̄. Vbi q̄ loco ñ eꝛrꝫ mauult alienu genas tꝛibꝰ neptalim. ut in iudicū libꝛo ſcꝛp tū eſt. Aſadada confiniū iudee reſpiciens ad aq̄lonem. Arad terminꝰ q̄ ipſe iudee diſtans a chebron milibꝫ uiginti ad meridiem de & ſup̄ poſitū ē. Aſareną terminꝰ iudee oꝛtus ſolis aſpiciens. Eſt uſꝫ hodie uicus arbel tranſ iordanem in finibꝫ pelle ciuitatiſ pa leſtine. et altus hoc uocabulō in campo per gran diſtans ab oppido legionis milibꝫ nouem. Aulon non gꝛecum ut quidam putant. ſꝫ hebꝛeum uocabulū ē. Appellat̄ autem uallis grandis atq; campeſtris mīmenſam longitudinē ſe extendens. q̄ circūdat̄ ex utraq; parte montibꝫ ſibi inuicem ſuccedentibꝫ ꝛ coherentibꝫ. q̄ inci pientes a libano ꝛ ultra eum uſq; ad deſer tum pharan ꝓueniunt. Et q; in ipſo au lone. i. in ualle campeſtri urbes nobiles ſcythopolis. tyberias. ſtagnū q; ꝓpt̄ ea. ſꝫ ihericō. mare moꝛtuū. et ꝛegiones in circui tu. ꝓ quas iordanis meatus fluit. oꝛiens de fontibꝫ paneadis. ꝛ in mari moꝛtuo in teriens. Amalechite ꝛegio in deſerto ad me ridiem iudee. tranſ urbem ꝓtereuntibus ailam. Cui ꝛ ſcꝛipt̄a recoꝛdat̄ dicens. Ama lech habitat in terra ad auſtrū. Sꝫ ꝛ iuxta eū ali chananeus habitabat. q̄ ꝛ dimica uit contra filios iſꝛl in deſerto. Vbi q̄ꝛ ita ſcꝛibit̄. Amalech autē ꝛ chananeus habi tant in ualle. Araba aq̄la planū. ſymma chꝰ campeſtrem interpretat̄. ſicut ſup̄ dic tū eſt. Poꝛro eſt ꝛ alia uilla araba nōie m finibꝫ diocleatie. q̄ olim ſaꝛome dicebat̄. et alia tꝛibꝫ milibꝫ a ſcythopoli cont̄ occiden tem. Ammā. q̄ nē philadelphia urbs arabie nobilis. in qua habitauerūt olim rafa im. genſ antiq̄ q̄m interfecerūt filii loth. habitantes ꝓ eis in ammā. Argob ꝛegio re gis baſan. og. ſup̄ iordanē. q̄ cecidit in ſoꝛ tem dimidie tꝛibꝰ manaſſe. et ē uſꝫ hodie uicus circa geraſam urbem arabie. q̄ nde cim ab ea diſtans milibꝫ cont̄ occidentem q̄ arga appellat̄. quoꝝ interꝑtat̄ ſymma chꝰ menſura. Aſedoth urbs amoꝛꝛeoꝝ que cecidit in ſoꝛtem tꝛibꝰ ruben. Appellat̄ autē

ad ſeptentrionē

·i· arſenen terminꝰ ripe iudee. Arbela tꝛibꝰ iudee ·i·

addito cognomento. asedoth. fasgan.
qd in lingua nra resonat abscisum.
Abarim mons est. in q mortuus est
moyses. Dicit aute et mons ee nabau
in terra moab contra iherico. sup iordanem in supcilio fasga. ostenditur
q ascendentibz de libiade in esbum.
antiq hodieq uocabulo. iuxta montem fogor. nom pstinu retinente a
q circa eum regio usq nc appellat
fasga. Auothiair. qd interpretatur
e playaiciap. q ceciderit in sortem dimidie tribz manasse. q locus nc uocatur golan. in terra batanea. De lib ihu.

Antilybanus ea q st sup lybanum. ad orientalem plagam.
respicientia. antilibanu appellantur
circa regione urbis damasci. q et cecidit in sortem tribz manasse. Azecha ciuitas chananeorum. in parte tribz iude.
ad qua usq persecutus e ihc. quinq
reges. sed et hodie uocat uilla azecha.
inter eleuteropolim et heliam. Aialon
uallis atq preruptu. sup qd orante qndam ihu. luna stetit. iuxta uilla q usq
nc aialon dicit. cont orientem bethelis.
tribz ab ea milibz distans. haud pcul agabaa. et rama. saulis urbibz. Porro hebrei
affirmant aialon uicu ee iuxta nicopolim in scdo lapide pgentibz heliam.
Achor hebraice dicit amethachor. qd interpretat uallis tumult. ut tbaru eo
qd ibi tumultuat et tbatus isrl sit. in q
lapidauerit qnda achan. ppt furtu anathematis. Est aute ad ~~septem~~ septem tonem iherico. et usq hodie a regionis acco

lis sic uocatur. Meminit hui osee. ppha.
Asedoth. alia hec ciuitas. non q supra. licet
alio noie uocet. qm expugnauit qnda
ihc. rege illi interfecto. Asor ciuitas regni iabin. qm solam incendit ihc. q metropolis erat omiu regnorum phylistiim. Est
et alia uilla usq hodie asor. in finibz aschalonis. cont orientem ei. q cecidit in sortem
tribz iude. Cui et scptura meminit. appellans
eam ad distinctione ueteris asor nouam.
Aermon regio eueorum. qm obtinuit ihc.
Hebreus u quo prelegente scptas didici.
affirmat montem hermon paneadi mi
minere. qm qnda tenuere euei et amorrei.
de q nc estiue niues tyru ob delicias deferunt. Aalach mons que interpretatur
diuidente monte. et symmach lene montem. i. limpidu siue lubricu. Aermon.
mons amorreorum. de q nc dictu est. que
phenices uocant. sanior. et amorreus appellauit sanir. dicit q in uertice ei in
signe templu. qd ab ethnicis cultui habetur. E regione paneadis et libani. et
terre filiorum isrl. trans iordane a solis ortu. a pricipto ermon. usq ad monte hermon extendit. Anob ciuitas. qm expugnauit ihc. et est usq hodie uilla iuxta
diospolim. qsi in quarto miliario ad orientalem plagam q uocat betoannabal.
Plerique autem affirmant in octauo ab
ea miliario sitam. et appellari bethanaba. Asdoth in sorte tribz iude. q nc uocat azotus. in q delicti st gygantes q appellatur enachim. et e usq hodie insigne oppidu palestine. Aber urbs qm expugnauit ihc. rege illi interfecto. Afec

Hec basan in q sunt uici. lxta in monte galaad

⁊ hec ciuitas est quam rege ipius interfecto expugnauit ihc Aclaph et contra huius regem ihc pugnasse describit appellat qp hodie uillula chasalus in octauo lapide diocesaree ad radices montis thabor in campestribus Accaron in tribu dan siue ut ego arbitror in tribu iude ad leuam chananee urbs una de quinq olim satrapiis palestine ⁊ decreta est qdē tribui iude nec tam tenta ab ea qp habitatores pstinos nequit expellere Syrius qp hodie grandis uicus ciuium iudee ac charon dicit inter azotū ⁊ iamniā ad orientē respicit. Quidam putant accaron turrim stratonis postea cesaream nūcupatā. Azot q supra ascla est usq hodie non ignobile municipiū palestine ⁊ una de quinq ciuitatibus allophylorum decreta qdē tribui iude sed non retenta ab ea qp nequaquam ueteres accolas potuit expellere Ascalon urbs nobilis palestine q ⁊ ipa antiquitus una fuit de quinq satrapiis allophylorum separata qdem p sortem tribui iude nec tamen retenta ab ea qp habitatores eā supare non potuit. Afeca timn amorreorum supra iordanem in sortem tribus ruben Syrius qp hodie est castellum grande afeca nōie iuxta oppidū urbem palestine. Agad sita ad radices montis hermon. Aemath urbs q cecidit in sortem ruben Syrius nūc amath ulla dr trans iordanē in uicesimo p mo miliario appelle ad meridiem. Est ⁊ alia ulla in uicina gathere nōie ammatha ū calide aque erumpunt. In regnorū q libris scribit ab introitu emath usq ad mare araba hoc est deserti qd est mare mortuū. Ego autem inuestigans reppi emath urbem celesyrie appellari q nic greco sermone epyphania dr. Aman finis iordanem in tribu gad. hi et amman deq supra dyrum filadelfia ciuitas illustris ara hie. Addara in tribu iuda iuxta desertū. Est q ⁊ alia ulla in finibus diospoleos iuxta thamnica regionē. q a thamna ulla usq hodie sic uocat. Accarca uicus in deserto situs in possessione tribus iude. p q symmachus interpretatus pauimentū. Achor in tribu iude de q ⁊ supra dyrum. Adomim q nda uillula nic rume in sorte tribus iude. q lac usq hodie uocat male dominum ⁊ grece dr. anabaticon. latine ante appellari pot. ascensus rufor. siue rubentū. pp sanguinē q illic crebro a latronibus fundit. Est autē confinium tribus iude ⁊ beniamin descendentibus ab helia iherichū. hi ⁊ castellū miliū situ est. ob auxilia uiatorū. huius cruenta ⁊ sanguinaria loci dns q in pabola descendentis iherico de iherosolima recordat. Aman in tribu iuda. Aser in tribu iude. Appellat ⁊ nic nec gnalis gentibus ascalonem de azoto. Asar saul in tribu iude. Asn in tribu iude urbs sacerdotibus sepata. Est ⁊ usq hodie uilla bethennun nomine in secundo lapide a therebintho. hoc est tabernaculo abraham. q tuor milibus a chebron. Astahol in tribu iude ⁊ usq hodie uillula uocabulo asthaol. inter azotū ⁊ ascalonē pmanet. Asna in tribu iude. Adollam in tribu iude. ⁊ usq hodie uicus parua ad orientē eleutheropoleos in decimo et miliario uocat hoc nōie. Adithaim in sorte tribus iude. Dicit autem ⁊ quedam uillula aditha iuxta gazam ⁊ alia aditha iuxta diospolim q si ad orienta

le

plagam respiciens. Adasa in tribu iude
usque hodie uicus iuxta gufnas. Sed miror
quomodo gufnensem regionem in tribu iu
de posuerit. cum perspicuum sit secundum librum
ihesu. sorte eam tribui ephraim cecidisse.
Ather in tribu iude nunc usque uicus. Asan in
tribu iude. Est usque hodie uicus nomine be
thasan ad heliam pertinens. in quinto deci
mo ab ea miliario. Asenna in tribu iu
de. Agif in tribu iude nunc usque uicus. in fi
nibus eleutropoleos est. Est et alia uilla
grandis iudeorum nomine anea. in daroma.
contra australem plagam chebronis.
nouem ab ea milibus separata. Astemoe in
tribu iude. uicus et ipse iudeorum in daroma.
ad aquilonem loci anime. Anim in tribu iude. Est
uicus anea iuxta alterum de quo supra diximus.
ad orientalem plagam respiciens cunctis
habitatoribus xpianis. Afeca in tribu iu
de. Ammata in tribu iude. Arebba in tri
bu iude. Astharoth iuxta rama in tribu
ioseph. Astharoth ciuitas in tribu ephra
im. Nunc uicus ad aquilonem sebaste. in quarto
eius miliario. aturus dicitur. Adaram ciuitas
tribus ephraim. Aser ciuitas tribus manasse
nunc demonstratur uilla a neapoli descenden
tibus scitopolim in quinto decimo lapide iux
ta uiam publicam. Atharoth ciuitas tribus
beniamin. Sunt autem due atharoth haud
procul ab helia. Anathot ciuitas sortis ben
iamin. sacerdotibus separata. in tercio ab he
lia miliario. de qua et iheremias propheta fuit.
Adar ciuitas sortis beniamin. Afra in tri
bu beniamin. Est et hodie uicus ephrem.
in quinto miliario bethleem ad orientem
respiciens. Amme[illegible]nia in tribu benia
min. Afni in tribu beniamin. Arim
in tribu beniamin. Est et uilla iuxta
diospolim. que nunc usque appellatur betha
riph. Ampsa in tribu beniamin. Asar
in tribu symeonis. Amathar in tribu
zabulon. Annua in tribu zabulon. Est
et alia uilla annua euntibus de neapoli
heliam. in decimo miliario. Anathot in
tribu zabulon. Achaseluth est ciuitas tribus
ysachar. Appellatur et quidam uicus casalus.
iuxta montem thabor in campestribus in
octauo miliario diocesaree. ad orientem
respiciens. sicut supra diximus. Affraim ciui
tas tribus ysachar. Est hodieque uilla afa
rea nomine in sexto miliario legionis contra
septemtrionem. Alimededch sortis aser. A
math in tribu aser. Aemer in sorte tribus ysa
char. Anerith in sorte tribus ysachar.
Achsaph in tribu aser. Abdon in tribu
aser. ciuitas separata leuitis. Anier in tri
bu aser. est quedam uilla nomine bethonea
in quinto decimo lapide a cesarea sita in
monte contra orientalem plagam. in qua et
lauachra dicuntur esse salubria. Acran in
tribu aser. Amon in tribu aser. Acho que
nunc ptholomais appellatur sortis aser. de qua
habitatores pristinos nequiuit expellere.
Achzip in tribu aser. in qua alienigene per
manserunt. hec est edippa in nono miliario
ptholomaidis pergentibus tyrum. Amma sor
tis aser. Afec sortis aser. in qua habitatores
pristini permanserunt. Ademe in tribu nepta
lim. Assedi in tribu neptalim. Amath
in tribu neptalim. Adami in tribu nepta
lim. Asor in tribu neptalim. quam rex assy
riorum populasse scribitur. Azanoth terminus

:- Amarchabol in tribu symeonis. Ain in tribu symeonis
siue iude ciuitas sacerdotibus separata. Asenna in tribu symeonis

nep- talim. Est autem et nōc uicus
ad regionem diocesaree pmanens in
cam pestribꝫ. Ayilon urbs sorꝫ dan
sepa- ta leuitis. Et ē hodie uocē aliꝰ
haud pcul a nichopolim. Sciendū qꝫ
ē qđ pꝫ ayilon septuaginta echiderī ī
erant urbs. De iudicum libro.

A trad ciuitas in qua habitauerī filiꝰ
obab moysi soceri in medio isrlis. A
red fons. apud quē gedeon castra metat
ē. Arisoth ciuitas hȳsare. pncipis iabin.
Est autē iabis trans iordanē nōc ulla
pgrandis a ciuitate pellez sex milibꝰ di
stans. pgentibꝫ geraſam. Ared ascensus
pꝫ aquila interpretatꝰ saltuū. symma
chꝰ montiū. Arnon. ī dimicauit iepte.
Est hodie qꝫ uilla in monte sita. uicesi
mo ab helia lapide. ad septentrionē. Ar
ma. ū scripta referꝫ sechisse abimelech
Aialim ciuitas in terra zabulon de qꝫ
fuit. ille aialon q iudicauit ppm isrl.
Abel uineaꝝ. ī dimicauit iepte in ter
filiozꝫ ammon. Iam. ī usqꝫ in presentē
diem in septimo lapide philadelfie uil
la abela cernit. uinetis consita. Aliaꝫ
ē ciuitas nōie abela. unꝫ fertilis in duo
decimo a gaddaris miliario contꝫ orien
talem plagam. necn. ī tertia in semet
abela. int damascū. ī paneadem. De reg

A rimathem sofim. ciuitas noz libꝝ
helchane qꝫ samuelis. in regione
thānitica. iuxta diospolim. unde fuit
ioseph q. m euangliū. de arimathia fuis
se describit. Abnezer qđ int̄pretatꝰ lapis
adiutoꝝ. siue lapis auxiliatoꝝ. Est autē
locꝰ unde tulerī philistiim archam.
testamenti inter heliam. ī ascalonem
iuxta uillā bethamis. Athes domin. ū di
micauit saul. pꝫ q aqla posuit in finib
domum. Annegeth. pꝫ q aqla austrū. sym
machꝰ meridiem transtulerī. Arith ubi
dauid ē. ulla arat nōie. ad occidentē helie.
Aialim. pꝫ q aqla transtulit ceruoꝝ. theodo
cion lapides ceruoꝝ. Aendoz qꝫ est in ezra
hela. ū filiꝰ isrl se ad preliū ppantes castꝝ
posuerī. Et ē usqꝫ hodie grandis uicus a
endoz iuxta montē thabor ad mīchiem in
qrto miliario. Athec iuxta endoz isrlis. ū
dimicauit saul. Arma. ad quē locū spolio
rū partē misit dauid. Achach. ad hō quoqꝫ
locum dauid prede partem misit. Amma
in desertū euntibꝫ gabaon. Aethyonodesai.
pꝫ q symmachꝰ posuit inferiozē uiā. Area
ozne. ī ihrlim. Assur ciuitas iuxta quā ed
ificauit salomon. Abelmicula urbs unꝰ de pu
cipibꝫ salomonis. unde fuit. ī helyseus pphā
Est autē nōc uicus in aulone de q supꝫ dixim.
in decimo a scythopoli miliario lapide. Aialath. Auoht
iar. ciuitas unꝰ de ducibꝫ salomonis. Aialath
supꝫ lutū rubri maris. int̄ra don. de q supra
dictum ē. Aeloth qđ a pterutio azarias. Aen
da. huī expugnatoꝝ asa. rex fuit. atqꝫ sub
uersoꝝ. Asiongaber. in hoc loco classis ios
phath tempestatis ui. attrita ē. fertꝫ autē
ipa esse. essia. haud pcul ab ailath. in ru
bro mari. Alleabar. gozan. nōia flumi
nū. in terra medoꝝ. ad q̄rū montes cap
tiuus isrl ductus ē. Abana fluui damasci
ci. dopsithe. uel aphasoti. qđ aqla in liber
tatē uertit. Aian quā expugnauit rex
assiriozꝫ. Ayna in assiriozꝫ regione loc.
Amech regio assi- riozꝫ. Asimia oppi
dū

* contr̄ australe plagā nōie bethaula. Ex abel meulā
nūcupatā int̄ neapolī. ī scythopolim.

in terra uiclea· qd edificauerūt hii qui
ad eum uenerūt de emath· Archein iose
phus refert hanc ēē petram urbem nobilē
palestine· Aroamelech ydolū assyriorū
qd ⁊ samarite ueneratī sunt· Arnonum
iuxta ysaiam· uie nomē ē· in uisione contra
moab· p q aq̄la· oronaim posuit· ⁊ symma
chus oronim· Agallim ⁊ huius ysaias meminit·
in uisione contra moab· Est autē nc agal
lim uicus ad australem partem areapo
leos· distans ab ea milibꝫ octo· Aelim pu
teus dimon· ⁊ huius loci in eadem uisione
ysaias recordatur· Arihel· huius q̄ꝫ ysaias
meminit· q̄m aq̄la ⁊ symachus interpre
tati sunt leonē dei· Hanc putant ēē q̄dā
ariopolim· eo qd ibi nc usqꝫ ariel ydolū
colant uocatū· ariotoyapwc· i· amarte·
unde et ciuitatē dictam suspicantur· Michi
autē uidetur iuxta consequentiā textū q̄ꝫ
pphie· arihel ibi allegorice ihrlm siue tem
plum significare· i· leonē dei· qd forte fue
rit regnū et potens· De hoc in libris hebra
icarum questionū plenius dictum ē· Ada
ma in ysaia· p q aquila ⁊ symmachus· hu
mū· ⁊ theodotion terrā interpretatur· Ager
fullonis· ⁊ hoc in ysaia scriptū ē· Osten
ditur autē nc usqꝫ locus in suburbanis ihe
rlm· Asedech· ⁊ hanc ysaias pphā in egypto
futuram uaticinatur· Sciendū autē qd in he
breo p hoc noīe scriptū sit aharres· qd a sic
citate q̄dam interpretatur· in solem ⁊ alii in
testam transferūt uolentes ut elyopim signi
ficari· ⁊ ostracinē· Sꝫ ⁊ huius rei disputationē
q̄ꝫ longior ē· in libris questionū hebraicarū
repies· Arfad urbs damasci· q̄m oppugna
uit rex assyriorū· sicut in ysaia et ihremia

et regnorū libris scribitur· Anengaba· et
huius ysaias meminit· q̄m aq̄la transtulit ane
⁊ gaua· scilicet· u· sillabā· q̄ in medio ē· nōis
posita· in coniunctionem interpretatur·
symmachus u humiliauit ⁊ sollicitauit· Legi
mus sup hoc et in regnorū libris· Armenia
in ysaia q̄ ē ararat· Asahel· huius meminit
zacharias pphā· Ananeel turris ihrlm·
sicut in libro zacharie scriptū est· Assere
moth in iheremia· p q in hebreo scriptū
ē sadamoth· qd aq̄la interpretatur suburba
na· Aemoth in iheremia qd aq̄la uertit
in officinas· ut tabernas· Alaoth in ihe
remia· p q in hebreo legitur luith· Aethan
in iheremia· q̄m aq̄la ualidam· symma
chus interpretatur antiq̄m· De euangelio·

A Acheldema· ager sanguinis· q̄ hodie
q̄ꝫ monstratur ad australem pla
gam montis syon· Aennon iuxta salim
u baptizabat iohes· sicut in euangelio ca
ta iohem scriptū est· et ostenditur nc usqꝫ
locus in octauo lapide scitopoleos ad me
ridiem iuxta salim ⁊ iordanē· De genesi·

B Babel q̄ bꝫ babilon· interpretatur confu
sio· Erat autē ciuitas regni nemroth·
in q̄ eorū q̄ edificauerūt turrim longe diui
se sunt lingue· q̄rū principē iosephus nē
roth fuisse affirmat· testem q̄ꝫ eius hy
storie sibillam grecā exhibent· Locus in
q̄t in q̄ turrim edificauerūt· nc appellatur
babilon· ppt confusionē sermonis eorū q̄
altissimā turrim omni studio edificabāt·
Siq̄dem hebrei confusionē babel uocant·
De hac turre ⁊ diuersitate linguarū scrip
sit ⁊ sibilla in hc modū· Cū omēs mortales
una lingua uterentur· q̄dam ex his altissimā·

d eua euangelio

d genesi

turrim edificauere celum per eam cupi
entes scandere. Alii uero turbines uentos emit
tentes euertere turrim. et propriam et diuisam
unicuique tribuere linguam. Unde urbem
contigit appellari babilonem. Bethel uicus
in duodecimo lapide ab helia ad dextram
euntibus neapolim. que primum luza. i. migda
lon uocabatur. et cecidit in sortem tribus benia
min. iuxta bethan et gai. quam expugnauit
ihesus. rege illius interfecto. Porro quod quidam
putant secundum errorem grecorum uoluminum
ulam maulas antiquitus nuncupatam. ue
hementer errant. Uerbum hebreum quippe. et
nomen ipsius ciuitatule pariter miscuerunt. cum
ulam significet prius idem. ppotopy. luza
uero. a ey tsaaoe. et sit sensus. Uocabatur
autem prius bethel luza. necnon quod bethauen
aliud oppidum suspicantur. hebrei putant eam
dem esse bethel. Sed ex eo tempore quo ibi a ihero
boam filio nabath. uituli aurei fabricati
sunt. et a decem tribubus adorati. uocatum esse
bethauen. i. domum ydoli. que ante uocabatur
domus dei. Sed et super hoc in libris hebraicarum
questionum plenius diximus. Bala que et segor nunc
zoara nuncupatur. sola de quinque ciuitatibus
sodomorum loth precibus reseruata. Imminet
autem mari mortuo. et presidium in ea positum est
militum romanorum. habitatoribus quoque propriis
frequentatur. et apud eam gignitur balsamum
et palmarum poma. antique ubertatis in
ditia. Nullum autem moueat quod segor eadem
dicitur zoara. cum idem nomen sit paruule
uel minoris. sed segor hebraice. zoara syria
ce nuncupatur. Bala autem interpretatur
absorta. super quo in libris hebraicarum questi
onum plenius diximus. Balan. i. quercus luctus.

sub qua rebecce nutrix sepulta est. Ba
rath inter cades et barach. hodieque agar
puteus demonstratur. Bethleem ciuitas
dauid in sorte tribus iude. in qua dominus et salua
tor noster natus est. in sexto miliario ab he
lia. contra meridianam plagam. iuxta uiam
que ducit chebron. ubi et sepulchrum iesse et da
uid ostenditur. et mille circiter passibus procul tur
ris ader. que interpretatur turris gregis. quodam
uaticinio pastores natiuitatis dominice con
scios ante significans. sed et propter eandem beth
leem regis quondam archelai iudee tumu
lus ostenditur. qui semite ad cellulas nostras a
uia publica diuertens principium est. Uocaba
tur bethleem. et filius efrathe. i. marie. ubi in pa
ralipomenon uolumine plenius dicitur. Lege
diligenter hystoriam. De exodo.

Beelsephon in deserto. castra filiorum
israel. iuxta mare rubrum egredien
tibus egyptum. Banciachan in deserto.
castra itineris filiorum israel. Bamoth ci
uitas amorreorum trans iordanem in arno
ne. quam possederunt filii ruben. Basan su
per qua scribitur. et og regem basan. Hanc
autem machaati cognominauit. auoth
iair. hoc est. epayaic. cecidit in sortem dimi
die tribus manasse. in terra galaad. hoc
est basanitis. que bathanea nunc dicitur. Beel
phegor. quod interpretatur simulachrum igno
minie. Est autem ydolum moab. cognomento
baal. super montem phogor. quem latini
priapum uocant. et de hoc in libris questionum
plenius dictum est. Baan ciuitas amorreorum
que et ipsa a filiis ruben tenta est. Bethan
naram trans iordanem quam edificauerunt
tribus gad. Est hodieque uilla bethanna

in quinto a libiade miliario contra a
q̄lonem. Betharan trans iordanē q̄m
edificauerūt filii ruben. Butham castra
filiorum isrl in deserto. q̄ ⁊ etham nuncupa
tur. Bela terminus iudee ad orientē respiciens
Est autem uicus usq; nūc grandis iuxta ba
arim. in arabia. ubi aquas calidas sponte
humus effert. cognomento beelmaus. dis
tans ab esbus milibus nouem. unde ⁊ heli
seus ꝓpha fuit. Baal trans iordanē urbs
filiorum ruben. Bela terminus iudee ad orien
tem respiciens. de quo ⁊ supra sub nomine arbele
diximus. Bosor in deserto trans iordanē
q̄ cecidit in sortem tribus ruben ad orien
talem plagam iherichus. ciuitas sacer
dotalis ⁊ fugitiuorum. Hec est bosra metropolis
arabie. Appellatur autē ⁊ alia bosor ciui
tas esau in montibus ydumee. cuius ysaias
recordatur dicens. Quis est iste qui uenit ex
edom. tinctis uestibus de bosra. Beruth
filiorum iacim in deserto. locus in quo obiit
aaron. ⁊ ostenditur usq; hodie in decimo
lapide urbis petre. in montis uertice.
Bunos. hec est collis ꝓputiorum locus in galga
lis. ubi circumcidit ihc ꝓplm isrl. in scdo ab
ihericho lapide. et ostenditur usq; hodie sa
xa de iordane illuc translata. scripta ꝯ
memorat. Bethoron. ad quam usq; inimi
cos ꝑsecutus est reges ihc. q̄ cecidit in sortē
filiorum ioseph. i. ephraim. Sunt autē duo ui
ci in duodecimo ferme ab helia lapide
nicopolim ꝑgentibus. eq̄bus ꝓpter situm unus
dicitur bethoron superior. quem edificauit
salomon. ⁊ alius bethoron inferior datus
in possessionem leuithis. Barne hec est
ipsa que ⁊ cades barne in deserto. quod ex

tenditur usq; ad urbem petram. Baalcad.
ciuitas in campestribus libani. ad radices
montis hermon. quam ⁊ ipsam cepit ihc. Beth
phogor urbs filiorum ruben. trans iordanē.
iuxta montē phogor contra ihericho. sex
milibus supra lebiadem. Bethsimuth. hec est
domus siue locus isimuth. Est autē uicus usq;
hodie isimuth contra iherico. decem ab ea
milibus distans. in meridiana plaga. iuxta
mare mortuum. Bethoroth. sub colle gaba
on. ostenditur hodieq; uilla. ab helia eunti
bus neapolim in septimo lapide. Bothnni
trans iordanem. ciuitas tribus gad. que usq;
hodie similiter appellatur. Betharam ciuitas
tribus gad. iuxta iordanem q̄ ab assiriis dicitur
bethrantha. ⁊ ab herode in honorem aug
ti libias cognominata est. Bethnepra urbs
tribus gad. iuxta libiadem trans iordanem.
Bethagla. tribus iude. Est autē ciuitas eun
tibus gazam. de eleutheropolim. in decimo
lapide. q̄ agla appellatur. ⁊ alia uilla beth
agla maritima. in octauo a gaza miliario.
Betharaba. in tribu iuda. Baal. hec est cariath
iarim. i. uilla siluarum. siue ut quidam putant
ciuitas iarib. in tribu iuda. Et est usq; ho
die uicus descendentibus ab helia diospo
lim. cariathiarim. in decimo miliario.
Baala in tribu iuda. Baloth in tribu iuda.
Bersabee in tribu iude. siue symeonis. Est
usq; hodie uicus grandis in uicesimo a che
bron miliario uergens ad austrum. in quo ⁊
romanorum militum presidium positum est. a quo
loco termini iudee terre incipientes ten
debantur usq; ad clan. q̄ iuxta paneadem cer
nitur. Interpretatur uero bersabee puteus iuramen
ti. eo quod ibi abraham ⁊ ysaac. fedus cum

Bethali in tribu iuda

abimelech sociauerunt iurantes. Nec
mouere debet quempiam si interdum ciui
tates iude easdem in tribu symeonis ut
beniamin repiat. Tribus iuda bellicosis
simis uiris pollens et crebro aduersarios su
perans in omnibus tribubus tenuit principatum
et idcirco etiam aliarum tribuum sortes eius inter
dum funiculo nuncupantur. Alioquin in medio
tribus iude habitasse symeonem scriptura
manifestissime docet. Balam in tribu iu
da. Bascath in tribu iuda. Bethdagon in
tribu iuda. Sed et usque hodie uicus grandis
cafardago inter diospolim et iamniam de
monstratur. Bethaloth in tribu iuda.
Bethaphaim in tribu iuda. uicus transra
phaim milibus quatuordecim euntibus egyp
tum qui est terminus palestine. Bethoraba pro
qua symmachus transtulit in locis que sunt iux
ta inhabitabilem significans heremum.
Beesthara in tribu manasse separata leuitis
in regione basanitidis. Bethaim in tribu
beniamin contra macmas iuxta gai et beth
el licet plerique ut supradictum est eandem
putent esse bethel. Baliloth in tribu benia
min. Bethsur in tribu iuda uel beniamin
et est hodie uicus bethsura euntibus nobis ab
helia chebron in uicesimo lapide iuxta
quem fons ad radices montis ebulliens ab
eadem in qua gignitur sorbetur humo et apostolorum
acta referunt eunuchum candacis regine
in hoc esse baptizatum a phylippo. Est et a
lia uilla bethsor in tribu iuda mille passi
bus distans ab eleutheropoli. Beroth in
tribu beniamin. Bola in tribu symeo
nis. Boon in tribu beniamin. Bethaloth
in tribu beniamin pro quo symmachus inter

pretatur in campestribus. Boroth in tri
bu beniamin. Bethalla in tribu ben
iamin. Bala in tribu symeonis. Bathul
in tribu symeonis. Beramoth in tribu sy
meonis. Beth in tribu symeonis. Baale
in tribu symeonis. Bethabooth in tribu
symeonis. Bethleem in tribu zabulon
ad cuius distinctionem altera bethlehem ap
pellatur iude. Bethphases in tribu ysachar.
Batne in tribu aser. quod nunc appellatur uicus
bethteten in octauo miliario ptolomaidis
contra orientem. Bethdago locus in quo
due tribus zabulon et ysachar habent confinia.
Bethemech quod interpretatur symmachus lo
cum uallis. Est autem sortis aser. Bethana
in tribu neptalim et est uille nomen. Batane
a in quinto decimo a cesarea lapide in qua
dicuntur lauachra esse salubria que et supra
nomine aneane posuisimus. Bene in tribu dan. Ba
rach in tribu dan usque hodie prope azotum
Barecha uiculus appellatur. De iudicum libro.

Bezech urbs regis adonibezech
et hodie que due uille sunt nomine be
zech uicine sibi in septimodecimo lapi
de aneapoli descendentibus scitopolim. Be
thsan ex hoc oppido tribus manasse acco
las pristinos non potuit expellere et nunc appel
latur scitopolis urbs nobilis palestine quam
interdum scriptura cognominat domum san quod
in lingua nostra interpretatur iniquus. Bethsa
mes ciuitas sacerdotalis in tribu beniamin
in qua usque hodie demonstratur de eleuteropo
li pergentibus nichopolim in decimo miliario
contra orientalem plagam. Bethmath
in sorte tribus neptalim sed nec de hac pristi
nos accolas tribus neptalim ualuit expelle
re

Sed iudicum libro

Bethsames altera in tribu neptalim in q̃ ꝛ ipsa cultores ꝑstinu ꝑmanserẽt. Baal ermon mons circa libanũ in finib; allo phyloꝝ. Baalec in tribu dan. Bethera qđ interpretat̃ domꝰ aque siue putei. q̃m in expeditione bellandi occupauit gedeon. Bethasepta. ú terga uertit madian. Balan. i. quercus sichymoꝝ. ú regnauit abimelech. q̃ usq; hodie ostendit̃ in sub urbano rure neapoleos ꝑpter sepulchrũ ioseph. Berconnu qđ aq̃la ꝛ sym. uertit in triblos. Berach ú cũ abimelech ioathan fugisse̊ habitauit. Bistar autẽ uicꝰ beta ab eleutheropoli octo milib; ad aq̃lonẽ. Baalthamar iuxta gabaa. ú filii isrl ad uersum tribum beniamin mouere certam. q̃ usq; hodie bethamari in suꝑcilio loci uiculus appellat̃. De regnoꝝ libris.

Bethcur usq; ad hẽ locũ popli isrl fugientes alienigenas ꝑsecutus ẽ appellans cũ lapidem admodũ. Bama ú saul ungend̃ in regem cũ samuele cibũ sumpsit. Pozzo bama aq̃la semp excelsam transtulit. Bosech nom̃ petre. sup q̃ in libris hebr. carũ questionũ dicit̃. Besor tris ad q̃m uenit dauid. Bewsam ad quẽ locũ prede partem dauid misit. Baurim locus ad quẽ usq; ꝑsecut̃ ẽ michol filiam saul uxor sua. Laemans. Baalasor iuxta ephraim ú absalon pecora tondebant̃. Bethmacha usq; ad hanc ioab ꝑsecut̃ est q̃ duellẽ sabee. et post eam legim̃ ab assyrioꝝ rege captam. Est autẽ ascendentib; de eleutheropolim heliam in octauo lapide nec ulla q̃ achamin dicit̃. Ballath urbs q̃m edificauit salomon. Bethasarissa. unde uenit hõ

cum muneribꝫ ad helyseum ꝓpham. Est autẽ ulla in finib; diospoleos. q̃nde cim ferme ab ea milib; distans. contra septentrionẽ in regione thamnitica. Bethagan una. ꝑ quã ochoziam fugisse legim̃ Bazechar. urbs antiq̃ nude. Bethsachath uicus samarie. ad quẽ uenit iheu rex isrl q̃ in latissimo campo situs ẽ. Non amplꝰ q̃ndecim milib; a legionis oppido sepat̃ ꝑ q̃ aq̃la interpretatur domꝰ curuantiꝰ. Thymnath domꝰ singlox. eo qđ angust̃ ꝛ humilis intitus. singlos tantũ. ꝛ nec ipsos stantes ingredi sustineret. Benith quã construxerit̃ samaritani. q̃ de babilonis regione transierit̃. Biblos ciuitas phenicis. cui meminit ezechiel. ꝑ q̃ in hebraico continet̃ gobel. Balastus ciuitas egypti. iuxta ezechiel. Boz in terra cedar sic scribit iheremias. Babilon. ydolũ bel.

Bethsaida. ciuitas. De euangeliis.

Bin galilea. andree petri. ꝛ philippi aplox. ppe stagnũ genesareth. Bethphage uillula in monte oliueti. ad q̃m uenit dñs ihc. Bethania uilla in secundo ab helia miliario in latere montis oliueti. ú saluatoꝝ nr̃i lazarũ suscitauit cui ꝛ monumẽtũ ecclia nc̃ ibidem extructa demonstratur. Bethsaida transiordanem ú iohes in penitentia baptizabat. Vñ ꝛ usq; hodie plurimi de finib; h ẽ de numero credentiũ. ibi renasci cupientes. uitali gurgite baptizant̃. Bethsaida piscina in hierusalem q̃ uocat̃ ꝑbatica ꝛ a nobis interpretari potest. pecualis. h q̃nq; q̃ndam porticus habuit. ostenduntq; geminii lacus. q̃rũ un̄ hybinis

8 euangelius

pluuiis adimpleri solet. alter miro in
modo rubens quasi cruentis aq̄s. antiq̄
in se opis signa testat̄. Nam hostias meo
lauari a sacerdotibꝫ solitas ferunt. unde
⁊ nomen accepit. De penthateuco.

C Carnaim. astaroth. Carnaim nc̄
uic̄ grandis in angulo bathanee
⁊ appellatur carnea trans fluenta ior
danis. tradunt q̄ ibi fuisse domū iob.
Sꝫ ⁊ sup̄ memorauim̄ carnee uicli in
nono ab helia miliario. Cades u̇ fons
iudicii ē. et cades barne in deserto. que
coniungit̄ ciuitati petre in arabia. u̇
occubuit maria ⁊ moyses. ⁊ u̇ rupes p̄
cussa aq̄m pp̄lo sitienti dedit. Monst̄
tur ibidem. usq̄ in p̄sentem diem sepul
chrū marie. sꝫ ⁊ p̄ncipes amalech ibi a
chodorlaomor cesi sunt. Cene regio p̄n
cipū ydumeorꝫ. Cariathaim ciuitas q̄
extruxert̄ filii ruben. Nc̄ autē ē uicus
xp̄ianis om̄ibꝫ florens iuxta medabā
urbem arabie ⁊ appellatur choraitha
im. decimo miliario sup̄dicte urbis con
t̄ occidentalem plagam. uicin̄ eī loci
q̄ appellat̄ bare. Cariatharbe. uillula
quatuor que et chebron. de q̄ iam sup̄
diximꝰ. Canath uic̄ arabie. q̄ nc̄ cana
tha dr̄. quē cū cepisset naban appella
uit nobothliam. Fuit autē in t̄bu ma
nasse in regione trachonitidi iuxta ho
stram catata. chresea. i. aurea. Sꝫ autē
montes auri fertiles in deserto. p̄cul un
decim mansionibꝫ a choreb. iuxta q̄s
moyses deuteronomiū scripsisse p̄hibet̄
sꝫ ⁊ metallo aeris fano q̄d n̄ro tempe
corruit. montes uenarū auri plenos

olim fuisse uicinos estimant. Cade
moth in desertū. ex quo loco misit mo
yses legatos ad seon regem amorreorū
Cariath uicus. q̄ sub gabaa metropoli fu
it. Cedes ciuitas q̄m cepit ihc̄. rege illi
interfecto. Est autē in sortem tribꝫ iu
de. Cademoth altera ciuitas filiorꝫ ru
ben. Cedson in tribu ruben. urbs sep̄ata
leuitis. De libro ihu

C Capseel. in tribu iuda. Cina in tri
bu iuda. Ceila in t̄bu iuda. u̇ q̄n
dam sedit dauid. Et nc̄ uilla ceila ad orien
talem plagam eleutopoleos p̄gentibꝫ
chebron. quasi octauo miliario. in q̄ se
pulchrū monstrat̄ p̄phe abacuc. Cari
athbaal. ciuitas iarim tribu iuda. Cana
in tribu ephraim. Capsaim in t̄bu ephra
im. Cane in t̄bu manasse. Cariathiarim
q̄ ⁊ cariathbaal. ciuitas saltuū. una de ur
bibꝫ gabaonitarū. p̄tinens ad t̄bū iude.
euntibꝫ ab helia diospolim. miliario no
no. de hac fuit urias p̄pha. quē interfecit
ioachim in iherlm̄. sicut iherenias scri
bit. Sꝫ ⁊ in p̄alipomenon libro filī subal
appellabatur cariathiarim. Cision ciui
tas in tribu ysachar sep̄ata leuitis. Car
ta in t̄bu zabulon. ciuitas sep̄ata leuitis.
Cotta in t̄bu zabulon. ciuitas sep̄ata le
uitis. Cona usq̄ ad sydonē maiorē. Est
q̄ppe ⁊ alta minor ad cuī distinctionē
maior h̄ dicit̄. Fuit autē cana in tribu
aser. u̇ dn̄s nr̄ ⁊ saluator aq̄s uertit in
uinū. Vnde ⁊ nathanael uir israelita sal
uatoris testimonio comp̄bat̄. Et ē hodie
oppidū in galilea gentium. Cedes sortis
neptalim. ciuitas sacerdotalis ⁊ fugitiuorꝫ

in galilea sup montem neptalim. Sz et
hanc cepit rex assyriorum quam nunc cidissus ap
pellatur. in uicesimo tyri miliario iuxta
paneadem. Cartham in tribu neptalim
ciuitas separata leuitis. De iudicum libro

Chethron in tribu zabulon. in qua
pristini permanserunt cultores. Carcar.
ubi erant zebee et salmana. quos interfecit ge
deon. Et est usque hodie castellum cogno
mento carcaria. unius diei itinere ab urbe
petre distans. Camon ciuitas iair. in qua
et sepultus est iair. cum primum iudicasset po
pulum israel. Appellatur autem hodie uicus cimo
na. in campo latissimo. sex milibus a legione
ad septentrionalem plagam pergentibus pto
lomaidem. Cyson torrens iuxta montem
thabor. ubi contra sysaram dimicatum est. Ca
demi torrens iuxta quem debbora bellum
gessit. Celastitanorum. i. uallis gygantum. ad
uersus quos preliatus est dauid. Clautomon
i. fletuum locus. a planctu nomen accipiens.

Sem regio phylistium De regnorum libro.
Carmelus ubi quondam nabal carmelus
fuit. et nunc uilla est cermela nomine. in sexto
lapide oppidi chebron. uergens ad orienta
lem plagam. ubi et romanum presidium positum
est. Cedron appellatur torrens. siue uallis
cedron iuxta ihrlm. ad orientalem plagam
cuius et iohannes euangelista meminit. Cirene
in finibus egypti. ad quem locum rex assyriorum
transtulit damascenos. Choa que est iuxta
egyptum. Carcedron. i. cartago. cuius ysaias et
ezechiel in uisione tyri recordantur. per qua
in hebrai[illegible]co tharsis scriptum est. Sz et de
hac in li[illegible]bris hebraicarum questionum
plenius dixi[illegible]. Celas. i. uallis iosaphath
inter ihrlm et montem oliueti. Lege
prophetam iohel. Ceden in ihezechiel. quod
aquila et symmachus interpretantur orientem.
Cedar in ezechiel principes cedar. sz et
ysaias. et iheremias in uisione arabie
huius uocabuli recordantur. Est autem regio
in heremo sarracenorum. a filio hysmaelis
cedar. ita cognominata. Carioth in re
gione moabitarum. sicut iheremias di
cit. Carpharnaum iuxta stagnum gene
sareth. usque hodie oppidum in galilea gen
tium. situm in finibus zabulon et neptalim
Huc usque per c. littam. i. grecum kappa lege
re debemus. ex in per elementum chi. quod aspi
rationem in se continet. et a latinis mini
me habetur. scribendum pariter ac legendum.

Chalanne. ciuitas regni De genesi
Cremroht. in babilone. cuius et ysaias
meminit dicens. et chalanne ubi turris edifi
cata est. Calach urbs assyriorum quam edifica
uit assur. egrediens de terra sennaar. Char
ran ciuitas mesopotamie trans edessem
que usque hodie charra dicitur. ubi romanus cesus est
exercitus. et crassus dux captus. Chebron que
quondam uocabatur arbe. licet male in grecis
codicibus habeatur arboc. Condita est autem
ante annos septem quam thannis. urbs e
gypti conderetur. Diximus de hac et supra.
Fuit autem metropolis enachim. quos gygan
tes et potentes. intelligere debemus. Choba
a. ad leuam partem damasci. Est autem et uil
la choba in hisdem regionibus habens ac
colas hebreos. qui credentes in xpm. omnia
legis precepta custodiunt. et a principe
hereseos ebionite nuncupantur. Contra
huiusmodi dogma. paulus apostolus scripsit.

ad galathaſ Cabratha qđ interpreta
tur aquila kasodon .i. iuxta uiã que
ducit in ephratã .i. bethleem .i. rachel
cũ beniamin pepulerit occubuit. Sup
hoc uerbo qđ nobis ducẽt in libro he
braicarũ questionũ dixim. Casbi .i. ge
minos uide thamar eliditur. Ostendit
autẽ nẽ locus deserti iuxta odollam
in finibus eleutheropoleos. De hoc qꝫ in li
bris hebraicarum questionũ plenius
disputatum est De numeris & deuteronomio.

Choreb mons dei in regione madi
an iuxta montem syna supra ara
biam in deserto. cui iungit mons et
desertũ sarracenoꝝ qđ uocat pharan.
cychi autẽ ducẽt. qđ duplici nomine ide
mons nẽ syna nẽ choreb uocẽt. Chara
da castra filioꝝ israel. Chennereth ma
re .i. ẽ ducis terminus in tribu nepta
lim. Sy .i. oppidũ qđ postea in honorẽ
tybii cesaris herodes rex iudee instau
ratũ appellauit tyberiadem. fertur
hoc ꝓnomen appellatũ nomine de libro iesu.

effira uicus ad ciuitatẽ
ꝓximus gabaon in tribu beniа
min. Chasluim in tribu iuda. Caphyris
in tribu iuda. Chermel .i. nabal carmelus
fuit. de qꝫ .i. supra dictũ ẽ. Chilon in tribu
iuda. Chesii in tribu beniamin. Chasela
thaboꝝ in tribu zabulon. De regnoꝝ libris.

Cheum. terra cheorum cypruſ dicitur
in qꝫ ciuitatẽ condidit iuza. Sam
.i. urbs hodie qꝫ cipr̃ium nuncupatur.
Chuſi ad quẽ locũ ꝓsecutus ẽ ioab ꝛex no
uas molientẽ sabee. Chobarin .i. iosias
simulachra combussit. Chalanne .i. tur
ris edificata est iuxta ysaiam. sicut supra
dixim. Charcam ciuitas assiriorum in regio
ne themath iuxta ysaiam. Chasselath iux
ta thaboꝝ tribus zabulon. dixim. de ea .i. su
pra. nomine chaselus. Chabol termin aser. cha
lab. de hac culmen ꝓstinos aser .i. ualuit
expellere. Choratth torrens transiordanis
in qꝫ abscondit ẽ helyas. e regione eidem
fluminis. Chorhath regio assyrioꝝ. Chobar
flumen babilonis. sic in ezechiel. Charca
mis ciuitas iuxta flumen euphraten. Cha
moam uallis iuxta bethleem. Chelon qꝫ
.i. elon oppidũ ioab fuit. sicut .i. in hieremia
scribit. Chamos ydolũ moab. Chorazim op
pidũ galilee. qđ .i. ꝑ ꝓpter incredulitatẽ
miserabiliter ploratur .i. plangit. Est autẽ
nẽ desertus in scopulo lapide a capharnaum.
Chymarrus .i. torrens cedron. de qꝫ .i. supra
dixim. int montẽ oliueti .i. hierim. ut dñm
saluatorẽ iohes euangelista narrat ꝛc.

Vris est urbs assiriorum De libro geneseos
nobilis. qm̃ extruxit assur. int ninu
uem .i. chalath. dris .i. querẽ mambre iux
ta chebron. qui usqꝫ ad etatẽ infantie mee .i.
constantii regis impii. therebinthus mon
strabat puteũ. qꝫ amos magnitudine indicat
sub qua habitauit abraham. Myro autem
cultu ab ethnicis habita ẽ .i. uelut qndam
insignis nomine consecrata. Damascus nobi
lis urbs phenicis. eodẽ autẽ uocabulo .i. ma
lech ancille abrahym filii appellat ẽ. Pon
to malech qđ sibi uelit. in libris hebraica
rũ questionũ plenius disputauimus. hic tantũ
interpretis functi sũ officio. .i. ñ qꝫ ancilla
abrahe nuncupata ꝓbeat. Ce Dan uic
in qrto apud eade miliario. alis terminus

ciuitatis tyrii qui usqꝫ hodie

iudee prouincie contra septentrionem
de quo et iordanis flumen erumpens a loco
sortitus est nomen. Jor quippe. ꝑ i e ꝑ o ꝯ. id est flu
men. siue riuum. hebrei uocant. Dannaba
ciuitas balac filii beor regis edom. post
quem regnauit iobab. licet mihi longe aliter
uideatur. et est usque hodie uilla dannia in oc
tauo miliario. a ꝑ e o ꝑ o a e o c. pergentibus arno
nem. Quam altera dannaba phogor in septimo la
pide esbus. Dothaim uel inuenit ioseph fratres
suos. pecora pascentes. quod et usque hodie in .xv.
a sebaste miliario contra aquilonis plagam
ostenditur. De numeris et deuteronomio.

Debon et dibon. in solitudine castra
filiorum israel. Est autem et alia dibon.
uilla pergrandis. iuxta arnonem. Que cum
prius fuisset filiorum moab. et postea seon rex
amorreorum belli iure tenuisset. a filiis israel
capta atque possessa. in partem uenit tribus gad.
Meminit huius iheremias et ysaias in uisi
one contra moab. Debongad castra filiorum
israel. Dismemoab. i. ad occidentem moab.
iuxta iordanem contra iherichum. uel balach
rex moab. Quam maiores natu madian insi
diis israel deceperunt. in quo loco et moyses de
uteronomium scripsit. De libro ihesu

Dabira. ciuitas in tribu dan. cuius regem
interfecit ihesus. Est autem et alia uil
lula iudeorum in monte thabor regionis
ad diocesaream pertinens. Dornafeho. quod
symmachus transtulit. dor maritima
.i. dora. in nono miliario. a cesarea palesti
ne pergentibus tyrum. nunc deserta. Que cum
cecidisset in sortem tribus manasse. eam possi
dere non potuit. quia in ea habitatores pristini
permansere. Dabir in tribu iuda que uocabatur

que uocabatur ciuitas litterarum.
Hanc preoccupauit gothoniel frater caleph
iunior. interfectis in ea enachim. Fu
it autem et ipsa sacerdotibus separata. Porro
gothoniel quidam arbitrantur filium
fratris caleph. Dabir super iordanem amor
reorum ciuitas Dimona in tribu iuda. Da
dan in tribu iuda. Denna in tribu iuda.
Eadem est autem que et dabir ciuitas litte
rum. Dehaia siue dahuit in tribu iuda.
Duma in tribu iuda. uicus grandis in
daroma. hec est ad australem plagam in
finibus eleutropoleos. xvii. ab ea mili
bus distans. Demna in tribu zabulon. le
uitis ciuitas separata. Dasbath in tribu
zabulon. Dabrath in tribu ysachar urbs
separata leuitis. De iudicum libro.

Dryss. i. quercus in ephata. in tribu
manasse. unde fuit gedeon. Et
de hac quod nobis uisum sit in libris he
braicarum questionum diximus. Queri
tur enim quomodo ephra in tribu manasse nunc
esse dicatur. De regnorum libris.

Dibon de qua supra diximus. cuius
meminit ysaias in uisione con
tra moab. Deseth. quod aquila transtu
lit parietem. symmachus murum. Doda
nim. de qua ysaias in uisione scribit a
rabie. Est autem iuxta areopolim da
roni. huius meminit ezechiel. quod sym
machus uertit in affricam. Diospolis ci
uitas egypti. sicut scribit ezechiel. Dadan
in regione cedar. super quam scribit ihere
mias. Dedan in regione ydumee. super
quam scribit iheremias. Deblathim in terra
moab. sicut scribit iheremias. Est

de iudicum libro

de regnorum libris

autem in quarto miliario a metallo fe-
no contra aquilonem decapolis sicut in euan-
gelio legimus. Est autem regio decem urbium
trans iordanem circa hyppum et pellam et
cadaram. De genesi.

E dennum sacer paradysi locus ad orientem
quod in uoluptatem delicias que transfertur.
Euila uel aurum purissimum quod hebraice dicitur
zaab et gemme preciosissime carbunculus
smaragdus que nascuntur. Est autem regio
ad orientem uergens quam circuit de parady-
so physon egrediens quem nostri mutato
nomine gangen uocant. Sed et unus de mi-
noribus noe euila dictus est quem ioseph re-
fert cum fratribus suis a flumine cefene et
regione indie usque ad eum locum qui appella-
tur ierie possedisse. Sed et ysmahel in so-
litudine euila habitasse scribitur quam scrip-
tura sancta ait esse in deserto sur contra faciem
egypti et tendere usque ad terram assyriorum.
Euphrates fluuius mesopotamie in parady-
so oriens. Porro salustius actor certissimus
asserit tam tygris quam euphrates in ar-
menia fontes demonstrari ex quo animaduerti-
mus aliter de paradiso et fluminibus eius intelli-
gendum. Elleesar ciuitas regis arioch. Ef-
fratha regio bethleem ciuitatis dauid.
in qua natus est xpc. Est autem in tribu iuda.
licet plerique male estiment in tribu ben-
iamin iuxta uiam uel sepulta est rachel quin-
to miliario ab ihrlm in eo loco qui a sep-
tuaginta uocabatur ypodromus. Legimus ephra-
tam quod in palipomenon libro sic supradictum est.

E brona in deserto De numeris et deuteronomio.
castra filiorum isrl. Emath quam transi-
erunt exploratores qui a ihu missi sunt. Erma

ubi pars populi isrl cesa est ab amalech.
et chananeo quem in deuteronomio amorreum
scriptura uocat. Esebon ciuitas regis seon a-
morreorum in terra galaad. Que cum fuisset ante
moabitarum ab amorreis belli iure posses-
sa est. Meminit huius iheremias ysaias quoque in
uisione contra moab. porro nunc uocatur esbus.
urbs insignis arabie in montibus qui sunt contra
ihericho uiginti a iordane milibus distans.
fuit autem in tribu ruben separata leuitis. Edraj
uel interfectus est og rex basan gygas et potens
omnis que illius cesus exercitus. Nunc autem est adra
insignis ciuitas arabie in uicesimo quarto la-
pide ab ostra. Eleale ciuitas amorreorum
in galaad que cecidit in sortem tribus ruben. Me-
minit et huius ysaias in uisione contra moab
et iheremias. Sed et usque hodie grandis uilla
ostenditur in primo miliario ab esbus. Epna que
est iuxta desertum cades ermon. Mons ermon
quem phenices cognominant sanior iam et
supra positus. De libris iosue et iudicum.

E mechachor quod interpretatur achor i.
tumultus atque turbarum uel achan la-
pidibus oppressus est eo quod quedam de anathe-
mate sustulisset. Est autem locus contra ihe-
richo haut procul a galgalis. Male igitur qui-
dam putant uallem achor a nomine eius qui lapi-
datus est nuncupatam cum ille achan dictus
sit et non achor uel achar. Eglon que et odollam
in tribu iude cuius regem nomine dabir interfecit
ihc. Est autem nunc uilla pergrandis in duode-
cimo ab eleutropoli lapide contra orientem
de qua et supra diximus. Esrom que et asor iuxta
heremum in tribu iuda de qua et supra dictum est.
Enachim et in hac interfecit ihc enachim sed
habitatorum chebron. Efron in tribu iuda

est uilla ꝑgrandis ethra nomine contra
septentionem in uicesimo ab helia miliario. Eschre in tbu iuda. Ethna in tbu iuda.
Ebeoziotia in tribu iuda. Euim in tbu
iuda. Elolath in tbu iuda. Ereb in tbu
iuda. Est hodie ꝙ uilla in daroma i austr. e
q i heremita nuncupat. Esan in tbu iu
da. Elul in tbu iuda. ē i hodie in regione
ad heliam ꝓnens. ē uilla nōie alula. iuxta
chebron. Elthece in tbu iuda. ē hodieq te
chua. uic in nono ab helia miliario contra
meridianā plagā. de q fuit amos ꝓpha
cui i sepulchrum ibidem ostenditur. Engad
di in tbu iuda. u absconditꝰ ē dauid. in soli
tudine q ē in aulone iherichus. hoc ē in re
gione illa campest. de q sup dixim. Vocat
autē usq hodie uic ꝑgrandis iudeoꝝ. engad
di iuxta mare mortuū. un i ropobalsamum.
uenit. qui uineas engaddi salomon nuncu
pat. Esthemo ciuitas sacerdotalis. hc ostен
dit ꝑgrandis uicus iudeoꝝ. in daroma q loc
ab eleutopoleos ꝓnet regionē. Emacrafa
im. i uallis raphaim. in tribu beniamin. hc
autē ostendit uilla in accaratiene. duodeci
ferme milib distans a neapoli contra orientē.
Erma i hanc ihc cepit. rege illi intfecto. q
fuit in sorte symeonis. siue iuda. Ether sor
tis symeonis. i hc ē uilla ꝑgrandis nōie re
thra in finitiōi daroma. iuxta malatham
Ethta in tbu symeonis. Elchat in tbu aser.
leuitis ciuitas separata. Edrai in tbu neptali.
Estaul in tbu dan. u mortuus ē samson. q
usq hodie ostenditꝰ in decimo eleutopoleos
miliario contra aqlonē. ꝑgentib micopolim
Elthecco in tribu dan. separata leuitis. Elba
de hac tribu aser. accolas ptinos nequit ex
pellere. Eremmon uicus iudeoꝝ. per
grandis. in sexto ab eleutopoli miliario
contra meridiem in daroma. Emath dor
in tbu neptalim. separata leuitis. Emath.
tmn allophiloꝝ in regione damasci.

Egab ad quem De regnoꝝ libris.
Eloci ionathan filiꝰ saul ueru
dirigit militaribus iaculis se exercens. p
q aquila i symmachꝰ intpretatu fr la
ptde. licet in alio loco symmachꝰ p hoc
THNIT ETPON. dixit. Enchela u absconditꝰ est dauid. sic u ecclā ulla dr. in uir.
ab eleutopoli miliario. iuxta qm i sepul
chrū abacuc ꝓphe ostenditꝰ. Elmoni lo
cus q̄spiam interptatꝰ. p q aqla i thdo
cion transtulerꝰ. TONAETIHA. qd dicere
possum. hc ut illū. Porro licet lectu
agnoscat qd in p̄ncipio ꝙ libri huiꝰ pmj
si aliq ex parte ꝓtrinrisse me. n omia
q transfero comprobarem. Sz idcirco q
dā iuxta auctoritatē greca relinquere
ꝙ de his in hebraicarū quēstionū libs
plenius disputaui. Esthama. ad quē locū
misit dauid. Eloth qm edificauit rex
azarias. Emath m ysaia. ciuitas dama
sci. qm oppugnauit rex assyrioꝝ. Qe
minit huiꝰ zacharias i ihezechiel. In
amos q̄ emath raba scribit. qd nob cū so
nat emath magna. Dirim de hac i su
p qd nobis uidet. hanc ee epyphaniam
iuxta emesam. q usq hodie syro nōie
dr sic. Eser urbs qm edificauit salomō
Elcese. de q loco i naum ꝓpha fuit. Slam
appellatꝰ elcesseus. Enachim qd symma
chus i aquila transtulerunt uallū.

De euangeliis.

Emaus de quo loco fuit cleophas · e
cui lucas euangelista meminit
hec ē nc nichopolis insignis ciuitas pa
lestine · Ephraim uxta desertū · ad
quē locū uenit dns ihc cū discipulis su
is · Dyrm de hac · ſupra · sub ephron
uocablō · Huc usq; p exceptā luctam · e
noiū sē lecta principia · ex in p exercensū
legaū elementū · qđ grece dicit echa ·
Helach regio · principū edom ·
· ciuitas esau · in decimo miliario
a petra · contra orientē · Hieroū ciuitas
in egypto · ad qm occurrit ioseph pat
suo iacob · Heliopolis ciuitas solis · urb
in egypto · p qua in hebreo scptū ē on ·
in qua phutiphar sacerdos fuit cyemi
nus hui · ezechiel · Etham castra filioz
isrl in deserto · q appellat ebutham ·
Engannim in tribu iuda genesi
nunc ē uic · uxta bethel · Enaim
in tbu iuda · hodie q; ulla ē · bethymi
circa tyribinctū · Endoz in tbu manas
se · u phitonissa a saule iudee rege ꝙ
fulsitur · Dyrm · ſupa de endoz · q est
uxta opptū naim · in cui portis sal
uator filiū uidue suscitauit · Ea aut
circa scitopolim · Engannim in tbu
ysachar · ciuitas sepata leuitis · Sy et
alia q̄dam ciuitas engannadr · cir
ca geraſam · Enadda in tribu ysachar
Est aut usq; hodie ulla q̄dam note
enaddab · pgentib; de eleutheropoli he
liam · q̄si in decimo miliario · Enaſu
in tribu neptalim posita ē · ſupa asu
Erecon minus trib; dan · uxta iop
pen; de iudicū libro.

Etham in sanson in spelunca · uxta
torrentē habitauit · de regnoz libris ·
Ela legim uallem · ela · qm a q̄la · the
odocion int̄pretant uelle quercus ·
Engaddi desertū · in q absconditur est dauid ·
Posium · ſupa engaddi in tbu iuda uxta
mare mortuū · cont occidentē · Emath re
gio allophyloz · porro uxta iheremiā ciui
tas damasci · Enē minus damasci · sicut
in ezechiel legim · ad orientē uergens ad the
manū et paltheū · q · occi interpretes e
diderunt thamar de geneſi ·

f Fyson qđ int̄pretat̄ catercua · fluuius e qm
nri gangen uocant · de paradiso exiens ·
· pgens ad yndie partes · post qs erupit
in pelagus · Dicit aut scripta circuiri
ab hoc uniuſam regionē eula · i aurū
p̄cipuū nasci · · carbunculi lapis · · pra
sinus · Faran nc oppidū transi arabiam ·
iuncta saracenis · q in solitudine uagi er
rant · P hoc iter fecerūt filii isrl · cū de
monte syna castra mouissent · Est ergo
ut dyrm transi arabiā contra austra
lem plagā · · distat ab eula cont orientē
tenere dicta tum · In deserto aut faran
scpta · memorat habitasse ysmaelem ·
Unde · ismaelite q nc saracenos · Legim
q; eodor lagomor regē p̄cussisse eos · q · erāt
in deserto faran · Philistiim q nc dr · ascha
lon · · circa ea regio palestine · Phanuel lo
cus in q iacob tota nocte colluctans · israel
uocablm meruit · uxta torrentē iaboc · Fa
nuel aut int̄pretat̄ facies dei · ab eo qđ ibi
dm uidit · Fogo ciuitas adad regis · q est in re
gione gebalitica · Fenon castra filioz isrl ·
in deserto · Fuit aut q̄dam ciuitas p̄cipū

eclom·nunc uiculus· ubi erat metalla
dampnatorū suppliciis effodiunt· inter
ciuitatē petram ⁊ zoaram dyrum· de q̄ sup̄ g̃odo
ston ciuitas egypti q̄m edificauerit filii israt·

In castra filioꝝ de numis ⁊ deutonom·
israt in deserto· tota ciuitas trans
mesopotamiā unde fuit balaam ari
olus· Sy ⁊ iuxta eleutopolim q̄dā uilla
nōie fata nuncupat eunuchi gazam· phogor ⁊ bethphogor· mons moabitarū· ad
quē balac rex adduxit balaam ariolū
in supcilio libiadis· Sy ⁊ alia uilla phogor haud procul a bethleem cernit· q̄ nē
faora nuncupatur· fatga ciuitas amorreoꝝ· Est autē ⁊ mons contra orientalem
plagam fatga· p q̄ aq̄la interpretat excisū
Sy ⁊ septuaginta interpretes fatga in q̄dā
loco excisum transtulerunt· De iudē libꝰ·

Phanuel ciuitas q̄m edificauit ihe
roboam· Phanuel tris q̄m subuertit ge
deon· Sy ⁊ iuñ de filiis hoz uocatus ē phanuel· fraton unde fuit abdon iudex po
pli israt· in monte amalech· De regnoꝝ libꝰ·

Felmonialmon· qđ aq̄la interpretat
illū ut istū· symmachꝰ u· nescio q̄ lo
cū· teodotion illū locū elmoni· de q̄ in
libris hebraicarū questionū pleni disputatū ē· fogor ciuitas regni edom· farfar·
fluui damasci· fatore regio egypti· iuxta ezechielem ⁊ iheremiam· in qua p fugi habitauerūt iudei· De geneſi

Geon fluuius q̄ apud egyptios nilus uocat· in paradyso orientis· ⁊ unius ethyopiam circuiens· Gomorra una de q̄nq̄
ciuitatibus sodomoꝝ q̄ cū reliq̄s subuersa
ē· diuina ultione· Gerara yr cui nōie
nunc gerarutica uocat regio transiordanica roma· p cul ab eleutopoli uiginti milibus ⁊ q̄nq̄ ad meridiem· Erat autē olim
trium chananeoꝝ· ad australē plagam·
⁊ ciuitas metropolis palestine· Scriptura
memorat fuisse ea int cadesi ⁊ sur· h ē
int duas solitudines· quarū una egypto iungit· ad q̄m ppl̄s trans fretū maris
rubri puenit· alta u cadesi· usq̄ sarracenoꝝ heremū extenditur· Galaad mons
ad quē septimo die pfectionis e carris
iacob pfugus uenit· Est autē ad tergū
phenicis ⁊ arabie· collibus libani coplatus
extenditur q̄ p desertū usq̄ ad locū illū
u transiordanē habitauit olim seon rex
amorreoꝝ· Cecidit supdictus mons in
sortem filioꝝ ruben ⁊ gad· ⁊ dimidie
tribus manasse· Sy ⁊ iheremias loquit
Galaad tu mihi initiū libani· a q̄ monte
⁊ ciuitas in eo condita· sortita uocabulū ē· q̄m ⁊ cepit de amorreoꝝ manu·
galaad filii machir filii manasse· Gader tris u habitante iacob· ruben patris uolauit thoꝝ· q̄ absq̄ g· littera in hebreo ader scribitur· Gethaim p qua
in hebreo positū ē autē· ciuitas adad
q̄ quartus q̄ regnauit in tra ydumea· q̄ nē geba
lene dicit· Gessen regio egypti in q̄
habitauit iacob cū liberis suis· De

Gaziongaber· numis ⁊ deutonomio·

castra in solitudine filioꝝ israt· sicut
in numeroꝝ libro scriptū ē· Pozzo iuxta
deutonomiū ciuitas ē elan· q̄m nē esa
im nuncupari putant· iuxta mare
rubrū· q̄ ailam· Gai castra in solitudine filioꝝ israt· q̄ usq̄ hodie gaia uicus

palestine dicitur · iuxta ciuitatē pet̄m · Helmon deblattaim castra · i · mansio · i · loc̄ · isrl̄ in deserto · Gadgad mons in deserto · ū castra metati sunt filii isrl̄ · Gaza ciuitas euseb̄ · in q̄ habitauerūt cappadoces · p̄stinus habitator̄ infectus · apd̄ ue teres erat termin̄ chananeor̄ iuxta egyp tū · Cecidit q̄ in sortem tr̄ib̄ iude · q̄ eam tenere n̄ potuit · q̄ enachim · i · gygantes al lophilor̄ fortissime restituer̄ · Et ē usq̄ hodie ciuitas insignis palestine · Querit̄ G auitē q̄m in q̄dam ppha dicat̄ gaza futa in tumulū sempiternū · Q̄d soluit̄ ita · Antiq̄ ciuitatis locū iuxt fundamentor̄ p̄ bere uestigia · hanc auitē q̄ nō cernit̄ in alio loco p̄ ea q̄ corruit edificata · Gargasi ciuitas trans iordanē · iuncta monti galaad · q̄m tenuit tr̄ib̄ manasse · Et q̄ ē nō dr̄. gerasa urbs insignis arabie · Quida autē ipām ee existimant gadaram · q̄ euseb̄ memminit geraseno · Gadgara · ū aq̄rū torrentes sr̄ · Et autē locus in solitudine Gaulon siue golam in tribu manasse ciuitas sacerdotalis · i · fugitiuor̄ in regione basa nitida · Sz · i · nō gaulon uocat̄ ulla pgrandis in batanea · ex cui noīe · i · regio sortita uocabulū ē · Gabalo mons in tra repmissionis · ū · ad imp̄iū tho · si altare construc tū est · Sz autē iuxta iherich̄ duo montes uicini · contr̄ se mutuō respicientes · e q̄bz uū garizim · alter gebal dicit̄ · Porro samaritani arbitrantur hos duos montes iuxta neapolim ee · q̄ uehemēt errant · Plurimū enī int̄ se distant · n̄ possit̄ mutuō benedicentiū siue maledicentiū intaudiri uoces · q̄m septa q̄ memorat · Garizim mons sup̄ quem steterūt hi qui maledicta resonabant · iuxta sup̄dict̄ montē gebal · Golgol · q̄ · i · gal · iuxta q̄m montes esse describunt garizim · i · gebal · Galgal autē loc̄ ē iuxta iherico · Errant g̣ samaritani · q̄ iuxta neapolim garizim · i · gebal montes ostendere uolunt cū illos · iuxta galgal ee septa testat̄ · Gaum moab · q̄ int̄ pretat̄ ualtis moab · iuxta phogor · ū sepult̄ est moyses · De libro iehu ·

Galgala q̄ est q̄m sup̄ posuim̄ · Gogol ad orientalem plagam antiq̄ iherich̄ · cis iordanē · ū · ihc sedo pplm circūcidit · i · pascha celebrant · ac deficiente manna · i · cibis panib̄ usus ē isrl̄ · In ipo q̄ loco lapides q̄s de alueo iordanis tulerūt · statuerūt · ibi · i · tabernaclm testimonū fixū multo tempe fuit · Cecidit autē in sortē tr̄ib̄ iude · q̄ostendit̄ usq̄ hodie locus deserti in secundo iherich̄ miliario ab illi regionis mortalibz muro cultu habit̄ · Sz · i · iuxta bethel · q̄da alia galgalam suspicantur — Gai iuxta bethan · i · bethel · q̄m expugnauit ihc̄ rege illi mfecto · Q̄ habitauit illa q̄nda circa iordanē amorreus · nō desert̄ tantū loc̄ ostendit̄ · Gabaon unde gabaonite · supplices uenerūt ad ihm · erat olim metropolis · i · regalis ciuitas euseb̄ · cecidit q̄ in sortē tr̄ib̄ beniamin · i · nō ostendit̄ ulla eccl̄e noīe · in q̄rto miliario bethelis · contr̄ occidentalē plagā iuxta rama · i · remmon · ū · salomon holocaustis · molatis · diuinū meruit oraculū · Fuit autē · i · ipa sepata leuitis · Gabe sortis beniamin · i · h ciuitas leuitis sepata · Gazer in sorte tr̄ib̄ ephraim · urbs sepata leuitis · q̄m · i · ipām expugnauit ihc̄ · rege illi in

ter fecto · Edificata est autem postea a
salomone nec gazara ulla dr in qrto
miliario nicopoleos · cont septentionem ·
Veruptam sciendū qd alienigenal ex ea
ephraim n potuit expellere · Goson · hāc
expugnauit ihc · Geth · in hac gygantes
q uocabant enachim · r philistinoꝝ ac
cole p̄manserūt · Ostendit uc in qrto mi
liario ab eleutopoli euntib; diospolim ·
Geson ciuitas alienigenarū q̄ e in gersal
si in basanitide · de q filii isrl expellere n
ualuerūt gessuri · Gader · r huī regem inter
fecit ihc · Legim qd iacob trans iurtl gader
fixit tabernaclm suū · Goim in gelgel qd a
q̄la r sym̄mach int̄pretant gentes in gelgel
Gelgel · r hanc cepit ihc · Nc ostendit ulla
noīe galgalis · ab antipatride in sexto milia
rio contra septentionē · Galathamaim loc
q int̄pretat possessio acq · Gada in tbu iude
Est aut hodie q̄ nulla in extremis finib;
darome cont orientē imminens mari mor
tuo · Gadera in tbu iude nc appellat ulla ad
regionē ciuitatis helensi p̄nens noīe ga
dora · circa thiburntū · Galohedur in tbu iu
da · hodie q uocat gedr · uc p̄grandis in dec
mo miliario diospoleos · p̄gentib; eleutopo
lim · Gabli tra allophylor · Gison in tbu iu
da · Gaderoth in tbu iuda · Gethremon in tb
bu manasse · ciuitas sep̄ata leuitis · Gai ual
lis iuxta p̄ruptū · Gehennon · qd int̄pretat
uallis henon · r ab hac q̄dam putant ap
pellatā gehennā · Cecidit aut in sorte tb;
beniamin · iuxta murū iherlm · cont orien
tē · sup q̄ in libris hebraicarū q̄stionū plenī
dictū e · Gethefer · in tbu zabulon · Gabaō ·
in tbu dan · ciuitas sep̄ata leuitis · Est q̄

oppidum qd uocatur gabe in sexto milia
rio cesaree · r alia ulla gabatha in finib;
diocesaree · iuxta grande campū legionis ·
inuenon gabaa · r gabatha · uicī cont orienta
lem plagam darome · Sy · r alia gabatha in
tribu beniamin · in qua fuit dom saul · alienige
narū q̄ in regnoꝝ libris q̄dam gabatha sc̄i
bit · r iuxta bethleem in tbu iuda · Gethrem
mon alia ciuitas in tbu dan · sep̄ata leuitis ·
Est aut nc ulla p̄grandis · in duodecimo
miliario diospoleos · p̄gentib; ad ea de eleu
topoli · Galiloth loc iuxta iordanē in tbu
beniamin · in quo altare dño constituerūt filii
ruben · Gaal mons in tbu ephraim · in cui
septentionali plaga sepult e ihc filius na
ue · r usq; hodie iuxta uicū thamna se
pulchrū ei insigne monstrat · Gabaath
in tbu beniamin · urbs phinees filii ele
azar · in sepultus e eleazarus · Est autem
gabatha ulla in duodecimo miliario
eleutopoleos · in r sepulchrū pphe abacuc
ostendit · Gabaam · usq; ad hanc bellatū
e · cont tbu beniamin · sicut in libro iu
dicum scribit · De regnoꝝ libris ·

Getha · ad quē locū transtulerūt ar
cha testamti · de azoto · nc uc gn
dis uocat · Githan int̄ antipatridē · ram
niā · Sy · r alia ulla appellatur gethim
Gallum unde fuit philistī · q̄ post fugam
dd · michol uxore ei accepat · cyeminut ·
huī loci ysaiae · Dicit aut ee q̄dam ac
caron uicus · q uocet galla · Gelamsur
regio allophylor · Gelboe montes alien
genarū · in sexto a scythopoli lapide · in q̄b;
r uc e grandis · q appellat gelb · Gedur
ad quē locū descendit dauid · p q aq̄la

tonerezwnoth· i expectatum· ut accinctū
symmachū· latronū cuneū instituerē
gazera· ū pcussit dauid alienigenas· Po
suum· ⁊ sup gazer· Gessuri regio alienige
narū· in syria· Gilon unde fuit achitofel
Gob ū gmissū ē plū· Galilee due sīt eq̄z
una galilea uocat gentiū· uicina finib⁹
tyriorū· ū· ⁊ salomon ugīti ciuitates· dona
uit hyram regi tyri· in sorte tb⁹ neptalim·
alta galilea erga tyberiadem· ⁊ stagnum
genesareth· in tbu zabulon· Gyon· ū salo
mon unct ē in regem· Geri loc in q̄ pcus
sit iheu rex isrl· ochoziam regem iude iux
ta geblaam· Getacofer· unde fuit ionas p
pha· Gadi q̄m pcussit azael rex damasci·
Posita ē ⁊ sup gadda· Gemela· regio ydu
meorū· p q̄ aq̄la ⁊ symmach⁹ int̄pretant sū
uallem salis· Gebin· meminit huius ysaias·
⁊ ē ulla geba in q̄nto miliario agustinus
eundē neapolim· Gozam in regione e
math· ⁊ huius meminit ysaias· ē aut in fi
nibus damasci· Gareb iuxta iherim sic sc̄
bit iheremias· Gabarath· p q̄ aq̄la int̄preta
t ē in sepib⁹· symmach⁹ ū in colonis· Lege
iheremiam· Gepta nom regis· ū in ysaia
sept ū ē· Gamen siue gamon regio moabi
tarū· iuxta ysaiam· de euangelio·

6

Gadara· urbs trans iordanem· contra
scitopolim· ⁊ tyberiadem· ad orientа
lem plagam sita· in monte· ad cuius radices
aque calide erumpunt· balneis desup edi
ficatis· Gergesa ū eos q̄ a demonibus uexaban
t· saluator restituit sanitati· ⁊ hodie q̄ sē
monstrat uiculus demonstrat· iuxta stagnū
tyberiadis· in q̄ porci precipitati sc̄· Hyrim
deh ⁊ sup Gethsemani· loc ū saluator
noster ante passionem orauit· Est aut
ad radices montis oliueti nc ecclia desup
edificata· Golgotha locus caluarie in quo
saluator nr p salute omnū crucifix ē ⁊ usq̄
hodie ostenditur· in helia ad septentonale mon
tis syon· de geneth·

Iaboc fluui· q̄ transmisso luctatus ē iacob
aduersus eū q̄ apparuerat· uocat q̄ē isrl·
Fluit in ammā· i· filadelfia· ⁊ gerasa· in qr
to miliario ei· ⁊ ult pcedens iordanis flu
uio gmiscet· Iournea regio esau· q̄ ex eo q̄d
ille edom uocabat· nomen accepit· Est aut
circa urbem petrā· q̄ dr nc· gebalene· Jeteth
regio pncipū edom· in eade· de q̄ sup dixim⁹
gebalene· Jroth loc deserti· ad quē uenerūt
filii isrl· mare rubrū transfretantes· egba
thra castra in solitudine filioꝝ isrl· ⁊ int̄
pretat incendiū· i· ſſipicoyoc· loc in deserto
ū q̄da parte ppli· flāma gsumpsit· Jethhaath·
castra in deserto filioꝝ isrl· Janna q̄ē in cā
po moab· subt uertice falga· i· excelsi· q̄ respi
cit ad desertū· iuxta arnon· Jassa ū aduersus
seon amorreoꝝ regē dimicat· Meminit ysaias
in ultione cont moab· ſ· ⁊ iheremias·
⁊ usq̄ hodie ostenditur· int medaba· ⁊ deb· Ja
zer ciuitas amorreoꝝ in decimo lapide fila
delfie ad solis occasū· trans iordanē· q̄ fuit t
mū tb⁹ gad· extenditur q̄ usq̄ aroer· q̄ ripa
respicit edrabbam· Meminit huius urbis iazer·
⁊ ysaias· in ultione cont moab· ſ· ⁊ iheremias·
Fuit aut separata leuitis· ⁊ distat ab esebon
milib⁹ q̄ndecim· equa magnū flumen erū
pens a iordane suscipit· Jordanis fluuius· de
uidens iudeā· arabiā· ⁊ aulonē· de q̄ supra
dixim⁹· ⁊ usq̄ ad mare mortuū fluens· Q̄ pt
multos circuit· iuxta iherico mortuo ad

mixtus mari nomen amittit. Jethaba
tha locus in deserto ubi torrentes aquarum
demonstrantur. Jhericho urbs quam iorda
ne transgresso subvertit ihesus rege illius in
terfecto. per qua extruxit aliam ozam de beth
leem tribu ephraim quam dominus noster atque sal
vator sua presentia illustrare dignatus est.
Sed et hec eo tempore quo israel oppugnabatur a ro
manis propter perfidiam civium capta et destru
cta est. Per quam tercia edificata est que hodie per
manet et ostenduntur utriusque urbis vesti
gia usque in presentem diem. De libro ihesu

Jherusalem in qua regnavit adonibezech
et post eum tenuere iebusei. e quibus et sortita
est vocabulum quos multo post tempore dauid
exterminans totius eandem iudee provincie me
tropolim fabricatus est. eo quod ibi locum templi
emerit et impensas exstructurae salomoni
filio deliquerit. Hanc esse ioseph refert que
in genesi scribitur salem sub rege melchise
dech. fuit autem in tribu beniamin. Jebus ipsa est
que et ihrlm. Jarim civitas gabaonitarum. Ja
rimuth civitas quam subvertit ihesus in tribu
iuda. quarto distans ab eleutropoli lapide iux
ta villam esthaol. Jsimuth ubi absconditus est dd.
de qua et supra quid nobis videtur diximus ponentes
bethsimuth. Sed et in regnorum libro primo. per si
muth aquila interpretatur dissipatatam. symmachus
vero desertam. Jedna in sexto ab eleutropoli lapi
de pergentibus chebron. Jeconiam civitas carme
li quam cepit ihesus rege illius interfecto. Jair civitas
tribus manasse. Jamnel in tribu iuda. Est usque
hodie oppidum palestine iamnia inter diospolim
et azotum. Jahir civitas littarum in tribu iuda. Ja
gur in tribu iuda. Jermus in tribu iuda. Est
usque hodie villa iermucham in decimo ab e

leutropoli lapide ascendentibus heliam. Jethel
in tribu iuda. Jectan in tribu iuda. Jether in tri
bu iuda. civitas sacerdotalis. et nunc est villa per
grandis iethira nomine in vicesimo miliario
eleutropoleos habitatores quoque eius omnes xpiani sunt.
sita est in interiori daroma iuxta malathan.
Viximus de hac et supra. Janum in tribu iuda.
Est villa ianua in tercio miliario legionis
contra meridiem. sed non videtur ipsa esse que scribitur
Jethan in tribu iuda. civitas sacerdotalis. Est
hodie quoque vicus pergrandis iudeorum in octavo ab
eleutropoli lapide ad australem partem in
daroma. Jesrahel in tribu iuda. sed non est que supra.
Jezarael in tribu manasse. hodie quoque pergrandis
vicus ostenditur in campo maximo inter scito
polim et legionem. Fuit autem terminus ysachar
Sed et unus de posteris ephrate sicut in paralipo
menon legimus vocatus est iezrael. Jecdaam in
tribu iuda. Jefeti in tribu ioseph. Jano in tribu
ephraim. Hanc quoque cepit rex assyriorum. Et ho
die quoque vicus ostenditur in iano in acrabitena re
gione duodecimo lapide neapoleos contra
orientem. Jannum per quam et symachus interpretatur
dextram. Jasaph per qua hebrei habitatores
legunt. Jnhemech per quam aquila et symmachus
transtulerunt vallem. Jeblaam in tribu manasse
de qua alienigenas nequivit expellere. Jersel in
tribu beniamin. Jecnal in tribu zabulon civi
tas separata levitis. Jafthie in tribu zabulon.
nunc usque ioppe vocatur ascensus iapho. Sed et
oppidum sicaminum nomine de cesarea ptoloma
idem pergentibus super mare propter montem car
melum epha dicitur. Jesthael in tribu zabu
lon. Jadela in tribu zabulon. Jermoth in tri
bu ysachar. urbs sacerdotibus separata. Posui
mus et supra ierimuth. cuius et osee propheta me
minit.

Jacoc sortis neptalim. in confinio tum t
buu. i. in tribu zabulon ad australem plagam.
in tribu aser ad occidentem. porro in tribu iuda
ad solis ortum. Jabnel in tribu neptali. Jeron.
in tribu neptalim. Jethlan in tribu dan. Jera
con in tribu dan. Jelon in tribu dan. Jud in tri
bu dan. In lechi. pro quo aquila interpretatus est in
maxilla. Jabes galaad. et hanc oppugnaue
runt filii israel. nec autem uicus est trans iordanem. in
sexto miliario ciuitatis pelle. super montem
euntibus gerasam. De regnorum libris.

Iaar. saltus in quo examen apum fuit. Jerame
li. regio allophylorum. Jether ad quam misit
dauid. Nec est uilla daroma nomine iethira.
de qua et supra diximus. Jecmaan ciuitas principum
salomonis. Itabirium pro quo aquila et symachus in
osee propheta transtulerunt thabor. Est autem
mons thabor in campo maximo ad orien
talem plagam legionis. Jethoel nomen pe
tre in regum libris. Jethaba urbs antiqua
iudee. Inazeb. pro quo symmachus transtulit
in ualle zeb. Inachim. siue in bachim. pro
quo aquila et symachus transtulerunt in fletu.
Meminit huius micheas prophetes. Joppe oppi
dum palestine maritimum in tribu dan. In a
raba. pro quo aquila transtulit in humili uel
plano. porro symmachus in campestri. Iturea
et trachonitidis regio. cuius tetrarcha fuit phy
lippus sicut in euangeliis legimus. Trachoni
tis autem dicitur terra iuxta desertum arabie. quod
bostre iungitur. De genesi.

Lasa terminus chananeorum circa sydonem.
Luza in tribu beniamin. quam postea iacob
cognominauit bethel. Est autem usque in
sinistra parte uie de neapoli pergentibus he
liam. Luza hec altera est. que cecidit in sortem
filiorum ioseph iuxta sichem. in tertio lapi
de neapoleos. Lothan urbs ducum edom. De
Lebona in deserto numeris et deuteronomio.
castra filiorum israel in deserto. Lobon locus
solitudinis trans iordanem. in quo moyses de
uteronomium legit. De libro ihesu.

Lachis in tribu iuda. Sed et hanc cepit ihesus.
rege illius interfecto. Meminit huius ysaias et
iheremias. et nunc est uilla in septimo milia
rio ab eleutropoli euntibus daromam. Lebna
in tribu iuda. ciuitas sacerdotalis quam tenu
it ihesus. rege illius interfecto. nunc est uilla in regi
one eleutropolina que appellatur lobia. Scribit
de hac ysaias. Lasaron. et hanc cepit ihesus. re
ge eius interfecto. Lasis boen. filiorum ruben
est autem terminus tribus iude. Laboth in tribu iuda.
Labaoth in tribu symeon. Labanath in tribu
aser. Lacum terminus neptalim. De iudicum libro.

Laboemath. pro quo aquila interpretatus est ingres
sus emath. Lesam. hanc filii dan ui captam
cognominauerunt dan. Luza altera iuxta be
thel in terra cheam. quam condidit ille qui abie
rat de bethel sicut narrat hystoria. Lechi pro quo
aquila et teodotion interpretati sunt maxillam. de
qua iam supra diximus. Laisa. hanc filii dan captam
manu possederunt. cum esset procul a sydone. et uo
cauerunt eam dan. Fuit autem terminus iudee terre
contra septemtrionem a dan usque ad bersabee. se ten
dentis. Meminit huius ysaias. Sita est autem iux
ta paneadem de qua iordanis fluuius erumpit.

Lamathara ad quem locum ionatha iacula
dirigebat. pro quo aquila interpre De regnorum libris
tatus est. ad signum. symachus ad condictum. Lada
bar. ubi erat memphiboseth. Lodabar unde fuit
machir. Libanus mons phenicis altissimus. Luith.
huius meminit ysaias. et usque hodie uicus inter

areopolim ꝛ zoaram·noīe luutha· § geneſ.

Meſſe regio indie·in q̄ habitauerūt fi
lii iecthan·filii heber·q̄ ate ꝯ eſt
chebron iuxta q̄m ſepult̄ ē abraham·
cū yſaac ꝛ iacob·de qua ſup̄ dixim̄·q̄ ate
autē ꝛ uñ uocabat̄ amicoꝝ abraham·q̄
dian urbs ab uno filioꝝ abrahā·ꝛ cethu
ra·ſic uocata·Eſt autē trans arabiam ad
meridiē in deſerto ſarracenoꝝ·cont̄ orien
tē maris rubri·unde uocant̄ madianei·ꝛ
madianea regio·Legim̄·ꝛ filias iobab ſoci
moyſi·filias madian·Sz·ꝛ h alia ciuitas ē·
omonima ei iuxta arnoñ·ꝛ areopolim·
cui⁹ nc ruine tantū m̄ demonſtrant·Moab
ab uno filioꝝ loth q̄ uocabat̄ moab·urbs
arabie·q̄ nc areopolis·dicit̄ ꝛ sic uocata
ē·cui ꝛ ſup̄ memini m̄·Appellat̄ autē mo
ab ex noīe urbis ꝛ regio·Porro ipa ciuitas
q̄ſi ꝑpū uocabulū poſſidet·rabbathmoab
·i grandis moab·Malracha ciuitas regui
edom·circa gebaleñ·Mabſar uſq; ad pre
ſentē diē uic⁹ grandis·in regione balena·
appellat̄ mabſara·ad urbem petr̄ ꝓxim̄ eſ
Magdiel·ꝛ h in regione gebalena·poſſeſſa
olim aduenis edom· de exodo·

Magdolus ad q̄m filii iſrl cū exiſſent
de egypto ꝓuenerūt ante q̄m tñ ſuerūt
mare rubrū·Legim̄ ꝛ in ezechiel de mag
dalo uſq; ſyenē·Porro iheremias iudeos q̄
ſecū fugerant babilonioꝝ impetū decli
nantes in hac urbe habitaſſe refert·Mara
q̄d int̄pretat̄ amaritudo·Eſt autē loc⁹ in q̄
amarat aq̄s iactu ligni moyſes in dulcem
uertit ſaporem· De numis ꝛ deutōno
emoꝛie·ꝛ ſepulchra concupiſcentie mo·
caſtra filioꝝ iſrl in deſerto·i pt eſu carni
um ira dei aſcendit ſup illos·Maſeroth
caſtra filioꝝ iſrl in ſolitudine·Maſuruth
caſtra filioꝝ iſrl in deſerto·Mathane q̄ nc
dicit̄ maſchana·Sita ē autē marnome du
odecimo q̄ pcul miliario cont̄ orientale pla
gam medabus·cuius ciuitas og regis ba
ſan·Sigeat i miſoꝝ loca plana atq; ca
peſtria·Machanarat trium urbis ām an
q̄ ꝛ philadelphia dicit̄·Madbares q̄m nos uo
cam⁹ heremū·hanc hebrei madbarim
nominant·Maſarda filioꝝ bachim loc⁹
in ſolitudine·in q̄ obiit aaron de libro

Maceda in hac concluſit ihc· ihu
q̄nq; reges in ſpelunca q̄s m̄fecit
cū re⁊ge maceda·q̄ fuit in tribu iuda·
ꝛ nc ē in ſeptimo miliario eleutheropoleos·
cont̄ ſolis ortū·Madon ciuitas in q̄ rex
fuit iobab·aduſu q̄m ihc bellū geſſit·
Maſeſa in tribu iuda·ap q̄m habitabat
repta·iuxta cariathiarim·i q̄nda archa
teſtam̄ti fuit·ꝛ ſamuel pplm iudicauit·
Meminit huius iheremias·Merrom aq̄
ad q̄s exercitu ꝓpato caſtra ſt̄ poſita·Eſt
autē uic⁹ nc merrus noīe·in duodecimo
miliario urbis ſebaſte iuxta dothaim·
Maſſefoth maim p q̄ aq̄la maſrefotha·
ſym̄mach̄ maſreforth maris int̄pretati
ſt̄·Machati urbs amorreoꝝ ſup̄ iordanē
iuxta montē hermon·de q̄ exterminare ñ
ualuerūt filii iſrl machathei·Maru·ihc
cepit ihc rege illi⁹ int̄fecto·Q cū cecidiſſet
in ſorte tribus manaſſe·neq; q̄m poſſederūt·ea·
q; ꝑſtinos neq; uerūt habitatores expellere·
Myſoꝝ p q̄ aq̄la ꝛ ſym̄mach̄ humile int̄pre
tati ſt̄·Eſt autē ciuitas tribus ruben ſeparata
leuitis·in regione gabalena·cuius eſebon uſq;

hodie urbs arabie antiquum nomen re
tinens. iuxta esebon. Metfaath in tribu
beniamin. Sed et alia trans iordanem in qua
presidium romanorum est militum propter uicinam
solitudinem. Massa in tribu gad. separata
leuitis. Est autem et alia nunc maspha in
finibus eleutropoleos. contra septemtrionem
pergentibus heliam pertinens ad tribum iude.
Manaim in tribu gad. separata leuitis in
regione galaaditide. Madamana in tri
bu iude. cuius meminit et ysaias. et nunc est
menois oppidum iuxta ciuitatem gazam.
Magoal in tribu iuda. Maresa in tribu iu
da. cuius nunc tantum modo sunt ruine in secundo la
pide eleutropoleos. Maon in tribu iuda.
contra solis ortum darome. Maroth in tribu
iuda. Maddi in tribu iuda. Massa in tri
bu beniamin. Matchot in tribu manas
se. Marala ascensus zabulon. Mala
dab in tribu iude uel symeonis. Masan in
tribu aser. iuxta carmelum ad mare ciuitas
separata leuitis. Mare salinarum quod uocatur
mortuum. siue asfalti. i. bituminis inter ihe
richo et zoaram. Meelech terminus neptalim.
Madihel in tribu neptalim. et hodieque par
uus uicus ostenditur in quinto miliario dore
pergentibus ptolomaidem. Mons oliuarum
ad orientem iherusalem. in quo discipulos dominus
erudiebat ihesus. De iudicum libro.

Moffetaim. pro quo aquila interpretatus est
sortium. symmachus uicinarum. More
nomen est collis. de quo in libro hebraicarum
questionum plenius disputatur. Mennith uel
iepte. preliatus est. nunc autem ostenditur in an
nith uilla in quarto lapide esbus pergentibus
filadelfiam. Machnas usque hodie uicus.
grandis ostenditur in finibus helie. anti
quum nomen retinens. nouem ab ea milibus
distans. iuxta uillam rama. De regnorum libris.

Messab hostile oppidum gabaa. Magi
lon siue magron. uel sedit saul. Mas
sefa in moab. quam profugus dauid cum saulis
insidias declinaret uenit. Maseret in quo
sedit dauid. nunc deserta. pro quo aquila interpreta
tus est municiones. symachus refugia. theodo
tion speluncas. Masbath ciuitas hostilis
regis adrazar. Mela. i. gemela. quam aquila et
symmachus transtulerunt uallem salis. Di
ximus de hac et supra. Maacha regio re
gis gesurim. Modeim uicus iuxta diospo
lim. unde fuerunt machabei. quorum ibidem ho
die demon tribus strantur sepulchra. Satis ita
que miror quomodo antiochie reliquias eorum osten
dant. aut quo hoc certo actore sit creditum.
Mapsatyri. pro quo aquila et symmachus interpreta
ti sunt munitam tyrum. Magao urbs quam edi
ficauit salomon. Meeber. pro quo aquila transtu
lit apoiiepatis. symmachus ezenatitias. id est
trans. uel de contra. Maces urbs unius principis
salomonis. Mello ciuitas quam edificauit
salomon. Porro symmachus et theodotion
adimpletionem transtulerunt. et de hac in li
bris hebraicarum questionum plenius dicitur.
Medam ciuitas quam edificauit salomon. Me
phis ciuitas egypti. cuius osee et ezechiel et
iheremias prophete recordantur. Sed et iudei qui cum
iheremia de iherosolimis profugi exierant
habitauerunt in memphis. Machaas in osee
pro quo aquila et symmachus concupiscentias interpre
tati sunt. Miletus ciuitas asie. de qua ezechiel
scribit. Mariboth cuius ezechiel meminit di
cens usque ad aquam mariboth. pro quo aquila lites

symachus iurgia ut contradictiones
interpretati sunt. Morasti unde fuit mi
cheas propha. Est autem uicus contra orientem
eleuteropoleos. Masagan regio moabita
rum ut scribit iheremias. Misor regio iux
ta iheremiam. Mofath regio moabitarum
sicut in iheremia legimus. Posita est autem et
super mefa. Maon regio moabitarum iuxta
iheremiam. Melchon ydolum ammonitarum
sic scribit iheremias. Magedan ad cuius fi
nes mathus euangelista scripsit dominum perue
nisse. Sed et marcus eiusdem nominis recordatur.
Nec autem regio dicitur magedana circa gerasam
Maid in qua habitauit De .v. libris moysi.
cam. Vertitur autem in salum i. motum
siue fluctuationem. Niniue urbs assyriorum
quam edificauit assur. egrediens de terra
sennaar. Est autem et alia usque hodie ciui
tas iudeorum nomine niniue in angulo ara
bie quam nunc uocant corrupte niniuen. Na
aliel iuxta arnonem castra filiorum israel.
Nabau quod hebraice dicitur nebo mons super
iordanem contra iherichum in terra moab
ubi moyses mortuus est et usque hodie osten
ditur in sexto miliario urbis esbus contra
orientalem plagam. Nabo ciuitas filiorum
ruben in regione galaad cuius meminit
ysaias in uisione contra moab et iheremi
as. Est uero et cuiusdam uiri uocabulum nabau
qui caan et ceteros uicos qui circum eum erant ex
suo nomine nuncupauit naboth. Sed et usque
hodie desertus ostenditur locus. Naba distans
a ciuitate esbus septem milibus contra me
ridianam plagam. Nageb apud hebreos nageb
dicitur auster quod symmachus interpretatur est me
ridiem. Sciendum autem quod eadem plaga apud
hebreos tribus uocabulis appellatur nageb
theman darom quos nos possumus austrum
et affricum et meridiem siue eurum interpretari.
Nephendor quod symmachus De libro ihu
interpretatus est maritima. Dor autem est
oppidum iam desertum nono miliario cesaree
pergentibus ptolomaidem. Napto nomen fontis
in tribu beniamin. Naama ciuitas tribus
iude. Neesib in tribu iuda que uocatur nasibi
in septimo miliario eleuteropoleos pergen
tibus chebron. Nepsam in tribu iuda. Naa
rath in tribu ephraim et nunc est naorath uil
lula iudeorum in quinto miliario iherichus.
Nafeth in tribu manasse. Naalol in tribu
zabulon ciuitas separata leuitis.
Neceb in tribu neptalim De iudice libro.
Neela de hac alienigenas zabulon
nequiuit expellere. Est hodieque in
regione batanea uiculus nomine neila.
Nabbe siue nobba ad quam ascendit ge
deon urbs sacerdotibus separata quam po
stea legimus saulis furore subuersam. Nem
ra ciuitas tribus ruben in terra galaad et
est usque hodie uicus pergrandis narama
in regione batanea. De regnorum libris.
Nauioth locus in rama ubi sedit dauid
Et de hiis in libris hebraicarum questi
onum diximus. Nachon area nachon pro quo
aquila interpretatus est area preparata. Ne
phath ciuitas unius principum salomonis
Nerigel et hanc extruxerunt in regione
iudee samaritani qui de babilonia sunt
profecti. Nezab quam condiderunt euei in ter
ra iudea. Nesapet ydolum assyriorum. Ne
meri cuius meminit ysaias in uisione
contra moab et iheremias. Nunc autem est

uicul nomine benamerim ad septẽtrionalem plagã zoare. Nabaroth regio de q̃ scribit ysaias. Nazareth unde ⁊ dñs nr̃ saluator nazarenꝰ uocat̃ ẽ. Sed ⁊ nostrꝰ uetes q̃si p obprio nazarenꝰ dicebant. q̃s nũc xpianos uocant. Est autẽ usq; hodie uicul. in galilea cont̃ regionẽ in q̃nto decimo ab miliario ad orientalẽ plagã iuxta montẽ thabor nõie nazora. Naim oppidũ in q̃ dñs filiũ uidue a mortuis suscitauit. ⁊ usq; hodie in q̃nto miliario thabor montis ostenditur. cont̃ meridiem iuxta en p dor

Orech ciuitas regni

nemroth de babilone. Golibama ciuitas p̃ncipũ edom. Odollam. dyrum̃ de ih ⁊ isup̃. cui meminit ysaias.

Thon ũ sodo filiũ israt castra metati sũt egredientes de socoth iuxta desertũ q̃ndo de egypto sunt p̃fecti

Epher ⁊ hanc ceperũt ihc rege illi⁹ interfecto. Oli ciuitas in tribu aser. Ophra uia ducens ad terrã soal. hucusq; p obbreuem litterã legim̃. ex m p ercubitũ legam

n urbs in egypto

elemũ

q̃ elyopolis grece dicit̃. i ciuitas solis. q̃m edificauerit filiꝰ israt. sic. lxx. interpretes arbitrant. Alioq̃n in hebraicis uoluminibꝰ ñ habet̃. Et recte siq̃dem antequam ingrederetur iacob egyptũ erat extructa iam ciuitas q̃ ⁊ sacerdotẽ phutipharẽ habuit. prem ascendec. Or mons in q̃ mortuus ẽ aaron. iuxta ciuitatẽ petra. iuxta usq; ad presentẽ diẽ ostendit̃ ruppes. qua p cussa moyses aq̃s populo dedit. Oboth in deserto castra filioꝝ israt.

Asa in tribu aser. Oram in tribu neptali

Ofir unde sicut in regum legimus. autũ asserebat salomoni. fuit autẽ de posteris heber nõie ophir. ex cui⁹ sturpe uementes a fluuio euphrate usq; ad regionẽ indie q̃ uocat̃ terra habitasse refert iosephus. a q̃ puto ⁊ regionẽ uocabulũ secutã. On ciuitas samarie p q̃ in hebraico septũ ẽ aun. qd aq̃la ⁊ symmach⁹ interpretatus ẽ murile. theodotion in q̃tate. Ooch ciuitas sacerdotalis. Mahanaim urbs moabitarũ sicut in hieremia scribit.

Puteus iuramenti q̃m fodit abrahã. i bersabee in regione geraritica. Dyrum̃ de ih ⁊ isup̃. Puteus uisionis in deserto. ad quẽ habitauit ysaac. Puteus uiuentis usq; in p̃sentem diem in regione geraritica. Vocatur autẽ nõie bdan. q̃ latine dr̃ puteus inclitus. Puteus iuramenti ubi iurauerũt ysaac ⁊ abimelech. uocat̃ q; optatꝰ ysaac. Sed ⁊ alii plures putei in scil septũ. q̃ hodieq; in geraritica regione ⁊ iuxta ascalonẽ demonstrant̃. Petra ciuitas arabie. in tra edom. q̃ cognominata ẽ rectabel. ⁊ ab assyriis recem dicit̃.

Raboth ciuitas assyrie

Rq̃m edificauit assur. egrediens de terra semnaar. ⁊ de hac in libris hebraicarũ questionũ pleni⁹ dixim̃. Roboth urbs alia iuxta fluuiũ i erat rex edom. ⁊ usq; hodie ẽ p̃clarũ in regione gabalena. ⁊ uicꝰ grandis q̃ hoc uocabulo nũcupat̃.

Rameses urbs q̃m edificauerũt filii israt in egypto. Olim autẽ ⁊ nunc usq; puncta sic uocabat̃. in q̃ habitauit iacob. cũ libris suis. Roob q̃m transierũt exploratores q̃ ab ihu filio naue missi sũt. ⁊ usq; hodie

uicus rooba in quarto lapide scripo
leos· sic uocat· q· leuus sepat fuit· Ra
faca in deserto· u filu isrl castra metau
sr· Rafidim loc in deserto iurta monte
choreb· m q de petra fluere aque· cogno
minat q e temptatio· u dimicauit ihc
adus amalech· ppe pharem· Ramath in
deserto· castra filioz isrl· Remopharez
u filu castra metau sr· Ressa· castra filioz
isrl· Ramoth in tbu gad· ciuitas sacdoca
lis· fugitiuoz in terra galaaditide· nc
aute uic in qnto decimo miliario fila
delfie contra orientem· Recem h petra
ciuitas arabie m q regnauit raam· qm
mtfecerit filu isrl· Vicit aute ipe rex q

Remon in tbu madian
symeonis ut uide· Hodie q uicus
remon iurta heliam· cont aqlone· in qn
to decimo ei miliario· Rogel nom fontis
in tbu beniamin· Rama in tbu benia
min· ciuitas saulis in qnto miliario ab
helia· ad septentionalem plaga· cont bethel
q meminit hui· i iheremias· Rece in tbu
beniamin· Remon petra remon· in tri
bu symeonis ut zabulon· Rabath in
bu ysachar· i e usq hodie alia uilla reb
bo in finib eleutheropolos· ad solis ortum
Rethom in tbu ysachar· Roob in tbu a
ser· ciuitas sepata leuitis· Rama in tri
bu aser usq ad ciuitate munita tyrioz
Rama in tbu neptalim· Apd nos nom u
mu sonare uident· apd hebreos diuisis lit
is scribunt· Reechar in tbu neptalim· Ri
ma q rarima· u sectu abimelech· sic in
libro iudicu septu est· q nc appellatur
rephthis· Est aute in finib diospoleos
i a pleriscq arithmatica nc dr

Remmath ad qm dauid
prede parte misit· Rachal i ad
hanc dauid spolioz misit parte· Ra
moth galaad uilla tribus iordanem·
iurta fluuiu iacobi Viru de hac i
supra· Rabath ciuitas regu amon nc
philadelfia· cui meminit iheremias
Roos qm ptransiuit dauid· p q aqla
i symmachus· mtpretatu st arcem· Roge
lim unde fuit berzellai galaaditis
amicus dauid· Rafaim uallis allophy
loz· ad plaga septentionalem ihrlm·
Remam ciuitas regu syrie iurta da
mascu· Reth· hanc percussit asa rex·
Rathem p q aqla mtpretat e· appey
coth· i impiu· symmachus umbraculu·
Remmon· hui meminit ysaias· in u
sione cont moab· Raseph ciuitas syrie
urbs assyrioz in regione theman· de qua
in ysaia· scribit· Reblatha in tra emath
unde uictor pharao adductu ioachaz in
stulit egyptu· Rema mons in ysaia· p
q aqla mtpretat e· mons emona· sym
machus armenia· Est i nulla remus· in
daroma· Porro in regnoz libris· reman
dom dr ydolu damascen· Reblatha regio
babilonioz· ut urbs qm nc antiochiam
uocant· Ramale p q aqla mtpretat e·
exaltabit· sic septu e in zacharia· Est
aute i alius loc in tbu beniamin· iurta beth
leem de q dr· uor in rama audita e· Ve
h in libris hebraicaru qstionu plenius dr·
Rinocorura ciuitas egypti· cui meminit
ysaias· Sciendu aute q hoc uocabulu in
hebraicis libris n habet· sed a lxx· mtpubz

Jerco eade nota uicinoz tribubz uarius assignant· q eu ap nos
unu nom sonare uideant ap hebreos diuisis litis scribunt

pter loci notitiam additum est. qđ in libro hebraicoꝝ nominū dicitur. Hoc etiā nō litterā uidetur titulo p̄notandū apud hebreos. ta ē. s. hȳ ē. samech. ꝛ sade ꝛ sin. Que cū ap̄ hebreos ꝛ latinos sono simili p̄ferant. in sua lingua aliter atq; aliter resonant. Vñ accidit ut eade nōa ap̄ nos diuersu sonare uideant. ꝛ plusq̄m octo litte hec habeant. Non em̄ ex una hȳ ex tribꝫ litteris loca. q̄ urbes ꝛ uicos delebunt.

Sidon urbs phenicis insignis olim trium chananeoꝝ a duabꝫ gentibꝫ respiciens. ꝛ postea regionis nudee. Cecidit aut̄ in sortem tribꝫ aser. hȳ nō ea possedit. q̄ hostes nequaq̄m ualuit expellere. Sennaar campꝰ babilonis in q̄ turris constructa ē. Vnde egressus assur. edificauit niniuē. Memint huius loci ioseph̄ in p̄mo antiq̄tatū libro ita describens. De campo q̄ in babilonia regione sennaar appellat narrat etheus hystoriꝛ dicens. Quam sacerdotū profugi de templo emalti iouis sac̄ rapientes in sennaar campū babilonis p̄uenere. Sichē ꝛ salē. q̄ latine ꝛ grece sychima uocata ē ciuitas iacob. nē deserta. Ostendit aut̄ locus in urbanis neapoleos iuxta sepulchrū ioseph. q̄m subuertit abimelech. ꝛ seminauit in ea salem. sic in libro iudicū scptū est. Postea u instaurata ē a hiero boam ū regnoꝝ narrat hystoria ꝛ sita ē in finibꝫ tribꝫ effraim. Syr ꝛ filii emoꝝ appellat sichem. a q̄ ꝛ loc̄ nom̄ accepit. Fuit aut̄ ꝛ alta sichē in montē ephraim. ciuitas fugitiuoꝝ. Sennaar unde fuit amasphal. q̄ adulus regit regesl sodomoꝝ bellū gessit Sodoma ciuitas impiaꝝ. duuno igne cō supta. iuxta mare mortuū. Sebom ꝛ hȳ ciuitas impiaꝝ in eterno sunt dissoluta. iuxta urbem quonda sodomā. Soara mons ascendit in die. iuxta q̄m habitauerūt filii rectan. Filii heber. q̄s ioseph̄ refert a euphrate flumine ꝛ inde regionibꝫ usq; ad id locoꝝ p̄uenisse ū appellabat regio terra. Syr ꝛ classis salomonis p̄ tenuiū hinc q̄dam gmercia deportabat. Soara urbs iuxta sodomā. q̄ est segor ꝛ zoara. de q̄ ꝛ sup̄ dixim̄. Saue ciuitas antiq̄ in q̄ habitauerūt omes gens iudea. sup̄ regionē sodome q̄m excedit eo de lagomoꝝ. Seir mons in tra edom in quo habitauit esau. in regione gabalena. q̄ ex eo q̄d esau pilosus esset ꝛ hispid. seir id ē pilosi nom̄ accepit. In q̄bꝫ locis ante habitauit choreus. q̄m interfecit eodē lagomoꝝ. Meminit seyr montis ꝛ ysaias in ysione idumee. Sale ciuitas sychimorū q̄ ē sychem. Syr ꝛ alia nulla ostendit usq; in p̄sentē die iuxta helia. cont̄ orientalē plagam. hoc notē. In octauo cp̄ lapide a seytopoli in campo uic̄ saltumas appellat. Ioseph̄ u salem ee affirmat in q̄ regnauit melchisedech q̄ postea dicta ē solima. ꝛ adultimū ihierosolime nom̄ accepit. Sur ū inuenit angls ancillā sare agar. int̄ cadesl ꝛ barath. Extenditur aut̄ desertū sur. usq; ad mare rubrū qđ ad egyptū ultima p̄uenit. Procul cadesl solitudo ē sup̄ urbem petrā. Syr ꝛ scptura desertū cadesl cont̄ faciem egypti extendi memorat. ad qđ p̄mū uenere hebrei mari rubro trāsuadato. Segor q̄ ꝛ bala ꝛ zoara una de q̄nq; ciuitatibꝫ sodomoꝝ. ad p̄ces loth de incendio reseruata. q̄ usq; nē ostenditur. Meminit huius ysaias in ysione cont̄ moab.

S

de qua ⁊ supra diximus. Scene. i. tabernacla. locus in q̃ habitauit iacob. regressus de mesopotamia. q̃ hebraica lingua appellatur sochot

Sochot ꝓma mansio filioꝝ isrl in deserto. postq̃m de egypto sꝛ pfecti. ante q̃m mare transirent rubrũ. Sin desertũ int mare rubrũ ⁊ solitudinẽ syna. Sallam de deserto sin filiũ isrl uenerẽt in raphidim. ⁊ a raphidim desertũ syna. iuxta montẽ syna ubi moyses tabulas legis accep. Desertũ autẽ sin. ide ee dic scptura. qd ⁊ cades. sꝛ hoc iuxta hebreos. cetim in lxx. interpretatiꝝ nõ habetur. Selmona. castra filioꝝ isrl in deserto. Saphar mons. Saphar in deserto castra filioꝝ isrl. Sarim ubi pplis polluit ẽ fornicatione filiarũ moab. Est autẽ iuxta montẽ fogor. Unde ⁊ ihc exploratores ad inuestigandã ⁊ nosscndã mihi ihericos. Sabama ciuitas moab in tra galaad. ⁊ q̃ cecidit in possessionẽ tribus ruben. Cheminit ⁊ huic ysaiaꝛ cont moab Senna ciuitatũ iude. ⁊ usq̃ hodie ostenditur in septimo lapide iherici cont septentrionalem plagam ulla nõie magdalsenna qd interpretatur turris senna. Selca ciuitas regis og in regione balanitide. Sephama ciuitas iudee ad solis ortũ. Sedala ciuitas iudee

Semeron. ⁊ hanc dee cepit ihc. rege illi⁹ interfecto. Dicunt autẽ nc ꝓ ea sebaste uocari oppidũ palestine ubi sci iohis baptiste reliq̃e condite sũt. Legim⁹ in regnoꝝ libris qd amri rex isrl emerit montẽ semeron. a q̃dã semera. ⁊ edificauit in ipso ciuitatẽ q̃m ex nõie dñi appellauit semeron. Sed hanc cepit ihc. Selcha ciuitas in regione bethsanitide. Sior locus contra faciem egypti. sꝛ ⁊ hodie ostenditur nõie sior int heliam ⁊ eleutheropolim in tribu iuda. Sup hoc in libris hebraicarũ questionũ plenius dr. Sacoth in tribu ruben sup iordanem. Sacoth in tribu gad sup iordanẽ. Safon in tribu gad sup iordanẽ. Sacharana in tribu iuda. Samen in tribu iuda. Saal int tribu iuda ut symeonis. Seceleg q̃m achis rex alienigenarũ dedit dauid habitandũ dauid. Est autẽ in daroma sortis iude siue symeonis. Sansana in tribu iuda. Saara uicus in finibus eleutheropolis cont septentrionẽ pgenti bus nicopolim q̃i in decimo miliario in tribu dan siue iuda. Sacco in tribu iuda. Sed autẽ usq̃ hodie uicꝰ pgentibus heliam de eleutheropoli in nono miliario uie publice. unꝰ in monte ⁊ alt in campo sit. q̃ sacoth municipatur. Sarai in tribu iuda. Senam in tribu iuda. Saphir villa in montanis sita. int eleutheropolim ⁊ ascalonẽ int tribu iuda. Sacco de q̃ sup dictũ ẽ. Sichem autẽ samaritani q̃ de babilone pfecti sunt. hẽ uiculũ gdm dsse. Seacha in tribu iuda. Selo in tribu ephraim in q̃ loco archa testamenti mansit ⁊ tabernaculũ dñi. usq̃ ad tempa samuelis. Est autẽ in decimo miliario neapoleos in regione acrabitena. Syr ⁊ in de patriarchis filium selon appellatiꝰ legim⁹. Sychem in tribu manasse ciuitas sacerdotalis. ⁊ figitur in monte ephraim. ubi sepliuerunt ossa ioseph. de qua ⁊ supra diximus. Sameta. fons.

bethsanitide. Sior locus contra faciem egypti. sꝛ ⁊ hodie ostenditur nõie sior int heliam ⁊ eleutheropolim in tribu iuda. Sup hoc in libris hebraicarũ questionũ plenius dr. Sacoth in tribu ruben sup iordanem. Sacoth in tribu gad sup iordanẽ. Safon in tribu gad sup iordanẽ. Sacharana in tribu iuda. Samen in tribu iuda. Saal int tribu iuda ut symeonis. Seceleg q̃m achis rex alienigenarũ dedit dauid habitandũ dauid. Est autẽ in daroma sortis iude siue symeonis. Sansana in tribu iuda. Saara uicus in finibus eleutheropolis cont septentrionẽ pgenti bus nicopolim q̃i in decimo miliario in tribu dan siue iuda. Sacco in tribu iuda. Sed autẽ usq̃ hodie uicꝰ pgentibus heliam de eleutheropoli in nono miliario uie publice. unꝰ in monte ⁊ alt in campo sit. q̃ sacoth municipatur. Sarai in tribu iuda. Senam in tribu iuda. Saphir villa in montanis sita. int eleutheropolim ⁊ ascalonẽ int tribu iuda. Sacco de q̃ sup dictũ ẽ. Sichem autẽ samaritani q̃ de babilone pfecti sunt. hẽ uiculũ gdm dsse. Seacha in tribu iuda. Selo in tribu ephraim in q̃ loco archa testamenti mansit ⁊ tabernaculũ dñi. usq̃ ad tempa samuelis. Est autẽ in decimo miliario neapoleos in regione acrabitena. Syr ⁊ in de patriarchis filium selon appellatiꝰ legim⁹. Sychem in tribu manasse ciuitas sacerdotalis. ⁊ figitur in monte ephraim. ubi sepliuerunt ossa ioseph. de qua ⁊ supra diximus. Sameta. fons.

in tribu beniamin· Sela in tribu beniamin·
Sabee in tribu symeon· Sarith timin za
bulon· Samis p q theodotion ⁊ symma
ch' transtulerūt· solis· Semron in tribu za
bulon· Sunem in tribu ysachar· ⁊ usq; ho
die uicus ostenditur noīe sulem in qnto mi
liario montis thabor· contra austrālē pla
gā· Seon siue soen in tribu ysachar· hodie
q; ostenditur ulla iurta montē thabor
Salima timin ysachar· Syon in tribu a
ser· Sunanim quere p̄tinens ad timinū
neptalim· Sorech in tribu dan· u samson
fuisse legim iurta eſtaol· de q iam ⁊ su
p̄ dixim· Sames in tribu dan de q ⁊ sup̄
memoraui· sub noīe bethsamis· Sala
bim in tribu dan· usq; hodie grandis ru
cis ostenditur in finibz sebastenis· noīe
salaba· Sophec locus chananeor·
irotha q confugit
under aod· Dyrim ⁊ sup̄
de seira· Sur horeb qđ aq̄la int̄pretat
ē· pet' horeb· Selmon mons qui consen
dit abimelech· aduersus sichima dimi
cans· Sephma p q aq̄la ⁊ symmach' in
terpretati sunt aq̄lonē· Sorec nomen
torrentis· de q loco fuit dalila· illa sam
sonis· Sy· usq; hodie ad septentionalem
plagā eleutheropolesis· huc noīe capharso
rech iurta ullā sara· unde ⁊ samson fuit
Sophim mons
Ephraim· in loco armathem· Salu
sa p̄transiit saul· Senna nomen petre
Saalim ulla q̄m p̄transiit saul in fi
nibz eleutheropolios· contra occidentē· septē
ab ea milibz distans· Stuph u samuel
inuenit saulem· Sabim u saul· pbat ē
Sona unde fuit mulier illa sunamitis·
Est autem usq; hodie uicus in finibz seba
ste· in regione acrabatena uocabło sanā· Jo
phamoth· ad quē locū misit dauid· Seira
nom̄ putei a quo ioab reuti fecit p̄ncipē
exercitus abner· Soba cui regem p̄cussit da
uid· Sarthan q ē ad radices iezrael· So
phera q est q sophim unde uenerant na
ues salomonis· de sup̄ dixim· Est autē
mons orientis p̄tinens ad indie regionē
Sarara ciuitas p̄gentibz eclom· Saba ciui
tas regalis ethyopie q̄m ioseph' achambisse
rege meroen cognominatā ex sororis uo
cabło refert· Sela u p̄cussius ē ioas· Sephar
uaim de q̄bz locis assirii transmigrantes
habitauerūt in samaria· ⁊ ab ipsis samari
tanor gens sup̄stes extitit· Ceminit horr
⁊ ysaias· Sademoth u iosias rex ydolor
signa combussit· Sarepta oppidum sy
donior in ua publica sitū u habitauit
q̄dā helyas· Saron cui ⁊ ysaias memi
nit dicens· in paludes uersus ē saron· Ve
q; in p̄sentē autē diem regio mīt montē
thabor ⁊ stagnū tyberiadis· saronas ap
pellat· Sy· ⁊ cesarea palestine usq; ad
oppidū ioppe omīs tra q̄ cernit dr· saronas
Sephela sicut scribit ysaias· p q aq̄la cā
pestrē· symmach' uallē int̄pretatus fuit
Usq; hodie omīs regio iurta heleutho po
lim campestris ⁊ plana q uergit ad aq̄
lonē q; occidentē sephela dr· Semmaar
p q aq̄la semmam symmach' int̄pretatus
ē uberē· Ceminit huius ⁊ micheas ppha
Sedrac tra damascū sic legim in zacha
ria q nē sebastus dr· Syon mons urbis
iherlim· Samaria ciuitas regalis misit
q nē sebaste dr· Sy· ⁊ omīs regio q circa
ea fuit a ciuitatē nom̄ accepit· Saned

tyrus metropolis phenicis in tribu nep
talim. Soene ciuitas thebaidis sic scribit
ezechiel. Sais ciuitas egypti cui meminit
ezechiel. aquilas et saites pagus. Sadala terminus
iude. sic scribit ezechiel. Sabarim inter damas
cum et emath sic scribit ezechiel. Salisa pro quo aquila
interpretatur est triennalem. Meminit huius ihe
remias. Sichar ante neapolim iuxta a
grum quem dedit iacob filio suo ioseph. in quo
dominus noster atque saluator secundum euangelium iohannis
samaritanae ad puteum loquitur mulieri. ubi nunc
ecclesia fabricata est

Tygris fluuius de paradiso exiens. iuxta
scripturae fidem. pergens que contra assyrios
et post multos circuitus ut uult iosephus
in mare rubrum effluens. Vocatur autem nomine
hoc. propter uelocitatem instar bestie nimia per
nitidate currentis. Terebintus in sichimis
sub qua abscondit iacob ydola iuxta nea
polim

Tina in tribu iuda

Tesan in tribu iuda. Talem in tribu iuda. Tirusan
in tribu neptalim

Taban ubi pugnatum est aduersus madi
an. Top terra in qua habitauit iepte.
Tophetph in ualle filiorum ennon. ubi populus
israel gentium simulacra uenerat. Est autem
locus in suburbanis iherusalem. Thanis ciui
tas egypti sicut ysaias et ezechiel scri
bunt. Tana ciuitas egypti. Lege osee e
zechielem et iheremiam. In hac habita
uerunt qui ob metum babiloniorum cum ihere
mia fugerunt. Traconitis regio. siue ytu
rea cuius tetrarches fuit phylippus iuxta
euangelium luce. Diximus de hac et supra.
Est autem trans bostram arabie ciuitatem.
in deserto contra australem plagam quasi ad
damascum respiciens. Hucusque per
t. simplicem litteram legimus. uerum
quoniam que sequuntur apud hebreos. non ex teth
sed ex thau. i. ex theta greco scribuntur
cum aspiratione debemus legere

Theman regio principum
edom in terra gebolitica. quod profe
dinem
a theman eliphaz filii esau sor
tita uocabulum. Sed et usque hodie est uil
la theman nomine. distans ab urbe petra
quinque milibus ubi est romanorum militibus pre
sidium. Sed et de quo loco fuit elifaz rex the
manorum. Unusquisque filiorum ismael uocaba
tur theman. Sciendum autem quod omnis austral
regio hebraice theman dicitur. Tamna ubi
oues suas totondit iudas. Ostenditur
autem usque hodie grandis uicus in finibus
disospoleos pergentibus heliam. in tribu dan.
siue iude. Tamna ciuitas alia principum
edom. Sed et concubina elyphaz filii esau
thamna appellata est. que peperit ei amalech.
Unde et amalechite

Thaphol locus in deserto trans iorda
nem. in quo deuteronomium scripsit moy
ses. contra ihericho. Thahat castra filiorum israel
Thara castra filiorum israel

Thaphu in tribu iuda ciuitas quam ex
pugnauit ihesus. rege illius interfecto. Di
ximus et supra de termino palestine et egypti.
qui appellantur bethaphu. Thanath ciui
tas quam expugnauit ihesus. rege illius interfecto
fuit autem in tribu manasse separata leuitis
et nunc in quarto miliario oppidi legionis hoc
nomine uicus ostenditur. Themath in tribu io
seph. Thaphut in tribu manasse. Hodieque
uilla est thena in decimo miliario neapole
os.

contra orientem descendentibus iordanē
Thaphue in tribu ioseph. Theco usque ho
die iuxta desertū ciuitatis. hodie quoque uic
ostenditur. unde et amos ppha fuit. Ther
sam et hanc cepit ihc cū rege suo. The
ce uu ra in tribu beniamin. Tholi in tribu
liario iuda siue symeonis. Thabor ter
gā. c min zabulon. Est autē mons
in medio galilee campo mira rotundi
tate sublimis. distans a diocesarea mili
bus decem. contra orientalem plagā q̄ con
finiū quoque int tribum ysachar et neptalim
fuit. Thalcal in tribu symeon. nec uic grā
dis uideorum dr thella. quasi in sextodecimo
miliario eleutropoleos. contra orientalem
plagam. Thannassara ciuitas ihu filii
naue in monte sita de q̄ et sup sub
noīe thamne diximus. in q̄ usque in p
sentē diē sepulchrū eius ostenditur in
tribu dan. De iudic libro

Thaanac ciuitas iuxta q̄m debbo
ra aduersus sysarā dimicauit in tri
bu manasse separata leuitis. q̄m tenere n̄ po
tuit pristinis cultoribus nequaq̄m eiectis. est
autē uilla nec pgrandis distans a legione
milibus tribus. Thebes ciuitas q̄m cū oppug
naret abimelech fragmine mole ictus inte
riit. Est autē usque hodie uic noīe thebes.
in finibus neapoleos. pgentibus scitopolim q̄si
in tertio decimo eius lapides. Thanatha po
suimus et sup thanna in tribu iuda. De regnorum libris.

Thalamuge locus in quo abner misit
ad dauid. Sed sciendū qd p hoc uer
bo aquila interpretatus est ex templo. simmachus
p semet ipso. Thaath iuxta galaad. Tha
insa terminus regni salomonis. Thermoth
ciuitas quam edificauit salomon. in de
serto. cuius in libris hebraicarū questionū
fecimus mentionē. Tharsis unde aurū sa
lomoni deferebatur. Hanc putat iosephus
tharsū urbem esse cilicie. Porro iuxta eze
chielem ppham cartago sentitur. Siquidē
in eo loco ubi iuxta lxx interpretes legimus car
taginē et in hebreo habet tharsis scriptum. n̄
nulli indiam putauerunt. et de hoc tam in
libro epistolarū quas ad marcellā scripsimus. q̄m
in libris hebraicarū questionū plenius dic
tū est. Tharsa unde basa rex israel fuit
Tharsila unde fuit manaen. Usque hodie
est uiculus samaritanorum in regione ba
tanea q̄ tharsilla dr. Thesba unde ortus
est helyas ppha thesbites. Theman iuxta
ezechiel ciuitas ydumee. Porro ysaias in
uisione eā ponit arabie. Meminit huius
et iheremias. Abdias autē scribit ciuitatē
esau. Sed et unus filiorum eius theman uocabatur
sicut sup diximus. Tharcath q̄m in terra iu
de euei condidere. Thalassar regio syrie.
Thogorma legimus in ezechiel. Thaphie legi
mus in iheremia. arā thaphaet. Est autē in
suburbanis helie usque hodie locus q̄ sic uocatur
iuxta piscinā fullonis et agrū acheldema.

Ur chaldeorum ubi mortuus est De genesi
aram frater abrahe. cuius hodie quoque sicut
iosephus refert tumulus ostenditur. et sup hoc
quod nobis uideatur in libris hebraicarū questio
nū diximus. Ulamaus p q̄ in hebreo scriptum
habet luza. Est autē q̄ et bethel sicut sup dixi.
Sed et quedā uilla noīe ulama in duodecimo
diocesaree lapide ostenditur contra solis ortū. De
libro ihu.

Us unde fuit iob de regione
ausitide. Sed unus de posteris esau. us ap
pellabatur

de quo in libris hebraicarum questionū
Zob in tbu iude. de iudicū libro dixim.
Zoar oppidū regio principū edom q̄ nūc uocat gaba
Zoob ciuitas d numeri et deuteronomio. lena
amorreoꝝ sita in arnone. de q̄ scriptū est
Ppter ea dr in libro belloꝝ dñi. Zoob
in — onte. flamauit. et torrens arnon Zo
rona — n — tminū iude ad septētionem
Zareth. uallis zareth in parte deserti
Ziph in tbu iuda. de libro iesu
Zannobua in tbu iuda. Usq; hodie in
finibꝫ heleutheropoleos ꝑgentibꝫ helia. ulla
ramia nuncupat. Ziph in octauo miliario chebron. contra orientē usq; ad plenū uicū
ostendit. u absconditū ē dauid. fuit autē ut
bꝫ iude in daroma in finibꝫ eleutheropoleos. de
Ziph mons sqlidus uel regnoꝝ libro
caliganꝫ. siue nebulosus iuxta ziph. in q̄
secit dauid. ppter ehermelam. q̄ in scriptis
carmelus appellat. Unicus hodie uideoꝝ
unde fuit nabal charmelus. Sed nūn de
posteris caleb. dictus ē ziph. Lege palpo
menon. Zogoza in heremia ciuitas mo
abitarū. h ē q̄ nūc uocat zoara. siue segoꝝ
una de q̄nq; ciuitatibꝫ sodomoꝝ. Zeb ciuitas amam. hodie q̄ nulla ostenditur. zia in
q̄nto lapide philadelphie contra occidentē
de qua scripsit iheremias. Zoeleth no
men lapidis iuxta adonias immolauit uictimas. iuxta fontem rogel. Incipit ꝓlogꝰ
libri interpretationū hebraicoꝝ nominū.
Philo uir disertissimus iudeoꝝ origenis
q̄ testimonio compluribus edidisse libros
hebraicoꝝ nominū. eoꝝq; etymologias
iuxta ordinē litterarū e latere coptasse.
Q cū uulgo habeat agraecis et bybliothe
cas orbis impleuit studii mihi fuit in
latinā eū linguam uertere. Uerū tam dissona inter se exemplaria reppi. et sic confusū ordine ut tacere melius uidicauim q̄m
reprehensione dignū q̄d scribere. Itaq; horta
tu frīm. lupiniani et ualeriani q̄ me putant in hebree linguę notitiā aliq̄d pfecisse. et rei ipsi utilitate ymnoꝝ. psalmorum
septuarū uoluminā. q̄ uel editionis noua
cura instaurans fecisse me reor q̄d a graecis
q̄ appetendū. Ppterea et illud in pfatione
gymnico ut si qua hic pretermissa sint alteri
sciat lectoꝝ opi reseruata. Libros enim he
braicarū questionū nūc in manibꝫ habeo.
op̄ nouū. et tam latinis q̄m graecis ad id lo
coꝝ mauditū. n q̄ studiū nrm insolenter uolā
tibꝫ q̄ sudoris conscios ad lectionē earū puocē
nescientes. Sicq; igit et illū et psentis uolumen
librū q̄ locoꝝ quē echiuus sum. habere uo
luerit paruipendet ructū et nauseā inde
coꝝ. Ne forte ꝑfumato edificio q̄si ex
trema deesset manus nouū testamentū uerba
et noīa interpretatus sū. imitari uolens ex
parte origenē. quē iuxta quoꝝdā senten
tiā alterum post aplos ecclesiarū magistrū
nemo in impio negat. Sunt certa enim ingenii
sui ꝑclara monimenta. etiā in hoc laborauit
ut q̄d philo quasi uideus omiserat. hic ꝑ
ageret implerent. Non statim iuuenis ex a littera
q̄ apud hebreos dr aleph ponunt nomina.
est mandū est ipsam ē solam q̄ ponit. Sed
medium eram. sepe ex he. finiq̄m ex heth lit
teris q̄ aspiratione est suas uocesq; ꝑmutat
hinc exodii. Sciendū q̄ q̄d tam in genesi
q̄m in ceteris libris. iuxta uocali littera. nom in
cip. apud hebreos ut supdixim adiuuis

inchoetur elementis. Sz quia apud nos n̄
ē tanta uocū diuersitas simplici sum̄ lectio
ne contenti. Unde accidit ut eadem uoca
bula q̄ apd̄ illos n̄ similit̄ scripta sūt nobis
uideant̄ interpretatione uariare Explicit
Aplog̃. Incipit lib̄ hebreorū nominū.

Aethiopia tenebras ut caligine
Assyriorum dirigentiū. Adam hō
siue terrenus aut indigena ut terra rubra
Abel luctus. siue uanitas. ut uapor aut
miserabilis. Ada testimoniū. Ararat arme
nia. ut mons uellicat̄. Ascenez ignis sic asp
sus. Amula dolens ut parturiens. Arcab
insidie. Assur dirigens ut beat̄ aut gradiens
Anam̄ respondentes aque. Amorreū ama
rū. ut loquentem. Aruceū circūrodentē
me. Asseneū rodentē me lauantē. Aradiū
uindemiator m̄s sufficiens. Ameth indig
natio mea. Adama hum̄. ut t̄ra siue terre
na. Arphasath sonans depoplatione. Aram
excelsus. Asarmoth atriū mortis. Adoram
generatio excelsa. Aziel pgens. Abimahet
pat̄ m̄s a deo. Abraham pat̄ excelsus. Egyp
tais t̄bulatio coangustans. Arrā res cū
archa ut capsa. Agai q̄stio. t festiuitas. A
maraphal dixit ut caderet. Arioch ebri
ut ebrietas. Astaroth ouilia. ut faciunt
exploratores. Amalech popl̄s uel lingens. lambens
Agar aduena. ut cōusa. Abraham pr̄ uidens
ppl̄m. Ammon filī ppl̄i mei. ut ppl̄s mero
ris. Abimelech pat̄ m̄s rex. Azia uidens.
Arbe q̄rta ut quatuor. Asurim nemus.
Apher hum̄ ut puluis. Abidahe pat̄ meus
sciens. Aser beatitudo. Ader grex. Anna
responsio ut respondens. Aluham despici
ens. Ahie umbraculū. Adama desiderabilis.

Acham necessitas. ut labor eorū. Aram
iracunde uel decor. Adad p̄cipuus. uel
patruelis. Aiud miq̄t. Achobor mures.
Adollamitē testificantē. ut testimoniū
aque. Adunā meror eorū. ut labores
Ascenech ruina. Aod inclit̄.
Amob parcens. Aggi festi
tas mea. Aheri declinans. Aroe
di uindemiator sufficiens. Arieli leo
di mei. Achi fr̄ m̄s. Arad descendens. Asom
festinantes. Atad testimoniū. ut rann̄

Babilon cōfusio. Bethel dom̄ di. Bara
in malitia. siue creata. Balaach p̄cipitās
siue deuorans. Barad grando. Buz despi
ciens. ut cōtempnens. Batuel ūgo dei. Beri
puteus m̄s. ut putei. Basemoth in nomi
nibz siue delinquentē. uel ueniens aut de
positam. Balla inuetata. Balaam sine
poplo. ut absq̄ substantia eorū. siue in eis.
Beniamin filī dextē. Bahor in pelle. Ba
sora in t̄bulatione. ut angustia. Badal pre
cipuus. Balaannā habens grām. Basan pin
guis. Baria in clamore eī. Bochor p̄moge
nit̄. ut in clytellis. aut ingressus ē agnus.

Cham possessio. ut lam̄tatio. aut pos
sessio eorū. Cicii amentes. ut stupentes. Car
naim cornua. Cades scā ut mutata. Cinei
possidentes. Cenezei zelotipi. ut possessio
eī. Cedmonei antiq̄t tristitia. ut orientales.
Camuel resurrectio. ut statio dei. Cedar
tenebre. ut meror. Cedma orientalis. ut
antecedens. Caath molares dentes. ut pati
entia. Huc usq̄ p simplicē c. littam̄ lecta
sūt nōia. ex in aspiratione addita. i. p chi gre
cū legenda. Cherubim scientia multiplicata
ut quasi plures. Cham callid̄. Sz sciendū

qđ in hebreo chi litteram non habeat
Scbiť autē p the heth q duplici aspiratu
one pferť. Chus ethyops chanaan chā
aoc hoc ē mot eoꝝ uel negociatoꝝ ut hu
milis. Chalanne gstūmatio futura uel
omis nos. Chaleb qsi uiride. Chaselesel
um concecta regio eoꝝ. Capturi man
explorator uel man tortoꝝ sed melius
capadocas. Cetheus mentis excessus ut
fyrus ut abscisus. Sz hoc nom in he
braico n incipit a consonante litta ue
tū ab heth de quo supra diximus. Chal
dei qsi demonia ut quasi ut feroces.
Chetum confractu. Charram foramina
t ua t fodientes eos. Sz hoc nom p heth
hebraicū incipit. Chebron gugium
ut incantator ut usio sempiterna et
hoc heth hē in pncipio. Chodorlagomor
quasi geñatio manipli ut quasi decoꝝ
manipliū. Chore de foraminibus qs uo
cant troglitas. Chobal condempnatio. Cha
seth quasi pullulantes sē ū chaldei. Cheth
pcutiens. Chethura thimiama offerēs
Choadad pncipiū. Chabratha qsi elec
tum ut graue. Chorri siue chorreus
farina aut farinas aut p me ut foram
meū. Chazib mendaciū. Charmi uinea
mea t cognatio mea. Chabor iunctio t
incantator. Sz et hoc p heth litteram scri
Dan iudicū ut iudicans. Deda sibi
solutari siue fratruel eoꝝ. Dasen frenū
Deda sculptile uel palmata. Damasc
sanguis por ut sanguinis oscim t san
guinis sacci. Dadan iudicans. Duma
tacens. Duma iudicū istud. Debbora apes
ut eloquium. Deson fortis papilla uel
calcaui eam. Sz hoc syro ꝺ non
dr certū hebraice pinguedo uituli
aut cinis i faulla holocaustoꝝ. Desan
similit ut sup licet quidā putent fortem
elefantē interpretari. Dennaba iudici
um auferens. Dotham pabulū uiri
de eoꝝ uel sufficiente defectione. Eden
uoluptas uel delicie ut ornat. Eula
dolens ut parturiens. Eufrates frugi
fer t crescens. Eua calamitas t uer t uita.
Enoch dedicatio. Enos homo t desperat
ut uolentus. Eueū ferreū t pessimū.
Eber transit. Elmodad ad matrē eius
papuam ut dei mensura. Ellasar decli
natio di uel hame separans. Elyon iacto
greū. Escol botrus ut ignis omis. Efro
pulus mereus uel pulus mutilis ut
pulus eoꝝ. Eldea ad sciam ut de sci
encia. Ethyeus formidans t stupens. E
dom rufus ut terreh. Emor asin. Ephra
ta ubertas ut pulūerulenta. Eser ficti
le i plasma. Eshan ignis in eis. Ephra
im frugiferū ut crescente. Elyon sagit
tam uidens. Esbel ignis uanus ut uen
ti. Huculq p breuiē litteram. e. nc p pro
ducta nominū sē legenda pncipia Ela
sech ut orbis. Emū horribilis. Eliezer di
auxiliū. Epha dissolut ut mensura. Esa
ustura ut rubeus ut aceruus lapidū
ut uanus aut frustra. Elon regio cam
pestris ut querc ut roboreus. Elifaz di
mei auri. Ema calor eoꝝ. Eval uallis
nec aut aceruus lapidū. Ela therebin
thi. Er uigilie uel pelliceus ut resurrec
tio ut effusio. Enaim oculi ut fontes. E
ron i herōū in facie eorū uel dolor

f

Faga ⁊ rim ruinarum fison os pu
pille ut cuis mutatio furch libies
ut cuis declinatio ferrusim dissoluens
mensura filistiim cadentes ut ruina
ppli ut cadentes potione Thalet di
uidens faraō dissipans ut discoopiens
eū ferezei supantes ut disseminatu
faran ferocitas eoꝝ ficholos ouiū oīū
ab oze n̄ ab osse filistiim ruina duplex
faldas ruina pauptatis ut cadens ger
metu fau nichil aut subito fienn on
cti eoꝝ aut cui unctio furfur os inch
nans ad dissecandū fares diuisio fere
fre libie uitul uel discoopiens ut certe
diuisio aut os declinans fallia mirabi
lis foa hic aduerbiū loci ut rubrum

G eon pectus ut ꝓruptū Gomer assūp
tio ut ōsūmatio ut ꝓfectio Gergesēu
colonū eiciens ut aduena ꝓpinquantē
Gerara ruminationē ut uidit matia
Sz sciendū qđ gerara int̄pretat incolat
Gedera matia ut sepes Gazam fortitu
dinē el Gomorra popli timoz ut sectā
tio Sciendū qđ g̃ litt̄am in hebreo non
hz sz sc̄bit ꝓuocalem aut Gater torcu
lar uidens ut accola explorationis Ge
bal pruptū ut uallis uel Gerarit aduē
ne ꝓpinquitas ut coꝝnupeta eoꝝ Gaam
uallis estus Gaad temptatio ut latrun
culus t fortuna Galaad aceruus testi
moniū ut transmigratio testimonij De
hoc in libie hebraicaꝝ questionū ꝑiri
m Gathan tangens risit Gesen appro
pinq̄ns palpationi eoꝝ ut uicinitas
Gerson aduenalibi ut electio eoꝝ Gera
ruminatio ut incolatus Gani elatio

mea ut cotus meus Goatha ꝑ girum Jo
hel dimittens ut mutat ut defluet Jo
bal delat ut dimittens Jareth descendet
ut roborans Jasith lauticio Jauan ē ⁊
n̄ ē siue columba ut hyrum ē Jebuseu
calcatiū ut plepe eoꝝ Jectan paruulus
Jarec luna Jobal mago patre ut diffu
lans Jrad ciuitas descensio Jram ciuitas
eoꝝ Jras uidit frem meū ut frus mei uisio
Jescha tabernaclm ut unctio ei Jsmael
audito di Jsaac risus ut gaudiū Jedlas
manū tollens ut manū ad os Jecsan dur
ut duricies Jesboch ē cuus ut tactus Jeuu
uersus ut ordinata Judith laudans aut
confitens ut iudea Jacob supplantator
Juda laudatio ut confessio Jsachar ē mer
ces Joseph augmētū Jordanē descensionē
eoꝝ Jeboc arena ut lucta Jeus parcens
ut faciens ut gmotus Jeglam despiciens
Jethram supfluus eoꝝ Jechel dans Jemu
el diel ei deus Jamin dextra Jachim pre
paus Job magn Jahel uita di ut exoꝝdiū
di ut pstolans dm Jemna marina ul nu
merabilis Jesua planities ut ē desiderium
meū ut saluator Jesul ē dolore Jasael di
midiū dei Jesar figmentū ut retributio
Lamech humiliatū aut pcutiente ut
pcussū Ludim nati ut fortiter pstant
Labim deusti flāmantes Lasa in salu
tē Luth utilis Loth uinctus ut declina
tio Laban candid Latusim malleatores
Loomin tēp ut matres Lia laboriosa Le
ui addit ut assumpt Lothan uinctus
eoꝝ ut ꝑe conclusus Manuhi habel
qs ē dns ds ut ex uita ds Mathusale
mortis emissio ut mortuus ē ⁊ introgauit

Malalehel laudans dm̄. Magog. a. co.
ad. a. id ē tectū. ut de dogmate. h̄ est de
tecto. Madai mensura. siue q̄m suffici
ent. Mesech. ꝓlongatio. ut defectio. ut
cipressus. Mesraim. hostes eorꝝ. ut mensu
ra. Sꝫ sciendū qd̄ mesraim egypt̄ appel
lat̄. Mesa. aq̄ rara. uel euado. Melcha. re
gina ei. Mamre. diuisiones. ut ꝑspicuam.
Mesech. potū dans. ut ꝓpinans. Maacha.
frangentē. ut confractam. Medam. me[illegible]
tem. ut respondentē. Madian. de iuditio.
ut de causa. Masan. de iocunditatibꝫ. Mas
me. exaudientē. Massa. leuans. ut pond̄
ut on̄. Melethi. chorus. ut a p̄ncipio. Meza.
ex isto. Mana requiescens. ut donanti. Masre
ca. uectigal. uanū. ut libans. ut trahens.
Melthael. q̄m bon̄ deus. Matraid. ꝑsecutio.
ut uirga descendens. Mezaad. aqua auri.
siue aqua fluens. Mabsar. munita. Mag
dael. de repmissione dei. ut t̄ris d̄i. ut mag
nificat me d̄s. Madianei. diiudicantes. Ma
nasses. oblit̄. ut necessitas. Merari. amarus.
ut amaritudines. Melchiel. rex m̄s d̄s. Ma
chir. uidens. Melchissedech. rex iust̄. Men
fon. de ore eorꝝ. Naid. mot̄. ut fluctuatio

Noēma. decor. ut uoluptas. ut fides. Noe
requies. Nemroth. tyrann̄. ut ꝓfugus. ut t̄ras
gressor. Niuiue. pulcra. ut germen pulc̄
tudinis. Neptuī. scalpentes. ut apientes.
Nachor. requies luminis. ut requiescente lu
ce. ut obsecratio nouissima. Nabeoth. ꝓ
phans. Nabdahel. seruiens d̄o. ut rursus
dei. Naphes refrigeriū. ut anima. Nep
talim conūsauit me. ut dilatauit me.
ut certe implicauit me. Nahet. requies
cens. Naeman. fidelis. ut mot̄ eorꝝ. Oreth

longitudo. Ochozat. tenens. Oolibama.
tabernaclm̄ meū in aliq̄. uel tabernacli
mei altitudo. Odollamites. contestans a
liquem. ut testimoniū in aq̄. Ofimi. ta
bernacli. Hucusq̄ ꝑ co. breuem littam.
ex in ꝑextensum ꝓnūtiem̄ elementum
Ofir. siue ufir. qd̄ ꝑ aleph littam scribit̄.
irritū intpretat̄. ut herbosū. Ox. uolent̄
Omar. ppls. ut amarus. Onan. meror eorꝝ.
Rifeth. uidens bucellam. ut uidens bona.
Rodii hebraice d̄r rodim. intpretat̄ des
cendentes. ut patruus indicans. ut uisio
iuditii. Rama tonitruū. ut excelsa. Roo
both. inclinatio. uel platee. Ragau. egro
tans. ut pascens. Raphaim. gygantes. Re
becca. patientia. ut multū accep̄. ut sa
pientia. Rēma. ut ruina. uidens aliq̄d.
ut excelsa. Rachel. ouis. ut uidens d̄m.
ut uidens p̄ncipiū. ut uisio sceleris. de accentibꝫ ⁊ litteris.

Hoc autē scd̄m accentuū ⁊ littarum
euenit diūsitatem. ut tam in contrarias sig
nificationes nomina cōmutent̄. Ruben
uidens fili. uidens in medio. Raguel pa
stor d̄i. ut pabulum ei d̄s. Res caput. Ra
massa. pabulū ut tinea. ut malitia de ti
nea. Qd̄ in p̄ncipio dixeram̄ in uocalibꝫ
littis obseruandū. eo qd̄ apud nos una sit
litta. ⁊ apud hebreos uariis uocibꝫ ꝓfe
ratur. nc̄ q̄ in s. litta sciendū est. Siq̄dē
apud hebreos tres s̄t s. littē. una q̄ d̄r sa
mech. ⁊ simplicit̄ legit̄. quasi ꝑ s. nr̄am
littam describat̄. alia sin̄. in q̄ stridor q̄dā
n̄ nr̄i sermonis interstrepit. t̄cia sade. q̄m
aures nr̄e penit̄ reformidant. Sicut ḡ eue
nerit. ut eadem nomina alit̄ atq̄ aliter
intpretent̄. illud in causa ē. qd̄ diūsis scripta

sunt litteris. Hoc autem qđ in geneſi di
xim̃ in omnib; libris similit̃ obſeruandū
eſt. Sela. umbra ei. Seth. poſitio. t po
ſit. ut poculū. ut gram̃. ut ſemen. ut re
ſurrectio. Sem. nomen. ut nolat̃. Saba.
capt̃. ut captiuitas. ut conuicium. Sabatha
grans. ut circuiens. Sabathaca. circuiens
te. ut circūſeſſio tua. ut ſedes tua. Senna
ar. excuſſio dentiū. ut fetor eor. Sidona.
uenatio metor. Samareū. lanā meam.
ut communet meus. ſ. mel. cuſtos. Sodo
mor. pecus. ſilens. uel occitas. uel ſimilitu
do eor. Seboim. capr̃ eor. ut damularēū
ut ſtatio ei. mare. ut ſtatio maris. Salamiſ
ſa. Soffera. narratio. ut liber. Serug. cor
rigia. ut p̃fectus p̃ncepſ mea. Sichem. hu
meri. ut labor. Seor. parua. ut meridiana.
Sennaab. dentis. par. ſiue fetor patris. ut
ferer. Semedab. nom̃ p̃dictionis. ut ibi p̃di
tio. Segor. parua ē. q. ſup̃ ſeor. Sz ſcien
dū q. g. litteram in medio n̄ habeat. ſ. bat̃
q. apd̃ hebreos p̃ uocalem. aliq. Sau. ſiue
ſaue. digne. ut eleuatio. Seir. piloſus. t
hiſpidus. Sara. p̃ncepſ. Sur. murus. ut di
rectus. ut gemens. Siba. conūſio. uel recte
Sue. loquens. ut cantilena. Symeon. exau
ditio. ut nom̃ habitaculi. Salem. par. uel red
dens. Sychmor. humeri. ipa ē. q. ſychem.
ſ. in latinū. et greciū ſonū. nom̃ utrūq; Sebon
ſtante in q̃tate. Sofor. ſpectator ei. ut buci
na. Sama. p̃dictio. Sobal. uana uetuſtas.
uel uectes ad portandū. Safan. ſpectator
Salama. ueſtimentū. ut pacifica. Saul. expe
tit̃. ut abutens. Saba. eloq̃ntia. ut clamor.
Selo. dimiſſio ei. ut petitio. Somptontanec.
corrupte dr. nā in hebreo legim̃ ſaphnecfa
nec.

q̃d interpretat̃ abſconditor reptor. Por
ro ab egyptiis didicim̃. q̃d in lingua eor
reſonet ſaluator mundi. Senron no
men uidens aut cuſtos. Sarad. ut de
ſcendet. Selon. egreſſū ē. oſ tēpꝰ. So
ni. pupilla mea. Seth. ſeor. ſ. mel. Sare
ma. lugubriſ. ut ſibilans. Syria ſub
limis. ut humecta. ℣ Subtalam. radi
cat̃. Tabec. occidens. ut inficiens. Tha
chos. ſilens. Talaor. hucuſq; legim̃ p̃.

ſimpliciter uerbum. nec aſpirande addita le
tera. Thobel. ut tubal. ductus gentiū eſt.
ad luctū. ut conſulſus ad uniuſa. Thi
ras. timens. ut rechens. ut ſuperfluus. To
gorma. incolat̃ q̃ſpiam. ut n̄ pret. Tha
reſ. explorator eſ letitie. ut gaudiū. Tha
ra. explorator eſ odoris. ut exploratio aſcen
ſionis. ut paſtio. Targar. ſciens ſ. ugum
ut explorator. Tamar. palma. ut amari
tudine. ut ſ. murans. Theman. auſter ut
affricus. Thamath. p̃fecta pars. ut ſ. ſum
matio data. Tamma. uetuſtas. ut defi
ciens. Tholabe. ſ. umiculus. ut coccinium
Thesbon. feſtinus ad intelligendū

℣ Vs. conſolator. ut dolens. ut partiens.
Vſan. feſtū eor. Zeram. cantatio
eor. ut temp̃ oſtendens. Zelphan. ambu
lans. ſ. ab. ore n̄ abeſſe. ut fluens. ſ. Za
bulon. habitaculū fortitudinis. ut habi
taculū eor. ut iuſiurandū ei. ut fluxus
noctis. Zara. oriens. ut ort̃. Zaban. mot.
ut fluctuatio. Zozomin. p̃parati in acie
t q̃ ē h aq̃. Aaron. mons fortitudinis. t
mons fortis. Aser. beat̃. Abeberim. hebre
or. ut tranſeuntiū. Afferezei. ſeparati. ut abſ
q̃ muro. Anatim. humilitas uana. t humilis

uanos· ut humiles consurgentes· respon
sio uana· ut monile colli· Aod· glosus· A
bram· ppls· ysrelsus· Aminadab· popls· ms
spontaneus· Abiu· pater ms ē· ut pat ipe
Asir· unct· Abiasaph· patis mei collectio
Amalech· ppls· brut· ut ppls lugens· Abi
ud· patis robur· ut pat eoz· Accerubin co
gnosce· ut intelige· ut scientie multitu
do· Abissamech· frat ms labozans· Besele
el· umbra· Beelsephon· habens speculam
Coat· penitentia· ut molares dentes· ut do
lens· aut componens· Cades· scā· Camani
negotiatores· ut hic pauperculus· ut ppa
ti— ut humiliras· Carmi· unnea mea· ut
agnitio aque· Cherubin· scientie multitu
do· ut scientia & intellect· Dan· iudicauit
ut iudicans· Dehi· tumuer· ut obstupue
runt· ut mori mat· lux mea· Duei· ferales
ut fl̄ozes· Enoch· Emozreū· loquentē· ut
amaricantē· Estrom· sagittam uidens· actū
iustitie· ut fortis· Ebron· partitio tstitue
ut fortitudinis· ut augmentū sempiter
nū· Eleazar· ds ms adiutoz· ut dei adiu
tozū· Edom· rufus· hyue usq; p breuē· e-

tertam legim· Et in p̄ exemplū legamus

liphan· dei mei specta· eleemosynam·
ut deus ms absondens· Elisame· di mei
salutat· ut di mei iuramētū· ut di mei sep
tim· Elchana· di possessio· Etham· o sium
matus· ut suscipiens naugationē· Elim·
aries· Epha· mensura· Eliezer· ds ms ad
iutoz· Eliab· ds ms pat· Pharao· dissipa
tio· ut discoopiut eū· Phuvoin· o sabyssi· t
subito· Foa· hic adūbiū loci· ut apparebo·
ſ meli· rubrū· Fallu· mirabilis· Fothiel·
hic declinans dm· adūbiū loci· ī p nom·
ut declinans ds· uel oz̄ declinatio dei·
finem· oz̄ parcens· ut oze reciperent· auc̄to
ris augurū· filistum· ceciderē· Fasech· tus
gressus· ut transcensio· Gad· temptatio· t
accinctus· latrum· Gersam· incola ibi
Gersom· electio eoz· ut aduena ibi· adue
na pupille· Gadiel· accinctio mea deus·
Gadi· heduſ· ut temptatio mea· Gamali
el· reddidit· in ds· Goel· ppinquus· ut re
dimens· Galaad· acūus testis· Sup hoc m
libris hebraicarū questionū pleni· dyrim·
Gomi· ozi· ut arrogantia mea· Gabuam
sublimitas· Gomor· mensura atticozū·
femeū· triū· hebreozū transeuntiū· Hebe
rioth· transit· Horeb· ardor· ut siccitas·
aut ozuus· ut solitudo· Isrt· ē· uidere dm·
ut uir· aut mens uidens dm· Et de hoc
in libris hebraicarū questionū· plenius
dyrim· Jethyro· supfluus huī· Jebusi calca
tus· ut presepe meū· Jamuel· dies ei ds·
Jamin· dextra· Jachum· ppans· Jessar ē· me
ridies· t meridian· ut unctio mea· ut me
tasouc· oleū· Jeaboth· ū est gla· ut ē grauis·
aut dm gla· Jthamar· ū amarus· t ū ē pal
ma· ut est amarus· ut insule palma· Jhe
saluator· In mensura liquentis matie·
Leui· additus· Labeni· filio meo· ut candi·
aut candor· Mestraim· hospes eoz· ut e
gypt· Moysi· attrectans· ut palpans·
ut suptus ex aqua· uel assūptio· Madi
an· de iudicio· Merari· amara· ut ama
ritudinis· Mooli· de infirmitate· t chorus
ms· ut ab imitio· Moysi· attrectatus· ut pal
pator· Misahel· tractus ds· ut q̄s mitroga
uit· Magdola· quis grandis· t turris· Mo
ab de patre· Maria illuminatrix mea· ut

illuminans aut stella maris ut mirra maris chirra amaritudo Marath amara Man qđ Heptalim latitudo Nephec pmū ut seductio ut carbo Neesson augurans ut augur sortis Nadab spontaneus Naue semen gmen t pullulatio Oziel fortitudo mea dns Omer ebrans ut manipls Oliab patrius mea pater Oephi mensura tum modior hic mutat accent Noia quor q sequunt pterrens lam legenda sunt litteram Oreb arctor ut siccitas aut corvus ut solitudo Ori lux mea On labor ut dolor Orri iracundia Ruben videns filiū t videns te filiū Raasel intonuit let ut malitia de unda Raguel pastor dei ut amicus ei dns Raphidim lapsus manū ut sanitas iuditū ut visio cris sufficiens eis Symeon audiens tristitiam ut nom habitacli Sephra adhesit ut placens Sor midianus Suriel evangustians dns ut robustus dns Salu temptatio respicies Saul expetit ut abutens Semei audi ut auditio mea Sethi extinctor meus ut absconsio mea Sochor tabernacla Sur murus ut robustus t angustia Sin amphore ut temptatio ut rubus Synai amphora mea ut mensura ma ut mandatū Sabbata requies Segim spmarū Temana auster halame ri ui aquarū ut ager aquarū Hole tumi culus ut coccinū Hoth subt Ur ignis ut lum Zabulon habitaclm fortitu dinis Zechri memoria mea. De leuitico.

Melchon regi Salomon retributio ut pacifica Farth raima i plaga ubi gratia cum dicimus septemtrionalis plaga ut meridiana. De numeror libro

Ammod ppls mls mei frater Abidan pr meus iudex Aggeloni annuntia mi qta te mea Abiezer frater mls adiutor Admi sedar ppls mls sufficiens Acharan turba bis Ahiree frater mei amicus Anan nu bes Abia pater mls iste ut patris mei ha bundantia Aseroth atrium angustie ut beatitudinis Amihel ppls mls di Amath indignatio ut uter Aiman fr mls qs A nachim monile collo sublimi Aethi ob stupefactionis ut pterrens pater meus Abiram pat mls excelsus Auna n e ut inutile Arad suscitauit descendens ut suscitauit descensione Acharim explo ratores Abel qm greci alloqa triam uocat Aranon acervus tristitie ut laus Ar sus citauit t vigilia Ammon ppls meus Agag aua ara dei tecti Assur beatitu do ut gressus Aggi festinatus t sollem nis Arodi maledictio sufficiens t ma ledictus Arieli leo dns mls Ammon pe pert Assarahel beat dns Aphar fodit t humū Agla sollempnitas ista t unu lus Ahiram frīs mei sublimitas Arad descendit Aber commixtus ut certamin mitt t particeps Araboth humilis plana at qs campestrem Abarim in transitu qđ significanter grece dr ἀπεραν Acharoth corone Arver subleuans ut uacuefactio uigilis ut mirre Abiroth sculpta A las fermita t commisce qđ grece dr φρα con Arada obstupuit t admirat e As mona festin ut festinans ut munera Aggeeadd annuncia ut accinctus ut

latrunculus. Achiam. umbraculū. t ꝓrupta. Alamon. sup multitudinē ut despectio. Abeth sethym. lucē lucis. ut riparū. Arabim. scorpiones. ut decenter. Adar. sublimis. ut pal liū. Asemone. os ei. os ab osse ꝫ ab ore. Asmo. nouissimū eius. Arebla. insidi atrix. Abim. fons. Azam. fortitudo eor. Abiddad. frīs mei. gla.

B Beniamin. filii dextere. Bamoth. in monte. ut excelsa. Basan. bruc cus. t pinguedo. Sam. qđ interpretari solet. ignominia. ut confusio. busa dr. Balach. lingulus. aut eliciens. ut inuol uens. Balaam. uanꝰ pplis. t ꝓcipitans eos. poclō. Beor. in pelle. Baal habens. t uir. Baalphoor. habens os pellicū. Bacha. in sagmathe. ut ingressus ē agni. Bale. ꝓcipitauit. ut absorbuit. Baria. in malis. ut in ḡmutatione ei. Beelsephon. habens aq̄lionē. ut spe clam. Baon. in q̄tate. Barnee. electa g motio. Bethanāram. dom̄ pardor. t dom̄ amaritudinis. Beelsephon. ascen sio specie. Betharan. dom̄ arche. ut montiū. aut ascensus humiliū. Ba c almeon. habens habitaclm. Banachan. filii necessitatis. Baci. luctus. siue in uomitu. aut uetus.

C Cadesmutat. siue scs. Ceni era ri mls. siue nid mls. aut posses sio. Citus. stupentibz. ut mutanti bz. Canath. emulatio. t zelotypia. Chalatha. ecclia uenit. ut uelocis. Cadesbarne. ḡmutat. electus. mu tabilis. Cariathaim. uilla t oppidū eorum. Chore . . . caluitiū Chamuel. resurrec tio dei. aut stabit ds.

Huc usq; ꝑ simplicē. e. littam. ex ipsa aspiratio ne addita nominū fit legenda ꝓcipia.

Chanaan. reūsus. e. ut quasi res pondentes. ut qui mouentes. Cha leb. quasi cor. aut omne cor. ut canis. Chamos. congregatus. ut qui attrecta tio. Chalbi. calix in me. ut immola in. Chennerath. chitararū signū. aut quasi lucerne. Chasson. scelera. t ini tia. ut ꝓtectio. Cherubin. qsi plures. ut ymaginata pictura. t scientie mlti tudo.

D Cuhel. agnoscat dim̄. Barhan. domū eor. t suffi ciens. domū. Bebon. sufficiens. ad intel lectum. ut habundanter intelligens. Bebongad. sufficienter intelligens ꝓp tationem. Bepheca. adhesit. ut remis sio. Bebelarhan. latuerel. t massal. dere centibz ficis compingere solent. qđ hebrei debelath. greci palatas nūcupant. In p̄ senti uel quo loco. nom̄ qđ ꝓpositum. inter pretatur palatheor.

E Ephraim. crescens. ut frugifer fruc tificans. Elaath. ad solū. t ad solitariū ut ad unū. Erma. anathema ei. Esebon. cogitatio. t cingls meror. Edraim. de scensio pastor. Elchan. pars eor. t testi moniū eor. Elbel. ignis uet. t uan. Euo desidaui. Elade. ad ascensum. Ebrona. ascensus. t transgressio. t ini migratio. Emel. grā mea ds. Ephod. supindumētū t suphumerale. Eschol. botrus. ut ignis omis. Hucusq; ꝑ breuē. e. littam legim.

er in ꝑ ex- tensum legam̃ lisar pater m̃s fortis
ut pat̃ m̃s coangustans Eliab
ds m̃s pat̃ t ds pat̃ Elon exercit̃ ut
fortitudo Elisame ds m̃s audiens
Elisama ds m̃s audiens Elisaphat ds con
gregans ut di mei precio ut absconsio
Enan nubes Edwi inundatio pascet
me Er vigilans ut consurgens t pelli
ex Elon querc̃ ut aulon Ve q̃ in libro
loquit plen̄ dyrim̃ Eran uacuefecit Ethã
fontem Ezauri uoluntas mercis t fortu
tudinis Enon fons tribue Eliada ds m̃s
patruelis Faisalassur redemptio fortis
ut uallata Fagiel occurrens in ds t occa
sio dr Faram ferus eoꝝ ut frugifer fac
lacu saluator m̃s Felech truncus t decre
tio Fasga abscisus t dolat̃ t os multitu
ab ore ñ ab osse Fethora ors exploratio
t buccella luminis t os taurus Fagur
ors pellis t hiatus fimus os requiem
t ors pepercit Fares diuisio Finon os me
um nepotū Farenath utulus sagina
t discessio mea Gedeon tẽptatio t tẽp
tatio humiliatis mee Garizim diuisio
t pcisio Jsanne inuit t innuens Je
bal ꝓpinquus t redimens Jhu salua
tor Jazer adiutum Jardan descensio
eoꝝ ut unde uadit Jassa dimidia t fac
tum mandatū Jaboc lucta t pugnus Je
rib odor ei t luna Jasu ḡsilio Jahel ex
pectauit dim Janna mare t decima ei Je
sui i defidauit t equus m̃s Jaashel dimica
uit ds Jeser plasmauit hoc ē finxit t
fictū Jaur illuminans Jethebatha bom
tares ut declinauit ut iremat Jsimoth
adducet mortem Jegali redimens me
ut ꝓpinquus m̃s Jahel in dm̃ t do Jobna
alba ut candida Manasses obliuiosus t q̃d
oblit̃ ē Madiam contradictio t responsio
Medad mensus ē Michael q̃s ut ds Ma
chir restituet t emundabit t de infirmi
tate Maala chorus ut infirmitas Melca
tex ex Michiel tex ds m̃s Machaloth ec
clesie Maacha dulcitudo t dulcedo t satie
tas Meletoth exclusiones ut uincta aut
disciplinate t succensiones q̃s in nr̄is cedri
cibꝫ mazuroth legit̃ Nathanael ds m̃s
t donū ds Naabi absconditi t requiem
in me Neesi sufflans t spirans Namuel
dormiunt ds t hi q̃ sit ds Noamot̃ ẽm sig
nificati grece caaon uocant Neeman dec
t mot̃ eoꝝ Nara pars ut maritus omes
Nabau uenenū t inclusiones Nebelatis
Naason serpentū t auguriū Orthotam
signū eoꝝ Ozni auris mea Ofan mar
tima eoꝝ t thalam eoꝝ Offer ignomi
nia Sz apd hebreos ꝓ heth littam scribit
huc usq ꝓ breuit̃ o littam legim̃ ex im
ꝓextensū legam̃ elemtū Obab dilect
ut amplexatus aut sepes Ori coqus
t excludens me t apphendens Ose
saluator aut saluans Oña dolor aut
tristitia eoꝝ aut mustratio t mminatio
Or luim Obath mag t fitomissa q̃s
greci exstasiopiconson uocant Og co
acervans t medicans absconditus
Oni dolor m̃s Raphao sanans ut
medicans Roob platee ut latitudo
Recen varietas ut pictura Rebeq̃ma
ꝓ pain littam scribitur Rohma ursio
gsumata ut unipus t sonit Remoth

res

mali granati diuisio · t sublimium
diuisio · Reesa · frenū · Saddeor · ube
rū meoꝝ luxr · t uberū luū · Salamī
el · retribuens m̄ dī · t par mea dī · Suri
sadde · gmnens mea ubera ut fortis m̄s dīs ·
Surihel · gmens me dī · t fortis m̄s dī · So
ar · pusillus · Samoe · audiens · Saphat ·
udicauit · Sodi · archanū meū · t exclusit ·
me · Susi equus m̄s · Setur · absconditꝰ · t
diligens · Sisai · longeuus m̄s · Soontamis ·
urbs egypti · Seon · gmen qđ ñ est · ut ger
men mutile · t alloqum mutile · aut calor ·
siue temptatio lacescens · Seffor · auis · Se
thim · spine · Sathan · contrarius · Seth posi
tio · siue positus · Seyr · pilosus · t hirsutus ·
Salu · tēptatio · respiciens · ł melꝰ ei · creao
hc · quē fortunatū · ut uegetū possum ap
pellare · Sefion · absconditus · t egredere
os meoꝝ · t specule eoꝝ · Sonioccū · t pupil
la · Sela · petrus · t petens · Semei · nom̄ au
dit · t custos auis · Sychen · humerus · Se
middahe · nōis scientia · Saphaath · umbꝝ
formidinis · siue umbra m id ipm · t pariē ·
Suthale · poclin myrtū · siue spina uiri
dis · aut madida · Suphan · atterens · siue ad
umbraculū rostroꝝ · qđ hebraice dr supha
phim · Sophar · tuba · Sarahe · uelam · t
principes fris · Sicher · ebrietas · Salem · red
de · Sabama · querio quēpiā · t leua meus ·
ut tolle altitudinē · Saphan · labia · t lep ·
t hericius · Sochot · tabernacla · Salmo
na umbra portionis · t umbra numa aut ·
siue imago ei · Sian · sitiens · Senna · uolū
tas eiꝰ mandatū · Sedada · ex latere ei · Saphā
labiū · t barba supioris labii · qm̄ greci ai
cata uocant · Saphathan · iudicans pplm ·

Samuel · nomen eius deus · Salomi ·
par mea · Thole · uermis · ut coccinū ·
Thersa · complacens sibi · qđ grece melꝰ
dr · qđ a ω R coꝝsa · Thena · castra · t dona
ta · Thecꝝ · subter · Thare · exploratio · t pa
stura · siue nequitia · hec omia · q ex t lucta
possum cū aspiratione in suis legenda
sr · principis · Vaphiꝝ · finis m̄s · Zacur ·
meoꝝ · Zarat · alieni · t descensio · Zoob ·
aurū · Zemeri · iste exacerbans · t amari
cans · Zare · ort ē · Zeferuna · hoc os · udi
stis · ab ore ñ ab osse · Zari · psalm̄ · t cantū

A Staroth · caule · de deuteronomio · meū
psepia · oulia · siue atria · Aza · for
titudo ei · Araba · occidens · ut uespa · Argob ·
malecticta · sublimitas · Auī · feri · Auothha
ir · gla luminis · ut uita luminis · ita tam
ut pnuntiet anathiaur · Achan · necessitas ·
Asseroth · ata · ut uestibla · si tam pheth ·
sade luctam scribit · si u paleph · sin · beati
tudines sonat · Amora · ppli illuminatio
t ppls eius · Azama · humus · Baalpheor
habens os pellis · ut supi os pellis · Basar an
gustia · siue ang- t infantia · Bosor · mangustia · Be
roth · putei · Barne · filii motionis · Balaā ·
uan ppls · Cademoth · a principio mortis ·
t principiū mortis · Tria nōia q sequunt ex
c · p aspiratione · legenda sr · Chozeus · ua
cuus · t de foramine · qđ grece · Tpitantaꝝ ·
uocant · Captorum man̄ tortoꝝ · t exploza
toꝝ · exspoliatoꝝ · Captor · capatocia · Cora
im · mundatio malorꝝ · t natiuitas pessimo
rū · t descensio pastorū · Cirma · anathema ·
Cum · miq · Cirmon · anathema · t fluctus ·
Exodo · effusio · Emim · ppli · Quatuor no
mina q sequunt p̄ tentam uocalem

legenda sunt. Esau acerruus lapidis. t collectio lapidū. qđ grece dr. alcoa tzoth. t frustra t facta. t tiouzcit. Elar. thereb inē. t aulones. Emin tribules Ebal uorago uetus. falga absciſa. ut dolata. t ol delicti. farai. actus. t succe censi. fennados. ysuio generationis. Gaza fortitudo. Sy sciendū qđ apđ hebreos. n habeat in pncipio luctam. ysonantē ue rū incipiat a uocali am. 7 dicat aza. Gefuri uyrta lūm. ut uicuia luminis. Golan. transmigratio eoz. ut uoluta brū eoz. Gergeseum. colonū applica. Gaulon. uoluptatio eī. Garizim. diuisio. t aduena. Galgal. rota. ut reuelatio. Gai uorago. Gebal. uorago uel. aiscvaothzoth. J. luctam. docuco. ptermisum. qr eadē no mina in ceteris libris inpretant. 7 supflu ū ē dicenda ut dicta. repete. h. autē aplerisq aspiratio putatur ee. n lucta. De k. supfluū ē facere mentionē. cū 7 apđ latinos. excepti kalendis supflua uidicet. Igit obseruandū qđ eadem noia q hic. t alibi. ptermissa sē. in aliis libris possum. Misoz directam. qđ grece dicit gyonath. t plana. aut campestria. Maa chati. facta sē in. aut uenter pcussus. Mo sera. eruditio. ut disciplina eius. Chama mazer. delonge. ut alienat. Oraim. co ceptus. ut comphensio. Raphaim. me dici. ut gygantes. Rabbath. multitudo ut grandis. Ruben. uisio filii mei. ut uidete mē. me. Ramoth. excelsa. signū. t uidit morte. t excelsa. Sydon. uenatio ultio. t mutilatus. Sareon. pncepsme rus. Samir. leua nouitate. t dens lucne Salaca. leua uentu. ut tollens uent. Sethim. spine. Seboim. capree. t dāma. ut sectatio ei mare. Samech. mandatū humile. Syna. temptatio ut rubus. si tam p samech luctam scribat. Hebel. in sultas. Zozamin. hr cogitationes. t q ē hec aqua. t macie ppati. De libro ihu

Am. questio. Adinbezeb. dns ms ful guras. t dns contempt uani. Siū p sade luctam. scbat. inpretari potest dns ms iustus. Azeca. fortitudo. ut disci plina. Ailon. que sup aulone dximus qđ si eglon. legere uoluerim. inpretat uacca eoz. Aser. sagitta luminis. Araph medicamentū. Qđ si legere ara uoluerī m. inpretat furibunda. Araboth. hu milia. plana. aut capestria. Alac pars mea. ut lubricū. Ermon. anathema meroz. Anaba. uua. t humilitas mea. Asdad. dissolutio. t effusio. t incendiū. Arnon. lūm eoz. ut maledictio eoz. Aro er. suffusio ugilie. ut erurgens. ugilia. Sy meli. mirice. Adar. grex. Adaglam congregatio eoz. Affec. continuum. t con tinentia. Adraim. inundatio pessimoz. Accaron. eruditio tristitie. ut sterilitas. Amas. indignatio. t furor. Adzotū. id ē asdod. ignis patrui mei. t incendia. As calon. appensa. ut ignis infamis. Assa ar. mane diluculo. Achrabim. scorpiones. Addar. magnificus. t pallium. Assamona os ei. ab esse n ab oze. Achoz. turbatio t tumultus. Adommim. rubra. Ana cham. humilis. t erurgens. Aiman. fr ei. Aesa. claudicans. ut facta. 7 tiohae. Athemiel. temp ei. di. Adada. usq ad

presonsio di

testimonium Assergadda attrum ac
cinctionis ei Asmona celerit mineta
Ayn oculus ut fons Enganni fons
ut occidat Adollam in eor congre
gatio Adasa noua Aathar depcatio
Achizib mendatiu t stultitia Ani pau
p Arab insidie Ammeta luct Aoeni
nid Alala laritas Araba multa Atha
roth corona Asreel beat dr Agla feli
uitas ei Aser beatus Si p aleph rsin
lutas scribat Sin aute p side atum m
tpretat qc cu luta rsensus mutat A
mathim indignatio rbilis eor Anen
culu t corona t pcinens Aerim acuus
lapidu i aitoa tsbiz Apphara uitul
ut taur Aphara hum ei Alus qppe
lutas scribitur Ammona ppls ei A
phani uolans ego Aleph mille Aser
ualum atum uulpiu Asom os ab osse
n ab oze Asan fum Asarim fodiens ma
re Ammes robustus Amach ppls adhuc
Accharon tbans eos Amon ppls Ama
ppls ei Anacep cognomiu Atriu ut
uestibulu Aseph; Adame sanguis ut
eruoz es plalu numo Ahaion campi t
aulones Anathoth obediens t respon
dens signu Abdo seruus ei Aminadoz
ppls genitaoms Hal laritudo qd greci
xaiyz cociz uocant ut leuitas pferen
sam p ma sillabam Astarten factam
supfluu i tionyekuthz Astaroth facta
tionem et explorator Bethauen dom in
utilis Babilon confusio Betharan
dom ue t dom montiu Balagad habu
it accinctu ut uir accinctus aut uir
pyrata t fortunat Bethasimoth dom
domus deserta ut dom nis c addu
cens mortem Bamoth excelsa
Baal habens Baalmeon habens do
miciliu Bethpheor dom eius pellu
um Begunim fabri cementarii Beth
aram dom sublimiu t montiu Betha
nata dom partior t amaritudinu
Bethaglam dom festinantis eor Beth
araba dom humit ut uespe Boon pol
lex t in medio Baala habens ea ut ur
sup Bala hns ea t ur ei t uenit hec
Baaloz in ascensu t ascensus numo
plurali Bethaphaleth dom saluti
Bazeotha despectio t contp ei Baal
uetustas Basecoth adepsi t desecatio
Bethdagan dom tritici Bethaphe do
m mali n amaritia h abarbore intel
ligendu Bethsur dom robusti Betha
noe dom pcinentiu Betharaba dom
multa t grandis Benenna meis ut
in medio eor Bethagla dom festinan
tis ei Bozoth putei Bethula uirgo
Bethmarchaloth dom quadrigarum
Bethlabaoth dom uenientiu unearu
Belath habit ab habendo n ab habitus
de cultu uestis Bethram putuis altitu
dinis Bethfese dom odoris florentis Beth
samis dom solis Bethen uent Bethemec
dom uallis Benabahel edificatio di Beth
anath dom humilitatis t dom respondes
Belathala habita gen feminino ab ha
bendo participiu e n uerbu impatiu
Banebarach filii fulguris Eldeen ba
lach Cariathiarim ciuitas ut milia fil
uarum Cades barnee mutat electe ut
sanat electe Cades scitudo ut scitas aut

aur nda mutata · Cariatham · ciui
tas · t uocatio pfecta · Cam · lam
tatio · Cela · ad fundam tacta · siue sus
citans eā · aut tollens sibimet · Carme
lus · molhs · t cognitio circumcisionis · Ca
riathbaal · equitas habita · t ciuitatem
habitio · Canne · calam · Notandū qđ la
tinū canna de lingua hebrea sūptū ē ·
Casim · sūmitas · t principū · Catcath ·
siue cobath · morsus · ut congregatio · Case
on · duri fortitudine · Cabasan · cōgrega
tio eoz · Cartān · uocationē pfecit · Cade
moth · pus · t orientalis · Hucusq; pe sim
plicem luctam legerim · grin aspiratione
addita legendū est · Chidon · scutū · t cly
peus · Chipara · catulus ei · ut mandissi
pata · siue expiatio · Qđ autē dixim catu
lus leonē significat · quē greci · Ryom
nyon · uocant · Chermel · molle · t tenerū ·
siue cognitio circūcisionis · meli autē si
mpretē · agnus tener · Chellon · reuela
tio eoz · Chisu · robustus · Chabon · quasi
intelligens · Chereloth · uidistis signū · Chis
loth · stultus signū · Chabol · qsi germen ·
Habir · loquens · ut loquela · aut ursum
timens · Doz · genatio · Debon · habundan
s · ut saul intelligens · Dabira · loquens · t
eloqntia · siue ursū timens · Dimona sa
tis nutians · t sublimitas · Delam · egens ·
paup · Deleam · egestas eoz · Dana · consā
ut iudicū ei · Durma · silentiū ut gau
diū · Debar · clinas · Dabreth · loquela ·
Dedara · genatio ei · Doma · silentium ·
Eglon · urtulus · mercens · t festinitas
eoz · Elod · effusio · t incendiū · siue ig
nis patruelis · Eueul · lapidē · colligens ·
qđ grece dicitur · albazoc · Eui desi de
rans · t est · Efrom · trascens · t sagitta · u
sionis · Enea · ecce ista · t ecce sunt · Emi
na · mater eoz · Etholeth · ad natuitatē
Ermor · anathema · t dampnatio · Estaol
ignis parturientiū · Etna · dens · Rocis
qđ nos a sco · nutio dicere possum · secu
ritatem · siue ignis · t eclisserio · Esth · co
ma · gentium · Elaan · inuitor · siue confir
mor · Ethecen · prudens · Emech · uallis · t
lec · portio · Emecasis · uallis concisionis ·
Erma · anathema ei · Ennaton · gratia
dantis · Enarat · ecce concepit · Elchat ·
portiuncula · Elamalech · ad regem · Elh
noe · mulier · uentris · Elchaci · nequaqm
usmentē · Hucusq; pe breuē luctam · le
gerim · hinc pgrensium legam · elemētū ·
Elo · exercitus ei · p expositio · eni semp
in hebreo · aut turme militū describun
t · aut opes · Engaddi · fons edi · Endor ·
fons generationis · Engannim · fons horti ·
Ennada · fons gracilis · Ethni mutila
tio pascens me · Eram · uita sublimis · Sal
ga · dolata · t pusa · auctoris · multi · Faleth
saluans me · Gazer · pcisio · t diuisio · Gas
nā · uxor ei · ut applicata · Gaza · fortis
abam · luctā incipiens · n · a consonante
gimel · Geth · torcular · Gesur · applicans ·
lumen · ut applicans dirigente · Galiloth
reuelatio ut transmigratio · Gazeo · ro
busto · Geththeo · torcularis · Gaderā · sepes ·
ei · Gaderoth · mātia · ut sepes · Gailoth ·
colles · Gabathon · sublimitas eoz · ut col
lis · mercens · Gerthaaser · torcular eoz ·
hymi · ut follium · Getremon · torcular ·
excelsum · ut torcular sublimiū · Golam ·

transmigratio eoꝝ. Galim. loca paluſtia
ut acerui. Galgalus. uolutabris. Gabaath.
collis putrucluſ. Geremoth. tumens mo
ue. t altitudines montiſ. Japhide. oſa boſſe
n ab ore. Jabin. intelligens. ut intelli
gentia. Jetman. poſſedit. Jazer. auxiliū.
Jarim. ſaltuū. t fluuiorū. Jebnebel. edi
ficatio dī. Jagur. colonus. ut aduena.
Jetan. mercedis. Jecbrahel. honeſtaſ dī.
Jepte. apiens. ut aptus. Janū. detruncans.
Jetha. extenderunt. Jezrael. ſemen dei.
Jecdom. incubuit. ppls. Janua. reḡ. el. lab
blaam. deſpiciens. ppls. Jarphel. dimiſit
dī. Jetnaan. poſſeſſio. ppli. Japhiphe. ada
ptio. ut oſtendio. t ſuperficies. Jephebela
piet dī. Jeddala. mañ. maledictionis. Jahi
el. reḡ. dei. Jetaon. timebunt. Jetacon
aurugo. q̄d̄ greci. ictepiꝫ. uocant. Jep
phone. mut. Jeta. inclinatio. Jezer. fortī
tudo. ut adiutoriū. Lachiſ. mireſt. ut
ſibimet ur. Lomna. candor. ſiue lateres
Labo. ingreſſus. ut uemenes. Laamal.
ad inq̄ſitatem. Lazza. amigdalum. boet
q̄dam. Ramoth. impretenetur. tenquit
ut delicet. dampnatoriū. q̄d̄ uulgo boiā
uocant. Poteſt autem impretari. ibi
ipſe. Labec. accepta. bilis. Lacū. ad con
ſurgendū. Leſem. ad nom. Leſenda. neiſ
iudiciū. Maceda. eruſtio. ut orientalis.
aut manuceſſū. r. pus. Maaon. contradic
tio. t habitatio. Maſpha. ſpecta. ut de
ſpecta. Maſepha. ſpecta. Maron. ſub
limis. t de excelſo. Masar foth. incen
dia. t de oblatione caſtroꝝ. Maachati.
uenit oſtus. t facta e in Maron. aliter
amara ſtatua. Mageda. pomoꝝ ei. t cena
culi. Medab. aquarum famis. Mepha
ath. aquaꝝ impetus. t ab eis tempa.
Manaim. caſtra. Meabehel. congre
gatio dī. Medaba. naturalis. Meabe
na. de olentib. Meglalgal. turris py
rate. t turris actmeti. Mareſa. acu
pte. Maon. habitaclm. Maaroth.
ſpectance. Meddim. iuditiū. Maala
choziſ. Melcha. regina. Melſo. ryra. t
azimus. Marala. amara. ceptio. Ma
alaph. de mille. ut de doctrina. Magr
daliel. turris mea dī. Meſada. vestimen
tum. ut reḡrentē. Miſor. durepta. t ea
peſtris. ut de tribulatione. Naphedor
cōfuſio generationis. Nephtoe. diſſolu
tio. t decepti. Naſib. titulus. t ſtatio.
Naſab. exſiccata. Nabi. aſcenſio. Noa.
mouens. t gemitus. Naalal. laudent. O
zib. generatio. geminatio. Orchiantharoth
longitudo corone. Oli. infirmitas. Oza
noth. quaſi ſignū. t forte ſignū. Huc
uſq̄ p̄ breuem. litteram legerim. nc
p̄ extenſam legendū eſt. Oamuc. ppls.
ut infamens. Ora. excelſo. ut uacundia.
Oſa. ſpes. Ocer. diligens. t ſcrutans.
Oga. melytus. gloſus. Ono. dolor ei. Q.
litteram. q̄m neq̄ greci. ſonant. neq̄ he
brei. exceptis. latinis. nulla alia ling
hr. Unde. nobis. hic. penitus. pter
miſſa e. Raab. lautudo. ut fames. ut
impet. Rece. uarietas. t uacuefactio
Rebe. quart. t ordinat. Ramoth. in
ſio mortis. Ragal. reſ. t decoſu. ferens.
Raphaim. gygantes. Remon. ſublimi
tas. Rema. excelſa. Raboth. multi. Ra
math. excelſa. hec. Roob. late. Raaphat.

marille uel bucce · Sarathan · tribla
tio eor̄ · Senron · custos ei · ut nom̄ iu
dic · Salacha · tulit sibimet · ut temp
tatio iunus · Sademoth · regio morus ·
t suburbana · Saron · p̄ncepſ tstitue ·
Senron maiom · custos amari meroz ·
Sabama · leua erecta · ut quercio q̄d̄ ·
Saph · uinclin̄ t angustia ei · Sin · e
grediens · Secrona · ebrii t tabernacla ·
Sisar · longeuus · Seme · audicio · Saa
lim · uulpes · Siceleg · defectio uocis ad
ducte · ut effundit sestariu · Senesanna ·
tollens · rubru · ut temptationes · Salo
emussiones · Salaa · carbones · t angustia
malor̄ · Socha tabernaclin̄ · t umbra
culu · Saarim · porte · Sanan · habun
dans · t egressus eor̄ · Samer · custodia ·
Sion · paruulu · t turbulentu · Sabacha ·
tectin̄ · Selon · auulsio · t omissio · t u
e ipse · Semtoahe · nois scientie · Sama
ri · lana mea · Selau · latus a latere · na
latitudine · Sebe · septem · t septies · Sa
rith · reliqe · Soni · coccinu · Syon · semi
ni ei · Salam · incubuit egrediens · Sa
la · tollens · Semei · sol · Salabin · aggra
uans · intellectu · Tala · ros eor̄ · t irrigata ·
Tyrus q̄d hebraice dr̄ · sor̄ · interp̄tat̄ tri
blatio · ut angustia · t fortitudo · huiusq̄
p̄ simplicem · t litteram legentiu · ex ma
piratione addita · legendu est · Taphue ·
malu · ab arbore · n̄ a malitia · ut tympha
nu aptu · Thanaa · respondens · ut humi
liat · Thersa · complacio · q̄ significanti
grece dr̄ · elaoria · S · Thalme · succ̄ · t de
pendens · Thanna · numul · ut ficdet ut
nuata · t consumatio eor̄ · Thennath
ficus · Tharela · uidet therebintu · Tha
bor̄ · uenient lumen · Thalla · ager est · ut
appensio · Tarsaphtsare · numerus opi
menti nouu · dr̄ · iur · ubi sacrificia · in
uocans · Zebbi · dotis mee · Zamdi · flu
ui uehemens · ut habundans · Ziphgmi
nans · Zamoe · reppulit · t iste requiet

Adonibezech · dns ·
sublimis · ut dns contempt̄ uam
Abiman · ff̄ · mls · qs · Aran · claudicans ·
t ascens · Athanahel · temp̄ meu · di · dr
rat · consurrectio descensionis · t testimo
niu descendens · Accho · usq̄ huc · aut
am̄ · aut humilitas ei · Alab · lac · t lactea ·
Arrabi · scorpiones · Astaroth · oulia · t
facta · ide · tioth cie · explorator · Anatha ·
responsio · t aranth · Arasth · artifex · Abi
naa · patris mei decor · Abel · luct̄ · t com
mittens · Abelmeola · luct̄ · partientis ·
Aret · sol · Abed · seruus · Armon · anathe
ma meroz · t imago tstitue · Aueth cō
mixtio · t sedes · aut uinclin̄ · t in cuna
bla · q̄d̄ grece dr̄ · epaulis · Adgai · pater sor̄
dis · Abdon · seruus meroz · Allel · laus ·
Aminadab · pp̄ſ mls spontaneus · Bezec
fulgur · ut contempt̄ uam · t micans · Ba
almesar · hns · t a iur ex p̄ncipe · Barac
fulgurans · Bachal · iugum · Bara · creata
ta · ut luctus · Baracemu · creata mi dor̄
t tbuli · Baalberith · habens pactu · Ba
althamar · habens palmā · Booz · in for
titudine · ut in q̄ e iurt̄ · Cenez · possessi
sio contemptibit · Ceteron · tenebre eor̄
t thymiama · Cyson · impegerit · t duri
tia eor̄ · ut lentia · Carcar · inuestiga
tio · Camon · resurrectio mutus ·

Quatuor nomina que sequunt̃ ex.c.
litta aspiratione addita legenda sunt
Chusā ethyopia eor Chetim insamen
tes t formidans siue signata Chamos
quasi attrectans t congregans Chelon
osumatio ut omis dolor t ab mutio Veb
bora apes ut loquar Dalila paupcta t
situla Dagon piscis tstitue Enac humi
lis t consurgens Elon deus Ezri auxi
lium meū Ephod supuidumitū qđ greci
uocant effenicia siue effod iHlaa Ephra
ta frugifer ut de cinere uemens aut
pulūulenta Et sup hoc q̄d nob uideat
in libris hebraicarum questionū pleni
dyrim Eptatites huim t pulus eorum
t frugifer Duo noia q sequunt̃ pertin
sū legam elementū Quid accipiamus glo
riam Echā aurs eorū Fura lagunetā
t frugifer Samuel facies di foa oparius
ut sonū t euidens Sarel duidens ut uio
lenū siue diuisio Seneuna cōfusio Saa
sar gmotio Seta ruminatio Sadeon c
cuiens mutile ut temptatio miq̄tatis eor
Sabbata collis ut sublimis Sarizim ac
cola ut aduena el Saala abiciens t reue
latio Saza fortitudo el Sadda tēptatio
ut accinctio ppli Sezbaam defluens t
desipiscens ppls Jabin intelligens t sapi
ens Jael cerua t coniugiū ceruale t inci
piens Joas speransi t tempalis t diu ro
bur Jerobaal uindicet baal t uindicet
habens t supior t urgiū habens Jethze
torcular lupi Jecha torcular Jotha ē pfec
tus Jair illuminans Jonathan colūbe
donū t colūbe dedit ut diu donū Jabes
exsiccata t siccitas Jappydoth lampas
ut quasi os cultri ab ore non ab osse
Jais leo ut sibimet uir Mero aque sa
crāmtoy Moaz fortis robustus Mere
manifestus ut illuminans t apē Mel
lo plen Manuhe requies Micha qs hic
ad ubiū loci ut qs iste Mabelel laus
hymnū Haue latrat Tria noia ex o
q subiecūm pertensa legenda sī lutre
ram Obed seruiens Obab dilectio O
reb corus t coruus t siccitas Rechab
ascensio ut conscendens Resathaim im
pietas eor Sasai longeuus t senarius
Seephech spectā Salabin salus cordi
um Siria sublimitas Sarath captā
Semegar uoiū aduene t tibi colūm Sisara
gaudii exclusio t extollens recedentē
ut eq̄ulio Secta spine Sarepta tuici
ens uenit t tolātio Surhoreb sarū cor
ui Salmane umbra phibendi ut um
bra gmotionis Samir uepres t inculi
tū Seon temptatio celens t gmen qđ
nē Semanoth nom humile Samson
sol eor ut solis fortitudo Soyech electa
ut optima — Salma sentiens t pfec
ta t paci — fica Tabat bona Excep
to hoc nomine cetā q sequunt̃ huī lit
tere p aspiratione legenda sī Thalmai
suspensio t syreus Thanatharal enu
matio solis Thanac humilitas t respō
dit t Thebes confusio t fieri oua Zeb
lupus Zebul habitaclm Zebulonites
habitaclm el Booz in fortitudine heli
melech di rex mis Jesse insule libamen
Ayalon de fenestra t a principio aut con
sumatio Noemi pulcra Orpha cerui
el Ruth uidens aut festinans t deficiens

De regnoꝝ libro p̄mo

Anna gr̃a ei⁹. Afec. furor nouus. t contu
nent. Amminadab. pat̃ m̃s spontaneus. ut
urban⁹. Abia. pat̃ dn̄s. t ū pat̃ fuit. Abiel
pat̃ m̃s dr̃s. Ammoni. compmens. t coangu
stans me. Also. sagitta luminis. Ahia. fr̃
alt⁹. t fr̃ ei⁹. Achitob. fr̃ m̃s bon⁹. Abinaam
fr̃ dec. Abenner. pat̃ m̃s lucerna. t pater
lucerne. Agag. acuta. i. rectū. Armatha
im. altitudo eoꝝ. Azecha. fortitudo. t disci
plā. Adrehel. gregis dr̃. Azeb. abiens. pgens.
Achis. uer uptam. uir. ut fr̃ m̃s. ut fr̃ uir.
Achimelech. fr̃ m̃s rex. Ailath. dolens. par
turiens. Arath. mora. Abiathar. pat̃ sup
fluus. Archela. suscipiens ei⁹. Abigal. pat̃
exultationis. t pat̃ ertoꝝ. Abisa. patris mei
incensū. t sac̃ficiū. Aendor. oculus. t fons ge
nerationis. Abigal. patris mei exultatio. Asan
fumans. Baalim. habentes. t ascendentes
superos. Bethcar. dom̃ agnitionis. t dom̃
agni. Boccoratb. p̄mogenit⁹ tuus. Bezec. e
gestas. Badan. in iudicio. t solus. Bosel. in
ipō floruit. t abscisio. Bama. m q. Baritha
phitonissa. qđ greci. spiritoꝝ uocant
Boscoꝝ. annūtiatio. t caro. Bersabee. pute
us satietatis. ut puteus septim̃. Cariathia
rim. ciuitas siluarū. Cus. durus. t uomēs
uri. t uomens uir. Que sequunt̃ aspiratio
ne addita legenda sunt. Cherubin. scien
tie multitudo. Chethim. insaniens. t mec̃.
Cheleth. mutilicientes q̄ significant̃ gre
ce dicunt̃ exoaosphoꝝ rec̃. Chaleb. quasi
coꝝ aut omē coꝝ t cani. Dauid. fortis ma
nu. t delidabilis. Damaim. sanguinū. Doec.
mestuus. t sollicit⁹. qđ grece dr̃. atoviznoꝝ.
Eleazar. adiutoriū. t dei adiutor. Eschahod
ue
ecidit gloria. ut gle. Et de hoc q̄d nobis ui
deat̃ in libris hebraicarū questionū plen⁹
disputatū ē. Eulath. a principio. hebrei. tinsi
tores. Ethi. mecū. Ethaome. cogitans. Tria
noia q̄ sequunt̃ p̄ exercitatam luctam legenda
sūt. Elchana. dr̃ possessio. Eliu. dr̃ m̃s ei⁹. Eliab.
dr̃ m̃s pat̃. Finees. os reqeuie. t os mutū. Sala
ti. saluatoris mei. Gabaa. collis. Galgala. uo
luptatio. t reuelatio. Goliath. reuelat̃. t tr̃s
migrans. Gallim. trans migrantes. t reuela
ti. Gessuri. iurta lum̃ meū. t uicinia lumi
nis. t applicantes e lumine meo. Garizim.
abscisiones. Gelboe. uolutatio. t decursus
acerui. pluens. Gedor. applicans. t accedens.
Jeroboam. miserecoꝝs. Josue. saluator. Jecom
as ppatio dr̃. Jobel. incipiens. t furor dr̃. Jabes
exsiccata. Jerobaal. iudiciū baal. t iurgiū su
perius. t habentis. Jesui. i. desiderium. Jessai. insu
le sac̃ficiū. ut incensū. Joab. in mimic⁹. ut ē pat̃.
Jheramihel. misericordia dr̃ mei. Matharis. plu
uia. t cōpluto me. Machmas. humilitas. t
attrectata. Magedo. tēptans. Melchisue.
rex m̃s salus. t rex m̃s tyrannū. Merob. de
multitudine. t adolente in. Maon. habita
culū. Maoch. cuntat̃. quē greci. Balaam.
uocant. Ner. lucerna. Nuhar. pulcritudo.
Nobe. latrat̃. Nabal. insipiens. Qđ si legere
uolueris. nebel. nom̃ mensure ē. t psalterii
Ophni. discalciat̃. ut insania gustionis. Odol
la. testimoniū eoꝝ. Ramathaim. excelsa eoꝝ.
Rachal. negotiatio. Rachel. ouis. ut uidens
dom̃. Sophi. spectā. t spectm̃. Sanfa. specta
tor. t supeffundens. Sabaoth. exercituū. t
ituū. Samuel. nom̃ ei⁹ dr̃. Sensi. sol m̃s.
Saron. coangustans. t ducit⁹. Saul. petitio
Sena. tolle. t angusta. t dens dr̃. Soba. man
datū

in ea. Salissa tercia. Sali uulpes sed melius
si legatur sauli. Suph specula ut effundens.
Sochot ramus et humilitas. Sechui fatuus.
Sariua uinctus et angustia. Sonai coccinea
et subsistens eis. Saphatmoth labium mortis.
Thou amens et errans. Ziphei germinantes
ut florentes. De scdo.

Assuri atrium meum. Abisa patris mei in
cendium et sacrificium et holocaustum quod
significantius grece Ratiocinatio dicitur. Asae fac
tura i. Noiticinatio. Ammina cubitus mensura ut
brachium. Amon matris fetus. Abessalon pater
pacis. Adonia dominator dominus. Aggith festus
ut sollempnis. Abiathar pater meus ros.
Agla iuuencula ut uitula. Aia uultur.
Adauezer decorum auxilium. Achechereth
dispendens ut dissipans. Amihel populus meus
dei. Ammon donans. Asai pater sacrificii.
Ammioth populus meus gloriosus. Achitofel frater
meus cadens ut irruens et cogitans et tectans.
Arachi longitudo mea. Amessa populum tu
lit. Aphelethi mirabilis. Adonica dominus ex
celsus. Adora generatio excelsa. Ahiloth frater
inclytus. Armoni illuminans me et ana
thema et cellarium meum et domus mea. Admo
tenellus et delicatus. Abessam uoluntati
et consilio ego. Ahoi spinarum. Aga medi
tans et loquens. Ararites montanus. Adol
lam congregatio eorum. Arihel leo dei. Asahel
facta dei i. Noiticinatio. Aradi obstupescens
ut admirans. Aras elatus. Alac lac. Abie
zri dei mei auxilium meum. Anathothites
respondens signum. Adai robustus et suffi
ciens. Abialbon pater meus superintelligens.
Azmad fortis morte. Abiem frater matris.
Aserai atrium meum. Aruninas illuminati

Berim electi. Bana uenit respondens.
Berothi putei. Bega excelsa. Banaia ce
mentarius i. edificator domini. Bethwob
domus platearum. Bethsabe saturitatis filia
ita tamen ut prima correpta sit sillaba. Ali
oquin ui producitur semper domus interpretatur. Bala
sor habens sagittam luminis et ascensio
atrii. Bethcar domus agni. Bauri electi
ut supra et iuuenes. Berzelli ferrum meum.
Bechori primogenitus meus. Betmatha domus
humilis fori et tributi. Baara uenit respon
dens. Bareumi fugit eum qui spiam. Bethoron
domus ire. Cashir messis. Capseel congrega
tio dei. Tria nomina que sequuntur aspiratione
addita legenda sunt. Chalamach omnem
fortitudinem. Chusi ethiopia. Chorethchi
dissipans ut dispendens. Eliaba nequaquam abs
conditus. Excepto hoc nomine cetera que sequuntur
ex e littera per extensam primam sillabam legen
da sunt. Elysue dei mei salus. Elisame
deus meus audiens. Elidahe deus meus scit. Eliphaleth
deus meus saluans. Eliam dei mei populus. Elia
nam domino donante. Felethe mirabilis ut exclu
dens. Farathoni auolantis tristitie mee. Farai
hi ante me. Gio lucta et luctare. Gelo migrat
et transmigranti. Gera ruminans. Gom fo
uea. Guas commotus. Gellonites transmigratus.
Garab scabiosus. Hiram uiuens excelse.
Histob uir bonus. Hiras uigilans. Hisboseth
uir confusionis. Iccirco hec nomina cum aspi
ratione posuimus quia apud iudeos et apud grecos
per diptongon scribuntur. Jhezrael seminauit
deus. Jhetraam superfluus populus. Jebgar elegit.
Japphe illuminauit et ostendit. Jora qui est sub
limis et manus sublimium. Jeroboseth iudicans
confusionem i. ignominiam. Jdidia amabilis dominus.

Jonadab. dñi spontaneus. Jodahe. sciens
ipe cognoscens. Jesbiem. in me. Jaree. salt.
Joiadahe. cognitio dñi. t ipo cognoscente.
Jasan. uet. Jagaal. ppinquus. Jaahazer
auxilia bitur. Jaan. respondens. Jodabar.
ipi uerbu. Jasabi. spauit in me. Manaim.
ꝯsolatio. t reqes. Maacha. mollit. t confra
ctus. Maaria. dom mea. t amara. t ex ui
sione. Mephiboste. de ore ignominia. Ma
chathi. subactus. i mollit ms. Maana. req
es. Nephee. applicans ori. t ligiriu. nom e
lapidis. Naas. serpens. Nethophathi. inclu
sus. Neela. scala. t torrens. Naalia. torrentes.
Orchathi. estimatio mea. Odsi. mensis ms.
Tria noia q sequuntur. p extensa littam le
genda sunt. Obedada. seruiens hamo. Ohida
ipe cognouit. Orem. ira. Reffa. aiodoctpor
tonij. ut cursus. Rachab. quadriga. Roboa.
latitudo ppli. Regal. tristes. t deorsu. Regali
pedes. Rapha. sanitas. Rabai. iudicantes. Sa
phana. iudicans me. Syon. specla. t speclator
t scopulus. Samoe. auditio. Sobab. conuer
tens. Soba. secta. a secando. n a sectando. Su
sachi. gaudiu cilitii. Siba. egressus uenit.
Saraia. pnceps dns. Sobach. conuertens te.
Sunen. coccineu. t eleuans. Sadoc. iustus.
Sabe. satitas. Sia. indigentes. t dormitan
tes. Subachai. condepsum. t frutectu. Et sr
hoc qd nobis uideat. in libris hebraicarum
questionu. plenius diximus. Samai. humil. ut
audiens. Salmoh. umbra uitutis. Sarai. pn
ceps mea. Saleth. egrediens. Theles. fuerit in
ea. t facta mea. Thalme. sulci. Thecoe. tuba
canens. t bucinator. Thethi. inferiores. t sub
ter. Hec oia q posuimus. p t. littam. aspiratio
ne addita. legenda sunt. Vria. lux mea di
ds.

Usi festinans. Urei. longitudo mea. Usa
thi. festinante me. De tercio.

Abysai. pat ms supfluus. t patris mei
rugitus. Acherethi. interficiens. dissi
pans. demoliens. Amasa. pplm tollens.
t leuans. Aser. atrium. Azaria. auxiliu dñi.
Ahia fr eius. t ui hec. Ahiasar. fr ms pnceps
Adonira. ds ms excelsus. Ela. an fores. ut
uestibulu. Adadezer. decor auxiliu. Adora.
genatio excelsa. t decor excelsi. Anolor eor
Asa. tollens. t sustollens. Alian. subuertit
eos. t mouens eos. t fons. Anachi. n e inno
cens. Anani. gratificat mi. ut donat e mi.
Ahab. pat fris. Azuba. relicta. deserta.
Bethsabe. filia iuramenti. p breue pma sil
labam. legendu e. Benur. filius aeris. filius
ignis. Bethsemes. dom solis. Bethauen do
mus gre. t doni. Bethsamath. delinquens. Ba
aloth. ascendentes. Bul. germinis. Booz in
fortitudine. Barasa. in egestate. ut ueni
ens ad faciendu. t haurientis. Caue. peni
tentia. t clangor tube. Carmelus. tenel
lus. t mollis. t scientia circucisionis. Huc
usq p c. simplice littam legerimus. ex in
aspiratione addita legendu e. Chalachad
pascens. t nutriens. Chamos. congregatio
t qsi attrectanti. t palpanti. Charith. di
uisio. t cognitio. Chanaa. erubescens. t
negotiator. Dachar. compungentes. Dar
dahe. genatio cognitionis. Dabir. oracu
lu. Din. pulcritudo. Damascus. sanguine
bibens. t ppinans. Escla. miscdia. Ezrael
sem dei. Emor. amaricantis. t loquentis. Es
rai. indigentia. t orientalis. Ezazon. ui
sio. Huc usq p breue e. littam. ex in p ex
tensam legamus. Eli. ds ms scandens. t scin
dens

Eliozeb · di hyempſ · Eri · uigil meuſ · Elon · aulon · de q̃ plenẽ in uolumine loco⁹ dicũ · Ethan · robuſt⁹ · ut aſcenſuſ Eman · accipiens · t fortitudo eo⁹ · Ethanũ · robuſto⁹ · Elaon gabũ · uoluntaſ t conſiliũ · tuitue · t confortare · t iuuenaleſ · Eliadathaſ · Ela · maledicta · t ipi · Etaon uoluntaſ t conſiliũ meo⁹uſ · Eliſe · di mea ſaluſ · Felechi · admirabiliũ · Faddoia · redemptio dñi · Gaber · uir · t iuuenſ · t fortuſ · t uirtuoſus · Goneabath · furtũ filie · Gonath · arrogantia tua · t ort⁹ tuus · Geezi · p rupũ uidens · t uallis uiſio · Gir · duuſio · t peſio Gozan · tonſio eo⁹ · t fortitudo eo⁹ · Gabe collis · Gadalia · magnificuſ dñi · Iezabel cohabitatrix · t ẽ fluxus uan̄ · Iechonia · ul ciſcit⁹ pplin · Iair · illuminauit · Iacon · ppatio · Iheroboam · diiudicans pplin · t diiudicans ſupn̄ · Iellai inſule holocauſtũ · t ſacrificiũ · Iosia · cui eſt ſacrificiũ dño · t ſaluſ dñi · ut fortitudo dñi · Ieu · ipſe · t ẽ · Iecam q̃ſ ẽ ut excelſus · Iosaphath · dñi iudicium · Ienda · plenitudo · t circũciſio · Iehen · edificatio · ut candida · Mageclo · cenacla ei · Macha · peccatrix · ut peciſſa · Macef · define · Maol · chorus · t plenitudo · Merab · de multitudine · Malatrha · deſpiciens · ut de uiſione · Machonoth · fuleta · q̃ greci baſeis uocant · de ſiecotaiata · Melloth · plenitudo · ut adimpleta · Mechaia · q̃ſ hic · adubiũ loci · ut q̃ſ iſte · ut q̃ſ dnabit · Mosae · ſaluificator · t a ſaluatore · Naphadoz · diſpſage neratio · Netna · ymago · Neiſoth · ſtatio · Nabaoth · conſpicuus · t ſeſſio · t exclusio · Nadab ſponte · Naaman · decor · Nenſib · ſtans · Neuſi · tangens · attre · ẽtans · t palpans · Omri · criſpans meuſ · ut manipulus meuſ · Oza robuſtuſ dñi · Olda · deſtructio · ut diuerticlm · Tria nõia q̃ ſequunt̃ · p ꝛetenſam lectiõ legenda ſunt · Obedia · ſeruiens dño · Og · congregans · Ofir · infirmans · Rei · paſtor mſ · Ramoth · uiſio mortuſ · Razon · miſericors · t ſacerd⁹ · Roboã · impẽs ppli · ut latitudo ppli · Sunamith · q̃ cũq; mœre & · t mortificata · Siſa · tẽptatio · t farnatiũ · Saalabim · aggrauans intellectũ · Socaramuſ · Sarcha · ꝺblatio eo⁹ · t demolito⁹ · t coangustantes · Syon · ſpecta · t mandatũ · t muũ · Saba · captiua · Sathan · contrarij · ut aduſarij · Suba · incenſa · ut contens · Sadala · lat⁹ el · alatere · ñ alatitudine · Sarath · lepra · Selac · biſſuſ · ciliciũ · Sichima · humeruſ · Semeia · audiens dñm · Somer · cuſtoſ · Salu · miſa · Saphar · denudere diſſipare · Sigab · ſuꝑtollere · Sarepta · incendiũ · t tribulatio panis · Sydonia · uenatio · mutuus · Saphat · iudicans · Sedechia · iuſtuſ dñi · Thaphat · paruulus · uenit · Thabremmon · bon̄ ad uidendũ · t bona ſublimitaſ · t bona uiſio eo⁹ · Hucuſq; p · t ſimplicẽ lectiam legiũ · er in aſpiratõe addita legendũ · ẽ · Thanac · reſpondit ubi · Thermath · exploratio redẽptionis · Thaphiſa · claudicatio · ut reſponſio uite · Theodo⁹ parilluſ · Themo⁹ · ſmirna · Tharſis · exploratio gaudii · Thaſnes · coopte ſignũ · que ſignificant̃ grece cyechaio⁹ · dr · Theraplacens · Thebin · palea mea · Theſbi captiuans · t ſitiens · Zoelech · tẽtum · ſe · t ꝓtractũ · Zabat · fluens · uerus · q̃m uulgo tritonẽ uocant · Zenri · iſte laſciuens · t amaricans · Ppriꝫ eñ nom̃ ab amaritu-

dine

figuratum est. Zana. iniquitas. Zauadia. donata dñi. De regnor. lib. iiii.

Abiel uuuens. do. t uidens. do. Abirā pat̄ excelso. Azael. uisus. do. Adad. patruus. t patruelis. aut tetus. Azaria apphendens. dñm. t fortitudo dñi. aut fortitudo ei. Abana. laptoes ei. Athalia temp̄ dñi. t temp̄ ei. siue temp̄at dñi. Aramathar. deciens ei. Armon. lux eor. t archa meror. Amessia. robustus dñi. t ppls. elatus. affec. grunebir. t apphendet. Amia. robustus dñi. Amathy. iustas mea. Azaria. adiutor dñi. Affith. libertas. Argob. maledicens. excelsū. Ariel. leo. dolor. sagitta luminis. Achaz. continens. t comphendens. Ala. infirmitas. Abur. luctor. t uultū. Aloma. delectū. Aramelech. stola regis. ut decor regis. Anamalech. respondens regi. Abisa. uoluntas mea in ea. Alaph colligens. Arphat. sanans. t sanatus. Aney. ñqd gmotus est. Amos. robustus. Ararat. armenia. ut mons. uultus. Assaradan. uincens. ut eracutus. Arus. incisa. taurea. Adaia. testimoniū dñi. Aricha. fr̄ mis surgens. Alaia. faciens dño. Achobor. musdarsi. sol. Amuthal. calefactū vel. Auul stulte. ut insipiens. Baalzebub. deus oranis muscā. Baalsalisa. habens tricum. Badachar. uenit gpungi. Bethagan. dom̄ ozri. Beccacon. dom̄ sculta. Basan. confusio. t pinguedo. t siccitas. Bedec. instauratio.

Berada. filia decoris. Baladan. uens. t sibimet tudicans. t uanitas. p semetipo. Baselechath. adipe. Bethym. domus. Cabalaa. precipitauit. Cadesim. gmutata. t effeminati. Caree. calui. Hucusq; p.c.

simplicem legerim. eyrim. aspiratione addita. pferendū est. Cabratha. electio. sup hoc in hebraicar̄ questionū libris. plenī disputatū ē. Charuth. consilio. Charanra. t foram. Chomari. echini. Ezer. sepatus. ut scificar. Elciau. pars dñi. Ephtiba. uoluntas mea in ea. Eleiau. ppe dñm est. Ena. ecce hec st̄. Enathia. ad dolantē. t dolantē. Quatuor nōia q̄ sequunt̄ p̄ exercensa luctam. pferam. Eloth. arietis. signū. tarietatio. Elia. dñs mei. Eliachim. resurrectio dñi. Esaias. salus dñi. Farfar. fodientes. t dissipantes. t talpe. fuit. ruina. ut addens. facies apiente dño. ut oris assūptio. Faleser. cadens princeps. t cadente p̄ncipe. Farurim. concisi. faseat̄. transcensus. t trangressus. Fadan. redemptio dñi. Sebblaa. ablocbet. Iodabe. dñi cognitio. Iosabe. ū ē. saciat̄. Isachar. dñi memoria. t q̄ ē. memor. Iozabab. dñi dos. t q̄ ē. dotat̄. Ioaad. ū ē. retinere. t dñi retentio. Ioadma. dñi dedicata. t q̄ ē. delicata. t tenella. Iectel. cet̄ dei. t auxiliū dñi. Iona. ū columba. t ū ē. donat̄. ut dolens. Ichalia. fortitudo dñi. Iothan. consūmatus. ut p̄fectus. Iezechia. apphendens. dñm. t fortitudo dñi. Ioac. ū ē. fr̄. ut dñi frat̄. t facta fris. Iathaba. peccantes. mea. Iodaamabilis. dñi. t amabit ei. Ieremias. exercitus. dñi. Iezonia. audiens. t auscultans. dominū. Ioachim. dñi resurrectio. t dño suscitante. t ē consurgens. Isaia. onus. ut assūptio. Mathan. donata. t donans. Illa naen. consolans. Maana. consolatio. t mu. ñ. t sacrificiū. Mecdon. aque eor. Mochora plage ei. Maradoc. amara. t arrogantia. t gmentia. Messalē. reddens. t redditio.

ayalena · sela · ayazoroth · zodioh · que duodecī signa asserunt mathematici · ayaloch rex · ayesu uarietas · ayageddo de temptatione · ayathania domū dī · aye chenoth · fulcture · quas baseſ t ypocau stas · i · suppoſitioneſ poſſumuſ dice · ayaſephat · ſpectatio · t contemplatio · aye rodac · amaritudine mittens · ayanza ramoth · dentes · t fuſcinule · q̄s greci ancylas uocant · ſlaboe · ppha · ut pphans · naaman · decuſ · t gmotio eorū ſlergal · lucerna acerui · ſlaazab · ppha ut tunc · t ſellionis imitū · Hoeſtan · eſ eor · ſluuue · feta · t gmen pulcitudinis · ut ſpeciosa · ſlesrach · fugituus · tener · t temptatio teneta · ſlechora · furace · el · ut aromata · ſlecho · percuſſi · ſlabugodono ſor · ppha · laguncle · anguſte · t pphans iſtius modi signū · t ſellio in agnitione anguſtie · ſloostiha · eſ el · ſlabuzardem p phauit · palaſ · q uentulabra uulgo nun cupant · t ppha · ia alienū uidit · ſlachania · dante dño · Rechab · aſcenſio · t excelſa · Ra malia · excelſus dñi · Raaſon · curſus · t g temptatio · t placentia · q̄d ſignificant greci zoriam uocant · Rapſaris · princeps eunuch · t magiſter · ut maior eunuchus Rapſaceſ · princeps deoſculans · t multe · oſcto Raphes · uolucres · t curſū oris · Rablai multū h · Ruma · excelſa · Rablath · multa uſtam · t multitudo · Sumen · dentes · ut cocci neū · ut uarietas · Samaria · cuſtodia · Sab lath · requies · t intimiſſio · Sir lebes · t aula q̄m uulgo olla uocant · Saderoth ypocau ſto ai · ayonia · t porcus publice · Sabia · ca prea · t dama · Sela · ſemp · Semath · audi

ens · Saalum · residens · Salmana · ſar · præfectus · unctio · t adunctionū · Sepharuaym · litte · libri · Sechotanoth · taber nacula · ut umbra · filiarū · Sennacherib · tollens · ut leuans · deſerta · Sophnas · ſe dens · ut reſidens · Saeſdema · peſtilens aer · quē greci anthracoſ eriam uocant · Sarasa · princeps · tribulationis · Saphan · la bium · el · Sademoth · arua · t regiones · Sara ia · unctus · Saphania · abſconſio dī · t præ ceptio dñi · Omia · nota · p · t · littam ſubdita · ſine aſpiratione · addita · legenda · ſine · Thapſe · in dignans · ut ſellio offendicula · Theglath · phal migrans · actiua ſignificatione · intelligen dū · eſt · q̄d greece · apoxyzoh · dr · i · aluus · in ferens · Therechach · ſubuſio · q̄d melius greci anthracinē uocant · Thartham · turris · dedit · ut ſuperfluus · t elongans · Thalaſar · appenſus princeps · Thalar · diuitie · hec · patientia · the rach · elongauit · t ut nom · ppū · figuremus · pculus · Thof · preceptio · oris · t gehenna · The traphi · incendia · ſi melius imagines · t figē q̄s greci ayorfomata uocant · Thamaech · conſolator ·

Abeſſalon · pater pacis · Alaph · congregans · Aleph · mille · t doctina · Ain · fons · t oculus · Baalfeor · habens · hiatum · t habens · oſ pel lis · t pellitū · Beth · domus · Babilon · confuſio · Cadeſ · immutata · t ſca · Choph · uocatio · ut auis · ſi melius · exculſio · q̄m greci exrroyga uocant · Cedar · tenebre · t meror · Chuſi · e thyopes · Calyp · manus · palma · t uiola · Beleth · paup · ut tabula · ſiue · ianua · Ezraites · ſe men dī · Ermon · anathema eſt · t anathe ma · meroz · Ephratha · frugifera · ſiue · re dens · he · ipa · t ita · t ſuſcipiens · heth · unus

uel uiuacitas. fe. os. ab oze. non ab esse
t laqueus. t decipla. Gebal. deficiens. t
diminuens. Gimel. retributio. t plenitudo. Jemini. dextera mea. Jditun. exiliens eos. t saliens eos. Joth. scientia. t principiu. aut dnator. Lamech. doctna. t disciplina. Memr. q. t ripis. tac. Nun. fer. t piscis. t sempitnu. Res. caput. Salmoe. umbra offendicli. t sentiens. ut imago fortitudinis. Samech firmamtu. licet qda erectione. t adiutoriu. t fultam putent. Sin. dentes. Sade. regio. t iustitia. t ueniatio. Thech. bonu. Quatuor noia q sequunt aspiratione addita pferenda sc. Thabor uenies luim. t uenuat lux. Tacu. signu. t subu. Thalasar. appendit pncipem. Thobel. au ferre. Vau. ripe. Zebee. uictima. t hostia. Zaith. oliua. t fornicatio. t hec.

A Ith. condempnatio. Aelamite. despicientes. t compati. Asaph. congregans. Aran. ira. ut iracundi. Anee. nunq. gmotus e. Aua. miqtas. Adramelech. decor. regnu. ut decor. rex. Aserdan. umbra. cutis. ut iudicii. t eracuatus. Achor. turbatio. t tumult. ut pusio. Barachia. benedictus dns. t benedictus dns. Bosra. in oblatione. Baladan. uenies. ea iudicare. Bel. uetustas. t absq; cruce. confusio. t plage glumationis. Charchagmis. seruitutis. Cyro. heredi. Vuo noia q sequu. t aspiratione addita sc legenda. Chalane oms. Chelciau. pars dni est. Vimaon. sufficit eis merc. Pesech. calcatio. t unctio. Dodanim. patruelis. Emmanuel. nobiscu dr. Eleale. ascensu. t conscensus. Eglaim. uitulu. t iuuence. Ezao. uisio. Trianoia q sequunt pextensam litam legenda sc. Elamite. ecq. t compati. t despicientes. Epha. resolut. t effundens. Elimarie. tes. t deficiens. Face. apiens. Futh. induite. Gebim. fosse. Gozan. nur. ecu. Jasub. reuertens. Jaal. dimidiu. t fuit. Jaod. cure fiat. s. mel. confitens. ut glorificans. Jherusalem. uisio pacis. Laisa. leo. Luith. maxille. ut gene. Lut. utilis. ut declinans. t utina. oxadian. miqtas. Magio. gutti. ut de fauce. Magmas. unle. tbutu. t de tactu. Madabena. a saltu ei. Nensis. ab oze. Nabaoth. amara contio. t pcacitas. Nosoch. capientes. Habac. pphia. t uenientes. Nenrith. pardoq. ut apostataru. Ninue. feta. t germen pulctudinis. t speciosa. Nasara. germ molle. t tenerti. Nabo. sessio. t supueniens. Ozia. fortitudo dni. Oroni. foratu. meroz. Ramalia. excelsus dni. Reseth. aeoocpotoz. Rabba. multitudo. Sozech. optima. t electa. Sichera. ebrius. Seraphim. ardentes. ut incendentes. Syloa. missus. Syon. specla. Sabaoth. exercituu. ut uirtutu. Samaria. custodiam eoz. Suphur. uritu. Sabama. tollens altitudine. Sargan. pncepe. cti. Subnan. sedens. ut reuerens. Sisaim. egrediens. Saron. pncepe. meroz. t cantans. tlitia. Saraiar. pncepe. tbulationis. t elatio angustie. Sabaim. captiu. Saba. captiuitas. Thabeel. bon dr. Thanc. mandans. humilia. Zacharia. memor dni.

B Beeri. puteus meus. t in lumine. Baali

in supiorib⁹ ut habentes aut uiri Vbe
laim palate Jaram dñi ḡsumatio t per
fectio Jezrahel sem di Jarib diudicans
tulcisens Jerebeel iudiciū di t diuidi
cans supior Maamad desiderabilis Osee
saluans t saluatus On mutilatas t odo
t miq̄tas Salmana ḡsumat t pfectus
Saboim statio t stantes

A Amos fortis t uir robustus ut pplin a
Auellens Accaron gregis pastura t in
pascens qđ grece dr eis ἀπὸ τοῦ πήγνυμι ποτοιε
Amessia fortis dñi t pplin leuans Gaza
fortitudo eius Gog domat t tectum Ghaleb
rex iir Rephan factura uia t requies mea
Theman auster Thecue tuba t bucina
t percussio q̄m greci κρούειν uocant
A Achaz apprehendens t tenens
anachim humiliatas conuenas Michteas q̄s
hic ad⁹ubum loci t q̄s iste Moraschi hereſ
Neuroch apostata Ninue ſpeciosa Nau
gsolator Senā habundantia
F Ahuel latitudo dei t apiens dr Jobel
incipiens t est dei
Abdias seruus dñi Gothia uitas mea
ut fidelis mis Iona columba t do
lens Joppe pulcritudo Saraphath incen
diū Alcesei aduocati
Abbachuc complexans Maria dicente
dño t uerbū Agadalia mag
nificatus dño t magnificus Sophonia
abscondens eū Salathiel petens dñm t pe
titio dñi Sabath sceptrū t uirga Sedrac
decus meū Aggeus festiuus t
sollepnis Josedech dñi iustus t iustificat
Zorobabel princeps t magister babilonis
ut aliena translatio t oriens in babilone

A Addo seruus t testis ei
ut fortitudo ei Asael factura di Ana
neel gratia di Chaseleu spes ei Ragom
hyemps t multū delectum Rama excelsa
E Eli deus mis Malachi
angli mis Thelbues captiuitas
A Anathoth responsio t respon
dens signū t obedientia Amon fidei
ut nutriens t onus Achobor mus Ana
ma gratia dissipata t grā di Azor ad
iutus Amasia factura dñi Ananeel
cui donauit dr Asedemoth arua uel
suburbana Ananeel grā di Azeca clau
sam pessulo ut robustam Abana pat
gram Anan grā Ania grā dñi t donās
dñs Abdiel seruiens deo Abdemelech
seruus regis Asa factura Aphec furor
alien ut uita dissipata atq̄ distrusa A
zan fortitudo ei Awer suffossa ꝫ melt
mitice Alasa tplex t consternata Alvi
questio t uallis ut uuet Arphat sanās
Ascenet ignis ira aspis Amuthal cale
fem tos Auil stultus insipiens Buz des
pectus t contemptus Baruch benedictus
Baalis habens uirū Baasa uenientes
Bosor tribulatio Bel uetustas Cariath
iarim ciuitas saltuū t siluarū Colaia
uox facta Cedron tristis mens dolor
Cariatham ciuitas t oppidū eor Carioth
occursus ignis Hucusq̄ pc simplicem
lectam legim erin aspiratione addita
pferendū est Chelcia pars dñi Caboni
man spinarū t aceruus spinarū ꝫ me
li pparationis licet plerug hebreor liba
ut crustula significari putent Camā
similis eis Charmanes agri congregat

uel agnimento quasi armentum Chamos congregatus Dedan hoc iudicium Balaia hauriens dñs t pauperu dñi Bibon sa tis intelligens Ve blataim palata eoꝝ Emmon ecce hec t sunt Elnathan ad dantē t addentem t donū di Esebon co gitatio meroz Elasa ad faciendū Ezri el adiutus ado Hutusqꝫ p breuē e lutre tam legim grm p ferrensū legam elem tū Elam oppositi ut abiecti t compositi Elisama dñi mis audiens Ephai defec tio mea Elisame do aduuante Elom exercitatus fortitudinis Fesoz os nigredi nis Fathures decepu calcatus t bucella conculcata firmata Tatao nechao dissi pans ppata Samaria retbuens dñs ut osumans dñs Carab scabies t incolatus multū Samuel retributio Jeremia erudi dñi Jechonia pparatio dñi t sic factus Jezonia auscultans dñm Jedaliau ma gnifice dñi Joachal robustus fortis Sera ia timens dñm Jonatha dñi donū t co luba dedit Juchal potens Joanna erat donans t dñi donū Jazer auriluat Aya laia facta dñi Mozithi heres mis Moloch rex Mathama man t donū Malchia rex mis Meselapha speculatio t contemplatio Magg dalo magnificentie t turri Mephaat aque impet Maon habitatiū Melchā rex eoꝝ Mardach amara contritio t pu dentia Medom mentientes Neelamites hereditas cuiusdam Neeria lucerna di Nathania donū dñi t dñs dedit Nergel luc na acerui Nabusabaru calcatū temp Nechao patus iste Omne uerbū Excep to hoc nomē quatuor q sequunt p ferren

sam uocalem legenda sunt Ophat obri zū Est autē genus auri qđ greci kippon uocant Oiade el scientia t ipe cognouit ut dñi scientia Osai saluauit me Ornam forum metrus Rachab quadriga t ascendes Rapsaris princeps eunuch Ragmag princeps cibi Rablatha multa hec t multū iste Se dechia iustus dñi Sior firmamentū nouum t tbidi Sor fortis t pet t tyrus Selac bissus sacci t man sacci Selom translat trestitu ens Samaia audiens dñm Saphane labiū el Salom retbuens t pacificus Sephela hu milis t campestris Selemeia reddente dño Saraia princeps fuit Saphathia iudicat dñs Sarasan princeps tbolationis Samgar nomen aduene Sarsachim princeps eunuchoꝝ t ruf ne Saphan choerogryllus lep t erici t labiū eoꝝ Sabama attollens excelsū Segon loqla inuculus Thaphnas insanū os serpentis t optū ligniū Duo noia q sequunt p t litteram aspiratione addita fr legenda Thoph gehen na ut poetm ozis Thaamat dedit indigna tionem t bilem

Asphanez equoꝝ domitor Anania gra dñi Abdenago seruiens tacco Amalasar di xit princeps Arioch ad similitudinē rectigens Assuerus atum el t beatitudo Astages uoluntas ut consiliū festiuitatis Albaceū ā pleransecos t suscipiens eos Artaxerses lu men silentio temptans Baltasar capillus capitis Barimomutando t putei t inuen tre Bel uetustas dura loquens Elam scla ria t sempitna Fortonmun diuisio pfecta ppli gtosi Et de hoc qđ nobis uideat in libris hebraicaꝝ questionū plenū dyrim Joachi cui ē prepatio Ezechiel fortis dī t apphen

dens

nomen dñi Jezania uires ei tauscul
tante dño Jobab inimic t est pat Simoth
adducet mozrem Jsar minuta t paruu
la Jazabel stylinū fluit sanguine t m
sura Chisael q e salus dñi Chilach q trs
ut de grudio Mane numquid cycha
el qs ut ds p se temptans Susanna lili
um t gra ei Sennaar dentis uacuefa
ctio Sidrac decorus mis Susis eq tatio
ut teutens Vlay palus a palude na pa
lo t dolor femoris t umbracli

Azur aduersus Achetechi mtficiens
t demoliens Assuri ignis illumina
tionū dra ira t iracundus Jm mutilis
t ydolū Aenagallim fons t ocls uituli
Azara crepido Auran iracundia Ariel
leo di Aser beatitudo Arsemel silentiū
circūcisionis Achal omnia Aradi deponen
tes Aclamite apposita t collati aut obiec
ti Buzi despectus siue contemptū Bana
la edificiū dñi Berotha putei ei Baal
meon descensio humit Bagazim in er
celso contemptū Bubalis os t labiū exprī
menti Beth filia ut mensura Cariathi
ciuitas eoz Cedar tristis t tenebre Ca
des mutatus Cur gelu hucusq p c simp
plicē littam legerim eyrin aspiratione
addita legendū e Chobar grauitudo
ut grauitas siue uxta electū Chochod
cartaginenses Channa fundū t ppatio
Chalamath gsumauit siue mensus est
Chaldei quasi ubeta t qsi fera t qsi demo
nes Chethrechi disponentes p q in greco
hr diasso eqestoi Cennon agnitio lu
minis t cythara Chercoz cognita obla
tio Chelbon lacteus Chalamar omis
amaritudo Chomoz lacessiones Debla
ta palate Diospolis annuens sz melius
deblata grece iouis ciuitas Esem el elec
trū Elisa ad insulam t ds saluator El
bon robustus fortitudine t di fortitudo
Ethalon in cunabla meroz Ezer fortī
tudo t auxiliū Emmer sermo t uerbū
Eschani habitantes contemptū Eliser
ds e sz t di salus hucusq p e breuem lit
tam legimus eyrin p gertensū legam elem
tū Enagallim fons ut ocls uituloz Ela
sempitnū siue scūm t aliscacoppotx eoz G
pha mensura Engaddi ocls ut fons hedi
Enon fons fortitudinis Felechya salus do
mini Futh libia Fennag nudus Fares diui
pans facid usitatus t usitans Gaze gazo
phylatiū fortitudo ei Gog tectū Gomoz
ysolatio Galali uolutabra Galilea uolu
bilis siue trānsmigratio facta Jezechiel for
titudo dñi Jezonia auris ei hm mensura
Job ortiosus Jr uigil Jydi nati Chaalmeon
habuerūt habitationē t de habitatione Me
sech amentes t trahentes Magog qd tectū
t de tecto Megia despectio Nathalaim con
sumatio eoz Magdol magnitudo t turris
Nagalim transmigrationes t colonie Na
naim de reqe Noe reqes t gemitus Nolla
tabernaclin Nolibama tabernaclin meū
Nepha estus Hucusq p o breuē littam le
gerim eyrin p cō tomega ertensa legendū e Ozam
abiit Ora irati Ophar uolantes Osia sa
lus dñi On dolor ut meroz Rabbath mul
titudo Raama tonitruus Rodie risio iudi
cii Ramoth risio mortis Regina militia
q piam Semel ydolū Et notandū qd lati
nus sermo sit in hebraicis uoluminib a

similitudine unde ⁊ simulacra dicuntur
Saphan ceruus t lepus t labiū ei Sela um
bracliū ei Semoth nōia Saur tolle nou
tatē t deus lucerne Soene gyrus ei t serpē
tes Sem ⁊ eramel Sodada lat ei a late ñ a
latitudine intelligendū Sabari circuire
montes Saphurus speciosus egregi Sua sal
uatoris Sauls ēpratio Sachaim libri t hysto
rici Sonā pecus eoꝝ ut dentes eoꝝ Tanis
mandatū humile Taphnas stupens os serpen
tis ab ore intelligendū ē non ab esse Ereptō
hus duoby nōibz cetera eiusdē lectē p aspiratio
nē legenda sunt ꝓferenda Thelabim dispsi
t sup hoc q̄d nobis uideat in libris hebraica
rū questionū plenū dyrim Thamuz ostū
mantes t contēptus ⁊ sup hoc in eisdem li
bris plenissime dr Theraphim figure Tu
bal deferens ut desertus t delatus Thogor
ma auellens t incolat cuidam Thaphnes o
ptū signū Thicon medicā Thau ostūmatio
Thalophs spectā Thobel uniūsa uanitas The
mora ostūmatio amaritudinis

A Rda abalienat ualde Ausithidi consili
atici ⁊ sup hoc q̄d nobis uideat in libris
hebraicarū questionū dyrum Asom silens
t os ei Adad patruet ut testis Baladad ue
rustas sola Barachiel benedictio dī Buzi
tes contēpsit me Bemaba inditiū ferens
Eliphaz dei contempt Elyu dī mis iste uel
dī dñi Gabis altitudo confusionis t serpo
boasset t poboabioi Gethā applicuert eos Job
dolens Ieuiathan addita mū eoꝝ Mararad
zodion ⁊ signa horoscopi Naamatites mo
uens mortem Naamath decor Ophat uo
lans Ophir infirmitas Raam usio ut
multū Raphaim gygantes ut medici

Rathamim iunipi Ram excelsus Sau
ceoꝝ cantalene Sophar specule dissipatio
t spectatōe dissipans t spectatōe uidebo
Saba conuersio t captiuitas Secheuu a
rietas Sathan aduersus Sur loquens Se
nec cymbalū Thopazius bonū

A Brahan pat uidens populū amina
dab pplis mis uoluntarii Abia pater
dñs Asa tollens dazia apphendens dñi
ut robur dñi ut fortitudo ei daz apphen
dens Amon fidelis ut nutrit si tam ab aleph
litta eyndiū hr Qd si eram scribi onustus
interpretat Abiu pat mis iste t pat mis ē A
zur adiutus Archelaus agnoscens leo dā
uere siue fidelit Andreas decorus t respon
dens pplo Alpheus fugitiuus fz meli mille
simi t doctus Amoza pplis securus t pplī illu
minatio Abel uapor ut lucē ut uanitas
Acheldemach ager sanguinis Syrū ē non
hebreū Booz in q robur t in po fortitu
do fz meli in fortitudine Bartholomeus
filius suspendentis aqs filius suspendentis me
Syrū ē ñ hebreū Bethsaida domus fruguum
t domus uenatoꝝ Baiona filius columbe Syrū
ē parit ⁊ hebreū Bar appe lingua syra
filius iona columba utroq sermone dicit Bech
sage domus oris uallium ut bucce Syrū est
ñ hebreū Odam putant domū marillarū
uocari Bethania domus afflictionis ei ut
domus obedientie Barachia benedictus dñs
ut benedictio dñi Barraban filius magistē
Syrū ē non hebreū Carpha inuestigatio
t sagar fz meli uomens ore Cadrantes
caligo t tenebre hūe nos p q littam q
drantē dicim Corbana oblatio Chana
neus possidens t possessio huc usq p

simplicem litteram scripta sunt nōia
q̄ greci p̄ k. efferunt. er in aspiratione
addita legendū. q̄m illi litt̄am chi uocant
Chanani negotiator. t mobilis. aut ipse
pauper. Chorazin hoc mysteriū meū. Cha
nanei negotiatores. Diabolus defluens. gre
ce ū dr̄ ēminator. Dauid desidabit ut for
tis manu. Daniel iudicium dī. t iudicauit
me dī. Estrom sagitta uidit. t atum eor
Essai. in sule libatio. h̄ meli incensū. huc
usq̄ p̄ breuem litt̄am legim̄. er in p̄ce
rensum legam̄ eleemosynū. Eliachi. deus
resurrectio. t dī resuscitans. aut dī para
resuscitabit. Eliu. dī mī iste. t dei m̄
mei iste. Eleazar. dī mī adiutor. Elia. dī
mī. Ely. Ely. lamasabathani. dī mī. dī mī.
quare me deliquisti. Fares. diuisio. t diui
si. Farisei. diuidentes. t diuisi. Gennasar
etus p̄ncipiū. Gehenna. de ualle sr̄. ut
ualles gratuita. Getsemani. uallis pin
guedinū. Golgotha. caluarie. Syrū ē. n̄
hebreū. Jhc. saluator. t saluaturus. Vt
litt̄e seruem̄ ordinē. aspiratione ēim in
plerisq̄ amisim̄. licet gramatici eam
n̄ putent litt̄e loco habendā. Isaac. risus
ut gaudiū. Jacob. supplantator. t supplan
tans. Judas. confitens. t glorificans. Josaphat
p̄ē iudicans. h̄ meli. dī mī iudicauit. Joā
n̄. ē. t q̄d est excelsus. h̄ meli. sublimabit̄
Joathan. o. sūmat̄ ut p̄fectus. Jezechia. for
tis dī mī. t confortauit dī mī. Josia. ū ē incen
sū dī mi. t in q̄ incensū dī mi. t dī mi salus. pot
ens fortitudo dī mi. dicit. Jechonias. p̄parans. ut
p̄paratio dī mi. Joachim. ū ē p̄paratio. t dī mi
p̄paratio. Joanna. cui ē gr̄a. t dī mi gr̄a. Jhe
remias. excelsus dī mi. Joachim. dī mi resurrec
tio. siue dī mī suscitans. Joseph. apposuit. t
apponens. Jherim. uisio pacis. t umebis p̄fec
te. Isaia. salus dī mi. Iscarioth. memoriale dī mi.
q̄d si uolum̄ issacarioth legere. int̄pretat̄
est merces ei. Potest aut̄ dici. i memoria
mortis. Jherico. odor ei. luna. k. litt̄am nos
supflua habem̄. excepto kalendis. unū sa
p̄ exp̄mim̄. unde consequent hic p̄termis
sa est. Lebbeus. figurat̄. nom a corde. q̄d
nos diminutive corculum possum̄ appellare
Manasse. obliuiosus. Matthan. donū. t do
nat̄. Maria. plerique estimant int̄pretari
illuminantr̄ istu. t illuminatr̄. smyrna ma
ris. h̄ m̄ neq̄q̄m uidet̄. Meli aut̄ at i ē
ut dicam̄ ea sonare. stellā maris.
siue amarū mare. Sciendū q̄ q̄ maria
syro sermone. dōna nuncupet̄. Matheus. do
nat̄ q̄ndam. Magedda. poma ei. t nuncia
Magdalene. turris. h̄ meli si ut a monte mo
tans. ita t̄rensis a t̄re dicat̄. Naason. q̄d
putant reg̃etū sonitū int̄pretari. h̄ ueri
ē augurans. t serpens eor. Nazareth flos
aut uirgultū ei. t mundities. aut sepat̄
ut custodia. Sēbit̄ aut̄ n̄ p̄ litt̄am. h̄ p
hebreū sade. q̄d nec s. nec z. litt̄a sonat. Na
zareus. mundus. Neptalim. discretus. ut reuinc
tus. t conūtur se. siue uoluit me. Obed ser
uiens. Osanna. saluifica. q̄d grece dr̄ cyon
oh̄. utrūq̄ aut̄ p̄ e rensam litt̄am legendū.
Rama. excelsa. t exaltata. Rachel. ouis. ut
uidens dī mi. Raab. lata. t dilatata. Rachab
ascendens. ut q̄rita. ut uidens. Ruth. festu n̄as.
Raaba. impet̄ ppli. Racha. uan̄. Rabi. ma
gister mī. Syrū est. Ramatha. excelsa eor̄
ut sublime ei. Salmon. sensibilis. t sensus.
Salomon. pacificus. t pacat̄ erit. Salathiel.

petitio mea deus. hec tria nomina ꝑ sin
littam scribunt. reliq duo in eyrodio sade
hyt. Sadoch. iustificat siue iust. Sydon
uenatio. Thamar palma ut amara. Tho
mas. abyssus. t gemin. unde ⁊ greece didi
m appellat. Thare. pascens. ut pastata
Zare. oriens. t ortus. Zorobabel ipe ma
gister babilonis. i. confusionis. Zabulon
habitaclm. pot ⁊ habitacli suba nuncupari
Zebedeus. dotat. t fluens iste. Zacharia
memoria dni. t memor dni. Zacheus. iusti
ficat. t iust. t iustificans. Syrii e in hebreu
Arimathia. altitudo el. t exaltat
Ap. est ipe. Abba pat. Syrii est in hebre
um. Idumea rufa. ut terrena. Isrl
ho uidens dm. fi meli rectus dr. Chana ze
lotes. unde in alio loco zelotes. malio chana
neus dr. Salome pacifica. Tyrus angustie.
Tyrus q ppe lingua hebrea sor dr. qd in no
strm sermone transfert angustia. Tyberi
uisio el. t bonitas el. Tabita cumi. puella
surge. syrii e. Tracomitidis cognatio tetrar
ftha. api. Abilenes lugentes. Abia pat dns.
Aaron mons eoz. Anna gra el. Aser beatus
ut beatus erit
Augusti sollempnit statuis. t sollempni
tate addita. Amos. onans. t onaut. Agge
sollempnitas. Adai robustus uiolent. figuratu
nom ab eo. q dr saddai. Arphasath. sanans. de
popatione. Ada. ho. ut tren. t indigena. Ama
us. ppls abiectus. Cesar. possessio pncipalis.
Cirinus. heres. q apud nos melꝰ effert ⁊ uerꝰ
pq littam. ut dicat qrin. Colan. diu manss.
Cinam luctus. t lugens. Capharnau. ager
ut ulla consolationis. Eseli. uicin infr. Eber.
transitus. Enoch. dedicatio. Enos. homo. huc
usq ꝑ ebreum littam legendum. ex mꝑ
extensum legam elementum. Herodes. pel
lis gloriosus. Elisabe. di mei salutas. t di mei
iuramentu. aut septm. Ely. ascendens. Elma
dadi. di mensura. Er. uigilans. aut uigilia.
Ena. oculi eoz. Elyse. di salus. Emanuel. faciet
di. fase. transit. t transgressio. p q nri pascha
legunt. Falech. diuidens. ut diuisit. Philipp
os. lampadis. t os manuu. Gabriel. confortat
ut me dr. ut fortitudo dei. t litus mea dr. Ga
lilea. uolubilis. aut transmigratio ꝑpetrata
ura. ut rota. Geraseneoz. suburbana. t colon
uspn. ibide. Jtee. montane. hyrii e. Jordanem
ur descensus eoz. ut appensio eoz. t diui
dens. iudicii. Jom. columba mea. Jannai. ꝑparatus.
Joiarim. dns exaltans. Jareth. descendens. ut
continens. qd greece dr. εμπρατων. Jona. co
lumba. Joanna. gra dns el. ut dns misericors.
Jarus. illuminans. ut illuminatus. Isanie na
tiuitas. temptationis. fi nimiu uiolent. leui
apposit. Lamech. humilis. q da putant per
cutiente. ut pcussu posse sonare. Lazarus.
adiutus. Loth. ligatus. aut declinans. aut
uacans. Moyses. assumptio. ut palpans. si
ue contrectans. aut urgens. fi meli er aq.
Mathatia. donu dei. t alicuido. Melchi
ser ms. Mathusala. mortuus est. misit.
Malaleel. laudatus. cti. t laudans dm. Mar
tha. uirtutans. puocans. sermone aute hy
ro. dna interpretat. t dnans. Naalon. au
gurans. Nau. osolatio. t consolator. Nem
lucna mea. Nathan. dedit. ut dantes. Na
chor. recens. Noe. requiescit. t requiuit. Naa
pulcra. Nimuite. natiuitas. pulcitudi
nis. t spetiosa. Petr. agnoscens. Pontius
declinans. consiliu. Pilat. os malleatoꝝ.

sed sciendum qd apud hebreos p. littā
n̄ habet nec ullū nom̄ ē. qd hoc elem̄
tū sonet. Abusiue ḡ accipienda q̄si p f.
littam scripta sint. Res capud. Ram. sub
limes. Reu pascens ut past ē. Sycera e
brietas. Om̄e enī qd inebriare pot. apud
hebreos sycera dr. Symeon audiens ut
audiuit tristitiā. Sedi ex latē meo. Semi
audiens. Salathiel petitio mea ds. Salmō
pax. Seruc lor ut corrigia t dependens
siue pfectio. Salem misit. Sem nomen
Seth posit ut ponens t posuit aut po
clm. siue ḡmen siue resurrectio. Sarap
tha incensa ut angustia panis. nom̄ ex
hebreo syro q̄ compositū. Symon pone
merorē t audi tristitiā. Susanna liliū ut
gra eius. s̄ melius si femininū nom̄ figuret
a lilio. Samarite custodes. Sathan ad
uersarius ut transgressor. Saba captiui
tas. Saducei iustificati.

Aennon oculs aut uel frons eor. Anania
donauit m̄. Banareem filii toni
trui. qd corrupte boanerges usus obtinu
it. Barsemia filius cec. quē ⁊ ipm̄ q̄dam
corrupte barthimeū legunt. Beelzebub
habens muscas ut deuorans muscas aut
uir muscarū. In fine ḡ nōis b. littā legen
da est. non b. musca enī zebub uocat. Ba
rabba filius patris. Cephas petr. Syrū est.
Cana possessio ut possedit. Ephraim fer
tilis ut auctus quē nos possumus ab augen
do augentiū dicere. Messia unctus i. xp̄c.
Manna q̄d est. Nazareth munditie. Saa
lim pugil ut uiole aut ortus aquarū. qd
breuius grece dicit. Bpyonta. Sychar conclu
sio ut ram corrupte autē sychem q̄ trans
fertur in humeros ut sychar legeretur
usus obtinuit. Syloe missus.

A Andreas decus in statione
uel respondens pplo. s̄ hoc uiolentū.
melius autem ē ut scdm grecam ethimolo
giam. apotoia napoc. hoc ē. a uiro uirtl
appellatur. Alpheus millesimus ut sup os
ab ore non ab osse. Acheldema ager san
guinis. Syrū est. Aegiptū tenebre ut tri
bulationes. Arabes humiles uel campes
tres. Annas donans. Alexander auferens
angustias tenebrarū. s̄ ⁊ hoc uiolentū. Ana
nias gra dni. Amos potens ut fortis si ta
men ab aleph littā incipiat ⁊ finiat in
sade. Qd si exordium sumit ab ain ⁊ con
sumatur in nun transfert in pplm diuel
lentem. Azot hebraice dicit esclod ⁊ scdm
pstinū nom̄ ethimologia h̄t ignis patru
elis. Ascalon ignis infamis t ignis ignobi
lis. Aeneas respondens aut paup ⁊ mise
ria. Agabus nuncius ut tribulationis nun
cius. s̄ ⁊ hoc uiolentū. Atthalia temp est.
melius declinatio dni. Amphipolis ppls ore
corruens. Apollonia disciplina t synago
ga eor. s̄ ⁊ hoc uiolentū. Ariospagos pri
mitiua sollempnitas. s̄ ⁊ hoc uiolentū.
cum atheniensis curie nom̄ sit q̄ a mar
te nom̄ accepit. Aqla dolens partiens. A
chaia soror laborans. Apelles congregans
eos. s̄ uiolentū. Arthemis i. diana suscitās
egrotatationes. s̄ uiolentū. Aristarchus
suscitans coronam. Antipatridem dantis
laudationē. s̄ uiolentū. Agrippa congre
gans subito. Adrias continens mala ut lo
cus malor. s̄ uiolentū. Adrimetina uidens
sublimiter. Appii forū libera ut fortis

ubertas. sz uiolentum. Bartholomeus.
ut sup. Barsaban. filiu reuentem. ut
filiu quietis. ex syro et hebreo sermo
ne compositum. Barnabas. fili pphe.
ut fili uenientis. ut ut plerique putant.
fili consolationis. Blastum. habente lu
crum. Barieu. maleficu. t in malo. Nonnul
li bariesu corrupte legunt. Bythinia
filia speciosa. ut inutilis. Beroea. fili ei.
Syru est. Bernice. eleganter. t electe co
mota. siue fili innocens. ex syro hebreo
que compositu. Capadocia. manu redep
ta dno. sz uiolentu. Cyrene. heres. Creta.
uocationis. ut uocate. int syru. et hebre
um. Caiphas. inuestigator. ut sagax. t
uomens ore. Cypr. tristis. ut meror. Cy
renenses. heredes. Cylitia. cet. ut luctus
aut assumptio. ut uomit ei. Cesarea.
possessio principis. Candacis. comutate.
Cornelii. intelligens circucisione. Clau
di. spes tranqllitatis. Cis. uomens uir.
t durus. Coloniam. reuelatione eorum t
uoce eorum. Corinthu. conuersatione eoru.
qm significantius greci noaltia uocat.
hoc e amministratione rei publice.
Crisp. sciens. ut cognoscens. Cencreas.
possidens sectatores. Choo. excussio. uel
prestolatio. Cnisdo. mentis excessus. Cau
den. recursu. ut retentione. siue clango
rem. Exceptis paucis noibz omia pene
ex e litta uiolent interpretata sunt. Da
mascus. sanguinis poculu. Derben. ge
nationis filium. t loquente. Dionisius.
diuidicatus. ut uehement fugiens. Da
maris. silens caprea. Demetrius. uehe
menter innectens. t in nimiu psequens.

Derbeus. loquar. uel ut supra. Drusilla.
generis pacifici. Dioscori. pulc ad tegendu.
St aute gemini castores. Eleonis. i. mon
tis oliueti. qd interpretat diuinitas. t ad la
borantes. Elamite. obiecti. oppositi. uel
despecti. Hebrei. transitores. Hermon. asin.
si p heth littam scribatur. Qd si p aleph. loqx
dicitur. Elimas. ad transgressione. ut trans
gredi faciens. Hermes. anathema meroris.
Erastus. frat ms uidens satis. ab sade uoca
bulu figuratu. Ellada. scientia. t ad ascen
sum. t dei scientia. Syra u lingua. dr sup
hanc. Hellemon. i. grecorum. ut ascendentes. t
scientia di. Efesum. uoluntas mea in ea. t
finis eorum. Euticheus. amens. porro grece dr
formatus. hebraice. transitorie. Euriclion.
comiscens. ut deorsum ducens. Que sequun
tur duo noia p extensam e littam legenda
sunt. Herodes. pellis gla. Esayas. sal dni.
Verum apud hebreos. ab. i. sumit exordium.
Phylippus. os lampadaru. Frigia. scissio
pectoru. Farao. denudans eu. t dissipator ei.
Fenicis. annuert. ut nutus. Fisidiam. os so
nit. qr ut sup dixi. p littam n hnt. io pisi
diam p f. efferunt. Felicem. ruina facte. t
timorem ei. latinu non est. Festu. ore mul
torum. i hoc latinu nom uiolent que hebraice
figuratur. Galilei. uolubiles. ut rotabiles. Ga
maliel. retributio di. Gaza. fortitudo ei. G. lit
tera addita e. Siqdem hebraice p am scri
bit. Gallionis. transferentis. Galatiam. mag
nificam. ut translata. Ganum. comotu. sed
meli ualens e. Jerosolima. uisio pacis. Johes.
in q est gratia. ut dni gra. Joseph. auctus.
Justus. parcens. t ipe eleuatus. Johel. inci
piente deo. t est deus. Jonathan. columba dans.

uel columba ueniens. Joppe pulcri
tudo. Italia mentis excessus. Jesar in
sule oblatio. Jasonis desiderantis et qui
mandatum fecerit. Julium incipientem.
Iconium preparatio uel consolatio. Li
biam uenientes uel introitus numero
plurali. Leuites additus. Libertinorum fa
cientium paleas. Lidda utilitas. Lucius
ipse suscitans. Lycaonia ad suscitandum.
Lystra decoram generans. Lidia quam di
cere possumus prodificatam. Porro grece me
lius appellatur. Ωφεαλισια. Lysias ge
neratus. Lycie lacrimantis. Laisa in
salutem. Omnia pene ex uel littera nomina
uiolenter usurpata sunt. Mathem
donatum. Maria illuminata uel ut supra.
Medi mensurantes uel mensurati. Meso
potamia eleuata uocatione quedam. Sed melius
a greco ethimologiam possidet quod duobus
fluuiis euphrate ambitur et tygri. Madi
an in iudicium uel ex iudicio. Moloch rex
uerum quem et melchon solent dicere. Marchus
excelsus mandato. Manaen castrum. Moe
sia attrectatio uel palpatio. Macedo quem
orientalem possumus dicere. Figuratum no
men ab eo quod hebraice legitur maedem. Miti
lene declinans uel transmigrans. Miletum
genantem. Mnasonem consolantem uel quies
centem. Mirra amara. Militene de infir
mitate uel mandatum humilitatis. Naza
reum mundum sanctum uel unctum. Nichano
rem stantem lucernam. Nicholaum stultum
ecclesie languentis. Niger ascendens. Nea
polim commotionem mirabilem. Naason
augurans. Petrus cognoscens uel dissol
uens. Parthi diuidentes perfecte. Pontus

inclinans. Pamphylia conuersi ad rui
nam uel diuisio cadens. Pontius declinans con
silium. Pilatus os malleatoris. Pecorum
fructus congregantes. Parmenam diui
dentes plenitudinem. Pascha transcensum
uel transgressum. Paphum redemptionem
cadentium. Parion discooperientem. Pergen
uoraginem. Phytonia os abyssi. Pricilla
agnoscens. Pirrus dissoluens. Pate
ra separans. Ptolomais deducens ad men
suram. Portium diuidentem duritiam eorum.
Publius tabernaculum eius. Puteoli decli
nantes. Hec omnia greca nomina uel lati
na quam uiolenter secundum linguam hebrai
cam interpretata sunt. Perspicuum puto esse
lectori. Romani sublimes uel tonantes.
Raphaim facture uestre uel laxitati eorum.
Rhode uidens uel fortis. Rhodum uisio
nem uel dissensionem. Regium pascua
eorum. Romam sublimem uel tonitruum. Sa
maria custos. Symonis obedientis uel
ponentis tristitiam uel audientis mero
rem. Samuhel nomen eius deus. Saducei
iustificati. Saphiram narrantem uel littera
tam uel librariam uel certe syro sermone et nomine
formosam. Stephanum normam nostram uel
scopon
cronon uestrum quo ueru et iacula diri
guntur. Sychem humeri. Synai uel finis
aut secundus interpretatur uel mandatum mensu
raque eius aut certe temptatio. Saulus temp
tatio respicientis uel securitas. Sarona
cantans tristitiam. Sydonii uenatores.
Seleuciam tollentem semetipsam uel expe
rimentum itineris uel exeuntem ad uocationem.
Salaminam umbram commotionis aut flu
ctus uel saluationem iudicii. Sergio

principi uallis uel ortuli. Saul expe
titus uel petitio. Silam missus. Syria
sublimis iuxta hebraicam ethymologiam.
Nam syria hebraice aram dicitur. Samo
tratia auditio reuelationis ut respon
sionis. Sostenes saluanti eos ut gau
dium da mihi. Sceua uulpecula clamans
ut loquens. Sosipater narrans. Scdus e
leuans. Samus auditus. Sicariorum ebriorum
Sebaste giro ut giranti ita tamen ut a
samech littera exordium habet. Salmonem
nomen habitaculi. Syrtim angustiam uel
tribulationem. Melius autem salustius a tractu
aut nomen impositum. Siracuse murus et
maceria letitie. Timonem ruminantem
ut pinguedinem. Thabita damma et caprea.
Tyrii coangustati ut supra diximus ab he
braico sermone declinatum. Troadem requi
em. Tiranni continentes eos ut con
fortantes eos. Tertulus placens stercore
et agere eorum. Taberne uisionis eorum et bo
na uisio. Hucusque per simplicem litteram
t. nunc per grecum legenda sunt nomina. Theo
phyle sursum ferens ut conuertens. greca
ethymologia eo quod amatur sit deo. Thomas
didimus id est geminus ut abyssus. Thodas lau
datio ut capiens signum. Tharsensis explo
rator letitie. Tyatira illuminata. Thessa
lonicensium festinantium umbram roborare
et firmare.

Abraham patris
Auidentis multitudinem. Helya dominus domini.
Esaia salus domini. Job magnus. Junia incipi
ens. Jason factus in mandato. Raab dila
tata. Sabaoth uirtutum uel exercituum.

Asya eleuans.
Bythinia uirgulcula et filia domini

Babilon confusio ut translatio. Capa
dotia manus redempta domino. Galatia trans
migrans ut translata. Marchus sublimis
mandato. Pontium declinantem. Sara princ
eps. Syras missus.

Balaam
uanus populus ut deuoratio eius. Bosor in tribulati
one uel carneus ut pellicius. Electe ascen
dentis. Capadocia manus redimens domino.
Galatia transmigratio. Gomorra populi
timor ut cecitas. g. in principio additum
est alioquin ab ani scribitur. Loth declinans
ut uinctus. Marchus sublimis mandato
ut defricatus et amarus. Noe requies. Pon
tius declinans. Paulus mirabilis. Sara
princeps. Symon audiens. Sodomis tacen
tibus. Sylas missus.

Dyostrepes spetiosus insulsus et decor
in saniens. Demetrius fortis ad per
sequendum et fortis uirga deicere. Gaius nobilis.

Aegyptus tenebre et tribula
tio. Adam homo. Balaam uanus
uanus populus. Cain possessio. Chore caluiti
es ut glaties. Diabolo defluente et clau
so in ergastulo. Enoch dedicatio. Micha
el quis ut deus. Sodoma pecus tacens. Moses
palpans

Abraham pater uidens
populum. Abba pater.
Syrum est. Achaia frater quis ut frater domini
aut frater eius siue frater meus dominus. Aquila do
lens et parturiens. Asia eleuatio et gradi
ens. Andronicus decorus ad standum et respon
dens et cogitans pastionem. Ampliatus populus
malleator. Apelles congregans eos. Aristobo
lus suscitans dolorem et germen. Asincritus
dirigens thuribulum. Beniamin filius dex
tere. Baal habens ut deuorans. Cencris

possidens sectatores. Ephenetum superindumentū. Ermen anathematizantes
mercūe. Erman auferentem. t anathe
ma nrm. Erastus fr̄ms ludens. t ungitās.
Tria noīa q̄ sequunt. ph. littam legenda
sunt. Helaias. salutare dn̄i. Helyas. dī
dn̄s. t fortis dn̄s. Herodionē. formidinem
Pharao. discoopiens eū. Hoeben ore edu
ficantē. t ouis filium. Hegon. dissidens. ut
diuidens. Hilogonū ore. precipuū. t ol meū
t mortū. Gaius. mobilis. t uallensis. Iesse. in
sule libamen. Illiricus. aduena. t elementū
t certe secm nersus. Lucius. ipse eleuans
t consurgens. Machedonia. orientalis. Nar
cissus. ascensus lectie. t luceria scindens. aut
colligens. Nereus. lucerna dn̄i. Osee. salua
tor. Olimpia. parientē. Paul. mirabilis. t
electus. Priscus. agnoscens. Phidam. tentantē
t dissuentem. lateta sua. Patrobam. dissol
uentē eum. ut uidentem eū. Quartus.
plangens. ut suprauenue. Rebecca. mul
ta patientia. t q̄ multū accepit. Rufū.
sanantē nos. t reficientē nos. Sabaoth.
uirtutū. t exercituū. Sodoma. pec̄ tacens.
t fulua. t sterilis. Syon. specula. Spania.
expectatio. ut accinctio fr̄ recti. hyspania
scribit. Stachin. facientē cantilenas. Sa
thanas. paba. t contrari. Solipat. saluas
dispsos. Trifenā. nnuentē. t reluctentem.
Trifosam. pspicue. Thymotheus. benefic.
Terci. adiungens. i. applicans se. Urban.
luce gaudens.

Apollo. miractm. t congrugans. col.
Barnabas. filī consolationis. Chozm
tis. cuel. t decurionē eor. Cephas. petrus
syrū ē. Crispū. scientem. Cloes. muesti
gantes. ut omis fr̄ melius conclusio.
ut consumatio. Damascus. sanguinis
pot. Epheso. uoluntas mea in ea. Eua
uita. ut calamitas. Gaium. gmor. Gala
tia. magnifica. ut translatio. Iudeis.
confitentibus. t laudantibus. Iacobo. sup
plantatori. Maranatha. dn̄s nr̄ uenit.
Syrū est. Prisca. cognoscens. Sostenes.
saluans. in tempe. Stefana. regtam
nr̄am. t iudicantem uos. Sabbm. rēqs

Asia. auferens. t pgens.
Arecha. stupor. t descensio. Heliar
cca. angustia. t cecū lum. t filī prenari
cationis. fr̄ recti belial. dicit. Iserite uri
uidentes. dn̄m. Troadem. rēqm. t latitudi
nē. Titi. querentē. ut bonū fr̄ melī. luctatū.

Arabiam. humilē.
t occidentalem. Antiochiā. pauptas
silentū. Agar. aduena. ut conuertens. Ci
licia. assūptio. ut uocatio. lamentabilis.
Iudaismū. confessionē. Iosiel. dn̄i. gratia.
ut cui donatū est. Petrus. dissoluens. ut
discaltiatas. Syria. sublimis. Syna. men
sura est. ut temptatio.

Beniamin. filī dextre. Clemens. eccle
siastes. ut concionator. Epafroditus.
frugifer. Euchodiam. apprehendentem
dn̄m. Philippenses. ol lampadarū. Phari
seus. diuisus. Phylipp. ol manuū. t lam
padarū. Synthychen. loquelam. t adolesche
am. q̄m dicere possum. cantilenā. Thessalo
nica. festinans. umbram. statuere.

Tristarch. mons. stature.
Superflue. Archipp. longitudo. opis. t insi
die ouis. ut insidie. dilatati. Barnabas. filī
consolationis. Colossis. nocifacte. Demas.

silens. Epaphra frugifer. ut eq̄dem ui
dens. Jhc. saluator. Justus. parcens. uel
ipi elatus. Jherapoli. iuditio supiori. La
odicia tribꝫ amata dn̄i. ꝫ meli natiui
tas expectata. Lucas. ipe consurgens. t
ipse eleuans. Marchꝰ. sublimis man
dato. t amar. t cert. attrit. t limat. Nim
pha applicata ori eoꝝ. Onesimo decoro.
ut respondenti. Titicus. tacens.

A Achaia. fr̄ mis q̄s.
ut frater mis dn̄s. Athene intpretan
t dissipate. Silas. missus. Sathanas. ad
uisari. ut transgressor.

A Abraham pat̄ uidens multitudine
Aegypt̄ tenebre. t angustie. Aaron
mons fortitudinis. Abel. luctus. Ba
rach. fulgurans. Cain. possessio. Dauid
desidabilis. ut manu fortis. Enoch. dedi
catio. Esau. rubens. t acerius lapidū.
Ebreus. transitor. Farao. nudauit uir.
t dissipauit. Fase. transit. ensus. q̄d in
terpretat̄ pascha. Gedeon. exp̄imentū mi
q̄tatis. Jhc. salus. t saluator. Juda. confi
tens. ut laudator. Isaac. risus. Jacob. sup
plantator. Joseph. addens. ut augmen
tū. Jherico. luna. t odor ei. Jepte. ap̄uit.
ut ap̄ientis. Leui. addit. Moyses. palpans.
t liniens. Melchisedech. rex iustus. Man
na. q̄d n̄a ē istud. Noe. req̄es. ut req̄es
cens. Raab. p ain media littam scr̄bat.
significat famē. si p he. impetū. si p
heth. latitudine. Sabbata. req̄es. Salē.
pax. Sara. p̄nceps. Samson. sol eorū.
Samuel. nom̄ ei ds. Syon. specta.

A Alexander. leuans
angustiā tenebrarū. Adam. homo.

Galatia. translatio. Gallia. tranferens.
Diabolum. defluentē. t clausū. Jannes.
marin. t ū est signū. Ephesū. uoluntas ei.
Eua. calamitas. t uita. t ue. Jamres. ma
re pelliciū. t mare in capite. Honesipho
rus. respondens narratione. Pontī incli
nans consiliū. Pilat. ore malleator. t ore
contundens. Sathanas. adūsari. Hymene
us dormitans.

A Aristarchꝰ. mons facture supflue. Anti
ochia. paup̄tatis silentiū. Aq̄la. dolens.
ut parturiens. Crescens. tenebrosus. Car
pū. scientē p̄spicue. Chorint. orit̄ ipe. Clau
dia. spes tranq̄llitatis. Demas. silens. ut
trenꝰ. ut sanguineus. Dalmatiā paup̄ta
tē grandem. Eunice. ornantis. Euodia.
app̄hendentē dn̄m. Ermogenes. uomens
eos in ualle. ꝫ meli mons scrutat. Epheso.
uoluntas ei. Erastus. frat̄ uidens. Eubo
lus. cohabitator. Figelus. occurrens. t con
trari. Filone. facie dn̄i. Filet. declinans. t
os meū. Galatia. magnifica. t translatio.
Iconiū. uocata. ut dura. ꝫ meli ū ē thala
m. Joide. ωφεα. Μοειχι. id ē. q̄ secuta est
utilitatē. Listris. utilitas angustie. t tribu
lationis. Lucas. ipe consurgens. t eleuans.
Lin. candid. t tibicen. Moyses. palpans. ut
contrectans. Membranas. ap̄tas. t manife
stas. Mileto. gen̄are. t q̄ est ei. Priscū. cog
noscentē. Pudens. indut̄ consilio. Roma.
excelsa. ut tonitruū. Troadi. seruienti.
Trofimū. dissoluentē thalamos.

A Artemā. anathematizantē. t contrban
tem. Apollo. mirabilis. Cretā. uoca
tionē. t consumatā. Nicopoli. germ̄ p̄tec
tionis mee. Zenā. ꝯmotionē ei. t ꝯmouens.

eum ut ipse requiescens

Apia continens et continentia.
Et libera. Archippo longitudini operis
demas silens. Epafram quem nos crescen
tem ut augmentum possumus dicere. Phile
moni mire donato ut certe os panis eorum.
Onesimum respondentem

Asia elatio. Amen uere siue fideliter. Aser
beatitudo et beatus. Egyptus tribulatio. Ar
magedon consurrectio tecti et consurrectio
in priora. Sed melius mons elatrunculis et mons
globosus. Alleluia laudate dominum. Balaam
uanus populus. Ephesum uoluntas mea in ea et
consilium meum. Eufrates frugifer. Filadel
fia saluans herentem domino. Gad temptatio
Gog. a cuius Ma. id est tectum. Jezabel fluxus san
guinis et fluens sanguine. Sed melius uel est ster
quilinium. Isachar est merces. Joseph adau
gens. Jhesus saluator. Laoditia tribus amabilis
domini et fuerunt in uomitu. Leui additus. Labad
don perdens per eo quod est interficiens. Sed melius so
litarius eorum. Manna quid hoc est. Manasse obli
uiosus ut obstupescens. Michael quis ut deus.
Magog de a cuius Mate hoc est de tecto siue
quod est a cuius Ma. Nicholaitarum effluxio ut
ecclesia languens et stultitia ecclesie languen
tis. Neptalim conuersantis. Paulo ori eorum
siue ori tube. Pergamo diuidenti cornua
eorum et dissecantem uallem. Ruben uidete
filium ut uidete in medio. Smirne cantico
eorum. Sardis principi pulcritudinis. Sathane
transgressori ut aduersario. Simeoni audi
enti tristitias. Sodome tacenti pecori. Za
bulon habitaculum pulcritudinis

Abraham pater uidens populum.
Adam homo. Amalech populus lingens.
ut populus brutus. Dauid desiderabilis. Eua
calamitas siue ue et certa uita. Ephraim
frugifer ut ubertas. Manasse oblitus. Naum
germen. Rebecca patientia. Sabbata re
quies. Syon specula. Syna mandatum siue
mensura et temptatio. Sathan aduersarius
siue preuaricator. Explicit

Inuestigatam diutissime questionem quantum nostre mentis igniculum lux diuina dignata est formatam rationibus litteris que mandatam offerendam uobis communicandam que curaui tam uestri cupidus auditu quam nostri studio sus inuenti. Qua in re quid mihi sit animi quotiens stilo excogitata commendo tum ex ipsa difficultate tum ex eo quod raris id est uobis tantum colloquor intelligi potest. Neque enim fame iactatione et inanibus uulgi clamoribus excitamur. Sed si quis est fructus exterior hic non potest aliam mihi materie similem sperare sententiam. Quocumque igitur a uobis deieci oculos partim ignaua segnities partim callidus liuor occurrit ut contumeliam uideatur diuinis tractatibus irrogare qui talibus hominum monstris non agnoscenda hec potius quam proculcanda prouecerit. Idcirco stilum breuitate contraho et ex intimis sumpta philosophie disciplinis nouorum uerborum significationibus uelo ut hec mihi tantum uobis que si quando ad ea conuerteritis oculos colloquantur. Ceteros uero ita summouimus ut qui capere intellectu nequiuerint ad ea etiam legenda uideantur indigni. Sed ne tantum a nobis queri oportet quantum humane rationis intuitus ualet ad diuinitatis celsa conscendere. Nam ceteris quoque artibus idem quasi finis est constitutus quousque potest uia rationis accedere. Non enim medicina egris semper afferre salutem sed nulla erit culpa medentis si nichil eorum que fieri oportebat omiserit. At quantum hec difficilior questio est tam facilior esse debet ad ueniam. Vobis tamen etiam illud inspiciendum est an ex beati augustini scriptis semina rationum aliquos in nos uenientia fructus extulerint. Ac de proposita questione hinc sumamus initium.

Christiane religionis reuerentiam plures usurpant sed ea fides pollet maxime ac solitarie que tum propter precepta uniuersalium regularum quibus eiusdem religionis intelligatur auctoritas tum propterea quod eius cultus per omnes pene mundi terminos emanauit catholica uel uniuersalis uocatur. Cuius hec de trinitatis unitate sententia est. Pater inquiunt deus filius deus spiritus sanctus deus. Igitur pater filius spiritus sanctus unus non tres dii. Cuius coniunctionis ratio est indifferentia. Eos enim differentia comitatur qui uel augent uel minuunt ut arriani qui gradibus meritorum uariantes trinitatem distrahunt atque in pluralitatem deducunt. Principium enim pluralitatis alteritas est. Preter alteritatem enim nec pluralitas quid sit intelligi potest. Trium namque rerum uel quotlibet tum genere tum specie tum numero diuersitas constat. Quotiens enim dicitur idem totiens etiam diuersum predicatur. Idem uero dicitur tribus modis aut genere ut idem homo quod equus qui a idem genus ut animal uel specie ut idem cato qui cicero quia eadem species ut homo uel numero ut tullius et cicero quia unus est numero. Qua re diuersum etiam uel genere uel specie uel numero dicitur. Sed numero differentia accidentium uarietas facit. Nam tres homines neque genere neque specie sed suis accidentibus distant. Nam si uel animo cuncta ab his accidentia separemus tamen locus cunctis diuersus est quem unum fingere nullo modo possumus. Duo enim corpora unum locum non

obtinebunt·qui est accidens·Atq; deo ꝑ numero plurel qm̃ accidentib; plurel fi unt·Age g̃ ingrediam̃ ꝛ unū qdq; ut m telligi atq; capi potest discrecia·Nam sicut optime dictum est eruditu ē hoc unūqdq; ut ipsum est·ita de eode fidem cape temptare·Nam cū trel sint spectāti ue partes·naturalis in motu·in abstracta a ΠΗΖΗΡΙΤΟΣ·consideat corpm formas cū matia·q a corpib; actu separi ñ possunt·· q corpa in motu sunt·ut cū terra deorsū ignis sursū ferat̃·habet q motū forma matie coniuncta·Mathematica sine mo tu in abstracta·Nec enī formas corpm specta tur sine matia·Ac ꝓ hoc sine motu·Que forme cū in matia sint·ab his separi ñ pos sunt·Theologica est sine motu abstracta· atq; sepabilis·Nam di substantia ꝛ materia ꝛ motu caret·In naturalib; g̃ rationabilit̃ in mathematicis disciplinabilit̃·in diuinis in tellectualit̃ uersari oportebit·neq; diduci ad imaginationes·ꝫ potū ipsam inspicere forma·
Q que uere forma neq; ymago est.
z q ee·ipsū est·& ex q̃ esse est·Omne nāq; esse ex forma ē·Statua enī ñ secm es·qd est ma teria·ꝫ secm formam q̃ in eo insinitatū ē·ef figies animalis dicit̃·ipm q es non secm ter ram qd ei matia·ꝫ dicit̃ secm eius figuram· Terra aut̃ ipa non secm catal̃ytzien·dr·ꝫ secm siccitatem grauitat̃ q̃ q sunt forme· Nichil g̃ secm matiam esse dicit̃·ꝫ secm ꝓ am formā·Sz diuina substantia sine ma teria forma est·atq; deo unū est·id qd est Reliq enī non sunt id qd sunt·Vnū qdq; enī habet esse suum ex his ex q̃bs est·id ē· ex partib; suis·& est hoc atq; hoc·id ē par tes sue coniuncte·ꝫ non hoc·ut hoc·singla

ruter

ut cum homo terrenus constet ex anima ꝛ corpe·corp̄ ꝛ aīa est ñ ut corp̄ ut aīa·Sīa par tes·Igit̃ nec id qd est·Qd uero ñ est ex hoc atq; hoc·ꝫ tam̃ est hoc illud uere est id qd est·et est pulcherrimū fortissimū q̃ q̃a nullo mutatur·Quo circa hoc uere unū in quo null̃ numerus nullum in eo aliud preter id qd est·Neq; enī subiectum fieri pot̃ forma enī est·forme subiecte ee ñ possunt·Nam qd ceteris forme subiecte accidentib; sunt· ut humanitas·ñ ita accidentia suscipit·eo qd ipa est·ꝫ eo qd matia ei subiecta ē·Vñ enī matia subiecta humanitati suscipit qd liber accidens·ipa hoc suscipe uidet̃ humanitas for ma ū q̃ est sine matia·ñ poterit ee subiectū· nec ū inesse matie·Neq; enī eet forma·ꝫ ma go·Ex his enī formis q̃ propter matiam sunt ite forme uenerunt q̃ sunt in matia·ꝛ corp̄ efficiunt·Nam ceteras q̃ in corp̄bs sunt abu tim̃ formas uocant̃ sed̄ imagines sint·Assi milant̃ enī formis his q̃ non sunt in matia constitute·Nulla g̃ in eo diuisitas·nulla ex di uisitate pluralitas·nulla ex accidentib; mul titudo·atq; idcirco nec numerus·Deus ū a deo nullo differt·nec ut accidentib; ut substan tialib; differentib; in subiecto posit·Vbi ū nulla ē differentia·nulla ē omnino plura litas·Quare nec numer·Igit̃ unitas totum· Nam qd tercio repetit̃ dicit̃ cū pat̃ ac filio ac spū sco nuncupant̃ trel unitates ñ faciunt plu ralitatē numeri·in eo qd ipe sunt·si aduerta m̃ ad trel numerabiles·ñ ad ipm numerū·Illic enī unitatū repetitio numerū facit·In eo au tem numero q̃ in rebus numerabilib; constat· repetitio unitatum atq; pluralitas minime facit numerabiliū rerū numerosā diuisitatē·

Numerus enim dupler est. Vnus quidem quo numerant̃ alter uero qui in rebz numerabilibz constat. Etenim unu rel̃ē. Vnus tal̃ q unū dicam. Duo rursus in rebz sē. ut homines ut lapides. Dualis tal̃. nichil ꝫ tantū dualis q̃ duo homines. ut duo lapides sunt. Et in ceteris eodem m̃. Ergo in numero q̃ numerant̃ repetitio unitatum facit pluralitatē. In rebz ū numero n̄ facit pluralitatē unitatū repetitio. Velut si de eodem dicam gladi un̄. mucro un̄. ensis un̄. Potest enī unus tot uocabulis gladi agnosci. Hec enī unitatū iteratio potiꝰ est n̄ numeratio. uelut si ita dicam. ensis. mucro gladi repetitio quedam eiusdem n̄ numeratio diuersoz. uelut si dicam. sol. sol. sol. n̄ tres soles essecerim ꝫ de uno totiens predicatum. Non g̃ si de patre ac filio. ⁊ spū sco. tertio predicat̃ deus. idcirco trina predicatio numerū facit. Hoc enim ut dictum est illis immanet q̃ inter eos distantiam faciunt m̃itoz. Catholicis ū nichil in differentia constitui entibz ipsam q̃ formā. ut ē. ee. ponentibz neq; aliud ee q̃m ē ipm q̃d est. opmantibz recte repetitio de eodem q̃d enumeratio diuisi uidet. ee. cū dicit. Vt pat. Vt filꝰ. Vt spūs sc̃s. atq; ꝫ trinitas un̄ dī. uelut ensis. atq; mucro un̄ gladi. uelut sol. sol. sol. un̄ sol. Sz hoc interi ad eam dictum ē significationē demonstrationē q̃ ostendit non omem repetitionē unitatū numerū pluralitatē q̃ ꝓficere. Non ū ita dicit. pater ⁊ filꝰ ⁊ spūs sc̃s. q̃si multituoem q̃dam. Hā mucro ⁊ ensis ⁊ ipe est ⁊ idem. Pater ū ac filꝰ ⁊ spūs sc̃s. de eisdem ē. n̄ ū ipse. In q̃ re paulisp consideranduꝫ. Relatiuis enī ipse ē pater. q̃ filꝰ minime inquiunt. Rursus idem alter q̃ alter. negatur. Non est g̃ inter eos in re omi indifferentia. Quare subtrahat numerus. quem ex subiectoz diuersitate confici supius explanatū est. De q̃re consideraburn breuit. si prī illud quemadmodū de deo unū q̃doz p̃dicatur premiserim. Dece omnio predicamenta tradunt. q̃ de rebz omnibz unūsquodq; p̃dicantur. id ē. substantia. q̃litas. q̃ntitas. ad aliq̃d. ū. q̃ndo. habere. situs. facere. pati. Nec g̃ talia sunt. qualia subiecta p̃miserim. Nam pars eoz in reliquarū rerū p̃dicatione substantia est. pars in accidentiū numero ē. Ar ꝫ eū q̃s in diuersa̅ uerterit p̃dicatione cuncta mutant̃ q̃ predicari possit. Ad aliq̃d ū omnino n̄ potest predicari. Nā substantia in illo non est. uere substantia. ꝫ ultra substantiā. Item q̃litas ⁊ cetera q̃ euenire queunt. Quoz ut amplioz fiat intellectus. exempla subdenda sunt. Nā cum dicam dī. substantiā q̃dem significare uidem̃. ꝫ eam q̃ sit ultra substantiā. Cū ū iustus. q̃litatem q̃dem ꝫ n̄ accidentē. ꝫ eā que sit substantia ulr̃ substantiam. neq; enī aliud est q̃d ē. aliud ē. q̃d iustꝰ est. ꝫ idem ē ee. do. q̃d iusto. Item cū dr magn̄. ut maruñ. q̃ntitatē q̃dem significare uidem̃. ꝫ q̃ sit ipa substantia talis q̃lem ee dixim̃ ultra substantia. Idem enī ē. ee. do. q̃d magno. De forma enī ei⁹ supius monstratū ē. q̃m si sit forma. ⁊ unū uere. nec ulla pluralitas. Sz ꝫ p̃dicamenta talia sunt. ut in q̃ sint. ipm ee faciant. Q̃d dicit. Quuise q̃dem in ceteris. in deo ū conuenire atq; coptare hoc m̃. Nam cū

dicimus substantia ut homo ut deus.
ita dicitur quasi illud de quo predicatur
ipsum sit substantia ut substantia homo
ut deus. Sed distat quoniam homo non integre
ipsum homo est ac per hoc nec substantia
Quod enim est aliis debet que non sunt
homo. Deus vero hoc ipsum deus est nichil ali
ud est nisi quod est ac per hoc ipsum deus est. Rur
sus iustus quod est qualitas ita dicitur quasi
ipse hoc sit de quo predicatur id est si dicamus
homo iustus ut deus iustus ipsum homi
nem ut dominum iustos esse proposuimus. Sed differt
quod homo alter alter iustus. Deus vero idem
ipsum est quod est iustum. Magnus etiam
homo ut deus dicitur atque ita quasi ipse sit
homo magnus ut deus magnus. Sed homo
tantum magnus. Deus vero ipsum magnus
existit. Reliqua vero neque de deo neque de ceteris
predicantur. Nam vero ut de homine ut de deo
predicari potest. De homine ut in foro. De
deo ut ubique. Sed ita ut non quasi ipsa sit res
id quod predicatur de qua dicitur. Non enim ita
homo esse dicitur in foro quemadmodum esse
albus ut longus nec quasi circumfusus et
determinatus proprietate aliqua quam designari
secundum se possit. Sed tantum quod sit illud aliis in
formatum rebus per hanc predicationem osten
ditur. De deo vero non ita. Nam quod ubique est ita
dici videtur non quod in omni sit loco. Omnino
enim in loco esse non potest. Sed quod omnis locus ei
adsit ad eum capiendum cum ipse non suscipiatur
in loco. Atque ideo nusquam in loco esse dicitur
quoniam ubique est sed non in loco. Quando vero eo
dem predicatur modo ut de homine heri venit
de deo vero semper est. Hic quoque non quasi esse
aliquid dicitur illud ipsum de quo hesternus dicitur

adventus sed quid ei secundum tempus accesserit
predicatur. Quod vero de deo dicitur semper est unum
quidem significat quasi omni preterito fuerit
omni quoque modo sit presenti est futuro erit quod
de celo et immortalibus corporibus secundum phylo
sophos dici potest. At de deo non ita. Semper
enim est. Quoniam semper presentis est in eo tempus
tantumque inter nostrarum rerum presens quod est nunc
interest ac divinarum quod nostrum nunc quasi cur
rens tempus facit et sempiternitatem. Divinum
vero nunc permanens neque movens se se atque con
sistens eternitatem facit. Cui nomini si ad
icias semper facies eius quod est nunc iugem in
defessumque ac per hoc perpetuum cursum quod est
sempiternitas. Rursus habere ut facere
eodem modo. Dicimus enim vestitus currit de homine.
De deo cuncta possidens regnat. Rursus
nichil de eo quod est esse de utrisque dictum est.
Sed hec omnis exterioribus datur omnia que hec
quidam modo referuntur ad aliud cuius predicatio
nis differentiam sic facilius intrinsecimus
Qui homo est ut deus refertur ad substanti
am quod est aliquid id est homo ut deus. Qui iu
stus est refertur ad qualitatem quod scilicet est
aliquid id est iustus. Qui magnus est ad quanti
tatem quod est aliquid id est magnus. Nam in ce
teris predicationibus nichil tale est. Qui enim
dicit aliquem esse in foro ut ubique refert quid
dem ad predicamentum quod est ibi sed non quo
aliquid est velut iustitia iustus. Item cum
dico currit ut regnat ut nunc est ut semper
est refertur quidem ut ad facere ut ad tempus si
tamen interim divinum illud tempus semper dici
potest sed non quo aliquo aliquid est velut mag
nitudine magnum. Nam situm passionem
que requiri in deo non oportet. Neque enim sunt

in deo. Iam ne patet que sit differentia p̄
dicationibꝫ qd̄ alie quidem rem monstrant
alie uero quasi circumstantias rei. qd̄ q̄ illa
ita p̄dicant̄ ut ēē aliq̄d rem ostendant
illa u̅ ut n̄ ēē. s̄ potius extrinsecus aliq̄ q̄dam
m̄ affigant. Illa ḡ q̄ esse aliq̄d designant
scd̄m rem p̄dicationes uocent̄. Que cum de
rebꝫ subiectis dicunt̄. scd̄m rem predicatio
nes uocant̄ accidentia. Cū u̅ de deo qui sub
iectus n̄ est. scd̄m substantiam rei p̄dicatio
nuncupant̄. Age nc̄. De relatiuis specule
m̄. p quibꝫ om̄e qd̄ dictum est sumpsim̄ ad
disputationem. Maxime enī hec n̄ uident̄
scd̄m se facere predicationem. q̄ p̄spicue ex
alieno aduentu constare p̄spiciunt̄. Age
enī q̄m relatiua sunt dn̄s et seruus. Vi
deam̄ utrū ne ita sit. ut scd̄m se sit p̄dica
tio an minime. At q̄ si auferas seruū ab
stuleris ⁊ dn̄m. At n̄ etiam si auferas al
bedinem. abstuleris quoq̄ albū. S̄ inter
est qd̄ albedo accidit albo. Qua sublata
p̄ nimirū album. At in dn̄o si seruum
auferas. p̄it uocabl̄m q̄ dn̄s uocabatur.
S̄ n̄ accidit seruus dn̄o ut albedo albo. s̄
potestas quedam q̄ seruus cohercet̄. Que
q̄m sublato dep̄it seruo. constat n̄ eam
p se dn̄o accidere. s̄ p seruoꝝ quodā m̄ ex
trinsecus accessum. Non ḡ dici potest pre
dicationem relatiuam q̄cq̄d rei de q̄ dicit̄
secundū se ul̄ addere. ul̄ minuere. ul̄ mu
tare. Que tota n̄ in eo qd̄ est ēē consistit.
s̄ in eo qd̄ est in cōparatione aliq̄ m̄ se ha
bere. n̄ semp̄ ad aliud. s̄ aliquotiens ad idē.
Age enī. stet q̄sq̄m. Ei igit̄ si accedam dex
ter. erit ille sinister. ad me comparat̄ n̄ qd̄
ille ipse sinister sit. s̄ qd̄ ego dext̄ accessim̄.

Rursus ego sinister accedo. Item ille
fit dexter. non qd̄ ita sit p se. dext̄ uelut
albus. ac longus. s̄ qd̄ me accedente fit
dexter. atq̄ id qd̄ est a me ⁊ ex me ē. mi
nime u̅ ex se se. Quare q̄ scd̄m rei alicu
ius in eo. qd̄ ipsa est p̄p̄etatem non faciūt
p̄dicationē. nichil alternare ul̄ mutare
queunt. nullā q̄ om̄ino uariare ēē iam.
Quo circa si pater ac filius ad aliq̄d di
cunt̄. nichil q̄ aliud ut dictum ē diffe
runt n̄ sola relatione. Relatio u̅ n̄ pre
dicat̄ ad id de quo predicat̄. quasi ipsa sit
⁊ scd̄m rem de qua dicit̄ non faciet alti
tatem de q̄bꝫ dicit̄. S̄ dici potest q̄ q̄dē
m̄ id qd̄ uix intelligi potuit interpretatū
ē p̄sonarū. Om̄ino enī magna regl̄ē
ueritas in rebꝫ incorp̄alibꝫ distantias effi
ci differentiis non locis. Neq̄ accessisse
dici potest aliq̄d deo. ut pater fieret. N̄
enī cepit unq̄m esse pater. eo qd̄ substan
tialis q̄dem est ei p̄ductio filii. relatiua
u̅ p̄dicatio pat̄s. Ac si meminim̄ om̄iū
in prioribꝫ de deo sententias. ita cogitem̄
p̄cessisse q̄dem ex deo patre filium dn̄m
q̄ ex utroq̄ sp̄m scm̄. Hos q̄m incorpo
rales sunt. minime locis distare. Q̄m
u̅ pater d̄s. ⁊ filius deus. ⁊ sp̄s sc̄s deus.
d̄s u̅ nullas h̄t differentias. quibꝫ diffe
rat a deo. a nullo eoꝝ differt. Differentie
u̅ ubi absunt. abest pluralitas. Vbi ab
est pluralitas. adest unitas. Nichil aut̄
aliud gingni potuit ex deo. n̄ d̄s. Et in
rebꝫ numerabilibꝫ repetitio unitatū. n̄
facit modis om̄ibꝫ pluralitatē. Trium
ḡ idonea constituta ē unitas. S̄ q̄niam
nulla relatio ad se ip̄m referri potest.

rdcirco quod ea scdm se ipsum ē̄ predicatio que relatione caret. facta q̄dem est trinitatis numerositas in eo qđ ē̄ ꝑdicatio relationis. seruata ū unitas in eo qđ est indifferentia ut substantie ut operationis. ut omnino eī que scdm se dicit predicationis. Ita ḡ substantia continet unitatē. relatio multipliciter trinitatem. atq; rđo sola singulatim ꝑ ferunt̄. atq; sepatim q̄ relationi se. Nā idem pater q̄ filius non ē̄. nec idem utq; q̄ spiritus scs. Idem tam deus est pater. ⁊ filius et spiritus scs. idem iust̄. idem bon̄. idem magnus. idem omia q̄ scdm se possunt predicari. Sane sciendū est non semꝑ talem esse relatiuam predicationē. ut semꝑ ad differens predicet̄. ut est seruus ad dnm̄. Differunt enim. Nam omne eq̄le equali equale est. ⁊ simile simili simile est. Et idem eidem qđ est. idem idem est. Et similis est relatio in trinitate patris ad filium. et utriusq; ad spm̄ scm̄. ut eius qđ est. rđe ad id quod est idem. Qđ si id in cuiꝰ alīs rebꝰ n̄ posset inuenīri. facit hoc cognata caducis rebꝰ alterit̄as. Hoc uero nulla imaginatione diduci. sꝫ simplici intellectu erigi. et ut quodq; intelligi possit ita etiam aggressu intellectus oportet. Sed ꝓposita questione satis dictum est. Nunc uīi nostram iudicū expectat̄ substantialis questionis. que utrum recte decursa sit an minime. uestre stabit ꝓnuntiationis auctorit̄as. Qđ si sententie fidei fundamentis sponte firmissime optulante diuina gratia idoneam. argumentoꝝ adiumenta prestitui. illuc ꝓfecto opis lectia remeabit unde uenit effectus. Quod si ultra se humanitas nequiuit ascendere. quantum imbecillitas subtrahit. uota supplebunt.

Quero an pater ⁊ filius. et spiritus scs de diuinitate substantialiter predicentur. an alio quolibet modo. Viam q̄ unda ginis hinc arbitror esse sumendam. unde rerum omnium manifestum constat gubernium. id ē̄ ab ipsis catholice fidei fundamentis. Sic ḡ interrogem an qui dicit̄ pater. substantia sit. respondebitur. esse substantia. Qđ si quero an filius substantia. idem dicitur. Spm̄ quoq; scm̄ substantiam ēe neme dubitauerit. Sz cum rursus colligo patrem ⁊ filium ⁊ spm̄ scm̄. non plures sꝫ una occurrit esse substantia. Una ḡ substantia trium. nec separari ullo m̄o potest. aut diuungi nec uelut partibꝰ in unū conuincta est. sꝫ una ē̄ simpliciter. Quecūq; ḡ de diuina substantia predicant̄. ea tribꝰ oportet ēe cōmunia. id est significent̄ q̄ sint̄ q̄ diuinitatis substantia predicent̄. qđ quecūq; hoc m̄o dicunt̄ de singulis in unū collecti tribꝰ singlariter predicabunt̄ hoc m̄o. Si dicun̄ pater deus ē̄ filius deus ē̄ spūs scs deus est. pater. filius. ac spūs scs unus deus. Sic ḡ una deitas. una substantia est. liquet ꝺi nom̄. de diuinitate substantialiter predicari ita. Pater ueritas ē̄ filius ueritas est. spūs scs ueritas est. Pater. filius. q̄ spūs scs non tres ueritates sꝫ una ueritas. Sic ḡ in his una substantia. una ueritas ē̄. necesse ē̄ ueritatem substantialiter predicari. De bonitate. de incōmutabilitate. de iustitia.

de omnipotentia ac de ceteris omnibus
quantam de singulis quam de omnibus sin
gulariter predicamus manifestum est
substantialiter dici. Unde apparet
ea que cum in singulis separatim dici conue
nit nec tamen in omnibus dici queunt
non substantialiter predicari sed alio modo. Qui
uero iste sit posterius queram. Nam
qui pater est hoc uocabulum non trans
mittet ad filium neque ad spiritum sanctum. Quo
fit ut non sit substantiale nomen hoc
inditum. Nam si substantiale esset ut deus
ut ueritas ut iustitia ut ipsa quoque sub
stantia de ceteris diceretur. Item solus
filius hoc recipit nomen neque cum aliis iun
git sicut in deo sicut in ueritate sicut in
ceteris que superius dixi. Spiritus quoque non est
idem qui pater ac filius. Ex his igitur intel
ligimus patrem ac filium ac spiritum sanctum non de
ipsa diuinitate substantialiter dici sed alio
quodam modo. Si enim substantialiter predi
caretur et de singulis et de omnibus singulariter
diceretur. Hec uero ad aliquid dici manifestum
est. Nam et pater alicuius pater est et filius
alicuius filius est et spiritus alicuius spiritus. Quo
fit ut nec trinitas quidem substancia
liter de eo predicetur. Non enim pater
trinitas. Qui enim pater est filius ac
spiritus sanctus non est. Nec trinitas filius nec
trinitas spiritus sanctus secundum eundem modum
Sed trinitas quidem in personarum plura
litate consistit unitas uero in substan
tie simplicitate. Quod si persone diuise sunt
substantia uero indiuisa necesse quod
uocabulum ex personis originem capiat
id ad substantiam non pertinere. At
trinitatem personarum diuersitas facit
Trinitas igitur non pertinet ad substan
tiam. Quo fit ut neque pater neque filius
neque spiritus sanctus neque trinitas de deo substan
tialiter predicetur sed ut dictum est ad ali
quid. Deus uero bonitas omnipotentia sub
stantia immutabilitas uirtus sapientia
et quicquid huiusmodi excogitari potest sub
stantialiter de diuinitate dicuntur. Hec
si se recte et ex fide habent ut me iustru
as peto. Aut si aliqua re forte diuersus
es diligentius intuere que dicta sunt
et fidem si poteris rationemque coniunge
Quomodo substantie in eo quod sunt bone sint
cum non sint substantialia bona. Liber boetii

Postulas ut ex ebdoma de ebdibus.
dibus nostris eius questionis obscurita
tem que continet modo quo substantie in
eo quod sunt bone sint cum non sint substan
tialia bona digeram et paulo euidentius
monstrem id quod eo dicis esse faciendum
quod non sit omnibus notum iter huiusmodi scrip
tionum. Tuus uero testis ipse sum quoniam hec
uiuaciter fueris ante complexus. Ebdo
mades uero ego mihi ipse commentor potius quam ad
memoriam meam speculata conseruo
quam cuique participo. Quorum lasciuia ac
petulantia nichil a ioco risu patitur esse
coniunctum. Pro hinc tu ne sis obscuri
tatibus breuitatis aduersus. Que cum sint
archani fida custodia tum id habent
commodi quod cum his solis qui digni sunt
loquuntur. Ut igitur in mathematica fieri
solet ceterisque etiam disciplinis preposui
terminos regulasque quibus cuncta que
sequuntur efficiam. Communis anime

conceptio est enuntiatio quam q̄sq̄ ꝓbat auctam. Harum dupler mod̄ est. Nam una ita cōmunis est ut omnīū sit hominū. ueluti si hanc ꝓponas Si duobꝫ equalibꝫ equalia auferas. q̄ relinquunt̄ equalia esse nullus do intelligens negat. Alia ū est doctoꝝ tantū. que tantū ex talibꝫ gmunis animi conceptionibꝫ uenit. ut est q̄ incorꝑalia sūt in loco non esse. et cetera que non uulgꝰ sī docti comꝓbant. ⁋ Diuersum ē ēe. ⁊ id qđ est. Ipsum uero esse. nundū est. At uero qđ est. accepta essendi forma ē. atq̄ consistit. Qđ est participare aliq̄ potest. sī ipsum esse nullo m̄ aliq̄ participat. fit enī participatio cūi aliquid iam ē. Est aliquid cūi esse cepit. ⁋ Id qđ est habere aliq̄d preter qđ ipm est. potest. Ipsum ū esse nichil aliud pret̄ se habet admixtū. ⁋ Diuersū est tamen ēe aliq̄d. et ēe aliq̄d in eo qđ est. Illic enī accidens. hic substantia significatur. Omne qđ est participat eo qđ ē ēe. ut sit. alio uero participat ut aliq̄d sit. ac ꝓhoc id qđ est participat. eo qđ est. ēe ut sit. est ū ut participet alio quolibet. ⁋ Omne simpler ēe suū. ⁊ id qđ est unum habet. ⁋ Omni compositio aliud ē ēe. aliud ipm est. ⁋ Omnis diū sitas. diuersas. Similitudo ū appetenda ē. ⁊ quod appetit aliud tale ipsum ēe. natā aliter ostendit. q̄le est illud hoc ipm qđ appetit. Sufficiunt g̈ q̄ ꝓmisi mꝰ. A prudente ū rationis interprete suꝰ unū q̄dq̄ aptabit̄ argumentis. Questio ū huiꝰmodi ē. Ea q̄ sunt. bona sunt.

Tenet enim cōmunis sententia doctoꝝ. omne quod est ad bonū tendere. Omne autem tendit ad simile. Que g̈ ad bonum tendunt. bona ipsa sunt. Sz q̄m ad modū bona sint inquirendū ē. utrū ne participatione an substantia. Si participatione. ꝓ se ipsa nullo m̄ in bona sūt. Nam qđ participatione albū ē. ꝓ sem eo qđ ipm est. album n̄ est. Et de cēteris qualitatibꝫ eodem m̄. Si g̈ sunt participatione bona. ipsa ꝓ se nulla m̄ in bona sunt. Non g̈ ad bonū tendunt. Sz concessum est. Non g̈ participatione sunt bona. sī substantia. Quoꝝ uero substantia bona est. id qđ sunt bona sunt. Id qđ sunt autem habent ex eo quod est ēe. Esse g̈ ipsoꝝ bonū est. Omnium g̈ rerum. ipm ēe bonū est. Sz si esse bonū est. ea que sunt bona sunt. in eo quod sunt. Idem illis est ēe. qđ bonis esse. Substantialia g̈ bona sunt. q̄m non participant bonitatem. Qđ si ipsū esse in eis bonū est. n̄ est dubium quin substantialia cum sint bona. ꝑmo sint bono similia. ac ꝓhoc ipsum bonum erunt. Nichil enim illi preter se ipm. simile est. Ex quo fit ut omnia q̄ sunt deus sint. qđ dictu nefas est. Non sunt g̈ substantialia bona. Ac ꝓhoc n̄ in his est. ēe bonum. Non sunt g̈ in eo qđ sunt bona. Sz nec participant bonitate. Nullo enim m̄ ad bonū tenderent. Nullo m̄ igit̄ sunt bona. Huic q̄stioni talis poterit adhiberi solutio. Multa sunt q̄ cum separari actu non possint. animo tamen ⁊ cogitatione sepant̄. Vt cū

triangulum uel cetera a subiecta ma
teria nullus actus separat. mente tamen
segregans ipsum triangulum. proprieta
tem quoque eius preter materiam speculatur.
Amoueamus igitur primi boni presentiam pau
lisper ex animo. quod esse quidem constat. id
quoque ex omnium doctorum indoctorumque sententia.
barbararumque gentium religionibus
cognosci potest. Hoc igitur paulisper amoto.
ponamus esse que sunt bona. atque ea consi
deremus quemadmodum bona esse possent. si
a primo bono minime deflexissent. Hinc
intueor aliud in eis esse. quod bona sunt.
aliud quod sunt. Ponatur enim una eadem
que substantia bona esse. alba. grauis. ro
tunda. Tunc aliud esset ipsa substantia
aliud eius rotunditas. aliud color. aliud bo
nitas. Nam si hec si hec singula idem essent.
quod ipsa substantia. idem esset grauitas. quod
color. quod bonum. et bonum quod grauitas. Quod si
eri non sunt natura. Aliud igitur tunc in eis
esset esse. aliud aliquid esse. Ac tunc quidem
bona essent. esse tamen ipsum minime ha
berent bonum. Igitur si ullo modo essent non a
bono. ac bona essent. ac non idem essent.
quod bona. sed eis aliud esset. esse aliud bona esse.
Quod si nichil omnino aliud essent nisi bona. neque
grauia. neque colorata. spatii dimensione
distenta. nec ulla in eis qualitas esset. nisi tan
tum bona essent. tunc non res sed rerum uide
rentur esse principium. nec potius uidentur
sed uideretur. Unum enim solumque est huius
modi. quod tamen bonum aliudque nichil sit.
Que quoniam non sunt simplicia. nec esse omnino
poterant. nisi ea id quod solum bonum est. esse
uoluisset. idcirco quoniam esse eorum a boni uolun
tate defluxit. bona esse dicuntur. Pri
mum enim bonum quod est in eo quod est. bo
num est. Secundum uero bonum quoniam ex ipsis
fluxit. cuius ipsum esse bonum est. ipsum
quoque bonum est. Sed ipsum esse omnium re
rum ex eo fluxit quod est primum bonum. et
quod bonum tale est ut recte dicatur in eo quod
est esse bonum. Ipsum igitur eorum esse bonum est.
Tunc enim in eo. Qua in re soluta est questio
Idcirco enim licet in eo quod sint bona sint
non sunt tamen similia primo bono. quoniam
non quoquomodo sint res. ipsum esse earum bonum
est. Sed quoniam non potest esse. ipsum esse rerum
nisi a primo esse defluxerit. id est bono. idcir
co ipsum esse bonum est. nec est simile ei a quo est;
Illud enim quoquomodo sit bonum est in eo quod est.
Non enim aliud est. preter quoniam quod bonum est
Hoc autem nisi ab illo esset. bonum fortas
se esse posset. sed bonum in eo quod est. esse non
posset. Tunc enim forsitan participaret
bono. ipsum uero esse quod non haberent a
bono. bonum habere non possent. Igitur
sublato ab his primo bono. mente et cogi
tatione. ista licet bona essent in eo quod essent
bona esse non possent. Et quoniam actu non potu
ere existere nisi illud ea quod uere bonum est
produxisset. idcirco et esse eorum bonum est. et non
simile substantiali bono id quod ab eo flu
xit. et nisi ab eo fluxissent. licet essent bo
na. tamen in eo quod sunt bona esse non pos
sent. quoniam et preter bonum. et non ex bo
no essent. cum illud ipsum primum bo
num est. et cum ipsum esse sit. et ipsum bonum
et ipsum esse bonum. At non etiam alba in
eo quod sunt alba esse oportebat ea que alba
sunt. quoniam ex uoluntate dei fluxerunt ut

essent alba. Minime. Aliud est enim
ee. aliud alba esse. Hoc ideo qm̄ q̄ ea ut
eent effecit. bon̄ quidem est. minime u̅
albus. Voluntatem g̅ boni comitata
sunt ut essent bona in eo qd̄ sunt. volun
tatem u̅ albi n̄ est comitata ut tal eius
eet qd̄ est ꝓpetas ut eet album n̄ in eo qd̄
est. Neq; enim ex albi uoluntate fluxerit.
Itaq; q̄ uoluit ee ea alba qui erat n̄ alb̄.
sunt alba tamen. Quia u̅ uoluit ea ee
bona. qui erat bonus. sunt bona in eo qd̄
sunt. Scdm̄ hanc g̅ rationem cuncta o
portet ee iusta. qm̄ ipse iustus e. q̄ ea uo
luit ee. Nec hoc quidem. Nam bonum
ee. eentiam. iustum u̅ esse actum respi
cit. Idem autem in eo ee. qd̄ agere. Idem
g̅ bonum ee. qd̄ iustum. Nobis uero non
est idem ee. qd̄ agere. Non enim simplices
sum̄. Non est g̅ nobis idem bonis esse
qd̄ iustis. s; idem nobis e esse omib; in
eo qd̄ sum̄. Bona g̅ omia sunt. n̄ etiam
iusta. Ampli. Bonum q̄dem generale
e. iustum uero speciale. Nec species des
cendit in omia. Idcirco alia q̄dem iusta.
alia ad aliud. omia bona. Incip̄ lib̄ boe
tii cont̄ nestorii ⁊ euticen.

A Anxie te quidem diu q; sustinui.
ut de ea que in conuentu mo
ta est questione loquerem̄. S; qm̄ ⁊
tu quo min̄ uenires occupatione di
stractus esset ego in crastinum consti
tutis negotiis implicabar. mando lit
teris que q̄ coram loquenda seruabā.
Meministi enim cū in concilio lege
ret̄ epla recitata euticianos ex duab;
naturis xp̄m consistere confiteri. in
duab; negare. Catholicos uero utriq;
dicto fidem prebere. Nam ex duab; eū
natis consistere. ⁊ in duab; apud uere fi
diei sectatores equaliter credi. Cui dicti
nouitate ꝑculsus. harum coniunctionū
que ex duab; natis ut in duab; consiste
rent differentias inquirebam. multum
scilicet referat̄. nec merti negligentia p̄
tereundū. qd̄ ep̄c scriptor. epistolā tan
quam ualde necessariū preterire nolu
isset. Hic om̄s aptam ee differentiā. nec
quicq̄m in eo ee caliginis. inconditū con
fusum q; ꝑstrepere. Nec ullus in tanto
tumultu qui leuiter attingeret questi
one. nedū qui expediret inuent̄ e. Asse
deram ego ab eo quem maxime intueri
cupiebam longius. atq; ideo si situ seden
tium recordaris aduersus. pluribus q; op
positus. ne siquidem cupe uultū nutū
q; ei aspicere poteram. ex quo m̄ aliq̄
eius darentur signa auditu. Atq̄ ego
q̄dem nichil ceteris ampli afferebam.
immo u̅ aliquid etiam min̄. Nam de
re ꝓposita eque nichil ceteris sentie
bam. min̄ uero quā ceteri ipse affere
bam. false scilicet scientie presūptio
nem. Tuli egerrime fateor compress̄
q; indoctorū grege conticui. metuens
ne iure uiderer insan̄. si san̄ int̄ furio
sos haberi contenderem. Meditabar
g̅ de hinc om̄s animo questiones. n̄
eglutiebam qd̄ acceꝑam. s; freq̄ntis con
silii iteratione ruminabam. Tandem
g̅ patuere pulsanti animo fores. ⁊ ue
ritas inuenta querenti om̄s nebulas eu
ticiani excussit erroris. Unde num m̄ maxi
me

subiit ammirari · que nam indoc
torum esset hominum audacia · q̄
inscitie uitium p̄sumptionis atq;
impudentie nube conent̄ obducere
cū non m̄ sepe id qd̄ ꝓponit̄ ignorent
uerum in huiusmodi contentionibꝫ ne
id q̄dem qd̄ ipsi loquant̄ intelligant ·
quasi non deterior fiat inscicie causa
dū tegit̄ · Sꝫ ab illis ad te transeo · cui
hoc quantulūcūq; examinandū p̄us
ꝑpendendū q; transmitto · Qd̄ si recte
se habere pronūtiaueris · peto ut
mei nominis hoc q̄q; inseras cartis ·
Sin u̅ ut minuendum aliq̄d · ut adden
dū ut aliqua mutatione uariandū ÷
id q̄q; postulo remitti meis exemplaribꝫ ·
ita ut a te reuertat̄ transcribendū · Que
ubi ad calcem ducta constiterint · tum
demū eius cui soleo iudicio censenda mit
tam · Sꝫ q̄m semel res a collocutione
transfertur ad stilum · p̄us extremi · sibi
q; contrarii nestorii · atq; eutichis sub
moueant̄ errores · Post uero adiuuante
dō · xp̄iane fidei medietatē temꝑabo ·
Q̄m uero in tota questione contrarium
sibimet hereseon de ꝑsonis dubitat̄
atq; naturis · hec p̄mitus diffinienda
sunt · ⁊ ꝓp̄ris differentiis segreganda · Na
t̄a ḡ aut de solis spetialibꝫ · aut de solis
predicatur substantiis · id est corporeis
atq; incorporeis · aut de om̄ibꝫ rebus
q̄ quocūq; m̄ ēē dicunt̄ · Cū ḡ tribus
modis nat̄a dici possunt · tribꝫ modis
sine dubio diffinienda ē · Nam si de
om̄ibꝫ nat̄a dici placet · talis diffinitio
dabit̄ · que res om̄is q̄ s̄t possit concludere

Ergo erit huiusmodi · Natura est
earum rerum q̄ cum sint q̄q̄m intel
lectu capi possunt · In hac igitur diffi
nitione ⁊ accidentia ⁊ substantie diffi
niunt̄ · Hec enī om̄ia intellectu capi
possunt · Additū uero ē q̄q̄m · q̄m d̄s
q; mat̄ia integro ꝑfecto q; intellectu
intelligi n̄ possunt · sꝫ aliquo tamen
m̄ ceterarum rerū p̄uatione capiun
tur · Idcirco u̅ adiunxim̄ q̄cūq; sint ·
q̄m etiam nichil significat aliq̄d · sꝫ
non nat̄am · Neq; enim qd̄ sit aliquid
sꝫ potius non ēē significat · Om̄is u̅
natura ē · Et si de om̄ibꝫ q̄dem rebꝫ na
t̄am dici placet · hec sit nat̄e diffinitio
q̄m supius ꝓposuim̄ · Sin u̅ de solis
substantiis nat̄a dicit̄ · q̄m substantie
om̄is aut corꝑee sunt aut incorꝑee · da
bim̄ diffinitionē nat̄e substantias sig
nificantis huiusmodi · Nat̄a ē ut qd̄ face
re possit ut pati · Pati q̄dem aut facere
ut om̄ia corꝑa · atq; corꝑeorū anima · Hec
enim in corꝑe ⁊ a corpore · ⁊ facit ⁊ pati
t̄ · Facere u̅ tantū ut d̄s · cetera q; diui
na · Habes igitur diffinitionē eius quoq; sig
nificationis nature · q̄ tantū substantiis
applicat̄ · Quare substantie quoq; ē reddi
ta diffinitio · Nam si nom̄ nature sub
stantiam monstrat · cum nat̄am descꝑ
sim̄ substantie q̄q; est reddita descriptio
Qd̄ si nature nom̄ relictis incorꝑeis sub
stantiis ad corꝑales usq; contrahit̄ · ut cor
poree tantum substantie nat̄am hebere
uideant̄ · sicut aristotiles ceteri q; ⁊ eiusdē
⁊ multimode phylosophie putant · diffi
niem̄ eam · ut hii etiam diffinierunt q̄

naturam non nisi in corpib⁹ esse posse
runt. Est autem diffinitio hui⁹ modi.
Natura scōm se principium motꝰ. in p
accidens. Motus principiū dixi. qm̄ cor
pus oīe habet ꝑpium motū. ut ignis
sursum. terra deorsum. Item qđ ꝑ se pn
cipium motꝰ naturā ꝓprie sit. & p acci
dens. tale est. qm̄ lectum ligneū quoq;
deorsum fieri necesse est. si. n̄ deorsum p
accidens ferretur. Locaro enī q; ligneū est
qđ est terra ponderē. & grauitate declu
cit. Non enī q; lectus ē deorsū cadit. sed q;
terra ē. to ē q; terre contingit. ut lectus
esset. Vnde fit ut naturaliter ligneū esse
dicat. tm̄ lectum ut artificialē. Est etiam
alia significatio natē. ꝑ qđ dicim⁹ diuisam
esse naturam auri atq; argenti. in hoc ꝑ
ꝑpetatem monstrare cupientes. q; signifi
cati natē diffinit hoc m̄. Nata ē unam
qm̄q; rem informans specifica differentia
Cum g̃ tot modis ut dicat. ut diffini
atur natura. tam catholici qm̄ nesto
rius. scōm ultimā diffinitionē duas
in xp̄o naturas constituunt. Neq; enī
eisdem in dm̄ atq; hominē differentia
as conuenire. Sz de ꝑsona maxime du
bitari potest. q̄nam ei diffinitio possit
aptari. Si enī oīnis hꝫ nata ꝑsona
indissolubilis mod⁹. q̄nam inter natu
ram ꝑsonam q; possit ee discretio. Ar
si n̄ equat ꝑsona natē. & infra tm̄in⁹
spatium q; ꝑsona subsistit. difficile
dictu est. ad qual usq; natas ꝑsona
ꝓueniat. to ē qual naturas conueniat
habere ꝑsonā. & si a ꝑsone uocabło se
gregari. Nam illud q̄dem manifestū ē
personam subiectam esse nature. nec
preter naturam ꝑsonam posse predica
ri. Dum g̃ hoc inquirim⁹ m̄. qm̄ pret
natam n̄ potest esse ꝑsona. qm̄ q; nate
dicunt alie sunt substantie. alie acci
dentes. Vtrudeꝫ ꝑsona in accidentib⁹ n̄
posse constitui. Quis enī dicat ullā
ꝑsonam albedinis. & nigredinis ee. Re
linquit g̃ ut ꝑsonam in substantijs di
ci conueniat. Sz substantiarū alie sunt
corpee. alie incorporee. Corporeaꝝ alie
sunt uiuentes. alie minime. Viuentiū
alie sunt sensibiles. alie minime. Sensi
bilium alie rationales. alie minime ut
pecudum uite. Rationaliū uero alie
immutabilis. atq; impassibilis ꝑ naturā
ut ds. alia ꝑ creationem mutabilis atq;
passibilis. n̄ impassibilis substantie gra
ā impassibilitatis firmitudine ꝓmu
tet. ut angelꝰ atq; anime rationalis.
Ex quib⁹ oīnib⁹ neq; in n̄ uiuentib⁹ cor
pib⁹ ꝑsonam posse dici manifestū ē. Nul
lus enī lapidem ullam ee ꝑsonam dicat. Neq;
rursus eorum uiuentium que sensu
carent. Neq; enim ulla ꝑsona ē arboꝝ
neq; uero eoꝝ que intellectu ac ratione
deseruntur. Nulla ē enī ꝑsona eq; uel
bouis. ceteroꝝq; animaliū. q; muta ac
sine ratione uita solis sensib⁹ degunt
Ar hominis dicūm ee ꝑsonā. dicūm di
dicūm angli. Rursus substantiarū alie
sunt uniuersales. alie particulares. Vni
uersales sunt q; de singulis predicantur
ut homo. animal. lapis. lignū. ceteraq;
yunis modi. q; uel genera. ut species sūt
Nam homo de singulis hominib⁹. et

animal de singulis animalibz lapis
q̄ ac lignum de singulis lapidibz et
lignis dicunt. Particularia uero sunt
que de aliis minime p̄dicant. ut cyre
plato. lapis. unde hec achillis facta est.
lignum hoc. unde hec mensa composita
ē. Sz in his oībz nusq̄m in unīsalibz
p̄sona dici potest. hz in singlaribz tantū
atq̄ indiuiduis. Ergo animalis. ut ge
neralis hominis nulla ē p̄sona. hz uel cice
ronis ut platonis. ut singlōz indiuiduo
rum p̄sone singule nuncupant. Q̄cca
si p̄sona in solis substantiis est atq̄ in his
rationabilibz substantia q̄ omnis nat̄a ē
nec in unīsalibz hz indiuduis constat
repiri p̄sone est diffinitio. Persona ē est
rationalis indiuidua substantia
Sz nos hac diffinitione p̄sonam eam q̄m
ypocratici dicunt. terminam. Nomen
eni p̄sone unde aliunde traducti. er his
scilicet p̄sonis. q̄ in comediis tragediis q̄
eos quoz interest homines representabant
Persona uero dicta est. a p̄sonando. circū
flexa en̄ p̄ultima. Qđ si acuat en̄ penultima
aptissime a sono dicta ut debuit. Idcirco
autem a sona. q̄ concauitate ipsa ma
ior necesse est. ut uoluat sona. Greci q̄q
has p̄sonas ὑποκρισις uocant. ab eo qđ
ponant in facie. atq̄ ante oculos obtegan
ut ultra παρατου ὑποκρισεως. Sed
q̄m p̄sonis inducti hystriones in duos
homines quoz interest in tragedias
ut in comedia ut dictum ē representa
bant. Id ē hecubam. ut medeam. ut
symonem. ut cremetem. Idcirco ceteros
quoq̄ homines quoz certa p sui for
ma esset agnitio. et latini p̄sonam
et greci ὑποκρισις nuncupauerunt
Longe uero illi signati nature ratione
bilis indiuiduam substantiā ypocrate
oc nomine uocauerit. Hoc ū pre inopia
significantiū uocū translatiua reti
nuit nuncupatione. ea q̄ illi ὑποκρισις
cis dicunt uocantes p̄sonam. Sz petti
oz gratia sermonis ypocratis uo
cant indiuiduā substantiā. Atq̄ ut
greca utar oratione in rebz q̄ a grecis
agitate latina interpretatione transl
late sunt. Αἰσχύλος ἐν ἀθηναίοις κατὰ
δὲ τοὺς κατὰ Διόνυσον ἀγῶνας
ὑπεκρίθη τραγῳδίας ἔναγε σοφοκ
λῆς ὑποκρινόμενος ἐν τῷ τεύκρῳ
ἐπεδείξατο. Id ē essentie unīsalibz
q̄dem ee possunt. in solis ū indiuidu
is. et particularibz subsistunt. Intellec
tus eni unīsaliū rerū ex particularibz
sumpt̄ est. Quocirca cum ipse substan
tie unīsalibz q̄dem sint. in particulari
bz ū capiunt substantiā. iure subsisten
tias particularit̄ substantes. ypocrate
is appellauerit. Hec q̄ eni penitus subti
li q̄ intuenti idem uidebit̄ ee substan
tia q̄d subsistentia. Nam q̄d greci. οὐ
σίωσις. τοῦ οὐσιοῦσθαι dicunt. id nos sub
sistentiam. ut subsistere appellamus
Qđ ū illi ὑποστάσις. τοῦ ὑφίστασθαι. id
nos substantiā. ut substare interpreta
m̄. Subsistat eni q̄d ipm accidentibz.
subiectum q̄dam ut ee ualeant sub
ministrat. Sub illis eni stat. id subiec
tum ē accidentibz. Itaq̄ genera. uel
spes. subsistunt tantū. Neq̄ eni acci
dentia generibz. speciebz ue contingunt

Jndiuidua uero non modo subsistunt
uerū etiam substant. Nam neq; ipsa
indigent accidentibz ut sint. Jnsimua
ta sunt q̄ppe iam ppīis ⁊ specifice differ
entiis ⁊ accidentibz ut ee possint mi
nistrant. dū sunt scilicet subiecta
Quo circa eiusmodi atq; oūcio tal uere
substare intelligitur. Neq; enīm uerboꝝ
inopi grecia ē. ut. m. tullo alludit sed
essentiam subsistentiā substantiā p
sonam totidem nominibz reddit. Essen
tiam q̄dem oūciam. subsistentiā uero
oūcio cin. substantiā ỳpostacin. psonā
ỳpocopon. appellant. Jdeo ỳpostacin
greci indiuidua substantias uoca
uerunt. q̄m ceteris subst. ⁊ q̄bzdam
q̄si accidentibz suppositre subiecte sē.
Atq; idcirco nos quoq; eas substantias
nuncupam⁹ q̄si suppositas. q̄si ỳpostas
ceis. Cum q; etiam ypocosas. nūcu
pent easdem substantias. possum⁹ nos
quoq; nūcupare psonas. Jdem ē igit
ee usyam q̄d essentiam. Jdem oūcioc
in q̄d subsistentiā. Jdem ỳpostacin.
q̄d substantiā. Jdem ypocopon. q̄d p
sonam. Quare autē de irrationabili
bz animalibz grecus ỳpostacin n di
cat. sicut nos de eisdem nom substā
tie predicam⁹. hec ratio est. q̄m nom
hoc melioribz applicatū est. ut aliq̄d
q̄d est excellentiam tā. si non descrip
tione nate. Secūm id q̄d ỳpic tal. atq;
substare ē. at certe ỳpostaceos. uel
substantie uocabūl discernerē. Est
g̈ ⁊ hominis q̄dem essentia. id ē oūcia.
⁊ subsistentia id ē oūcioc. ỳpostacios.
id est substantia. ⁊ ypocopos. id est
psona. Oūcia q̄dem atq; essentia q̄m
est. Oūcioc uero. atq; subsistentia
q̄m in nullo subiecta est. ỳpostacis
uero. atq; substantia q̄m subest. ceteris
q; subsistentie n sunt. id est oūcioc. ē
ypocopos ⁊. id est psona q̄m ē rationale
indiuiduū. Ds quoq; q oūcia ē ⁊ es
sentia. Est enīm ⁊ magime ipse ē. a quo
omīa esse pficiscitur. Est oūcioc. id
est subsistentia. Subsistat enīm nullo
indigens. Et ỳpostacis tal. substat enīm
Vnde etiam dicim⁹ unā esse oūcian.
ut oūcioc in. id ē essentiā. ut subsisten
tiam dicatis. ẗ tres ỳpostacin. id ē tres
substantias. Et q̄dem secūm hoc modū
dicere unā trinitatis ēsentiam. tres
substantias. tres q; psonas. Nisi enim
tres in deo substantias ecclīastici lo
quendi usus excludere uideret. idcir
co de deo dici substantia. n q̄d ipse cet
ris rebz q̄si subiectū supponeret. ẗ q̄d
dem omībz ut presset. ita ceteris q̄si in
cipium subeet rebz. dū eis omībz oūcioc
tas. ut subministret. Sz hec omīa dicir
co sunt dicta ut differentia natē atq;
psonē. id ē oūcias. atq; ỳpostaseos
monstraretur. Q; u nomine unū q̄d
oporteat appellari ecclie sit locutionis
arbitrium. Hoc uerū constat q̄d inter
natam psonam q; differre prediximus
q̄m natura ē cuiuslibet substantie
specifica. ppetas. psona u est rationa
bilis nature indiuidua subsistentia
Hanc g̈ in xpo nestorius duplicem ee
statuit. eo scilicet tramite q̄d

putauerit in omnibus naturis dici posse
personam. Hoc enim presumpto quod in xpo
duplicem esse naturam censebat duplicem
quoque esse personam confessus est. Qua in
re eum falsum cum diffinitio superius dicta
coniuncat. tum hec argumentatio euidenter
eius declarabit errorem. Si enim non est
xpi una persona duas naturas esse mani
festum est. hominis scilicet atque dei. nec
tamen insipiens quisque erit. ut utramque ea
rum ratione seiungat. sequitur ut due uidean
tur esse persone. Et enim persona ut dictum na
ture rationalis indiuidua substantia
Que igitur facta hominis deique coniunctio.
non ita quasi cum duo corpora sibimet ap
ponuntur. ut tantum locis iuncta sint et nil
in alterum ex alterius qualitate perueniat. Quem
coniunctionis greci modum. Katazzapa tH
cic uocant. Sed si ita humanitas diuinita
ti coniuncta est. nil horum ex utrisque confe
ctum est. Ac per hoc nichil est xpc. Nomen
quippe ipsum significat quoddam singularitate
uocabuli. At si duabus personis manentibus
ea coniunctio quam superius diximus facta est
naturarum. unum ex duobus effici nichil po
tuit. Omnino enim ex duabus personis nichil
unquam fieri potest. Nichil igitur unum secundum ne
storium xpc est. ac per hoc nichil omnino. Quod
enim non est. unum. nec esse potest omnino. Esse
enim atque unum conuertitur. et quodcumque est
unum est. etiam ea que ex pluribus coniun
guntur. ut aceruus. chorus. unum tamen sunt
Sed esse xpm manifestum est. ac sine dubita
tione personam necesse est. Nam si due persone
essent. unus esse non posset. Duos uero esse
dicere xpos. nichil est aliud nisi precipitate

mentis insania. Cur enim omnino du
os audeat xpos uocare. unum hominem
alterum dominum. Vel cur eum qui deus est xpm
uocat. si eum quoque qui homo est. xpm est
appellatus. cum nichil habeant ex
copulatione coniunctum. Cur simili
nomine diuersissimis abutuntur na
turis. cum si xpm diffinire cogitur utris
que ut ipse dicit. xpc non possit una
diffinitionis adhiberi substantia. Si
enim dei atque hominis diuersa substantia
est. unum in utrisque xpi nomen nec di
uersarum coniunctio substantiarum
unam credetur fecisse personam. equiuocum
nomen est xpi. et nulla potest diffinitio
ne concludi. Quibus autem unquam scrip
turis nomen xpi geminatur. Quod uero
noui per aduentum saluatoris effectum est.
Nam catholicis et fidei ueritas. et rari
tas miraculi constat. Quod enim magnum
est. quoque nouum quod semel nec ullo alio
seculo possit euenire. ut eius qui solus est
deus natura cum humana que ab eo erat diui
sissima conueniret. atque ita ex distan
tibus naturis una fieret copulatione perso
na. Secundum nestorii uero sententiam
quid contigit noui. Seruant inquit
proprias humanitas diuinitasque personas.
Quando enim non fuit diuinitatis propria
humanitatisque persona. Quando uero
non erit. Vel quid amplius in ihesu generati
one contigit quam in cuiuslibet alterius
discretis utrisque personis discrete etiam
fuere nature. Ita enim personis manentibus
illic nulla potuit esse coniunctio. ut
in quolibet homine cuius cum propria persona

subsistat. nulla est ei excellentissime
substantie coniuncta diuinitas. Sz
fortasse ihm ide psonam hominis
idcirco xpm uocet. qm p eum amini
randa sit opata sit diuinitas. Esto.
Dm ipsum xpi appellatione cur uo
cet. Cur u elementa qqz ipsa simili
audeat appellare uocabulo. p que ds
mira qdam cotidianis motibz opat.
An qz irrationabiles substantie non
possint habere psonam q xpi uoca
bulum excipe possint. Nonne in scis
hominibz ac pietate conspicuis opat
diuinitatis actus agnoscit. Nichil e
nim intererit. Cur non scos qqz uiros
eadem appellatione dignet. si in assup
tione humanitatis n est una in con
iunctione psona. Sz dicit forsitan. Il
los qqz xpos uocari fateor. sz ad imagi
nem ueri xpi. Qd si nulla ex homine
atqz deo una coniuncta e psona. oms
ita ueros xpos arbitram. ut hunc q
ex uirgine genitus credit. Nulla qp
pe in hoc adunata e psona ex di atqz
hominis coplatione. sicut nec in eis q dei
spiritu uentum xpm predicabant
Ppter qd etiam ipsi qqz appellati sunt
xpi. Jam u seqtur ut psonis manenti
bz nullo m a diuinitate humanitas
credatur assumpta. Omino eni dis
iuncta sunt q eque psonis natis qz se
parant. Prorsus inqm disiuncta sunt
Nec magis int se homines boues qz dis
iuncti sunt. qm diuinitas in xpo hu
manitas qz discreta e. si mansere pso
ne. Homines qqz ac boues una aialis
communitate iunguntur. Est enim
illis scdm genus comunis substantia
eadem qz uniuersalitatis collectione
nata. Deo uero atqz homini qd n erit di
uersa ratione disiunctum. si sub diuer
sitate nate psonarum quoqz credat man
sisse discretio. Non e g saluatu gen
humanu. Nulla in nos salus xpi gena
tione pcessit. Tot ppharu scripture po
pulum illusere credentem. Omis ueris
testamenti spnat auctoritas. p qm sal
mundo xpi generatione pmittit. Non
autem puenisse manifestum est si ea
dem in psona e q in nata diusitas. Ean
dem qppe saluam qm credit assump
sisse. Nulla uero intelligi potest assup
tio. si manet eque nate psone qz discre
tio. Igit q assumi manente psona n po
tuit. iure n uidebit p xpi generatione
potuisse saluari. Non e g p generatione
xpi hominu saluata natura. qd credi
nefas est. Sz qmqm pmulta sint q hunc
sensum impugnare ualeant atqz pfrin
gere. de argumentoz tam copia hec utcq
libuisse sufficiat. Transeundu e ad euti
chen q cu a ueteru orbitis eet euagatus
in contrariu occurrit errorem. asserens
tantu abesse. ut in xpo gemina psona
credat. ut ne natam qdem in eo duplice
oporteat credi confiteri. Ita qppe ee assup
tum homine. ut ea sit adunatio facta cu
deo nata humana n manserit. Huius er
ror ex eodem q nestorii fonte plabit. Nam
sicut nestorius arbitrat. n posse esse na
tam duplicem. qn psona fieret duplex
atqz ideo cu in xpo natam duplice cfitet

duplicem credit esse psonam. Ita quoque
eutiches non putauit naturam duplicem
esse posse sine duplicatione persone.
Et cum non confitetur duplicem esse pso
nam. arbitratus est consequens ut u
na uideretur esse natura. Itaque nestorius recte
duplicem in xpo esse naturam. sacrilege
confitetur duas esse psonas. Eutiches uero
recte credens esse psonam. impie credit
unam quoque esse naturam. Qui conuictus eius
dentia rerum quando quidem manifestum
est aliam naturam esse hominis. aliam di
ait secum fictim in xpo naturas ante adu
nationem. unam post adunationem. Que
sententia non aperte quod uult eloquitur. Ut
tamen eius dementia perscrutemur. adunati
onem hanc tempore generationis factam
uidetur putare quod ante generationem fuis
se humanam carnem non a maria sumptam
sed aliquo modo alio preparatam. mariam uero uir
ginem appositam ex qua caro nasceretur
que ab ea sumpta non esset. Illam uero
carnem que ante fuerit esse diuisam atque
a diuinitatis substantia separatam cum ex
uirgine natus est adunatam esse deo ut
ut una uideretur facta esse natura. Vel si hec
eius sententia non est. illa esse poterit dicentis
duas ante adunationem. ut corpus quidem
a maria sumpserit. sed ante quam sumeret
diuisam deitatis humanitatisque naturam
Sumptam uero unam factam atque in di
uinitatis cessisse substantiam. Quod si hanc
adunationem non putat generatione sed
resurrectione factam. rursus id duobus
fieri arbitratur modis. Aut enim genito
xpo et non assumente de maria corpus

aut assumente ab eadem carnem usque
dum resurgeret quidem duas fuisse naturas.
post resurrectionem unam factam de quibus
illud disiunctum nascitur. Quod interroga
bimus hoc modo. Natus ex maria xpc aut
ab ea carnem humanam traxit. aut mi
nime. Si non confitetur ex ea traxisse. dicat
quo homine indutus aduenerit. Utrum ne
eo qui deciderat preuaricatione peccati
an alio si eo de cuius semine uestita di
uinitas est. Nam si ex semine abrahe
atque dauid. et postremo marie. non fuit
caro illa que nata est. ostendat ex cuius
hominis sit carne diriuatur. quoniam post
primum hominem caro omnis ex humana car
ne deducitur. Sed si quem dixerit homi
nem a quo generatio sumpta sit salua
toris preter mariam uirginem. et ipse
errore confundetur. et ascribere mendacii
notam summe diuinitati illius ipse uide
bitur. quando quod abrahe atque dauid pmit
titur in sanctis diuinationibus. ut ex eorum semi
toti mundo salus oriatur. aliis distribuit
cum presertim humana caro sumpta non
ab alio sumi potuerit. nisi unde etiam pro
creabatur. Si igitur a maria non est sumptum
corpus humanum. sed a quolibet alio. per mariam
tamen est procreatum. quod fuerat preuarica
tione corruptum. superius dicto repellatur
argumento. Quod si non eo homine xpc
indutus est qui pro peccati pena sustinu
erat mortem. illud eueniet ex nullius
hominis semine talem potius se nasci.
qui fuerat sine originali pena peccati
Ex nullo igitur talis est sumpta caro. Unde
fit ut non uere uideatur esse formata.

sed hec ita hominum uisa est oculis
ut humanum corpus putaretur. Quod re ue
ra non esset humanum. quippe quod nulli
originali subiaceret pene. An noua
quedam uero nec pene subiacens origi
nali ad tempus hominis natura formata
est. Si uerum corpus hominis non fuit
aperta mentita diuinitas arguitur. que
ostenderet humanum corpus. Quod cum
uerum non esse tum fallerentur hii qui
uerum arbitrarentur. An si noua utra
que non ex homine sumpta caro formata
est. quo tanta tragedia generationis.
Ubi arbiter passionis. Ego quippe ne in
homine quidem stulte fieri puto quod mu
tiliter factum est. Ad quam uero uti
litatem facta probabitur, tanta humili
tas diuinitatis. si homo quidem per ut generati
one ac passione xpi saluatus non est.
quoniam negatur assumptus. Rursus igitur
sicut ab eodem nestorii fonte eutichis
error principium sumpsit. ita ad eundem
finem dabitur. ut secundum eutichen quoque non
sit saluatum genus humanum. quoniam non
his qui eger esset. et saluatione cura que e
geret. assumptus est. Traxisse autem hanc
sententiam. si tamen huius erroris fuit ut cre
deret non fuisse corpus xpi uere ex homine
sed ex terra. atque ideo in celum formatum. quoniam
cum eo in celum creditur ascendisse. Quod
exemplum continet tale. Non ascendit in
celum. nisi qui de celo descendit. Sed satis de
ea parte dictum uidetur. si corpus quod xpc
excepit ex maria non creditur assumptum.
Si uero assumptum ex maria est. neque per
mansit perfecta humana diuina que natura.

id tribus effici potuit modis. Aut enim
diuinitas in humanitatem translata est
aut humanitas in diuinitatem. aut utre
que in se ita temperate sunt atque commixte
ut neutra substantia propriam formam
teneret. Sed si diuinitas in humanitatem
translata est. factum est. quod credi nefas
est. ut in humanitatem immutabili sub
stantia permanente diuinitas uerteretur
et quod passibile atque immutabile naturaliter
existeret. id immutabile permaneret. Quod
uero immutabile atque impassibile naturaliter
creditur. id in rem mutabilem uerteretur.
Hoc igitur fieri nulla ratione contingit. Sed
humana forsitan natura in deitatem uide
atur esse conuersa. Hoc uero quis fieri posse dicat.
ut diuinitas in generatione xpi et huma
nam animam susciperet et corpus. Non enim omnis
res in rem omnem conuerti ac transmutari
potest. Nam cum substantiarum alie sint cor
poree. alie incorporee. neque corporea incorpo
ream. neque incorpoream ea que corpus est muta
ri potest. Nec uero incorporee in se inuicem
formas proprias mutant. Sole enim mutari
transformari in se possunt. que habent u
nius materie commune subiectum. Nec hec
omnia. sed ea que in se. et facere et pati possunt
Id uero probatur hoc modo. Neque enim potest es in la
pidem permutari. Nec uero idem es in herbam
nec quodlibet aliud corpus in quodlibet aliud trans
figurari potest. nisi quod eadem sit materia rerum
in se transeuntium. quod a se et facere et pati
possunt. ut cum unum atque aliquid miscetur uterque
sunt talia. que actum sibi passionemque commu
nicent. Potest enim qualitas aque a uini quali
tate aliquid pati. Atque idcirco si multum

quidem fuerit aque · unu uero paululu
non dicuntur immixta · ꝑ alterum malꝯ
qualitate corrumpitur · Si enī unū fun
dat in mare · n̄ mixtū est mari unū · sed
mari corruptum · Jdcirco q̄m q̄litas aque
multitudine corpis michil passa est a q̄li
tate uini · ꝑ potius in se ipsam uim q̄lita
tem ꝓpa multitudine commutauit · Si
uero sint mediocres sibi q; eq̄les · ut paulo
mq̄lis nat̄ · que a se facere et pati possīt ·
ille miscent̄ · i mediocribꝫ inter se quali
tatibꝫ tempant̄ · Atq; hec q̄dem in corpib;
neq; hil oīmibꝫ · ꝑ tantū que a se ut dictū
est · et facere et pati possunt · cōmunia atq;
eadem mat̄ia subiecta · Omne enī corpus
qđ in generatione · i corruptione subsi
stit · commune uidet habere materiam ·
Sz n̄ omne ab omni · ut in omni · ut facere ut
pati potest aliquid · Corpa ūi incorpea nt
la tatione poterunt ꝓmutari · q̄m nulla
ōmuni mat̄ia subiecta participant · q̄
susceptis q̄litatibꝫ in alterutram ꝓmu
tantur · Omnis enī nata incorpee substan
tie · nullo mat̄ie nitit̄ fundamento · sullu
ū corp̄ est · cui n̄ sit mat̄ia subiectum · qđ
cū ita sit · cum neq; ea q̄dem q̄ cōmunem
mat̄iam · naturaliter habent in se transle
unt · n̄ illis adsit potestas in se · i a se fa
ciendi atq; patiendi · multo magis in
se n̄ ꝓmutabunt̄ · q̄bꝫ n̄ sit cōmunis ma
teria est · non est · Sz cum alia res ma
terie fundamento nitit̄ · ut corp̄ alia
oīmino mat̄ie subiecto non egeat · ut in
corporeum · Non ḡ fieri potest ut corp̄
in incorporalem ꝓmutetur · Nec uero
fieri potest · ut incorpalia in se cōmixtu
one aliqua ꝓmutent̄ · Quoꝝ enim
cōmunis nulla mat̄ia est · nec in se cō
uerti ac ꝓmutari queunt · Nulla uat̄
est in incorpalibꝫ mat̄ia rebꝫ · Non po
terunt ḡ in se mutuo ꝓmutari · Sz
alia et deus incorpee substantie
recte creduntur · Non est ḡ humana
anima in diuinitatem a qua sup̄
ta est ꝓmutata · Qđ si neq; corpus
neq; anima in diuinitatem potuit
uerti · nullo modo fieri potuit · ut hu
manitas conuerteretur in dīm · Qui
to minꝰ ū creari potest · ut utraq; in se
se funderet · q̄m neq; incorporalitas
transire ad corp̄ potest · neq; rursus
conuerso corpus ad incorpalitatem
quando q̄dem nulla his materia sub
iecta cōmunis est · q̄ alterutris substan
tiarum q̄litatibꝫ ꝓmutet · Ar hinc ita
arbitrant ex duabꝫ quidem nat̄is x̄pm
consistere · in duabꝫ uero minime · hoc
scilicet intendentes · q̄m qđ ex duabus
consistit · ita unū fieri potest · ut illa
ex q̄bꝫ dicit̄ constare non maneant
uelut cū mel aqua confundit̄ · neu
trū manet · ꝑ alterū alterius coplatione
corruptū q̄dam tertium facit · Ita illd
q̄dem qđ ex melle atq; aqua tertium
fit · constare ex utrisq; dicit̄ · in utrisq; ū
negat̄ · Non enī poterit in utrisq; con
stare · q̄ndo utrorumq; nata non ꝓma
net · Ex utrisq; enim · constare potest ·
licet ex ea ex quibꝫ cōmungit̄ alterutra
q̄litate corrupta sit · Jn utrisq; uero
huiusmodi constare non poterit · q̄m
ea q̄ in se transfusa sunt · n̄ manent

ac non sunt utraque quibus constare ui
dentur. cum ex utraque constet res in se inui
cem qualitatum mutatione transfusis. Ca
tholici uero utrumque rationabiliter confiten
tur. Nam ex utrisque naturis xpm. et in utrisque
consi[illegible] Sed id qua ratione dicatur paulo
posterius explicabo. Nunc illud est manife
stum coniunctam esse euthicis sententiam
eo modo quod cum tribus modis fieri possit ut
ex duabus naturis una subsistat. ut aut di
uinitas in humanitatem translata. aut
humanitas in diuinitatem. aut utraque per
mixta sint. nullum horum modum fieri posse
superius dicta argumentatione declaratur
Restat ut quemadmodum catholica fides
dicat et in utrisque naturis xpm. et ex utrisque
consistere doceamus. Duplex quidem modus est
qui unum ex duobus consistere significat. Vnus
quidem cum ita dicimus aliquid ex duabus naturis
iungi. sicut ex melle atque aqua. Id autem
est ex quolibet modo confusis. ut si una uertatur
in alteram. ut si utreque in se inuicem misce
antur. nullo modo tamen utraque permaneant. Sed
modum hunc euthiches ait. ex utrisque naturis
xpm consistere. Alter uero modus est. ex utrisque
consistendi. quod ita ex duabus iunctum est. ut
illa tamen ex quibus iunctum esse dicitur mane
ant. nec in alterutra uertantur. ut cum dici
mus coronam ex auro gemmisque compositam
hic neque aurum in gemmas translatum est
neque in aurum gemma conuersa. sed utraque
manent nec formam propriam derelinquunt
Tales ergo modi sunt. ex quibus constantia
et in his constare dicimus. e quibus consistere
predicamus. Tunc enim possumus dicere coro
nam gemmis auro consistere. Sunt enim
gemme atque aurum. ex quibus constat coro
na. Nam in priore modo non est mel. atque aqua
in quibus illud quod ex utrisque iungitur constet
Cum igitur utrasque manere naturas in xpo
fides catholica confitetur. perfectasque easdem
persistere. nec in alteram alteram transmu
tatam. iure dicitur. quod in utrisque naturis xpm
quod ex utrisque consistere. In utrisque quidem. quia
manent utreque. Ex utrisque uero. quia utrumque
adunatione manentium una persona fit
xpi. Non autem secundum eam significa
tionem utrisque naturis xpm esse fides ca
tholica tenet. secundum quod euthiches pronun
tiat. Nam ille talem significationem
coniunctionis ex utraque natura sumit
ut non confiteatur in utrisque consistere neque
utras manere. Catholicus uero eam sig
nificationem ex utrisque consistendi sumit
que illi sit proxima. eaque conseruat que in utris
que consistere confitetur. Acquiuocum igitur est
ex utroque consistere ac potius amphibo
lum et gemina significatione diuersa
significans. Vna quidem significatione
non manere substantias ex quibus illud
quod coplatum est. dicatur esse coniunctum. Alio
modo significans ita ex utrisque coniunctum
utraque permaneant. Hoc igitur expedito equi
uocationis atque ambiguitatis nodo ni
chil est ultra quod possit opponi quin id sit
quod firma uera que fides catholica conti
net eundem xpm perfectum esse homi
nem. eundem dominum. eundemque qui homo
sit perfectus. atque deus. unum esse deum.
ac dei filium. Nec quaternitatem trinitatis
astrui. dum homo addit super perfectum dominum
sed unam eandemque personam numerum

BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ DE FRANCE

trinitatis expleret. ut cum humanitas passa sit. deus tamen passus esse dicat. Non quo ipsa divitas humanitas facta sit. sed quo a divitate fuerat assumpta. Item q homo est di filius appellat. in substantia divinitatis. sed humanitatis. q tam divinitati natali unitate connuncta est. Et cui hec ita intelligentia discernat. p miscreant. qui tamen. unum idem qui. homo perfectus et deus. Deus quidem quo sit ex patris substantia genitus. homo u quo ex maria sit virgine peratus. Item q homo deus. eo quo a deo fuerit assumpt. et q di. homo. qui homine restitus sit. cum una eademque persona. aliud sit divinitas q suscepit. aliud humanitas q suscepta. nec tam deus atque homo ste. Nam si hominem intelligas. noe homo. atque deus. qui homo ex nata. ex assumptione nature. Si u dum intellas. eodem di est atque homo. qui di nata. homo assumptione. Sit que in eo gemina nata gemina que substantia. qui no et deus una persona. qui idem homo atque deus. Quia dicit que est hec inter duas res una. sicut virtutes quoque mi tenent. Omnis enim virtus in medium debet locata consistit. Si quo enim u ut infra qui modo portuerit fiat aut discedit. Quia dicit etate. g. virtus tri huo circa singulos hec nec ultra posisse. ut in xpo aut due nate sint. due me. nestorius aut. aut una persona una nata. ut eutiches ait. aut due nate. na que persona ut catholica fides credit una natura due que persone. cum que duas quidem natas. duas que personas in ea. qui contra nostrum dicta est responsione convincerim. unam vero personam. una que natam esse non posse ut eutiche ponente monstrum. nec tam tam dum si quisquam extitit ut una in eo natam crederet. et gemina esse personas. restat ut ea sit vera qui fides catholica pnuntiat gemina substantiam. et unam esse personam. Qui vero paulo ante dixim eutichen confiteri duas quidem ante adunationem in xpo natas. una u post adunationem. Cui que hec errorem duplicem interpretarem clare sententiam ut hec adunatio aut generatione fieret cui ex maria corpus hominis minime sumeret. aut sup tu quidem ex maria per resurrectionem fieret adunatio de utris que quidem partibus donec ut arbitror disputatum est. Sic quetendum est quonam fieri potuit. ut due nature in unam substantiam miscerent. Sic non alia quidam nascit quo. q ab his inferri potest. q corpus humanum ex maria sumptum esse in credunt. et alias fuisse sequestratum preparatum que quo in adunatione ex marie utero gigni et proferri uideret. Aiunt enim ex homine suptum esse corpus. homo u ex prima puaricatione in solum peccato

BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ FRANCE

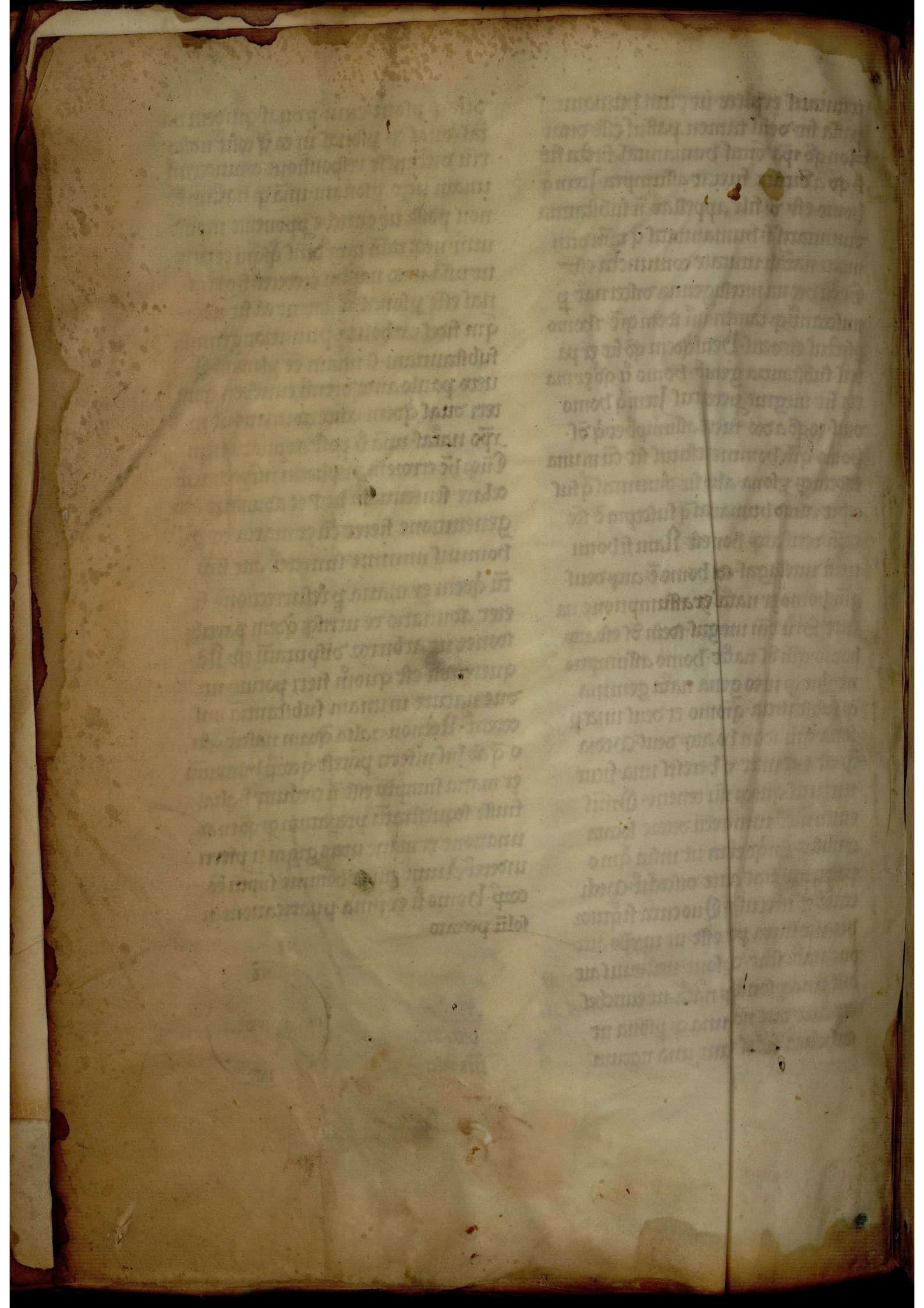

Jeronimus in libro hebraicarum questionum [lib
Item liber boecij de elementis
Item liber boecij contra nestorij et eutice

G

5 6

Hyeronimi
Epistolae.

N° 54.